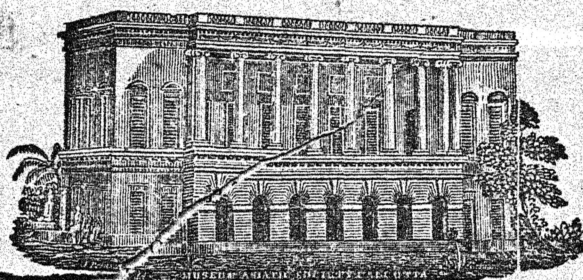
BIBLIOTHECA INDICA;
A
COLLECTION OF ORIENTAL WORKS
PUBLISHED BY THE
ASIATIC SOCIETY OF BENGAL.
NEW SERIES, No. 693.

AVADÁNA KALPALATÁ

WITH ITS TIBETAN VERSION
NOW FIRST EDITED
BY

SARAT CHANDRA DÁS, C. I. E.,
ASSOCIATE MEMBER, AS. SOC., BENG.
AND
PAṆḌIT HARI MOHAN VIDYÁBHUSHAṆA,
LIBRARIAN, AS. SOC., BENG.

VOL. I, FASC. I.

CALCUTTA:
PRINTED BY G. H. ROUSE, AT THE BAPTIST MISSION PRESS,
AND PUBLISHED BY THE
ASIATIC SOCIETY, 57, PARK STREET.
1888.

LIST OF BOOKS FOR SALE

AT THE LIBRARY OF THE

Asiatic Society of Bengal,

No. 57, PARK STREET, CALCUTTA.

AND OBTAINABLE FROM

THE SOCIETY'S LONDON AGENTS, MESSRS. TRÜBNER & CO.

57 and 59, Ludgate Hill, London, E. C.

BIBLIOTHECA INDICA.

Sanskrit Series.

Advaita Brahma Siddhi, (Sans.) Fasc. I	Rs. 0	6
Agni Puráṇa, (Sans.) Fasc. I—XIV @ /6/ each	5	4
Aitareya Áraṇyaka of the Rig Veda, (Sans.) Fasc. I—V @ /6/ each	1	14
Aṇu Bháshyam, (Sans.) Fasc. I	0	6
Aphorisms of Sáṇḍilya, (English) Fasc. I	0	6
Aphorisms of the Vedánta, (Sans.) Fasc. III, V—XIII @ /6/ each	3	12
Ashṭasáhasriká Prajnápáramitá, (Sans.) Fasc. I—VI @ /6/ each	2	4
Asvavaidyaka, (Sans.) Fasc. I—V @ /6/ each	1	14
Asvalayana Grihya Sutra, Fasc. II—IV @ /6/ each	1	2
Átharvaṇa Upanishad, (Sanskrit) Fasc. I—V @ /6/ each	1	14
Avadána Kalpalatá (Sans. and Tibetán) Vol. I, Fasc. I	1	0
Brahma Sútra, (English) Fasc. I	0	12
Bhámatí, (Sans.) Fasc. I—VIII @ /6/ each	3	[illegible]
Bṛihad Áraṇyaka Upanishad, (Sans.) Fasc. VI, VII & IX @ /6/ each	1	2
Ditto (English) Fasc. II—III @ /6/ each	0	12
Brihaddharma Puráṇam, Fasc. I	0	6
Bṛihat Saṃhitá, (Sans.) Fasc. II—III, V—VII @ /6/ each	1	14
Chaitanya-Chandrodaya Náṭaka, (Sans.) Fasc. II—III @ /6/ each	0	12
Chaturvarga Chintámaṇi, (Sans.) Vols. I, Fasc. 1—11; II, 1—25; III, 1—19, @ /6/ each Fasc.	20	10
Chhándogya Upanishad, (English) Fasc. II	0	6
Dasarupa, Fasc. II and III @ /6/	0	12
Gopatha Bráhmaṇa, (Sans.) Fasc. I and II @ /6/ each	0	12
Gobhilíya Gṛihya Sútra, (Sans.) Fasc. I—XII @ /6/ each	4	8
Hindu Astronomy, (English) Fasc. I—III @ /6/ each	1	2
Kála Mádhaba, (Sans.) Fasc. I—IV @ /6/	1	8
Kátantra, (Sans.) Fasc. I—VI @ /12/ each	4	8
Kathá Sarit Ságara, (English) Fasc. I—XIV @ /12/ each	10	8
Kaushitaki Brahmanapanishads, Fasc. II	0	6
Kúrma Purana, (Sans.) Fasc. I—VII @ /6/ each	2	10
Lalitá-Vistara (Sans.) Fasc. II—VI. @ /6/	1	14
Lalita-Vistara, (English) Fasc. I—III @ /12/ each	2	4
Madana Párijáta, (Sans.) Fasc. I—III @ /6/ each	1	2
Manutiká Sangraha, (Sans.) Fasc. I—II @ /6/ each	0	12
Mímáṃsá Darṣana, (Sans.) Fasc. II—XIX @ /6/ each	6	12
Márkaṇḍeya Puráṇa, (Sans.) Fasc. IV—VII @ /6/ each	1	8
Nayavártikum, (Sans.) Fasc. I	0	6
Nṛisiṃha Tápani, (Sans.) Fasc. I—III @ /6/ each	1	2
Nirukta, (Sans.) Vol. I, Fasc. I—VI; Vol. II, Fasc. I—VI; Vol. III, Fasc. I—VI; Vol. IV, Fasc. I—V @ /6/ each Fasc.	8	10
Nárada Smṛiti, (Sans.) Fasc. I—III @ /6/	1	2
Nyáya Darśana, (Sans.) Fasc. III	0	6
Nítisára, or The Elements of Polity, By Kámandaki, (Sans.) Fasc. II—V @ /6/ each	1	8
Nyáya Kusumánjali Prakaranam (Sans.) Vol. I, Fasc. I	0	6
Narada Puncharatna, (Sans.) Fasc. IV	0	6
Pariśishṭaparvan (Sans.) Fasc. I—IV @ /6/ each	1	8

(Continued on third page of Cover.)

महाकविक्षेमेन्द्रविरचिता बोधिसत्त्वावदानकल्पलता ।

AVADÁNA KALPALATÁ

A COLLECTION OF LEGENDARY STORIES ABOUT THE BODHISATTVAS

BY

KSHEMENDRA

WITH ITS TIBETAN VERSION CALLED

རྟོགས་ བརྗོད་ དཔག་ བསམ་ འཁྲི་ ཤིང་

Rtogs brjod dpag bsam hkhri S'iñ

BY

S'OÑTON LOCHÂVA AND PAṆḌITA LAKSHMI'KARA.

NOW FIRST EDITED FROM A XYLOGRAPH OF LHASA AND SANSKRIT MANUSCRIPTS OF NEPAL

BY

SARAT CHANDRA DA'S, C. I. E.,

ASSOCIATE MEMBER, AS. SOC., BENG.

AND

PAṆḌIT HARI MOHAN VIDYA'BHU'SHAṆA,

LIBRARIAN, AS. SOC., BENG.

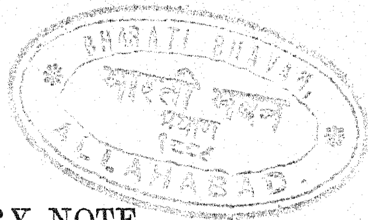
VOL. I.

PUBLISHED FOR THE BIBLIOTHECA INDICA.

CALCUTTA:

PRINTED BY W. CAREY, AT THE BAPTIST MISSION PRESS.

1888.

PREFATORY NOTE.

In presenting this great work of Kshemendra to the learned public, I feel it my pleasant duty to lay, in the manner of a Tibetan traveller, a stone on the tomb of that Hungarian scholar who first unearthed the literary treasures of Tibet. While travelling in the footsteps of Alex. Csoma de Körös in the domain of letters, I should be guilty of a grave sacrilege, if I failed to pay due tribute to his revered memory. For his writings first inspired me with the desire of studying the literature of Tibet, one of the results of which has been the recovery, from Lhasa, of the Avadána Kalpalatá, the lost gem of India. This work was presented to the celebrated Sa*s*kya Paṇḍita Kun-*dgah* *r*gya*l* *m*tshan by S'ákya S'rí Paṇḍita of Kaśmír who visited Tibet in 1202 A. D., and translated into Tibetan, seventy years later by S'oñ ton Locháva under the auspices of Phag*s*-pa, the spiritual guide of the Emperor Qúblái Qáán. The Tibetan version which is a masterpiece of Tibetan poetry, being executed with utmost literal accuracy under the guidance of Paṇḍita Lakshmíkara, will illustrate the relation which the classical Tibetan bears to Sanskrit.

About fifty years ago Csoma wrote in the preface of his grammar:—"Insulated among inaccessible mountains, the convents of Tibet have remained unregarded and almost unvisited by the scholar and the traveller; nor was it until within these few years conjectured that in the undisturbed shelter of this region, in a climate, proof against the decay and the destructive influences of tropical plains, were to be found, in complete preservation, the volumes of the Buddhist faith, in their original Sanskrit, as well as in faithful translations, which might be sought in vain on the Continent of India."

This passage and some others of its kind, which I met with in his works, created in my mind an earnest desire to travel into the country of Himavat, for the purpose of mastering its language and examining its literary stores.

In the beginning of 1882, while residing at the Gyañkhar castle near Gyañ-tse, as the guest of Kusho tsheriñ Norgay, a

dignitary of some rank, I first traced the existence of the Sanskrit text of the Avadána Kalpalatá in Tibet. Kusho Norgay kindly gave me a MS. copy of the popular version in prose of that work, prepared from the classical text which was embodied in the 93rd Vol. (ཕེ་པ) of the *B*stan *h*gyur under the orders of king Mi Wañg in the year 1730 A. D. The learned introduction, which Goñ sa*l*ñapa (the 1st sovereign Dalai Lama) had published with the classical text and which I found in this prose version, furnished me with the history of this great poetical work, and also with the accounts of its translation into Tibetan, its revision at different times by some of the eminent scholars of Tibet, and its criticism by the devout Lamas.

During my residence at Lhasa in the middle of 1882, I cultivated the friendship of the *Parpon*, superintendent of the grand Lama's printing establishment at Potala. He agreed to furnish me with a list of the works that were for sale in his press. When I told him that, being a native of India, I valued Sanskrit works above all other works of Tibet, he brought to me a clean block-print copy of the Bodhisattvávadána Kalpalatá, consisting of 620 leaves, with a transliteration of the Sanskrit text (in Tibetan characters), and with a Tibetan translation printed in juxtaposition. He also told me that the wooden blocks from which the book was printed were locked up in the grand Lama's palace under the seal of the Regent, in consequence of which they were not accessible to the public. I read with impatience the last page of the book which contained the pictures of Dáyan Qáán, the then ruler of Tibet and his chancellor *H*phrin la*s* *r*gya *m*tsho. The substance of its contents are as follows :—" With a view to enable the intelligent and the studious to write notes on the original printed texts, the preparation of this work was commenced under the direction of Phyag *m*dso*d* *h*phrin la*s* *r*gya *m*tsho (ཕྱག་མཛོད་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ), on Thursday the 15th of the 5th lunar month (June) in the year called Krodhana (of the Indian cycle of sixty years, corresponding with the year *male tree-dragon* of the Tibetans, *i. e.*, 1662 A. D.) The printing was completed on the 15th of the month of A's'vin (October) in the year called *female tree-dragon* (corresponding with A. D. 1663)."

It is clear from his introduction that Goñ sa*l*ñapa had collected a number of MSS. from which the xylograph was prepared. The

principal among them were the following :

1, Shwalu block-print.

2, Tsoñ-khapa's own copy.

3, The Dansa-thil MSS. which belonged to king Tai Situ Chañ chhub Gyal-tshan.

4, Rinchhen Puñpa MSS.

Of these four copies the first was a block-print, executed by the great Shwalu Locháva Chhoskyoñ bssañ-po, with the two texts in juxta-position, which formed the basis of the grand Lama's edition. To give an idea of the contents of the Dalai Lama's introduction to this work, the text of which is published *in extenso*, I extract the following :

Among the works on the Játakas of Buddha S'ákya Simha, as mentioned in the Sútra and A'gama the following have been translated into Tibetan :—(1.) The work called skyes-rab so bshi-pa, composed by the Indian philosopher Paṇḍita Víra (also called A'chárya Dharmakírti). (2.) The work called skyes-rab so-lña-pa written by A'chárya Simhapada. (3.) The drama called Lokánanda by the sage Chandra Gomin. (4.) The drama called Nágánanda by S'ríharshadeva. (5.) And lastly the Avadána Kalpalatá by Kshemendra and his son Somendra. Of these Játakas, the Avadána Kalpalatá is by far the best, possessing the four especial qualifications of a great poem, which have made it a perfect work of its kind.

The author of this work, Kshemendra, sprang from the line of the ministers of Kaśmír, who traced their origin to the noble race of the S'ákyas. His father Prakáśendra was both a scholar and a saint. At the request, first, of a certain Bráhman, second, of a learned friend called Nyakka, and lastly being instructed in a dream by the Tathágata himself, he composed 107 *pallavas* on the deeds of the Bodhisattva. After his death his son Somendra wrote the Jímúta Váhana Avadána, which he added to the Kalpalatá to conclude its *pallavas* with the auspicious number of 108.

Some of the great Lamas of Tibet, holding different theories, have discarded this great poem on the ground that being written by a layman it was devoid of sacredness. In doing so they have really condemned king Indrabhúti and the patriarch kings of Tibet. Some Lama scholars of Tibet have also repudiated this work on account of its containing matters which are different from the real Játakas of the Buddha.

This is owing to their imperfect acquaintance with the Sútras and Ágamas. In the 108 *pallavas* the authors have strikingly illustrated the six transcendental (moral) perfections of a Bodhisattva, *viz.*, transcendental (1) charity, (2) moral character, (3) patience, (4) diligence, (5) contemplation, and (6) wisdom.

Apart from these considerations which give it the character of Játakas, the Avadána Kalpalatá possesses those special characteristics which in their perfection distinguish its lines from beginning to end, so that one need not go elsewhere to seek for the excellencies of a great and perfect poem. For they are all to be found in the Kalpalatá, the wishing-tree of the Buddhists, under the cool shade of which the pious and the world-wearied may happily repose. Under the commands of Lama *H*Phags-pa, the first sovereign hierarch of Tibet, and his viceroy S'ákya *B*ssañ-po, the Avadána Kalpalatá was translated by the Indian Paṇḍita Mahákavi Lakshmíkara and the illustrious S'oñton Locháva at the monastery of *D*ge-*h*dun *b*shi *s*de in Mañyul (Kirong). The celebrated Shwalu Locháva Rinchhen Chhos *s*kyoñ *b*ssañ-po first put this poem and its translation in block-print. Thenceforth the scholars of Tibet began to appreciate its merits. A host of erudite Lochávas and scholars of Tibet have devoted their attention to its study in order to model their versification after the natural and flowing style of the inimitable S'onton Locháva.*

Somendra's introduction to his father's work throws light on some points connected with the history of Kaśmír which may prove important factors in determining the date of the Avadána Kalpalatá. M. Sylvain Levi and Prof. Bühler and other eminent writers have discussed this question at some length, identifying Somendra with Somadeva Bhaṭṭa, the reputed author of the Kathá

* The work reached the Dalai Lama, being handed down from one generation to another in the following succession :—

Kshemendra ; Somendra ; Lakshmíkara ; S'oñ lo *r*Dorje *n*gyal *m*tshan ; *B*lo gros *b*rtanpa ; *D*wañ chhos skyoñ *d*pal ; *D*wañ Lochava *B*lo gros *b*rtan-pa ; Lochhen Byañ chhub *r*tse-mo ; Lochava Grags pa *r*gyal *m*c'hhan ; Bo doñ Phyogs las *r*nam *r*gyal ; Ñag *d*wañ Grags-pa, of *S*tag luñ ; Kun spañs *r*nam *r*gyal Grags-pa ; *H*bum Rab *h*byams-pa Rin chhen Chhos *d*wañ ; Rab *h*byams tshul Khrims *d*wañ phyug ; Lochava DWyañs chan *b*sñems pat-*h*i *s*de of *D*Pal Khañ ; Yontan *r*gya *m*tsho of *M*do kham ; Tshe *d*Wañ *B*kra S'is of *H*bras spuñs ; *R*je-tshe *d*wañ kun *m*khyen ; *D*wañ phyug *r*gyal *m*tshan of Kunbssañ *r*tse ; *B*lama *n*dorje *m*tshañ ; Ñag *d*wañ *r*nam *r*gyal of Dpal *h*byor gliñ ; Rigs *b*rgya*h*i Khyalb *b*dag *m*gon-po Bso*d* nams *m*chhog *l*dan ; Ssur *r*dorje *h*chhañ Chhos *d*Wyiñs rañ grol, &c., &c.

Sarit Ságara. According to them Kshemendra lived in the beginning of the 11th century A. D., when Kaśmír was ruled by king Ananta Deva. When the last *pallava* of the Avadána Kalpalatá, called Jímútaváhana, has been published, the reader will be in a position to compare it with the Jímútaváhana of the Kathá Sarit Ságara which appears to me to be the work of a different author. Somendra's introduction to his father's great work and also to the Jímútaváhana, and his metrical list of the contents of the former, will afford sufficient means to compare his writings with those of Somadeva Bhaṭṭa.

The Dalai Lama's introduction to *D*Pag-bsam *h*khri S'iñ will shew how greatly it is valued in Tibet. One of the learned commentators of the Tibetan version of S'rí Daṇḍin's Kávyádarśa remarks :—" *d*pag-bsam *h*khri S'iñ is the prince of all the poetical works of Tibet &c."

In his introduction to the Jímútaváhana, Somendra has depicted the merits, nay, the real character of the Avadána Kalpalatá in its true light. In moral excellence and also in portraying the transcendental virtues of its divine hero, the Avadána Kalpalatá surpasses all other great poetical works of the Sanskrit literature. To quote a memorable passage from Somendra's introduction to the Jímútaváhana :—

" संसक्तनेत्राद्भुतचित्रचित्राः कालेन ते ते विगता विहाराः ।
सरस्वतीतूलिकया विचित्रवर्णक्रमैकोल्लिखितावदानः ।
तातेन योऽयं विहितो महार्थैः सन्नन्दनपुण्यमयो विहारः ।
न तस्य नाशोऽस्ति युगक्षयेऽपि जलानलोल्लासपरिप्लवेन । "

" Those well-known *vihāras*, gorgeous with the array of pictures, pleasing to the eye, have passed away in the course of time. But the *vihára* of moral merits, excellent and delightful, erected by my father, in which the Avadánas, with weighty meanings underlying them, are carved out, as it were, and painted in variegated colours by the pencil of the goddess of learning, will not perish even at the end of time, not even by the ravages of fire or of water."

I beg to offer my grateful thanks to E. T. Atkinson, Esq., B. A., C S., late President of the Asiatic Society and A. F. Rudolf

Hoernle, Ph. D., Philological Secretary, for the warm interest they have shown in the publication of this work. I am especially indebted to the latter gentleman for his generous co-operation in the performance of the arduous task of editing the two texts together. Orientalists, and particularly the students of Tibetan, will be under deep obligation to these two gentlemen for the service they have done to oriental learning by recognizing the claims of Tibetan to a place in the Bibliotheca Indica. The classical "literature of Tibet is entirely of Indian origin and the immense volumes on different branches of science, which are embodied in the *Bkah hgyur* and *Bstan hgyur* collections &c., being exact translations from Sanskrit works taken from Bengal, Magadha, Kas'mír, Nepal &c., commencing in the seventh century after Christ", are expected to bring to light many obscure points of Indian history, particularly of the period which followed Hiouen Thang's travels, when the Tibetan history only commenced. Lastly, my cordial thanks are due to Paṇḍit Haraprasáda Sástrí, who first brought the merits of the Avadána Kalpalatá to the notice of the Asiatic Society of Bengal and interested that learned body in its publication. He has been rendering valuable help to Paṇḍit Harimohan Vidyábhúshan in preparing the Sanskrit text for the press.

In editing the Sanskrit portion of the work we have carefully avoided making any alterations in the text with the exception of the use of such words as are unmistakeably suggested by their equivalents in the Tibetan version.

S'ARAT CHANDRA DÁS.

CALCUTTA, *Nov.* 1888.

A short note on the Avadána Kalpalatá.

The first forty chapters of the Avadána Kalpalatá were lost in India for several centuries. In the Hodgson and Wright Collections of Buddhist Sanskrit MSS., brought from Nepal, the remaining chapters only of that work were available; and in one of the MSS. of it there is a passage to the effect that, though searched for very carefully, the first part is nowhere to be found (पूर्वार्द्धं क्वचिन्न प्राप्तम्).

Under these circumstances the announcement of the recovery of the complete work from Tibet, with its Tibetan translation, was received with pleasure by the Asiatic Society of Bengal, and the Council gave permission to publish it with the translation, for the purpose of facilitating the study of the classical Tibetan through the medium of Sanskrit.

The materials used for the preparation of this edition cannot therefore be expected to be very ample. The Sanskrit original is a block print from Lhasa written in Tibetan characters. The blocks are upwards of two hundred years old. In some places the impressions are not very distinct, and the blocks, having been prepared at a place so far away from the seat of Sanskrit learning, cannot be expected to be as correct as might be desired. The MSS. used in the preparation of the blocks had not been altogether free from defects, as has been acknowledged twice in the footnotes of the Tibetan translation of the second *pallava*. In one place a verse was wanting, and its place was supplied by another by re-translating the Tibetan word for word, and in another a line was wanting which has been similarly replaced. The occurrence of slight discrepancies of spelling and grammar in the block-print is therefore not to be wondered at. Where the Sanskrit gives no sense, the translation is a great help. The translation has been very carefully made; and in ascertaining the meaning of difficult passages, its utility has been very great. The Buddhist Sanskrit, it is well-known, differs from the classical Sanskrit of Pâṇini in many respects, both in grammar and dictionary, and the knowledge of Buddhist Sanskrit may be said to be still in its infancy. I have not therefore ventured to make alterations in the text to suit the requirements of classical Sanskrit. I have noted in the footnotes all those cases in which I have been obliged to make slight alterations in the text to suit the meaning as given in the translation. A list of those cases in which, apart from evident clerical errors and slips, some changes might have been made either in spelling or in grammar to conform to the rules of ordinary Sanskrit, is subjoined. The reason for not making these changes in the published text is, that some of them come within the scope of options given in Sanskrit grammar and orthography, though such options are seldom availed of by classical writers, and also that some of them may prove with the progress of Buddhist Sanskrit studies to be true Buddhistic forms.

HARIMOHAN S'ARMA.

WORDS AS THEY OCCUR IN THE XYLOGRAPH.			SUGGESTED ALTERATIONS.
1st Pallava.			
S'loka	9	लौलीचक्रेषु	लौलिचक्रेषु
,,	13	कैलाशमिव	कैलासमिव
,,	15	मिलित°	मीलित°
,,	26	दाक्ष°	दाक्ष्य°
,,	31	विन्ध्या	वैन्ध्या
,,	36	विनयग्राहितो	विनयं ग्राहितो
,,	39	°वैलज्ञात्	°वैलक्ष्यात् (एवं सर्व्वत्र)
,,	44	स्खलितालोल°	स्खलिताखिल°
,,	57	°विषदा	°विशदा
2nd Pallava.			
S'loka	6	स बभूव	यो बभूव
,,	9	धर्म्मपुरे	धर्म्मपरे
,,	14	पराहत्य	परावर्त्त्य
,,	16	लज्जति	लज्जते
,,	17	विधीयतां	विधेयतां
,,	22	सर्व्वप्रदे भवत्यवतिष्ठन्	सर्व्वप्रदो भवत्येव तिष्ठन्
,,	26	गिरौ	गिरो
,,	,,	वचने	वदने
,,	29	उपकारताम्	उपकारिताम्
,,	36	तमाश्रमपदं	तदाश्रमपदं
,,	,,	माणवकं	माणवकः
,,	49	इत्यक्त्वा हृदयदयितां	इत्युक्त्वाऽस्य दयितां
,,	52	दत्तायास्त्यागशीलिना प्रियायाः	दत्तायां त्यागशीलेन प्रियायां
,,	64	भवितव्यतायं वायं	भवितव्यतयैवायं
,,	65	त्यक्त्वा आश्रम°	त्यक्त्वा हि स्म° (or) त्यक्त्वातिश्रम°
,,	,,	सहात्मभिः	सहास्माभिः
,,	69	हच्चेष्वपणित°	हच्छेष्वपगत°

WORDS AS THEY OCCUR IN THE XYLOGRAPH.			SUGGESTED ALTERATIONS.
2nd Pallava.			
S'loka	71	भ्रमविस्मय०	भयविस्मय०
,,	73	व्यस्तोऽग्रे	न्यस्तोऽग्रे
,,	74	वैस्रसाविश्र०	वैस्रसावेश०
,,	,,	निष्कृषिता०	निष्कूषिता०
,,	75	वचसुत्तसुहृत्य	वचोमुक्तसुहृत्स or वचोमुक्तसुधास्य
,,	101	दृथथास्त्रासु	दृथग्वास्त्रासु
,,	108	अविचरिणा	अविनाभिना or अविचारिणा
,,	111	भूभुजाममात्यवरः	भूभुजाममात्यपुङ्गवः
,,	112	०शासनिना०	०शासनेना०
,,	113	कदाचिदिव	कथञ्चिदिव
,,	118	अनुव्वसत्वं	अनुभवत्वं or अनुक्लृसत्वं
,,	126	०विलक्ष्य०	०वैलक्ष्य०
,,	127	काण्डमिवोन्नतः	काण्ड इवोन्नतः
,,	128	सञ्जीवनौषधि०	सञ्जीवनौषधि०
,,	136	प्रमोद०	प्रमुद०

WORDS AS THEY OCCUR IN THE XYLOGRAPH.			SUGGESTED ALTERATIONS.
1st Pallava.			
S'loka	9	मौलीचक्रेषु	मौलिचक्रेषु
,,	13	कैलाशमिव	कैलासमिव
,,	15	जिल्लित०	मीलित०
,,	26	दाक्ष०	दाक्ष्य०
,,	31	विन्ध्या	वैन्ध्या
,,	36	विनयग्राहितौ	विनयं ग्राहितौ
,,	39	०वैलक्षात्	०वैलक्ष्यात् (एवं सर्व्वत्र)
,,	44	स्खलितालील०	स्खलिताखिल०
,,	57	०विषदा	०विशदा
2nd Pallava.			
S'loka	6	स बभूव	यो बभूव
,,	9	धर्म्मपुरे	धर्म्मपरे
,,	14	परावृत्य	परावर्त्त्य
,,	16	लज्जाति	लज्जते
,,	17	विधीयतां	विधेयतां
,,	22	सर्व्वप्रदे भवत्यवतिष्ठन्	सर्व्वप्रदो भवत्येव तिष्ठन्
,,	26	गिरौ	गिरो
,,	,,	वचने	वदने
,,	29	उपकारताम्	उपकारिताम्
,,	36	तलाश्रमपदं	तदाश्रमपदं
,,	,,	माणवकं	माणवकः
,,	49	इत्यक्ता हृदयदयितां	इत्युक्त्वाहूय दयितां
,,	52	दत्तायास्त्यागशीलिना प्रियायाः	दत्तायां त्यागशीलेन प्रियायां
,,	64	भवितव्यतायं वार्यं	भवितव्यतैवार्यं
,,	65	त्यक्ता श्राश्रम०	त्यक्ता हि श्रम० (or) त्यक्ताश्रम०
,,	,,	सहात्मभिः	सहास्माभिः
,,	69	हच्छेष्वपणित०	हच्छ्रेष्वपगत०

		WORDS AS THEY OCCUR IN THE XYLOGRAPH.	SUGGESTED ALTERATIONS.
2nd Pallava.			
S'loka	71	अभ्रविभ्रम°	भयविभ्रम°
,,	73	व्यस्तोऽग्रे	न्यस्तोऽग्रे
,,	74	वैभ्रसावैश°	वैभ्रसावेश°
,,	,,	निष्कृणिता°	निष्कूणिता°
,,	75	वचमुक्तमुद्दस्य	वचोमुक्तमुद्दस्य or वचोमुक्तमुच्चस्य
,,	101	दयथास्मात्तु	दयस्वास्मात्तु
,,	108	अविचरिणा	अविनाशिना or अविचारिणा
,,	111	भूभुजाममात्यवरः	भूभुजामात्यपुङ्गवः
,,	112	°शासनिना°	°शासनेना°
,,	113	कदाचिद्दिव	कथञ्चिद्दिव
,,	118	अनुच्छसक्तं	अनुभ्रसक्तं or अनुच्छूसक्तं
,,	126	°विसल्य°	°वैसल्य°
,,	127	काण्डमिवोन्नतः	काण्ड इवोन्नतः
,,	128	सञ्जीवन्नौषधि°	सञ्जीवनौषधि°
,,	136	प्रमोद°	प्रमुद°

INTRODUCTION.

BY

GOÑ SALÑAPA CHHENPO,

THE FIRST SOVEREIGN DALAI LAMA.

༄༅། །བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཤཱཀྱའི་དབང་པོ་ དེ་ཉིད་ཀྱི་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་པར་ཕྱར་པ་ མཐའ་ཡས་པ་ནི་ སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་གིས་ སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་ གདུལ་བྱའི་ བློ་དང་འཚམས་པར་མདོ་དང་ ལུང་ལས་ གསུངས་པ་རྣམས་ཚད་མའི་ དབང་པོར་བྱས་ཏེ་ འཕགས་པའི་ཡུལ་གྱི་ པཎྜི་ཏ་ ཆེན་པོ་ སློབ་དཔོན་དཔའ་བོས་འཁྲུངས་རབས་སོ་བཞི་པ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་ཞབས་འབྲིང་པས་ སྐྱེས་རབས་ སུམ་ཅུ་ཙ་ལྔ་པ། མཁས་པ་ ཙནྡྲ་གོ་མིས་ འཇིག་རྟེན་ཀུན་དུ་དགའ་བའི་ ཟློས་གར། དཔལ་དགའ་བའི་ལྷས་ཀླུ་ཀུན་དུ་དགའ་བའི་ཟློས་གར། ཆོས་ རྒྱལ་དགེ་དབང་ ཡབ་སྲས་ཀྱིས་རྟོགས་བརྗོད་རིན་པོ་ཆེ་དཔག་བསམ་ འཁྲི་ཤིང་སོགས་ མདོར་ན་མཁས་པས་ མཛད་པའི་ བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རིགས་གངས་རིའི་ ཕྲེངས་འདིར་འགྱུར་བ་ ཇི་སྙེད་ཅིག་ ཡོད་པའི་ནང་ནས་རྟོགས་ བརྗོད་རིན་པོ་ཆེ་དཔག་བསམ་ འཁྲི་ཤིང་འདི་ཉིད་ བརྗོད་བྱ་དོན་དང་འབྲེལ་བས་རྟོགས་སླ། རྗོད་བྱེད་རྒྱན་དང་འབྲེལ་བས་ ཉོ་བར་སྙན། ཚིག་ཀྱང་སྤེབ་སྦྱོར་དང་འབྲེལ་བས་གཅོད་མཚམས་བྲེད། མིང་མངོན་བརྗོད་དང་ འབྲེལ་བས་ངོ་མཚར་བ་སྟེ་ཁྱད་ཆོས་ བཞི་དང་ ལྡན་པ་ ཡིན་པས་ ཕུན་སུམ་ ཚོགས་ལ།

ཐམས་ཅད་ མཁྱེན་པ་བྲུའི་ ཆོས་འབྱུང་དུ་ འདི་ཉིད་ལ་ སློབ་དཔོན་ གསུང་བ་ནི་ སློབ་དཔོན་དང་རྒྱལ་པོ་ མི་འགལ་བའི་དབང་དུ་ མཛད་པ་སྟེ། དོན་དུ་འདི་ཉིད་ས་སྐྱོང་ ཆེན་པོ་ ཡིན་པའི་ ལུངས་ནི།

དཔལ་ལྡན་ རྒྱལ་བའི་ ཅོད་པན་ཐོག
གློ་བཟང་མི་དབང་ཞེས་ རིགས་ལ།
གདེངས་ཅན་དབང་བཞིན་ལོངས་སྤྱོད་ཅན།
ལོངས་སྤྱོད་ལྡན་པའི་ དབང་པོ་བྱུང་།

ཞེས་དཔལ་ལྡན་ ཤཱཀྱའི་ རིགས་ཀྱི་ རྒྱལ་པོའི་མདུན་ན་འདོན་དུ་གྱུར་པའི་ མིའི་དབང་པོའི་ རིགས་བརྒྱུད་ལས་ བྱུང་བ་ཡིན་ལ། །དེ་ཡང་མེས་པོ་རྒྱལ་པོ་ རྒྱ་མཚོ་ ཞེས་བྱ་བའི་ སྲས་ས་སྐྱོང་རབ་གསལ་དུ་ གྲགས་པ་ ལུགས་གཉིས་ཀྱི་ དཔལ་འབྱོར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ སྲས་སུ་ བལྟམས་པའི་ཆོས་རྒྱལ་དགེ་བའི་དབང་པོས་ བསྟན་བཅོས་འདི་ མཛད་པའི་ ཀྱིན་ཡང་།

གཉིས་སྐྱེས་དམ་པའི་ སྐྱེ་བོ་དགའ།
རྩོམ་པ་ཐམས་ཅད་ སྐྱུལ་བྱེད་པ།

ཞེས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ།

དེ་ནས་རྒྱལ་བ་ བཅོམ་ལྡན་འདས།
རང་གི་ རྨི་ལམ་དུ་ བསྐུལ་དེ།

ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན་པ་ལྟར་བསྟན་བཅོས་འདི་ རྩོམས་ཤིག་པར་དང་པོར་བྲམ་ཟེས་བསྐུལ་བ། བར་དུ་གྲོགས་ཀྱིས་བསྐུལ་བ། ཐ་མར་བདེ་བར་གཤེགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ བསྐུལ་ བ་ལ་ བརྟེན་ ནས་ རབ་ གསལ་ ནས་ བཟུང་ ཟས་ གཙང་ མའི་

རྟོགས་བརྗོད་ཀྱི་བར་བརྒྱ་རྩ་བདུན་པོ་རྣམས་རྒྱལ་པོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ མཛད་ནས། སྐྲིན་ལ་ཞོན་གྱི་རྟོགས་བརྗོད་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་གྲངས་ཚང་པའི་སྐད་དུ་དགེ་བའི་དབང་པོ་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་སྲས་ཟླ་བའི་དབང་པོ་ལ་རྩོམས་ཞིག་པར་ བསྐུལ་བས་ན།

དེ་ཡིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད།
བརྒྱ་རྩ་བདུན་པོ་ འདི་དག་བྱས།
བཀྲ་ཤིས་ གྲངས་ནི་ རྫོགས་པ་ལ།
གཅིག་ནི་ རབ་དུ་ འབད་པས་བྱ།

ཞེས་གསལ་བར་བསྟན་པའི་ ཡལ་འདབ་ བརྒྱ་རྩ་ བརྒྱད་པ་ འདི་ཉིད་ སྙན་དངགས་ཀྱི་ ཚིག་སྦྱོར་ལ་ལྷོག་པ་ ཤར་བའི་ ལུགས་ཀྱིས་ ཚིག་ནི་བར་ མི་འཇེབས་ཤིང་དོན་གོ་དཀའ་བ་མ་ཡིན་པར་ དངོས་ལྡོ་པའི་ ལུགས་ཀྱི་ ཚིག་སྦྱོར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་བ་ཁོ་ནའི་ རྗེས་སུ་ འབྲངས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས།

ཚིགས་བཅད་ཀྱང་པར་ བསྡམས་པ་དང་།
ལམ་གཅིག་ཉིད་ཀྱི་ རྗེས་འབྲངས་པ།
མཆོག་དུ་ཟབ་ཅིང་ རབ་དུ་ དཀའ།
རྒྱ་ཆེར་བསྒྲགས་པ་ རྒྱལ་བ་ཡི།
སྐྱེས་རབས་དག་གི་འཕྲེང་བ་ཡོད།

ཅེས་གསུངས་པའི་ ལམ་གཅིག་ ཉིད་ཀྱི་ རྗེས་འབྲངས་པ་ཞེས་པའི་ ཚིག་གཅིག་སྒྲ་འདྲིས་ལྡོ་ཕྱོགས་པའི་ ལམ་ཁོ་ན་དང་མཐུན་བར་དངོས་སུ་བསྟན་དོ་ ཞེས་མཁས་པའི་དབང་པོ་ གྲངས་ཅན་ལོ་ཙཱ་བ་འཇམ་དཔལ་རྡོ་རྗེས་ ངོམས་བཤད་དུ་ མཛད་པ་ནི་ ཟླ་ན་མེད་པའི་ ལེགས་པར་ བཤད་པའོ། །དེ་ཡང་བོད་

འདིར་རང་གཞན་གྱི་ གྲུབ་པའི་མཐའ་འཛིན་པའི་ བློ་ཆེན་མང་པོས་རྟོགས་བརྗོད་འདི་ནི་ རྒྱལ་པོས་ བཅོམས་པས་ཕྱིན་རླབས་ མི་འགྱུར་ ཞེས་སྨྲ་བ་ནི་ ཕྱོན་གྱི་ རྒྱལ་པོ་ ཨིནྡྲ་བྷཱུ་ཏི་དང་། བོད་ཀྱི་ཆོས་རྒྱལ་མེས་དབོན་ སོགས་དམ་པ་མང་པོ་ལའང་སྐྱོད་པར་ འགྱུར་བའི་ངག་གིས་ ལས་ངན་གསོག་པར་ཟད་ཅིང་། མཁས་རློམ་ལ་ལ་དག་དགེ་དབང་ཡབ་སྲས་གཟིགས་ཀྱི་ཚུང་ནས་ བསྟན་བཅོས་འདིར་ སངས་རྒྱས་ཀྱི་ནམ་ཐར་མ་ཡིན་པའི་གང་ཟག་གཞན་གྱི་ རྟོགས་བརྗོད་མང་དུ་ ཡོད་པས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ནམ་ཐར་ཁོ་ན་མིན་ནོ་ ཞེས་སྨྲ་བ་ནི་ སྨྲ་བ་པོ་ རང་ཉིད་རྟོགས་བརྗོད་འདི་ལ་ བློ་གྲོས་ཀྱིས་ འཇུག་པ་ཞིབ་མོར་མ་བྱས་ཤིང་མདོ་ལུང་ནམས་དང་ མ་འབྲེལ་བའི་ རང་གི་ནང་ཆ་ཕྱིར་སྟོན་པ་ ཁོ་ན་སྟེ།

དམ་པའི་གྲིབ་བསིལ་ དང་ལྡན་ བདེན་པའི་ ཆོས་ཀྱི་
རྩ་བས་ བསྐྱེད་ཅིང་ བསོད་ནམས་ར་བར་གནས།
བློ་དང་ རིག་པ་ སྙིང་རྗེ་ལ་སོགས་རྒྱ་ཡིས་ནམ་
མཛེས་ ནམ་པར་གྲུས་པའི་ ཡལ་ག་ཅན།
ཚིག་ཤེས་དྲི་མེད་ ཡལ་འདབ་གྲགས་སྙན་
དཀར་བའི་ མེ་ཏོག་དོག་དུ་ དམ་པའི་འབྲས་བུ་ནི།
བསམ་ཀུན་ཡོངས་སུ་ རྫོགས་བར་ མཛད་པ་
དཔལ་ལྡན་ སངས་རྒྱས་ལྗོན་པ་ ནམ་པར་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག།

ཅེས་པ་ འདིས་རྟོགས་བརྗོད་རིན་པོ་ཆེའི་ཚིག་དོན་མདོར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ།
བསྟན་ཚུལ་ཁྱད་ཆོས་དང་པོ་ནི། མགོན་པོ་ ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས།

དང་པོར་ བྱང་ཆུབ་ མཆོག་ཏུ་ ཐུགས་བསྐྱེད་དེ།
བསྐལ་པ་ གྲངས་མེད་གསུམ་དུ་ ཚོགས་བསགས་ཤིང་།
བར་དུ་ གཅོད་པའི་ བདུད་བཞི་ འཇོམས་བྱེད་པ།
བཅོམ་ལྡན་ སེང་གེ་དེ་ལ་ ཕྱག་འཚལ་ལོ།

ཞེས་དང་པོར་ བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཐུགས་བསྐྱེད། བར་དུ་ ཚོགས་ བསགས། མཐར་ བདུད་བཞི་ བཅོམ་ནས་སངས་རྒྱས་པ་ནི་ སྟོན་པ་ ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་ རྣམ་པར་ ཐར་པའི་ ཙ་བ་ཡིན་པས་ དམ་པའི་ གྲིབ་བསིལ་ སོགས་ཀྱི་ དོན་ ཚུལ་ འདི་དང་ མཐུན་པར་འཆད་ཚུལ་ ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། དང་པོར་ ཐེག་པ་ ཆེན་པོར་ རིགས་ངེས་པའི་ དམ་བཅའ་མི་འགྱུར་བར་ བརྟན་པའི་ ཆོས་ སྨོན་པ་ དང་ འཇུག་པའི་ སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཙ་བས་རབ་ཏུ་ བསྐོར་ཅིང་ འཕེལ་བ་ནི་ གྱིས་བ་ཤར་ ཡལ་འདབ་དང་པོ་ རབ་གསལ་གྱི་ རྟོགས་བརྗོད་དང་ བཀྱི་པ་ བསོད་ནམས་ རབ་གསལ་གྱི་ རྟོགས་བརྗོད་གཉིས་ཀྱིས་ བསྟན། བར་དུ་ བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ ར་བར་གནས་པ་ལ་ བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ བློ་དང་ རིག་པ་ ཤེས་རབ་དང་བརྩེ་བ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ གསུམ་དངོས་སུ་ བསྟན་ལ སོགས་ཁོངས་ ནས་སྦྱིན་ཚུལ་བཟོད་ བརྩོན་ བསམ་གཏན་ལྔ་ ཤུགས་ཀྱིས་ བསྟན་པའི་ སྒོ་ནས་ རྒྱལ་སྲས་ཀྱི་ སྤྱོད་པའི་ཆུ་ཡིས་ རྣམ་པར་ མཛེས་པར་ བྱས་ནས་ གྲངས་མེད་ གསུམ་དུ་ ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་ སྡོང་བུ་ ཆེས་ཆེར་རྒྱས་པ་ཡིན་པས། དེའི་དོན་ རྟོགས་བརྗོད་འདིར་རྒྱས་པར་ཕྱེ་བའི་སྐབས་ ཡལ་འདབ་ གཉིས་པ་དཔལ་ སྡེ། གསུམ་པ་ གཙུག་ནོར། བཞི་པ་ང་ལེ་ནུ། ལྔ་པ་ཟླ་འོད། ཉེར་བཞི་པ་ཐམས་

འདིར་རང་གཞན་གྱི་ གྲུབ་པའི་མཐའ་འཛིན་པའི་ བློ་ཆེན་མང་པོས་རྟོགས་བརྗོད་འདི་ནི་ རྒྱལ་པོས་ བཙམས་པས་བྱིན་རླབས་ མི་འགྱུར་ ཞེས་སྨྲ་བ་ནི་ ཨྱོན་གྱི་ རྒྱལ་པོ་ ཨིནྡྲ་བྷཱུ་ཏི་དང་། བོད་ཀྱི་ཆོས་རྒྱལ་མེས་དབོན་ སོགས་དམ་པ་མང་པོ་ལའང་སྨོན་པར་ འགྱུར་བའི་ངག་གིས་ ལམ་ངན་གསོག་པར་ཟད་ཅིང་། མཁས་རློམ་ལ་ལ་དག་དགེ་དབང་ཡབ་སྲས་གཟིགས་ཀྱི་རྒྱང་ནས་ བསྟན་བཙོས་འདིར་ སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་མ་ཡིན་པའི་གང་ཟག་གཞན་གྱི་ རྟོགས་བརྗོད་མང་དུ་ ཡོད་པས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྣམ་ཐར་ཁོ་ན་མིན་ནོ་ ཞེས་སྨྲ་བ་ནི་ སྨྲ་བ་པོ་ རང་ཉིད་རྟོགས་བརྗོད་འདི་ལ་ བློ་གྲོས་ཀྱིས་ འཇུག་པ་ཞིབ་མོར་མ་བྱས་ཤིང་མདོ་ལུང་རྣམས་དང་ མ་འབྲིས་པའི་ རང་གི་ནང་ཆ་ཕྱིར་སྟོན་པ་ ཁོ་ན་སྟེ།

དམ་པའི་གྲིབ་བསིལ་ དང་ལྡན་ བརྟེན་པའི་ ཆོས་ཀྱི་
ཙ་བས་ བསྐྱོར་ཅིང་ བསོད་ནམས་ར་བར་གནས།
བློ་དང་ རིག་པ་ སྙིང་རྗེ་ལ་སོགས་རྒྱུ་ཡིས་རྣམ་
མཛེས་ རྣམ་པར་རྒྱས་པའི་ ཡལ་ག་ཅན།
ཚིག་ཞེས་བྲི་མེད་ ཡལ་འདབ་གྲགས་སྙན་
དཀར་བའི་ མེ་ཏོག་རྟག་ཏུ་ དམ་པའི་འབྲས་བུ་ནི།
བསམ་ཀུན་ཡོངས་སུ་ རྫོགས་བར་ མཛད་པ
དཔལ་ལྡན་ སངས་རྒྱས་ལྗོན་པ་ རྣམ་པར་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག།

ཅེས་པ་ འདིས་རྟོགས་བརྗོད་རིན་པོ་ཆེའི་ཚིག་དོན་མདོར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། བསྟན་རྩོལ་ཁྱད་ཆོས་དང་པོ་ནི། མགོན་པོ་ ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས།

དང་པོར་ བྱང་ཆུབ་ མཆོག་ཏུ་ ཐུགས་བསྐྱེད་དེ།
བསྐལ་པ་ གྲངས་མེད་གསུམ་དུ་ ཚོགས་བསགས་ཤིང་།
བར་དུ་ གཙོད་པའི་ བདུད་བཞི་ འཇོམས་བྱེད་པ།
བཅོམ་ལྡན་ སེང་གེ་དེ་ལ་ ཕྱག་འཚལ་ལོ།

ཞེས་དང་པོར་ བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཐུགས་བསྐྱེད། བར་དུ་ ཚོགས་ བསགས། མཐར་ བདུད་བཞི་ བཅོམ་ནས་སངས་རྒྱས་པ་ནི་ སྟོན་པ་ ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་ རྣམ་པར་ ཐར་པའི་ ཙ་བ་ཡིན་པས་ དམ་པའི་ གླིབ་བསིལ་ སོགས་ཀྱི་ དོན་ ཚུལ་ འདི་དང་ མཐུན་པར་འཆད་ཚུལ་ ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། དང་པོར་ ཐེག་པ་ ཆེན་པོར་ རིགས་ངེས་པའི་ དམ་བཅའ་མི་འགྱུར་བར་ བརྟན་པའི་ ཆོས་ སྨོན་པ་ དང་ འཇུག་པའི་ སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཙ་བས་རབ་ཏུ་ བསྐོར་ཅིང་ འཕེལ་བ་ནི་ ཀྱིས་བ་ཤད་ ཡལ་འདབ་དང་པོ་ རབ་གསལ་གྱི་ རྟོགས་བརྗོད་དང་ བརྒྱ་པ་ བསོད་ནམས་ རབ་གསལ་གྱི་ རྟོགས་བརྗོད་གཉིས་ཀྱིས་ བསྟན། བར་དུ་ བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ ར་བར་གནས་པ་ལ་ བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ བློ་དང་ རིག་པ་ ཤེས་རབ་དང་བརྩེ་བ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ གསུམ་དངོས་སུ་ བསྟན་ལ་ སོགས་ཁོངས་ ནས་སྦྱིན་ཚུལ་བཟོད་ བརྩོན་ བསམ་གཏན་ལྔ་ ཤུགས་ཀྱིས་ བསྟན་པའི་ སྒོ་ནས་ རྒྱལ་སྲས་ཀྱི་ སྤྱོད་པའི་རྒྱ་ཡིས་ རྣམ་པར་ མཛེས་པར་ བྱས་ནས་ གྲངས་མེད་ གསུམ་དུ་ ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་ སྡོང་བུ་ ཆེས་ཆེར་རྒྱས་པ་ཡིན་པས། དེའི་དོན་ རྟོགས་བརྗོད་འདིར་རྒྱས་པར་བྱེ་བའི་སྐབས་ ཡལ་འདབ་ གཉིས་པ་དཔལ་ སྡེ། གསུམ་པ་ གཙུག་ནོར། བཞི་པ་ང་ལེ་ནུ། ལྔ་པ་ ཟླ་འོད། ཉེར་བཞི་པ་ཐམས་

ཅན་སྒྲོལ། ཞི་གསུམ་པ་ གསེར་མདོག། ང་གཅིག་པ་ གསེར་ལྷུན། ང་གཉིས་པ་ བསོད་ནམས་ མི་དམན། ང་ལྔ་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱེར། ང་བརྒྱད་པ་ བསོད་ནམས་ སྤོ་བཟིས། རེ་བཞི་པ་ནོར་བཟང་། དོན་དགུ་པ་ དཔང་ཆེན་སྡེ། གྱ་ལྔ་པ་ཕན་པ་ འཚོལ། གོ་ལྔ་པ་སྟག་མོ་ལུས་བྱིན། གོ་དྲུག་པ་གླང་པོ། གོ་བདུན་པ་རུས་སྦལ། གོ་དགུ་པ་པདྨ་ཅན། བརྒྱ་དང་ གསུམ་དགའ་བའི་གོང་བུ། བརྒྱ་དང་བཞི་རི་བོང་། བརྒྱ་དང་བརྒྱད་སྤྲིན་ཞེན་ཉམས་སྤྲིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་ལ་སྦྲུར།

སོ་གསུམ་པ་ ཁྲུད་པར་ལོ་མ། སོ་བརྒྱད་པ་ ལྷུགས་པ་འཕྱེང་། ཁྱུ་དྲུག་པ་བ་མེན་ གསུམ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སྦྲུར།

སུམ་ཅུ་པ་ ཀ་ཤི་མཛེས་དགའ། སོ་གཉིས་པ་དགེ་བྱེད། སོ་དགུ་པ་ བཟོད་པ་ལ་དགའ་བ། ཞི་དྲུག་པ་ བྱས་ཤེས། གོ་གཉིས་པ་ མཛའ་བོའི་བུ་མོ་ ཉམས་ བཟོད་པ་ལ་སྦྲུར།

དྲུག་པ་བ་དར་བགྲོད། ཞི་བརྒྱད་པ་དོན་གྲུབ། བརྒྱ་དང་དྲུག་པ་ གསེར་གྱི་ གོ་ཆ་ཉམས་ བརྩོན་འགྲུས་ལ་སྦྲུར།

ང་བཞི་པ་ སེམས་ཅན་སྨན། རེ་ལྔ་པ་རྟ་གཅིག་པ། གྱ་བརྒྱད་པ་ ནག་པ་ གླང་པོ་བསྟན། གོ་བརྒྱད་པ་ དཀའ་ཐུབ་པ། བརྒྱ་དང་ གཅིག་པ་ སྤོ་བསངས་ཅན་ ཉམས་ བསམ་གཏན་ལ་སྦྲུར།

བཅོ་བརྒྱད་པ་ མི་ལོང་བཞིན། སོ་གཅིག་པ་ གསེར་ལོགས། ང་གསུམ་པ་ ལེགས་ བཤད་འཚོལ། རེ་དྲུག་པ་ སྐྱོན་ངག་མཁས། གོ་གཅིག་པ་ཤེ་བི་ལེགས་ བཤད། བརྒྱ་དང་ གཉིས་པ་སེང་གེ། བརྒྱ་དང་བདུན་པ་ ཟས་གཙང་མ་ ཉམས་ ཤེས་རབ་ལ་སྦྲུར།

མཐར་མཛོད་པར་ རྫོགས་པ་ སངས་རྒྱས་པའི་ ཚུལ་རིག་དུ་ དམ་པའི་ འབྲས་བུ་ ཕུན་སུམ་ ཚོགས་པ་ནི་ འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ རང་རང་གི་ རེ་བ་ དང་ མཐུན་པར་ བསམ་པ་ཀུན་ ཡོངས་སུ་ རྫོགས་པར་ མཛད་པ་ ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ རྟོགས་ བརྗོད་དུ་ གྲུས་པར་ བྱ་བ་ནི་ བདུན་པ་སུ་རིག་ འཁྲི་ཤིང་། བརྒྱད་པ་ དཔལ་སྦྲས། དགུ་པ་མེ་སྐྱེས། བཅུ་པ་མངལ་བྱུང་། བཅུ་གཅིག་པ་ མཛེས་དགའ། བཅུ་གཉིས་པ་ འཕགས་སྐྱེས་པོ། བཅུ་གསུམ་པ་ འཕྲོག་མ། བཅུ་བཞི་པ་ཆོ་འཕྲུལ་བསྟན་པ། བཅོ་ལྔ་པ་ལྷ་བབས། བཅུ་དྲུག་པ་ཁྲག་འཐུངས་པ། བཅུ་བདུན་པ་ བྱམས་པ་ལུང་བསྟན། བཅུ་དགུ་པ་ ཤཱ་རིའི་བུ། ཉི་ཤུ་པ་ གྲོ་བཞིན་བྱེ་བ་ནི། ཉེར་གཅིག་པ་ ཨ་མྲ་སྐྱོང་། ཉེར་གཉིས་པ་རྒྱལ་བྱེད་ཚལ་ ཡོངས་སུ་ བཟུང་བ། ཉེར་གསུམ་པ་ ཡབ་སྲས་མཇལ་བ། ཉེར་ལྔ་པ་ མཛོད་པར་བྱུང་བ། ཉེར་དྲུག་པ་ བདུད་བཅོམ་པ། ཉེར་བདུན་པ་ ཤཱཀྱ་འབྱུང་བ། ཉེར་བརྒྱད་བ་ གྲོ་བཞིན་ བྱེ་བ་ཉི་ཤུ་པ། ཉེར་དགུ་བ་ནོར་སྐྱོང་། སོ་བཞི་པ་དགའ་བོ་ ཉེར་དགའ་བདུལ་བ། སོ་ལྔ་པ་ལེགས་སྦྱིན། སོ་དྲུག་པ་ གདངས་ཅན། སོ་བདུན་ པ་གང་པོ། བཞི་བཅུ་པ་ སེར་སྐྱ། ཞེ་གཅིག་པ་ ཨུ་ཏྤ་ལ། ཞེ་གཉིས་པ་མཁས་ པ། ཞེ་བཞི་པ་ གསེར་ལག། ཞེ་ལྔ་པ་མ་ སྐྱེས་དགྲ། ཞེ་བདུན་པ་ སཱ་ལའི་སྟོང་ བུ། ཞེ་དགུ་པ་ གླང་པོ་ཅན། ལྔ་བཅུ་བ་ལས་ བཅུ་སྤྱད་བ། ང་དྲུག་པ་བ་ལང་ སྐྱོང་བདུལ་བ། ང་བདུན་པ་ མཆོད་རྟེན། ང་དགུ་པ་ ཀུ་ལཱ་ལ། དྲུག་ཅུ་པ་གླུ་ གཞོན། རེ་གཅིག་པ་ཞིང་པ། རེ་གཉིས་པ་གྲགས་བྱིན། རེ་གསུམ་པ་འོད་སྲུངས། རེ་བདུན་པ་ དགེ་འདུན་སྲུངས། རེ་བརྒྱད་པ་ བདམ་ལྷུན། རེ་དགུ་པ་ ཆོས་རྒྱལ་ རབ་གནས། བདུན་ཅུ་བ་ཉི་མ་གཞུང་པ། དོན་གཅིག་པ་ཤ་ནའི་གོས་ཅན། དོན་གཉིས་

པ་ཉེར་སྤྲས། དོན་གསུམ་པ་ཀླུ་ལ་སྤྱིངས་པ། དོན་བཞི་པ་ས་གཞི་ཕྲུལ་བ། དོན་
ལྷ་པ་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས། དོན་དྲུག་པ་བི་དྷ་ར། དོན་བདུན་པ་ ཀེ་ན་ཡ་ཀ།
དོན་བརྒྱད་པ་ བརྒྱ་བྱིན་ལྷུང་བ། བརྒྱད་ཅུ་པ་རབ་བཟང་། ཀྱ་གཅིག་པ་ཀྱུའི་
མཆོག། ཀྱ་གཉིས་པ་དཔུལ་བ་ མདོན་ལྷག། ཀྱ་གསུམ་པ་སྐྲ་གཙན་ཟེག། ཀྱ་བཞི་
པ་སྒྲུང་རྩི་ངབྲངས། ཀྱ་བདུན་པ་ པད་ཅན། ཀྱ་དགུ་པ་ཆོས་སྤྱིད། དགུ་བཅུ་པ་
ཉོར་ཅན། གོ་གསུམ་པ་མ་ག་དྷཱ། གོ་བཞི་པ་ གྲགས་པའི་ བ་ཤེས་གཉེན། བརྒྱ་
དང་ལྷ་པ་རི་བ་དཔའི་ ཡལ་འདབ་ཉམས་ མདོན་པར་ སངས་རྒྱས་པ་ འབྲས་བུའི་
མཇོད་བ་ལ་སྤྲུར་ནས་ བ་ཤད་མ་ཐག་བའི མཇོད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད། ཁྲིད་ཆོས་
གཉིས་པ་རྫོད་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་རྒྱན ཉམས་དང་ འགྱུར་བ་སྟོང་གིས་ངོ་མཚར་
བས་འདི་ལས་ ལྷག་བ་གཞན་ དུ་འཚོལ་ མི་དགོས་པའི་ ཚིག་ཤེས་ ཤིང་རྒྱན་
སྤྲོར་ རྩོལ་ལོག་པ་ སོགས་རྩོམ་པའི་ སྐྱོན་གྱི་དྲི་མ་ཙུང་ཟད་ཙམ་ ཡང་སྤྲགས་
བ་མེད་པའི་ ཉམ་པར་ཐར་པའི་ ཡལ་འདབ་ བརྒྱ་ཚ་བརྒྱད་པ་ངོ་མཚར་
བའི་རྒྱན་གྱིས་ བློ་ལྡན་ཉམས་ཀྱི་ ཡིད་རང་ དབང་དུ་ འཕྲོག་ཅིང་། ཁྲིད་ཆོས་
གསུམ་པ་ ཉམ་པར་ རྒྱས་པའི་ སྤེལ་སྦྱོར་གྱི་ ཡལ་ག་ མཐའ་ཀླས་ པ་ཅན་
རིན་ཆེན་ འབྱུང་གནས་ སོགས་ནས་ བ་ཤད་པའི་ལྟོ་ཡང་ འཁྲུལ་པ་ མེད་པས་
གཅོད་མཚམས་བྱེད། ཁྲིད་ཆོས་ བཞི་པ་ཕྲུལ་དུ་ བྱུང་བའི་ གྲགས་པའི་སྐན་པ་
མིང་གི་མདོན་བརྗོད་མཛེས་པས་ དཀར་བ་ མེ་ཏོག་གི་ ལན་ཛར་ གཡུར་དུ
ཟ་བ་ལ་ བརྟེན་ནས་ དཔལ་ལྡན་ སངས་རྒྱས་ བཅོམ་ལྡན་ འདས་ཀྱི་ རྟོགས
བརྗོད་ཀྱི་ ལྡོན་པ་ཆེན་པོ་ སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་ ཐུགས་རྗེའི་ གྱིབ་བསིལ་དང་
ལྡན་པ་ལ་ལུས་ཅན་ཀུན་བདེ་བར་ངལ་གསོ་བ འདི་ཉིད་ ཕྱོགས་དུས་ཀུན་དུ

ཉམ་པར་གྱུར་ བར་གྱུར་ཅིག། ཅེས་ཞིས་པ་ བརྗོད་པའི་ མདོར་བསྟན་གྱིས་
བཤད་ཀྱི་ ལེགས་བཤད་ཉི་མ་ཆེན་པོ་ འདི་ཉིད་ མངོན་སུམ་དུ་ ལྟ་བའི་སྐལ་
བར་གྱུར་ན་ལོག་རྟོག་གི་སྨུན་པ་ ཐམས་ཅད་བསངས་པར་ འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་
རྗེ་ས་པཎ་གྱི་ གསུང་ཆོས་ཀྱི་ རྒྱལ་པོ་ འཕགས་པའི་ ཐུགས་ལ་ ཉེ་བར་
བཞག་སྟེ་བླ་མ་ ཆོས་ཀྱི་ རྒྱལ་པོ་དང་ དཔོན་ཆེན་ ཤཱཀྱ་བཟང་པོ་ གཉིས་ཀྱི་
བདག་ཀེན་ལ་ བརྟེན་ནས་ འཇིག་རྟེན་གྱི་ མིག་གཅིག་བུ་ སྙིགས་དུས་གྱི་
ཐམས་ཅད་ མཁྱེན་པ་ ཞང་སྟོན་ལོ་ཙཱ་བ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ འཕགས་ཡུལ་
གྱི་ སྙན་དངགས་ མཁན་ཆེན་པོ་ ལ་ཀྵྨཱི་ཀ་ར་ལ་ བརྟེན་ནས་ མང་ཡུལ་
འཕགས་པའི་ དྲུང་དུ་བོད་ཀྱི་སྐད་དུ་ལེགས་པར་བསྒྱུར། དེ་ནས་བཟུང་
སྟེ་ཞ་ལུ་ལོ་ཙཱ་བ་རིན་ཆེན་ཆོས་སྐྱོང་བཟང་པོ་ དངོས་ཀྱི་ སློབ་མར་བཅས་པའི་
བར་དུ་གཙུག་ལག་འདི་ཉིད་ལ་དཔྱིས་ ཕྱིན་པར་ སྦྱངས་པའི་ མཁས་པ་
ནམ་མཁའི་ སྐར་ཚོགས་ ལྟ་བུར་གྱུར་ཅིང་། དེ་ནས་དུས་ཀྱི་ དབང་གིས་ལེགས་
པར་སྦྱངས་པའི་ དཔྱོད་ལྡན་ ཆེས་ཆེར་ དཀོན་ནའང་རྒྱུན་ ཅུང་ཟད་མ་ཉམས་
ཙམ་གནས་པ་ ལས་རྟོགས་བརྗོད་རིན་པོ་ཆེ་ འདིའི་དཀའ་བའི་གནད་ ཉམས་
ཀྱིས་ཞིབ་མོར་ བཤད་པའི་ བརྒྱུད་པ་ནི་ ཞང་སྟོན་ནས་ རིམ་པ་བཞིན་གཙུང་
ལོ་ཆེན་བློ་གྲོས་ བརྟན་པ། ལོ་མཆོག་པ། ཐམས་ཅད་ མཁྱེན་པ་ དཔང་ལོ་ཆེན་
པོ། ལོ་ཆེན་ བྱང་ཆུབ་རྩེ་མོ། ལོ་ཆེན་ནམ་མཁའ་བཟང་པོ། ལོ་ཆེན་ཤེས་རབ་
དཔལ། ལོ་ཆེན་ཐུགས་རྗེ་དཔལ། མཚུངས་མེད་ བུདྡྷའི་ མཚན་ཅན། གནས་
བརྟན་ལེགས་པ་ རྒྱལ་མཚན། ཞ་ལུ་ལོ་ཆེན་ ཆོས་སྐྱོང་བཟང་པོ། དེའི་དཔོན་པད་

དཀར་ཆོས་སྐྱོང་། གྲངས་ཅན་ལོ་ཙཱ་བ་ འཇམ་དཔལ་རྡོ་རྗེ། སྨོན་འགྲོ་པཎྜི་ཏ་རིག་
གནས་ཀྱི་མཚོའི་འཕྲིང་བ་འཛིན་པ་ཆོ་དབང་དོན་གྲུབ། རིགས་ཆོས་ཀྱི་
སྲས་འཇམ་དབྱངས་དབང་རྒྱལ་རྡོ་རྗེའི་ དྲུང་དུ་སྐད་ གཉིས་སྨྲ་བ་ ཟ་ཧོར་གྱི་
བ་ནྡེ་ངག་དབང་བློ་བཟང་གྱི་མཚོས་ཐོས་སོ། །ལུང་ཀྱང་གི་ བརྒྱུད་པ་ནི།
ཆོས་རྒྱལ་ དགེ་བའི་ དབང་པོ། སྲས་བླ་བའི་ དབང་པོ། པཎྜི་ཏ་ལ་ཀྵྨཱི་ཀ་ར།
ཤོང་ལོ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན། གཙང་བློ་གྲོས་ བརྟན་པ། དབོན་ཆོས་ སྐྱོང་དཔལ།
དབང་ལོ་ཙཱ་བ་བློ་གྲོས་ བརྟན་པ། ལོ་ཆེན་བྱང་ཆུབ་རྩེ་མོ། ལོ་ཙཱ་བ་ གྲགས་
བ་རྒྱལ་མཚན། བོ་དོང་ཕྱོགས་ལས་ རྣམ་རྒྱལ། སྟག་ལུང་པ་ངག་དབང་གྲགས་
པ། ཀུན་སྤངས་ རྣམ་རྒྱལ་ གྲགས་པ། འབུམ་རབ་འབྱམས་པ་ རིན་ཅེན་
ཆོས་དབང་། རབ་འབྱམས་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ དབང་ཕྱུག། དཔལ་ཁང་ལོ་ཙཱ་བ་
དབྱངས་ཅན་ བསྙེམས་པའི་སྡེ། མདོ་ཁམས་པ་ ཡོན་དན་གྱི་མཚོ། འབྲས་སྤྱུངས་
པ་ཆོ་དབང་བཀྲ་ཤིས། རྗེ་ཆོ་དབང་ ཀུན་མཁྱེན། ཀུན་བཟང་རྩེ་པ་ དབང་
ཕྱུག་རྒྱལ་མཚན། བླ་མ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན། དཔལ་འབྱོར་གླིང་པ་ ངག་དབང་
རྣམ་རྒྱལ། རིགས་བརྒྱའི་ ཁྱབ་བདག་ མགོན་པོ་ བསོད་ནམས་ མཆོག་ལྡན།
གཟུར་རྡོ་རྗེ་འཆང་ ཆོས་དབྱིངས་ རང་གྲོལ། ཡང་ན་དཔལ་ ཁང་ལོ་ཙཱ་ནས།
ཀྱི་སྟོན་བྱང་ཆུབ་ དབང་རྒྱལ། འཇམ་དབྱངས་ ཀུན་མཁྱེན་ཆོ་ དབང་ནས་རྗེ་
ཆོས་དབྱིངས་ རང་གྲོལ་གྱི་ བར་གོང་ བཞིན་དོ། དེ་ལ་བདག་གིས་ ཐོས་ཤིང་།
བསྟན་པ་རིན་པོ་ ཆེའི་རྒྱུན་ལ་ བསམས་ནས་ ཐོས་བསམ་གྱི་ ཆེད་དུ་འཆད་
ཉན་སྐོ་གསུམ་ འབད་པས་ བསླབས་པ་ལས་ བཟང་ཧྲུ་ཅུག་པ་ སློས་པའི་

འཕྲིང་ཚུལ་ ལྷུར་ལེན་པ་ རྣམས་དང་ འདྲ་བ་ཉི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་སྲིད་པ
མཐའ་དག་གི་ འབར་བའི་ སྒྲོང་ལྟར་ སྡུག་བསྔལ་གྱི་ རང་བཞིན་ཅན་དུ་ཤེས་
ནས་ འཁོར་བ་ལས་ རྣམ་པར་ གྲོལ་བའི་ མྱ་ངན་ལས་ འདས་པའི་གོ་འཕང་
དོན་དུ་གཉེར་བའི་ ངེས་འབྱུང་གི་ བསམ་པས་ ཟིན་པའི་གང་ཟག་ ཆེས་དཀོན་
ནའང། དུས་ཀྱི་ དབང་གིས་ འདོད་པའི་ ལོངས་སྤྱོད་ལ་ སྲེད་པ་ཆེས་ཆེར་
འཕེལ་ཀྱང་ མང་དུ་ཐོས་པའི་ ཚུལ་ལ་བློ་སྣ་བསྒྱུངས་ཏེ་ངེས་འབྱུང་སྨྲུ་སྲུད་ཀྱི་
རྣམ་པས་ གསོལ་འདེབས་ ཐང་ཐུང་དང་ བཟླས་ སྒོམ་སེམས་ ཁྲིད་སད་སྲུད་ཀྱི་
ཡིག་ཆ་ལ་ཤ་རུལ་ ལ་སྦྲང་མ་ འཁྲིབ་བ་ལྟར་ འདུ་ཞིང་ གཞུང་ཆེན་པོ་རྣམས་
གལ་བར་ འདོར་བའི་ དབང་གིས་ གངས་རིའི་ ལྗོངས་འདིར་ དུས་ཀྱི་ འཁོར་
ལོའི་ ཡིག་ཆ་ལ་ མཁས་རློམ་ གཞན་གྱི་ བཙོམས་ ཆོས་ གང་གིས་ཀྱང་
སྐྲུན་དུ་མེད་པ་ གྲགས་པ་ དོན་ལྡན་གྱི་ མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ ནོར་བཟང་གྱི་
མཆོས་མཛད་པའི་ སྔོན་མེད་ཀྱི་ ལེགས་པ་ཤད་དྲི་ མེད་འོད་ གྱུན་བར་དུ་ འཁོད་
ནའང་དོན་དུ་ གཉེར་བ་ ཆེས་དཀོན་པས།

INTRODUCTION

BY

SOMENDRA.

དཔལ་ལྡན་ཀྱིལ་བའི་ཅོད་པན་ཀློག། ཀློ་བཟང་མི་དབང་ཞེས་རིགས་ལ།
གདེངས་ཅན་དབང་བཞིན་ལོངས་སྤྱོད་ཅན། ལོངས་སྤྱོད་ལྡན་བའི་དབང་པོ་བྱུང་། 1

སྙིང་སྟོབས་གཏེར་གྱུར་དེ་ཡི་བུ། ཡོན་ཏན་རིན་ཅེན་ཚོགས་ཀྱི་གནས།
དཔལ་ལྡན་ཚིག་གི་བདུད་རྩི་བསྐྱེད། ཀྱི་མཚོ་དང་མཚུངས་ཀྱི་མཚོ་བྱུང་། 2

དེ་ཡི་བུ་ནི་རབ་གསལ་དབང་། སྨྲིན་པའི་བསོད་ནམས་དག་གིས་ནི།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡོན་ཏན་འོས། ས་ལ་རབ་གསལ་དབང་མཚུངས་བྱུང་། 3

དེ་ཡི་བུ་ནི་དགེ་བའི་དབང་། སྙན་ངག་མཁན་དབང་ཀླུ་ཤར་བཞིན།
གང་གི་གྲགས་པ་ཀླུ་བའི་འོད། དམ་པའི་ཡིད་ནི་རངས་བར་བྱེད། 4

གཉིས་སྐྱེས་དམ་པའི་སྐྱེ་བོ་དགའ། རྩོམ་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱུལ་བྱེད་པ།
དགའ་བའི་གྲགས་པ་གང་གི་ནི། བསོད་ནམས་དང་བོའི་བོ་ཉར་གྱུར། 5

ནམ་ཞིག་བདེ་བར་ཡོད་དེ་ལ། གྲོགས་པོ་ཡོན་ཏན་ལྡན་པའི་མཆོག།
ལེགས་བྱས་གྲགས་ལྡན་བདེ་གཤེགས་པ། ན་ཀ་ཞེས་པས་རབ་སྨྲས་པ། 6

INTRODUCTION

BY

SOMENDRA.*

नरेन्द्रनाम्नः सुमतेः श्रीजयापीड़मन्त्रिणः ।
वंशे बभूव भोगीन्द्रो भोगीन्द्र इव भोगवान् ॥ १ ॥

तस्य सत्त्वनिधेः[१] श्रीमान् गुणरत्नगणाश्रयः ।
सूनुर्वाणीसुधासूतिः[२] सिन्धुः सिन्धुरिवाभवत् ॥ २ ॥

तस्य पुत्रः प्रकाशेन्द्रः प्रकाशेन्द्रनिभो भुवि ।
बभूव दानपुण्येन बोधिसत्त्वगुणोचितः ॥ ३ ॥

क्षेमेन्द्रस्तनयस्तस्य कवीन्द्रः कीर्त्तिचन्द्रिका ।
चन्द्रस्येवोदिता यस्य मानसोल्लासिनी सताम् ॥ ४ ॥

यस्य रामयशाः सर्व्वप्रबन्धप्रेरको द्विजः ।
प्रयातः सज्जनानन्दः पुण्यः प्रथमदूतताम् ॥ ५ ॥

तं कदाचित् सुखासीनं सुहृद्गुणवतां वरः ।
सौगतः ख्यातसुकृतो नक्कनामा समभ्यधात् ॥ ६ ॥

---

* In editing the Introduction and the Contents by Somendra I have derived much help from the Hodgson MS. in the Library of the Asiatic Society.

१ Hodgson MS. सत्त्वनिधिः । २ Orig. वाणीसुधायति ।

*ཀློན་པོ་བ་འཆོས་སྦྱིན་སོགས་ཀྱིས། རྟོགས་བརྗོད་རིམ་པ་རབ་བྲངས་ཏེ།
བདུས་ཤིང་བདུས་པ་རབ་བསྡེབས་པ། ཚིགས་བཅད་ཀྱང་པར་བསྡམས་པ་དག། 7

ལམ་གཅིག་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་བ། མཆོག་ཏུ་ཟབ་ཅིང་རབ་ཏུ་དཀའ།
ཀྱི་ཆེར་བསྡུགས་པ་རྒྱལ་བ་ཡི། སྐྱེས་རབས་དག་གིས་འཕྲེང་བ་ཡོད། 8

ཁྱོད་ཀྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་ཡི། རིམ་པ་མདོར་བསྡུས་རབ་རྒྱས་པ།
དགའ་བས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གདམས། མཉེན་པ་དག་ནི་བྱ་བར་འོས། 9

དེ་ཡིས་དུལ་བས་འདི་བརྗོས་ཚོ། གདམས་དེ་བྱ་བར་རབ་ཏུ་བཙམས།
རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་གསུམ་བྱས་ནས། ཤིན་ཏུ་རིང་བས་དོར་བར་གྱུར། 10

དེ་ནས་རྒྱལ་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས། རང་གི་རྨི་ལམ་དུ་བསྐུལ་ཏེ།
རྟོགས་པ་བརྗོད་པའི་དོན་བསྡུ་པའི། རྩོམ་པ་དེ་ཡིས་སླར་ཡང་བླངས། 11

དེ་ནས་ཤེས་རབ་སྣང་བ་ཅན། སློབ་དཔོན་བརྩོན་འགྲུས་བཟང་ཞེས་པ།
ལེགས་བྱས་རབ་ཏུ་འབར་བར་གྲགས། རྒྱལ་བའི་བཀའ་ཡིས་བལྷུན་བཅས་ལ། 12

ཡིད་ནི་ཡོངས་སུ་རབ་གནས་པ། རང་ཉིད་དེ་ཁྱིམ་མངོན་ཕྱོགས་ཏེ།
ཟབ་མོའི་ལུང་གི་ལམ་འདིར་ནི། རིན་ཅན་སྒྲོན་མེ་ཉིད་དུ་གྱུར། 13

བདག་གི་ཡབ་ཀྱིས་རྟོགས་པ་བརྗོད། བརྒྱ་རྩ་བདུན་ནི་བྱས་པ་ལ།
ཟླ་བའི་དབང་པོ་བདག་གིས་གཅིག། བཀྲ་ཤིས་རྫོགས་པའི་སྐད་དུ་བྱས། 14

* སློབ་དཔོན།

आचार्य्यगोपदत्ताद्यैरवदानक्रमोज्झिताः ।
उच्चित्योच्चित्य विहिता गद्यपद्यविशृङ्खलाः ॥ ७ ॥

एकमार्गानुसारिण्यः परं गाम्भीर्य्यकर्कशाः ।
विस्तीर्णवर्णनाः सन्ति जिनजातकमालिकाः ॥ ८ ॥

अवदानक्रमेणैव त्वन्तु संक्षेपविस्तरैः ।
रम्यैस्तथागतकथाः कोमलाः कर्तुमर्हसि ॥ ९ ॥

इत्युक्तस्तेन विनयात्तां कथां कर्त्तुमुद्यतः ।
अवदानचयं ज्ञात्वा विररामातिदैर्घ्यतः ॥ १० ॥

ततः स्वप्ने भगवता जिनेन प्रेरितः स्वयम् ।
सोऽग्रहीत् पुनरुद्योगमवदानार्थसंग्रहे ॥ ११ ॥

अथाभ्येत्य स्वयं तस्य गृहं प्रज्ञाप्रकाशवान् ।
आचार्य्यो वीर्य्यभद्राख्यः प्रख्यातसुकृतोज्ज्वलः ॥ १२ ॥

जिनशासनशास्त्रेषु परिनिष्ठितमानसः ।
गम्भीरागममार्गेऽस्मिन् ययौ रत्नप्रदीपताम् ॥ १३ ॥

अस्मत्पित्रावदानानां कृते सप्तोत्तरे शते ।
सोमेन्द्रेण मयाप्येकं कृतं मङ्गलपूरणम् ॥ १४ ॥

གང་གི་ལག་སོར་བསྟན་བཅོས་ནི། ཐམས་ཅད་དག་པ་ཉིད་འགྱུར་བ།
སློབ་དཔོན་ཉི་མའི་དཔལ་དེ་འདིར། ཡི་གེ་འགོད་པའི་དོན་དུ་ཞུས། 15

ལོ་ནི་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་གྱི། ས་གའི་དཀར་ཕྱོགས་ཤར་བ་ན།
རྒྱལ་བའི་སྐྱེས་པའི་དགའ་སྟོན་ཚེ། དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་འདི་གྲུབ་སོ། 16

འཇིག་རྟེན་མགོན་པོ་གང་གི་སྡིག་པའི་དགྲ་བཅོམ་ཆེན་གྲགས་པ་ནི།
སྒྲོལ་མ་ཁྲི་གཉེར་ཅན་འཁྲུངས་ཕྱོགས་སུ་སྤྲོ་བ་ཅི་ཡང་ལེགས་པར་སོང་།
ས་ཡི་བདག་པོ་ཡོངས་སུ་བསྟན་པ་མཐའ་ཡས་དེ་ནི་ས་སྐྱོང་ཚེ།
རང་ནི་བདེ་བ་ཅན་རྣམས་ཆོས་པའི་སྐད་དུ་གཞུང་འདི་རྣམ་སྤྲུལ་ལོ། 17

ཁྱེད་ཀྱི་འཁོར་བ་མཐའ་མེད་བཟློག་དཀའ་བློ་ཉམས་རྣམས་ཀྱི་རབ་ཞི་འཕྲོག།
སྨོངས་བ་ཆེན་པོའི་ཁང་པ་རྒྱ་ཆེ་ལམ་དུ་གདུང་བའི་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲར།
རྒྱགས་དང་སྟོང་པའི་གཞི་མ་ཡུལ་གྱི་དུག་གི་སྙིང་པོ་རྣམ་འགྱུར་ཅན།
རབ་རིབ་དག་གིས་ཡོངས་སུ་བསྒྲིབས་པ་རྒྱལ་བའི་འོད་ཀྱིས་འཕྲོག་གྱུར་ཅིག། 18

བསམ་པ་དྲི་མ་མེད་པ་རྣམས་ནི་མཆོག་ཏུ་ཆོས་བྱེད་ཅིང་།
མཛེས་ཤིང་རབ་དང་སྐལ་བཟང་ལེགས་གྲུས་དག་དང་རབ་ཏུ་ལྡན།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྐུ་དང་སྤྱན་ངག་དག།
རྣམ་པར་རྒྱས་པ་འདི་ནི་འགྲོ་རྣམས་དགའ་བའི་སྐད་གྱུར་ཅིག། 19

यस्य हस्तगतं सर्व्वशास्त्रमायाति मुद्रताम् ।
आचार्य्यः सोऽत्र सूर्य्यश्री र्लिपिन्यासार्थमर्थितः ॥ १५ ॥

संवत्सरे सप्तविंशे वैशाखस्य सितोदये ।
कृतेयं कल्पलतिका जिनजन्ममहोत्सवे ॥ १६ ॥

कीर्त्तिस्ताराभ्रकुटिरुदिता पापशत्रुप्रमाथे[1]
दिक्षूत्साहः किमपि सुगतो लोकनाथस्य यस्य ।
तस्मिन् क्षोणीपतिपरिवृढे[2] शासति क्ष्मामनन्ते
सन्तोषाय प्रशमसुखिनां निर्म्मितोऽयं प्रबन्धः ॥ १७ ॥

अपारं दुर्वारं प्रशमपरिहारं हतधियाम्
महामोहागारं व्यसनगणभारं पृथुपथे ।
मदद्वेषाधारं विषयविषसारं जिनरुचि
विकारं संसारं तिमिरपरिवारं हरतु वः ॥ १८ ॥

सन्तोषकारि परमं विमलाशयानाम्
कान्तं प्रसादसुभगं सुकृतप्रयत्नम् ।
भूयात् प्रियाय जगतां तदिदं विकाशि
काव्यं वपुर्भगवतश्च तथागतस्य ॥ १९ ॥

---

१ Hodgson MS. ०भ्रकुटिरुचिता पापशस्त्रप्रमाथे ।
२ Hodgson MS. क्षोणीपतिपरिवृते ।

STATEMENT OF CONTENTS

IN THE FORM OF A HYMN

BY

SOMENDRA.

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གནས་སྐབས་སུ། གང་ཞིག་ས་བདག་རབ་གསལ་གྱིས།
གླང་ཆེན་མཆོག་ནས་ཞི་བ་ཐོབ། དེ་བཞིན་གཤེགས་རིས་ཁྲིད་ལ་བསྔུངས། (1) 1

གང་ཞིག་དཔལ་སྐྱེས་ལུས་བྱིན་དང་། (2) དེ་བཞིན་ནོར་བུ་གཙུག་ནོར་གྱིས། (3)
ང་ལས་ནུ་ཡང་འཛིག་རྟེན་རྒྱལ། (4) ཟླ་བའི་འོད་ཀྱིས་མགོ་བོ་བྱིན། (5) 2

ཤིན་དུ་དགའ་ཡི་སྐྱེ་བར་གང་། བ་དུ་ར་ཡི་གླིང་བགྲོད་བྱས། (6)
གང་ཞིག་རི་མོའི་གཟུགས་བརྙན་གྱིས། སུ་རིག་ཅན་ནི་རྗེས་བཟུང་མཛད། (7) 3

གང་ཞིག་དཔལ་སྦྲས་ལ་བསྟན་དང་། (8) མི་སྐྱེས་སྐལ་ལྡན་དུ་གསུངས་དང་། (9)
གང་ཞིག་དགའ་བོ་མཛེས་མ་ལ། ཆགས་པ་དག་ནི་འབད་པས་བསལ*། (10) 4

གང་ཞིག་ཤཱཀྱ་བརླག་བྱས་པས། འཕགས་སྐྱེས་པོ་ནི་དམྱལ་བར་གསུངས། (11)
གང་ཞིག་ནོར་སྦྱིན་བུད་མེད་ནི། འཁྲོག་མ་དུལ་བར་མཛད་པ་དང་། (12) 5

ཚོ་འཕྲུལ་རབ་དུ་བསྟན་པ་དང་། (13) གང་ཞིག་ལྷ་ལས་བབས་པ་དང་། (14)
གང་ཞིག་མཁའ་ལ་རྫོ་བ་འཕངས། (15) བྱམས་བ་དག་ནི་ལུང་བསྟན་དང་། (16) 6

---

* མངལ་ནས་འཇུག་པ་བསྟན་པ་དང་། (गर्भावक्रान्ति). In the Tibetan version of the "Contents" the names of 109 *pallavas* are mentioned, but as there cannot be more than 108 *pallavas* in the work the extra *pallava* must evidently have been a spurious addition to it. The 10th *pallava* of the xylograph called the Garbhâvakrânti is not mentioned in the Sanskrit list or in the Hodgson MS. Again the 49th *pallava* of the

STATEMENT OF CONTENTS

IN THE FORM OF A HYMN

BY

SOMENDRA.

बोधिसत्त्वदशायां यः प्रभासः पृथिवीपतिः ।
शान्तिं लेभे गजं दृष्ट्वा स वः पायात्तथागतः[१] ॥ १ ॥

यः श्रीसेनस्तनुं प्रादा[२]न्मणिचूडस्तथा मणिम्[३] ।
मान्धाताप्यजयल्लोकान्[४] ददौ चन्द्रप्रभः शिरः[५] ॥ २ ॥

यश्चक्रे बदरद्वीपयात्रां सुप्रियजन्मनि[६] ।
यश्चित्रप्रतिबिम्बेन मुक्तिकानुग्रहं व्यधात्[७] ॥ ३ ॥

शशाम यस्य श्रीगुप्तं[८] धन्यं ज्योतिष्कमभ्यधात्[९] ।
नन्दस्य सुन्दरीरागं प्रयत्नेन जहार यः[१०] ॥ ४ ॥

विरूढकस्य नरकं प्राह यः शाक्यसंक्षयात्[११] ।
हारीतिकाया दमनं यश्चक्रे यक्षयोषितः[१२] ॥ ५ ॥

अदर्शयत्प्रातिहार्य्यं[१३] देवावतरणञ्च यः[१४]
यः शिलामक्षिपत् व्योम्नि[१५] मैत्रेयं व्याचकार च[१६] ॥ ६ ॥

Hodgson and Cambridge MSS. called the Shaḍḍanta does not occur in the xylograph. It seems to me that the Tibetans substituted the Garbhâvakrânti in the place of Shaḍḍanta which was lost; and probably Paṇḍita Lakshmîkara wrote the former to make the work complete in 108 *pallavas*. The Garbhâvakrânti will therefore be published as an appendix to the 1st volume.

གང་ཞིག་མི་ལོང་བཞིན་དང་ནི། (17) ཤཱ་རིའི་བུ་ཡི་གདམས་མཆོག་གསུངས། (18)
བསོད་ནམས་མཚན་ཉིད་ནོ་གྱོན་ཅན། སྲོ་བཞིན་བྲེ་ནོར་གང་གྱུར་དང་། (19) 7

གང་ཞིག་ཨ་ནྲ་སྐྱོང་མའི་སྤྱོད། ལེགས་བྱས་ལ་འོས་གསུངས་པ་དང་། (20)
གང་ཞིག་རྒྱལ་བྱེད་ཚལ་བཟུང་དང་། (21) ཡབ་དང་མཇལ་བ་མཛད་པ་དང་། (22) 8

ཐམས་ཅད་སྒྲོལ་གྱི་སྐྱེ་བར་གང་། བུ་དང་ཆུང་མ་ལ་སོགས་བྱིན། (23)
ཤཱ་ཀྱའི་རིགས་སུ་འབྱུངས་གྱུར་པ། གང་གིས་མངོན་པར་འབྱུང་བ་མཛད། (24) 9

བདུད་ནི་ནོམ་པར་བདུལ་མཛད་ནས། (25) ཤཱ་ཀྱ་འབྱུང་བར་གང་བསྲུངས་དང་། (26)
སྐྱེ་བ་གཞན་ལ་དཔལ་ལྡན་གང་། གྲོ་བཞིན་བྱེད་པ་ཉི་ཤུར་གྱུར། (27) 10

གང་ཞིག་ནོར་སྐྱོང་ཞེས་པ་ཡི། གླང་ཆེན་དག་ནི་ཐོས་པ་བདུལ། (28)
གང་ཞིག་ཀཱ་ཤིའི་མཛེས་པ་ཡིས། ཞི་སླད་བཟོད་པ་ནོམ་པར་བསམས། (29) 11

སེམས་ཅན་ཕན་བྱེད་རི་དྭགས་གང་། གསེར་གྱི་ལོགས་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར། (30)
གནོད་བྱེད་ལ་ཡང་ནོམ་འགྱུར་མེད། དགེ་བྱེད་དག་ཏུ་གང་གྱུར་དང་། (31) 12

རང་གི་ཆུང་མའི་སྡིག་སྤྱོད་ལས། ཁྲོད་པར་ལོ་མ་གང་ཆགས་བྲལ། (32)
དགའ་བོ་ཉེར་དགའི་ཀླུ་དག་ལ། གང་གིས་ཞི་བ་བསྟན་པ་དང་། (33) 13

བརྩེ་བའི་གཏེར་ནི་གང་ཞིག་གིས། ཁྲིམ་ལེགས་སྦྱིན་ལ་རབ་དང་མཛད། (34)
གང་ཞིག་དཔལ་ལྡན་གདེངས་ཅན་གྱུར། (35) དེ་བཞིན་གང་པོ་ཡོན་དན་གང་། (36) 14

प्राहादर्शमुखस्याग्र्यं[१७] शारिद्वनोश्च यः कथाम्[१८] ।
यः श्रोणकोटिकर्णोऽभूत् पुण्यलक्षणकर्णिकः[१९] ॥ ७॥

यश्चाम्रपालीचरितं सुकृतोचितमभ्यधात्[२०] ।
यश्चाग्रहीज्जेतवनं[२१] चक्रे पित्रा च सङ्गमम्[२२] ॥ ८॥

प्रददौ पुत्रदारादि यो विश्वन्तरजन्मनि[२३] ।
अभिनिष्क्रमणं यश्च जातः शाक्यकुलेऽभ्यधात्[२४] ॥ ९॥

मारविद्रावणं कृत्वा[२५] शाक्योत्पत्तिमुवाच यः[२६] ।
यः श्रोणकोटिविंशाख्यः श्रीमान् जन्मान्तरेऽभवत्[२७] ॥ १० ॥

धनपालाभिधानं यः शशास मदकुञ्जरम्[२८] ।
यः काशिसुन्दरः शान्त्यै क्षान्तिमेव व्यचिन्तयत्[२९] ॥ ११ ॥

सुवर्णपार्श्वनामासीत् यः सत्त्वहितकृन्मृगः[३०] ।
कल्याणकारी यश्चाभूदपकारेप्यविक्रियः[३१] ॥ १२ ॥

यो विशाखः स्वजायायाः पापाचाराद्विरज्यत[३२] ।
दिदेश नागयोः शान्तिं यश्च नन्दोपनन्दयोः[३३] ॥ १३ ॥

चक्रे लूहसुदत्तस्य यः प्रसादं दयानिधिः[३४] ।
योऽभवद्बोधिलः श्रीमान्[३५] पूर्णः पूर्णगुणस्तथा[३६] ॥ १४ ॥

ཚགས་བྲལ་དཔལ་ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས་པས། གང་གིས་ཀླུགས་འཕྲུ་ཉིད་མཛད་
དང། (37)

གང་ཞིག་བཟོད་ཚུལ་ལུས་བཅད་ཀྱང། ཞི་བས་ཉམ་འགྱུར་མེད་ལྡན་གྱུར། (38) 15

སེར་སྣ་འཛིགས་རུང་ཆུ་སྦྱིན་དབྱིབས། གང་གིས་ཉོན་མོངས་དག་ལས་བཀྲོལ། (39)
མི་བདག་ཨུ་དྲ་ཡ་ན་ལ། གང་གི་སྡིག་ལས་གྲོལ་བ་བསྟན། (40) 16

མཁས་པའི་འབྱོར་པ་གང་ཞིག་གིས། བསོད་ནམས་དག་ལས་འཁྲུངས་པར་
གསུངས། (41)

མི་བདག་སྐྱེ་གུའི་དཔག་བསམ་ཤིང། གསེར་མདོག་ཅེས་པར་གང་གྱུར་དང། (42) 17

གསེར་གྱི་ལག་པའི་སྤྱོད་ཚུལ་གྱིས། ལེགས་བྱས་གང་གིས་རབ་དུ་བསྒྲུགས། (43)
གང་གིས་མ་སྐྱེས་དགྲ་ཡི་ཞབས། དེ་ཡིས་བཅིངས་ལ་རབ་དགོངས་དང། (44) 18

བྱས་ཤེས་ཀྲི་ཀིར་གང་གྱུར་དང། (45) གང་གིས་ས་ལི་ཀ་བར་གསུངས། (46)
ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ནོར་སྦྱིན་གང། དོན་ཀུན་གྲུབ་པར་གྱུར་པ་དང། (47) 19

དཔལ་ལྡན་གསེར་གྱི་གླང་པོ་ཅན། གླང་པོ་ཅན་ཞེས་གང་གྱུར་དང། (48)
གང་ཞིག་གཉིས་འཕྲུང་སོ་དྲུག་གྱུར། (49) གང་ཞིག་ལས་བཅུ་སྤྱོད་པ་དང། (50) 20

གང་གིས་གསེར་ལྡན་རྟོགས་བརྗོད་ལ། སྟག་མོ་ལ་ནི་རང་ལུས་བྱིན། (51)
མི་བདག་བསོད་ནམས་མི་དམན་གང། སྐྱོང་བ་ཀུན་གྱི་གཉེན་གྱུར་གང། (52) 21

वैराग्यान्मूकपङ्गुत्वं चक्रे यः श्रीपराङ्मुखः(३७) ।
यः क्षान्तिशीलः शान्त्याभूत्[1] छिन्नाङ्गोऽप्यविकारवान्(३८) ॥ १५ ॥

कपिलं घोरमकराकारं क्लेशान्मुमोच यः (३९) ।
उद्रायणस्य नृपतेः पापमुक्तिं दिदेश यः(४०) ॥ १६ ॥

पुण्योत्पन्नामकथयद्विभूतिं पण्डितस्य यः(४१) ।
योऽभूत् कनकवर्णाख्यः प्रजाकल्पद्रुमो नृपः(४२) ॥ १७ ॥

हिरण्यपाणिवृत्तेन सुकृतं प्रशशंस यः (४३) ।
अजातशत्रोः पितरं यस्तु बद्धममोचयत्(४४) ॥ १८ ॥

कृती[2] यश्च कृतज्ञोऽभूत्(४५) शालिस्तम्बमुवाच यः(४६) ।
आसीत्सर्व्वार्थसिद्धो यश्चिन्तामणिधनप्रदः(४७) ॥ १९ ॥

हेमहस्त्युचितः श्रीमान् हस्तकाख्यो बभूव यः(४८) ।
षड्दन्तोऽभूद् द्विपो यश्च(४९) दशकर्म्मश्रुतिश्च यः(५०) ॥ २० ॥

रुक्मवत्यवदाने यः स्वयं व्याघ्रै तनुं ददौ(५१) ।
अदीनपुण्यो यश्चाभून्नृपः सर्व्वार्थिबान्धवः(५२) ॥ २१ ॥

१ Hodgson MS. शान्ताभूत् । २ Orig. कृती ।

མི་བདག་ལེགས་བཤད་འཚོལ་བ་ནི། སྲོག་གིས་ལེགས་བཤད་ཉོ་བ་དང་། (53)
ནད་ཀྱི་གཟིར་བ་ཀུན་འཁྲོག་གང་། སེམས་ཅན་སྨན་ཞེས་བརྗོད་གྱུར་དང་། (54) 22

འདབ་ཆགས་བསྐྱབ་ལ་རང་ལུས་སྟེར། ཐམས་ཅད་སྟེར་བར་གང་གྱུར་དང་། (55)
གང་གིས་ཀླུ་ནི་བ་གླང་སྐྱོང་། གཟིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཞི་བར་མཛད། (56) 23

གང་གིས་མཐུ་ཡིས་ནོར་འཛིན་ནི། རིན་ཅེན་མཆོད་རྟེན་གྱིས་མཚན་གྱུར། (57)
ནད་ཀྱི་གཟིར་བ་སྐྱོབ་པའི་གཉེན། བསོད་ནམས་སྟོབས་སུ་གང་གྱུར་དང་། (58) 24

ཚུལ་ལྡན་ཀུ་ཊ་ལར་གང་གྱུར། (59) གང་གིས་ཀླུ་ནི་ཞི་བར་མཛད། (60)
གང་ཞིག་ཞིང་པ་བཀྲ་ཤིས་གྱུར། (61) ཞི་ལྡན་གྲགས་སྦྱིན་ཞེས་པ་དང་། (62) 25

གང་གིས་འོད་སྲུངས་རྗེས་བཟུང་མཛད། (63) གང་གིས་མི་འམ་ཅི་མོ་ཐོབ། (64)
རྭ་གཅིག་ཐུབ་པར་གང་གྱུར་དང་། (65) ས་སྐྱོང་བུ་ནི་སྨན་དངགས་མཁན། (66) 26

གང་ཞིག་དགེ་སློང་དགེ་འདུན་སྲུངས། (67) དགྲ་བཅོམ་གནས་སུ་བསྐྱེད་མཛད་
དང་། (68)
པདྨ་ཅན་གྱི་ཚུལ་རབ་གསུངས། གང་ཞིག་ཆོས་རྒྱལ་རབ་ཏུ་གནས། (69) 27

གང་ཕྱིར་ཉི་མ་གུང་པ་ཡིས། ཁ་ཆེར་གཙུག་ལག་ཁང་མཆོད་བསྒྲུབས། (70)
ཤཱ་ནའི་གོས་ཀྱིས་བཅོམ་བརྟག་ཏུ། གང་ཞིག་གཙུག་ལག་ཁང་སྤྲུལ་དང་། (71) 28

གང་གི་མཐུག་ཏུ་ཉེར་སྦས་ནི། བདུད་ལས་རྒྱལ་བར་གྱུར་པ་དང་། (72)
མི་བདག་མྱ་ངན་མེད་པ་ཡིས། གང་དྲན་ཀླུ་ལ་བཀའ་བཀོད་དང་། (73) 29

सुभाषितगवेषी च प्राणसूक्तक्रयी नृपः (५३) ।
सर्व्वातुरव्याधिहारी योऽभूत् सत्त्वौषधाभिधः (५४) ॥ २२ ॥

सर्व्वंददोऽभवद्यश्च खगत्राणे स्वदेहदः (५५) ।
चक्रे गोपालनागस्य विषशान्तिं[1] दृशैव यः (५६) ॥ २३ ॥

यत्प्रभावेण वसुधा रत्नचैत्याङ्किताभवत् (५७) ।
आसीत् पुण्यबलो यश्च रोगार्त्तत्राणबान्धवः (५८) ॥ २४ ॥

कुणालः शीलवान् योऽभूत् (५९) नागशान्तिं व्यधाच्च यः (६०) ।
कर्षकः श्रीपदो योऽभूत् (६१) यशोदाख्यश्च शान्तिमान् (६२) ॥२५॥

यः काश्यपानुग्रहकृत् (६३) प्राप्तवान् यश्च किन्नरीम्[2] (६४) ।
मुनिर्यश्चैकशृङ्गोऽभूत् (६५) कविश्च क्षितिपात्मजः (६६) ॥ २६ ॥

यः संघरक्षितं भिक्षुं चकारार्हत्पदोचितम्[3] (६७) ।
प्राह पद्मावतीवृत्तं (६८) धर्म्मराजस्थितञ्च यः (६९) ॥ २७ ॥

कश्मीरेषु विहारार्चां यस्मै माध्यन्तिकोऽभ्यधात् (७०) ।
शाणवासी विहारं यो मथुरायां विनिर्म्ममे (७१) ॥ २८ ॥

उपगुप्तश्च यस्यान्ते[4] बभूवालक्षणो जिनः (७२) ।
यत्स्मृत्याशोकनृपतिर्नागेषाज्ञां न्यवेशयत् (७३) ॥ २९ ॥

१ Orig. शान्तिं कर। २ Hodgson MS. प्राप्तवान् यस्य कीर्त्तनात्। ३ Orig. चकारार्हत्पदोदितम्। ४ Orig. यस्यान्ते।

གང་གིས་ས་གཞིའི་སྦྱིན་པ་གསུངས (74)།དེ་ནས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་ཡང་། (75)
བི་དུ་ར་ཡི་ཉོན་མོངས་བཀྲོལ། (76) གང་གིས་ཀ་ནི་ཡ་ལ་བསྟན། (77) 30

གང་གིས་བགྲོ་བྲིན་ལྷུང་བ་ལ། ཉེ་བར་སྐྱར་ཡང་བརྟེན་པར་མཛད། (78)
གང་ཞིག་ཀཽ་ཤི་ཀ་ལ་ནི། དབང་ཆེན་སྤྲེ་ཡིས་འདོད་པ་བྱིན། (79) 31

གང་གིས་མཐར་ཐུག་གྱུར་པ་ནི། རབ་བཟང་གི་ནི་རྗེས་བཟུང་མཛད། (80)
སྔོན་གྱི་བཅོམ་ལྡན་དེ་བཞིན་གཤེགས། ཀྱི་ཡི་མཆོག་ཏུ་གང་གྱུར་དང་། (81) 32

དཀྱུལ་བར་སྲིད་པའི་གོ་ཆ་ཡིས། ཉོན་མོངས་གང་གིས་ཞི་བར་མཛད། (82)
གང་ཞིག་སྲས་ནི་སྒྲ་གཅན་འཛིན། སྔོན་གྱི་ལས་དག་སྤྱོད་གསུངས་དང་། (83) 33

གང་གིས་འཇིགས་རུང་འཁོར་བ་ལས། སྦྲང་རྩིའི་དབྱངས་ནི་ཡང་དག་བསྒྲལ། (84)
ཕན་ཚོལ་གང་གིས་ཕན་པ་བྱིན། (85) གང་ཞིག་བ་མེན་གོན་པོར་གྱུར། (86) 34

པད་ཅན་ཁྲིམས་ལྡན་གང་གྱུར་དང་། (87) ནགས་པ་གང་གིས་རྗེས་སུ་བསྐྱངས། (88)
ཉ་ཡི་བུ་ནི་ཆོས་སྲིད་ལ། གང་གིས་རྗེས་སུ་བཟུང་བ་མཛད། (89) 35

གང་ཞིག་བདེན་པ་མཐོང་བ་ཡིས། ནོར་ལྡན་བདག་ནི་སྐལ་བཟང་བསྐྲུབས། (90)
གང་ཞིག་ཤི་བི་རང་ཉིད་ཀྱིས། ཤ་ཁྲག་བྱིན་ནས་ལེགས་བ་ཤད་བླངས། (91) 36

གང་ཞིག་མཛའ་བོའི་བུ་མོ་ཡིས། མ་ཡི་གནོད་ལས་གཟིར་ཐོབ་གྱུར། (92)
གང་ཞིག་རང་ཉིད་བྲོན་པ་ཡིས། མ་ག་ནྡྷ་བཟང་བསྒྲུགས་འོས་མཛད། (93) 37

पृथ्वीप्रदानं यः प्राह(७४) प्रतीत्योत्पादमप्यथ(७५) ।
विदुरक्लेशमुक्तिञ्च(७६) कैनेयञ्च शशास यः(७७) ॥३०॥

प्रत्यासन्नच्युतेश्चक्रे यः शक्रस्य धृतिं पुनः(७८) ।
महेन्द्रसेनः प्रददौ कौशिकायेप्सितञ्च यः(७९) ॥ ३१ ॥

अनुग्रहं सुभद्रस्य यः पर्य्यन्तायतेर्व्यधात्(८०) ।
हेतूत्तमाख्यो भगवान् योऽभूत् पूर्व्वंस्तथागतः(८१) ॥ ३२ ॥

नरकक्लेशशान्तिं यश्चकार भवशर्म्मणः[१] (८२) ।
पूर्व्वकर्म्मस्तुतिं सूनोः प्राह राहुलकस्य यः(८३) ॥ ३३ ॥

घोरात्सन्तारितो येन संसारान्मधुरस्वरः(८४) ।
पथ्यं हितैषी यः प्रादात्(८५) ज्येष्ठोऽभूत् यः कपिञ्जलः(८६) ॥ ३४ ॥

पद्मकः शीलवान् योऽभूत्(८७) चित्रं चानुशशास यः(८८) ।
अनुग्रहं मत्स्यतनोर्यश्च धर्म्मरुचेर्व्यधात्(८९) ॥ ३५ ॥

विदधे धनिकं धन्यं सत्यसन्दर्शनेन यः(९०) ।
स्वमांसासृक्प्रदानेन यः शिविः सूक्तमग्रहीत्(९१) ॥ ३६ ॥

मातुर्विकारात् प्राप्तार्त्तिर्योऽभवन्मैत्रकन्यकः(९२) ।
स्लाघ्यां सुमागधां चक्रे स्वयमागमनेन यः(९३) ॥ ३७ ॥

१ Orig. भववर्म्मणः ।

གང་ཞིག་རབ་ཞིའི་ཆུ་སྦྱིན་གྱིས། གྲགས་པའི་བ་ཞེས་གཉེན་སྐྱོམ་པ་བསལ། (94)
སྐྱེ་བ་གཞན་ལ་སྡུག་སྲུག་དང་། ཀུན་པོ་དག་ནི་གང་གིས་བསྐྱངས། (95) 38

སླང་དབང་དག་གི་སྨོན་པོའི་སྐྱེ། (96) ཚོང་པའི་སྐྱེ་བོ་རྫུས་སྤྲུལ་གྱིས། (97)
གང་གི་སྦྱིན་གྱི་དཀའ་ཐུབ་ཅན། (98) རྒྱུད་ཉམས་དགེ་བ་ལྡན་པར་མཛད། 39

གྲོང་པ་གསོ་སྐྱད་པདྨ་ཅན། (99) རོ་ཏི་ད་ཡི་ཀྱར་གྱུར་གང་།
གང་ཞིག་རབ་གསལ་བདེ་བ་བསྟེན། (100) སྤོ་བསངས་ལྷ་མ་དག་ལ་གུས། (101) 40

གང་ཞིག་དོན་མཐུན་སེང་གེས་བསྐྱངས། (102) གང་ཞིག་དགའ་བའི་གོང་ཁྱུར་
གྱུར། (103)
རི་བོང་ཅན་གྱི་ལུས་བྱིན་གང་། (104) གང་གིས་རི་བ་ད་དག་བཏོན། (105) 41

གསེར་གྱི་གོ་ཆ་དག་གི་གདམས། གྲོང་ཁྱེར་ལྷ་བུ་གང་གསུངས་དང་། (106)
ཟས་གཙང་གང་གིས་རིན་ཆེན་གྱིས། མི་བདག་བུ་མོའི་ལེགས་བཤད་བླངས། (107)
གདིངས་ཅན་སྐྱབས་ལ་ལུས་བྱིན་པ། སྦྱིན་གྱི་བཞིན་པར་གང་གྱུར་དེའོ། (108) 42

ཀུན་ལས་མཐོ་ཞིང་བདེ་བ་ཞེགས་ཡོན་ཏན་དག་དང་ལྡན།
བཟང་ཞིང་རབ་མང་བརྩོན་འགྲུས་སྟོབས་དང་བཟོད་པ་ཅན།
མི་དགེ་ཚོ་བ་སྦྱིད་བའི་ལྷོན་པ་རབ་འཇོམས་པ།
རྒྱགས་པ་བློག་མཛད་བཅོམ་ལྡན་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།། 43

यशोमित्रस्य यस्तृष्णामहरत्प्रशमाम्बुदः(९४) ।
चौरौ जन्मान्तरे व्याघ्रशावकौ च ररक्ष यः(९५) ॥ ३८ ॥

मन्त्रिवंशगजेन्द्रो[1] यः(९६) कच्छपश्च वणिग्जनम्(९७) ।
चकार कुशलोपेतान्मल्लान् यः पूर्व्वतापसान्(९८) ॥ ३९ ॥

यश्च रोहितमत्स्योऽभूत्पौरस्वास्थ्याय पद्मकः(९९) ।
यः प्रभासः शर्म्म भेजे(१००) श्यामाकश्च गुरुप्रियः(१०१) ॥ ४० ॥

सिंहो ररक्ष यः सार्थं(१०२) प्रियपिण्डश्च योऽभवत्(१०३) ।
तनुं यः शशकः प्रादात्(१०४) रैवतं चोज्जहार यः(१०५) ॥ ४१ ॥

पुरोपमानां यः प्राह कथां कनकवर्म्मणः(१०६) ।
रत्नैर्नृपसुताहृत्कं यश्च शुद्धोदनोऽग्रहीत्(१०७) ॥
देहदाता फणित्राणे योऽभूज्जीमूतवाहनः(१०८) ॥ ४२ ॥

सर्व्वोन्नताय सुगताय गुणान्विताय
भद्राय भूरितरवीर्य्यबलक्षमाय[2] ।
उन्मूलिताकुशलमूलभवद्रुमाय[3]
तस्मै नमो भगवते मदवारणाय ॥ ४३ ॥

---

१ Orig. मन्त्रिवर्गगजेन्द्रः । २ Hodgson MS. भूरिभरवीर्य्यबलक्षमाय ।
३ Hodgson MS. ०कुशललक्ष्यभवद्रुमाय ।

CORRIGENDA.

Pallava I.

Śloka	5	विद्याधरवतीस्विद्ध०	विद्याधरवती स्विद्ध०
,,	6	བསྟུན	བསྟེན
,,	12	चिदश्चार्हं	चिदश्चार्हः
,,	21	ད	དེ
,,	22	तेन प्रयत्नेन	तेनाप्रयत्नेन
,,	31	རྫོགས་	རྫོགས
,,	34	दखिनः	दन्तिनः
,,	43	ཡིན	ཤིན
,,	62	བྱིད	བྱིང
,,	,,	दल्लित०	कल्लित०

Pallava II.

Śloka	6	प्रजापुण्यैमति०	प्रजापुण्यैर्मति०
,,	8	སྟོང་	སྟོང
,,	14	सर्व्वैः	स्वल्पैः
,,	45	འདོད་བའི	འདོད་པའི
,,	60	མེད་ལ	མི་ལ
,,	65	འཇུག་རྟོགས	འཇུག་རྟོགས
,,	75	श्लथिलितेचरः	श्लथिलिताचरः
,,	89	रद्यमाणो	रक्ष्यमाणो

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་
དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་།

རབ་གསལ་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

།ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།

གང་ཐུགས་དྲི་བྲལ་ཞིལ་ལ་ཆགས་མཆོད་འཛིན་པ་མིན་པ་ཉིད།
ཡིད་ནི་སྙིང་རྗེས་བརླན་ལ་གང་གིས་སྐྱོན་ཉོམས་མ་ལུས་བསྐམས།
གང་གིས་ཁྲོ་བ་མེད་ལ་རང་གིས་འཁོར་བའི་དགྲ་མདོན་བཅོམ།
ཀུན་མཁྱེན་དེ་ཡིས་ཁྱེད་ལ་དགེ་ལེགས་གཡོ་བ་མེད་གྱུར་ཅིག 1

དམ་པའི་གྲིབ་བསིལ་དང་ལྡན་བདེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཚ་བས་བསྐོར་ཅིང་བསོད་ནམས་ར་བར་གནས།
སྨྲ་དང་རིག་པ་སྙིང་རྗེ་ལ་སོགས་རྒྱུ་ཡིས་རྣམ་མཛེས་རྣམ་པར་ཀྲུས་པའི་ཡལ་ག་ཅན།
ཚིག་ཞེས་དྲི་མེད་ཡལ་འདབ་གྲགས་སྐྱོན་དཀར་བའི་མེ་ཏོག་ཏག་ཏུ་དམ་པའི་འབྲས་བུ་ནི།
བསམ་ཀུན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མཛད་པ་དཔལ་ལྡན་སངས་རྒྱས་ལྗོན་པ་རྣམ་པར་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག

बोधिसत्त्वावदानकल्पलता।

प्रभासावदानम्।

नमः सर्व्वज्ञाय।

चित्तं यस्य स्फटिकविमलं नैव गृह्णाति रागं
कारुण्यार्द्रे मनसि निखिलाः शोषिता येन दोषाः।
अक्रोधेन स्वयमभिहतो येन संसारशत्रुः
सर्व्वज्ञोऽसौ भवतु भवतां श्रेयसे निश्चलाय ॥१॥

सच्छायः स्थिरधर्म्ममूलवलयः पुण्यालवालस्थिति-
र्धीविद्याकरुणाम्भसा हि[1] विलसद्विस्तीर्णशाखान्वितः।
सन्तोषोज्ज्वलपल्लवः शुचियशः-पुष्पः सदासत्फलः
सर्व्वाशापरिपूरको विजयते श्रीबुद्धकल्पद्रुमः ॥ २ ॥

---

१ Orig. ०णाम्भपादि।

འཁོར་བ་ཆུ་སྦྲིན་འབྱུང་གནས་ལས། འགྲོ་བ་གདོན་པའི་གློ་གློས་ནི།
མཐུ་ཆེན་རྣམས་ལ་འབྱུང་འགྱུར་དེ། དེ་ཡང་འདི་སྐད་ཟེར་སུ་ཐོས། 3

གསེར་གྱི་བ་གམ་གཞལ་ཡས་ཁང་། ཁང་པས་བསྐོར་བའི་གྲོང་ཁྱེར་ནི།
འོད་ལྡན་ཞེས་བྱ་བསོད་ནམས་ལས། འོད་ལྡན་མགྲོ་རིས་ལྷ་བུ་ཡོད། 4

ལེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལེགས་བྱས་པའི། རིག་འཛིན་དང་ལྡན་གྲུབ་པ་དང་།
དྲི་ཟའི་ཚོགས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བསྟེན། བསྒྱུ་བྲིན་གྲོང་ཁྱེར་སར་ག་ཤེགས་འདྲ། 5

ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་བཞིན། བསོད་ནམས་ཁང་པ་བརྟགས་འོས་ཤིང་།
བདེན་དང་བརྟུལ་ཞུགས་སྦྱིན་པ་དང་། བརྩེ་བའི་རང་བཞིན་གྱིས་དུག་བསྡུན། 6

གཟི་བརྗིད་ལ་བརྟེན་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས། གང་གི་གྲགས་པ་མངོན་མཆོད་པ།
རབ་གསལ་ཞེས་བྱའི་ས་བདག་དེ། དེར་ནི་ས་ཡི་ཐིག་ལེར་གྱུར། 7

གང་གི་གྲགས་པའི་མེ་ཏོག་གི། ཏོག་པ་ཡོད་དན་དྲི་བཟང་ཚོགས།
ཕྱོགས་ཀུན་རི་དྭགས་མིག་ཅན་གྱི། རྣ་བ་ཡི་ནི་རྒྱན་དུ་གྱུར། 8

ཐབས་ཤེས་ལྡན་པ་གང་གི་བཀའ། ས་སྐྱོང་མགོ་ཡི་ཚོགས་རྣམས་ལ།
གསེར་གྱི་མེ་ཏོག་དྲི་མེད་ཀྱི། འཕྲེང་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་བཀྲིད། 9

ནམ་ཞིག་ས་ཡི་དབང་ཕྱུག་དེ། མདུན་སར་བཞུགས་ལ་བློང་པོ་ཡི།
ནགས་ཀྱི་བདག་པོ་མངོན་ཕྱོགས་ཏེ། ཕྱུས་མོ་ས་ལ་བཙུགས་ནས་སྨྲས། 10

जायते जगदुद्धर्तुं संसारमकराकरात् ।
मतिर्महानुभावानामचानुश्रूयते यथा ॥ ३

अस्ति प्रभावती नाम हेमहर्म्यगृहैर्वृता ।
पुरीः प्रभावतीव द्यौर्विमानैः पुण्यकर्म्मणाम् ॥ ४

विद्याधरवतीसिद्धगन्धर्व्वगणसेविता ।
गां श्रिता शक्रनगरी सुकृतेन सतामिव ॥ ५

सेविता सततं सत्यव्रतदानदयामयैः ।
राजधानीव धर्म्मस्य पुण्यावसथ[1]शालिनी ॥ ६

अभूद्भूतिलकस्तस्यां प्रभासो नाम भूपतिः ।
सप्रभा सादरं यस्य कीर्त्तिरभ्यर्च्यते सुरैः ॥ ७

गुणसौरभसम्भाराः सर्व्वासां[2] हरिणीदृशां ।
यद्यशःपुष्पमञ्जर्य्यो याताः कर्णावतंसतां ॥ ८

उपायन्नस्य यस्याज्ञां सुवर्णकुसुमोज्ज्वलां ।
मालामिव महीपाला मौलीचक्रेषु चक्रिरे ॥ ९

तं कदाचित् सभासीनमभ्येत्य भुवनेश्वरं ।
उवाच क्षितिविन्यस्तजानुर्नागवनाधिपः ॥ १०

१ Orig. पुण्यविग्रह्य । २ Orig. सर्व्वाणां ।

ལྷ་གཅིག་ཁྱེད་གྲགས་ཐོས་གྱུར་ནས། ས་སྐྱོང་ས་ལ་འོང་བ་ལྟའི།
གླང་ཆེན་མཆོག་ཏུ་མཛེས་པ་ནི། མེད་དུ་བྱུང་བ་བདག་གིས་བརྫུང་ 11

སྐབས་གསུམ་པར་འོས་སོ་གཉིས་འདི། སྒོ་ན་གནས་སོ་རབ་ཏུ་གཟིགས།
གང་ཕྱིར་ཇོ་བོས་གཟིགས་གྱུར་ན། གཡོག་འཁོར་ཡོངས་ངལ་འབྲས་དང་བཅས། 12

དེ་དག་ཐོས་ནས་མི་བདག་ནི། བློན་ལ་ཡང་དག་བགྲོས་ནས་སོང་།
སྐོར་ནི་སོ་གཉིས་ཀི་ལ་ཤ། གཡོ་བ་ལྟ་བུ་མཐོང་གྱུར་ཏེ། 13

རབ་ལྷག་ཏྲི་བཟང་གིས་བོས་པ། བྱུང་བ་འགྲམ་པའི་ངོ་ནོམས་ཀྱིས།
སྒྲག་པའི་གྲོན་ནི་ཡིད་འོང་བ། དཔྱིད་ཀ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་བསྟེན། 14

འབིགས་བྱེད་ཀྱི་ནི་ཆུ་ཤིང་དང་། ཤ་ལ་ཀི་ཡི་ནགས་ཀྱི་དཔལ།
ཊྲན་ལས་མིག་ནི་རྫུམ་གྱུར་ཅིང་། སོ་ཡི་བར་དུ་ལག་པ་བཀྱོངས། 15

འདབ་མ་བདུན་པའི་ཁྲིས་གྲུས་ཤིང་། ཨ་གསྟྱ་ཡིས་བསྟན་པ་ལས།
འབིགས་བྱེད་མི་གཡོ་ས་ལ་ནི། གླང་པོའི་ཀྲོལ་པོར་གྱུར་ལྟར་མགོ། 16

སོ་ཡི་ཀ་བས་རབ་བཀྱོན་ཅིང་། དཔལ་འབྱོར་ནོམ་པར་རྩེ་བའི་གནས།
དེ་ནི་ནོམ་གཟིགས་ས་ཡི་བདག། ཡ་མཚན་གྱུར་ནས་འདི་ལྟར་བསམས། 17

ཨོ་མ་གསར་པ་གསར་པར་ནི། རབ་གྱུར་ངོ་མཚར་སྤྲོལ་བྱེད་པ།
བསྡུགས་འོས་ལས་ནོམས་འཁོར་བར་ནི། སྤྲོས་པའི་གྲོན་དག་ཅད་པ་མེད། 18

देव दिव्यद्युतिर्दन्ती गृहीतोऽस्माभिरद्भुतः।
त्वत्कीर्त्तिश्रवणाद्भूमिमैरावण[1] इवागतः॥ ११॥

द्वारि स्थितोऽसौ द्विरदस्त्रिदशार्हः[2] प्रदृश्यतां।
भृत्यानां प्रभुना दृष्टः सफलो हि परिश्रमः॥ १२॥

एतदाकर्ण्य नृपतिर्निर्गत्यामात्यसम्मतः।
ददर्श द्विरदं द्वारि कैलाशमिव जङ्गमं॥ १३॥

उद्दामसौरभाहूतै र्भ्रमरै गण्डडिण्डिमैः।
शृङ्गाराभरणोदारं वसन्तमिव सेवितं॥ १४॥

दन्तपर्य्यन्तविश्रान्तकरं मीलितलोचनं।
स्मरन्तं विन्ध्यकदली-शल्लकी-काननश्रियः॥ १५॥

अगस्त्यशासनात् यातं भुवि कुञ्जरराजतां।
स्फुरत्[3]-सप्तच्छदामोदं विन्ध्याचलमिवोन्नतम्॥ १६॥

तं विलोक्य क्षितिपतिर्दन्तस्तम्भविभूषितं।
लक्ष्मीविलासभवनं विस्मयादित्यचिन्तयत्॥ १७॥

अहो नवनवोत्कर्षा निर्म्माणाश्चर्य्यशालिनाम्।
कर्म्मणामनवच्छिन्ना संसारे सर्गसन्ततिः॥ १८॥

१ Orig. इवामितः। २ Orig. ०शार्द्धं। ३ Orig. स्फुर्ज्जत्।

བདུད་རྩིའི་ཆུ་གཏེར་མ་བསྲུབས་ཤིང་། ནོར་གྱིས་ཐང་ཡང་མ་བཅད་ལ།
རི་བོ་བསྐྲིལ་བ་མེད་པར་ནི། གླང་པོ་འདི་ནི་སུ་ཡིས་བསྐྲུན། 19

དེ་ནས་གླང་ཆེན་ཁ་ལོ་པ། ཀུན་དུ་བགྲོད་ཅེས་བཀའ་གཙན་ལ།
གླང་ཆེན་འདི་ནི་ཐུལ་ཅིག་ཅེས། ས་ཡི་བདག་པོས་ཀུན་དུ་བསྟན། 20

ད་གདམས་ས་སྐྱོང་ནང་གི་ནི། གྲོང་གི་ཁང་པར་གཤེགས་པར་གྱུར།
བསླབ་པ་ཀུན་གྱི་ཁུར་བཟོད་པའི། གླང་ཆེན་ཀུན་དུ་བགྲོད་ཀྱིས་བཟུང་། 21

དེ་ཡི་སློབ་མ་དམ་པ་བཞིན། སྐྱེ་བ་སྔར་གོམས་དབང་གྱུར་པ།
ཤེས་རབ་ལྡན་དེས་འབད་མེད་དུ། བསླབ་པ་ཀུན་གྱིས་ཉམ་དུས་ཐོབ། 22

སྤྲིན་མང་གདུང་བ་མེད་པ་དང་། སྟོབས་དང་སྤྲོ་ལྡན་བཟོད་པར་ལྡན།
དགྲ་འཇོམས་ལེགས་པར་འགྲོ་བ་དེ། རྒྱལ་པོ་ཉིད་དང་མཚུངས་པར་གྱུར། 23

དེ་ནས་གླང་པོའི་དབང་པོ་དེ། གདུལ་བའི་བྱ་བ་མཐར་ཕྱིན་ནས།
བྱ་བ་བྱས་པའི་ཀུན་བགྲོད་ཀྱིས། མི་དབང་ལ་ནི་སྦྱིན་པར་གྱུར། 24

ཉམ་འགྱུར་མེད་པའི་སྟོབས་གྱིས་པ། ཕྱུགས་ཀྱིའི་དབང་གྱུར་དེ་མཐོང་ནས།
སྤྲོ་བ་ཡི་ནི་རྩེར་ཞུགས་པ། རྒྱལ་པོའི་དཔལ་དུ་རྒྱལ་པོས་བསམས། 25

དེ་ནས་རབ་དགའ་ཡང་དག་སྐྱེས། མཁས་པར་བསླབས་པ་བལྟ་ཕྱིར་དེ།
འོད་སྟོང་ཤར་གྱི་རི་ལ་བཞིན། དེ་ལ་སྤྲོ་བ་ཆེན་པོས་ཞོན། 26

अमन्थेन सुधाम्भोधेरनायासेन वासुकेः ।
अनाकर्षेण शैलस्य केनायं जनितो गजः ॥ १९ ॥

अथ हस्तिमहामात्रं संयातं नाम भूपतिः ।
आदिदेशार्चितादेशं गजोऽयं दम्यतामिति ॥ २० ॥

तदादिश्य महीपाले यातेऽन्तःपुरमन्दिरम् ।
नागं जग्राह संयातः सर्वशिक्षाभरक्षमम् ॥ २१ ॥

स सच्छिष्य इव प्राज्ञः प्राग्जन्माभ्यासयन्त्रितः ।
नीतस्तेन प्रयत्नेन सर्वशिक्षाविनीतताम् ॥ २२ ॥

बहुदाननिरुद्वेगः शक्त्युत्साहयुतक्षमी ।
रिपुप्रघातसुगतिः[1] स राज्ञस्तुल्यतां ययौ ॥ २३ ॥

दम्यक्रियासमुत्तीर्णं ततस्तं कुञ्जरेश्वरम् ।
नरेश्वराय संयातः कृतकृत्यो न्यवेदयत् ॥ २४ ॥

दृष्ट्वा तमङ्कुशायत्तं निर्विकारवशोदयम् ।
उत्साहशिखरारूढं मेने राजा जयश्रियम् ॥ २५ ॥

स सञ्जातप्रहर्षोत्थदाक्षशिक्षादिदृक्षया ।
तमारुरोह सोत्साहः सहस्रांशुरिवोदयम् ॥ २६ ॥

---

१ Orig. प्रघतिसुगतिः ।

དེ་ནས་གླང་པོའི་དབང་པོ་དེའི། དཀྱིལ་འཁོར་ཀུན་ཏུ་ཡང་དག་སྐྱུ།
མཁས་པ་སློན་བཞིན་དབང་སྒྱུར་བ། ཀུན་ཏུ་བསྒྲོད་ཀྱིས་ཡང་དག་བརྟག 27

གྱུལ་བོ་རང་གི་སྤྲོ་བ་བཞིན། གླང་པོ་བལྟ་བའི་ཞར་ལ་ནི།
ལྗོན་ལ་རྩེ་ཞིང་དགའ་ལྡན་པས། ཆེ་བའི་ནགས་སུ་འཁྲུམས་པར་གྱུར། 28

རིན་ཆེན་དཔུང་གྱུན་འོད་ཟེར་ནི། རིང་དུ་འཕྲོ་དེ་ཤ་ལྨ་ཀའི།
ལོ་འདབ་མཆོག་གི་ཕྱོགས་ཀྱི་ནི། གླང་ཉམས་འབོད་པ་ལྟ་བུར་སོང་། 29

ནགས་སུ་དེ་ནི་འགྲོ་བ་དག། རབ་དགའ་ཡ་མཚན་ཀུན་གྱིས་ཤིང་།
མིག་ནི་ནོ་བར་རྫོགས་བྱས་པ། ནགས་ཀྱི་ལྷ་ཡིས་མཐོང་བར་གྱུར། 30

ནོར་འཛིན་གྱི་བདག་དབང་པོ་དེ། ཤ་བ་རི་ཡི་སྒྲ་ཚོགས་ཀྱིས།
མི་དོག་དྲི་བཟང་རྫོགས་པའི་གྱུས། འབིགས་བྱེད་རླུང་གིས་བསྟེན་པར་གྱུར། 31

དེ་ནས་འབིགས་བྱེད་ཉེ་བ་ནི། རང་དབང་བདེ་བའི་འདབ་ལྡན་པས།
རྩེ་དགའི་བསམ་པ་དྲན་གྱུར་ཏེ། གླང་པོ་ཤིན་ཏུ་རྒོད་པར་གྱུར། 32

དགའ་བས་བཅིངས་པའི་གླང་མོ་ཡི། དྲི་མ་སྣོམ་ཞིང་གཉིས་འཕྲང་དེ།
མི་བདག་གཡེར་བས་ལྕུགས་བཞིན་དུ། ལྕགས་ཀྱུའི་དབང་དུ་གྱུར་པ་བཏང་། 33

སོ་ལྡན་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་བཀུག་པ། རྗེས་སུ་ཆགས་བཅས་གྱུག་པ་དེ།
སྨྱོངས་པ་འཁོར་བ་དག་ལ་བཞིན། གང་དུའང་དགའ་དང་བྲལ་མ་གྱུར། 34

संयातोऽथ गजेन्द्रस्य मन्त्रीव वशवर्त्तिनः।
सर्वमण्डलसञ्चारचातुर्य्यं समदर्शयत्॥ २७॥

गजप्रेक्षाप्रसङ्गेन मृगयाकेलिलालसः।
राजा निजोत्साहमिव व्यगाहत वनं महत्॥ २८॥

स ययौ रत्नकेयूरकिरणैर्दूरसर्पिभिः।
शल्लकीपल्लववरै र्दिग्नागानाह्वयन्निव॥ २९॥

व्रजन्तं तत्र ददृशुस्तं वने वनदेवताः[1]।
प्रहर्षविस्मयाकीर्णकर्णपूरीकृतेक्षणाः॥ ३०॥

शवरीकवरीपाशपुष्पसौरभनिर्भराः।
विन्ध्या वसुन्धराधीशं मरुतस्तं सिषेविरे॥ ३१॥

अथ विन्ध्योपकण्ठेषु स्वच्छन्दसुखशाखिषु।
स्मृत्वा विलासवृत्तान्तं गजः सोत्कण्ठतां ययौ॥ ३२॥

करिण्याः प्रेमबद्धाया गन्धमाघ्राय स द्विपः।
नीतिं नृप इवोत्सिक्तस्तत्याजाङ्कुशयन्त्रणाम्॥ ३३॥

सवेगं धावतस्तस्य रागाकृष्टस्य दण्डिनः।
विमूढस्येव संसारे नाभवत् विरतिः क्वचित्॥ ३४॥

---

१ Orig. व्रजन्ति ददृशुस्तम् वने वनदेवता।

ཧླིང་བཞིན་མགྲོགས་པར་བགྲོད་པ་ཡི། གླང་པོ་མཐོང་ནས་ཐེ་ཚོམ་ནི།
སྐྱེས་པའི་རྒྱལ་པོ་གླང་པོ་ཡིས། ཀུན་དུ་བགྲོད་ལ་འདི་སྨྲས་སོ། 35

ཀྱེ་མ་མ་ལ་གླང་པོ་འདི། ཁྱོད་ཀྱིས་འདུལ་བ་འཛིན་དུ་བཙུད།
ལྕགས་ཀྱུ་ལྡི་བ་དག་ལས་ཀྱང་། གང་ཞིག་ཕྱིར་ཕྱོགས་སོང་བ་མཐོང་། 36

འདི་ཡི་ཀོང་བཀོད་ཁྲར་གྱིས་ནི། ཕྱོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་འཁོར་བ་བཞིན།
ཀོང་པས་འཐུང་ཉམས་རྗེས་སྐྱོག་བཞིན། ས་ཉམས་ཀུན་འཁྲུལ་སྨྱོས་པ་བཞིན། 37

འདིར་ནི་ཁ་རྗེ་དུས་མིན་པར། རབ་ཏུ་མི་མཐུན་གྱུར་པ་བཞིན།
སྐྱེས་བུའི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལ། འབད་པས་ཞུགས་པ་འབྲས་མེད་གྱུར། 38

དེ་སྐད་རྗེ་ཡི་གསུང་ཐོས་ནས། འཇིགས་པར་གྱུར་པའི་ཀུན་དུ་བགྲོད།
བསླབ་པ་སྨད་པས་སྐྱུངས་གྱུར་ཅིང་། ཐལ་མོ་སྦྱར་བ་བྱས་ནས་སྨྲས། 39

ལྷ་གཅིག་བདག་གི་གླང་པོ་འདི། བྱ་བ་ཀུན་གྱི་དབང་དུ་བགྱིས།
འོན་ཀྱང་དེ་རིང་གླང་མོ་ཡི། དྲི་མ་མནམ་ཞིང་ཉམ་འགྱུར་གྱུར། 40

འདོད་པའི་དབང་དུ་གྱུར་པ་ཡི། སྐྱེ་བོ་རྣམས་ནི་མདན་ངག་མིན
སྨོམ་པ་མ་ཡིན་ཡོན་མིན་ཞིང་། ལེགས་པ་ཉིད་མིན་འདོད་པ་དྲན 41

ཡུལ་ལ་མངོན་པར་ཕྱོགས་པའི་བློ། དགའ་བའི་རོ་ལ་ཆགས་གྱུར་པ།
ག་ཞོང་ག་ཞོང་མང་པོར་རི་ཡི་རྒྱ། ཉམ་པར་ལྡང་བཞིན་སུ་ཡིས་བཟློག། 42

दृष्ट्वा प्रभञ्जनजवं कुञ्जरं राजकुञ्जरः ।
व्रजन्तं जातसन्देहः संयातमिदमब्रवीत् ॥ ३५ ॥

अहोवत्तायं भवता विनयग्राहितो गजः ।
दृष्टः प्रयातो वैमुख्यं गुरोरस्याङ्कुशस्य यः ॥ ३६ ॥

भ्रमतीव दिशां चक्रमनुयान्तीव पादपाः ।
पादन्यासभरेणास्य क्षीवेर्ष्याघूर्णते क्षितिः ॥ ३७ ॥

अस्मिन् देव इवाकाले प्रयाते प्रतिकूलताम् ।
सर्व्वाः पुरुषकारस्य निष्फला यत्नवृत्तयः ॥ ३८ ॥

वचः श्रुत्वेति संयातः प्रभोरायातसाध्वसः[१] ।
शिक्षापवादवैलज्जादुवाच रचिताञ्जलिः ॥ ३९ ॥

देव सर्व्वक्रियायत्तः कुञ्जरोऽयं मया कृतः ।
करिणीगन्धमाघ्राय यातः किन्त्वद्य विक्रियाम् ॥ ४० ॥

नोपदेशं न नियमं न दाक्षिण्यं न साधुताम् ।
स्मरन्ति जन्तवः कामं कामस्य वशमागताः ॥ ४१ ॥

केन रक्तिरसोत्सिक्ता विषयाभिमुखी मतिः ।
अदभ्रश्वभ्रविभ्रष्टशैलकुल्येव वार्य्यते ॥ ४२ ॥

---

१ Orig. ॰रायतसाध्वसः ।

ལུས་ནི་ངལ་བའི་བསླབ་པ་ལ། འདུལ་བར་བྱེད་པ་ཁྲི་བོ་མཁས།
ཡིད་ནི་སྒོམ་པའི་བསླབ་པ་ལ། ཐུབ་པ་རྣམས་ཀྱང་མཁས་པ་ཡིན། 43

ཆགས་ལས་ངལ་བར་མི་རྟེ་ཞིང་། བསྡམས་པ་མ་ལུས་བྲལ་གྱུར་ཏེ།
ངན་སྨོངས་བཞིན་དུ་ལམ་མེད་ནས། གཉིས་འཐུང་འདི་ནི་རབ་དུ་རྒྱུག། 44

སྐྱེ་བོ་ངན་པ་ཡང་རེ་ལྟུང་། ངེས་པར་ལྟུང་བར་བགྱིད་པ་ཉིད།
ས་བདག་སློན་པའི་ལོ་མ་རྣམས། ཡང་དག་བཟུང་ལ་འདི་ནི་ཐོང་། 45

མི་བདག་གིས་ནི་ཀུན་དུ་འགྲོའི། དེ་དུས་སུ་འོས་ཚིག་ཐོས་ནས།
དེ་དང་ལྡན་ཅིག་ཤིང་ཆེན་གྱི། ལོ་མ་དག་ལ་འཕྱངས་པར་གྱུར། 46

མི་བདག་ཤིང་ལ་བབས་གྱུར་ཏེ། རྟ་ལ་ཞོན་ནས་ག་ཤེགས་པར་གྱུར།
གླང་པོ་ནགས་སུ་འཁྲུམས་གྱུར་པས། གླང་མོ་ལ་ནི་འཁྲུད་པ་ཐོབ། 47

དེ་འོག་གླང་ཆེན་འདོད་པ་ཞི། ཉིན་ཞག་བདུན་གྱི་འདོད་པའི་སར།
རང་ཉིད་མངོན་དུ་འོངས་ཤིང་ཆགས། བཟའ་བ་མངོན་པར་འདོད་ཅིང་གནས། 48

བསླབ་པས་བསྡམས་པའི་དབང་གྱུར་ཅིང་ རང་ཉིད་འོངས་པ་དེ་མཐོང་ནས།
མཁས་པ་ཤིན་དུ་དགའ་བ་ཡི། ཀུན་དུ་བསྒྲོད་ཀྱིས་རྒྱལ་ལ་སྨྲས། 49

ཆགས་པའི་ཞགས་པས་བྲངས་གྱུར་ཅིང་། འདོད་པས་གཟིར་ནས་རབ་སོང་གང་།
བསླབ་པ་དག་དང་མི་འགལ་བས། གླང་པོ་འདི་དེ་རང་ཉིད་འོངས། 50

शरीरश्रमशिक्षायां दमकाः कुशला वयम् ।
मनोनियमशिक्षायां मुनयोऽपि न पण्डिताः ॥ ४३ ॥

रागादगणितायासः स्खलितालीलसंयमः ।
एष धावत्यमार्गेण मूर्खः खल इव द्विपः ॥ ४४ ॥

वृक्षशाखां समालम्ब्य त्यजेमं पृथिवीपते ।
व्यसनी पतितः सत्यं पातयत्येव दुर्जनः ॥ ४५ ॥

संयातस्य वचः श्रुत्वा तत्कालसदृशं नृपः ।
तेनैव सहितः शाखामालम्बे महातरोः ॥ ४६ ॥

अवतीर्य्य तरोरश्वमारुह्य नृपतौ गते ।
प्राप्यालिलिङ्ग करिणीं विगाह्य गहनं गजः ॥ ४७ ॥

ततः शान्तस्मरो हस्ती दिनैरभ्येत्य सप्तभिः ।
स्वयमालानसंबद्धस्तस्थौ भुक्ता यथासुखम्[१] ॥ ४८ ॥

शिक्षासंयमयन्त्रितं तं दृष्ट्वा स्वयमागतम् ।
संयातः कौशलोत्कर्षहर्षात् राज्ञे न्यवेदयत् ॥ ४९ ॥

रागवागुरयाकृष्टः प्रययौ यः स्मरातुरः ।
शिक्षायामविसंवादी सोऽयं प्राप्तः स्वयं गजः ॥ ५० ॥

---

१ Orig. स्वयमालानसिलक्षास्तस्थो कचललायः ।

བདེ་དང་ལྡན་པའི་དབང་གྱུར་གཟིགས། ས་ལ་ཀཱུ་སའི་རོ་ཞེས་པ།
ཤིན་ཏུ་ཚ་བའི་ལྡུགས་ཀྱི་ཟས། འཛིན་ཅིང་དུལ་བ་དག་ཏུ་གནས། 51

འདི་ནི་འདོད་པའི་རོ་ཡིས་དྲངས། ཀུན་ཏུ་སྡུག་བསྔལ་རོ་ཡིས་དྲངས།
འདོད་པའི་རིམ་ནི་རབ་ཞི་ནས། ཕྱི་ནས་ནོལ་དུ་གནས་པ་ཐོབ། 52

ལྷ་གཅིག་སེང་གེ་སྟག་དང་ནི། གླང་པོ་ལ་སོགས་འདུལ་བར་ནུས།
ཆགས་པའི་ཚང་གིས་སྨྱོས་པའི་ཡིད། ཡུལ་ལ་མངོན་པར་ཕྱོགས་པ་མིན། 53

དེ་དག་ཐོས་ནས་ས་སྐྱོང་གིས། དེ་དེ་བཞིན་ཞེས་བསམས་ནས་སྨྲས།
ཀུན་ཏུ་བགྲོད་ཁྱོད་བདེན་པ་དང་། རིགས་པ་དག་ཏུ་བརྗོད་པ་ཡིན། 54

རབ་ཞི་ཚུལ་ཁྲིམས་གང་དག་གིས། སེམས་ཀྱི་གཉིས་འཕྲང་སྨྱོས་པ་ནི།
སྡོམ་པའི་ཐག་པས་བདགས་གྱུར་པ། འཇིག་རྟེན་འདི་ན་འགའ་ཡོད་དམ། 55

དེ་སྐད་སྨྲས་ཚེ་ཀུན་ཏུ་བགྲོད། ལྷ་ནི་བཞུགས་པས་དེ་ལ་སྨྲས།
ལྷ་གཅིག་འགྲོ་བའི་ཉོན་མོངས་རྣམས། མ་ལུས་འཇོམས་པ་ལ་བརྩོན་ཞིང་། 56

རྣམ་པར་རིག་ལྡན་འཇིག་རྟེན་ན། འབད་པས་ཆགས་བྲལ་སྐྱེད་པ་ཡོད།
ཞི་དང་ཆོག་ཤེས་དྲི་མ་མེད། རབ་རྟོགས་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའོ། 57

དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་མཚན་ཐོས་པས། སྐྱེ་བ་སྔར་སྐྱེས་གོམས་པ་ལས།
ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས། རྒྱལ་པོ་ཡི་ནི་སྙིང་ལས་སྐྱེས། 58

सङ्केतयन्त्रितो वश्यो रसज्ञः शल्लकीभुवाम् ।
सन्तप्तलोहकवलं गृह्णाति विनये स्थितः ॥ ५१ ॥

एष कामरसाकृष्टः कष्टां विकृतिमाययौ ।
पुनः प्रकृतिमापन्नः प्रशान्तमदनज्वरः ॥ ५२ ॥

शक्या दमयितुं देव सिंहव्याघ्रगजादयः ।
नतु रागासवक्षीवं[१]-विषयाभिमुखं मनः ॥ ५३ ॥

एतदाकर्ण्य भूपालस्तत्तथेति विचिन्तयन् ।
उवाच सत्यमुचितं संयात कथितं त्वया ॥ ५४ ॥

अप्यस्ति कश्चिल्लोकेऽस्मिन् येन चित्तमदद्विपः ।
नीतः प्रशमशीलेन संयमालानलीनताम् ॥ ५५ ॥

इत्युक्ते देवताविष्टः संयातस्तमभाषत ।
देव सन्ति जगत्क्लेशनिःशेषोन्मूलनोद्यताः ॥ ५६ ॥

विवेकालोकिता लोके वैराग्यजनिताग्रहाः ।
शमसन्तोषविषदा बुद्धा एव प्रबोधिनः ॥ ५७ ॥

इति बुद्धाभिधां श्रुत्वा सम्यक्सम्बोधिचेतसः ।
राज्ञः प्राग्जन्मजाभ्यासप्रणिधानमजायत ॥ ५८ ॥

---

१ Org. क्षीवि ।

འཁོར་བ་ཆུ་སྲིན་འབྱུང་གནས་སུ། ཉམ་པར་བྱིངས་པའི་འགྲོ་བ་འདི།
དགེ་བའི་ལམ་ནས་ཟློགས་པ་ཡི། བྱང་ཆུབ་གྲོལ་བར་ཡང་དག་བསྒྲལ། 59

དེ་ནས་དེ་ལ་ནམ་མཁའ་ལས། གཙང་མ་རིས་ཀྱི་ལྷ་ཡིས་སྨྲས།
ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ། ས་བདག་མངོན་པར་འཚང་རྒྱ་འགྱུར། 60

དེ་སྐད་དེ་ཡི་ཚིག་ཐོས་པས། རྒྱལ་པོ་རྟུལ་བྲལ་ཉམས་ཀྱི་མཆོག།
སྐྱེ་བ་དྲན་ཞིང་ལྷ་མིག་ལྡན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཉིད་དུ་གྱུར། 61

དེ་ནས་དེ་ནི་སྙིང་སྟོབས་ཡངས་ལྡན་མིག་ནི་དེ་ཉིད་དག་ལ་གདངས།
སྲིད་པའི་རྒྱ་གཏེར་བྱེད་བའི་འབྱུང་པོ་ཀུན་ལ་རྗེས་སུ་བརྩེ་ལྡན་ཞིང་།
ཡང་དག་རིག་པ་སྒྲོ་བ་དང་ལྡན་མངོན་པར་གསར་པ་བསྐྱེད་པ་ལས།
སེམས་ཅན་ཉམས་ནི་ཡང་དག་བསྒྲལ་ཕྱིར་དགེ་བའི་ལམ་དག་བགྱིས་པར་གྱུར། 62

ཞེས་པ་དགེ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་རབ་གསལ་
གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པའི་ཡལ་འདབ་སྟེ་དང་པོའོ།། ||

विनिमज्जज्जगदिदं संसारे मकराकरे ।
सन्तारयेयं सम्बोधिमुक्तः कुशलसेतुना ॥ ५९ ॥

अथोचुर्देवता व्योम्नस्तं शुद्धावासकायिकाः ।
सम्यक्सम्बोधिसम्बुद्धो भविष्यसि महामते ॥ ६० ॥

इति तद्वचनं श्रुत्वा राजा विरजसां वरः ।
जातिस्मरो दिव्यचक्षुः प्रययौ बोधिसत्त्वताम् ॥ ६१ ॥

अथ स विपुलसत्त्वस्तत्त्वनिक्षिप्तचक्षुः
भवजलनिधिमज्जत्सर्व्वभूतानुकम्पी ।
अभवदभिनवोद्यत्संविदुत्साहयोगात्
दलितकुशलसेतुः सत्त्वसन्तारणाय ॥ ६२ ॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां प्रभासावदानं नाम प्रथमः पल्लवः समाप्तः ॥

CHAPTER II.

ཡལ་འདབ་གཉིས་པ་

དཔལ་གྱི་སྡེའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་།

གང་ཞིག་བཅད་བདར་བསྒྲིགས་པས་ཀྱང་། གཞན་གྱི་དོན་ལ་བསླུ་མེད་པ།
འགྲོ་འདིར་བསོད་ནམས་ཙན་དན་གྱི། ཀིང་འཕྲུང་དེ་དག་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག། 1

ཨ་རི་ཧྲི་ཞེས་བྱ་བའི་གྲོང་། ཡོན་དན་ཚོགས་ཀྱི་བགྲང་བྱ་བ།
འགྲན་ཟླ་བགྲོ་བྱིན་གྲོང་ཁྱེར་ནི། གང་ལས་བརྙིང་བ་མིན་པ་ཡོད། 2

དེར་ནི་སྐྱོང་བྱུང་གྱུར་པ། དཔལ་གྱི་སྡེ་ཞེས་རྣམ་པར་གྲགས།
ཡོན་དན་རིན་ཆེན་ཚོགས་རྣམས་ཀྱི། འབྱུང་གནས་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་བཞིན། 3

གཞན་ལ་ཕན་པའི་ནུས་པ་ཅན། གང་གི་མཐུ་ཡིས་ཕྱོགས་རྣམས་ཀུན།
རྗེས་སུ་ཆགས་ཤིང་མཛེས་གྱུར་པ། ཉི་མ་ཡི་ནི་འོད་ཀྱིས་བཞིན། 4

སྨུག་པོར་བྱིན་པའི་དྲི་བཟང་ཅན། འབྱོར་པ་དཀར་བའི་གྲགས་པ་དང་།
གླང་པོ་གང་གིས་འགྲོ་བ་དག། མཛེས་པ་དཔག་བསམ་ལྗོན་པ་བཞིན། 5

སྐྱེ་གུའི་བསོད་ནམས་ཀྱིས་བསྐྱུན་གང་། སྐྱུ་ཚོལ་གནས་ཀྱང་དྲང་པོར་གྱུར།
དྲང་པོར་གྱུར་ཀྱང་བློ་གྲོས་ཆེ། བློ་ལྡན་གྱུར་ཀྱང་སླུ་བྱེད་མིན། 6

द्वितीयः पल्लवः ।

श्रीसेनावदानम् ।

ते जयन्ति जगत्यस्मिन् पुण्यचन्दनपादपाः ।
छेदनिर्घर्षदाहेऽपि ये परार्थेषु निर्व्यथाः ॥ १ ॥

गणनीया गुणगणैरस्त्यरिष्टाभिधा पुरी ।
स्पर्धया शक्रनगरी यस्या न स्याद्गरीयसी ॥ २ ॥

तस्यां बभूव भूपालः श्रीसेन इति विश्रुतः ।
समग्रगुणरत्नानां रत्नाकर इवाकरः ॥ ३ ॥

परोपकारशक्तस्य चतुरस्य[1] प्रभावतः ।
अनुरक्ता दिशः सर्व्वाः सूर्य्यस्येव प्रभावतः ॥ ४ ॥

यशोभिः शोभितं येन घनदानसुगन्धिभिः ।
गजैश्च भूतिधवलैर्जगत्कल्पद्रुमैरिव ॥ ५ ॥

कलालयोऽपि शरलः शरलोऽपि महामतिः ।
स बभूव प्रजापुण्यैर्मतिमानप्यवञ्चकः ॥ ६ ॥

---

१ Org. चतुर्यस्य ।

རྗེ་སྤྱིད་ཚ་ཟེར་གྱིས་གདུངས་དང་། རྗེ་སྤྱིད་རླུང་ནི་སྐྱིད་བྱེད་པ།
དེ་སྤྱིད་གང་གི་བཀའ་དང་ནི། གྲགས་པ་རབ་ཏུ་གཞོམ་མེད་གྱུར། 7

མཚུངས་པ་ངལ་ཞིང་མཁས་པ་དང་། ཡོན་ཏན་དྲུག་ཤེས་མིག་དང་ལྡན།
བློན་པོ་སྟོང་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས། གང་ཞིག་ཡོངས་སུ་ཉེ་བར་བསྟེན། 8

ཆོས་གཙོར་འཛིན་པའི་རྒྱལ་པོ་དེར། སྐྱེ་བོ་ལེགས་བྱས་ལྡན་པར་གྱུར།
སྐྱེ་གུ་རྗེ་དང་ཡོན་ཏན་གྱིས། མཚུངས་པ་ཁོ་ན་བྱུང་མེད་བཞིན། 9

དེ་ཡི་བསོད་ནམས་དབང་གིས་ནི། སྐྱེ་བོ་མཐོ་རིས་འགྲོ་བ་ཡི།
གཞལ་མེད་ཁང་གི་བརྒྱ་བྱིན་གྲོང་། ལམ་དང་བྲལ་བར་རབ་ཏུ་བྱེད། 10

ལྷ་ཡི་འཇིག་རྟེན་དགའ་དུ་མིའི། འཇིག་རྟེན་ཡང་དག་ཞུགས་མཐོང་ནས།
ས་བདག་ལ་ནི་ཁྲོ་བ་དག། སྐྱེས་ཏེ་མཆོད་སྦྱིན་བརྒྱ་པས་བསམས། 11

ཀྱེ་མ་ས་སྤྱོད་དཔལ་གྱིས་སྡེས། ཤིན་ཏུ་སྨིན་པར་བྱེད་པ་དང་།
དགེ་བའི་ཁྲིམས་ཀྱིས་སྐྱེ་གུ་རྣམས། བདག་དང་མཚུངས་པར་རབ་ཏུ་བཀོད།* 12

---

* ཀྱེ་མ་ས་སྤྱོད་དཔལ་གྱི་ སྡེས་སོགས་ཀྱི་ ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་པོ་ འདི་ཨི་རྒྱ་སྐད་ མ་དཔེ་རྗོར་ཆད་པ་དབང་པོ་རྡོ་རྗེའི་ སྡེབ་སྦྱོར་ཟ་ཧོར་གྱི་ བན་དེས་ བསྒྲིགས་པ་ཕྱར་རྒྱ་དཔེ་རྙེད་ན་འབྲར་

i. e., "Kye-ma sa-spyo*d* *d*palgyi *s*de, &c. This single śloka was destroyed in the original Indian language MS. A *Bande* of Ssahor recomposed it in the metre of *D*wan-po *r*dorje (Indra Vajra). Insert the śloka hereafter from the Indian copy if obtained."

The Bande (Buddhist Pandit) seems to have translated the Tibetan version of the śloka word for word into Sanskrit. Reversing the order of that version we have: *Sde dpal-gyi Sa-spyod* kyema, &c., the Sanskrit equivalent of which, word for word, is—सेनेन लक्ष्मी वसुधेषु चारस्याश्चर्य्यै &c.

यावत्तपति तिग्मांशुर्यावद्वहति मारुतः।
तावदाज्ञा च कीर्त्तिश्च यस्याप्रतिहताभवत्॥ ७॥

समव्यायामविदुषां षड्गुणज्ञानचक्षुषाम्।
यं द्वादशसहस्राणि मन्त्रिणां पर्य्युपासते॥ ८॥

तस्मिन् धर्म्मपुरे राज्ञि बभूव सुकृती जनः।
भर्त्तृतुल्या भवन्त्येव गुणैस्त्रिय इव प्रजाः॥ ९॥

तस्य पुण्याधिवासेन[१] जनास्त्रिदिवगामिनः।
विमानैः शक्रनगरीं निःसञ्चाराः प्रचक्रिरे॥ १०॥

दृष्ट्वा मनुजलोकेन सुरलोकसमावृतिम्।
जातवैरः क्षितिपतौ शतक्रतुरचिन्तयत्॥ ११॥

सेनेन लक्ष्मी वसुधेषु चार-
स्याश्चर्य्यकर्त्तव्य च दत्तनित्यम्।
कल्याणशीलेन च सर्व्वचेत-
न्यप्रव्यहासामन अस्मकाश्च[२]॥ १२॥

---

१ Org. पुण्यापिवासेन।
२ See foot-note, page 22.

བདག་གི་སྒྲུ་མ་བསྒྲུབས་ནས་ནི། སྦྱིན་པའི་སྙིང་སྟོབས་མཐུ་ལྡན་ཞིང་།
སེམས་ནི་ཉམས་པ་མེད་པ་དེའི། བརྟན་པ་རབ་དུ་བརྟེག་པར་བྱ།* 13

དེ་ལྟར་ཡུན་རིང་ཉོམ་བསམས་ནས། བགྱོ་བྱེད་གཟུགས་ནི་གཞན་བསྒྱུར་ཏེ།
རྗེས་འབྲང་ལྷ་ནི་ཉུང་ངུ་དང་། མི་ཡི་འཇིག་རྟེན་དག་ཏུ་ཞུགས། 14

སྐབས་དེར་བློ་བཟང་བློན་པོ་ནི། རྒྱལ་སྲིད་སྐྱོང་བའི་བླ་མ་ཡིས།
སྐྱེ་དགུའི་བྱ་བ་གཙོ་བོར་ནི། ཡོངས་རྟོག་མི་ཡི་བདག་ལ་སྨྲས། 15

རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་སྲིད་མཛེས་ལྡན་ཞིང་། རྩོལ་བྲལ་རྫོལ་མེད་སྦྱིན་བྱེད་པ།
ཁྱོད་ཀྱི་སྐབས་གསུམ་དབང་ཕྱུག་ནི། ཕམ་པར་བྱས་པས་ངོ་ཚར་གྱུར། 16

གཞན་གྱི་ཡོན་དན་རྫོགས་པ་དང་། བདག་ཉིད་དེ་ལས་དམན་པ་ནི།
མཐོང་ནས་ཕྲག་དོག་ཉོམ་འཕྲུལ་དག ངེས་པ་ཁོ་ནར་ཅིས་མི་འབྱུང་། 17

ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ལེགས་བྱས་ལའང་། ཁྱད་འཕགས་གཞན་ལ་འགྲན་པའི་སེ།
བསྟེན་པའི་སྐྱེ་བོ་ཕྲག་དོག་ཅན། ཕལ་ཆེར་གདུང་བས་ཉེན་པར་འགྱུར། 18

སྦྱིན་ལ་གཅགས་པ་ཁྱོད་ཀྱི་ནི། ནོར་ཀུན་སྦྱིན་པ་ལུགས་སུ་གྱུར།
བུ་དང་ཆུང་མ་བདག་ཉིད་ཀྱང་། སྦྱིན་བསམ་ཐུབ་ཚོད་ཞིན་དུ་ཆེས། 19

---

* སྦྱིན་པའི་སྙིང་སྟོབས་མཐུ་ལྡན་ཞིང་ ཞེས་པའི་ ཚིག་རྐང་ གཅིག་པོ་ འདི་འི་ སྐད་དོད་ མི་འཚུག་པ་ རྐང་པ་གཞན་རྣམས་དང་མཐུན་པར་ལ་ སྒོ་ཡང་མའི་ སྙེབ་སྦྱོར་ཙ་འདར་ ལོས་བཀོད་པ་རྒྱ་ དཔེ་རྙེད་ན་འཇུར་

i. e., "*S*byin-pa*h*i *s*ñiñ *s*tobs *m*thu *l*dan shiñ. The Sanskrit equivalent of this half-line was lost. Lochava (interpreter) *H*dor recomposed it conformably to the sense of the other half-lines of the śloka, in the metre of La *s*go yañ-ma. Insert here the equivalent from the Indian copy if obtained."

तस्याखण्डितचेतसः दृढिमत्वानुभावपाम्[१] ।
कर्त्तव्या धैर्य्यजिज्ञासा मया मायाविधायिना ॥ १३ ॥

इति सञ्चिन्त्य सुचिरं सर्व्वैरनुगतः सुरैः ।
रूपं शक्रः परावृत्य मर्त्त्यलोकमवातरत् ॥ १४ ॥

अचान्तरे प्रजाकार्य्यपर्य्यालोचनतत्परः ।
राज्यरक्षागुरुर्मन्त्री नृपमूचे महामतिः[२] ॥ १५ ॥

राजन् विरजसा राज्य-राजमानेन निर्जितः ।
निर्व्याजदानैर्भवता लज्जति त्रिदशेश्वरः ॥ १६ ॥

परस्य पूर्णगुणतामात्मनस्तद्विहीनताम् ।
दृष्ट्वा को नाम नायाति मात्सर्य्यस्य विधीयताम् ॥ १७ ॥

ईर्षालवः परोत्कर्षसंघर्षस्य युधो जनाः ।
प्रायेणोद्वेगमायान्ति महतां सुकृतेष्वपि ॥ १८ ॥

सर्व्वस्वदानमर्य्यादादानव्यसनिनोऽस्तु ते ।
पुत्रदारात्मदाने तु संकल्पो ह्यतिसाहसः ॥ १९ ॥

---

१ See foot-note, page 24.

२ Org. नृपमूढ़महामतिः ।

གང་གིས་འགྲོ་བའི་གཙུག་གི་ནི། ནོར་བུ་ཉམས་བྱེད་རབ་བརྗོད་པ།
ཤིན་ཏུ་དྲག་ཅིང་འཇིགས་པའི་རྒྱུ། མི་བཟང་རྨི་ལམ་དེ་དེ་མཐོང་། 20

ཉམས་ཤེས་དེ་ཉིད་སྨྲ་བ་ཉམས། ས་སྐྱོང་སྐུ་ལུས་སྦྱིན་པ་ནི།
བགྱིད་པར་འགྱུར་ཞེས་བརྣག་དཀའི་གཏམ། རབ་ཏུ་སྨྲ་བ་དག་ཀྱང་ཐོས། 21

ལུས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་སྐྱོང་བའི་ཚོགས། ཀུན་གྱི་འབྲས་བུ་མེད་པའི་རྒྱུ།
དཔག་བསམ་སར་སྐྱེས་གནས་པ་ནི། ཀུན་ལ་རབ་ཏུ་ཕྱིན་གྱུར་ཉིད། 22

དེ་ཕྱིར་ས་སྐྱོང་ཁྱོད་ཀྱི་ལུས། འགྲོ་བ་བསྲུང་བའི་རིན་ཅེན་ཕྱིར།
སྐྱེ་གུའི་དབང་གྱུར་གཏོང་བ་ཡིས། ཐུབ་ཚོད་འདི་ལ་དགྲེས་བྲལ་མཛོད། 23

བློན་པོའི་མཆོག་གིས་སྨྲས་པ་ནི། ཐོས་ནས་ནོར་འཛིན་བདག་པོ་ནི།
སྙིང་སྟོབས་དཀར་འཇུམ་གྱིས་བཀུས་པའི། མཆུ་མཛེས་ལྡན་པས་དེ་ལ་སྨྲས། 24

བློན་པོ་ཆེན་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་ནི། བློན་པོར་འོས་ཤིང་ཕན་པ་བརྗོད།
འོན་ཀྱང་སྐྱོང་སྐྱེ་ཕྱིར་ཕྱོགས་པའི། གདུང་བ་བདག་གིས་ཡོངས་མི་བཟོད། 25

སྐྱང་ཞིག་ཅེས་ནི་བརྗོད་པ་ལ། དགག་པའི་ཡི་གེ་རྩུབ་མོའི་ཚིག།
གང་གི་ཁ་ནས་ཐོས་པར་གྱུར། དེ་དག་གསོན་པོ་སྡིག་སོང་ཡིན། 26

འདི་ལས་འདི་ནི་ཐོབ་འགྱུར་ཞེས། སྙིང་ལ་བཟུང་ནས་སྐྱོང་བ་པོ།
འོངས་པ་གང་ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཤིང་། དེ་ཡི་འགྲོ་བ་གསོན་པས་ཅི། 27

दृश्यन्ते दारुणास्ते ते स्वप्नाः साध्वसहेतवः।
जगतः सूच्यते तीव्रं यैश्चूडामणिखण्डनम्॥ २०॥

दैवज्ञानां प्रवादश्च श्रूयते तत्त्ववादिनाम्।
शरीरं पृथिवीपालो दास्यतीति सुदुःसहः॥ २१॥

शरीरदानं सर्व्वार्थिसार्थनैष्फल्यकारणम्।
सर्व्वप्रदे भवत्यवतिष्ठन् कल्पमहीरुहः॥ २२॥

तस्मादस्मान्महीपाल विरम त्यागसाहसात्।
रक्षारत्नं हि जगतः प्रजायत्तं वपुस्तव॥ २३॥

इति मन्त्रिवरेणोक्तमाकर्ण्य वसुधाधिपः।
तमूचे सत्त्वधवलस्मितधौताधरद्युतिः॥ २४॥

उक्तं हितं महामात्य भवता सचिवोचितम्।
किन्त्वर्थिजनवैमुख्यसन्तापं नाहमुत्सहे॥ २५॥

देहीति वादिषु गिरो[1] निषेधपरुषाक्षराः।
स्फुरन्ति वचने येषां सजीवास्ते गतासवः॥ २६॥

इदमस्मादवाप्स्यामीत्याधाय हृदि याचकः।
प्राप्तः प्रयाति वैमुख्यं यस्मिन् किं तेन जीवता॥ २७॥

---

१ गिरौ ?

སྡུག་བསྔལ་སྐྱེ་བོ་གང་དག་གི། གདུང་བ་གྲོས་པས་ཡིད་བསིལ་ཞིང་།
སྙིང་རྗེ་མེད་པའི་བདག་ཉིད་ཅན། བསོད་ནམས་ཞན་དེའི་སྐྱེ་བ་སྨད། 28

འགའ་ཞིག་ཏུ་ནི་འགའ་ཞིག་ཚོ། གང་ཞིག་འགའ་ལ་ཕན་པར་འགྱུར།
དེ་དོན་ལེགས་པ་ནམས་ཀྱི་ལུས། འདི་ནི་གནོད་པར་བཅས་ཀྱང་དགའ། 29

མི་བདག་སྙིང་སྟོབས་ལྡན་པའི་ཚིག། དེ་སྐད་ཐོས་ནས་བློན་པོ་ནི།
གཡོ་བ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས། བསམས་ནས་ཅི་ཡང་མི་སྨྲའོ། 30

དེ་རྗེས་ནམ་ཞིག་ས་ཡི་རྗེ། རོལ་ཅིང་ནམ་པར་གནས་པ་དེའི།
བཙུན་མོ་ཀྱིལ་བའི་འོད་ཅེས་པ། དགའ་མའི་པདྨ་མོའི་དགའ་མ་བཞིན། 31

མཛེས་མ་སེམས་ཀྱི་རི་དགས་ཞགས། འཆད་ལ་མཁས་པའི་ཐབ་པ་ནི།
རིང་ནས་རང་དགར་འོངས་གྱུར་པ། མིག་ནི་འཛུམ་བྲལ་འཛིན་པས་མཐོང་། 32

སྐྱེ་བ་སྔ་མ་གཞན་དག་ཏུ། འབྲེལ་ཞིང་མཛའ་བས་འདྲིས་པ་བཞིན།
དེ་མཐོང་དེ་ཡི་འཛིན་པ་དང་། བདེན་པའི་ཕྲུང་པོ་གཙོར་མ་གྱུར། 33

དེ་ཡི་ཡིད་ནི་ཆགས་བྲལ་ཡང་། བག་ཆགས་ཀུན་ནས་ལངས་གྱུར་ཅིང་།
དངོས་ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས་བདང་གྱུར་ཏེ། མངོན་པར་འདོད་པའི་ས་ལ་སོགས། 34

གང་ཕྱིར་སྲོག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། སྐྱེ་བ་སྔར་གོམས་བག་ཆགས་ནི།
ཕྱིན་དུ་དགའ་བའི་སྐད་པ་ཡིས། རིག་ཏུ་བཙོམས་འདི་མེད་མི་འགྱུར། 35

धिग्जन्म पुण्यहीनस्य तस्य निष्करुणात्मनः।
यस्यार्त्तजनसन्तापश्रवणे शीतलं मनः॥ २८॥

एतदर्थमयं कायः सापायोऽपि सतां प्रियः।
यत्कस्यचित् क्वचिद् याति कदाचिदुपकारिताम्॥ २९॥

श्रुत्वेति नृपतेर्वाक्यममात्यः सत्त्वशालिनः।
नोवाच किञ्चिदचलां विचिन्त्य भवितव्यताम्॥ ३०॥

ततः कदाचिद् भूभर्त्तुस्तस्य लीलाविहारिणः।
जायां जयप्रभां नाम रतिं रतिपतेरिव॥ ३१॥

दूराद् यदृच्छयायातां चित्तसारङ्गवागुराम्।
मुनिरध्यापकः कान्तां ददर्श विनिमेषदृक्॥ ३२॥

प्राग्जन्माभ्याससम्बन्धस्नेहात् परिचितामिव।
तां दृष्ट्वा स धृतेः प्राप धैर्य्यराशिरनीशतां॥ ३३॥

तस्य वीतस्पृहस्यापि वासनोल्लसितं मनः।
उत्सृज्य भववैमुख्यमभिलाषभुवं ययौ॥ ३४॥

इयं हि सततस्यूता सन्ततप्रीतितन्तुभिः।
नापैति सर्व्वजन्तूनां प्राग्जन्माभ्यासवासना॥ ३५॥

དེ་ནི་གནས་སུ་འོངས་པ་ལ། ཡོན་ནི་བླང་པར་མཛོད་ཅིག་ཅེས།
སྐྲག་པའི་བརྡུལ་ཞུགས་ཡོངས་རྫོགས་པའི། སློབ་མ་བྲམ་ཟེའི་ཁྱེའུ་སྐྱས། 36

དེ་ལ་དེས་སྨྲས་མཉེས་ག་ཞིན་དག། ནགས་སུ་བདག་ལ་ནོར་མི་དགོས།
འོན་ཀྱང་སྙིང་ནས་གུས་པ་ན། གང་ཞིག་མངོན་པར་འདོད་པ་སྨྲོས། 37

ས་བདག་དཔལ་སྡེའི་ལྷ་མོ་ནི། རྒྱལ་བའི་འོད་དེ་གལ་ཏེ་ན།
ཁྱོད་ཀྱིས་སྦྱིན་དུ་ཐོབ་པ་ན། འདི་ནི་བདག་གི་ཡོན་དུ་འགྱུར། 38

དེ་སྐད་བྲམ་ཟེས་བརྗོད་ཐོས་ནས། སློབ་མའི་ཡིད་ནི་རབ་ཏུ་འདར།
མི་ཐོད་བསླང་ན་རྙེད་པ་ལ། ཐེ་ཚོམ་ཀུན་ཏུ་འཁྲུགས་པར་གྱུར། 39

དེ་ནི་སྡོང་ཉམས་རང་འདོད་བཞིན། ཅིག་ཏུ་གདངས་པའི་སྒོར་སོང་ནས།
ས་སྐྱོང་ཉམས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡི། ཁང་པར་ཡིད་ཆེས་ཞན་པས་ཞུགས། 40

མི་འཕྲོབ་དོགས་སྐྱོང་ཞུམ་པ་ཡི། བསམས་པས་ཡིད་ནི་མི་གཡོ་ཞིང་།
ཤིན་དུ་སྐྱེངས་ལས་གདོང་བདུད་དེ། ས་ལ་རྟོག་ཅིང་ལྟ་བ་བཞིན། 41

སྐྱོང་བ་འོང་པ་དེ་མཐོང་ནས། ས་བདག་རབ་ཏུ་དགྱེས་པར་གྱུར།
བདུད་རྩི་རབ་སྦྱིན་ཆས་པ་ཡི། རྒྱ་གཏེར་ཡང་དག་གྱིས་གྱུར་བཞིན། 42

ཁྱོད་ཀྱི་འདོད་པ་ཅི་ཞིག་ཅེས། བརྗོད་ནས་ས་ལ་སྤྱོད་པས་མཆོད།
འོས་པ་མིན་བརྗོད་ངོ་ཚ་ཞིང་། ཡི་གེ་འཁྲུལ་པར་དེ་ཡིས་སྨྲས། 43

तमाश्रमपदं प्राप्तः समाप्ताध्ययनव्रतः।
शिष्यो माणवकं प्राह दक्षिणा गृह्यतामिति ॥ ३६ ॥

स तमूचे न मे वत्स वने वृत्तिः प्रयोजनम्।
तथापि यदि निर्बन्धः श्रूयतां यदभीप्सितम् ॥ ३७ ॥

श्रीसेनस्य क्षितिपतेर्यदि देवी जयप्रभा।
लभ्यते भवता दातुं तदसौ मम दक्षिणा ॥ ३८ ॥

इत्युक्तं गुरुणा श्रुत्वा शिष्यः कम्पितमानसः।
अशक्यप्रार्थना[1]लाभे संशयाकुलितोऽभवत् ॥ ३९ ॥

स गत्वा सततस्वेच्छाविवृतद्वारमर्थिनां।
विवेश स्वैरविस्रम्भभवनं भूभृतां प्रभोः ॥ ४० ॥

अलभ्यार्थार्थनादैन्यचिन्तातिक्लिष्टमानसः[2]।
नम्राननोऽतिवैलक्ष्यात् वीक्षमाण इव क्षितिम् ॥ ४१ ॥

तं दृष्ट्वार्थिनमायातं प्रहृष्टोऽभूत् महीपतिः।
सुधाप्रदानसन्नद्धसमुद्भूतिरिवाम्बुधिः ॥ ४२ ॥

किन्तवेप्सितमित्युक्त्वा पूजितः स महीभुजा।
उवाचानुचिताख्यानवैलज्जस्खलिताक्षरः ॥ ४३ ॥

---

१ Org. प्रार्थ। २ Org. ०चिन्तातिमानसः।

ཁྱོད་ནི་སྐྱོང་པའི་དཔག་བསམ་ཤིང་། སྡོན་ཆད་གཞན་གྱིས་མ་བསླངས་ཤིང་།
ཤིན་དུ་ཉིད་དཀའི་གནས་དེ་ཡང་། བླ་མའི་དོན་དུ་བདག་སྐྱོང་གྱུར། 44

བདག་གི་རིག་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་རྫོགས། སློབ་དཔོན་མཆོན་པར་འདོད་པའི་ཡོན།
རྒྱལ་པོ་ལྷ་མོ་རྒྱལ་བའི་འོད། གལ་ཏེ་ཕོད་ན་གནང་བར་མཛོད། 45

ཐུབ་པའི་སློབ་མས་དེ་བརྗོད་པའི། འཕྲུལ་ཉིད་ས་ཡི་བདག་པོ་ལ།
མཛའ་དང་སྤྲིན་པའི་རོར་གཅགས་པ། རྣམ་པ་གཉིས་ཞིག་བྱུང་བར་གྱུར། 46

སོ་ཡི་འོད་ཟེར་མདུན་དཀྲིགས་པས། སྙིང་དུ་སྡུག་པའི་བཙུན་མོ་དག།
དཀར་བའི་གོས་ཀིས་གཡོགས་པ་བཞིན། དེ་ཡིས་གཉིས་སྐྱེས་དག་ལ་སྨྲས། 47

འབྲལ་བས་འཇིགས་པའི་སེམས་ལ་ཡང་། ང་ཡིས་བདེན་པར་མི་རྫི་ཞིང་།
རྣམ་པར་མི་དབྱར་ཁྱོད་ཀྱི་ནི། བླ་མ་གང་བཞེད་བདག་གིས་སྦྱིན། 48

དེ་སྐད་བརྗོད་ནས་རྒྱལ་པོ་ཡིས། བཙུན་མོ་སྨྲ་བའི་སྤྲིན་ལྡན་མ།
རྟག་ཏུ་སྙིང་ལ་ཡང་དག་གཅགས། འཚོ་སྒྲོག་གཞན་པ་ལྷ་བུ་བོས། 49

འབྲལ་བས་གདུང་བའི་མེ་དག་ནི། བླ་མར་གྱུར་བས་བཟློག་གྱུར་ཅིང་།
མཛའ་བ་ཤིན་དུ་འཕེལ་བ་ཡི། འདོད་པའི་གཉེན་གྱིས་བཀག་གྱུར་ཀྱང་། 50

ཐུབ་པའི་སློབ་ལ་རབ་ཏུ་ཕྱིན། འཕྲུལ་ལ་རི་དགས་མོ་བཞིན་དུ།
འདི་ནི་ཅི་ཞེས་ངལ་བ་དང་། སྐྲག་བཅས་མིག་ནི་རིག་རིག་གྱུར། 51

अनर्थितपरः पूर्व्वमर्थिकल्पतरोस्तव ।
गुर्व्वर्थमर्थितां यातः सुदुर्लभपदेऽप्यहम् ॥ ४४ ॥

मम विद्याव्रते पूर्णे दक्षिणाभिमता गुरोः ।
राजन् जयप्रभा देवी दीयतां यदि शक्यते ॥ ४५ ॥

इत्युक्ते मुनिशिष्येण सहसैव महीपतेः ।
स्नेहदानरसाविद्धं द्विधाभूतमभून्मनः ॥ ४६ ॥

स जगाद द्विजं दन्तज्योतिषाग्रविसारिणा[१] ।
गृह्यतां दयिता स्वच्छवाससाच्छादयन्निव ॥ ४७ ॥

अविचार्य्य मया देयमीप्सितं तव यद्गुरोः[२] ।
वियोगचकितं चेतः सत्यं न गणयाम्यहम् ॥ ४८ ॥

इत्युक्त्वा हृदयदयितां राजा राजीवलोचनाम् ।
सदा हृदयसंसक्तां जीववृत्तिमिवापराम् ॥ ४९ ॥

निवारितोऽपि गुरुणा वियोगव्यसनाग्निना ।
निषिद्धोऽप्यतिवृद्धेन स्नेहेन स्मरबन्धुना ॥ ५० ॥

प्रददौ मुनिशिष्याय सहसा हरिणीमिव ।
किमेतदिति सायाससन्त्रासतरलेक्षणाम् ॥ ५१ ॥

१ Org. ०बिवारिणा। २ Org. देवयमीप्सितं तव यत्।

ས་སྤྱོད་གཏོང་བའི་ངང་ཅན་གྱིས། དགཱ་ར་མ་བཏང་བར་གྱུར་པ་ཡི།
གཏོང་བས་འཛིགས་པ་བཞིན་དུ་ས། ཆུ་གཏེར་སྐྱེ་རགས་གཡོ་ལྡན་འདས། 52

གང་ཕྱིར་ལུས་ལ་གནས་སྐབས་ངན། དབང་པོ་ལྷ་སོགས་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས།
བཟོད་དཀའ་དེ་ཡང་བཟོད་བྱེད་པ། དགའ་མ་དེ་ལ་སུ་མི་དགའ། 53

ལ་ལའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་ལའི་ནོར། ལ་ལའི་དཀའ་ཐུབ་ལ་ལའི་ཆོས།
ལ་ལའི་ངོ་ཚ་ལ་ལའི་ལུས། བུད་མེད་ཆེད་དུ་བཏང་བར་གྱུར། 54

སྐྱེས་བུ་རྣམས་ཀྱི་འཚོ་བའི་སྲོག། ཆགས་པའི་ནོར་ཀུན་གང་དག་ཉིད།
དེ་ཉིད་སེམས་དཔའ་ཆེ་རྣམས་ཀྱིས། སྦྱིན་ལ་རྩྭ་ཡི་གཟུགས་མ་བཞིན། 55

དེ་ནི་བླངས་ནས་སོང་བས་ནི། བྲལ་བས་ཡིད་འཁྲུགས་མི་ཡི་བདག།
དགའ་མ་དང་བྲལ་བདེ་ལ་སྐྱང་། ཡིད་འབྱུང་བཞིན་དུ་རབ་དུ་གྱུར། 56

སློབ་མས་ས་བདག་ཚུང་མ་ནི། འཚོ་བ་དང་བྲལ་འཛིག་རྟེན་དག།
ཕ་རོལ་སར་བགྲོད་བཞིན་བླངས་ཤིང་། འོང་བ་ཐུབ་པས་མཐོང་གྱུར་ཏེ། 57

འགྲོད་པ་དྲག་པོས་ཡང་དག་གདུངས། མཆོག་དུ་ངོ་ཚས་ཞིན་དུ་ཞུམ།
ལས་ནི་ཉམ་པར་བརླད་པ་ལས། བདག་ཉིད་རིགས་པ་མིན་པར་བསམས། 58

ཀྱེ་མ་མ་རབས་བྱིས་པ་བཞིན། བདག་གིས་གཡོ་བ་འབའ་ཞིག་ལས།
གྲགས་པ་མིན་པའི་འདམ་དུ་ནི། རྟོགས་མེད་རང་གིས་བདག་ཉིད་བསྐྱུར། 59

दत्तायास्त्यागशीलिना प्रियायाः पृथिवीभुजा।
चकम्पे त्यागभीतेव भूमिर्लोलाब्धिमेखला ॥ ५२ ॥

यत्कृते दुर्दशां देहे सेहिरे दुःसहामपि।
इन्द्रचन्द्रादयो देवास्ताः प्रियाः कस्य न प्रियाः ॥ ५३ ॥

शीलं केचिद्धनं केचिद्धर्म्मं केचित्तपः परे।
लज्जां केचित्तनुं केचित्त्यजन्ति योषितां कृते ॥ ५४ ॥

यदेव रागसर्व्वस्वं पुंसां जीवितजीवितम्।
तदेव स्फीतसत्त्वानां दाने तृणलवायते ॥ ५५ ॥

तामादाय गते तस्मिन् विरहाकुलितो नृपः।
विरहिणः सुखद्वेषी मनोभव इवाभवत् ॥ ५६ ॥

शिष्येण मुनिरानीतां दृष्ट्वा भूपतिवल्लभाम्।
रहितां जीवितेनेव परलोकभुवं गताम् ॥ ५७ ॥

गाढानुशयसन्तप्तः परं लज्जानिमीलितः।
अचिन्तयदनौचित्यमात्मनः कर्म्मविप्लवात् ॥ ५८ ॥

अहो नु बालकेनेव मया केवलचापलात्।
निःशङ्कमयशःपङ्के स्वयमात्मा निपातितः ॥ ५९ ॥

བདག་ནི་ཆོས་མིན་བྱེད་པ་ཡིས། རིགས་གནས་བླ་མའི་བཙུན་མོ་ནི།
ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་གུའི་མར་གྱུར་འདི། སྡུག་བསྔལ་མེད་ལ་རབ་ཏུ་གཏད། 60

བདག་གིས་ཚུལ་ཁྲིམས་མ་བསམས་ཤིང་། ཡང་དག་སྡོམ་པ་མ་དྲན་ལ།
ཆགས་དང་བྲལ་ཉིད་མ་རྟེས་ཤིང་། དབེན་པ་ཉོམ་པར་མ་བལྟས་ཏེ། 61

ཀྱེ་མ་རྟོག་དཔྱོད་མེད་ཉམས་ཡིད། ཡང་དག་སྡོམ་མིན་ཆང་གིས་སྨྱོས།
ལེགས་པའི་ལམ་ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཏེ། འདིར་ནི་གཡང་ས་ཁོ་ནར་རྒྱུག། 62

དེ་ལྟར་བསམས་ནས་ཐུབ་པ་དེ། སྐྱེངས་པས་གཟི་བརྗིད་ཉམས་གྱུར་ཅིང་།
བཞིན་ནི་དམན་པས་མཛེན་ཕྱོགས་ཏེ། རྒྱལ་པོའི་བཙུན་མོ་ལ་སྨྲས་པ། 63

དབུགས་དབྱུང་མཛོད་ཅིག་མ་གཅིག་ཀྱི། མྱ་ངན་བགྱི་བར་མི་འོས་སོ།
ངེས་པར་བདག་ནི་ཚུལ་ངན་པས། ཁྱོད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་འདི་ཉིད་དོ། 64

འཇུག་དོགས་ཤིང་འདིའི་འོག་ཏུ་ནི། ངལ་བའི་གདུང་བ་བདང་བྱས་ནས།
ང་དང་ལྷན་ཅིག་རང་ཁྱིམ་དུ། ད་ལྟ་ཉིད་དུ་ཁྱོད་འགྲོ་འགྱུར། 65

ཐུབ་པས་འདི་བརྗོད་ལྷ་མོ་ནི། བདུད་རྩིའི་ཆར་གྱིས་བྲན་པ་བཞིན།
འཇིགས་པའི་ཀུན་སྨོངས་བདང་གྱུར་ཅིང་། སྲོག་ནི་འཛིན་པ་རྙེད་པར་གྱུར། 66

གདོང་བའི་སྤྱོད་པ་མེད་བྱུང་གིས། མགོ་རིས་ཁྲུབ་པ་དེ་ཐོས་ནས།
རྒྱལ་པོའི་བརྩེ་བའི་སྙིང་སྟོབས་དག། ཞེས་འདོད་ནོར་ལྷའི་བུ་ཉེར་འོངས། 67

इयं प्रजानां जननी धर्म्म्याणां धर्म्मकारिणी।
वर्णाश्रमगुरोर्जाया मया दुःखानलेऽर्पिता ॥ ६० ॥

किन्तु नाकलितं शीलं न स्मृतः संयमो मया।
गणितं नैव वैराग्यं विवेको नावलोकितः ॥ ६१ ॥

अहोऽच निर्व्विचाराणां सन्मार्गविमुखं मनः।
असंयमासवक्षीवमपथेष्वेव धावति ॥ ६२ ॥

इति सञ्चिन्त्य स मुनिर्वैलक्षक्षपितद्युतिः।
अभ्येत्य राजदयितामुवाच विनताननः ॥ ६३ ॥

समाश्वसिहि हे मातर्न शोकं कर्त्तुमर्हसि।
भवितव्यतायं वायं क्लेशस्ते दुर्नयश्च मे ॥ ६४ ॥

त्यक्ता आश्रमसन्तापमस्य तीरतरोरधः।
अधुनैव निजं धाम सहात्मभिर्गमिष्यसि ॥ ६५ ॥

इत्युक्ते मुनिना देवी सिक्तेवामृतदृष्टिभिः।
अवाप्तजीवितधृतिस्तत्याज भयसम्भ्रमम् ॥ ६६ ॥

श्रुत्वैतत् चिदिवव्यापि दातुश्चरितमद्भुतम्।
राज्ञः सत्त्वदयां ज्ञातुं वासवः समुपाययौ ॥ ६७ ॥

མི་མེད་ནགས་སུ་སྟག་གིས་ནི། སྐད་ཀྱི་ལུས་ཕྱེད་ཐོས་གྱུར་ཅིང་།
བུ་བཞི་ཡིས་ནི་ང་བཞིན་དུ། བཟུང་བར་གྱུར་པ་བྲམ་ཟེའི་གཟུགས། 68

ཁྲག་ནི་མང་པོ་རབ་ཟག་ཅིང་། ཀྱུ་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་འཕྲུང་བར་ལྡན།
སྡིག་པས་བརྡུན་པར་བྱས་པ་བཞིན། སྡུག་ཀྱང་སྲོག་དང་མ་བྲལ་དེ། 69

རབ་དུ་གསར་པ་ཤ་ཡི་དྲིས། ཤ་ཟའི་ཚོགས་རྣམས་རྗེས་འབྲང་བ།
བགོམ་ཆགས་ཀྱིལ་དང་ཀུན་པོས་བསྐྱེད། ནོར་མེད་རྣམས་ཀྱིས་ནོར་ལྡན་བཞིན། 70

གྲོང་ཁྱེར་དབུས་སུ་ཞུགས་པ་ལས། དེ་ནི་གྲོང་ན་གནས་རྣམས་ཀྱིས།
སྙིང་རྗེ་ཞུམ་དང་སྡུག་བསྔལ་གཟིར། འཇིགས་དང་ཡ་མཚན་ཀྱུ་རུ་གྱུར། 71

དེ་ཡི་བཟོད་དཀའ་ཤུ་ངན་དང་། སྐྲག་པ་རྣམ་པ་དང་བཅས་བཞིན།
འཕྲལ་དུ་གྲོང་གི་བུད་མེད་རྣམས། འཇིགས་པས་སྐྱིད་ནི་ལུག་པར་བྱས། 72

དེ་ནས་ས་བདག་སྐྱོང་བ་རྣམས། བལྟ་ཕྱིར་འདུན་སར་འཁོད་པ་དེའི།
མདུན་དུ་བུ་གཟུགས་བཞི་པོ་དེས། དེ་ནི་ཁྲི་ལ་བཞག་སྟེ་བཀོད། 73

མི་བཟད་ཉོན་མོངས་རྣམ་འཁྲུགས་ཤིང་། མི་སྡུག་ཆ་ལུགས་དེ་མཐོང་ནས།
སྐྱེ་བོ་བཞིན་གྱི་ཚོགས་རྣམས་ནི། སྨྲ་མེད་མིག་ནི་རྫུམ་པར་གྱུར། 74

འདར་བས་འཁྲུགས་ཤིང་བཀྲུང་པ་ཡིས། དཔུང་པ་གཡས་པ་བསྐྱངས་བྱས་ནས།
གདུང་བས་ཡི་གེ་བྲལ་བའི་ཚིག། དེ་ཡིས་ས་སྐྱོང་དག་ལ་སྨྲས། 75

भक्षिताधःशरीरार्द्धो व्याघ्रेण विजने वने।
पुत्रैश्चतुर्भिराक्रन्दैर्गृहीतो ब्राह्मणाकृतिः॥ ६८॥

प्रस्रवद्भूरिरुधिरो लम्बमानान्त्रमण्डलः।
कृच्छ्रेषपणितप्राणः पापैरिव दृढीकृतः॥ ६९॥

प्रत्यग्रामिषगन्धेन क्रव्यादैर्भृशमन्वितः।
लुब्धपार्थिवचौरोत्थैरनर्थैरर्थवानिव॥ ७०॥

नगरान्तरमासाद्य स ययौ पुरवासिनाम्।
कारुण्यदैन्यदुःखार्त्तो भ्रमविस्मयहेतुताम्॥ ७१॥

स शोक इव साकारः स त्रास इव दुःसहः।
विदधे साध्वसायासं सहसा पौरयोषिताम्॥ ७२॥

सोऽर्थिसन्दर्शनस्थानस्थितस्याथ महीपतेः।
पुत्ररूपैश्चतुर्भिस्तैर्न्यस्तोऽग्रे मञ्चिकार्पितः॥ ७३॥

तं दृष्ट्वा वैशसावेशविषमक्लेशविह्वलम्।
निष्कुणितानननवनो जनोऽभून्मीलितेक्षणः॥ ७४॥

स कम्पविह्वलं वक्षमुक्तमुद्दम्य दक्षिणम्।
भुजं जगाद भूपालं व्यथाशिथिलितेक्षरः॥ ७५॥

ས་བདག་ཁྱོད་ནི་དགེ་བར་གྱུར། ཁྲམ་ཟེ་བདག་གི་གནས་སྐབས་འདི།
བཟོད་དཀའི་སྡིག་པ་བཞིན་དུ་ཐོབ། བདག་ལ་གཟིགས་ཤིག་སྙིང་རྗེའི་གཏེར། 76

འཁོར་བ་ལྟ་བུར་འཇིགས་པའི་ནགས། ཟབ་མོ་དག་དུ་སྡུག་གིས་ཟོས།
སྡུག་བསྔལ་རབ་དུ་ལྡི་པ་འདི། ཡོངས་སྐྱོང་ཕྱིར་ན་བདག་འཚོའོ། 77

ཐོངས་པའི་གདུང་བ་འདི་ལ་ཡང་། དྲག་པོའི་ཉོན་མོངས་བཟོད་ནུས་པའི།
སྲོག་འདྲིས་བདག་ནི་མི་གཏོང་སྟེ། མཛའ་བ་ཤིས་དམ་པའི་སྐྱེ་བོས་བཞིན། 78

སུ་ཞིག་བདག་ཉིད་ལུས་ཕྲེད་བཅད། གལ་དེ་ཁྱོད་ལ་སྟེར་པ་ན།
དེས་ཁྱོད་འཚོ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས། ནམ་མཁའི་ལྷ་ཡིས་བདག་ལ་སྨྲས། 79

འགྲོ་བ་འདི་ན་སྐྱེ་བོ་རྣམས། གཞན་གྱི་དོན་ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཏེ།
ཕལ་ཆེར་རང་གི་བདེ་བ་འཚོལ། སུ་ཞིག་སྲོག་སྟེར་སྙིང་རྗེའི་གཏེར། 80

ཐམས་ཅད་ཚེ་ན་ཐམས་ཅད་གཏོང་། དམན་ཞིང་ཐོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན།
ལུས་སྦྱིན་ལས་ཀྱང་ཕྱིར་མ་ཕྱོགས། ཁྱོད་ལ་སྐྱབས་སུ་བདག་སོང་ངོ་། 81

ཟོལ་མེད་གུས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བའི། སྦྱིན་པར་གང་གི་འབྲས་བུ་འཕྲུངས།
ཁྱོད་ཉིད་གཅིག་པུ་འཇིག་རྟེན་འདིར། ལེགས་བས་ཀིང་འཕུང་དག་དུ་སྐྱེས། 82

གཏོང་ཐོད་ལྡན་པ་གང་ཁྱོད་ཀྱིས། ལེགས་བྱས་ངང་ནི་འཇིག་རྟེན་ན།
སྦྱིན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྟུང་བར་བགྱིད། ཡོན་དུན་བསྒྲགས་པ་གཞན་གྱིས་ཏེ། 83

स्वस्ति तुभ्यं महीपते ब्राह्मणोऽहमिमां दशाम्।
तीव्रपाप इव प्राप्तः पश्य मां करुणानिधे ॥ ७६॥

संसारघोरगहने वने व्याघ्रेण भक्षितः।
जीवाम्यवश्यभोग्यत्वात् दुःखस्यास्य गरीयसः ॥ ७७ ॥

अस्मिन्नपि विपत्तापे तीव्रक्लेशसहिष्णवः।
विमुञ्चन्ति न मां प्राणाः सुहृदः सज्जना इव ॥ ७८ ॥

ददाति यदि ते कश्चित् छित्वा देहार्द्धमात्मनः।
तत्ते जीवितमस्तीति मामूचे व्योमदेवता ॥ ७९ ॥

को ददाति जगत्यस्मिन् जीवितं करुणानिधे।
प्रायेण स्वसुखान्वेषी परार्थविमुखो जनः ॥ ८० ॥

सर्व्वदा सर्व्वदातारं दीनव्यसनबान्धवम्।
देहदानेऽप्यविमुखं त्वामस्मि शरणं गतः ॥ ८१ ॥

एकस्त्वमेव लोकेऽस्मिन् जातः सुकृतपादपः।
निर्व्याजमादरोदारं दानं यस्य फलोन्नतिः ॥ ८२ ॥

किमन्यैर्वा वदान्यस्य कीर्त्तितैर्भवतो गुणैः[१]।
दानमेवाहतो यस्य लोके सुकृतडिण्डिमः ॥ ८३ ॥

---

१ Orig. किममै र्वंवदानस्य कीर्त्तिस्तै र्भवतो गुणैः।

ལྷུང་ཞིང་ཉིན་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྐྱོབ། གཙང་མར་སྤྱོད་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་ལྡན།
སོངས་པའི་དུས་སུ་ཁྱོད་ལྟ་བུ། བསོད་ནམས་ཚོང་ཐོང་དག་གིས་འཕྲོབ། 84

མི་དམན་ཀུན་དུ་དགའ་བའི་གཉེན། ཧ་རི་ཙན་དན་བཞིན་དུ་བསིལ།
ལྷོ་ཡི་ཕྱོགས་ཀྱི་རླུང་གིས་བཞིན། དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་གདུང་བ་འཕྲོག། 85

རྫོགས་པའི་ཟླ་བ་ཁྱོད་ཀྱི་ཞལ། མཛེས་པ་འདི་ལས་འཕྲུངས་པ་ཡི།
ཚིག་གི་བདུད་རྩིའི་ཆར་རྒྱུན་ནི། ཟླ་འོད་ལྟ་བུས་འཚོ་བ་ཉིད། 86

དེ་ཡིས་དེ་སྐད་བརྗོད་པའི་འཕྲུལ། དེ་ཡི་སྡུག་བསྔལ་སྙིང་ལ་འཛོས།
ཀྱུར་ཞིང་དབས་པར་རྒྱལ་པོ་ཡིས། སྐོངས་ཤིང་བརྒྱལ་བ་དེ་ལ་སྨྲས། 87

སྲོག་འཕྲལ་ལས་སྐྱེས་འཇིགས་པ་དག། ཁྱོད་ཀྱིས་ཐོང་ལ་དབུགས་དབྱུང་མཛོད།
ལུས་བྱེད་རྟོག་དཔྱོད་མེད་ཉིད་དུ། གཉིས་སྐྱེས་ཁྱོད་ལ་བདག་གིས་སྦྱིན། 88

གང་འདི་སྐད་ཅིག་འཛད་པའི་ལུས། འདི་ནི་བསྲུངས་ཀྱང་མི་འཛད་མིན།
དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་འདི་ནི། གཞན་ལ་ཕན་ཕྱིར་འཛད་པར་འགྱུར། 89

ས་སྐྱོང་དེ་སྐད་བརྗོད་ལྡན་ལ། སྙིང་ནི་ཡང་དག་འདར་གྱུར་པ།
རྗེ་རྗེས་བཅོམ་བཞིན་བློན་པོ་ནི། ཆེན་པོ་བློ་གྲོས་ཆེན་པོས་སྨྲས། 90

ཀྱེ་མ་བབ་ཅོལ་བསམས་པ་ལས། ཇོ་བོ་གདུང་བས་གཟིར་མིན་ནམ།
སྐྱེ་དགུ་བསོད་ནམས་ཡོངས་ཟད་ལས། ཕན་པ་ཉིད་ལ་མི་རྩི་འོ། 91

आपन्नार्त्तिपरित्राणपवित्रचरितव्रताः।
प्राप्यन्ते पुण्यपण्येन विपत्काले भवद्विधाः ॥ ८४ ॥

अमन्दानन्दसुहृदो हरिचन्दनशीतलाः।
हरन्ति सन्तः सन्तापं दक्षिणाः पवना इव ॥ ८५ ॥

पूर्णेन्दुसुन्दरादस्मादुदिता वदनात्तव।
ज्योत्स्नेव जीवयत्येव वाणी पीयूषवर्षिणी ॥ ८६ ॥

इत्युक्तस्तेन सहसा हृदि संक्रान्ततद्व्ययः।
सम्मोहमूर्च्छितं राजा तमूचे वाचमाकुलम्[1] ॥ ८७ ॥

समाश्वसिहि मुञ्च त्वं भयं प्राणवियोगजम्।
प्रयच्छामि शरीरार्द्धमविचार्य्यैव ते द्विज ॥ ८८ ॥

धन्यस्य यात्ययं कायः परोपकृतये क्षतिम्।
क्षणक्षयी हि देहोऽयं रक्ष्यमाणोऽपि नाक्षयः ॥ ८९ ॥

इत्युक्तवति भूपाले समुत्कम्पितमानसः।
वज्राहत इवोवाच महामात्यो महामतिः ॥ ९० ॥

अहो नु साहसाभ्यासादायासव्यसनी प्रभुः।
हितं न गणयत्येव प्रजापुण्यपरिक्षयात् ॥ ९१ ॥

---

१ Orig. तमूर्खवाचराकुलम्।

སྐྱེ་སྒུ་འཁྱོར་པར་བྱེད་པའི་མཐུ། ཁྱོད་མཚུངས་ཡོན་དན་ལྡན་པ་སུ།
གང་ཞིག་གཡོག་འཁོར་གུས་པས་བརྗོད། ཉན་དང་བྱེད་པོ་ས་ཡི་བདག། 92

རྗེ་བོ་གླང་ཆེན་རོལ་པ་ལྟར། མིག་ཟུམ་པན་པ་མི་མཛད་ན།
འཁོར་བཟང་རྣམས་ཀྱི་དབང་ཐང་དང་། ཕུན་ཚོགས་འདི་སྐྱིད་ཁོ་ནར་རྟེ། 93

འདུལ་བ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཚིག། དགེ་བའི་མེ་ཏོག་གིས་བལྟམས་པ།
སྒྲོང་རྩེའི་དོག་པ་གང་དག་གིས། ཉེ་བར་བགྱིས་དེ་ཡུན་རིང་མཛེས། 94

འགྲོ་རྣམས་བསྲུང་བའི་རིན་ཅེན་གྱིས*། སྐྱུ་ལུས་སྲུ་ཞིག་སློང་གྱུར་པ།
འདི་ནི་སྲིན་པོའམ་ཤ་ཟ་སྟེ། †སྲུ་བྱེད་བྲམ་ཟེའི་རྣམ་པར་བྱས། 95

གལ་ཏེ་འདི་ནི་ཆེ་བའི་སྒྲུ། འདི་ནི་ངེས་པར་མ་བགྱིས་ན།
ལུས་འདི་བཅད་པ་སྐད་ཅིག་ཀྱང་། འཚོ་བ་དེ་ལྟ་གལ་མཆིས། 96

གདོན་ངན་དག་གི་ལེགས་བྱས་ནི། རྟོག་དཔྱོད་མེད་པ་གང་བྱེད་པ།
དེ་དག་བདག་ཉིད་གདུང་ཞིང་རྒྱུ། འཇིག་རྟེན་གཞན་དུའང་བདེ་བ་མེད། 97

རྟག་ཏུ་ནུས་པ་ཁོ་ན་སྦྱིན། མི་ནུས་པ་ནི་ཇི་ལྟར་སྦྱིན།
བཏོག་ཀུན་དང་ནི་ལུས་སྦྱིན་སོགས། རབ་ཏུ་སྨྲ་བ་ཁོ་ན་མཛེས། 98

གང་འདི་རྒྱ་མཚོར་ནོར་བུ་སྟེར། རིང་ནས་ཉེ་བའི་བདུད་རྩི་སྟེ།
སློང་བ་ཡང་དག་འོངས་རྣམས་ཀྱིས། དེར་ནི་བདུང་བའང་གཞན་ལས་སོ། 99

---

* གྲི། † ཐུས་བྱེད་ ?

प्रजानां भूतये शक्तः कोऽन्यस्त्वत्सदृशो गुणी।
यद्भक्तिमुखरो भृत्यः श्रोता कर्त्ता च भूपतिः॥ ९२॥

न करोति हितं स्वामी गजलीलानिमीलितः।
गणनीयाः सुभृत्यानामियत्यो[1] भोगसम्पदः॥ ९३॥

भान्ति ते सुचिरं कर्णे यैः कृता मधुमञ्जरी।
कल्याणकर्णिकाकीर्णा वाणी विनयवादिनाम्॥ ९४॥

राक्षसोऽयं पिशाचो वा छद्मना ब्राह्मणाकृतिः।
रक्षारत्नस्य जगतां शरीरैरर्थितां गतः॥ ९५॥

यदि नाम न मायेयं कृता तेन महीयसी।
तत्कथं कृत्तदेहस्य क्षणमप्यस्ति जीवितम्॥ ९६॥

अविचार्य्यैव सुकृतं क्रियते दुर्ग्रहेण यत्।
तदात्मपीडापरुषं परलोकेऽपि निःसुखम्॥ ९७॥

शक्यमेव सदा दद्यादशक्यं दीयते कथम्।
सर्व्वस्वदेहदानादि प्रवाद एव शोभनः॥ ९८॥

कर्णामृतमिदं दूराद् यन्महार्थिमणिप्रदः।
सम्प्राप्तानां पुनस्तच्च पानमस्यो[2]न्यतोऽर्थिनाम्॥ ९९॥

१ Orig. सुभृत्यानामियभ्यो। २ Orig. मानतेमस्य°।

རྒྱལ་པོ་སྐྱེ་དགུ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱོགས། སྐྱོང་བ་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་བཞིན་ནོར།
ཁྱོད་ནི་འབད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། གཞན་ཕྱོགས་གིས་ཀྱང་བསྲུང་བར་འོས། 100

ལྷ་གཅིག་བབ་ཅོལ་མ་མཛད་པར། བདག་ལ་དང་ཞིང་བརྩེ་བར་མཛོད།
མཆིང་བུ་དུམ་བུའི་སྐད་དུ་ནི། རིན་ཅེན་བཙོང་བར་མ་མཛད་ཅིག། 101

འདི་སྐད་རྗེ་ཡི་ཞབས་དག་ལ། བློན་པོའི་གང་ཟག་འགྲེལ་གྱུར་ཀྱང་།
ས་བདག་ལུས་ནི་སྦྱིན་པ་ཡི། ཉམ་པར་བདུག་ལས་གཡོས་མ་གྱུར། 102

དགའ་བའི་འཛུམ་གྱིས་ཕྱེ་བ་ཡི། སོ་ཡི་འོད་ཀྱིས་ཕྱོགས་ལ་ནི།
ཚགས་པ་སྨོངས་པའི་ཐུན་པ་དག། ཡོངས་སུ་ཕྲག*ས་བཞིན་དེ་ཡིས་སྨྲས། 103

བློན་པོ་ཆེན་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་ནི། གུས་དང་བཅས་པ་འབའ་ཞིག་དུ།
གསལ་བར་བརྗོད་དེ་བྲམ་ཟེའི་ཕྱོགས། ཐེ་ཚོམ་ང་ཡིས་མི་བཟོད་དོ། 104

དོ་ཤལ་གྲང་རིག་པ་སྨྲ་དང་། པད་ཅོ་ཀླ་བ་ཅན་དག་གིས།
ནང་གི་གདུང་བ་བརློག་སྐྱོང་བ་ནི། ཕྱིར་ཕྱོགས་སྡུག་བསྔལ་ལས་སྐྱེས་མིན། 105

སྡུག་བསྔལ་དག་གིས་གཟིར་བ་ཀུན། ཀུན་ནས་འཁྲོག་སེམས་སྤྲོ་ལྡན་པ།
བདག་གི་བྱང་ཆུབ་བར་ཆད་ནི། བློ་བཟང་བགྱི་བར་མི་འོས་སོ། 106

ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱིས། སེམས་ཀྱིས་འདས་པ་བདག་གིས་དྲན།
སྐྱེ་བ་གཞན་དུའང་ལུས་པོ་དག། བྱིན་པས་བདག་ནི་ནད་མེད་གྱུར། 107

* ཕྲོགས་།

रक्ष्यः सर्व्वप्रयत्नेन परेषामपि जीवितैः।
प्रजानां जीवितं राजन्नर्थिचिन्तामणिर्भवान्॥ १०० ॥

प्रसीद दययास्मासु देव मा साहसं कृथाः।
न काचशकलस्यार्थे क्रियते चात्मविक्रयः॥ १०१ ॥

इत्युक्त्वा पादयोः पत्युः पपातामात्यपुङ्गवः।
शरीरदानसङ्कल्पाद् नोच्चचाल च भूपतिः॥ १०२ ॥

सोऽवदत् प्रणयस्मेरविकसद्दशनद्युतिः।
जीवितस्नेहसम्मोहतमः परिहरन्निव॥ १०३ ॥

केवलं भक्तिसंयुक्तमुक्तं व्यक्तमिदं त्वया।
न सहेऽहं महामात्य विप्रस्य प्राणसंशयम्॥ १०४ ॥

हारैस्तुषारैः कमलैर्मृणालैरिन्दुचन्दनैः।
निवर्त्ततेऽन्तःसन्तापो नार्थिवैमुख्यदुःखजः॥ १०५ ॥

सर्व्वथा सर्व्वदुःखार्त्तिहरणोद्यतचेतसः।
न बोधेरन्तरायं मे सुमते कर्त्तुमर्हसि॥ १०६ ॥

जन्मान्तरेऽपि ददतो देहं मे न व्यथाभवत्।
स्मराम्यतीतवृत्तस्य सम्यक् सम्बोधिचेतसा॥ १०७ ॥

སྟག་མོ་ལྟོགས་ཤིང་ཉམས་མེད་སྟོན། བུ་ནི་བཟའ་བར་བརྩོན་པ་མཐོང་།
དེ་བསྒྲུང་སྐད་དུ་ལུས་པོ་ནི། ཉོམ་འགྱུར་མེད་པར་བདག་གིས་བྱིན། 108

ཤི་བེར་སྐྱེས་ཚེ་ཡོང་བ་ལ། མིག་ནི་ཟུང་དག་བདག་གིས་བྱིན།
ཁྲ་ལས་སྐྱེས་པའི་འཇིགས་པ་ལས། ཕུག་རོན་རང་གི་སྲོག་གིས་བསྐྱངས། 109

ཟླ་བའི་འོད་དུ་གྱུར་ཚེ་ཡང་། དྲག་པོ་འི་མིག་ལ་མགོ་བོ་བཏང་།
སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་བདོག་ཀུན་དང་། བུ་དང་ཆུང་མ་སོགས་ཀྱང་བྱིན། 110

ས་སྐྱོད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིས། དེ་སྐད་སྨྲས་པའི་བློན་པོ་མཆོག།
གསོན་མེད་ཤི་བ་མ་ཡིན་བཞིན། དབང་པོ་གདུང་བས་ཉེན་པར་གྱུར། 111

དེ་ནས་སོག་ལེ་རྣོན་པོ་ཡིས། སྐུ་ལུས་བཅད་པའི་བྲུ་བ་དག།
བགོམ་པར་མི་ནུས་རྒྱལ་པོ་འི་བཀས། *བཟོ་བོ་དག་ལ་བསྐོས་པར་གྱུར། 112

མྱ་ངན་དྲག་པོས་འབངས་དེ་དག། བརྒྱ་བྱིན་སྐྲ་ཡིས་ཉོམ་སྨོངས་དེ།
ཇི་ཞིག་ལྟར་སྟེས་ས་བདག་གིས། ལུས་ནི་གཅོད་ལ་ཡང་དག་ཞུགས། 113

སོག་ལེ་རྣོ་ཞིང་རྩུབ་པ་ཡིས། མི་བདག་ཉོམ་འགྱུར་མི་མངའ་བའི།
ལུས་ཕྱེད་ཉམ་པར་བཅད་པའི་ཚེ། ས་ནི་ཡང་དག་གཡོས་པར་གྱུར། 114

སྐར་མདའ་ལྟུང་བའི་གོས་དམར་ཅན། རྒྱུ་སྐར་འཁྲུགས་ཤིང་སྒྲ་ཆེན་སྒྲོགས།
མཚེ་མའི་ཕྱོགས་པའི་ཚོགས་ལྟུང་ཞིང་། མཁའ་ནི་སྒྲ་བཅས་ཚུ་བ་བཞིན། 115

* པ་ལ་གཊ་ཞེས་བྱ་བ་བཟོ་བོ།

पुरा दृष्ट्वोद्यतां व्याघ्रीं क्षुत्क्षामां पोतभक्षणे।
तद्रक्षायै मया दत्तं शरीरमविक्षरिणा ॥ १०८ ॥

शिविजन्मनि चान्धाय दत्तं नेत्रयुगं मया।
रक्षितश्च स्वदेहेन कपोतः श्येनकाद् भयात् ॥ १०९ ॥

चन्द्रप्रभावतारे च रौद्राक्षायार्पितं शिरः।
सर्व्वस्वपुत्रदारादि दत्तं चान्येषु जन्मसु ॥ ११० ॥

इत्युक्ते बोधिसत्त्वेन भूभुजाममात्यवरः।
न सजीवो न निर्जीव इवाभूत् व्यथितेन्द्रियः ॥ १११ ॥

अलङ्घ्यशासनिनाथ राज्ञा क्रकचधारया।
नियुक्तौ पलगण्डाख्यौ शरीरच्छेदकर्म्मणि ॥ ११२ ॥

तौ तीव्रशोकविवशौ शक्रमायाविमोहितौ।
कदाचिदिव भूभर्त्तुर्देहच्छेदे समुद्यतौ ॥ ११३ ॥

नृपतेर्निर्व्विकारस्य क्रूरक्रकचधारया।
विदार्य्यमाणे देहार्धे पृथिवी समकम्पत ॥ ११४ ॥

भ्रष्टोल्का रक्तवसना निर्घातच्युततारका।
द्यौः सशब्दं रुरोदेव कीर्णाश्रुकणसन्ततिः ॥ ११५ ॥

མི་རྟུང་གཟིགས་པས་དྲག་པོ་ཡི། ཐུག་བསྡུལ་ཞིན་དུ་བཟོད་དཀར་གྱུར།
ཉི་མ་རྡོལ་གྱིས་བོས་དག་གིས། ཀྱུར་དུ་གདོང་པ་བསྒྲིབས་པ་བཞིན། 116

སྐྱེ་གུའི་མགོན་གྱི་ལུས་ལ་དེར། སོག་ལེས་ག་ཤགས་པས་སྐྱེ་དགུ་རྣམས།
ངུས་ཞིང་ཕྱོགས་ཀྱི་བུ་མོ་ཡི། སྒྲ་སྙན་རྣམས་ཀྱིས་ཆེ་ངེས་བཀང་། 117

མི་བདག་སྙིང་སྟོབས་མ་བྲི་བ*། བརྒྱ་བྱིན་གཉིས་སྐྱེས་མདོག་དབྱིབས་ཅན།
ཡ་མཚན་འགྱོད་པས་ནོན་པ་ཡི། སེམས་ཀྱིས་མཐོང་ནས་རིང་ཞིག་བསམས། 118

འདི་ལ་བློ་ཆེན་འདི་ཡི་ཡིད། གཞན་གྱི་དོན་དུ་གདུང་བ་ལ།
སྙིང་རྗེ་བས་ཀྱང་མཉེན་པ་དང་། རྡོ་རྗེ་བས་ཀྱང་སྲ་བ་ཐོབ། 119

ཀེ་མ་བདག་ཉིད་ཆེ་སྤྱོད་ཚུལ། རྒྱ་མཚོ་བས་ཀྱང་ཞིན་དུ་ཟབ།
རི་རབ་པས་ཀྱང་ཡང་དག་མཐོ། མཐོ་རིས་པས་ཀྱང་ངོ་མཚར་བཅས། 120

ཀྱེ་མ་སྲོག་ནི་འགྲོ་ན་ཡང་། སྙིང་སྟོབས་རྒྱ་མཚོ་སྙིང་སྟོབས་ལྡན།
དམ་པ་ཡ་ངར་ལྷུང་ན་ཡང་། ཆེན་པོ་ཉིད་ནི་མི་ཉམས་བཞིན། 121

མིག་སྟོང་ལྡན་པས་དེ་བསམས་ཆེ། ས་ཡི་བདག་པོའི་ལྟེ་འོག་ནས།
ལུས་བྱེད་ངེས་པར་བཅད་ནས་ནི། ས་ལ་ཀྱུར་དུ་ལྷུང་བར་གྱུར། 122

ལུས་ནི་རྣམ་གཉིས་གྱུར་ཀྱང་དེ། དགའ་དང་སྤྲོ་བའི་རང་བཞིན་གྱུར།
འབྱུང་པོ་ཀུན་ཡོངས་བསྐྱབ་པ་ཡི། སྙིང་སྟོབས་ཀྱིས་ནི་སྲོག་ནས་བཟུང་། 123

* མ་བྲི་བ (undiminished).

वैशसालोकनोद्भूततीव्रदुःखासहिष्णुना।
तूर्णं रजःपटेनेव रविणा पिहितं मुखम्॥ ११६॥

तस्मिन् प्रजाः प्रजानाथे क्रकचाक्रान्तविग्रहे।
चक्रन्दुः पूरिताक्रन्दा दिग्वधूभिः प्रतिस्वनैः॥ ११७॥

अनुच्छसत्त्वमालोक्य नृपं शक्रो द्विजाकृतिः।
विस्मयानुशयाक्रान्तचित्तश्चिरमचिन्तयत्॥ ११८॥

अहो महामतेरस्य करुणाकोमलं मनः।
प्राप्तं परार्थपीडासु वज्रादपि कठोरताम्॥ ११९॥

*सागरादपि गम्भीरं मेरोरपि समुन्नतम्।
त्रिदिवादपि साश्चर्य्यमहो वृत्तं महात्मनाम्॥ १२०॥

अहो प्राणप्रवासेऽपि सत्त्वं सत्त्वमहोदधेः।
साधोरिव विपत्पाते महत्त्वं नावहीयते॥ १२१॥

इति चिन्तयति क्षिप्रं सहस्राक्षे क्षितिप्रभोः।
नाभेरधःशरीरार्द्धं निष्कृत्तमपतत् क्षितौ॥ १२२॥

स द्विधाभूतदेहोऽपि हर्षोत्साहमयोऽभवत्।
सर्व्वभूतपरित्राणसत्त्वेन धृतजीवितः॥ १२३॥

*ད་ཡི་བཀའ་ཡིས་ལུས་བྱེད་ནི། སྦྱར་ནས་ཉམས་པ་ནོལ་དུ་གནས།
ཡོངས་རྫོགས་ལུས་ནི་ཡང་དག་ལངས། བྲམ་ཟེ་ཡིས་ནི་དེ་ལ་སྨྲས། 124

ཨེ་མ་རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ཀྱི་ནི། ཟོལ་མེད་ལུས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་ཡིས།
རྡུལ་བྲལ་མཆོད་འོས་ཁྱད་པར་དུ། དྲི་མེད་གྲགས་པས་རྣམ་པར་མཛེས། 125

ཁྱོད་ཡིད་ནོར་བུ་དྲི་མེད་དང་། མཚུངས་པ་ཅི་ཡང་མ་བྲུས་པ།
ཀོ་མ་བྱེད་† པོ་སྨོངས་པ་དག། དགེ་ཡིས་ཀྱང་ནི་ཤིན་དུ་དབུལ། 126

ཟྲང་ཞིང་རབ་ཀླུམ་མངར་བས་ཁེངས། མཐོ་ཞིང་བཅད་པར་གྱུར་པ་ཡིས།
བྲུར་ཤིང་སྡོང་པོ་ལྟ་བུ་ཡི། གཞན་དོན་བཟོད་དཀའི་གདུང་བ་བཟོད། 127

འདི་སྐྱེས་བྲམ་ཟེའི་དབྱིབས་ཅན་གྱི། བརྒྱ་བྱིན་དྲན་པ་ལས་སྐྱེས་པ།
ཡང་དག་གསོ་བྱེད་སྨན་གྱི་ཚོགས། བདུད་རྩིའི་ཁ་བས་དེ་རྫོགས་བྱས། 128

དེ་ནས་‡ བྱད་གཟུགས་གསལ་བར་བྱས། ཡོངས་སུ་ཚིམ་ནས་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས།
རང་གི་ལུས་བྱེད་ལེགས་སྦྱར་བའི། ས་ཡི་བདག་པོ་རབ་དུ་བསྔགས། 129

དེ་ནས་མེ་ཏོག་དཀར་པོའི་ཚོགས། མཁའ་ལས་རབ་དུ་ལྷུང་གྱུར་པས།
དེ་ཚེ་ས་གཞི་དགའ་ཞིང་དགོད། གྱེན་དུ་བསྐྱོད་པ་ལྟ་བུས་མཛེས། 130

དེ་ལྟར་གྱུར་པས་མཚར་སྐྱེས་པ། ཐུབ་པས་སྐབས་དེར་དེ་ལ་ནི།
བཙུན་མོ་དགའ་མ་རྒྱལ་བའི་འོད། ཁྱེར་ཏེ་མདུན་དུ་ཕྱོགས་ནས་ཕུལ། 131

* ད་ † ཕྱེད་པོ་ (वेष्टकः). ‡ ཕྱེད་ གཟུགས་ (आकार).

तदाज्ञया शरीरार्द्धे श्लिष्टे सम्पूर्णविग्रहः।
स्वस्थस्थितिः समुत्थाय ब्राह्मणस्तमभाषत ॥ १२४ ॥

अहो विराजसे राजन् पूज्यं विरजसस्तव।
निर्व्याजदेहदानेन विशेषन्तु भवद्यशः[1] ॥ १२५ ॥

त्वन्मनोमणिविमस्यतुल्यं किञ्चिदकुर्व्वतः।
उपमानेन दारिद्र्यमहो मुग्धस्य वेधसः ॥ १२६ ॥

क्षत्तः सुवृत्तः सरलः परार्थे मधुराशयः।
सहसे दुःसहां पीडामिक्षुकाण्डमिवोन्नतः ॥ १२७ ॥

इत्युक्त्वा ब्राह्मणाकारः शक्रस्तं स्मृतिजन्मभिः।
सञ्जीवनौषधिजातैः सुधास्यन्दैरपूरयत् ॥ १२८ ॥

ततः प्रकटिताकारः परितोषात् पुरन्दरः।
सुश्लिष्टनिजदेहार्द्धं प्रशशंस महीपतिम् ॥ १२९ ॥

अथाम्बरान्निपतितः सितकुसुमसञ्चयः।
तत्कालोल्लासितक्षोणीहर्षहास इवाबभौ ॥ १३० ॥

अत्रान्तरे मुनिस्तस्मै प्रियां जायां जयप्रभाम्।
आदायाभ्येत्य तद्वृत्तं जाताश्चर्य्यो न्यवेदयत् ॥ १३१ ॥

---

१ Orig. विशेषमद्‌यशः।

ཆོས་དག་རང་གི་གྲགས་པ་བཞིན། བཙུན་མོ་དེ་དང་ཡང་དག་འགྲོགས།
གཞོན་ལ་ཆོས་འགྱུར་མི་མངའ་བ། བགྱི་བྱིན་གྱིས་བྲིས་དེ་ཡིས་སྨྲ། 132

དེ་ནས་རབ་མཆོག་སེང་གེའི་ཁྲི། བི་ཤྭ་ཀརྨས་སྤྲུལ་པ་དང་།
རིན་ཅེན་ཆར་གྱིས་རབ་གང་བའི། འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་ས་བདག་ནི། 133

ལྷ་ཡི་དབང་པོས་བསྐུགས་བྱས་ནས། བཙུན་མོར་བཅས་པ་མངོན་དབང་བསྐུར།
སྨིན་པའི་བསོད་ནམས་མཐུས་བསྐྲུན་པའི། དགེ་བས་སྐྱེ་དགུ་ཆིམ་པར་བྱས། 134

འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་མཐའ་དག་ནི། ཡང་དག་སྒྲོལ་བའི་བརྟུལ་ཞུགས་བྱས།
ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ། མངོན་འཚང་རྒྱ་ཡིད་རབ་དགར་གྱུར། 135

རྒྱལ་པོའི་ཐུགས་ནི་བྱམས་པ་དང་ལྡན་སྙིང་རྗེ་དང་བས་སྙིང་སྟོབས་གྲུབ།
ཆོས་པར་དག་ཅིང་ཕོངས་པའི་གདུང་བ་རབ་ཞིའི་འབྲས་ཀྱིས་དག།

རབ་སྟེར་རབ་དགའི་རྒྱུ་ཡིས་བཀུས་པའི་མིག་གིས་བལྟས་ནས་སྐྱངས་གྱུར་པའི།
བགྱི་བྱིན་འཆི་མེད་གྲོང་ཁྱེར་དེ་ཡི་གྲགས་པས་ཁེངས་པ་དག་ཏུ་སོང་། 136

དེ་ལྟར་དེ་ནི་ལྷ་ཡི་ཚོགས་དང་གྲུབ་པ་གནོད་སྦྱིན་དང་།
སྟོ་འཕྲེའི་དབང་གི་སྒྲུ*་ལྷང་མཛེས་པའི་བྲུག་པས་མཆོད་ལྡན་མཐུ།

ས་ཚོམས་དག་ནི་མཐོ་རིས་བདེག་བྱར་བྱས་ཞིང་བསྐྱང་ནས་ལ།
སྲིད་གྲལ་འགྲོར་པ་དག་གིས་མཛེས་པ་ཐོབ་ལྡན་བྱང་ཆུབ་སེམས། 137

* ([illegible])

पूतया[1] सङ्गतः पत्न्या स्वकीर्त्त्येव विशुद्धया।
उवाच पृष्टः शक्रेण निकारे निर्विकारितः॥ १३२॥

ततः सिंहासने दिव्ये विश्वकर्म्मविनिर्म्मिते।
रत्नवर्षसमाकीर्णे जम्बुद्वीपे स भूपतिः॥ १३३॥

अभिषिक्तः सुरेन्द्रेण प्रसाद्य दयितासखः।
दानपुण्यप्रभावोत्थकुशलव्यापितप्रजः॥ १३४॥

समाप्तसत्त्वसंसारसन्तारणकृतव्रतः।
सम्यक्सम्बोधिसम्बुद्धमनाः प्रमुदितोऽभवत्॥ १३५॥

मैत्रं चेतस्तरुणकरुणं सत्त्वसिद्धं विशुद्धम्
आपन्नार्त्तिप्रशमनफलस्फीतमात्मप्रदानम्।

दृष्ट्वा राज्ञः प्रमोदसलिलक्षालिताक्षो[2] विलक्षः
शक्रः प्रायादमरनगरीं पूरितां तद्यशोभिः॥ १३६॥

इति स विबुधवृन्दैः सिद्धयक्षोरगेन्द्रैः
पुलकरुचिरवर्चैरर्च्यमानप्रभावः।

अवनिमवनशक्तः कल्पयन्नाककल्याम्
अभवविभवशोभामाप्तवान् बोधिसत्त्वः॥ १३७॥

१ Orig. पतया। २ Orig. प्रमोदसलिलच्चालितां भो।

སྨོན་བྱུང་ཡང་དག་བརྗོད་པ་ཡིས། སྤྲིན་པ་ཁྲུད་འཕགས་གསལ་བྱེད་ཅིང་།
དགེ་སློང་རྣམས་ལ་གདོམས་པའི་སྐབས། བཅོམ་ལྡན་གྱིལ་བ་དེ་སྐད་གསུང་། 138

ཞེས་པ་དགེ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་དཔལ་གྱི་
སྡེའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པའི་ཡལ་འདབ་སྟེ་གཉིས་པའོ།། ༎

पूर्व्वावतारसंवादे दानोत्कर्षमुदाहरन्।
उपदेशाय भिक्षूणामित्याह भगवान् जिनः॥ १३८॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
श्रीसेनावदानं नाम द्वितीयः पल्लवः॥

རྣམ་

གཉེར་

དེ་ ནི་

སྐྱེ་ ན་

སྐྱ་ ཚོ

འཁྲུན་

འཁོ

ཡང་

ཀྱང་

རྣམ་

དང་

བྱུ

དེ་

མཐོ

ས

ཡིས

Pingala Chhandaḥ Sútra, (Sans.) Fasc. II—III @ /6/ each ..	Rs.	0	12
Prithiráj Rásau, (Sans.) Fasc. I—VI @ /6/ each		2	4
Ditto (English) Fasc. I		0	12
Páli Grammar, (English) Fasc. I and II @ /6/ each		0	12
Prákṛita Lakshaṇam, (Sans.) Fasc. I		1	8
Parásara Smṛiti (Sans.) Fasc. I—VII @ /6/ each		2	10
Paráśara, Institutes of (English)		0	12
S'rauta Sútra of A'pastamba, (Sans.) Fasc. I—XII @ /6/ each ..		4	8
Ditto A'śvaláyana, (Sans.) Fasc. I—XI @ /6/ each ..		4	2
Ditto Látyáyana (Sans.) Fasc. I—IX @ /6/ each ..		3	6
Ditto S'ánkháyana (Sans.) Fasc. I—VI @ /6/ each ..		2	4
Sáma Veda Saṃhitá, (Sans.) Vols. I, Fasc. 1—10; II, 1—6; III, 1—7; IV, 1—6; V, 1—8, @ /6/ each Fasc.		13	14
Samkhya Sutra vritti (Sans.) Fasc. I and II @ /6/ each		0	12
Sáhitya Darpaṇa, (English) Fasc. I—IV @ /6/ each		1	8
Sánkhya Aphorisms of Kapila, (English) Fasc. I and II @ /6/ each ..		0	12
Sarva Darśana Sangraha, (Sans.) Fasc. II		0	6
Sankara Vijaya, (Sans.) Fasc. II and III @ /6/ each		0	12
Sánkhya Pravachana Bháshya, Fasc. III (English preface only) ..		0	6
Sánkhya Sára, (Sans.) Fasc. I		0	6
S'ri Bháshyam, (Sans.) Fasc. I		0	6
Suśruta Saṃhitá, (Eng.) Fasc. I and II @ /12/ each		1	8
Taittiríya Áranya (Sans.) Fasc. I—XI @ /6/ each		4	2
Ditto Bráhmaṇa (Sans.) Fasc. II—XXIV @ /6/ each		8	10
Ditto Saṃhitá, (Sans.) Fasc. II—XXXIV @ /6/ each		12	6
Ditto Prátiśákhya, (Sans.) Fasc. I—III @ /6/ each		1	2
Ditto and Aitareya Upanishads, (Sans.) Fasc. II and III @ /6/ each		0	12
Tándyá Bráhmaṇa, (Sans.) Fasc. I—XIX @ /6/ each		7	2
Tattva Chintámaṇi, Fasc. I—X (Sans.) @ /6/ each		3	12
Tul'sí Sat'saí, (Sans.) Fasc. I		0	6
Uttara Naishadha, (Sans.) Fasc. III—XII @ /6/ each		3	12
Uvásagadasáo, (Sans.) Fasc. I—IV @ /12/		3	0
Varáha Purána, (Sans.) Fasc. I—VII @ /6/ each		2	10
Váyu Puráṇa, (Sans.) Vol. I, Fasc. I—VI; Vol. II, Fasc. I—VII, @ /6/ each Fasc.		4	14
Vishṇu Smṛiti, (Sans.) Fasc. I—II @ /6/ each		0	12
Vivádáratnákara, (Sans.) Fasc. I—VII @ /6/ each		2	10
Vrihannáradiya Purâna, (Sans.) Fasc. I—V @ /6/		1	14
Yoga Sútra of Patanjali, (Sans. & English) Fasc. I—V @ /14/ each ..		4	6
The same, bound in cloth		5	2

Tibetan Series.

Sher-Phyin— Fasc. I		1	0

Arabic and Persian Series.

'A'lamgírnámah, with Index, (Text) Fasc. I—XIII @ /6/ each ..		4	14
Áín-i-Akbarí, (Text) Fasc. I—XXII @ 1/ each		22	0
Ditto (English) Vol. I (Fasc. I—VII)		12	4
Akbarnámah, with Index, (Text) Fasc. I—XXXVII @ 1/ each		37	0
Bádsháhnámah with Index, (Text) Fasc. I—XIX @ /6/ each ..		7	2
Beale's Oriental Biographical Dictionary, pp. 291, 4to., thick paper, @ 4/12; thin paper		4	8
Dictionary of Arabic Technical Terms and Appendix, Fasc. I—XXI @ 1/ each		21	0
Farhang-i-Rashídí (Text), Fasc. I—XIV @ 1/ each		14	0
Fihrist-i-Ṭúsí, or, Ṭúsy's list of Shy'ah Books, (Text) Fasc. I—IV @ /12/ each		3	0
Futúḥ-ul-Shám Waqídí, (Text) Fasc. I—IX @ /6/ each		3	6
Ditto Azádí, (Text) Fasc. I—IV @ /6/ each		1	8
Haft Ásmán, History of the Persian Mansawi. (Text) Fasc. I ..		0	12
History of the Caliphs, (English) Fasc. I—VI @ /12/ each ..		4	8
Iqbálnámah-i-Jahángírí, (Text) Fasc. I—III @ /6/ each ..		1	2
Iṣabáh, with Supplement, (Text) 49 Fasc. @ /12/ each		36	12
Maásir-ul-Umara, Vol. I, Fasc. I—IX, Vol. II, Fasc. I—V @ /6/ each		5	4
Maghází of Wáqidí, (Text) Fasc. I—V @ /6/ each		1	14
Muntakhab-ul-Tawáríkh, (Text) Fasc. I—XV @ /6/ each ..		5	10
Muntakhab-ul-Tawáríkh (English) Vol. II, Fasc. I—IV @ /12/ each ..		3	0

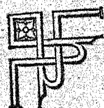
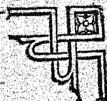
(Turn over.)

Muntakhab-ul-Lubáb, (Text) Fasc. I—XIX @ /6/ each .. Rs.	7	2
Mu'áṣir-i-'Álamgírí (Text), Fasc. I—VI @ /6/ each	2	4
Nokhbat-ul-Fikr, (Text) Fasc. I	0	6
Nizámí's Khiradnámah-i-Iskandarí, (Text) Fasc. I and II @ /12/ each ..	1	8
Suyúṭy's Itqán, on the Exegetic Sciences of the Koran, with Supplement, (Text) Fasc. II—IV, VII—X @ 1/ each	7	0
Ṭabaqát-i-Náṣirí, (Text) Fasc. I—V @ /6/ each	1	14
Ditto (English) Fasc. I—XIV @ /12/ each	10	8
Táríkh-i-Fírúz Sháhi, (Text) Fasc. I—VII @ /6/ each	2	10
Táríkh-i-Baihaqí, (Text) Fasc. I—IX @ /6/ each	3	6
Táríkh-i-Fírozsháhí, Fasc. I—IV @ /6/ each	1	8
Wís o Rámin, (Text) Fasc. I—V @ /6/ each	1	14
Zafarnámah, Vol. I, Fasc. I—IX, Vol. II. Fasc. I—VIII @ /6/ each ..	6	6

ASIATIC SOCIETY'S PUBLICATIONS.

1. Asiatic Researches. Vols. VII, IX to XI; Vols. XIII and XVII, and Vols. XIX and XX @ /10/ each .. Rs.	80	0
Ditto Index to Vols. I—XVIII	5	0
2. Proceedings of the Asiatic Society from 1865 to 1869 (incl.) @ /4/ per No.; and from 1870 to date @ /6/ per No.		
3. Journal of the Asiatic Society for 1843 (12), 1844 (12), 1845 (12), 1846 (5), 1847 (12), 1848 (12), 1850 (7), 1851 (7), 1857 (6), 1858 (5), 1861 (4), 1864 (5), 1865 (8), 1866 (7), 1867 (6), 1868 (6), 1869 (8), 1870 (8), 1871 (7), 1872 (8), 1873 (8), 1874 (8), 1875 (7), 1876 (7), 1877 (8), 1878 (8), 1879 (7), 1880 (8), 1881 (7), 1882 (6), 1883 (5), 1884 (6), 1885 (6) 1886 (8). @ 1/ per No. to Subscribers and @ 1/8 per No. to Non-Subscribers,		
N. B. The figures enclosed in brackets give the number of Nos. in each Volume.		
4. Centenary Review of the Researches of the Society from 1784—1883 ..	3	0
General Cunningham's Archæological Survey Report for 1863-64 (Extra No., J. A. S. B., 1864)	1	8
Theobald's Catalogue of Reptiles in the Museum of the Asiatic Society (Extra No., J. A. S. B., 1868)	1	8
Catalogue of Mammals and Birds of Burmah, by E. Blyth (Extra No., J. A. S. B., 1875)	3	0
Sketch of the Turki Language as spoken in Eastern Turkestan, Part II, Vocabulary, by R. B. Shaw (Extra No., J. A. S. B., 1878)	3	0
Introduction to the Maithili Language of North Bihár, by G. A. Grierson, Part I, Grammar (Extra No., J. A. S. B., 1880) ..	1	8
Part II, Chrestomathy and Vocabulary (Extra No., J. A. S. B., 1882) ..	3	0
5. Anis-ul-Musharrahin	3	0
6 Catalogue of Fossil Vertebrata	2	0
8. Catalogue of the Library of the Asiatic Society, Bengal	3	8
9. Examination and Analysis of the Mackenzie Manuscripts by the Rev. W. Taylor	2	0
10. Han Koong Tsew, or the Sorrows of Han, by J. Francis Davis ..	1	8
11. Istiláhát-uṣ-Ṣúfiyah, edited by Dr. A. Sprenger, 8vo. ..	1	0
12. Ináyah, a Commentary on the Hidayah, Vols. II and IV, @ 16/ each ..	32	0
13. Jawámi-ul-'ilm ir-riyází, 168 pages with 17 plates, 4to. Part I ..	2	0
14. Khizánat-ul-'ilm	4	0
15. Mahábhárata, Vols. III and IV, @ 20/ each	40	0
16. Moore and Hewitson's Descriptions of New Indian Lepidoptera, Parts I—III, with 8 coloured Plates, 4to. @ 6/ each	18	0
17. Purana Sangraha, I (Markandeya Purana), Sanskrit	1	0
18. Sharaya-ool-Islám	4	0
29. Tibetan Dictionary by Csoma de Körös	10	0
20. Ditto Grammar " "	8	0
11. Vuttodaya, edited by Lt.-Col. G. E. Fryer	2	0
Notices of Sanskrit Manuscripts, Fasc. I—XXII @ 1/ each	22	0
Nepalese Buddhist Sanskrit Literature, by Dr. R. L. Mitra	5	0

N.B. All Cheques, Money Orders &c. must be made payable to the "Treasurer Asiatic Society" only.

BIBLIOTHECA INDICA;

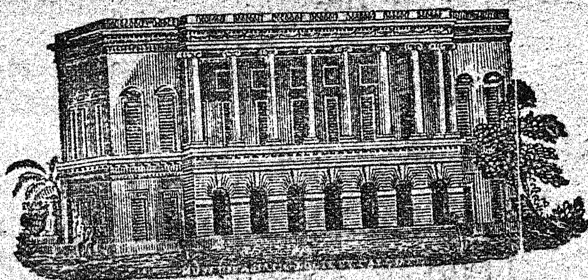
A

COLLECTION OF ORIENTAL WORKS

PUBLISHED BY THE

ASIATIC SOCIETY OF BENGAL.

NEW SERIES, No. 730.

AVADÁNA KALPALATÁ

WITH ITS TIBETAN VERSION

NOW FIRST EDITED

BY

SARAT CHANDRA DAS, C. I. E.,

ASSOCIATE MEMBER, AS. SOC., BENG.

AND

PANDIT HARI MOHAN VIDYÁBHÚSHANA,

ORIENTAL LIBRARIAN, AS. SOC., BENG.

VOL. I, FASC. II.

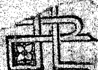
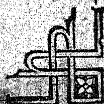
CALCUTTA:

PRINTED BY G. H. ROUSE, AT THE BAPTIST MISSION PRESS,

AND PUBLISHED BY THE

OCIETY, 57, PARK STREET.

1889.

LIST OF BOOKS FOR SALE

AT THE LIBRARY OF THE

ASIATIC SOCIETY OF BENGAL,

No. 57, PARK STREET, CALCUTTA.

AND OBTAINABLE FROM

THE SOCIETY'S LONDON AGENTS, MESSRS. TRUBNER & CO.

57 AND 59, LUDGATE HILL, LONDON, E. C.

BIBLIOTHECA INDICA.

Sanskrit Series.

	Rs	
Advaita Brahma Siddhi, Fasc. I—III @ /6/ each	1	2
Agni Puráṇa, (Sans.) Fasc. II—XIV @ /6/ each	4	14
Anu Bháshyam, Fasc. I	0	6
Aitareya Araṇyaka of the Rig Veda, (Sans.) Fasc. I—V @ /6/ each	1	14
Aphorisms of Śáṇḍilya, (English) Fasc. I	0	6
Aphorisms of the Vedánta, (Sans.) Fasc. VII—XIII @ /6/ each	2	4
Ashṭasáhasriká Prajnápáramitá, Fasc. I—VI @ /6/ each	2	4
Aśvavaidyaka, Fasc. I—V @ /6/ each	1	14
Avadána Kalpalatá by Kshemendra (Sans. & Tibetan) Vol. I Fasc. I—II @ 1/	2	0
Bhámatí, (Sans.) Fasc. I—VIII @ /6/ each	3	0
Brahma Sútra, (English) Fasc. I	0	12
Brihaddevatá, (Sans.) Fasc. I	0	6
Brihaddharma Puráṇam, Fasc. I—II @ /6/ each	0	12
Brihat Áraṇyaka Upanishad, (Sans.) Fasc. VI, VII & IX @ /6/ each	1	2
Ditto (English) Fasc. II—III @ /6/ each	0	12
Brihat Saṃhitá, (Sans.) Fasc. II—III, V—VII @ /6/ each	1	14
Chaitanya-Chandrodaya Náṭaka, (Sans.) Fasc. II—III @ /6/ each	0	12
Chaturvarga Chintámaṇi, (Sans.) Vols. I, Fasc. 1—11; II, 1—25; III, Part I Fasc. 1—18, Part II, Fasc. 1—3 @ /6/ each	21	6
Chhándogya Upanishad, (English) Fasc. II	0	6
Daśarupa, Fasc. II and III @ /6/	0	12
Gobhilíya Grihya Sútra, (Sans.) Fasc. I—XII @ /6/ each	4	8
Hindu Astronomy, (English) Fasc. I—III @ /6/ each	1	2
Kála Mádhava, (Sans.) Fasc. I—IV @ /6/	1	8
Kátantra, (Sans.) Fasc. I—VI @ /12/ each	4	8
Kathá Sarit Ságara, (English) Fasc. I—XIV @ /12/ each	10	8
Kaushitakí Bráhman Upanishads, Fasc. II	0	6
Kúrma Puráṇa, (Sans.) Fasc. I—VIII @ /6/ each	3	0
Lalita-Vistara (Sans.) Fasc. II—VI, @ /6/	[illegible]	14
Lalita-Vistara (English) Fasc. I—III @ /12/ each	2	4
Madana Párijáta, (Sans.) Fasc. I—VI @ /6/ each	2	4
Manuṭíká Sangraha, (Sans.) Fasc. I—III @ /6/ each	1	2
Márkaṇḍeya Puráṇa, (Sans.) Fasc. IV—VII @ /6/ each	1	8
Márkaṇḍeya Puráṇa (Eng.) Fasc. I—II @ /12/ each	1	8
Mimáṃsa Darśana, (Sans.) Fasc. II—XIX @ /6/ each	6	12
Nárada Pancharátra, (Sans.) Fasc. IV	0	6
Nárada Smriti, (Sans.) Fasc. I—III @ /6/	1	2
Nayavártikam, (Sans.) Fasc. I	0	6
Nirukta, (Sans.) Vol. I, Fasc. I—VI; Vol. II, Fasc. I—VI; Vol. III, Fasc. I—VI; Vol. IV, Fasc. I—VII @ /6/ each Fasc.	9	6
Nítisára, or The Elements of Polity, By Kámandaki, (Sans.) Fasc. II—V @ /6/ each	1	
Nyáya Darśana, (Sans.) Fasc. III	0	6
Nyáya Kusumánjali Prakaraṇam (Sans.) Vol. I, Fasc. I—III @ /6/ each	1	2
Pariśishṭa Parvan (Sans.) Fasc. I—IV @ /6/ each	1	8

(*Continued on third page of Cover.*)

A list of those cases, in which apart from evident clerical errors and slips, some changes might have been made either in spelling or in grammar to conform to the rules of ordinary Sanskrit, is subjoined.

		WORDS AS THEY OCCUR IN THE XYLOGRAPH.	SUGGESTED ALTERATIONS.
3rd Pallava.			
S'loka	16	गोविन्दो नाभिगर्भेण	गोविन्दनाभिगर्भेण
,,	21	पाथेयमन्ये	पाथेयमन्त्ये
,,	22	स्वपो वधूवचः	स्वपवधूवचः
,,	,,	जने	जनः
,,	26	तुरितं	दुरितं
,,	28	पुष्परत्नध्वजं छत्रं पताका॰	पुष्परत्नध्वजच्छत्रपताका॰
,,	41	सोच्छ्वासेनेव	सोच्छ्वासेनेव
,,	55	सर्व्वार्थसार्थ॰	सर्व्वार्थिसार्थ॰
,,	66	वैगसं	वैशसं
,,	77	यात्यनुकम्पताम्	यात्यनुकम्प्यताम्
,,	81	तूणं	तूर्णं
,,	99	शक्तानां	सक्तानां
,,	107	वनमवविगाह्यताम्	वनमेव विगाह्यताम्
,,	118	बभूव दृष्टि॰	बभूवादृष्टि॰
,,	122	संसारवैमुख्यः विवेक॰	संसारवैमुख्यविवेक॰
,,	123	न देयं	नादेयं
,,	124	तथेत्यवधार्य्य	तथेत्यावधार्य्य
,,	138	मनोवृत्तेरिव न सुखतां	मनोवृत्तिरिव निःसुखतां
,,	146	भोगक्षणो नैव	भोगक्षणेनैव
,,	148	निलयं	निलये
,,	149	विसृष्टाः	विहृष्टाः
,,	150	विश्वस्त॰	विस्रस्त॰
,,	155	न	नु

WORDS AS THEY OCCUR IN THE XYLOGRAPH.			SUGGESTED ALTERATIONS.
3rd Pallava.			
S'loka	156	क्षणा०	क्षणं
,,	158	कृपाकोमलचित्तवृत्तैः	कृपाकोमलचित्तवृत्तेः
,,	161	स्वमांसवृत्तैः	स्वमांसवृत्तेः
,,	164	सहर्षैः	स हर्षं
,,	,,	०मनोरथेन	०मनोरथस्य

CORRIGENDA.

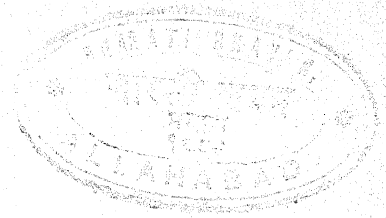
Page 59	मान्धातावदानम् ॥ ४ ॥	मान्धात्त्ववदानम् ॥ ४ ॥

PALLAVA III.

S'loka 5	श्रतः	श्रुतः
„ 6	འཛིན་	འཛེན་
„ 21	གྲིས	གྲིབ
„ „	སྡུག་བསྙལ་	སྡུག་བསྔལ་
„ 56	མི་འཚཽ	མི་འཚོ
„ 59	पानभोजनम	पानभोजनम्
„ 64	འཚཽ་བ་མེད	འཚོ་བ་མེད་
„ 82	गजम	गजम्
„ 102	भूञ्जते	भुञ्जते
„ 106	བཙ་བ་	བརྩེ་བ་
„ 116	གྲང་	གྲོང་
„ 117	གྲར་	གྲུར་
„ 133	एकाकीनं	एकाकिनं
„ 154	इत्यर्थिताः	इत्यर्थितः
„ 160	सरक्त॰	स रक्त॰
„ 168	॰र्भागव॰	र्भार्गव॰
„ 176	རང་	རབ་

PALLAVA IV.

S'loka 1	श्रति	श्रुति
„ 35	སྡུག་བསྙལ་	སྡུག་བསྔལ་

मणिचूडावदानम् ॥ ३ ॥

मान्धातावदानम् ॥ ४ ॥

ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་གཙུག་ནོར་གྱིས། ༢

ང་ལས་ནུ་ཡང་འཛིག་རྟེན་རྒྱལ།། ༨

CHAPTER III.

ཡལ་འདབ་གསུམ་པ།

གཙུག་ན་ནོར་བུའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་ནི།

འགྲོ་འདིར་སྨོས་པ་མེད་བྱུང་རིན་ཆེན་ཚོགས།
ཆུ་སྤྲིན་འབྱུང་གནས་དག་ལས་སྐྱེ་བར་ལྷག།
སུ་ཞིག་ཀྱང་ནི་རབ་དུ་གསལ་བ་རུ།
བདེ་བར་འགྲོ་བ་སྐྱེས་བུ་རིན་ཆེན་སྐྱེས། 1

*བ་གམ་འོད་ཚོགས་ག་བུར་གྱིས། ཡོངས་སུ་དཀར་པོའི་གྲོང་ཁྱེར་ནི།
སྐྲ་ཀེ་ད་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། སྐལ་བཟང་ས་ཡི་ཐིག་ལེ་ཡོད། 2

འཛུམ་དཀོགས་བཞིན་དུ་བསྟེན་འོས་གང་། བསོད་ནམས་བྱེད་གཙང་གཟི་བྱིན་དང་།
སྙིང་སྟོབས་རང་བཞིན་གང་གཱ་ལྟར། དྲི་མེད་ཡིད་སྨན་དག་དུ་གནས། 3

ནམ་ཞིག་གྲགས་པའི་མེ་ཏོག་ལྷག། བསོད་ནམས་དྲི་བཟང་རབ་དུ་གྱུས།
ལེགས་བྱས་སྐྱེད་ཚལ་དགའ་སྟེར་དུ། གྲོང་ཁྱེར་པ་ནམས་རབ་དུ་རྩེན†། 4

དེར་ནི་ས་བདག་རྒྱ་གདེར་ཆེ། རབ་མང་ཡོན་དན་རིན་ཆེན་དང་།
གྲགས་པའི་རི་བོང་མཚན་མ་བསྐྱེད། གསེར་གྱི་གཙུག་ཕུད་ཅེས་གྲགས་བྱུང་། 5

---

* क्षौभि । † ष्ठे, रमन्ते ।

तृतीयः पल्लवः।

मणिचूडावदानम्।

अस्मिन्नद्भुतसर्गे मकराकरजायमानमणिवर्गे।
कोऽपि प्रकटितसुगतिः पुरुषमणिर्जायते ॥ १ ॥

अस्ति सौभि[1]प्रभापूरकर्पूरपरिपाण्डुरम्।
साकेतनाम नगरं सौभाग्यतिलकं भुवः ॥ २ ॥

सेव्यैः[2] प्रभासत्त्वमयै गङ्गाविमलमानसैः।
तीर्थैरिव स्थितं यत्र पवित्रैः पुण्यकर्तृभिः ॥ ३ ॥

यशःकुसुमिते यत्र पुण्यसौरभनिर्भरे।
रमन्ते सुकृतोद्याने नन्दने पुरवासिनः ॥ ४ ॥

तत्राभूत् भूपतिर्भूरिगुणरत्नमहोदधिः।
भूतिर्यशःशशाङ्कस्य हेमचूड इति श्रुतः ॥ ५ ॥

---

१ सौभि (dome). २ Orig. सेव्यैः।

རྟག་ཏུ་དམ་པས་བསྟེན་འོས་ཤིང་། ཚོད་དུས་རབ་ཏུ་འཕྲོག་བྱེད་པ།
རྫོགས་ལྡན་ལྷ་བུ་གང་གིས་ནི། སྐྱེ་བོ་ཆོས་རྣམས་འཛིན་པར་བྱས། 6

ས་བདག་བཟོད་ལ་ཀུན་ཆགས་ཤིང་། དཔལ་གྱིས་དཀྲིས་གྱུར་སྙིང་རྗེ་དགའ།
རབ་གྲགས་ལ་ཡང་དབང་ཐུལ་གང་། སྐྱེ་དགུ་རྣམས་ཀྱི་དགའ་བྱེད་གྱུར། 7

མི་གསོད་མཆོད་སྦྱིན་བསླབ་ལྡན་པ། གང་གི་བསོད་ནམས་མི་འཛིགས་ཡོན།
འཆི་མེད་སྒྲ་*དབྱངས་ཡོངས་རྫོགས་པ། འབྱུང་པོ་ཀུན་ལ་བྱིན་པར་གྱུར། 8

མཐུ་དང་ལྡན་ཡང་གང་མ་སྒྲོས། རྣམ་པར་འཁྲོར་ཡང་སྐྱོན་པར་སྨྲ།
རྗེ་ཉིད་ཡིན་ཡང་བཟོད་ལྡན་ཚུལ། ལང་ཚོ་ལྡན་ཡང་དབང་པོ་ཐུལ། 9

མཐོན་པོར་གྱུར་པའི་ཟབ་མོ་དང་། ཟླ་བའི་འོད་ཟེར་དཔའ་བོ་དང་།
ས་གཞི་འཛིན་པ་དམ་པའི་ཕྱོགས། གང་གི་ཡ་མཚན་བྱས་པར་གྱུར། 10

རྒྱལ་པོ་དེ་ལ་ཟླ་མེད་པའི། རྒྱན་ནི་གཉིས་ཤིག་བྱུང་གྱུར་ཏེ།
གཏོང་པ་རྫོགས་པའི་སྙིང་རྗེ་དང་། ལེགས་བྱས་དཔལ་ནི་དར་བབ་པའོ། 11

པདྨའི་འབྱུང་གནས་དེ་ཡིས་ནི། ལྷ་མོ་མཛེས་ལྡན་དགའ་མར་གྱུར།
སྦྲ་རྡོའི་དཔལ་བཞིན་རྟག་ཏུ་ནི། སྐྱོན་མེད་དགའ་བ་མངོན་པར་འཆར། 12

ལུགས་ནི་རྗེ་ཡི་ཡོན་ཏན་དང་། དཔལ་ནི་འབར་བ་གཏོང་བ་དང་།
མཛེས་པ་ཉིད་ནི་ཁྲིམས་ཀྱིས་བཞིན། དེ་ནི་རྒྱལ་པོས་ཟླ་བས་མཛེས། 13

* Sound and voice.

सदा सदाश्रयार्हेण कलिकालापहारिणा ।
कृतः कृतयुगेनेव येन धर्म्मधरो जनः ॥ ६ ॥

महीपतिः क्षमाशक्तः श्रीवृतः करुणारतः ।
वल्लभोऽभूत् प्रजानां यः प्रख्यातो विजितेन्द्रियः ॥ ७ ॥

अमरासवसम्पूर्णामहिंसासत्त्रदीक्षितः ।
ददौ यः सर्व्वभूतानां पुण्यामभयदक्षिणाम् ॥ ८ ॥

निर्मदो यः प्रभावेऽपि विभवेऽपि प्रियंवदः ।
क्षमाशीलः प्रभुत्वेऽपि यौवनेऽपि जितेन्द्रियः ॥ ९ ॥

गम्भीरेणोन्नतिमता शूरेण शशिकान्तिना ।
सत्पक्षेण क्षितिभृता येनातन्यत विस्मयः ॥ १० ॥

राज्ञस्तस्याद्वितीयस्य बभूवाभरणद्वयम् ।
त्यागपूर्णञ्च कारुण्यं तारुण्यं सुकृतश्रियः ॥ ११ ॥

पद्माकरस्य तस्याभूत् देवी कान्तिमती प्रिया ।
प्रभातश्रीरिव सदा निर्द्दोषाभ्युदयोत्सवा ॥ १२ ॥

नीतिः प्रभुगुणेनेव त्यागेन श्रीरिवोज्ज्वला ।
रराज राजचन्द्रेण सा शीलेनेव चारुता ॥ १३ ॥

རྟག་ཏུ་དགའ་བྱེད་སྟན་པ་དག། རབ་བཀྲམ་ཉམ་པར་གྲགས་པ་དེས།
ས་འཛིན་མཆོག་ཏུ་མཛེས་གྱུར་པ། མཐོ་རིས་དཔལ་གྱི་ལྷུན་པོ་བཞིན། 14

རྗེ་ལས་དུས་སུ་དགེ་བའི་གནས། མངལ་ནི་དེ་ཡི་བཟུང་གྱུར་ཏེ།
འཇིག་རྟེན་པདྨ་འབྱོར་བའི་སྐད། ཨ་དི་ཏི་ཡི་ཉིན་བྱེད་བཞིན། 15

བདུད་རྩིའི་ཟེར་གྱི་རྒྱ་གཏེར་ལྡབས། ཚངས་པའི་པདྨས་ཁྱབ་འཇུག་སྟེ།
དག་བྱེད་དག་གིས་སྤྲུབ་ཤིང་བཞིན། དེ་ནི་མངལ་གྱིས་མཛེས་པར་གྱུར། 16

དེ་ཡི་མངལ་གྱི་མཐུས་སྲིད་པའི། མངོན་པར་འདོད་བཞིན་མི་བདག་གིས།
མངོན་པར་འདོད་ལས་མངོན་ལྷག་ནོར། སྙིང་བའི་དོན་མཐུན་ཀུན་ལ་བྱིན། 17

སྐར་ཡང་ས་བདག་གིས་སྲིད་རྫིས། དགེ་བའི་མངལ་དང་ལྡན་པ་དེ།
དབྱངས་ཅན་མ་བཞིན་རང་ཉིད་ཀྱིས། དམ་ཆོས་ཉམ་པར་བཤད་པ་བྱས། 18

ཡོངས་རྫོགས་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན་ནི། ཆོས་གཏེར་བསྐྲུབ་པ་རབ་འཛིན་པས།
རྫོངས་པའི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་པ་ལས། རྟག་ཏུ་བསྐྱངས་ཤིང་རབ་ཏུ་བསྐྱང་། 19

འབྲོག་དགོན་བགྲོད་དཀར་ཡོངས་ལྷུང་འཇིག་རྟེན་ནི།
ཐ་རོལ་ལམ་དུ་གདུང་བས་ཉིན་ནོམས་ལ།
ཡིད་འོང་རབ་ཀྱིས་འབྲས་བུས་རྫོགས་པའི་ཕྱོགས།
གྲིབ་ཤིང་ཆོས་དང་མཚུངས་པ་གཞན་ཡོད་མིན། 20

सदानन्दनविख्यातयशःप्रसरया तया।
मेरुस्त्रिदिवलक्ष्म्येव बभौ भूमिभृतां वरः ॥ १४ ॥

काले कल्याणनिलयं भर्त्तुः सा गर्भमादधे।
भूत्यै भुवनपद्मस्य दिवाकरमिवादितिः ॥ १५ ॥

अरणिः पावकेनेव वेलेवाब्धेः सुधांशुना।
ब्रह्माब्जेनेव गोविन्दो नाभिगर्भेण सा बभौ ॥ १६ ॥

तस्या गर्भानुभावेन दोहदाभिमतं नृपः।
ददौ सर्व्वार्थिसार्थेभ्यो वाञ्छिताभ्यधिकं वसु ॥ १७ ॥

पुनर्भूमिभुजा पृष्टा दोहदं शुभगर्भिणी।
सरस्वतीव सा चक्रे स्वयं सद्धर्म्मदेशनाम् ॥ १८ ॥

पूर्णपुण्यमणिर्धर्म्मनिधिर्विधिसमुद्धृतः।
विपद्विपुलदुःखेभ्यः सदा रक्षति रक्षितः ॥ १९ ॥

कान्तारदुर्गेषु परिच्युतानां
तापातुराणां परलोकमार्गे।
स्निग्धः प्ररूढः फलपूरिताशः
छायातरुर्धर्म्मसमोऽस्ति नान्यः ॥ २० ॥

རབ་རིབ་ཅན་ལ་སྣང་བ་ཡོངས་པའི་དུག་ལ་ནོར་བུ་སྦྱང་
ལ་ལག་པའི་མཆིལ་པ་སྟེ།
སྐྱོང་ལ་དཔག་བསམ་ལྗོན་པ་འགྲོ་ལ་གྲུས་བའི་ཤིང་དེ་
ལམ་གཞན་དག་ལ་ལམ་གྱི་བགྲོགས།
སྡུག་བསྔལ་ནད་ལ་སྨན་ཆེན་དང་ནི་སྲིད་པའི་འཇིགས་པ་
ཀུན་འཁྲུགས་བསམ་པ་དབུགས་འབྱིན་པ།
གདུང་བ་དག་ལ་ཙན་དན་ནགས་ཚལ་བདེན་པའི་མཛོད་
ཤེས་ཆོས་ནི་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན། 21

དེ་སོགས་མི་བདག་བཙུན་མོའི་ཚིག། དཀར་བའི་ཆོས་ནི་ཐོས་གྱུར་ནས།
དཔལ་ལྡན་འགྲོ་ལ་འཇིག་རྟེན་དུ། དམ་ཆོས་གཅིག་པུ་སྐྱབས་སུ་གྱུར། 22

དེ་ནས་དུས་ནི་ཡོངས་རྫོགས་དེ། མཁའ་ལ་བདུད་རྩིའི་འོད་ཟེར་བཞིན།
འགྲོ་བའི་རབ་རིབ་འཇོམས་པའི་ཟླ། ལྷ་མོ་ལ་ནི་བཙས་པར་གྱུར། 23

དེ་ཡི་གཙུག་གྲུན་ནོར་བུ་ནི། ལྷན་སྐྱེས་དག་ཏུ་སྐྱེས་གྱུར་དེ
སྐྱེ་བ་གཞན་སྔར་འགྲོགས་པ་ཡི། དབེན་པ་བཞིན་དུ་དྲི་མ་མེད། 24

དེ་ཡི་གཙུག་ན་གང་འོད་མཐུས། མཚན་མོ་ཉིན་དུ་བགྱིད་པ་ཡིས།
ནོར་བུ་བསོད་ནམས་ལ་སྐྱེས་པ། *རབ་སྡུག་དེ་ཡིས་མཛེས་པར་གྱུར། 25

* सुभग ।

आलोकस्तिमिरे[1] विपद्विषमणिः पाते करालम्बनम्
याच्ञाकल्पतरुर्जगज्जयरथः पाथेयमन्ये पथि ।
दुःखव्याधिमहौषधं भवभयोद्भ्रान्ताशयाश्वासनम्
तापे चन्दनकाननं स्थिरसुहृद्धर्म्मः सतां बान्धवः ॥ २१ ॥

इत्यादिधर्म्मश्रवणं श्रुत्वा नृपो वधूवचः ।
धर्म्मैकशरणः श्रीमान् बभूव भुवने जने ॥ २२ ॥

ततः कालेन सम्पूर्णं द्यौरिवामृतदीधितिम् ।
असूत दारकं देवी[2] जगत्तिमिरदारकम् ॥ २३ ॥

अजायतास्य सहजश्चूडालङ्करणं मणिः ।
प्राग्जन्मान्तरसंसक्तो विवेक इव निर्म्मलः ॥ २४ ॥

स बभौ सुभगस्तस्य[3] मूर्द्ध्नि पुण्यमयो मणिः ।
यस्य प्रभाप्रभावेण यामिन्यो दिनतां ययुः ॥ २५ ॥

---

१ Orig. आलोके तिमिरे ।
२ Orig. has also another reading सा द्वि ।
३ Orig. स बभौ भगस्तस्य ।

གཙུག་ཏོར་དང་བཅས་ནོར་བུ་དེའི། བདུད་རྩི་ཁ་བའི་ཐིགས་པ་ཡིས།
ལྷགས་རྣམས་མྱུར་དུ་ཞི་བ་དང་། གསེར་དུ་བསྒྱུར་པ་ཉིད་དུའང་བགྱིད། 26

དེ་ནས་སྐྱེ་དྲན་ཕྲིས་པ་དེའི། ཚིག་གིས་ས་ཡི་བདག་པོ་ཡིས།
ནོར་བུའི་བཅུད་འཁྲུངས་གསེར་རྣམས་ཀུན། སློང་བ་རྣམས་ལ་ཏོག་ཏུ་ཕྱིན། 27

དེ་སྐྱེས་ཚེ་ན་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས། མཁའ་ལ་གྲོང་ཁྱེར་མེ་ཏོག་དང་།
རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་གདུགས་དང་ནི། བ་དན་རླུང་གཡབ་གོས་ཀྱིས་བཀང་། 28

ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བསྐྱེད་པ་ཡིས། རིག་པ་ཀུན་གྱིས་རྣམ་མཛེས་བདག།
དེ་མིང་མི་བདག་གིས་མཛད་པ། གཙུག་ན་ནོར་བུ་ཞེས་སུ་གྲགས། 29

ཡོངས་འདུ་དག་གི་ཆུ་གཏེར་བཞིན། བུ་སྐྱེས་མངོན་པར་སྐྱེས་པ་དེས།
ཡབ་ཀྱི་བསམ་པ་དགའ་བ་ཡི། བདུད་རྩིས་རབ་ཏུ་རྒྱས་པར་བྱས། 30

རྒྱལ་བས་པོ་ལོ་མི་བཞིན་དང་། གཞོན་ནུས་རི་ཡི་སྲས་མོ་བཞིན།
མཆོད་པར་འོས་པར་སྐྱེས་པ་ཡིས། གཞོན་ནུ་དེ་ཡི་ཡུམ་ཡང་མཛེས། 31

དེ་ནས་དུས་ཀྱི་ས་ཡི་བདག། བསོད་ནམས་ཐེམ་སྐས་དག་ལ་ནི།
ལྷ་ཡི་གནས་སུ་ཡང་དག་འཛེགས། གཙུག་ན་ནོར་བུ་མི་བདག་གྱུར། 32

སློང་བ་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་བཞིན་ནོར། དེ་ཡི་སྦྱིན་པས་ཡོངས་ཁེངས་པས།
བསོད་ནམས་བདེ་སྣང་འཇིག་རྟེན་ན། ཕོངས་པར་གྱུར་མེད་སློང་བའང་མེད། 33

सोष्णीषस्य मणेस्तस्य पीयूषस्यन्दिविन्दवः।
नयन्ति हेमतां लोहं दुरितं शमयन्ति च ॥ २६ ॥

शिशोर्जातिस्मरस्याथ वचसा तस्य भूपतिः।
ददौ हेम सदार्थिभ्यः सर्व्वं मणिरसोद्भवम् ॥ २७ ॥

पुष्परत्नध्वजं छत्रं पताकाव्यजनांशुकैः।
अपूरयन् पुरं व्योम्नः तस्य जन्मनि देवताः ॥ २८ ॥

सुप्रकाशोदिताशेषविद्याविद्योतितात्मनः।
मणिचूड़ इति ख्यातं नाम तस्याकरोन्नृपः ॥ २९ ॥

स चकाराशयं हर्षपीयूषोच्छलितं पितुः।
अभिजातः सुतो जातः पारिजात इवोदधेः ॥ ३० ॥

पौलोमीव जयन्तेन जननी पूज्यजन्मना।
बभौ तेन कुमारेण कुमारेणेव पार्व्वती ॥ ३१ ॥

ततः कालेन सुकृतसोपानैः पृथिवीपतौ।
दिव्यधामसमारूढ़े मणिचूड़ोऽभवन्नृपः ॥ ३२ ॥

अर्थिचिन्तामणौ[१] स्तस्य दानेन परिपूरिते।
लोके पुण्यसुखालोके नार्त्तोऽभून्न च याचकः ॥ ३३ ॥

---

१ Orig. मणिः।

རྒྱལ་པོ་དེ་ཡི་གླང་ཆེན་ནི། བཟང་པོའི་རི་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར།
བདག་པོ་བཞིན་དུ་རྗེས་མཐུན་པར། སྤྲིན་པའི་བརྒྱན་ལྡན་ལག་པའི་རྫིང་། 34

ནམ་ཞིག་འཇིག་རྟེན་བདྲེན་བྱེད་དེ། ཆེན་པོའི་གནས་ན་འཁོད་གྱུར་པར།
ཀྲྀ་ཀཱིའི་རིགས་འཁྲུངས་ཐུབ་པ་ནི། སྲིད་འབྱོར་ཡང་དག་འོང་གྱུར་དེ། 35

མི་དམན་མཚན་མོའི་བདག་པོ་ཡི། འོད་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་གཟུགས་བརྙན་བཞིན།
འཇོ་སྒེག་རོལ་པའི་བཞིན་རས་ཅན། མཛེས་མ་མཆོག་གཅིག་བཟུང་བར་གྱུར། 36

ནུ་མ་དག་ནི་མི་དབེན་བཞིན། ཀང་པའི་ཆུ་སྐྱེས་དམར་བ་དང་།
མིག་དག་གཡོ་བས་འགྲོ་ལ་དེ། ཤིན་དུ་ངོ་མཚར་གྱུར་པ་བཞིན། 37

དཀའ་ཐུབ་དཔལ་དང་འགྲོགས་པ་བཞིན། མཛེས་མ་རྗེས་འབྲང་ཐུབ་པ་དེ།
སྐྱེ་བོའི་མགོན་གྱིས་མཆོད་བྱས་ནས། སྟན་ནི་ཡོངས་སུ་བཟུང་བར་གྱུར། 38

མཛེས་མ་དེས་ཀྱང་མི་བདག་ནི། བདེན་ལྡན་ཟབ་ཅིང་མཛེས་པ་དག།
གཞན་ལ་གདུང་ལ་སྙིང་རྗེ་ནས། གཞུ་བཞག་འདོད་པའི་དབང་ཕྱུག་བཞིན། 39

གཙུག་གི་རིན་ཅེན་འོད་ཟེར་ནི། མ་རུང་འཇིགས་པར་བྱེད་པ་ཡིས།
ཕྱོགས་སུ་བསྒྲུང་བའི་ཡིག་འབྲིང་དག། ཀུར་ཀུམ་གྱིས་ནི་འདྲི་བ་བཞིན། 40

རླུང་ནི་གཡབས་ཤིང་འཕེན་བྱེད་པའི། ངོ་ཡབ་དག་གིས་རྣམ་མཛེས་པ།
འགྲོ་བ་ཡང་དག་སྒྲོལ་མིན་པར། སྙིང་སྟོབས་གྱིན་དུ་འཕྱུར་བཅས་བཞིན། 41

तस्य भद्रगिरिर्नाम बभूव गजपुङ्गवः ।
प्रभोरिवानुकारेण दानार्द्रकरपुष्करः ॥ ३४ ॥

तं कदाचिन्महास्थानस्थितं भुवननायकम् ।
भवभूतिः समभ्यायात् भृगुवंशभवो मुनिः ॥ ३५ ॥

दिव्यकन्यां समादाय लावण्यललिताननाम् ।
मूर्त्तामिव प्रभालक्ष्मीमक्षीणस्य क्षपापतेः ॥ ३६ ॥

कुचयोरविवेकेन रागेण चरणाब्जयोः ।
नेत्रयोश्चापलेनेव सा जगत्यतिलज्जिता ॥ ३७ ॥

तपःश्रियेव सहितं तं कन्यानुगतं मुनिम् ।
अपूजयत् प्रजानाथः कृतासनपरिग्रहम् ॥ ३८ ॥

कन्यापि नृपमालोक्य धीरं गम्भीरसुन्दरम् ।
परपीड़ासु कारुण्यात् न्यस्तचापमिव स्मरम् ॥ ३९ ॥

चूड़ारत्नस्य किरणैर्दुरितक्षयकारिभिः ।
लिखन्तं कुङ्कुमेनेव दिक्षु रक्षाक्षरावलिम् ॥ ४० ॥

विक्षेपक्षिप्तमरुता चामरेण विराजितम् ।
सोच्छासेनेव सत्त्वेन जगत्संतारणं विना ॥ ४१ ॥

རིན་ཆེན་ཡིད་འོང་དོ་ཤལ་དག། སྙིང་གར་བརྒྱང་བར་བྱས་པ་ནི།
ས་འོག་གྲོད་པ་ཞི་བའི་སྐྱར། ཀླུག་མ་ཅན་གྱིས་བསྟེན་པ་བཞིན། 42

ཆེ་བའི་དཔུང་པས་ས་དང་ནི། སེམས་ཀྱི་བཟོད་པ་ཐོབ་པ་དག།
མཐོང་ནས་མཛོན་པར་འདོད་པ་དང་། ཡ་མཚན་དབང་དུ་རབ་ཏུ་གྱུར། 43

རི་དགས་གཡོ་བའི་མིག་ཅན་མ། ལུས་མེད་ཀྱི་ནི་གསོས་གྱུར་ཏེ།
ཐུབ་པས་པང་དུ་བརྒྱང་ནས་ནི། འགྲོ་བའི་བདག་ལ་རབ་སྨྲས་པ། 44

འཛིག་རྟེན་འདི་ན་འགྲོ་བའི་མིག། འདབ་བརྒྱ་ཉམས་པར་གྲུས་བྱེད་པ།
ལྷ་ནི་ཁྱོད་དང་ཉི་མ་དག། འཆར་བས་རབ་ཏུ་མཛེས་པར་གྱུར། 45

འཁོར་ལས་རྟེན་སྣང་འབྱུང་བ་ཡི། ཀུན་སྨོངས་གྲོགས་ལྡན་གྲོགས་པ་དག།
དགེ་ཚོམས་ཡོན་ཏན་ལ་སྤྱང་བཞིན། ཨེ་མཧོ་ཁྱོད་ལ་མེད་པ་ཉིད། 46

རྒྱལ་པོ་བྱམས་ལྡན་འཛིག་རྟེན་མགོན། འཛིག་རྟེན་སྙིང་རྗེ་ཀུན་རྫོགས་ཐུགས།
ཁྱོད་ཀྱི་གྲགས་པ་སྒྲོལ་བ་བཞིན། མཆོག་ཏུ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པར་གྱུར། 47

ཁྱོད་ནི་མི་སྐྱོ་དྲང་པོ་དང་། གཏོང་ཕོད་རྫོལ་མེད་ལེགས་བྱས་ལྡན།
འདི་ཉིད་ཕྱིར་ན་ཁྱད་པར་དུ། བློ་ལྡན་ཚོམས་ཀྱིས་བསྟེན་བྱར་གྱུར། 48

མཛེས་མ་མེ་ཏོག་མིག་ཅན་འདི། པདྨ་ཨི་ཁོངས་ནས་ཡང་དག་བྱུང་།
སྨིན་སྨྲིག་ཀླུག་མའི་འོ་མ་ཡིས། བདག་གི་གནས་སུ་ལེགས་པར་གསོས། 49

रत्नोदारेण हारेण हृदयग्रहकारिणा।
पातालविपदां शान्त्यै शेषेणेव निषेवितम्॥ ४२॥

वहन्तं महता दोष्णा क्षमां चित्तेन च क्षमाम्।
प्रययौ साभिलाषस्य विस्मयस्य विधेयताम्॥ ४३॥

गृहीत्वा मुनिरुत्सङ्गे कुरङ्गतरलेक्षणाम्।
जीवनीं तामनङ्गस्य जगाद जगतीपतिम्॥ ४४॥

उदितेन जगन्नेत्र[1]-शतपत्रविकाशिना।
भवता भाति लोकोऽयं देवेन च विवस्वता॥ ४५॥

अहो नु तव नास्त्येव विभूतिसुलभोद्भवः।
साधोरिव गुणद्वेषः सम्मोहोपचितो[2] मदः॥ ४६॥

लोकनाथस्य ते लोककारुण्यपूर्णचेतसः।
राजन् मैत्रीजुषा कीर्त्तिः स्थिरा पारमिता परम्[3]॥ ४७॥

अखेदशरणो दाता निर्व्याजसुकृतो भवान्।
अतएव विशेषेण माननीयो मनीषिणाम्॥ ४८॥

पद्मोदरसमुद्भूता कन्या कमललोचना।
होमावशेषपयसा वर्धितेयं मयाश्रमे॥ ४९॥

---

१ Orig. नेत्रं शतपत्र।   २ Orig. सम्मोहपचितो।
३ Orig. राजन् मैत्रिजुषस्थरा कीर्त्तिः पारमिता परम्।

བཙུན་མོ་ཆེན་མོ་ས་གཞི་ཡིས། ཚུན་མར་སྐྱེས་མཆོག་ཁྱོད་ཀྱིས་ལོང༌།
ཁྲབ་འཇུག་ལ་ནི་དཔལ་མོ་བཞིན། འདི་ནི་ཁྱོད་བདག་ཉིད་ལ་འོས། 50

དུས་ཀྱི་མཆོད་སྦྱིན་བསོད་ནམས་འབྲས། རྫོགས་པར་བདག་ལ་སྦྱིན་པར་མཛོད།
འདི་བརྗོད་ཆོ་གས་རྒྱལ་པོ་ལ། མཛེས་མ་བྱིན་ནས་ཐུབ་པ་གཤེགས། 51

ཡིད་སྨྲུབ་དགའ་མ་ཐོབ་པ་བཞིན། རྒྱལ་པོས་སྨུག་མ་པདྨ་ལྷན།
དགེ་ལ་བསོད་ནམས་ལྡན་པ་བཞིན། མཛེས་མས་སྐྱིད་སོས་ཚལ་དུ་རྩེས། 52

དེ་ནས་དུས་ཀྱི་དེ་ཡི་བྱ། འཁྲི་ཤིང་སྨིག་མའི་སྨུ་རིག་བཞིན།
བདུད་རྩི་པདྨའི་གཙུག་ཅེས་པ། ཡབ་ཀྱི་ཡོན་དན་མི་ལོང་གྱུར། 53

བརྒྱ་བྱིན་འཇིག་རྟེན་སྐྱོང་སོགས་ཀྱིས། བསྒོས་པར་མི་འོས་ཆེ་བར་དར།
རང་ཉིད་པདྨར་སྐྱེས་སོགས་ཀྱིས། ཀུན་ནས་བསྟོད་འོས་སྤྱོད་པར་ལྡན། 54

གྲགས་པའི་དྲི་པ་བཟང་རབ་རྒྱས་པས། ཕྱོགས་ཀྱི་ཁོངས་ནི་ཡང་དག་རྫོགས།
སྐྱོང་བའི་ཚོགས་ཀུན་དགེ་བ་རུ། བསྐྱེད་པའི་དཔག་བསམ་ཤིང་འཕྲང་ནི། 55

ས་བདག་བདག་གིས་ཐུབ་པའི་ཚིག། དུས་སུ་བྱ་བར་དྲན་གྱུར་ནས།
མི་འཚོ་ནོར་ནི་ཡོངས་རྫོགས་ཤིང་། ཡོན་ནི་ཡངས་པའི་མཆོད་སྦྱིན་པས། 56

ཁྡྲིགའི་བྲུ་སོགས་ཐུབ་པ་དང་། མི་བདག་རབ་ཏུ་བཟོད་དཀའ་སོགས།
འདོད་པ་ཀུན་གྱིས་མ་བསྐམས་པའི། མཆོད་སྦྱིན་དེར་ནི་ཡང་དག་འོངས། 57

गृह्यतामग्रमहिषी पत्नीत्वे भवता नृप ।
विष्णोः श्रीरिव योग्येयं तवैव पुरुषोत्तम ॥ ५० ॥

यज्ञपुण्यफलं पूर्णं कालेन मम दास्यसि ।
इत्युक्त्वा विधिना राज्ञे कन्यां दत्त्वा ययौ मुनिः ॥ ५१ ॥

प्रियां पद्मावतीं राजा रतिं प्राप्येव मन्मथः ।
अरंस्त रुचिरोद्याने सुकृते पुण्यवानिव ॥ ५२ ॥

ततः कालेन सा पुत्रं वंशवल्लीव मौक्तिकम् ।
असूत पद्मचूड़ाख्यं गुणानां दर्पणं पितुः ॥ ५३ ॥

शक्रादिभिर्लोकपालैरनुल्लङ्घ्य[1]महोदयः ।
संस्तूयमानचरितः स्वयं कमलजन्मना ॥ ५४ ॥

यशःसौरभसम्भारसम्पूरितदिगन्तरः ।
सर्व्वार्थसार्थकल्याणकलनाकल्पपादपः ॥ ५५ ॥

स्मृत्वा मुनेर्वचः काले कर्त्तुं विपुलदक्षिणाम् ।
अहिंसावसुसंपूर्णामाजहार महीपतिः ॥ ५६ ॥

तस्मिन् यज्ञे समाजग्मुः सर्व्वकामैरनर्गलै[2] ।
मुनयो भार्गवमुखा नृपा दुष्प्रसहादयः ॥ ५७ ॥

१ Orig. रनुलङ्घ्य । २ Orig. कामैर्विर्गलै ।

གྲངས་མེད་ནོར་གྱི་ཆར་འབེབས་པའི། སྤྲིན་སྤྲིག་མཐོན་དུ་གྱུར་པ་དེའི།
མེ་ཡི་དབུས་ནས་ལྷ་ཡི་དབང་། སྤྲིན་པོའི་གཟུགས་སུ་ཡང་དག་ལངས། 58

རིད་ཅིང་ཉམ་འགྱུར་ལུས་ཅན་དེ། ས་སྐྱོང་ལ་ནི་ཉེར་བདུད་དེ།
བདག་ནི་བཀྲེས་སོ་སྐོམ་སོ་ཞེས། བཟའ་དང་བཏུང་བ་སློང་བར་གྱུར། 59

དེ་ནས་ས་ཡི་བདག་པོའི་བཀས། རིམ་གྲོ་པ་ཡི་འཁོར་རྣམས་ཀྱིས།
བཟའ་བ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་དང་། བཏུང་བ་དག་ཀྱང་ཉེ་བར་བསྟབས། 60

དེ་ནས་སྤྲིན་པོས་ས་བདག་ལ། ཚུང་ཟད་དགོད་བཞིན་རབ་དུ་སྨྲས།
རྒྱལ་པོ་འདི་ལ་བདག་མི་དགའ། གང་ཕྱིར་བདག་ནི་ཤ་ཡིས་འཚོ། 61

འཕྲུལ་ལ་བསད་པའི་ཤ་དང་ནི། ཤིན་དུ་མང་བའི་ཁྲག་དག་གིས།
བདག་ཅག་ཚིམ་པ་རབ་དུ་སྐྱེ། གང་ཞིག་འདོད་པ་གནང་བར་མཛོད། 62

འདོད་ཀུན་རབ་དུ་སྟེར་རོ་ཞེས། ཁྱོད་ཅན་བདག་ནི་ཡང་དག་འོངས།
སྤྲིན་པོ་ཞེས་ནི་རབ་བསྒྲགས་ནས། དགག་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་འོས་པ་མིན། 63

དེ་སྐད་སྤྲིན་པོའི་ཚིག་ཐོས་ནས། སྙིང་རྗེས་གཟིར་བའི་མི་བདག་ནི།
འཚོ་བ་མེད་པར་ངེས་པས་ན། སློང་བ་ཕྱིར་ཕྱོགས་སྡུག་བསྔལ་གྱུར། 64

བཟོད་དཀའི་འཚོ་བ་མི་བཟོད་དེ། སློང་བ་འབྲས་བུ་མེད་པའང་མིན།
ཀྱེ་མ་ཆོས་ལ་ཐེ་ཚོམ་འདི། བྱེད་པོས་བྱས་ཤེས་དེ་ཡིས་བསམས། 65

वर्त्तमाने मखे तस्मिन् निःसंख्यवसुवर्षिणि।
रक्षोरूपः समुत्तस्थौ वह्निमध्यात् सुरेश्वरः॥५८॥

उपसृत्य स भूपालं रुक्षो विकृतविग्रहः।
क्षुत्पिपासार्द्दितोऽस्मीति ययाचे पानभोजनम्॥५९॥

शासनादथ भूभर्त्तुस्तस्मै विविधभोजनम्।
उपनिन्युः परिचिताः पानञ्च परिचारकाः॥६०॥

ततः किञ्चिद् विहस्यैव क्षितिपं प्राह राक्षसः।
नेदमस्मत्प्रियं राजन् वयं हि पिशिताशनाः॥६१॥

सद्योहतस्य मांसेन रुधिरेण च भूयसा।
तृप्तिरुत्पद्यतेऽस्माकं दीयतां यदभीप्सितम्॥६२॥

सर्व्वकामप्रदोऽसीति त्वामहं समुपागतः।
ददामीति प्रतिश्रुत्य न निषेधस्तवोचितः॥६३॥

इति रक्षोवचः श्रुत्वा करुणाकुलितो नृपः।
अहिंसानियमेनाभूदर्थिवैमुख्यदुःखितः॥६४॥

सोऽचिन्तयत्तदा दैवाज्जातोऽयं[१] धर्म्मसंशयः।
न सहे दुःसहां हिंसां न च नैष्फल्यमर्थिनः॥६५॥

---

१ Orig. सोऽचिन्तयदेवाञ्जतोऽयम्।

བསད་པ་མེད་པར་ལུས་ལས་ནི། ཤ་དག་སྐྱེད་པ་ཡོད་མ་ཡིན།
བདག་གི་གྲོག་སྦུར་དག་གི་ཡང་། ལུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་བྲ་མི་བཟོད། 66

བདག་གིས་འབྱུང་པོ་ཐམས་ཅད་ལ། འཇིགས་མེད་བསོད་ནམས་ཡོན་བྱིན་ནས།
སྲོག་ཆགས་བསད་ལས་བྱུང་བའི་ཤ། འདི་ལ་བདག་གིས་ཇི་ལྟར་སྦྱིན། 67

དེ་ལྟར་ཞིགས་བསམས་མི་བདག་ནི། སྙིང་རྗེས་འཁྲུགས་པས་དེ་ལ་སྨྲས།
རང་ལུས་ཡང་དག་བཅད་ནས་ནི། ཤ་ཁྲག་ཁྱོད་ལ་སྦྱིན་པར་བྱ། 68

ས་ཡི་བདག་པོས་དེ་སྨྲས་པས། འགྲོ་བ་ཉམས་ནི་འཁྲུགས་པར་གྱུར།
ལུས་ནི་ཟད་པར་སྐྱོ་བ་ཡང་། གྲོགས་མཆོག་ཉམས་ཀྱིས་བཟོད་མ་གྱུར། 69

ས་སྐྱོང་དེ་བཞིན་ཐུབ་ཉམས་ཀྱིས། བཙེ་བས་རབ་ཏུ་བཀག་གྱུར་ཀྱང་།
རང་གི་ལུས་ལ་བཅད་ནས་ནི། ཤ་ཁྲག་ཞག་ཉམས་དེ་ལ་བྱིན། 70

མགྲིན་པའི་བར་དུ་ཁྲག་འཐུངས་པའི། སྲིན་པོས་ས་ཡི་བདག་པོ་ཡི།
ཤ་ཉམས་རབ་ཏུ་ཟ་བའི་ཚེ། སྐད་ཅིག་ས་ནི་རབ་ཏུ་འདར། 71

དེ་ནས་ལྷ་མོ་པདྨ་ཧསྟ། བདག་པོ་དེ་ལྟར་གྱུར་མཐོང་ནས།
སྐྲ་ཐུགས་འཐོར་ཅིང་རབ་ཏུ་འཁྱོལ། མོངས་ཤིང་བརྒྱལ་བས་དཀྲིས་པར་གྱུར། 72

མི་ཡི་དབང་པོའི་སྙིང་སྟོབས་ནི། རབ་གྱུར་དེ་མཐོང་ལྷ་དབང་གིས།
སྲིན་པོའི་གཟུགས་ནི་ཡོངས་བཏང་ནས། ཐལ་མོ་སྦྱར་ནས་དེ་ལ་སྨྲས། 73

न च मांसं शरीरेभ्यो लभ्यते वैगमं विना।
नाहं पिपीलकस्यापि कायक्लेशलवं सहे ॥ ६६ ॥

दत्त्वाहं सर्व्वभूतेभ्यः पुण्यामभयदक्षिणाम्।
कथमस्मै प्रयच्छामि मांसं प्राणिवधोद्भवम् ॥ ६७ ॥

इति सञ्चिन्त्य नृपतिस्तमूचे करुणाकुलः।
स्वशरीरसमुत्कृत्तमसृङ्मांसं ददामि ते ॥ ६८ ॥

इत्युक्ते भूमिपतिना बभूवाकुलितं जगत्।
न च देहव्ययोत्साहं सचिवास्तस्य सेहिरे ॥ ६९ ॥

प्रणयात् वार्य्यमाणोऽपि भूपालैर्मुनिभिस्तथा।
ददौ स्वदेहमुत्कृत्य तस्मै मांसमसृग्वसाम् ॥ ७० ॥

आकण्ठं पीतरक्तेन राक्षसेन क्षितिप्रभोः।
भक्ष्यमाणेषु मांसेषु क्षणं क्षितिरकम्पत ॥ ७१ ॥

ततः पद्मावती देवी पतिं दृष्ट्वा तथागतम्।
विलपन्ती निपतिता मोहमूर्च्छाकुलाभवत् ॥ ७२ ॥

मनुजेन्द्रस्य देवेन्द्रस्तद्दृष्ट्वा सत्त्वमूर्ज्जितम्।
रक्षोरूपं परित्यज्य तमुवाच कृताञ्जलिः ॥ ७३ ॥

ཨེ་མཧོ་རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ཀྱི་ནི། བྱ་བ་དཀའ་བའི་ལས་འདི་ཡིས།
བ་སྤུ་ལངས་པ་གདམས་པའི་གོས། ལུས་ལ་ཅི་ཕྱིར་འབྱུང་མི་འགྱུར། 74

རྒྱལ་པོ་རྟུལ་བྲལ་ཁྱོད་ཀྱི་ནི། ཨེ་མ་བསོད་ནམས་ཐུན་མོང་མིན།
ཨེ་མ་སྙིང་སྟོབས་བླ་ན་མེད། ཨེ་མ་བརྟན་པ་མཐའ་དང་བྲལ། 75

ཕ་རོལ་སྡུག་ལས་སྡུག་བསྔལ་ཞིང་། སྙིང་དཀའ་ལ་ཡང་ཆགས་དང་བྲལ།
མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་བཟོད་ལྡན་པ། དམ་པ་རྣམས་ནི་ལེགས་བྱས་ལམ། 76

གང་གིས་འཇིག་རྟེན་གསུམ་པོ་ལ། རྗེས་སུ་བརྩེར་གྱུར་བདག་ཉིད་ཆེ།
སྙིང་རྗེས་བརླན་པའི་སྙིང་སྟོབས་ཀྱིས། སྨྲ་བ་འདི་ནི་ཡང་དག་གསལ། 77

འདི་བཟོད་ལྷ་ཡི་སྨན་རྣམས་ཀྱིས། དེ་ལུས་ཉོལ་དུ་གནས་པར་བྱས།
རབ་ཏུ་དང་ཞིང་ངོ་ཚས་དམན། བརྒྱ་བྱིན་རང་གི་གནས་སུ་སོང་། 78

དེ་ནས་མཆོད་སྦྱིན་ཚོ་ག་བཞིན། རྫོགས་ཏེ་སྐབས་གསུམ་པས་མཆོད་པའི།
ས་ཡི་བདག་པོས་རྒྱལ་པོ་དང་། ཐུབ་མཆོག་རྣམས་ཀྱང་མཆོད་པ་བྱས། 79

མཆོད་སྦྱིན་མཇུག་ཏུ་མཛེས་མ་དང་། གྲོང་དང་གྲོང་ཁྱེར་རིན་ཅེན་ཆར།
སྐབས་གསུམ་པར་འོས་ཏེ་དག་ནི། གསེར་གྱི་འཕྲེང་ལྡན་བཅས་དེས་ཕྱིན། 80

དཔག་ཚད་བརྒྱར་ནི་མགྲོགས་པ་རུ། ཉིམ་གཅིག་གིས་འགྲོ་བ་གང་།
རྒྱལ་པོའི་གླང་ཆེན་མདུན་ན་འདོན། ཚངས་པའི་ཞིང་ཏུ་ཞེས་པར་བྱེད། 81

अहो नु कर्म्मणा राजन् दुष्करेण तवामुना।
रोमाञ्चकञ्चुकाकीर्णः कायः कस्य न जायते ॥ ७४ ॥

अहो पुण्यमसामान्यमहो सत्त्वमनुत्तरम्।
अहो धैर्य्यममर्य्यादं राजन् विरजसस्तव ॥ ७५ ॥

दुःखिताः परदुःखेषु निर्ल्लोभा दुर्ल्लभेषु च।
विपक्षेषु क्षमावन्तः सन्तः सुकृतसेतवः ॥ ७६ ॥

समुन्मिषति कोऽप्येष सत्त्वोत्साहो महात्मनाम्।
त्रैलोक्यं करुणार्द्राणां येन यात्यनुकम्पताम् ॥ ७७ ॥

उक्केति दिव्यौषधिभिस्तं कृत्वा स्वस्थविग्रहम्।
प्रसाद्य लज्जावनतः शक्रः स्वनिलयं ययौ ॥ ७८ ॥

ततः समाप्ते विधिवत् यज्ञे राज्ञां महीपतिः।
चक्रे मुनिवराणाञ्च पूजां त्रिदशपूजितः ॥ ७९ ॥

स रत्नवर्षैर्यज्ञान्ते कन्याग्रामपुरप्रदः।
सहितं त्रिदशार्हेण हरिणा हेममालिना ॥ ८० ॥

ददौ राजगजं ब्रह्मरयाख्याय पुरोधसे।
योजनानां शतं तूर्णं एकेनाह्ना प्रयाति यः ॥ ८१ ॥

རྒྱལ་པོའི་གླང་ཆེན་བཟང་པོའི་རི། དེ་ལ་ཡང་དག་གདད་མཐོང་ནས།
རྒྱལ་པོ་ཤིན་ཏུ་བཟློད་དཀའ་དེས། ཆགས་པས་བྲངས་པའི་ཡིད་དུ་གྱུར། 82

དེ་ནས་ས་བདག་མཆོད་སྦྱིན་གྱིས། དཔལ་གྱི་ཡ་མཚན་ག་ཞིགས་གསུང་ཅིང་།
ས་ཡི་སྐྱོད་པས་མཆོད་སྦྱིན་འབྲས། ཀྲི་ཀའི་བུ་ལ་གདད་པའི་ཚོ། 83

མ་རི་ཙི་སློབ་ཐུབ་པ་ནི། མཆོད་དང་སྟན་ཐོབ་བྷ་རི་ཀ།
ཡང་དག་འོངས་ནས་ཞིས་པའི་ཚིག། མངོན་དུ་བདང་ནས་དེ་ལ་སྨྲས། 84

རྒྱལ་པོ་སློབ་གཉེར་གང་གི་མཐར། བདག་གི་བླ་མ་བླ་མའི་ཡོན།
གཡོག་འཁོར་དོན་དུ་སྐྱེ་བོ་ནི། ཐུན་མོང་བ་ལས་རྙེད་དཀའ་བཞེད། 85

སློབ་བྱེད་ཁྱོད་ཉིད་གཅིག་པུ་ཡིས། རྙེད་དཀའ་རབ་དུ་སྦྱིན་པ་སྤྲུལ།
དཔག་བསམ་ཀང་འཕྲུང་འཛིག་རྟེན་ན། ནམ་ཡང་མང་པོ་སྐྱེ་མི་འགྱུར། 86

བདག་གི་བླ་མ་དཀའ་ཐུབ་ཀྱིས། ཉམས་ཆུང་གོས་པའི་གཡོག་འཁོར་དུ།
པདྨ་ཐུར་པའི་ཀླུ་མོ་ནི། བུ་དང་བཅས་པ་གནང་བར་མཛོད། 87

ཐུབ་པས་དེ་བཞེད་རྒྱལ་པོ་ནི། བདེན་པ་ས་འཛིན་བཙུན་མོ་དང་།
འབྲལ་ལས་སྐྱེས་པའི་རྒྱུ་ངན་ལས། ཡིད་ནི་བདེན་པས་དེ་ལ་སྨྲས། 88

དཀའ་ར་མ་སྤྲོག་ལས་མངོན་པར་ལྷག། རྒྱལ་ཚབ་དག་དང་བཅས་པ་ནི།
མངོན་པར་འདོད་པ་བླ་མའི་ཡོན། ཐུབ་པ་ཁྱོད་ལ་རབ་དུ་སྦྱིན། 89

तस्मै समर्पितं दृष्ट्वा राज्ञा भद्रगिरिं गजम् ।
अभूद् दुष्प्रसहो राजा तत्स्पृहाकृष्टमानसः ॥ ८२ ॥

प्रयातेष्वथ भूपेषु विस्मितेषु मखश्रिया ।
समर्पिते यज्ञफले भार्गवाय महीभुजा ॥ ८३ ॥

तमुवाच समभ्येत्य स्वस्तिवादपुरःसरम् ।
मरीचिशिष्यो वाह्लीकः प्राप्तपूजासनो मुनिः ॥ ८४ ॥

राजन्नध्ययनस्यान्ते गुरुर्मे गुरुदक्षिणाम् ।
ईहते परिचर्य्यार्थी सामान्यजनदुर्लभाम् ॥ ८५ ॥

एकस्त्वमेव विधिना निर्म्मितो दुर्लभप्रदः ।
बहवो जातु जायन्ते न लोके कल्पपादपाः ॥ ८६ ॥

देवी पद्मावती पुत्रसहिता गुरवे मम ।
तपःकृशाय वृद्धाय दीयतां परिचारिका ॥ ८७ ॥

इत्युक्ते मुनिना राजा दयिताविप्रयोगजाम् ।
रुजं संस्तभ्य मनसा तमूचे धैर्य्यभूधरः ॥ ८८ ॥

प्रयच्छामि मुने तुभ्यमीप्सितां गुरुदक्षिणाम् ।
सहितां युवराजेन जीविताभ्यधिकां प्रियाम् ॥ ८९ ॥

དེ་སྐད་བརྗོད་ནས་མི་བདག་གིས། པད་ལྡན་སྲས་བཅས་དེ་ལ་བྱིན།
སེམས་དཔའ་ཚུལ་ལྡན་བདག་ཉིད་རྣམས། རང་སྒྲོག་ལ་ཡང་ཆགས་མེད་གཏོང༌། 90

བྲལ་བའི་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་སྐྲག་པའི། རྒྱལ་པོའི་བཙུན་མོ་སྲས་དང་བཅས།
གླངས་དེ་གནས་སུ་སོང་ནས་ནི། ཐུབ་པས་བླ་མ་ལ་རབ་ཕུལ། 91

སྐབས་དེར་དྲེགས་བཅས་ཀུ་རུའི་རྒྱལ། ཤིན་ཏུ་བཟློད་དཀའ་ས་དབང་ལ།
གླང་ཆེན་བཟང་པོའི་རི་བོ་ནི། འཕྲོར་ཕྱིར་ཕྱོ་ཉམས་ཉེ་བར་གླངས། 92

མདུན་ན་འདོན་ལ་བྱིན་ཟིན་པའི། སོ་གཉིས་རྒྱལ་པོས་མ་བྱིན་གང༌།
དེ་ཚེ་རང་ཉིད་མང་པོའི་སྡེས། གཡུལ་ནི་རབ་ཏུ་འགྲེད་དུ་འོང༌། 93

ཀུ་རུའི་རྒྱལ་པོའི་དཔུང་རྣམས་ཀྱིས། གྲོང་ཁྱེར་ལམ་རྣམས་བགགས་པ་ལ།
ས་གཞི་སྐྱོང་བའི་དམག་གི་ཚོགས། གཡུལ་དུ་འཇུག་པ་རབ་སྒྲོར་གྱུར། 94

དཔའ་བོ་གླང་ཆེན་སེང་གེ་དེ། དགྲ་ནི་ནམ་འཇོམས་ནུས་གྱུར་ཀྱང༌།
སྐྱེ་བོ་འཛང་པས་འཛིགས་ཤིང་འཁྲུགས། སྙིང་རྗེ་ལས་ནི་ཡང་དག་བསམས། 95

རྒྱལ་པོ་ཤིན་ཏུ་བཟློད་གཀའ་ནི། བདག་གི་རྗེས་མཐུན་གྲོགས་ཀྱི་མཆོག།
གླང་པོ་དག་ལ་ཆགས་རྗོངས་པ། བྲེ་མ་འཕྲུལ་ལ་དགྲ་ཉིད་གྱུར། 96

དམ་པའི་མཛའ་བ་མཛའ་བའི་མཐའ། བར་མ་རྣམས་ཀྱིས་མཛའ་མེད་མཐའ།
ངན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོག་འགྲོག་པས། ཤིན་ཏུ་འཛིགས་རུང་དགྲ་མཐའ་ཡིན། 97

इत्युक्त्वा ससुतां तस्मै ददौ पद्मावतीं नृपः ।
स्वजीविते विनिःस्नेहस्त्यागः सत्त्वमयात्मनाम् ॥ ९० ॥

आदाय राजदयितां विरहक्लेशकातराम् ।
सपुत्रामाश्रमं गत्वा प्रददौ गुरवे मुनिः ॥ ९१ ॥

अत्रान्तरे दुष्प्रसहः कुरुराजः क्षितीश्वरम् ।
हस्तौ ययाचे दूतेन भूत्यै भद्रगिरिं गजम् ॥ ९२ ॥

पुरोहितार्पितं राजा न ददौ द्विरदं यदा ।
तदा विपुलसैन्येन स्वयं योद्धुं समाययौ ॥ ९३ ॥

बलिना कुरुराजेन रुद्धेषु पुरवर्त्मसु ।
बभूव भूमिपालस्य सैन्यं रणरसोद्भटम् ॥ ९४ ॥

स वीरकुञ्जरहरिः शक्तोऽप्यरिविदारणे ।
जनक्षयभयोद्विग्नः कारुण्यात् समचिन्तयत् ॥ ९५ ॥

अहोऽनुकूलमित्रं मे राजा दुष्प्रसहः परम् ।
मतङ्गलोभमोहेन सहसा शत्रुतां गतः ॥ ९६ ॥

स्नेहान्ताः सुजनैः स्नेहा निःस्नेहान्ताश्च मध्यमैः ।
दुर्जनैर्घोरवैरान्ता भवन्ति प्राणहारिणः ॥ ९७ ॥

ཀྱེ་མ་འཁྱོར་བ་ལ་ཆགས་པས། བདག་གི་ཡང་དག་སྦྱོར་བ་འདི།
སྒྲོག་ནི་སྐད་ཅིག་འཇིགས་ལྡན་ཞིང་། གཞན་གྱི་སྒྲོག་ནི་གཅོད་པ་ལའོ། 98

འཚོ་བས་ངལ་ལ་རབ་ཆགས་ཤིང་། གཡུལ་གྱི་ཁྲག་གིས་མདོག་བཀྲུས་པའི།
སེམས་ཅན་ཡང་དག་སྦྱོར་བ་འདི། ཟས་དོན་སྤྱོད་པའི་ལས་ལའོ། 99

གཡོག་འཁོར་གདུམ་དྲག་ཕྲ་མ་ཅན། སྒྲོག་ཉོམས་འཚོང་ཞིང་ཁ་ཟས་དག།
དོན་གཉེར་ཉོམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ནི། ཁྲི་ཉོམས་བྲི་བཞིན་བཟློད་པར་དཀའ། 100

ཀྱེ་མ་རྫས་ལ་ཆགས་པའི་བློ། པ་རོལ་གདུང་བས་བསིལ་གྱུར་པ།
རང་ཉིད་བདེ་བ་ཁོ་ནའི་ཕྱིར། མ་རུངས་སྤྱོད་ལ་རབ་ཏུ་གྱུག། 101

གང་ཞིག་གཡུལ་གྲུབ་གོ་བགོས་ཤིང་། ཁྲག་གིས་སྦགས་པའི་དཔལ་ཟ་བ།
དེ་སྙིང་རབ་ཏུ་དྲག་པོ་ལ། སྙིང་རྗེའི་ཆ་ནི་ག་ལ་ཞིག། 102

རྒྱལ་པོ་ཤིན་ཏུ་བཟོད་དཀའ་འདི། ཉམ་པར་འཁྱོར་ལ་ཆགས་ཤིང་སྨོངས།
བདག་གི་སྙིང་རྗེའི་ཡུལ་གྱུར་པས། གནོད་བྱེད་གྱུར་ཀྱང་གསད་མི་འོས། 103

དེ་ལྟར་བསམས་ཤིང་སྙིང་རྗེ་ལས། ནགས་ནི་འཚོལ་བྱེད་དེ་ཡི་སྐད།
རང་སངས་རྒྱས་ནི་ཉམས་པ་བཞི། རང་ཉིད་མཁའ་ལས་ཡང་དག་འོངས། 104

ཀུན་མཁྱེན་མཆོད་དང་ལྡན་ཐོབ་ཅིང་། དང་བས་རབ་ཞི་ངང་ཚུལ་ཅན།
རྒྱལ་པོ་ཡང་དག་བཞེད་པ་དེ། ཐོས་ནས་དེ་ཉིད་རབ་ཏུ་གསུངས། 105

अहो विभवलोभेन क्षणक्षयिणि जीविते।
समुद्यमोऽयमस्माकं परप्राणनिपातने ॥ ९८ ॥

हिंसयाप्यप्रशान्तानां शक्तानां कलिकर्म्मसु।
रणरक्ताभिषिक्तानां भक्तार्थोऽयं समुद्यमः ॥ ९९ ॥

सेवाविक्रीतजीवानां चण्डपिण्डार्थिनामयम्।
कलहो दुःसहः क्रौर्य्यपिशुनानां शुनामिव ॥ १०० ॥

अहो विभवलुब्धानां परसन्तापशीतलाः।
स्वसुखायैव धावन्ति नृशंसचरिता धियः ॥ १०१ ॥

ये युधि सिद्धिसन्नद्धा रक्तान्तां भुञ्जते श्रियम्।
कुतः क्रूरतरे तेषां हृदये करुणाकणः ॥ १०२ ॥

एष दुष्प्रसहो राजा लुब्धो विभवमोहितः।
न वध्यः सापराधोऽपि कारुण्यायतनं मम ॥ १०३ ॥

इति चिन्तयतस्तस्य कारुण्यात् काननैषिणः।
प्रत्येकबुद्धाश्चत्वारः स्वयं व्योम्ना समाययुः ॥ १०४ ॥

प्राप्तपूजासनाः श्रुत्वा सर्व्वज्ञास्तत्समीहितम्।
राज्ञः प्रशमशीलस्य प्रसन्नास्तत्त्वमूचिरे ॥ १०५ ॥

འཁོར་བ་ཀུན་སྨོངས་རབ་རིབ་ཀྱི། ཞོང་བར་བཅོ་བ་དང་ལྡན་པས།
སེམས་པ་སྣང་བའི་ཉམ་རིག་ཅན། ས་སྐྱོང་ཁྱོད་ནི་མཛེས་པར་གྱུར། 106

རྒྱལ་པོ་དགྲེས་པར་མཛོད་ཅིག་དང་། བྱང་ཆུབ་དུ་ནི་བློ་གྲོས་ཚུགས།
ད་ལྟ་རབ་ཏུ་འགོག་པའི་ཚེ། ནགས་ཉིད་དུ་ནི་འགྲོ་བར་བྱས། 107

ཆུ་གྲོན་རབ་གསལ་ལྷུང་ལྷུང་སྒྲོག། ཡང་དག་སེམ་བྱེད་ཐེགས་པ་ཅན།
དབེན་པའི་ནགས་ཀྱི་ས་ཕྱོགས་དེ། ཞི་བ་ཉམས་ཀྱི་དགའ་བསྐྱེད་ཉིད། 108

རྗེས་སུ་བཟུང་བློས་འདི་གསུངས་ནས། དེ་ལ་མཁའ་ག་ཤེགས་བསྐྲུབས་བྱས་དེ།
འོད་ཀྱིས་ཕྱོགས་ཉམས་རབ་གསལ་ཞིང་། དེ་དང་ལྷན་ཅིག་དེ་ཉམས་ག་ཤེགས། 109

དེ་ཉམས་རང་རང་གནས་ག་ཤེགས་དེ། ས་སྐྱོང་གངས་ཅན་ངོས་ཀྱི་ནགས།
ཡང་དག་ཐོབ་པས་རབ་དང་ཞིང་། རབ་ཏུ་ཞི་བ་དག་ཏུ་གྱུར། 110

སྙིང་སྟོབས་ལྡན་ཉམས་ནང་ན་ནི། དེ་བློ་དབེན་ཞིང་དྲི་མ་མེད།
དགའ་བའི་ཚར་ནི་རྫོགས་པའི་ས།* ནགས་ཀྱི་ས་གཞི་བཞིན་དུ་གྱུར། 111

ས་བདག་འོད་ལྡན་འཕྲུལ་ལ་ནི། ས་འཛིན་དག་གིས་བསྒྲིབས་པ་རེས།
གཏི་མུག་རབ་རིབ་ཐོབ་པ་ཡིས། མྱ་ངན་འགྲོ་ཚོགས་སྐྱེ་གུ་ཞལ། 112

དེ་ནས་ཐུབ་པ་མ་ཧི་ཤའི། དབུས་སུ་དེ་ཡི་བློན་པོ་སོང་།
རྒྱལ་སྲིད་བཟུང་བར་ནུས་གྱུར་པའི། རྒྱལ་པོའི་སྲས་ནི་རབ་ཏུ་བསྐྱངས། 113

པར་འདིར་ "དགའ་བའི་ཚར་" ཞེ་སྒྲུང་དོད་ཡིག་འབྲུ་གསུམ་ཆད་པ་མ་དཔེ་རྣམས་ལས་མ་ཆད་པ "སྲི་ཡ་ནི་" ཞེས་པ་འདི་འདར་ཡོས་གསར་ཅ་འཚམ།

सम्मोहपटलान्धेषु संसारिषु दयालुता ।
शोभते तव भूपाल सत्त्वलोकविवेकिनः ॥ १०६ ॥

क्रियतामीप्सितं राजन् बोधौ बुद्धिर्निधीयताम् ।
सम्प्रति प्रतिरोधेऽस्मिन् वनमवविगाह्यताम् ॥ १०७ ॥

स्वैरनिर्झरझङ्कारकीर्णसन्तोषशीकराः ।
विविक्तकाननोद्देशाः शमिनामेव वल्लभाः ॥ १०८ ॥

इत्युक्त्वानुग्रहधिया विधायास्य वियद्गतिम् ।
प्रभाप्रसाधितदिशस्ते तेन सहिता ययुः ॥ १०९ ॥

यातेषु स्वपदं तेषु हिमवत्तटकाननम् ।
सम्प्राप्य पृथिवीपालः प्रयतः प्रशमोऽभवत् ॥ ११० ॥

विवेकविमलास्तस्य धियः सत्त्ववतामिव ।
बभुः प्रियनिवुः* पूर्णनिवाण्यो वनभूमयः ॥ १११ ॥

भूधरान्तरिते तस्मिन् सहसा भूपभास्वति ।
शुशुचुर्मोहतिमिरप्राप्तशोकप्रजाः प्रजाः ॥ ११२ ॥

ततस्तत्सचिवा जग्मुर्मरीचं मुनिमाश्रमे ।
शक्तं राज्यस्य रक्षायै राजपुत्रं ययाचिरे ॥ ११३ ॥

---

* Three words of this line *i. e.* the Sanskrit equivalent of དགའ་བའི་ཚར་ལྡ were lost. Hdar Lochâva substituted प्रिय निवु &c. in their place.

ཐུབ་པས་ཉམ་འགྱུར་མེད་པར་ཕྱིན། བློན་པོ་ཡིས་ནི་བླངས་བྱས་ཏེ།
རྒྱལ་སྲས་རང་གི་གྲོང་ཁྱེར་དུ། དམག་ཚོགས་ཡང་དག་ལྡན་པར་བྱས། 114

དེ་ནས་དམག་སྡེའི་སྤྲོ་བ་བཞིན། ཤིན་ཏུ་དཔའ་བ་སྟོན་འགྲོ་བ།
རྒྱལ་པོ་མཆོག་གི་སྲས་པོ་ཡིས། འཁྲུག་སར་ཀུ་རུའི་རྒྱལ་པོ་སླེབ། 115

དེ་ཡི་ཤིང་རྟ་སྣང་པོ་ཆེ། བཅོམ་ཞིང་ཉམ་བ་ཤིག་བཅག་པས་དེ།
འབྲོས་པས་ཡོངས་སུ་སྐྱོབ་བྱེད་ཅིང་། ཧསྟི་ན་ཡི་གྲོང་དུ་སོང་། 116

སྟོབས་ལྡན་རྒྱལ་པོའ་སྲས་པོ་དེས། ཤིན་ཏུ་བཟོད་དཀའི་གཡུལ་བཅོམ་ལ།
བློན་པོས་དེ་དཔུང་ས་བཀོད་པས། ལྷག་མ་ཅན་བཞིན་དགའ་བར་གྱུར། 117

དེ་ནས་དུས་ཀྱི་ཐིག་བདག་ཉིད། རྒྱལ་པོ་ཤིན་ཏུ་བཟོད་དཀའ་ཡི།
གྲོང་དུ་ཚད་མེད་སུ་གེ་དང་། ཡམས་ཀྱི་ཉེ་བར་འཚེ་བ་བྱུང་། 118

མི་བཟད་གྲོང་རྡོལ་གོད་པ་དག། བསམས་པས་རྫས་སུ་གདུང་བས་གཟིར།
དགེ་བའི་བྱ་བ་འབྲས་མེད་རེས། ཡོངས་སུ་སྐྱོབ་པ་རིག་མ་གྱུར། 119

གོད་པ་སེལ་བྱེད་དེ་ཡིས་དྲིས། བློན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལ་སྨྲས།
རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཟོད་དཀའ་འདི། སྐྱེ་བོ་གདུང་བ་ཡང་དག་བསྐྱེད། 120

ས་བདག་གཙུག་ན་རིན་ཅན་གྱིས། རྗེ་བོ་གལ་དེ་གཙུག་གི་ནོར།
བདུད་རྩིའི་བརྒྱན་ཐན་རྟེན་ན་ནི། དེ་ཡི་གོད་པ་འདི་ལས་ཐར། 121

मुनिना निर्विकारेण दत्तमादाय मन्त्रिणः ।
राजसूनुं स्वनगरे चक्रुः सैन्यसमुद्यमम् ॥ ११४ ॥

ततः सैन्यसमुत्साह इव राजवरात्मजः ।
सुभटाग्रेसरः प्राप कुरुराजं रणाजिरे ॥ ११५ ॥

स तेन हतविध्वस्तभग्नस्यन्दनकुञ्जरः ।
पलायनपरित्राणः प्रययौ हस्तिनापुरम् ॥ ११६ ॥

बलिना राजपुत्रेण जिते दुष्प्रसहे युधि ।
मन्त्रिभिस्तत्तनुजन्यस्ता भूमिः शेषधृतिं ययौ ॥ ११७ ॥

राज्ञो दुष्प्रसहस्याथ कालेन कलुषात्मनः ।
बभूव वृष्टिदुर्भिक्षमरकोपप्लवः पुरे ॥ ११८ ॥

स विचिन्त्यानुतापार्त्तस्तीव्रां जनपदापदम् ।
न विवेद परित्राणं विफलस्वस्तिकक्रियः ॥११९ ॥

पृष्टा विपत्प्रतीकारं तेनामात्यास्तमूचिरे ।
दुःसहोऽयं महाराज प्रजानां व्यसनोद्भवः ॥ १२० ॥

मणिचूडस्य भूभर्त्तुर्यदि चूडामणिः प्रभो ।
लभ्यते स सुधास्यन्दी तेनेयं तीर्य्यते विपत् ॥ १२१ ॥

གངས་ཅན་ངོས་ན་གྲོལ་པོ་དེ། དབེན་ཞིང་དྲི་བྲལ་བསམ་པ་ཡིས།
འཁོར་བའི་ལས་ནི་ཕྱིར་ཕྱོགས་གནས། བདག་གིས་བླ་མ་དེ་ལས་ཐོས། 122

ཀུན་གྱི་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་དེ། བསླངས་ན་ནོར་བུ་སྟེར་བ་ཉིད།
བུ་དང་ཆུང་མ་ལུས་ལ་སོགས། དེ་ཡིས་སྦྱིན་མིན་ཅི་ཡང་མེད། 123

དེ་སྐད་སྔོན་པོའི་ཚིག་ཐོས་ནས། སེམས་ལ་དེ་བཞིན་བདེན་བྱས་ཏེ།
དེ་ཡི་སྐྱོང་ཕྱིར་བྲམ་ཟེ་རྣམས། དེ་ཡི་དྲུང་དུ་བརྫངས་པར་གྱུར། 124

སྐབས་འདིར་རྒྱལ་པོ་གཙུག་ན་ནི། ནོར་བུ་ནགས་སུ་གྱུ་བ་ཡིས།
ཐུབ་པ་ས་རྡོ་ཙེའི་གནས་ཀྱིས། ཉི་འཁོར་ཡངས་པར་ཕྱིན་པར་གྱུར། 125

དེར་ནི་ལྷ་མོ་པདྨ་ལྡན། ཙ་བ་འབྲས་ཟའི་བརྟུལ་ཞུགས་བཟུང་།
མི་མེད་ནགས་སུ་ཐུབ་པ་ཡིས། བསྟན་པ་ལས་ནི་འཛིགས་ཤིང་སོང་། 126

ཇོན་ལ་འགོ་བའི་ཤ་བ་རིས། སྡུག་བསྔལ་གནས་སྐབས་བསྐྱེད་པ་མཐོང་།
འཛིན་པར་འདོད་པས་འདར་གྱུར་ཅིང་། སྙིང་རྗེ་རྗེ་སྐད་ཚོ་ངེས་བདག། 127

ཀྱེ་ཧུད་རྒྱལ་པོ་གཙུག་ན་ནོར། ཞེས་དང་སྐྱབས་ཞེས་མི་བཟད་པ།
བྲ་ནི་ཀུ་ར་རི་སྒྲོགས་བཞིན། སྙིང་རྗེར་ཆེ་ངེས་གྲགས་པ་ཐོས། 128

མི་བདག་གྱུགས་པའི་འཕྲུལ་ལ་ནི། རང་གི་མཛེས་མ་མཐོང་གྱུར་ཏེ།
ཟླ་བ་སྒྲ་གཅན་གྱིས་སྐྲག་པ། འོད་ནི་ཉམས་པར་ཉམས་པ་བཞིན། 129

चारेभ्यः श्रुतमस्माभिः स राजा हिमवत्तटे।
स्थितः संसारवैमुख्यः विवेकविमलाशयः॥ १२२॥

अर्थितः स ददात्येव विश्वचिन्तामणिर्मणिम्।
पुत्रदारशरीरादि न देयं तस्य किञ्चन॥ १२३॥

इति मन्त्रिवचः श्रुत्वा तथेत्यवधार्य्य चेतसि।
स द्विजान् मणियाञ्चार्थं विससर्ज्ज तदन्तिकम्॥ १२४॥

अस्मिन्नवसरे राजा मणिचूड़श्चरन् वने।
मरीचेराश्रमोपान्तमवाप विपुलं मुनेः॥ १२५॥

देवी पद्मावती तत्र फलमूलधृतिव्रता।
व्रजन्ती विजने भीता विपिने मुनिशासनात्॥ १२६॥

शवरैर्मृगयायातैर्दृष्टा कष्टदशां श्रिता।
जिघृक्षुभिः कम्पमाना चुक्रोश करुणस्वरम्॥ १२७॥

आकर्ण्य करुणाक्रन्दं कुररीकूजितोपमम्।
हा राजन् मणिचूड़ेति त्रायस्वेति सुदुःसहम्[1]॥ १२८॥

सहसाभिद्रुतः कान्तां[2] ददर्श नृपतिर्निजाम्।
राहुसन्त्रासितस्येन्दोर्द्युतिं निपतितामिव॥ १२९॥

१ Orig. रदुःसहम्। २ Orig. सहसाभद्रुतकान्ताम्।

ཆགས་བྲལ་ལུས་ཀྱི་སྒོས་འཛིན་ཅིང༌། མིག་སྨན་ཡོངས་སུ་འཛིན་དང་བྲལ།
རྫོགས་པའི་ལོངས་སྤྱོད་ཀུན་སྤྱོར་རྣམས། མི་དྲག་ཉིད་དུ་སྨྲ་བ་བཞིན། 130

རྒྱལ་པོ་ངང་པ་བདེ་བར་གཤེགས། ཉུ་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྣམ་པར་གནས།
འདྲེན་བྱེད་མཆི་མའི་ཧུར་སྨྲིག་ཅན། སྙིང་རྗེའི་ས་དེ་རྣམ་གཟིགས་ནས། 131

འཁོར་བའི་སྤྱོད་པ་ངོ་མཚར་ཅན། རྣམ་པར་སྤྱོད་ལ་སྣ་བྲུར་ཀུང༌།
ས་བདག་ཡིད་ནི་བརྩེ་བ་ཡཱི། ཆུ་གྲིས་ངེས་པར་བཅད་པ་བཞིན། 132

ལྷ་མོ་མགོན་མེད་ལྷ་བུ་ཡིས། ནགས་སུ་མགོན་པོ་གཅིག་པུ་ཉིད།
འཛིག་རྟེན་མགོན་པོ་དེ་ལྟར་སོང༌། གདུགས་དང་ངེ་ཡབ་བྲལ་མཐོང་ནས། 133

དེ་བྲལ་དུག་གིས་ཉོན་པ་དང༌། དེ་མཐོང་ཉམས་དགའ་གྱུས་པ་དག།
སྐྱུ་ངན་དགའ་བ་ཡང་དག་རྫོགས། སྐྱུར་དུ་རྣམ་པར་འཁྲུགས་པར་གྱུར། 134

རྒྱལ་པོ་ཞི་བཀྲིས་ཤ་བ་རི། དམོད་པས་འཛིགས་ནས་རབ་ཏུ་བྲོས།
ཉི་མ་མངོན་པར་འཆར་བ་ཡིས། མཐུ་ལྡན་སྲུན་པ་དམན་གྱུར་མཐོང༌། 135

བར་འདིར་ཞི་ལ་སྣང་བའི་བདུད། འབྱུང་པོ་ཀུན་གྱི་བསམ་པར་གནས།
སྐྱེས་བུའི་གཟུགས་ཀྱིས་ཡང་དག་འོངས། མི་བདག་ལ་ནི་སྨྲས་པར་གྱུར། 136

རྒྱལ་པོ་ཆུ་སྐྱེས་སྤྱན་ལྡན་དག། མི་མེད་ནགས་སུ་དགའ་མ་ནི།
ཐྲེང་ལྡན་མིག་ཅན་མཉེས་གཤེན་མ། འདི་ནི་གཏང་བར་མི་འོས་སོ། 137

वीतरागाङ्गवसनां निरञ्जनपरिग्रहाम्।
वदन्तीमिव सम्भोगसंयोगानामनित्यताम्॥ १३०॥

तां राजहंससुगतां विहारस्तनमण्डलाम्।
अश्रुकाषायनयनां विलोक्य करुणावनीम्॥ १३१॥

संसारचरिताश्चर्य्यविचारेष्वपि कर्कशम्।
कृपाकृपाणीनिर्लूनमिवासीद् भूपतेर्मनः॥ १३२॥

एकाकीनं वने देवी विगतच्छत्रचामरम्।
दृष्ट्वा नाथमनाथैव लोकनाथं तथागतम्॥ १३३॥

तद्वियोगविषाक्रान्ता तद्दर्शनरसाकुला।
शोकहर्षसमाकीर्णा बभूव भृशविह्वला॥ १३४॥

सा नीता शवरा राज्ञा शापभीताः प्रदुद्रुवुः।
न नामाभ्युदये भानोर्दृष्टं सप्रतिभं तमः॥ १३५॥

अत्रान्तरे शमद्वेषी सर्व्वभूताशयाशयः।
मारः पुरुषरूपेण समेत्य नृपमब्रवीत्॥ १३६॥

राजन् राजीवनयनां प्रियां प्रणयिणीमिमाम्।
न त्यक्तुमर्हस्यजने वने वनजलोचन॥ १३७॥

རྒྱལ་སྲིད་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱིས་སྤངས་ནས། ངེས་པར་བདེ་མེད་གྱུར་པ་འདི།
ཁྱོད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་སྤྱོད་ཚུལ་བཞིན། རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་པོ་མི་མཛེས་སོ། 138

དེ་དག་ཐོས་ཤིང་དབེན་པ་ཡིས། བར་དུ་གཅོད་བྱེད་ཡིད་བྱུང་དུ།
རྣམ་པར་ཤེས་དེ་མི་བདག་གིས། འཛུམ་བཅས་དེ་ལ་ལན་སྨྲས་པ། 139

དུལ་ལ་ཞི་བ་མི་འདོད་པའི། འདོད་པ་ཁྱོད་ནི་བདག་གིས་ཤེས།
རབ་དུ་སེམས་པར་འདོད་པ་རྣམས། སུ་ཞིག་ཁྱོད་ཀྱིས་ནམ་མི་སྨོངས། 140

ས་སྐྱོང་དེ་སྐད་བརྗོད་པ་ཡིས། འཕྲལ་ལ་འདོད་པ་མི་སྣང་གྱུར།
འབྲལ་བའི་མེ་ཡིས་གདུངས་པ་ཡིས། ལྷ་མོ་ཤིན་དུ་རྣམ་པར་འཁྲུགས། 141

ཡིད་བྱུང་ལས་རྒྱལ་རྒྱལ་པོ་ཡི། བཙུན་མོ་བདག་པོ་ལོངས་སྤྱོད་བྲལ།
སྡུག་བསྔལ་མི་འོས་སྡུག་བསྔལ་ལྡན། དེ་ལ་དབུགས་ནི་འབྱིན་ཞིང་སྨྲས། 142

ལྷ་མོ་ཆོས་ནི་བྱ་བར་རིགས། སྒྲ་ངན་གྲུ་བར་མི་འོས་སོ།
བདེ་བས་རྣམ་པར་འཁྲུལ་པ་ཡིས། རོ་བྲལ་མཇུག་ནི་སྡུག་བསྔལ་ཡིན། 143

ལུས་ཅན་ཚེ་ནི་རྒྱུག་ཆུ་འདྲ། གཡོ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྙིང་སྡུག་གྲོགས།
པདྨ་གཡོ་བའི་འདབ་རྩེ་ན། འཕྲེང་པའི་ཆུ་ཐིགས་ལྟ་བུ་ཡིན། 144

དཔལ་འདི་ཡུད་ཙམ་གར་མཁན་དང་། དུས་ཀྱི་སྤྲིན་གློག་འཁྱུག་པ་དང་།
འཁོར་བའི་སྒྱུལ་གྱི་རོ་འཛིན་ནི། རྣམ་པར་རྩེ་བཞིན་རབ་དུ་གཡོ། 145

इयं हि ते मनोवृत्तेरिव न सुखतां गता।
वर्ज्जिता राज्यभोगेन राजराज न राजते ॥ १३८ ॥

एतदाकर्ण्य नृपतिस्तं विज्ञाय मनोभवम्।
अन्तरायं विवेकस्य प्रत्यभाषत सस्मितः ॥ १३९ ॥

जानामि त्वामहं काममकामं शमसंयमे।
सन्तोषवतां को नाम भवता न विमोहितः ॥ १४० ॥

इति वादिनि भूपाले सहसान्तरिते स्मरे।
बभूव विक्लवा देवी तप्ता विरहवह्निना ॥ १४१ ॥

दुःखितां तामार्त्तदुःखां पतिभोगवियोगिनीम्।
उवाचाश्वासयन् राजा जायां जितमनोभवः ॥ १४२ ॥

देवी धर्म्मक्रियायुक्ता न शोकं कर्त्तुमर्हसि।
दुःखावसानो विरसः सर्व्वोऽयं भोगविभ्रमः ॥ १४३ ॥

देहिनां दयितासङ्गास्तरङ्गतरलायुषाम्।
लोलपद्मपलाशाग्रस्खलज्जललवाकुलाः ॥ १४४ ॥

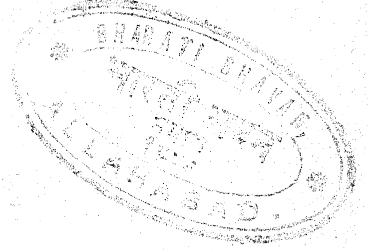
इमा मुहूर्त्तनर्त्तक्यः कालमेघतडिल्लताः।
संसारसर्परसना विलासचपलाः श्रियः ॥ १४५ ॥

ལོངས་སྤྱོད་སྐད་ཅིག་ཁོ་ནས་འབྲལ་བའི་ཉང།
འཁོར་བ་སྐྱེ་ལམ་བག་མ་ཡིན་དང་མཚུངས།
བདེ་བའི་དཔལ་ནི་རླུང་བསྣུན་མར་མེའི་རྩེ།
སྲིད་པའི་སྤྱོད་ཚུལ་འདི་དག་སྒྱུར་པའི་གར། 146

སྙིང་རྗེ་ཀུན་གྱི་བསྙེན་བྱ་དཔལ་འབྱོར་མིན།
དམ་ཆོས་དོག་དུ་གསལ་བྱེད་མར་མེ་མིན།
གྲགས་སྙན་ཉོམས་ཀྱིས་དགའ་སྟོན་ན་ཚང་མིན།
བསོད་ནམས་དག་ནི་བདེན་ལྡན་འཚོ་བ་མིན། 147

བདེན་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱིས་ནི་དེ་ལ་དེ་སྐད་གདམས།
དྲང་སྲོང་ཆེན་པོའི་འདུལ་བ་བཙུན་མོ་ཉོམས་བདང་ནས།
འཁོར་བ་ལས་ནི་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཉོམས་ཀྱི་དགའ་ཐུབ་ནགས།
ཡང་དག་བསིལ་བྱེད་བསོད་ནམས་ལྡན་པར་རྒྱུ་ཞིང་སོང། 148

རྒྱལ་པོ་ཤིན་དུ་བཟོད་དཀས་སྐྱུར་བར་གཉིས་སྐྱེས་ལྷ།
ཉོམ་པར་བདང་ཞིང་དེ་བཞིན་སོང་བས་དེས།
ཉོམ་དག་སྙིང་སྟོབས་སློང་བ་ཉོམས་ཀྱི་ནི།
དུས་མེད་གཉེན་གཅིག་པོ་དེ་ནགས་མཐར་མཐོང། 149

भोगक्षणो नैव वियोगरोगः
विभूतयः स्वप्नविवाहतुल्याः ।
वाताहता दीपशिखा सुखश्री-
रुन्मत्तनृत्यं[1] भववृत्तमेतत् ॥ १४६ ॥

सर्व्वोपजीव्या करुणा न लक्ष्मीः
धर्म्मः प्रकाशः सततं न दीपाः[2] ।
यशांसि रम्याणि न यौवनानि
स्थिराणि पुण्यानि न जीवितानि ॥ १४७ ॥

सत्यव्रतस्तामिति सान्त्वयित्वा
विसृज्य जायां निलयं महर्षेः ।
चचार संसारपराङ्मुखानाम्
सन्तोषपुण्येषु तपोवनेषु ॥ १४८ ॥

तथागतास्ते त्वरया विसृष्टाः
पञ्च द्विजा दुष्प्रसहेन राज्ञा ।
तमर्थिनामेकमकालबन्धुम्
विशुद्धसत्त्वं ददृशुर्वनान्ते ॥ १४९ ॥

१ Orig. सुखश्रीत्युन्मत्तनृत्यं। २ Orig. लक्ष्मी सद्धर्म्मप्रकाशः सततनदीपाः।

འཇིགས་ནས་བདེན་པ་ནོམ་པར་བདང་བ་བཞིན།
དེ་དག་གིས་ནི་སྨྲ་བསྒྲུངས་ཤིས་བརྗོད་བསྒྲུབས།
ཤུགས་རིང་རིང་ཞིང་དྲོ་བའི་རླུང་དག་གིས།
མི་བཟད་གདུང་བ་བསལ་བྱེད་དེ་ལ་སྨྲས། 150

རྒྱལ་པོ་ཤིན་དུ་བཟོད་དཀའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ།
རྒྱལ་པོ་དྲག་པོའི་ཉེར་འཚེས་དགེ་ཚོགས་བཅོམ།
སྐྱེ་བོའི་འདོད་པ་མཐའ་དག་ཆད་པར་བྲུས།
རབ་འདོད་གཟིར་བའི་སྨྲ་ཙམ་ལྷག་མར་གྱུར། 151

སྐྱོན་རྣམས་མ་ལུས་ཞི་བའི་སྒྱུ་གཅིག་པུ།
འཇིག་རྟེན་གསུམ་བསྐྱང་གྲགས་པའི་མཐུ་ལྡན་པ།
གཙུག་གི་ནོར་བུ་ལྷ་ཁྱོད་གནང་བ་ན།
དེ་ཡིས་ཉེ་བར་འཚེ་རྣམས་ཞི་བར་བགྱིད། 152

བསྟོ་བས་བསྟེན་པ་ཅན་དན་ཡལ་འདབ་བརྟན་པ་དང་།
དྲི་མེད་བསམས་པ་ཟླ་བའི་ནོར་བུ་རབ་གསལ་བ།
ཁྱོད་ཉིད་ལྷ་བུ་ཡོངས་སུ་གདུང་བའི་དུས་སུ་ནི།
སྲིད་པར་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན། 153

ते स्वस्तिवादं शनकैर्विधाय
विश्वस्तधैर्य्या इव साध्वसेन।
तमूचिरे सूचिततीव्रतापाः
दीर्घोष्णनिश्वाससमीरणेन ॥ १५० ॥

राजन् पुरे दुष्प्रसहस्य राज्ञः
क्रूरोपसर्गैर्हतशान्तवर्गः।
जनः क्षतः क्षत्तसमस्तकामः
प्रकाममार्त्तस्वनमात्रशेषः ॥ १५१ ॥

अशेषदोषप्रशमैकहेतुः
त्रैलोक्यरक्षाप्रथितप्रभावः।
चूड़ामणिर्दैव भवद्विधीर्णः
करोति तस्योपनिपातशान्तिम् ॥ १५२ ॥

दयायुषश्चन्दनपल्लवार्द्राः
स्वच्छाशयाश्चन्द्रमणिप्रकाशाः।
सन्तापकाले शरणं जनानाम्
भवद्विधा एव भवे भवन्ति ॥ १५३ ॥

དེ་དག་གིས་ནི་དེ་སྐད་བསླངས་ལ་སྙིང་སྟོབས་ཉམས།
ཉམས་པར་མ་གྲི་སྙིང་རྗེའི་རོ་ཡིས་ཡང་དག་ཁེངས།
ཐོས་པའི་ལམ་ནས་སྐྱེ་བོའི་ཉེ་བར་གདུང་བ་དག།
གོང་དུ་ཡང་དག་ཞུགས་བཞིན་ལེགས་པར་བསམས་ནས་སྨྲས། 154

ཀྱེ་མ་མ་ལ་ཉེ་བར་འཛོམས་པའི་ལས་ཀྱིས་ནི།
ངེས་པར་གཟིར་བའི་སྐྱེ་གུ་བྲལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་ལས།
རབ་སྐྱེས་ཚོ་ངའི་སྐྲ་ནི་ནང་གི་བྲིད་པ་དག།
ངེས་པར་འཛོམས་པ་ཀྱོལ་པོ་དེས་ནི་ཇི་ལྟར་བཟོད། 155

བདག་གི་མགོ་ཡི་ཙོ་བ་ལས་སྐྱེས་ནོར་བུ་འདི།
མྱུར་དུ་ངེས་པར་ཚོད་ལ་རབ་ཏུ་བཟུང་བར་གྱིས།
གལ་ཏེ་སྐྱེ་བོ་སྐྱོང་བའི་སྡུག་བསྔལ་འཇོད་པ་ཡི།
རྒྱུ་ཉིད་དུ་ནི་སྐད་ཅིག་བདག་འགྲོ་བདག་ལེགས་སོ། 156

ནོར་འཛིན་བདག་པོས་དེ་སྐད་སྨྲས་ཙམ་ལ།
ས་འཛིན་རྒྱ་གཏེར་དང་བཅས་འཛིན་མ་ནི།
དེ་ཡི་སྐྱི་བོ་འགེམས་པའི་སྡུག་བསྔལ་དག།
དྲག་པོས་འཇིགས་པ་བཞིན་དུ་རིང་ཞིང་འདར། 157

इत्यर्थितास्तैरविलुप्तसत्त्वः
संपूर्य्यमाणः करुणारसेन ।
उवाच सञ्चिन्त्य जनोपतापम्
संक्रान्तमन्तः श्रुतिवर्त्मनेव ॥ १५४ ॥

अहो स राजा सहते कथं न
दैवोपघातेन निपीड़ितानाम् ॥
निदारितान्तःकरणं प्रजानाम्
वियोगदुःखोद्भवमार्त्तनादम् ॥ १५५ ॥

अयं मणिर्मस्तकमूलजन्मा
निष्कृत्य तूर्णं प्रतिगृह्यतां मे ।
धन्योऽस्मि यद्यर्थिजनस्य दुःख-
क्षये क्षणकारणतां व्रजामि ॥ १५६ ॥

इत्युक्तमात्रे वसुधाधिपेन
धराधराम्भोधिमहीधरित्री ।
चिरं चकम्पे चकितेव तस्य
शिरस्तटोत्पाटनतीव्रदुःखात् ॥ १५७ ॥

དེ་འོག་མི་བདག་ཐུགས་སྤྲོད་བརྩེ་བ་ཡིས།
མཉེན་པའི་གསུང་གིས་རབ་རྣོ་མཚོན་པས་ཀྱང་།
རྣོ་བའི་སེམས་ལྡན་དེ་ནོམས་མཚོན་རྣོན་གྱིས།
རང་ཉིད་སྐྱེ་བོ་འགེམས་ལ་རབ་དུ་ཞུགས། 158

རིག་འཛིན་གྲུབ་པ་སྐྲུབ་བཅས་ལྷ་ནོམས་ནི།
པདྨའི་སྟན་སོགས་མཁའ་ཡི་གཞལ་ཡས་ནས།
མི་དབང་དེ་ཡི་དཀའ་སྤྱད་མཛད་པ་ལ།
སྙིང་སྟོབས་མ་ཞུམ་བསྔ་ཕྱིར་ཡང་དག་འོངས། 159

འཕྲུལ་ལ་སྐྱེ་བོ་ནོམ་པར་བཀས་པ་ཡིས།
རིན་ཆེན་འོད་དུ་ནོམ་པར་འཕྲུལ་འཛིན་པའི།
ཁྲག་གི་ཀྲུན་གྱིས་མདོན་གདོར་ལུས་ཅན་དེ།
སྐྱོང་བའི་བདེ་ལ་རབ་ཞུགས་གདུང་བ་བཟོད། 160

སྡུག་བསྔལ་དྲག་པོའི་ཤུགས་ཀྱིས་མིག་ཟུམ་ཞིང་།
བརྟན་པའི་སྙིང་སྟོབས་ཀྱིས་བཅིངས་དེ་མཐོང་སྟེ།
སྐད་ཅིག་སྐྱིན་པོ་ཉིད་ནི་ཐོབ་པ་བཞིན།
གདུམ་སྤྱོད་བྲམ་ཟེ་དགའ་དང་བྲལ་མི་གྱུར། 161

ततः कृपाकोमलचित्तवृत्तैः
सुतीक्ष्णशस्त्रैर्वचसा नृपस्य ।
सुतीक्ष्णशस्त्रादपि तीक्ष्णचित्तः
स्वयं शिरः पाटयितुं प्रवृत्तः ॥ १५८ ॥

तद्दुष्करं कर्म्म नरेश्वरस्य
व्योम्नि विमानैर्नलिनासनाद्याः ।
सुराः सविद्याधरसिद्धसाध्याः
समाययुर्द्रष्टुमलुप्तसत्त्वम् ॥ १५९ ॥

विपाट्यमाने शिरसि प्रसह्य
रत्नप्रभाविभ्रममादधानैः ।
सरक्तपूरैरभिषिक्तकायः
सेहे व्यथामर्थिसुखे प्रवृत्तः ॥ १६० ॥

विलोक्य तं सत्त्वनिबद्धधैर्य्यम्
तीव्रव्यथावेगनिमीलिताक्षम् ।
ययुर्विरामं न नृशंसवृत्तैः
विप्राः क्षणं राक्षसतामवाप्ताः ॥ १६१ ॥

རྒྱལ་པོས་རང་ལུས་སྡུག་བསྔལ་ཉམ་དཔྱད་པས།
འཁོར་བ་པ་ཉམས་ཉོན་མོངས་རང་བཞིན་ལུས།
ཉམ་པ་འདི་ལྟའི་སྡུག་བསྔལ་སྟོང་འབུམ་གྱི།
ཟིལ་གྱིས་མནན་ཅེས་རབ་ཏུ་གདུང་བར་གྱུར། 162

དེས་བསམས་ལུས་བཅིངས་རིན་ཆེན་ཁྲིན་པ་ལས།
བསོད་ནམས་འབྲས་བུ་བདག་གིས་གང་ཐོབ་དེས།
བསོད་ནམས་མིན་སྨིན་དམྱལ་བར་མི་ཉམས་ཀྱི།
དྲག་པོའི་སྡུག་བསྔལ་ཆ་ཡང་མེད་པར་གྱུར། 163

ཁྲག་དང་ཞག་གིས་ངེས་བྲན་ནོར་བུ་དེ།
གཡོ་མེད་འཚོག་མའི་ཙ་བ་ལས་བརྡོན་པའི།
བརྒྱལ་བས་འཁྲུགས་ཀྱང་སྨོང་བའི་རི་བ་དག།
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་དེ་ཉི་རབ་དགར་གྱུར། 164

གཉིས་སྐྱེས་ཉམས་ལ་རང་གི་ལག་སོར་གྱི།
ཡལ་འདབ་འདར་བཞིན་ནོར་བུ་ཁྲིན་ནས་དེ།
ཡང་དག་སྤུན་པས་འཇིག་རྟེན་འཛུམ་བྱེད་ཅིང་།
ཚ་ཟེར་ཅན་བཞིན་ཤིན་ཏུ་དམར་བར་ལྷུང་། 165

विचार्य्य राजा स्वशरीरदुःखम्
संसारिणां क्लेशमयं शरीरम् ।
एवम्बिधैर्दुःखसहस्रलक्षै-
राक्रान्तमित्यार्त्ततरो बभूव ॥ १६२ ॥

सोऽचिन्तयद्देहनिबद्धरत्न-
दानेन यत्पुण्यफलं मयाप्तम् ।
तेनोग्रदुःखं कलयामि माभूत्
अपुण्यपाके नरके नराणाम् ॥ १६३ ॥

समुद्धृते रक्तवसावसिक्ते
तस्मिन्मणौ निश्चलतालुमूलात् ।
मूर्च्छाकुलोऽपि प्रययौ सहर्षः
सम्पूरणेनार्थिमनोरथेन ॥ १६४ ॥

स कम्पमानाङ्गुलिपल्लवेन
दत्त्वा स्वहस्तेन मणिं द्विजेभ्यः ।
निमीलयन् सन्तमसेन लोकम्
पपात तिग्मांशुरिवातिरक्तः ॥ १६५ ॥

ལྷ་ནོམས་མེ་ཏོག་ཆར་དང་སྤྲིན་ཅིག་ཏུ།
སྙིང་སྟོབས་བྲི་བ་མེད་པའི་ས་དེར་སྤྱུང་།
གཉིས་སྐྱེས་དེ་ནོམས་ནོར་བུ་ཡང་དག་བླངས།
ཀྱིལ་པོ་ཞིན་དུ་བཟོད་དཀའི་གྲོང་ཁྱེར་སོང་། 166

དེ་ཡི་འཕྲུལ་ལ་ཉེ་བར་འཚེ་ནོམས་ཞི།
མཐོ་རིས་འདོས་པའི་ལོངས་སྤྱོད་ཚོགས་ནོམས་ཐོབ།
སེམས་ཅན་མཐའ་དག་ཡང་དག་སྒྲོལ་འདོས་པ།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དེའི་སྙིང་སྟོབས་དེ་ཡིས་བསྒྲུགས། 167

སྐབས་འདིར་མི་དབང་འདུ་ཤེས་ཅུང་ཟད་ཐོབ།
བྲི་གཞིའི་བུ་དང་གཙུ་ད་ན་སོགས།
མ་དྲི་ཙི་སོགས་ཐུབ་པ་ནགས་ཚལ་ལས།
རིན་ཅེན་ཁྲིན་པ་ཐོས་ནས་ཡང་དག་འོངས། 168

ལྷ་མོ་པད་ལྷན་མ་དྲི་ཙི་ཉིད་ཀྱིས།
རྗེས་བཞིན་སོང་བས་ཡོངས་བརྟག་དེ་མཐོང་ནས།
ཀུན་སྨོངས་ཤུགས་ཀྱིས་མངོན་བཙོམ་ས་ལ་ནི།
འཁྲི་ཤིང་གཞོན་ནུ་བཅད་བཞིན་སྐད་ཅིག་འགྱེལ། 169

अलुप्तसत्त्वे पतिते पृथिव्याम्
तस्मिन् सुराणां सह पुष्पवर्षैः।
मणिं समादाय ययुर्द्विजास्ते
तूर्णं पुरं दुष्प्रसहस्य राज्ञः॥ १६६॥

स तेन सद्यः शमितोपसर्गः
स्वर्गोचितासादितभोगवर्गः।
तद्बोधिसत्त्वस्य समस्तसत्त्व-
सन्तारणार्हं प्रशशंस सत्त्वम्॥ १६७॥

अत्रान्तरे किञ्चिदवाप्तसंभ्रमम्
नरेश्वरं विश्रुतरत्नदानम्।
समाययुर्भार्गवगौतमाद्याः
मरीचिमुख्या मुनयो वनेभ्यः॥ १६८॥

मरीचिमेवानुगता च देवी
पद्मावती वीक्ष्य परिक्षतं तम्।
सम्मोहवेगाभिहता पपात
क्षणं क्षितौ बाललतेव लूना॥ १६९॥

དེ་ནས་མཁའ་ལ་གྲོ་བའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི།
མི་བདག་ལེགས་བརྗོད་ཕྱོགས་མཐར་གྲོ་བའི་ཚོ།
རྒྱལ་པོ་འི་སྲས་དེ་བློན་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ།
སྐྱེ་གུ་སྐྱེ་གུའི་མགོན་ཅན་ཉེ་བར་སོང་། 170

ཁྲག་གིས་ལུས་བགོས་སྙིང་སྟོབས་མ་ཟད་ཅིང་།
ས་ཡི་དབང་པོ་ས་ལ་འགྱེལ་མཐོང་ནས།
ཉོན་མོངས་བདུང་བ་ཆེ་ལྡན་སྐྱེ་བོ་རྣམས།
ཡང་ངག་མིན་དོན་རྣམ་རྟོག་བརྗོད་པར་གྱུར། 171

རང་དོན་ལ་ཆགས་མངོན་སྤྲོར་བདག་ཉིད་ངན།
ཤིང་གཅོད་འགའ་ཡིས་སྙིང་རྗེས་བརླན་ལྡན་ཤིང་།
སྡོང་ཀུན་གྱིས་བསྟེན་དྲང་ཤིང་ལེགས་སྤྱོད་པའི།
ཀྱེ་མ་ཉམ་ངར་གྲིབ་བསིལ་ཤིང་འདི་བཅད། 172

ཀྱེ་མ་ཕ་རོལ་དོན་དུ་སྲོག་གཏོང་འདི།
མཆོག་ཏུ་ངོ་མཚར་གནས་སྐབས་ངག་ཏུ་སོང་།
ཤིན་ཏུ་དྲི་བཟང་རང་གི་ལུས་གཅོད་པ།
ཡིད་འོང་ཤིང་ནི་ས་ཏ་ཀ་ར་ཉིད། 173

दिगन्तसञ्चारिणि चारणानाम्
नभश्चराणां नृपसाधुवादे ।
सराजपुत्राः सह मन्त्रिमुख्यैः
प्रजाः प्रजानाथमथोपजग्मुः ॥ १७० ॥

वीक्ष्य क्षितीशं क्षतजोक्षिताङ्ग-
मक्षीणसत्त्वं पतितं पृथिव्याम् ।
पृथुव्यथाक्लेशयुषं जनाना-
मभूदभूतार्थविकल्पजल्पः ॥ १७१ ॥

कुठारिकैः कैश्चिदहो दयार्द्रैः
सर्व्वार्थिसेव्यः सरलः सुवृत्तः ।
दुरात्मभिः सार्थलवाभियुक्तैः
छायातरुः कष्टमयं निकृत्तः ॥ १७२ ॥

अहो परार्थोज्झितजीवितोऽयम्
परां चमत्कारदशां प्रयातः ।
ससौरभच्छिन्नतनुर्गतात्मा
भवत्युदारः सहकार एव ॥ १७३ ॥

བགོམ་ཆགས་སྒྲོག་ཆགས་རང་གི་ཡིན་ཡང་རུང་།
མ་ཡིན་འདོད་པའི་འདོད་པ་ནོར་དོར་མེད།
སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ཕན་བརྩོན་བདག་ཉིད་ཅན།
བརྩེ་ལྡན་དེ་ཡི་ལུས་ཀྱང་ཆགས་གནས་མེད། 174

གང་དོན་སྐྱོང་སྐྱེ་འདི་ནི་སྐྱོང་བའི་དངོས།
ཀུན་དོན་གཅེར་ལ་ཞུམ་པར་རབ་འགྲོ་བ།
ཞུམ་པ་འདོན་པའི་བདུལ་ཞུགས་ཅན་གྱི་སྒྲོག།
དེ་ཉིད་ཡོངས་སུ་སྐྱོབ་ཟྲོང་ཙ་ལྷ་ཡིན། 175

དེ་སྐད་རང་བཟློད་ཉིས་མང་མཐུ་ཡིས་ནི།
ཐུབ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཉམས་པར་འཕེལ་བའི་ཚེ།
མ་རྡི་ཙེ་ཐུབ་མཆི་མར་བཅས་པའི་སྐྲུན།
ཆགས་པས་ས་སྐྱོང་ལ་ནི་མདོན་ཕྱོགས་སླུས། 176

ཀྱེ་མ་མ་ལ་གྲོལ་བོའི་སྐྲེ་གུ་ཉམས།
ཡོངས་སྐྱོབ་གཏེར་གྱི་ས་གཞི་འགྲོ་བ་ཡིས།
གྱུ་མེད་གཅེན་གྱི་དངོས་པོར་བསྟེན་བྲས་ནས།
ཁྱོད་ཀྱི་བརྩེ་བས་ལུས་འདི་སྟོན་བཞིན་བྲིས། 177

लुब्धस्य न स्वः स्वजनोऽपि जन्तोः
न कामकामस्य धनेऽनुरोधः ।
सर्व्वात्मना सत्त्वहितोद्यतस्य
देहोऽपि न स्नेहपदं दयालोः ॥ १७४ ॥

येषां कृते दैन्यमयं प्रयाति
सर्व्वात्मना चार्थिजनोऽर्थिभावम् ।
त एव दीनोद्धरणव्रतानाम्
प्राणाः परित्राणपरो तृणानि ॥ १७५ ॥

इति प्रवादे विविधानुभावे
विजृम्भमाणे मुनिमण्डलस्य ।
भूपालमभ्येत्य सवाष्पचक्षुः
मुनिर्मरीचिः प्रणयादुवाच ॥ १७६ ॥

अहो नु निष्कारणबन्धुभाव-
मालम्ब्य राजन् दयया जनस्य ।
प्रजापरित्राणविधानभूमिः
तनुस्तवेयं तृणवद् वितीर्णा ॥ १७७ ॥

སྨྱོང་བའི་གཉེན་ཁྲིད་རང་ཉིད་སྒྲོག་ལ་ཡང་།
ལྷོས་པའི་སྤྱོད་ཚུལ་ཟད་པར་ངེས་རབ་ཞུགས།
གང་ཞིག་དཔལ་འབྱོར་གནས་ཀྱི་ལུས་འདི་ནི།
ཁྱོད་ཀྱིས་གནོང་པའི་གནས་སུ་ཡང་དག་སྦྱར། 178

རྒྱལ་པོ་ལེགས་བྱས་བརྟུལ་ཞུགས་བསོད་ནམས་ཀྱི།
རྫོང་འདི་ལས་ཀྱང་འབྲས་འགའ་བཞེད་ལས་དྲང་།
སྨྱོང་བའི་རྒྱུས་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱི་མཆོག་མ་བྱེ།
སྐྱོ་ལས་ཐུགས་ཀྱི་ནོམ་འགྱུར་མ་བསྡེན་ནམ། 179

ཐུབ་དབང་དབུས་སུ་ཐུབ་པས་དེ་སྐད་དུ།
རྨད་བྱུང་མཚར་བའི་ཡིད་ཀྱིས་དྲིས་པ་དེས།
འབད་པས་ངལ་དུབ་བཟོད་བྱས་ཁྲག་གིས་ནི།
མངོན་པར་སྤྲགས་པའི་བཞིན་རས་བྲིས་ནས་སྨྲས། 180

ཐུབ་པ་བདག་ལ་འབྲས་འདོད་གཞན་མ་མཆིས།
འོན་ཀྱང་མངོན་འདོད་གཅིག་ཉིད་རབ་ཏུ་མང་།
གང་ཞིག་སྒྲོག་ཆགས་འཇིགས་རུང་འཁོར་བར་བྱེད།
སྒྲོལ་བྱེད་ཉིད་དུ་སྲིད་པར་བདག་གྱུར་ཅིག། 181

स्वयं प्रवृत्तो निरपेक्षवृत्ते-
स्त्वार्थिबन्धोर्निजजीवितेऽपि ।
यद्वेष कामं कमलानिकायः
कायस्त्वयापायपदे नियुक्तः ॥ १७८ ॥

अप्यस्ति राजन् सुकृतव्रतेऽस्मिन्
फलस्पृहा प्राणपणेऽपि काचित् ।
अस्यार्थिहेतोस्तव तालुभेद-
खेदाद् विकारं भजते न चेतः ॥ १७९ ॥

इत्यद्भुताविष्कृतमानसेन
मुनीन्द्रमध्ये मुनिना स पृष्टः ।
उवाच संस्तभ्य रुजं प्रयत्नात्
रक्ताभिषिक्तं वदनं प्रमृज्य ॥ १८० ॥

फलस्पृहा नास्ति मुने ममान्या
किन्त्वेक एव प्रचुरोऽभिलाषः ।
यद्घोरसंसारनिमग्नजन्तु-
सन्तारणायैव भवे भवेयम् ॥ १८१ ॥

སྨོང་བ་དགའ་བར་ལུས་ནི་རྣམས་བཅོམ་འདིར།
ཉམས་འགྱུར་ཆ་ཤས་གང་ཡང་མེད་པ་ཉིད།
གལ་དེ་ངེས་བརྗོད་དམ་ཚིག་འདི་བདེན་ན།
དེ་ཡི་ལུས་འདི་ནོལ་དུ་གནས་གྱུར་ཅིག། 182

རྒྱལ་པོ་བདེན་ནོར་ལྡན་འདི་བརྗོད་ཙམ་ལ།
སྙིང་སྟོབས་ལ་འོས་ལྡན་སྐྱེས་མཐུ་ལྡན་པ།
བདེན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་ལུས་ཞི་གསོས་ཤིང་།
དེ་ཚེ་སྐྱེས་པའི་རིན་ཅན་ལྡན་པར་གྱུར། 183

དེ་ནས་བརྒྱ་བྱིན་ཚངས་སོགས་ལྷ་རྣམས་དང་།
རབ་དགའ་སྐྱེས་པའི་ཐུབ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས།
ས་སྐྱོང་སྐད་དུ་མངོན་པར་གསོལ་བདབ་ཀྱང་།
ས་བདག་ལོངས་སྤྱོད་མངོན་པར་བཞེད་མ་གྱུར། 184

དྲན་ཉིད་སྲུང་དང་ལྡན་ཐུབ་པ་ཡིས།
རབ་བསྐུལ་རྒྱལ་པོའི་སྲས་དང་འགྲོགས་ནས་ནི།
སྐྱི་རྒྱུའི་སེང་གེའི་ཁྲིར་བཞུགས་བདེ་བ་ལ།
འབྲལ་བ་ཉི་སྐད་བདག་ལ་གསོལ་བ་བཏབ། 185

अर्थिप्रिये देहविदारणेऽस्मिन्
नैवास्ति मे कोऽपि विकारक्लेशः ।
यद्येष सत्यः समयो मयोक्तः
तदस्तु मे स्वस्थमिदं शरीरम् ॥ १८२ ॥

इत्युक्तमात्रे सहजानुभावे
सत्त्वोचिते सत्यधनेन राज्ञा ।
अभूद्वपुः सत्यबलेन तस्य
रूढव्रणं तत्क्षणजातरत्नम् ॥ १८३ ॥

ततः सुरैः शक्रविरिञ्चिमुख्यैः
जातप्रहर्षैर्मुनिभिश्च सर्व्वैः ।
अभ्यर्थितोऽपि क्षितिपालनाय
भोगाभिलाषी न बभूव भूपः ॥ १८४ ॥

अवाप्तसंज्ञा मुनिना प्रमुक्ता
पद्मावती राजसुतेन सार्द्धम् ।
पतिं ययाचे विरहोपशान्त्यै
सिंहासनाक्रान्तिसुखं प्रजानाम् ॥ १८५ ॥

དེ་ནས་རང་གྲོལ་དེ་ཉམས་མངོན་ཕྱོགས་ཏེ།
འགྲོ་ལ་ཕན་ཕྱིར་བརྩེ་བས་འཁྲུགས་གྱུར་ཏེ།
ལུས་ཀྱི་འོད་ཀྱིས་ཕྱོགས་ཆ་ཁེངས་པ་ནི།
དགྱེས་པ་གསལ་བར་མཛད་བཞིན་དེ་ལ་སྨྲས། 186

གྲོལ་བའི་མཛུག་ནི་རིང་ཞིག་ལོན་ནས་ཐོབ།
ཡང་ནི་ཡོངས་གཏོང་གནས་སྐབས་བཟོད་དཀའ་བ།
གང་ཕྱིར་ལན་གཅིག་མིན་ལྷུང་སྡུག་བསྔལ་བཅིངས།
བཟོད་པ་གྲོལ་པོའི་བུས་མིན་ལྷ་མོས་མིན། 187

ཀྱིད་ཧྲན་སྡུག་བསྔལ་རབ་ཞིའི་ཀྱུ་གཅིག་བུ།
རང་ལུས་སྐྱོང་ལ་གང་གིས་རབ་སྦྱིན་ཞིང་།
གང་འདི་ཆོས་འདི་འང་གཞན་དོན་ཉིད་ན་དེ།
རང་གི་མི་ལའང་བཏང་སྙོམས་ཇི་ལྟར་བྱ། 188

དེ་དག་གིས་ནི་བརྗོད་ཐོས་མི་ཡི་དབང་།
སློ་ཡིས་དེ་བཞིན་ཞེས་ངེས་ཇི་ལྟར་ཡང་།
མཁའ་ཡི་ལམ་ནས་རང་གི་གྲོང་ཁྱེར་ཕྱིན།
སྨྲས་བཅས་རང་གི་རྒྱལ་སྲིད་གནས་ཉམས་བསྟེན། 189

ततस्तमभ्येत्य कृपाकुलास्ते
प्रत्येकबुद्धा जगतो हिताय।
देहप्रभापूरितदिग्विभागा
बभाषिरे हर्षमिवोद्गिरन्तः ॥ १८६ ॥

चिरादवाप्ते विरहावसाने
पुनः परित्यागदशामसह्याम्।
न राजपुत्रः सहते न देवी
दुःखानुबन्धो ह्यसकृन्निपातः ॥ १८७॥

स्वमर्थिने यः प्रददाति देहम्
आपन्नदुःखप्रशमैकहेतुः।
कथं स कुर्य्यात् स्वजनेऽप्युपेक्षाम्
धर्म्मोऽप्ययं यस्य परार्थ एव ॥ १८८॥

इत्युक्तमाकर्ण्य नरेश्वरस्तै-
स्तथेति निश्चित्य धिया कथञ्चित्।
व्योम्ना विमानैः स्वपुरीमवाप्य
भेजे निजं राज्यपदं स्वपुत्रैः ॥ १८९ ॥

དེ་ལྟར་དེ་ནི་སྙིང་སྟོབས་ཡངས་ཤིང་བདེ་ལྡན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྟེ།
ཤིན་ཏུ་ཡུན་རིང་རྒྱལ་སྲིད་བཟུང་ཞིང་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་གནས་བསྟེན་ནས།
རྒྱལ་བའི་གྲོང་ཁྱེར་རིན་ཆེན་མཆོད་རྟེན་གདུགས་དང་རིན་ཆེན་སྒྲོན་མ་ནི།
རབ་ཏུ་གསལ་བ་རྣམ་མང་དཔལ་གྱིས་མཚན་པའི་བྱང་ཆུབ་གོམས་པར་གྱུར། 190

ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར།
དགེ་སློང་རྣམས་ལ་སྦྱིན་པའི་གདམས་ངག་དུ།
རང་གི་སྤྱོད་ཚུལ་མཐའ་ནི་དཔེར་མཛད་ནས།
སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ནི་འདི་སྐད་གསུངས། 191

ཞེས་པ་དགེ་བའི་དབང་པོས་ཞུས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་
བརྗོད་པ་དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས།
གཙུག་ན་ནོར་བུའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པའི་ཡལ་འདབ་སྟེ་གསུམ་པའོ།།

इति स विपुलसत्त्वः सत्यवान् बोधिसत्त्वः
सुचिरपिहितराज्यः सौगतं धाम भेजे ।
जिनपुरमणिचैत्यच्छत्ररत्नप्रदीप-
प्रकटितविविधश्रीर्लक्षणाभ्यस्तबोधिः ॥ १९० ॥

इत्याह भगवान् बुद्धः स्ववृत्तान्तनिदर्शने ।
दानोपदेशे भिक्षूणां सम्यक्सम्बोधिसिद्धये ॥ १९१ ॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां मणिचूडावदानं नाम तृतीयः पल्लवः ॥

CHAPTER IV.

ཡལ་འདབ་བཞི་པ།

ང་ལས་ནུའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

༄༅། །གང་ཞིག་མགོ་རིས་མཛེས་པའི་ལག་པས་མཆོག་ཏུ་རབ་བསྐྱོད་མཛེས་
པའི་ཙཱ་ཡབ་དག་དང་ནི།

གདུགས་དཀར་འཛུམ་པའི་ཕུན་ཚོགས་དག་གི་འཇིག་རྟེན་ན་ནི་ལེགས་ལྡན་ཕྲུགས་
ནི་ནོམ་མཛེས་དང་།

གང་ཡང་གྲགས་སྐྱན་ཀ་ཕུར་རྒྱན་གྱི་དྲི་ལྡེད་ཐོས་པ་སིམ་བྱེད་རབ་ཏུ་འཕྲོ་བ་དག།
སྨྲིན་པའི་ཆ་ཤས་དེ་འབྲས་ཤིན་ཏུ་ཆུང་ངུའི་ཨ་མ་སྨྲིན་པ་དཔལ་གྱི་དང་པོའི་རྒྱུ། 1

འོ་མའི་མཚོ་ལས་བདུད་རྩི་བཞིན། མཁས་ནོམས་མདོན་འདོད་གྲགས་པ་ཡིས།
གང་ཞིག་ནོམ་གསལ་ས་འཛིན་ནི། གསོ་སྐྱོང་འཐགས་ཞེས་བྱ་བ་བྱུང་། 2

ནོར་འཛིན་བསྲུང་བ་ནོར་དང་ནི། གཟི་བརྗིད་ལྡན་པ་གང་མདུན་དུ།
མི་ཡི་བདག་པོའི་སྤྱི་བོ་དག། ངེས་པར་ཕྱག་ལ་སྤྱུས་མ་བཏུད། 3

ཆོས་ཀྱིས་དག་པའི་བློ་གྲོས་བཞིན། སྨྲིན་པས་བརྩེ་བ་ལྡན་ཉིད་བཞིན།
དུལ་བས་ནོམ་པར་འགྱུར་པ་བཞིན། གང་གིས་ནི་བརྒྱན་པར་གྱུར། 4

ཡོན་དན་ཀུན་ལྡན་རིགས་སྲུ་མགོ། ཀུན་གྱི་གདུང་སྐྱོབ་ཟླ་བའི་འོད།
གང་གི་གནས་པའི་སྤྱི་བོར་གྱུར། ས་ཡི་བདག་པོ་ཀུན་གྱིའོ། 5

चतुर्थः पल्लवः।

मान्धात्रवदानम्।

शोभन्ते भुवनेषु भव्यमनसां यन्नाककान्ताकर-
प्रौढ़ोदञ्चितचारुचामरसितच्छत्रस्मिताः सम्पदः।
यच्चोत्सर्पति तर्पितश्रुति यशः कर्पूरपूरोज्ज्वलम्
स्वल्पं दानकणस्य तत्फलमहो दानं निदानं श्रियः॥१॥

अभूदुपोषधो नाम भूभृत् यस्य विभावतः।
विबुधाभिमता कीर्त्तिः सुधा दुग्धोदधेरिव॥ २॥

वसुधामवतो यस्य वसुधामवतः पुरः।
ननाम प्रणतौ कस्य न नाम नृपतेः शिरः॥ ३॥

शुद्धा धीरिव धर्म्मेण दानेनेव दयालुता।
विभूतिर्विनयेनेव भूषिता येन भूरभूत्॥ ४॥

गुणिनः प्रांशुवंशस्य बभूवेन्दुद्युतेः स्थितिः।
यस्य सर्व्वातपत्रस्य मूर्द्ध्नि सर्व्वमहीभृताम्॥ ५॥

གང་གི་གྲགས་པ་འཇིག་རྟེན་གྱིན། དཀར་ཞིང་དབང་ཕྱུག་སྐྱི་བོར་གནས།
དྲི་མེད་གང་གཱའི་རྒྱ་བོ་ནི། རབ་མང་འཇིག་རྟེན་ནམས་སུ་གྱུ། 6

མཆོད་སྦྱིན་སྟོང་གིས་བྱེད་པ་པོ། མིག་སྟོང་པ་ལས་ལྷག་པའི་དཔལ།
གང་གི་བཙུན་མོ་ལྷ་མཛེས་ནི། སྟོང་ཕྲག་དྲུག་ཅུ་བྱུང་བར་གྱུར། 7

ནམ་ཞིག་དྲང་སྲོང་བསྲུང་བའི་ཕྱིར། སྦྱིན་པོ་གཞོམ་པར་དམ་བཅས་ནས།
དགའ་ཐུབ་ནགས་ཀྱི་ས་ལ་ནི། རྟ་ལ་ཞོན་ནས་ནམ་པར་གྱུས། 8

རྒྱལ་པོ་དྲང་སྲོང་འགའ་ཡིས་དེར། བུ་ཡི་མཆོད་སྦྱིན་བུམ་པ་བཞག།
ལམ་རིང་གིས་ངལ་དུབ་པ་དེས། རྒྱ་ཡིས་གང་བ་འཕྲུངས་པར་གྱུར། 9

སྐྱེ་བོ་མེད་པར་རྟེན་པའི་རྒྱ། སྡིགས་ཀྱི་བུམ་པ་ལས་འཕྲུངས་ནས།
རྒྱལ་པོའི་ཚོ་བྲང་འོངས་པ་ན། ས་ཡི་བདག་པོས་མངལ་ཐོབ་གྱུར། 10

མི་ལམ་སྐྲུ་མ་མིག་འཕྲུལ་སོགས། གང་གིས་ལྟད་མོའི་ཐེར་མ་ནི།
མོད་བྱུང་ཡང་དག་ཚོགས་པའི་ས། བརྟག་པར་བྲ་སྟེ་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག། 11

མཚར་བའི་ལས་ཀྱིས་ནམ་བསྐྲུན་པ། སྒྲུབ་བྱེད་སྣ་ཚོགས་ནམ་པར་བཀྲ།
ངོ་མཚར་རི་མོ་བཀོད་པ་ལ། གཙོད་པར་བྱེད་པའི་དབང་ཕྱུག་སྨྱ། 12

དུས་ཀྱི་དེ་ཡི་སྐྱི་བོ་ནི། རྫོལ་ནས་བྱིས་པ་ཉི་མ་བཞིན།
མཛེས་སྡུག་འོད་ལྡན་སྐྱེས་གྱུར་དེ། འཕྲུལ་ལ་མ་ནི་རབ་དུ་བསོས། 13

यस्येश्वरशिरःस्थायि शुभ्रं गङ्गाजलोज्ज्वलम्।
भ्रमत्यदभ्रं लोकेषु भुवनाभरणं यशः ॥ ६ ॥

कर्त्तुः क्रतुसहस्राणां सहस्राक्षाधिकश्रियः।
यस्य षष्टिसहस्राणि कलत्रं सुदृशामभूत् ॥ ७ ॥

कदाचित् मुनिरक्षार्थं रक्षःक्षयकृतक्षणः।
विचचाराश्वमारुह्य स तपोवनभूमिषु ॥ ८ ॥

तत्र राजर्षिभिः कैश्चित् पुत्रेष्टिकलशं धृतम्।
दूराध्वश्रमसन्तप्तः स पयःपूर्णमापपौ ॥ ९ ॥

विजनासादितं पीत्वा स मन्त्रकलशात् पयः।
राजधानीं समासाद्य गर्भं लेभे विभुर्भुवः ॥ १० ॥

स्वप्नमायेन्द्रजालादि यस्याः कौतुकविप्रुषः।
जयत्यद्भुतसम्भारभूमिः सा भवितव्यता ॥ ११ ॥

विधेर्विविधवैचित्र्यचित्रकर्म्मविधायिनः।
आश्चर्य्यरेखाविन्यासं कः परिच्छेत्तुमीश्वरः ॥ १२ ॥

कालेन तस्य मूर्द्धानं भित्त्वा बालोऽंशुमानिव।
रूढव्रणस्य सहसा दिव्यद्युतिरजायत ॥ १३ ॥

བསོད་ནམས་གཟུགས་ལ་བརྟེན་པ་བཞིན། འགྲོ་བའི་ཡང་དག་རྒྱལ་པོའི་མཚན།
ལྡན་པ་དེ་ནི་མཉེས་གཤེན་ལས། ནུ་ཟགས་རྒྱལ་པོའི་བཙུན་མོས་བླངས། 14

ཁྲིས་པ་བསྡུགས་ངོས་འདི་ཡི་ནི། མ་ཡི་གནས་སུ་བདག་གྱུར་ཅེས།
དེ་ནམས་ཕན་ཚུན་ཚིག་གིས་ནི། རྒྱལ་སྲས་ང་ལས་ནུ་ཞེས་གྱུར། 15

དབང་པོ་དྲུག་ནི་རབ་འདས་དུས། བསོད་ནམས་ཀྱིས་བརྩེན་མི་ཟད་ཚོ།
དེ་ནི་རབ་ཏུ་བསྐྱེད་ལྡན་ཞིང་། ཁྲིས་པའི་རྩེ་དགས་ནམ་པར་རོལ། 16

ལང་ཚོ་གསར་པར་རབ་ཞུགས་ཏེ། རིག་གནས་ཀུན་གྱི་ཕ་རོལ་ཕྱིན།
ཡབ་ནི་མགྲོ་རིས་གཤེགས་ལ་དེས། རིམ་པས་འོངས་པའི་རྒྱལ་སྲིད་བཟུང་། 17

ལེགས་བྱས་ཀྱིས་ནི་འབངས་གྱུར་པའི། གནོད་སྦྱིན་མཁའ་ཡི་ཁྲིམ་ཞེས་པས།
དེ་ཡི་དབང་བསྒྱུར་ཡོ་བྱད་ནམས། མཆོག་ནི་ཉེ་བར་བསྒྲུབས་པར་གྱུར། 18

གསེར་གྱིས་བཅིངས་པའི་ཅོད་པན་དང་། གཙུག་དོར་ཟུར་ཕུད་བྱས་པ་དེས།
སྟོན་ཀའི་སྤྲིན་གྱི་ནོ་ཆ་ཅན། ལྷུན་པོའི་མཛེས་པ་ཁྲོབ་དང་ལྡན། 19

དེ་ནས་དེ་ཡི་རིན་ཆེན་བདུན། དེ་ཚེ་བྱུང་གྱུར་འཁོར་ལོ་དེ།
ནོར་བུ་གླང་པོ་བུད་མེད་དང་། ཁྱིམ་བདག་དམག་དཔོན་སྔོན་འགྲོ་བའོ། 20

ས་བདག་འདི་ཡི་བུ་ནམས་ནི། གཟུགས་དང་སྟོབས་དང་གཟི་བརྗིད་མཚུངས།
དཔུང་པ་བཞིན་དུ་དགྲ་འཛོམས་པ། སྟོང་ཕྲག་དག་ནི་བྱུང་བར་གྱུར། 21

तं राजजाया जगृहुर्जगत्साम्राज्यरक्षणे[1]।
वात्सल्यप्रस्नुतक्षीरा[2] पुण्यं मूर्त्तमिवाश्रितम् ॥ १४ ॥

मां धारयिष्यति शिशुः श्लाघ्योऽयं जननीपदे।
इति तासां मिथोवाक्यैर्मान्याताभूत् नृपात्मजः ॥ १५ ॥

तस्य प्रवर्धमानस्य बालक्रीड़ाविलासिनः।
षड़िन्द्रः प्रययौ कालः पुण्यक्रीड़ाक्षयायुषः ॥ १६ ॥

नवयौवनमारूढ़ः सर्व्वविद्यासु पारगः।
स याते पितरि स्वर्गं भेजे राज्यं क्रमागतम् ॥ १७ ॥

यक्षो दिवौकसो नाम सुकृतेर्दासतां गतः।
अभिषेकोपकरणं दिव्यं तस्योपनीतवान् ॥ १८ ॥

स स्वर्णैर्बद्धमुकुटः कल्पितोष्णीषशेखरः।
शरदभ्रावतंसस्य मेरोः शोभामवाप्तवान् ॥ १९ ॥

सप्तरत्नानि तस्याथ प्रादुर्भूतानि तत्क्षणे।
चक्राश्वमणिहस्तिस्त्रीगृहसेनाग्रगाण्यपि ॥ २० ॥

बभूव चास्य पुत्राणां तुल्यरूपबलौजसाम्।
सहस्रं विजितारातेर्भूभुजामिव भूभुजः ॥ २१ ॥

---

१ Orig. जगत्सम्राज्यलक्षणे। २ Orig. वात्सल्यप्रस्तुतक्षावाः।

ལྷག་མ་ངལ་བས་བདེར་གནས་པ། མཐའ་དག་རྒྱ་གཏེར་རླབས་ཀྱི་ནི།
ཀླི་རགས་ལྷན་པའི་ནོར་འཛིན་མ། མ་ལུས་དབྱུང་བས་བཟུང་བར་གྱུར། 22

ས་ནི་བསྐྱུང་བར་ཆས་གྱུར་ཅིང༌། རབ་ཏུ་གསལ་བའི་དཔལ་ལ་གནས།
འཁོར་ལོས་སྒྱུར་དེ་ལེགས་བྱས་ཀྱིས། ཁྱབ་འཇུག་ལག་པ་བཞིན་དུ་མཛེས། 23

གྲགས་པ་འགྲོ་གསུམ་གང་བ་དང༌། མཐུ་ཡིས་ཉམས་པར་བགྱིན་པའི་དཔལ།
འདི་དེ་བསོད་ནམས་འཕྲི་ཤིང་གི། མི་དགོ་རབ་འཐོན་དང་པོ་ཡིན། 24

དེ་ནི་ནམ་ཞིག་ནགས་ཀྱི་མཐར། བློན་པོ་དག་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ།
མི་དགོ་ཉམས་པར་བགྱིས་པའི་དཔལ། མཛེས་པ་ལྷ་ཞིང་གྱུ་བར་གྱུར། 25

དེར་ནི་འདབ་མ་མེད་པའི་བྱ། ཀུན་པས་འགྲོ་ཉམས་མཐོང་གྱུར་ཏེ།
མཁའ་ཡི་ལམ་བགྲོད་དྲན་པ་ཡི། ཤིན་ཏུ་རིད་པར་གྱུར་པ་བཞིན། 26

འདབ་མས་དམན་ཞིང་བགྲོད་བྱེད་མིན། འཚོ་བ་ཟད་ཅིང་ལུས་གཡོགས་མེད།
དེ་ཉམས་དབུལ་པོ་བཞིན་མཐོང་ནས། མི་བདག་བརྩེ་བས་རབ་སྨྲས་པ། 27

ཀྱི་མ་སྡུག་པའི་བྱ་འདི་ཉམས། ངན་པའི་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་བྱས།
གང་ལས་འདི་དག་སྒྲོ་དང་བྲལ། དཀའ་ལས་ཀུན་པས་གྱུ་བར་གྱུར། 28

སྙིང་རྗེས་འཁྲུགས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན། ས་བདག་གིས་དེ་བརྗོད་པ་ལ།
བློན་པོ་ཆེན་པོ་བདེན་པའི་སྐྱེ། མདུན་དུ་འདུག་སྟེ་དེ་ལ་སྨྲས། 29

वसुन्धरां समस्ताब्धिवेलाकलितमेखलाम्।
निखिलां विदधे दोष्णि शेषविश्रान्तिनिर्वृताम्॥ २२॥

भुवनातपसन्नद्धः प्रत्यग्रकमलाश्रयः।
चक्रवर्त्ती स सुकृतेर्विष्णोः कर इवाबभौ॥ २३॥

त्रिजगज्जाह्नवी कीर्त्तिः प्रभावाभरणाः श्रियः।
सोऽयं सुकृतवल्लीनां प्रथमः कुसुमोद्गमः॥ २४॥

स कदाचित् वनान्तेषु विकाशिकुसुमश्रियः।
रुचिरं सचिवैः सार्द्धं विचचार विलोकयन्॥ २५॥

ददर्श तत्र निष्पक्षान् विहगान् पादचारिणः।
व्योममार्गगतिं स्मृत्वा प्रयातान् कृशतामिव॥ २६॥

पक्षहीनानगतिकान् वृत्तिक्षीणान् निरम्बरान्।
दरिद्रानिव तान् वीक्ष्य प्रोवाच कृपया नृपः॥ २७॥

अहो वराकैर्विहगैः किमेतैः कुकृतं कृतम्।
यदेते पक्षविकलाः कृच्छ्रचरणचारिणः॥ २८॥

इत्युक्ते भूमिपतिना करुणाकुलितात्मना।
पुरःस्थितो महामात्यः सत्यसेनस्तमब्रवीत्॥ २९॥

ལྷ་གཅིག་འདབ་ཆགས་ཚོམས་ཀྱི་འདབ། གང་ལས་བྲི་བར་གྱུར་པའི་རྒྱུ།
ནགས་ན་སྤྱོད་ཚོམས་གླིང་གྱུར་པ། དེ་དག་བདག་གིས་རབ་ཏུ་ཐོས། 30

དཀའ་ཐུབ་ཁ་དོན་ནུས་ལྡན་པ། ཐུབ་པ་གཟི་བརྗིད་འབར་བ་ནི།
ལྔ་བརྒྱ་བསོད་ནམས་གནས་གྱུར་པའི། དཀའ་ཐུབ་ནགས་ཚལ་འདི་ན་ཡོད། 31

དེ་དག་གི་སློག་བསམ་གདན་དང་། བཟླས་པའི་བགེགས་ནི་སྒྲུབ་བྱེད་པ།
ཤིང་གི་ནགས་ལ་བྱ་འདི་ཚོམས། ཉིག་ཏུ་ཙ་ཙོ་སྒྲོགས་པར་གྱུར། 32

ནོ་བར་མཆོག་ཏུ་གནོད་པ་དག། ཤིན་ཏུ་ཡང་དག་གྱིས་བྱེད་བ།
བྱ་ཡི་འདུས་པ་དེ་དག་ལ། ཐུབ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཁྲིམས་པར་གྱུར། 33

དེས་བསྐྱུན་ཆེན་པོའི་དགོད་པ་ནི། སྡིག་བྱེད་གདུང་བ་ཐམས་ཅད་དུ།
གནོད་པ་བྱས་པའི་བྱ་ཚོམས་ཀྱི། འདབ་གཞོག་སྐད་ཅིག་གིས་ཟགས་གྱུར། 34

བྱ་ནི་འདི་ཚོམས་དེ་དག་སྟེ། སྡུག་བསྔལ་གྱིས་འཚོ་འདབ་གཞོག་བྲལ།
ཁྱོད་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བཞིན་དུ། ངལ་ཞིང་ནགས་སུ་ཀང་པས་རྒྱུ། 35

བློན་པོ་ཆེན་པོས་བརྗོད་དེ་དག། ཐོས་ནས་ས་ཡི་བདག་པོ་ནི།
བྱ་ཚོམས་དགོད་པས་གདུངས་པ་ལ། སྙིང་རྗེས་རབ་ཏུ་ནོན་པས་སྨྲས། 36

ཀྱི་མ་ཐུབ་པ་སོལ་བ་ཚོམས། ཞི་བར་གྱུར་ཀྱང་ནགས་སུ་ནི།
ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་མེ་དག་གིས། མི་ཟློག་སྡིག་པར་བྱེད་པ་ཉིད། 37

श्रुतमेतत् मया देव कथ्यमानं वनेचरैः।
कारणं पक्षपतने यद्भूत् पक्षिणामिह ॥ ३० ॥

सन्ति पञ्चशतान्यत्र पुण्यधाम्नि तपोवने।
तपःस्वाध्यायशक्तानां मुनीनां दीप्ततेजसाम् ॥ ३१ ॥

तेषामध्ययनध्यानजपविघ्नविधायिनः।
एते कोलाहलं चक्रुः खगास्तरुवने सदा ॥ ३२ ॥

तस्मै विहगसंघाय कर्णज्वरकरे रुते[१]।
अभिसम्बद्धमानाय चुकोप मुनिमण्डलम् ॥ ३३ ॥

तदुद्भूतमहाशापतापप्लोषेण सर्व्वतः।
क्षणेन पक्षिणां पक्षा व्यशीर्य्यन्त कृतागसाम् ॥ ३४ ॥

त एते विहगाः पक्षरहिता कृच्छ्रवर्त्तिनः।
त्वद्विपक्षा[२] इव वने श्रान्ताश्शरणचारिणः ॥ ३५ ॥

महामात्येन कथितं निशम्यैतत् महीपतिः।
उवाच करुणाक्रान्तस्तप्तः शापेन पक्षिणाम् ॥ ३६ ॥

अहो तेजः परिणतं शान्तानामपि कानने।
अङ्गाराणां मुनीनाञ्च दहत्येवानिवारितम् ॥ ३७ ॥

 १ Orig. कर्णे कायमरं श्रुते। २ Orig. खद्विपच्चा इव।

རང་ཉིད་བདེ་ཕྱིར་གང་གི་ཡིད། །ཁྲོ་བས་གདུང་ལ་བཟོད་པ་ཡི།
ཆུ་ཡིས་ཡོངས་སུ་བྲན་མ་བྱས། །ཡོག་པའི་བཀའ་ཐུབ་ཅན་རེས་ཏེ། 38

རབ་དང་བློ་དང་བྲམས་པའི་ཡིད། །བརྩེ་བའི་སྤྲིན་པ་དུལ་ཞིང་བཟོད།
གང་དེ་དཀའ་ཐུབ་བསྔགས་པར་འོས། །ལྷག་མ་ལུས་ནི་སྐེམས་པ་ཉིད། 39

འཛིག་ཚོགས་འཛིན་པའི་དཀའ་ཐུབ་ཏེ། །ཉམ་པར་བསླད་ལ་ནགས་ཀྱིས་ཏེ།
ཆགས་དང་བཅས་ལ་འཁྱོར་པས་ཏེ། །སྤྱོད་ཚུལ་ངན་ལ་ཐོས་པས་ཏེ། 40

དེ་ལྟར་སྡིག་པའི་སེམས་ལྡན་ཞིང་། །ཁྲོ་བ་དྲག་པོས་བསྐྱོད་པ་ཡི།
བཟོད་དཀའ་ཐུབ་པ་དེ་དག་ཉིད། །བདག་གི་ཡུལ་ནས་འགྲོ་གྱུར་ཅིག། 41

འདི་བརྗོད་དེ་ལ་མི་བདག་གིས། །ཇི་སྲིད་བདག་ནི་དབང་བའི་ས།
དེ་སྲིད་བཏང་བར་བྱོས་ཤིག་ཅེས། །སྐྱེས་བུས་འཕྲིན་ནི་བསྒྲིངས་པར་གྱུར། 42

བྲུ་ཡི་འདབ་ག་ཞོག་ཏྲི་བ་ཡིས། །ཁྲོས་པའི་ས་ཡི་བདག་པོ་དེའི།
འཕྲིན་ཐོས་སྐྱེངས་པར་གྱུར་པ་ཡི། །ཐུབ་པ་ཉམས་ཀྱིས་ཡང་དག་བསམས་ས། 43

རྒྱ་མཚོ་བཞི་ཡི་འོབས་ཀྱི་ནི། །སྐྱེ་རགས་ལྡན་པ་ས་ཡི་བདག།
ཡུལ་གང་མི་བདག་མི་དབང་ལ། །གང་ཞིག་བདག་ཅག་གང་དུ་འགྲོ། 44

དེ་ལྟར་བསམས་ནས་ཐུབ་པ་ཉམས། །གསེར་གྱི་ས་འཛིན་དག་གི་ངོས།
ལྷ་དང་གྲུབ་པས་ཡོངས་གང་བ། །འཛམྦུའི་ཕྱོགས་དང་ཉེ་བར་སོང་། 45

मिथ्यातपस्विभिः किन्तैः स्वसुखाय न यैः कृतः।
मनसः कोपतप्तस्य परिषेकः क्षमाम्बुभिः॥ ३८॥

प्रसन्ना धीर्म्मनो मैत्रं दया दानं दमः क्षमा।
येषां तेषां तपः श्लाघ्यं शेषाणां कायशोषणम्॥ ३९॥

किन्तपोभिः सकोपानां विप्लुतानां बलेन किम्।
विभवैः किं सलोभानां दुर्वृत्तानां श्रुतेन किम्॥ ४०॥

एवं कलुषचित्तास्ते तीव्रमन्युपरायणाः।
दुःसहा एव मुनयः प्रयान्तु विषयान्मम॥ ४१॥

इत्युक्त्वा प्राहिणोत्तेभ्यः सन्देशं पुरुषैर्न्नृपः।
यावती मद्वशा भूमिस्तावती त्यज्यतामिति॥ ४२॥

विहङ्गपक्षपातेन कुपितस्य महीपतेः।
सन्देशं मुनयः श्रुत्वा विलक्षाः समचिन्तयन्॥ ४३॥

चतुःसमुद्रपरिखामेखलायाः क्षितेः पतिः।
नरेन्द्रोऽयं क्व गच्छामः को देशोऽस्य वशे न यः॥ ४४॥

इति सञ्चिन्त्य मुनयः पार्श्वं कनकभूभृतः।
सुरसिद्धसमाकीर्णं जम्बूखण्डान्तिकं ययौ॥ ४५॥

དེ་ནས་ས་ཡི་བདག་པོ་དེའི། མཐུ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཡིས།
ས་ནི་མ་རྨོས་སྨིན་བྱེད་ཅིང་། མཁའ་ཡང་རིན་ཅན་གོས་སྐྱེད་གྱུར། 46

སྨིན་པ་གསོད་བྱེད་སྐྱེངས་པར་ནི། བགྱིད་པར་དེ་ཡིས་བསྟན་པ་ལས།
སྤྲིན་ཚོགས་འབེབས་པར་བགྱིད་རྣམས་ཀྱིས། ཞག་བདུན་གསེར་གྱིས་ཆར་པ་ཕབ། 47

དེ་ཡི་མཐུ་ནི་ཆེན་པོ་ཡིས། སྡེ་དང་ལྡན་ཅིག་མཁའ་ལ་ཕྱིན།
ཤར་གྱི་ལུས་འཕགས་ཞེས་བྱའི་གླིང་། མཆོག་གི་སྐྱེ་བོ་དབང་དུ་བྱས། 48

དེ་ཡི་དམག་དཔོན་མཆོག་དག་ནི། རྡུལ་ཕོད་སྟོབས་དང་གཟི་རྒྱིས་པ།
དཔའ་བོ་བྱེ་བ་ཕྲག་བཅོ་བརྒྱད། མཁའ་ལ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བར་གྱུར། 49

དེ་འོག་བ་གླང་སྤྱོད་གླིང་དང་། དེ་ནས་བྱང་གི་སྒྲ་མི་སྙན།
ལྷུན་པོ་ཡི་ནི་ངོས་རྣམས་ཀྱང་། ཉམས་མེད་བསྟན་ནས་བསྲུངས་པར་གྱུར། 50

བརྒྱ་བྱིན་མང་པོ་འདས་གྱུར་དུས། ལྷུན་པོ་གསེར་གྱི་ལྟོག་ལ་ནི།
གླིང་བཞིའི་ས་ཡི་བདག་པོ་དེ། བདེ་བས་ཉམ་པར་རབ་ཏུ་རྩེ། 51

ནམ་ཞིག་ལྷ་རྣམས་བལྟ་བཞེད་པས། ལྷ་བཞིན་མཁའ་ལ་གཤེགས་བཞིན་དེའི།
སྤྲིན་སྔོན་གྱིས་བཞིན་གླང་པོ་ཡིས། ཕྱོགས་རྣམས་རབ་ཏུ་ཁྱབ་པར་གྱུར། 52

དེ་ནས་ཐུབ་པ་བསྐྱད་དེ་རྣམས། ལྷུན་པོའི་ངོས་ལ་དཀའ་ཐུབ་ཀྱིས།
གནས་པའི་སྤྱི་བོར་མཁའ་ལས་ནི། དེ་ཡི་རྟ་གླང་སྣངས་རྣམས་ལྷུང་། 53

अथ तस्य महीभर्त्तुः प्रभावेण महीयसा ।
अभूदकृष्टशस्या भूर्द्यौश्च रत्नाम्बरप्रसूः ॥ ४६ ॥

पाकशासनवैलक्ष्यकरणात्तस्य शासनात् ।
सप्ताहं हेम ववृषुर्मेघाः संघातवर्षिणः ॥ ४७ ॥

स प्रभावेण महता सह सैन्यैर्नभोगतिः ।
चक्रे पूर्व्वविदेहाख्यं द्वीपं दिव्यजनं वशे ॥ ४८ ॥

बभूवुरग्रे सैन्यानि स्फीतशौर्य्यबलौजसाम् ।
भटानां व्योमगमने तस्याष्टादशकोटयः ॥ ४९ ॥

गोदानीयं ततो द्वीपमथोत्तरकुरूनपि ।
पार्श्वानि स सुमेरोश्च शशासाहतशासनः ॥ ५० ॥

सुखं विहरतस्तस्य मेरोः कनकसानुषु ।
बहुशक्रो ययौ कालश्चतुर्द्वीपमहीपतेः ॥ ५१ ॥

स कदाचित् सुरान् द्रष्टुं व्योम्ना गच्छन् सुरोपमः ।
चकार नीलजलदव्यस्ता इव गजैर्दिशः ॥ ५२ ॥

अथ तेषां निरस्तानां मेरुपार्श्वे तपस्यताम् ।
मुनीनामपतत् मूर्द्धि तन्नजाश्वसकृद्दिवः ॥ ५३ ॥

དེ་ལས་དེ་རྣམས་ཁྲོ་བས་གདུངས། མིག་གིས་མཁའ་ལ་ལྟ་བྱེད་ཅིང་།
སེར་སྐྱའི་འོད་ཀྱིས་འཁྲི་ཤིང་གི། ཚོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་རྣམས་སེར་སྐྱུར་བྱས། 54

དེ་རྣམས་འདི་ཅི་ཞེས་བརྗོད་ཁྲོས། དམོད་པའི་མེ་ནི་སྤྲོ་འདོད་དེར།
ལྷ་ཡི་ཡོ་ཉ་མདོན་ཕྱོགས་དེ། རབ་དགའ་རྣམ་པར་གྲུས་པས་སྨྲས། 55

འདི་ནི་ས་སྐྱོང་མ་ལུས་ཀྱི། མགོ་ལ་བཀའ་ནི་ངལ་གསོ་ཞིང་།
བཀྲ་བྱིན་དག་དང་མཚུངས་པའི་དཔལ། ས་ཡི་བདག་པོ་ང་ལས་ནུ། 56

མི་ཡི་ལྷ་ནི་ནམ་མཁའ་ལ། སྤེ་དང་བཅས་པ་རབ་དུ་གཤེགས།
གང་གི་དྲག་པོའི་ཚིག་འདི་སྤྲགས། བསོད་རྣམས་མཐོན་པའི་ང་རྒྱལ་ལྡན། 57

འཛིག་རྟེན་ཀུན་གྱི་བདེ་བའི་དཔལ། སྤྲིན་བྱེད་གང་ལ་འབྱོར་པ་ཡིས།
རབ་བསྐྱེད་གྲགས་པ་མ་མཐོང་སྟེ། ཡང་དག་རིག་ལ་གཏི་མུག་བཞིན། 58

ནོར་འཛིན་གསལ་བས་ཀུ་བེ་ར། སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་གཞོན་ནུ་སྟེ།
ཁྲུ་མཆོག་ལྡན་པ་དབང་ཕྱུག་དང་། དཔལ་དང་འགྲོགས་པས་ཁྱབ་འཇུག་དང་། 59

འོད་རབ་སྤྲོ་བས་ཉི་མ་དང་། སྐྱེ་བོ་དགའ་བས་ཟླ་བ་དང་།
མཐོང་བས་སྟོབས་གཅོད་དབང་པོ་ཡི། གཟུགས་མཆོག་འདི་ཡིས་རྣམ་པར་
འཇོག། 60

སྟོབས་ལྡན་ས་འོག་རབ་དུ་ཞུགས། ད་ཧྲི་ཙ་ཡང་རུས་ལྷག་ཉིད།
རྒྱ་གཏེར་རིང་ཡང་འཁྲུག་མི་འདོར། འདི་ཡི་གཏོང་བས་ཡིན་ནམ་སྙམ། 61

ततस्ते क्रोधसन्तप्तदृशो व्योमावलोकिनः।
चक्रुः भृकुटिप्रभावह्निकलापकपिला दिशः ॥ ५४ ॥

किमेतत् कोप इत्युक्त्वा शापाग्निं विसिसृक्षया[1]।
अभ्येत्य देवदूतस्तान् प्रहर्षाकुलितोऽवदत् ॥ ५५ ॥

एष निःशेषभूपालमौलिविश्रान्तशासनः।
पाकशासनतुल्यश्रीर्मान्धाता पृथिवीपतिः ॥ ५६ ॥

नभसा नरदेवोऽयं सह सैन्यैः प्रसर्पति।
यस्य कीर्त्तनधन्येयं वाणी पुण्याभिमानिनी ॥ ५७ ॥

न दृष्टो यस्य निर्द्दिष्टसर्व्वलोकसुखश्रियः।
*मोहसंविन्मयस्येव * * * विभवी मदः ॥ ५८ ॥

कौवेरं धनदव्यक्त्या कौमारं शक्तिमत्तया।
ऐश्वरं वृषभयोगात् वैष्णवं श्रीसमागमात् ॥ ५९ ॥

प्रतापप्रसरात् सौरमैन्दवं जननन्दनात्।
ऐन्द्रं वृत्तबलच्छेदात् दिव्यं रूपं बिभर्त्त्ययम् ॥ ६० ॥

बलिः प्रयातः पातालं दधीचोऽप्यस्थिशेषताम्।
अस्य त्यागेन जलधिः[2] क्षोभमद्यापि नोज्झति ॥ ६१ ॥

---

१ Orig. इत्युक्तैः शापाग्निसिसृक्षया। २ Orig. जलेब्धिः।

* Three letters are wanting in this line the equivalents of which are not traceable in the Tibetan version.

དེ་སྐད་ལྷ་ཡི་བོ་ཉའི་ཚིག། ཐོས་ནས་ཐུབ་པའི་དབུས་སོན་པའི།
བཞིན་ངན་ཞེས་བྱ་ཐུབ་པ་ཡིས། དམོད་པའི་རྒྱ་ནི་མཁའ་ལ་གཏོར། 62

དེ་ནས་སྐྱེ་དཔོན་ཡོངས་འདྲེན་གྱིས། རབ་ཏུ་བཞད་ཅིང་དེ་ལ་སྨྲས།
དྲང་སྲོང་ཆེན་པོ་ཁྲོ་བ་ཐོང་། དཀའ་ཐུབ་ཟད་པར་ཡོངས་མ་མཛད། 63

ས་བདག་མདུན་དུ་དམོད་པ་འདི། འབྲས་མེད་ངོ་ཚར་འགྱུར་བར་འགྱུར།
ཁྱོད་ཀྱིས་གང་གིས་འདབ་གཤོག་ཟད། བཟོད་པའི་བྱ་དེ་བདག་ཅག་མིན། 64

དེ་སྐད་སྐྱེ་དཔོན་གྱིས་སྨྲས་ཚེ། དམོད་པས་བཟུང་བའི་དཔུང་ཚོགས་ལ།
མདུན་དུ་ས་བདག་གིས་བལྟས་ནས། ཡ་མཚན་པས་འདི་ཅི་ཞེས་གསུངས། 65

དེ་ནས་སྐྱེ་དཔོན་ཁྲོ་ལྡན་པས། དེ་ལ་ཡང་དག་མངོན་ཕྱོགས་སྨྲས།
ལྷ་གཅིག་དྲང་སྲོང་དེ་དག་གིས། དམོད་པས་དཔུང་འདི་མི་བགྲོད་དོ། 66

ཁྱོད་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རིན་ཅེན་འདི་འང་། མཁའ་ལ་དམོད་པས་ཉིམ་པར་འཁྲུམ།
སྤྲིན་གྱིས་ཡང་དག་བཀག་པ་ཡི། ཚ་ཟེར་ཅན་དང་མཚུངས་པར་བཟུང་། 67

དེ་དག་ཐོས་ཤིང་མི་བདག་གིས། མདུན་དུ་དེ་ལྟར་མཐོང་ནས་ཀྱང་།
མིག་ཉིད་ཀྱིས་བཟུང་དམོད་པ་དག། འབྲས་མེད་རབ་གཏུམ་བསླད་པར་སོ། 68

སྙིང་རྗེའི་ཚོགས་ཀྱིས་ལུས་འཇིག་པས། ཡོངས་བསྐྱངས་དེ་ཡི་ཀུལ་ཀའི་བཀས།
དམན་པའི་དྲང་སྲོང་ཚེ་ཉམས་ཀྱི། རལ་པ་ས་ལ་ལྷུང་པར་གྱུར། 69

श्रुत्वेति देवदूतस्य वचनं मुनिमध्यगः।
ससर्ज दुर्मुखो नाम मुनिः शापजलं दिवि ॥ ६२ ॥

प्रहसन्नथ तं प्राह सेनानां परिणायकः।
महर्षे संहर रुषं मा कृथास्तपसः क्षयम् ॥ ६३ ॥

वैफल्यलज्जां शापोऽयं यास्यत्यग्रे महीपतेः।
नैते वत खगा येषां यूयं पक्षक्षयक्षमाः[1] ॥ ६४ ॥

इत्युक्ते सैन्यपतिना शापस्तब्धामनीकिनीम्।
दृष्ट्वाग्रे विस्मयादूचे किमेतदिति भूपतिः ॥ ६५ ॥

संरब्धोऽथ समभ्येत्य सेनापतिरुवाच तम्।
तेषां देव महर्षीणाम् शापात् सैन्यं न सर्पति ॥ ६६ ॥

इदञ्च चक्ररत्नं ते व्योम्नि शापविघूर्णितम्।
धत्ते जलदसंरुद्धतिग्मदीधितितुल्यताम् ॥ ६७ ॥

एतदाकर्ण्य नृपतिर्दृष्ट्वा चाग्रे तथैव तत्।
दृशैव विदधे शापं विफलोच्चण्डविप्लवम् ॥ ६८ ॥

देहक्षयं महर्षीणाम् परिरक्षन् कृपाकुलः।
जटा न्यपातयत्[2] भूमौ स लोलालसशासनः ॥ ६९ ॥

१ Orig. न ते वय खगा येवां यूयं मत्तयथमाः।
२ Orig. जटन्यपतियत्।

ཁྲོ་དང་སྨོངས་པ་མི་ཐུབ་ན། བདག་ཅག་དོན་མེད་ཁྲར་གྱུར་ཅེས།
དེ་དག་རལ་པ་ཅོ་ཆ་ནས། ས་གཞི་ལ་ནི་འབྲུར་བ་བཞིན། 70

དེ་ནས་མི་བདག་ལྷུན་པོའི་རྩེར། ཕྱིན་ནས་ལྷ་རྣམས་གནས་པ་ནི།
གྲོང་ཁྱེར་ལྟ་ན་སྡུག་ཅེས་པ། ལྟ་ན་མཛེས་པ་མཐོང་བར་གྱུར། 71

དེར་ནི་རོལ་མཚོ་ལས་འཐོན་པའི། ཀླུ་རྣམས་དགའ་ལ་རབ་བཙེམས་ནས།
གནོད་སྦྱིན་ལག་ན་གཞོང་ཐོགས་དང་། འཕྲེང་འཛིན་ཞེས་པའི་ལྷ་དང་ནི། 72

དེ་བཞིན་རྟག་མྱོས་ཞེས་པའི་ལྷ། ཁྲོ་བས་སྡོམ་བྱེད་སྡེ་རྣམས་དང་།
རྒྱལ་ཆེན་བཞི་ཡི་རིས་ཞེས་པ། ཤིན་ཏུ་སྤོབས་ལྡན་སྐབས་གསུམ་པ། 73

རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞི་པོ་རྣམས། གོ་བགོས་མཚོན་ཐོགས་གཡུལ་ཞུགས་པ།
རྒྱལ་པོའི་མཐུ་ཡིས་ཕམ་གྱུར་ནས། རང་སྡེ་རྣམས་ཀྱི་སྔོན་འགྲོ་བྱས། 74

དེ་ནས་རྒྱ་ཆེ་དཔག་བསམ་ཤིང་། ཡིད་འཕྲོག་ཀོ་བི་དཱ་ར་ནི།
ཡོངས་འདུ་ཞེས་པ་མཐོང་བར་གྱུར། ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཡང་དག་བསྟེན། 75

དེ་ནས་ལྷུན་པོའི་རྩེར་འོད་ཟེར། འཕྲེང་བ་བཞིན་དུ་དྲི་མ་མེད།
མཁའ་ནི་རང་འོད་ཀྱིས་གསལ་བ། ཆོས་བཟང་ཞེས་པའི་མདུན་སར་ཕྱིན། 76

གསེར་དང་བྱུ་རུ་བཻ་ཌཱུརྻའི། ཀ་བའི་ཚོགས་ནི་གསལ་ཞིང་མཛེས།
ཁང་བཟང་རྣམ་པར་རྒྱལ་ཞེས་པ། གྲུགས་པས་གང་ལས་རྣམ་པར་མཛེས། 77

अजितक्रोधमोहानां भारभूता वृथा वयम् ।
इतीव लज्जया तेषां लीनाः क्षितितले जटाः[१] ॥ ७० ॥

अथ मेरुशिरः प्राप्य नृपः सुरनिकेतनम् ।
पुरं सुदर्शनं नाम ददर्श प्रियदर्शनम् ॥ ७१ ॥

नागास्तत्र कृतारक्षाः प्रख्यातोदकनिश्रिताः ।
करोटपाणयो यक्षाः सुरमालाधराभिधाः ॥ ७२ ॥

सदा मत्तास्तथा देवाः क्रोधोत्तम्भितसैनिकाः ।
महाराजकायिकाख्याः[२] त्रिदशा बलवत्तराः ॥ ७३ ॥

महाराजाश्च चत्वारः सन्नद्धकवचायुधाः ।
जित्वा राज्ञा प्रभावेण निजसेनाग्रगाः कृताः ॥ ७४ ॥

ततः कल्पद्रुमोदारकोविदारमनोहरम् ।
ददर्श पारिजाताख्यं संश्रयं त्रिदिवौकसाम् ॥ ७५ ॥

मेरोर्मूर्द्धि ततः शुभ्रप्रभां मालामिवामलाम् ।
सुधर्म्माख्यां सभां प्राप प्रभावोद्भासिताम्बराम्[३] ॥ ७६ ॥

हेमविद्रुमवैदूर्य्यस्तम्भसम्भारभास्वरः ।
प्रासादो वैजयन्ताख्यः प्रख्यातो यत्र राजते ॥ ७७ ॥

१ Orig. जनैः । २ Orig. reads also चातुर्राजकायिकाख्याः ।
३ Orig. reads also स्वभावोद्भासिताम्बराम् ।

གང་དུ་ཆུ་སྐྱེས་བཞིན་རས་དང༌། བྱུང་བ་ལན་བུས་མཚུངས་གྱུར་པ།
ལྷ་ཡི་བུ་མོས་པད་ཊྜོན་དང༌། པདྨ་འི་ཤིང་གི་ལྷ་མོ་འོ། 78

ནོར་བུའི་ཞལ་ཞལ་ཀ་བ་ས། གང་དུ་ལྷ་ཡི་གཟུགས་བརྙན་གྱིས།
ལྷ་ཡི་འཛིག་རྟེན་གཅིག་ཉིད་ཀྱང༌། ལྷ་ཡི་འཛིག་རྟེན་དུ་མ་འཛིན། 79

རིན་ཆེན་དྲ་བབས་བ་གཡས་གྱི། འོད་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱིས་ནམ་བཀྲ་གང༌།
ཕྱོགས་ནམས་མཛེས་པས་ཁྱབ་གྱུར་དེ། བརྒྱ་ཕྲག་བརྒྱ་བྱིན་ཆོན་གྱིས་བཞིན། 80

གང་དུ་རླུང་བཞོན་གྱིས་བསྐྱོད་པའི། དཔག་བསམ་ཀང་འཕྲུང་འཁྲི་ཤིང་གིས།
དགའ་བ་བསྐྱེད་དེ་དགའ་བའི་དཔལ། ཞིང་རབ་བསྒྲར་མ་བཞིན་དུ་མཛེས། 81

གང་ན་ཤིན་ཏུ་སྣ་ཚོགས་ཞེས། ལྷ་ཡི་སྐྱེད་ཚལ་ཡིད་དགའ་བ།
རྟག་ཏུ་སྤྲོ་བས་དགའ་མ་དག། འདོད་དང་སོ་ཀའི་བཞེད་པ་བཞིན། 82

འདོད་པ་ཀུན་དང་བདེ་བ་ཀུན། དུས་ཚོགས་ཀུན་དུ་མི་དོག་འབབ།
ལྷ་ནམས་གནས་ནི་ཐམས་ཅད་ལས། ཁྱད་འཕགས་རྒྱལ་པོས་མཐོང་གྱུར་ནས། 83

ཡུད་ཙམ་ལ་མཚན་གཡོ་མེད་ཅིང༌། འཛུམ་པའི་སྤྲུན་དང་ཀུན་དཀར་བཅས།
ལེགས་བྱས་ནམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཀྱིས། འབྲས་བུ་དེ་ནི་འདི་ཞེས་བསམས། 84

ལྷ་ཡི་བདག་པོའི་ས་སྐྱོང་ནི། སྤྱིད་ལེན་བྱུང་བའི་ཚོགས་གྱིས་པ།
དགའ་ཚལ་ནམ་པ་དང་བཅས་བཞིན། དེར་ནི་དྲི་བཟང་ལྡན་པ་མཐོང༌། 85

यत्राब्जैर्वदनैर्भृङ्गैरलकैस्तुल्यतां गताः ।
पद्मिन्यः सुरनारीणां पद्मिनीनां सुराङ्गनाः ॥ ७८ ॥

विम्बितैस्त्रिदशैर्यत्र मणिभूस्तम्भभित्तिषु ।
सुरलोको विभर्त्त्येकोऽप्यनेकसुरलोकताम् ॥ ७९ ॥

रत्नतोरणहर्म्यांशुनिवहैर्यत्र चित्रिताः ।
व्याप्ता विभान्ति ककुभः शक्रायुधशतैरपि ॥ ८० ॥

यत्र बालानिलालोलकल्पपादपपल्लवैः ।
नृत्यद्धस्ता इवाभान्ति नन्दिन्यो नन्दनश्रियः ॥ ८१ ॥

यत्र चैत्ररथं नाम देवोद्यानं मनोरमम् ।
धत्ते नित्योत्सवं प्रेमिकामं कामवसन्तयोः ॥ ८२ ॥

सर्व्वकामं सर्व्वसुखं सर्व्वर्त्तुकुसुमोज्ज्वलम् ।
सर्व्वातिशयितं दृष्ट्वा देवानां सदनं नृपः ॥ ८३ ॥

मुहूर्त्तविस्मयास्पन्दसानन्दस्निग्धलोचनः ।
अचिन्तयत् सुकृतीनामिमास्ताः फलभूमयः ॥ ८४ ॥

ऐरावणं सुरपतेर्लीलालिवलयाकुलम् ।
ददर्श तत्र सामोदं साकारमिव नन्दनम् ॥ ८५ ॥

དེ་ནས་ས་ཡི་དབང་པོ་ནི། འོངས་པར་ཤེས་ནས་དབང་པོ་ནི།
ལྷ་ཡི་ཚོགས་དང་བཅས་པ་དག། རབ་དགའ་ལྡན་པས་བསུ་བ་བྱས། 86

རིན་ཅེན་འཕྲེང་བས་ནོར་མཛེས་པའི། མདུན་སའི་ས་གཞི་རྒྱལ་པོ་ཡི།
རྒྱལ་པོ་ལྷ་ཡི་རྒྱལ་པོ་ཡིས། མཆོད་པ་རྡུལ་བྲལ་མཆོག་གིས་བསྟེན། 87

རིན་ཅེན་སྟན་གྱི་འཕྲེང་བ་ལ། སྐབས་གསུམ་པ་ནོམས་ཉེར་བཞུགས་ཤིང་།
མཆོད་སྦྱིན་བརྒྱ་པའི་སྟན་ཕྱེད་ལ། མི་ཡི་བདག་པོ་དཔལ་ལྡན་བཞུགས། 88

དེར་ནི་སྟན་གཅིག་ལ་འདུག་པའི། ལྷ་དབང་མི་ཡི་བདག་པོ་དག།
ཡོན་ཏན་ཚོགས་ནི་གྱི་ཆེ་བའི། གཟུགས་ནི་ཁྱད་པར་མེད་པར་མཐོང་། 89

དེ་ནས་ལྷ་ཀུན་གྱིས་སྨྲོས་པའི། རབ་གསལ་མིག་ནི་ཀིང་དྲུག་པས།
བཞིན་པད་འཕྲུང་ལྡན་མི་བདག་ལ། འཁྲིག་ཁྱེད་ཀྱིས་ནི་ཡང་དག་སྨྲས། 90

ཀུ་ས་གཟི་བརྗིད་གཏེར་གྱི་གཟི། གང་ཞིག་བསྟགས་ཟོས་མངོན་པར་འཆར།
ཁྱེད་ཀྱིས་ས་ནི་བསྒྲོན་གྱུར་ཅིང་། འོད་ལྡན་ལྷ་ཡི་ནམ་མཁའ་ཡང་། 91

མཐུ་ཡིས་རབ་མཐོ་གྲགས་སྙན་དག། གསལ་བའི་གོས་ཅན་ས་གསུམ་དུ།
ཡང་དག་རྒྱལ་པོ་ནོར་རྒྱལ་བ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་འདི་མཛེས་སོ། 92

ཁྱོད་གདམས་བདུད་རྩིའི་བཏུང་བ་དང་། ཁྱོད་ནི་བལྟ་བའི་རོ་ལ་ཡང་།
ནོ་བ་མིག་ཀུང་རབ་བརྒྱལ་ཅིང་། བདེ་བའི་སྒྲ་ལ་དཀྱུངས་ཅན་ནོ། 93

पुरन्दरस्ततो ज्ञात्वा प्राप्तं भूमिपुरन्दरम् ।
प्रत्युद्ययौ प्रमुदितः सह सर्व्वैर्मरुद्गणैः ॥ ८६ ॥

पूजितः सुरराजेन रत्नराजिविराजिताम् ।
राजराजः सभाभूमिं भेजे विरजसां वरः ॥ ८७ ॥

त्रिदशेषूपविष्टेषु रत्नपर्य्यङ्कपंक्तिषु ।
उपाविशन्नृपः श्रीमानासनार्धे शतक्रतोः ॥ ८८ ॥

एकासनजुषोस्तत्र सुरेन्द्रमनुजेन्द्रयोः ।
रूपं गुणगणोदारं निर्व्विशेषमदृश्यत ॥ ८९ ॥

ततः सर्व्वसुरोत्सृष्टस्पष्टलोचनषट्पदैः ।
पीयमानमुखाम्भोजं व्याजहार हरिर्न्नृपम् ॥ ९० ॥

अहो पदीयं श्लाघ्यस्ते तेजसा तेजसां निधे ।
भवता भूषिता भूमिर्द्यौश्च देवेन भास्वता ॥ ९१ ॥

अभ्युन्नतप्रभावोऽयं लसत्सितयशोऽंशुकः[1] ।
भ्राजते ते त्रिभुवने साम्राज्यविजयध्वजः ॥ ९२ ॥

त्वत्कथामृतपानस्य त्वद्दर्शनरसस्य च ।
प्रेर्य्यते श्रोत्रनेत्रेण सुखाख्याने सरस्वती ॥ ९३ ॥

---

१ Orig. लसत्सितयशांसुकम् ।

ལས་ཉོམས་འབྲས་བུ་ཐོད་པ་ཡི། ཐེ་ཚོམ་ཅན་ཅིང་ངེས་པ་འདི།
འབྱོར་པ་ལེགས་བྱས་ཀྱིས་ཐོབ་པ། ཁྱོད་ཉིད་ཁོ་ནས་བརྟན་པར་བྱས། 94

བསོད་ནམས་འོས་པའི་ཀུན་སྤྱོད་ལྡན། ཁྱོད་ལྟ་བསོད་ནམས་ཀྱིས་མཐོང་གང་།
འདི་ཉིད་ཕྱིར་ན་དབང་པོ་ཡི། ཚོགས་ལས་མིག་ཉིད་དགའ་བའི་གནས། 95

ལྷ་ཡི་དབང་པོས་འདི་བརྗོད་ཆོ། གྲགས་པའི་གཏེར་ནི་ང་ལས་ནུས།
མཐུ་འདི་ཁྱོད་ཀྱི་དྲན་ནོ་ཞེས། སྨྲས་ནས་གདོང་ནི་དུད་པར་གྱུར། 96

དེ་ལྟར་དེ་ནི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས། རྟག་ཏུ་གུས་པས་མཆོད་ལྡན་དེའི།
ལྷ་ཡུལ་བཞུགས་ཤིང་གནས་པ་ལས། དབང་པོ་དྲུག་གི་དུས་འདས་གྱུར། 97

ལྷ་མིན་དཀྱིལ་འཁོར་མཐའ་དག་ནི། དེ་ཡི་ཕ་རོལ་གནོན་པས་ཉམས།
ལྷ་ཡི་རྒྱལ་པོ་འཆི་མེད་ཅིང་། དར་བ་དང་ནི་རྒྱལ་བར་གྱུར། 98

གཟི་ལྡན་གཡུལ་དུ་གཞུ་འཛིན་ལྷའི། དཔུང་པའི་གྲིབ་མས་ཉེར་འཚོ་རྣམས།
དཔའ་བོ་ལྡོན་པ་ཆེན་པོ་དེའི། ངལ་གསོ་དག་ནི་བསྙེན་པར་བྱེད། 99

དེ་ཡི་བསོད་ནམས་ཚོང་ཟོང་གིས། ཉོས་པ་མི་ཟད་བདེ་སྤྱོད་པའི།
དུས་ཀྱི་རྒྱུན་ནི་ཆེ་བ་ལ། བརྒྱ་བྱིན་དྲུག་ནི་འདས་པར་གྱུར། 100

དམ་པའི་ལས་འབྲས་སྤྱོད་པ་ཡིས། རྟགས་ནི་དྲི་མ་མེད་པའི་ཡིད།
དེ་ནི་རྟོག་པར་གྱུར་པ་ལས། རབ་ཏུ་ཉེ་བར་ཡོངས་ཟད་གྱུར། 101

स्थिरीकृतस्त्वयैवायं[1] सुकृताप्तविभूतिना ।
कर्म्मणां फलवादस्य निश्चयश्छिन्नसंशयः ॥ ९४ ॥

अतएवेन्द्रियग्रामे चक्षुरेव स्पृहास्पदम् ।
पुण्यैः पुण्योचितांचार दृश्यन्ते यद्भवद्विधाः ॥ ९५ ॥

इत्युक्ते त्रिदशेन्द्रेण मान्धाता यशसां निधिः ।
त्वत्प्रसादप्रभावोऽयमित्युवाच नताननः ॥ ९६ ॥

इत्येवं पूज्यमानस्य तस्य नित्यादरैः सुरैः ।
षड़िन्द्रः प्रययौ कालः त्रिदिवे वसतः सतः ॥ ९७ ॥

तत्पराक्रमविश्वस्तसमस्तसुरमण्डलः ।
बभूव सुरराजस्य निरपायोदयो जयः ॥ ९८ ॥

दीप्तदानवसंग्रामे तस्य शौर्य्यमहातरोः ।
विश्रान्तिं भेजिरे देवा भुजच्छायोपजीविवत् ॥ ९९ ॥

तस्य पुण्यपणक्रीतं भुञ्जानस्याक्षयं सुखम् ।
कालप्रवाहे महति प्रययुः षट् पुरन्दराः ॥ १०० ॥

सत्कर्म्मफलभोगस्य लाञ्छनं विमलं मनः ।
कालुष्याज्जायते तस्य प्रत्यासन्नः परिक्षयः ॥ १०१ ॥

१ Orig. वायि ।

དེ་ནས་དུས་ཀྱིས་ས་བདག་ནི། ཉེས་པའི་རྟོག་པས་རབ་བགོས་ཤིང་།
མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་ཆགས་པ་ཡིས། ཟིལ་མཚོན་ཡིད་ལ་འདོད་པར་གྱུར། 102

སྐབས་གསུམ་པ་ཡི་དཔལ་འབྱོར་ནི། བདག་གི་དཔུངས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྲུངས།
དེ་ལས་རེ་ཞིག་སྟན་ཕྱེད་ཀྱིས། བག་འཁུམ་འདི་ནི་ཡོངས་མི་བཟོད། 103

འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་ཁུར་འཛིན་པ། བདག་གི་དཔུང་པ་འདི་ཡིས་བཟོད།
བདག་རང་གཅིག་པུ་ལྷ་དབང་དུ། མཐུ་ཡིས་འགྱུར་བ་མིན་པ་ཅི། 104

ལྷ་ཡི་དབང་པོ་ཉམས་བྱས་ནས། མཐོ་རིས་རྒྱལ་སྲིད་ཕུན་སུམ་ཚོགས།
གདུགས་གཅིག་ཉིད་ཀྱི་ཐིག་ལེ་ནི། རང་ཉིད་འཛིན་པར་འོས་པ་བསྟེན། 105

དེ་ལྟར་བསམས་ཤིང་བརྒྱ་བྱིན་ལ། འཁུ་བར་མངོན་པར་འདོད་པ་དེའི།
དཀར་བའི་འོད་ལྡན་མཐུ་ཡི་དཔལ། འབྲིང་བ་བཞིན་དུ་ཉམས་པར་གྱུར། 106

སྡུག་པོས་གྱིས་པར་བསམས་པ་ཡིས། སྐྱེ་བོ་ལེགས་པའི་དགོས་གཅོད་པའི།
གཡོ་ལྡན་དཔལ་ནི་སྤྲེད་བཅས་ཀྱིས། ཡིད་ཀྱི་རྫིང་བུ་དྲི་མར་བྱེད། 107

བག་མེད་སྤྱོད་པའི་པོ་ཉ་ནི། ཆེ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བཟོད་པར་དཀའ།
རིགས་ནི་ཉམས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐད། སྡིག་པས་འཁྲུགས་པའི་བློ་གྲོས་སོ། 108

སྡིག་པ་རྣམ་པར་བརྟགས་ཙམ་གྱིས། ས་བདག་ས་ལ་སྐད་ཅིག་གིས།
ལྷུང་སྟེ་འབྲས་བུ་ནམ་ལྷུང་ཞིང་། ཙ་བ་བཅད་པའི་ལྗོན་པ་བཞིན། 109

अथ कालेन कालुष्यकलितस्य मनोरथः ।
अभूल्लोभाभिभूतस्य भूपतेरभिमानिनः ॥ १०२ ॥

त्रिदशानामियं लक्ष्मीर्मद्बाहुबलपालिता ।
तदिमां न सहे तावदर्धासनविड़म्बनाम् ॥ १०३ ॥

अहमेकः सुरपतिप्रभावेऽनु भवामि कम् ।
अयं मम भुजः सर्व्वजगत्भारभरक्षमः ॥ १०४ ॥

च्यावयित्वा सुराधीशं स्वर्गसाम्राज्यसम्पदम् ।
एकातपत्रतिलकां स्वयंग्राहोचिताम् भजे ॥ १०५ ॥

इति चिन्तयतस्तस्य शक्रद्रोहाभिलाषिणः ।
शुभ्रप्रभा प्रभावश्रीर्मालेव म्लानतां ययौ ॥ १०६ ॥

घनोदयसमुत्सिक्ता सौजन्यतटपातिनी ।
लोलं कलुषयत्येव मानसं श्रीतरङ्गिणी ॥ १०७ ॥

प्रमदा विपदां दूतिः दुःसहा महतामपि ।
कुशलोन्मूलनायैव किल्बिषाकुलिता मतिः ॥ १०८ ॥

पापसंकल्पमात्रेण क्षितौ क्षितिपतिः क्षणात् ।
पपाताविश्रम्भफलश्छिन्नमूल इव द्रुमः ॥ १०९ ॥

མ་གོམས་པ་ཡིས་རིག་པ་འཇོམས། གྲུགས་པ་གྲུས་པས་དཔལ་འབྱོར་འཇོམས།
ཉམ་སྐྱང་གིས་ནི་ལེགས་ཉིད་འཇོམས། ཆགས་པས་ཡང་དག་མཐོ་བ་འཇོམས། 110

ཀྱུ་མ་ཀཱ་ཡི་དང་གྲུས་ཆེ། ཆེ་ཞིང་མཐོ་བའི་རྩེར་འཇོགས་པ།
འབྱོར་པས་གྲུགས་པ་སྐྱེས་པ་ཉམས། འཕྲལ་ཉིད་དུ་ནི་འོག་ཏུ་ལྷུང་། 111

དེ་ཡི་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་ལ། ཐམས་ཅད་ཟིལ་གནོན་ཞེས་བྱ་མཆོད།
ལྷ་དབང་རྒྱལ་སྲིད་བསྟེན་འོས་ནི། དེ་ཡིས་འབྲས་བུ་ཐོབ་གྱུར་ཅིང་། 112

གང་ཡང་ལྷ་དབང་ལས་ལྷག་པ། མཐུ་ནི་ཡ་མཚན་ལྡན་པ་དག།
དེ་ཡི་སྟོད་ལ་སྦྱིན་པའི་ཆོས། བསྐྱེད་པ་མི་ཤུང་སྐལ་བར་གྱུར། 113

གཅིག་ལྡན་ཞེས་ནི་བྱ་བ་ཡི། གྲོང་ཁྱེར་འོས་ཤིང་གཙང་བ་རུ།
ཚོང་དཔོན་ཨུད་ཀ་རི་ཀ་ཞེས། དེ་ཡི་སྔོན་གྱི་སྐྱེ་བར་གྱུར། 114

ཡང་དག་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནི། ཉིད་དུ་གྱུར་ཅིང་སེམས་ཅན་ཀུན།
སྒྲོལ་བ་ལ་བརྩོན་ཉམ་གཟིགས་མཚན། བསོད་སྙོམས་སྐྱང་དུ་དེ་ཁྱིམ་ཞུགས། 115

དེ་ཡི་སྟོད་དུ་དང་བའི་བློས། སྣན་མ་ཆག་གང་དེ་ཡིས་འཐངས།
དེ་ལས་ལྷག་མ་བཞི་དག་ནི། ས་ཡི་གཞི་ལ་ལྷུང་བར་གྱུར། 116

དེ་ཡི་སྦྱིན་པའི་མཐུ་ཡིས་ནི། ས་ཡི་བདག་པོ་ང་ལས་ནུ།
གླིང་ཉམས་ཀུན་གྱི་བདག་གྱུར་ནས། བརྒྱ་བྱིན་སྟན་ཕྱེད་ཐོབ་པར་གྱུར། 117

हन्ति विद्यामनभ्यासः श्रियं हन्ति मदोदयः।
विद्वेषः साधुतां हन्ति हन्ति लोभः समुन्नतिम्॥ ११० ॥

अहो बत महोत्कर्षशृङ्गारोहो महोदयः।
विभवोद्भवमत्तानां सहसैव पतत्यधः॥ १११ ॥

तेन सर्व्वविभूर्नाम पूजितः पूर्व्वजन्मनि।
तत्फलादाप्तवान् राज्यं स्पृहनीयं मरुत्पतेः॥ ११२ ॥

सुराधिपाधिकः कोऽपि प्रभावो विस्मयावहः।
अनल्पपिण्डस्तस्याभूत् पात्रदानांशसम्भवः॥ ११३ ॥

बन्धुमत्यभिधानायां नगर्य्यामुषितः शुचिः।
वणिगुत्करिको नाम सोऽभवत् पूर्व्वजन्मनि॥ ११४ ॥

विपश्यी नाम भिक्षार्थे सम्यक् सम्बुद्धतां गतः।
विवेश तद्गृहं सर्व्वसत्त्वसन्तारणोद्यतः॥ ११५ ॥

पात्रे तस्य स चिक्षेप[१] मुद्गमुष्टिं प्रसन्नधीः।
फलानि तत्र चत्वारि पेतुः शेषाणि भूतले॥ ११६ ॥

तेन दानप्रभावेण मान्धाता पृथिवीपतिः।
सर्व्वद्वीपपतिर्भूत्वा शक्रार्द्धासनमाप्तवान्॥ ११७ ॥

---

१ Orig. स नंक्षेत्र।

དེ་ཡི་སེམས་ནི་གཞན་གང་ལས། སྲན་མ་ལྷག་མ་ས་ལ་ལྷུང་།
དེ་ཚེ་འདི་ནི་འབྲས་བུའི་མཐར། སྐབས་གསུམ་པ་ལས་ལྷུང་བར་གྱུར། 118

གང་ཞིག་མི་ལམ་སྒྱུ་མའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་ནམ་ཡང་མི་འགྲོ་བའི།
རྣམ་རྟོག་འཕྲེང་བ་ཅུང་ཟད་འཁྲུགས་པས་གང་ལ་ཉེ་བར་རབ་སྦྱར་བ།
འདི་ནི་སྨིན་པའི་དཔག་བསམ་ཤིང་གི་མཚུངས་མེད་འབྲས་བུ་རབ་ཀྱིས་ཆོ།
འཁོར་བའི་ལོངས་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་ཉིད་དུ་སྐལ་བ་བསྟེན་པ་རྣམ་དག་གྱུར། 119

སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་དགེས་པ་ཡིས། རང་གི་སྐྱེ་བ་གཞན་བརྗོད་ཅིང་།
དགེ་སློང་རྣམས་ལ་རྗེས་བསྟན་དུ། སྨིན་པའི་འབྲས་བུའི་དཔལ་འདི་གསུངས། 120

ཞེས་པ་དགེ་བ་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་
དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས།
ད་ལས་ནུའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པའི་ཡལ་འདབ་སྟེ་བཞི་པའོ།།

मुक्तशेषस्त्रुतो यस्मात् भूमौ तस्यान्यचेतसः ।
तदसौ फलपर्य्यन्ते पतितस्त्रिदशालयात् ॥ ११८ ॥

लुठति विकलकल्पा यत्र संकल्पमाला
स्फुरति न च कदाचित् स्वप्नमायान्तरे या ।
भवति विभवभोगाभोगिनी भाग्यभाजा-
मतुलफलततिः सा दानकल्पद्रुमाणाम्[1] ॥ ११९ ॥

इत्याह भगवान् बुद्धः प्रेत्य दानफलश्रियम् ।
निजजन्मान्तराख्याने भिक्षूणामनुशासने ॥ १२० ॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां मान्धात्रवदानं नाम चतुर्थः पल्लवः ॥

---

१ Orig. दानकल्पद्रुमः ।

CHAPTER V.

ཟླ་འོད་ཀྱི་རྟོགས་བརྗོད་ནི།

༄༅། །ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་བསྔངས་བསྔུངས་པས་ཤིན་ཏུ་འཁྲུགས་ཤིང་འོ་མའི་
ཆུ་གཏེར་རིང་ཞིག་འདས།
རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་འབྲས་བུ་རབ་ཏུ་གཏོང་ཚེ་དཔག་བསམ་ཤིང་ཡང་འདར་རོ་ལོ།
གང་ཞིག་ལུས་ནི་རབ་ཏུ་གཏོང་ཡང་སྤྱོ་ལོང་ཚོགས་འཛིན་འདར་བ་མི་མངའ་བ།
སྲུ་ཞིག་གཅིག་པུ་དེ་ནི་ལུས་བཀྱིས་སྦྱིན་པའི་ལུགས་འདི་གོམས་པར་གྱུར་པ་
ཡིན། 1

ཀི་ལ་ཤས་མཚོན་བྱུང་ཕྱོགས་ན། ཟླ་ན་མེད་པའི་གྲོང་ཁྱེར་ནི།
བཟང་པོ་འི་གྲག་ཅེས་བྱ་བ་སྟེ། ས་ཡི་རྒྱན་དུ་གྱུར་པ་ཡོད། 2

གང་དུ་གྲགས་སྙན་མེ་ཏོག་དཀར། ཕུན་ཚོགས་ཀུན་གྱི་འབྲས་བུ་བཟང་།
སྦྱིན་པའི་སྐྱེད་ཚལ་འཕྲི་ཤིང་ནི། གྲོང་ཁྱེར་པ་རྣམས་དགའ་སྐྱིད་གྱུར། 3

གྲོང་ཁྱེར་གསུམ་རྒྱལ་མིག་གིས་མེས། གང་དུ་སྐྲག་པས་ཡིད་འབྱུང་ནི།
སྟོབས་མེད་གཡོ་ཞིང་རྩ་བ་ཡི། སྨིན་མ་འཁྲུག་པོ་ཉིད་ཀྱིས་བསྔུངས། 4

Pingala Chhandah Sútra, (Sans.) Fasc. II—III @ /6/ each	Rs 0	12
Prithiráj Rásau, (Sans.) Part I. Fasc. I, Part II, Fasc. I—V @ /6/ each	2	4
Ditto (English) Part II Fasc. I	0	12
Prákrita Lakshanam, (Sans.) Fasc. I	1	8
Parásara Smriti (Sans.) Vol. I, Fasc. 1—8, Vol. II, Fasc. 1—2, @ /6/ each	3	12
Paráśara, Institutes of (English)	0	12
S'rauta Sútra of Ápastamba, (Sans.) Fasc. I—XII @ /6/ each	4	8
Ditto Áśvaláyana, (Sans.) Fasc. I—XI @ /6/ each	4	2
Ditto Látyáyana (Sans.) Fasc. I—IX @ /6/ each	3	6
Ditto S'ánkháyana (Sans.) Fasc. I—VII @ /6/ each	2	10
Sáma Veda Samhitá, (Sans.) Vols I, Fasc. 2—10; II, 1—6; III, 1—7; IV, 1—6; V, 1—8, @ /6/ each Fasc.	13	8
Samkhya Sutra Vritti (Sans.) Fasc. I—III @ /6/ each	1	2
Sáhitya Darpana, (English) Fasc. I—IV @ /6/ each	1	8
Sánkhya Aphorisms of Kapila, (English) Fasc. I and II @ /6/ each	0	12
Sarva Darśana Sangraha, (Sans.) Fasc. II	0	6
Sankara Vijaya, (Sans.) Fasc. II and III @ /6/ each	0	12
Sánkhya Pravachana Bháshya, Fasc. III (English preface only)	0	6
S'ri Bháshyam, (Sans.) Fasc. I	0	6
Suśruta Samhitá, (Eng.) Fasc. I and II @ /12/ each	1	8
Taittiríya Áranya (Sans.) Fasc. I—XI @ /6/ each	4	2
Ditto Bráhmana (Sans.) Fasc. I—XXIV @ /6/ each	9	0
Ditto Samhitá, (Sans.) Fasc. II—XXXIV @ /6/ each	12	6
Ditto Prátiśákhya, (Sans.) Fasc. I—III @ /6/ each	1	2
Ditto and Aitareya Upanishads, (Sans.) Fasc. II and III @ /6/ each	0	12
Tándyá Bráhmana, (Sans.) Fasc. I—XIX @ /6/ each	7	2
Tattva Chintámani, Vol. I, Fasc. I—IX; Vol. II, 1—2 (Sans.) @ /6/ each	4	2
Tul'sí Sat'saí, (Sans.) Fasc. I	0	6
Uttara Naishadha, (Sans.) Fasc. III, V—XII @ /6/ each	3	6
Uvásagadasáo, (Sans.) Fasc. I—V @ /12/	3	12
Varáha Purána, (Sans.) Fasc. I—XII @ /6/ each	4	8
Váyu Purána, (Sans.) Vol. I, Fasc. I—VI; Vol. II, Fasc. I—VII, @ /6/ each Fasc.	4	14
Vishnu Smriti, (Sans.) Fasc. I—II @ /6/ each	0	12
Vivádaratnákara, (Sans.) Fasc. I—VII @ /6/ each	2	10
Vrihannáradíya Purána, (Sans.) Fasc. I—V @ /6/	1	14
Yoga Sútra of Patañjali, (Sans. & English) Fasc. I—V @ /14/ each	4	6

Tibetan Series.

Sher-Phyin—Fasc. I—III @ 1/ each	3	0
*R*togs brj*o*d *d*pag *b*sam *h*khri S'iñ (Tibetan & Sans.) Fasc. I—II @ /1	2	0

Arabic and Persian Series.

'Álamgirnámah, with Index, (Text) Fasc. I—XIII @ /6/ each	4	14
Áín-i-Akbarí, (Text) Fasc. I—XXII @ 1/ each	22	0
Ditto (English) Vol. I (Fasc. I—VII)	12	4
Akbarnámah, with Index, (Text) Fasc. I—XXXVII @ 1/ each	37	0
Bádsháhnámah with Index, (Text) Fasc. I—XIX @ /6/ each	7	2
Beale's Oriental Biographical Dictionary, pp. 291, 4to., thin paper	4	8
Dictionary of Arabic Technical Terms, and Appendix, Fasc. I—XXI @ 1/ each	21	0
Farhang-i-Rashídí (Text), Fasc. I—XIV @ 1/ each	14	0
Fihrist-i-Túsi, or, Túsy's list of Shy'ah Books, (Text) Fasc. I—IV @ /12/ each	3	0
Futúh-ul-Shám Waqídí, (Text) Fasc. I—IX @ /6/ each	3	6
Ditto Azádí, (Text) Fasc. I—IV @ /6/ each	1	8
Haft Asmán, History of the Persian Mansawi (Text) Fasc. I	0	12
History of the Caliphs, (English) Fasc. I—VI @ /12/ each	4	8
Iqbálnámah-i-Jahángírí, (Text) Fasc. I—III @ /6/ each	1	2
Isabáh, with Supplement, (Text) 51 Fasc. @ /12/ each	38	4
Maásir-ul-Umara, Vol. I, Fasc. 1—9, Vol. II, Fasc. 1—8 @ /6/ each	6	6
Magházi of Wáqidi, (Text) Fasc. I—V @ /6/ each	1	14
Muntakhab-ul-Tawáríkh, (Text) Fasc. I—XV @ /6/ each	5	10
Muntakhab-ul-Tawáríkh (English) Vol. II, Fasc. I—V @ /12/ each	3	12

(*Turn over.*)

Muntakhab-ul-Lubab, (Text) Fasc. I—XIX @ /6/ each .. Rs. 7 4
Mu'áṣir-i-'Alamgíri (Text), Fasc. I—VI @ /6/ each 2 2
Nokhbat-ul-Fikr, (Text) Fasc. I 0 6
Niẓámí's Khiradnámah-i-Iskandarí, (Text) Fasc. I and II @ /12/ each .. 1 8
Suyúty's Itqán, on the Exegetic Sciences of the Koran, with Supplement,
(Text) Fasc. II—IV, VII—X @ 1/ each 7 0
Ṭabaqát-i-Náṣirí, (Text) Fasc. I—V @ /6/ each 1 14
Ditto (English) Fasc. I—XIV @ /12/ each 10 8
Táríkh-i-Fíruz Sháhí of Ziaa-al-dín Barní (Text) Fasc. I—VII @ /6/ each 2 10
Táríkh-i-Baihaqi, (Text) Fasc. I—IX @ /6/ each 3 6
Táríkh-i-Fírozsháhí, of Shams-i-Siráj Afif. (Text) Fasc. I—IV @ /6/ each 1 8
Wís o Rámín, (Text) Fasc. I—V @ /6/ each 1 14
Zafarnámah, Vol. I, Fasc. I—IX, Vol. II. Fasc. I—VIII @ /6/ each .. 6 6
Túzak-i-Zehángírí (English) Fasc. I 0 12

ASIATIC SOCIETY'S PUBLICATIONS.

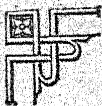
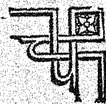
1. ASIATIC RESEARCHES. Vols. VII, IX to XI; Vols. XIII and XVII, and
Vols. XIX and XX @ /10/ each .. Rs. 80 0
Ditto Index to Vols. I—XVIII 5 0
2. PROCEEDINGS of the Asiatic Society from 1865 to 1869 (incl.) @ /4/ per
No.; and from 1870 to date @ /6/ per No.
3. JOURNAL of the Asiatic Society for 1843 (12), 1844 (12), 1845 (12),
1846 (5), 1847 (12), 1848 (12), 1850 (7), 1851 (7), 1857 (6),
1858 (5), 1861 (4), 1864 (5), 1865 (8), 1866 (7), 1867 (6), 1868 (6),
1869 (8), 1870 (8), 1871 (7), 1872 (8), 1873 (8), 1874 (8), 1875
(7), 1876 (7), 1877 (8), 1878 (8), 1879 (7), 1880 (8), 1881 (7), 1882 (6),
1883 (5), 1884 (6), 1885 (6) 1886 (8), 1887 (7). @ 1/ per No. to Sub-
scribers and @ 1/8 per No. to Non-Subscribers.

N. B. The figures enclosed in brackets give the number of Nos. in each Volume.

4. Centenary Review of the Researches of the Society from 1784—1883 .. 3 0
General Cunningham's Archæological Survey Report for 1863-64 (Extra
No., J. A. S. B., 1864) 1 8
Theobald's Catalogue of Reptiles in the Museum of the Asiatic Society
(Extra No., J. A. S. B., 1868) 1 8
Catalogue of Mammals and Birds of Burmah, by E. Blyth (Extra No.,
J. A. S. B., 1875) 3 0
Sketch of the Turki Language as spoken in Eastern Turkestan, Part II,
Vocabulary, by R. B. Shaw (Extra No., J. A. S. B., 1878) .. 3 0
Introduction to the Maithili Language of North Bihár, by G. A. Grierson,
Part II, Chrestomathy and Vocabulary (Extra No., J. A. S. B., 1882) .. 3 0
5. Anis-ul-Musharrahin 3 0
6 Catalogue of Fossil Vertebrata 2 0
7. Catalogue of the Library of the Asiatic Society, Bengal 3 8
8. Examination and Analysis of the Mackenzie Manuscripts by the Rev.
W. Taylor 2 0
9. Han Koong Tsew, or the Sorrows of Han, by J. Francis Davis .. 1 8
10. Iṣṭiláhát-uṣ-Ṣúfiyah, edited by Dr. A. Sprenger, 8vo. 1 0
11. Ináyah, a Commentary on the Hidayah, Vols. II and IV, @ 16/ each .. 32 0
12. Jawámi-ul-'ilm ir-riyáẓí, 168 pages with 17 plates, 4to. Part I .. 2 0
13. Khizánat-ul-'ilm 4 0
14. Mahábhárata, Vols. III and IV, @ 20/ each 40 0
15. Moore and Hewitson's Descriptions of New Indian Lepidoptera,
Parts I—III, with 8 coloured Plates, 4to. @ 6/ each 18 0
16. Purana Sangraha, I (Markandeya Purana), Sanskrit 1 0
17. Sharaya-ool-Islam 4 0
18. Tibetan Dictionary by Csoma de Körös 10 0
29. Ditto Grammar " " 8 0
20. Vuttodaya, edited by Lt.-Col. G. E. Fryer 2 0

Notices of Sanskrit Manuscripts, Fasc. I—XXIII @ 1/ each .. 23 0
Nepalese Buddhist Sanskrit Literature, by Dr. R. L. Mitra 5 0

N. B. All Cheques, Money Orders &c. must be made payable to the "Treasurer Asiatic Society" only.

BIBLIOTHECA INDICA;

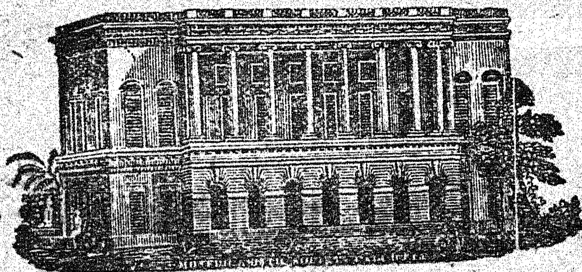
A

COLLECTION OF ORIENTAL WORKS

PUBLISHED BY THE

ASIATIC SOCIETY OF BENGAL.

NEW SERIES, No. 773.

AVADÁNA KALPALATÁ

WITH ITS TIBETAN VERSION

NOW FIRST EDITED

BY

SARAT CHANDRA DÁS, C. I. E.,

ASSOCIATE MEMBER, AS. SOC., BENG.

AND

PAṆḌIT HARI MOHAN VIDYÁBHÚSHAṆA,

ORIENTAL LIBRARIAN, AS. SOC., BENG.

VOL. I, FASC. III.

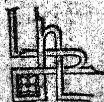
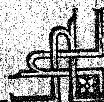
CALCUTTA:

PRINTED AT THE BAPTIST MISSION PRESS,

AND PUBLISHED BY THE

ASIATIC SOCIETY, 57, PARK STREET.

1890.

LIST OF BOOKS FOR SALE

AT THE LIBRARY OF THE

ASIATIC SOCIETY OF BENGAL,

No. 57, PARK STREET, CALCUTTA.

AND OBTAINABLE FROM

THE SOCIETY'S LONDON AGENTS, MESSRS. TRUBNER & CO.
57 AND 59, LUDGATE HILL, LONDON. E. C.

BIBLIOTHECA INDICA.

Sanskrit Series.

		Rs	
Advaita Brahma Siddhi, Fasc. I—IV @ /6/ each	..	1	8
Agni Puráṇa, (Sans.) Fasc. II—XIV @ /6/ each	.. ..	4	14
Aṇu Bháshyam, Fasc. I	..	0	6
Aitareya Araṇyaka of the Rig Veda, (Sans.) Fasc. I—V @ /6/ eac		1	14
Aphorisms of Sáṇḍilya, (English) Fasc. I ..	.. ..	0	6
Aphorisms of the Vedánta, (Sans.) Fasc. VII—XIII @ /6/ each	..	2	4
Ashṭasáhasriká Prajnápáramitá, Fasc. I—VI @ /6/ each ..	..	2	4
Aśvavaidyaka, Fasc. I—V @ /6/ each ..	.. ..	1	14
Avadána Kalpalatá by Kshemendra (Sans. & Tibetan) Vol. I Fasc. I—III @ 1/	.. ..	3	0
Bhámatí, (Sans.) Fasc. I—VIII @ /6/ each ..		3	0
Brahma Sútra, (English) Fasc. I		0	12
Brihaddevatá, (Sans.) Fasc. I—II @ /6/ each ..	..	0	12
Brihaddharma Puráṇam, Fasc. I—II @ /6/ each	..	0	12
Brihat Araṇyaka Upanishad, (Sans.) Fasc. VI, VII & IX @ /6/ each	..	1	2
Ditto (English) Fasc. II—III @ /6/ each ..	..	0	12
Brihat Saṁhitá, (Sans.) Fasc. II—III, V—VII @ /6/ each ..	..	1	14
Chaitanya-Chandrodaya Náṭaka, (Sans.) Fasc. II—III @ /6/ each	..	0	12
Chaturvarga Chintámaṇi, (Sans.) Vols. I, Fasc. 1—11; II, 1—25; III. Part I Fasc. 1—18, Part II, Fasc. 1—6 @ /6/ each ..	..	22	8
Chhándogya Upanishad, (English) Fasc. II ..	.. ..	0	6
Daśarupa, Fasc. II and III @ /6/ ..	.. ..	0	12
Gobhilíya Grihya Sútra, (Sans.) Fasc. I—XII @ /6/ each ..	..	4	8
Hindu Astronomy, (English) Fasc. I—III @ /6/ each ..	..	1	2
Kála Mádhava, (Sans.) Fasc. I—IV @ /6/ ..	.. ..	1	8
Kátantra, (Sans.) Fasc. I—VI @ /12/ each ..	.. ..	4	8
Kathá Sarit Ságara, (English) Fasc. I—XIV @ /12/ each ..	..	10	8
Kaushítaki Brahman Upanishads, Fasc. II ..	.. ..	0	6
Kúrma Puráṇa, (Sans.) Fasc. I—IX @ /6/ each	.. ..	3	6
Lalita-Vistara (Sans.) Fasc. II—VI. @ /6/ ..	.. ..	1	14
Lalita-Vistara, (English) Fasc. I—III @ /12/ each	..	2	4
Madana Párijáta, (Sans.) Fasc. I—VIII @ /6/ each	..	3	0
Manuṭiká Sangraha, (Sans.) Fasc. I—III @ /6/ each	.. ..	1	2
Márkaṇḍeya Puráṇa, (Sans.) Fasc. IV—VII @ /6/ each	.. ..	1	8
Márkaṇḍeya Puráṇa (Eng.) Fasc. I—II @ /12/ each	.. ..	1	8
Mímáṁsá Darśana, (Sans.) Fasc. II—XIX @ /6/ each	.. ..	6	12
Nárada Pancharátra, (Sans.) Fasc. IV ..	.. ..	0	6
Nárada Smriti, (Sans.) Fasc. I—III @ /6/ ..	.. ..	1	2
Nayavártikam, (Sans.) Fasc. I ..	.. ..	0	6
Nirukta, (Sans.) Vol. I. Fasc. IV—VI; Vol. II, Fasc. I—VI; Vol. III, Fasc. I—VI; Vol. IV, Fasc. I—VII @ /6/ each Fasc.	.. ..	8	4
Nítisára, or The Elements of Polity, By Kámandaki, (Sans.) Fasc. II—V @ /6/ each	.. ..	1	8
Nyáyabindutika (Sans.) ..	.. ..	0	10
Nyáya Kusumánjali Prakaraṇam (Sans.) Vol. I, Fasc. 1—6 Vol. II, Fasc. 1 @ /6/ each	.. ..	2	10
Pariśishṭa Parvan (Sans.) Fasc. I—IV @ /6/ each	.. ..	1	8

(*Continued on third page of Cover.*)

पञ्चमः पल्लवः ।

चन्द्रप्रभावदानम् ।

दुग्धाब्धिर्विबुधार्थनातिविधुरः क्षुब्धश्चकम्पे चिरं
कम्पन्ते च निसर्गतः किल फलोत्सर्गेषु कल्पद्रुमाः ।
एकः कोऽपि स जायते तनुशतैरभ्यस्तदानस्थितिः
निष्कम्पः पुलकोत्करं वहति यः कायं प्रदानेष्वपि ॥ १ ॥

अस्ति कैलाशहासिन्यामुत्तरस्यामनुत्तरा ।
दिशि भद्रशिला नाम भुवनाभरणं पुरी ॥ २ ॥

यस्यां सितयशःपुष्पाः सफलाः सर्व्वसम्पदः ।
दानोद्यानलताः प्रीत्यै बभूवुः पुरवासिनाम् ॥ ३ ॥

यत्र त्रिपुरजिन्नेत्रशिखित्रस्तो मनोभवः ।
अबलाभिश्चलक्रीडभ्रूभङ्गैरेव रक्ष्यते ॥ ४ ॥

གང་དུ་གསེར་གྱི་ཁང་པའི་འཕྲེང་། སྒྲ་དེག་ཚོགས་རབ་འབར་བས་མཛེས།
ལྷུན་པོ་རྩེ་ཡི་འཕྲེང་བ་ནི། རྒྱས་པའི་རྒྱུ་སྐར་འཕྲོ་བ་བཞིན། 5

དེར་ནི་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བའི་འོད། ས་འཛིན་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར།
ཉིན་མོའི་ཟླ་འོད་མཛེས་པ་ཡིས། གང་ཞིག་ཀཻ་ལ་ཤ་བཞིན་བྱས། 6

གང་གིས་ལུས་འོད་ཟླ་ཉ་ཡི། འོད་ལྟར་རྫོགས་པའི་འཕྲོག་བྱེད་ཀྱིས།
གསལ་བྱེད་ཅན་མིན་སྣང་བའི་མཚན། བྱམས་པའི་ཡོན་དན་ཟད་མ་གྱུར། 7

འདི་མཐོང་ཉིད་ན་རྒྱུ་སྐར་རྣམས། འདོད་པའི་རིམས་ནི་བསྟེན་འགྱུར་ཞེས།
མཁའ་ལ་གདུགས་ཀྱི་ཟློལ་དག་གིས། འདི་ནི་ཟླ་བས་བསྐྲིབས་པ་བཞིན། 8

དམ་པའི་མཛོད་ན་གནས་པའི་དཔལ། ཏོག་ཏུ་འདི་ཡིས་རབ་སྤྱེར་ཞེས།
གང་ཞིག་མཐོང་ལ་པདྨ་ཅན། ཟུམ་པར་རབ་ཏུ་ཐོབ་པ་བཞིན། 9

སྒོ་ཡི་ང་གྱོལ་རབ་བཏང་ནས། གཏོང་བ་དཀར་བའི་དཔལ་གྱིས་དཔལ།
གདུགས་དང་ཅོད་པན་རབ་གསལ་རྣམས། གྲོང་ཁྱེར་པ་རྣམས་དག་ལ་བཏང་། 10

དེ་ཡི་འབྱོར་པ་དུལ་པ་ཡིས། དཔལ་གྱིས་བསྐྱོན་ཅིང་མཐོ་བ་མཛེས།
གཞུ་ལྟར་གུག་པའི་ཡོན་དན་རྒྱུད། གཞན་དག་རྩེ་རྩུ་འཇིགས་པ་ཉིད། 11

སྟོང་ཕྲག་བཞི་བཅུ་དག་དང་ནི། བརྒྱ་ཕྲག་དག་གི་ལོ་རྣམས་ཀྱང་།
ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཚེར་གྱུར་པ། དེ་དུས་རྒྱུད་ལ་སྣང་བ་བྱུང་། 12

मुक्ताजालोज्ज्वला यत्र भाति हेमगृहावली ।
मेरोः शिखरमालेव विस्फुरत्स्फीततारका ॥ ५ ॥

तस्यां चन्द्रप्रभः श्रीमानभूत् भूमिभृतां वरः ।
कैलाश इव यः कान्त्या चकार दिनचन्द्रिकाम् ॥ ६ ॥

यस्य देहप्रभापूरैः पूर्णेन्दुद्युतिहारिभिः ।
निशासु दीपकाभासु नाभूत् स्नेहगुणक्षयः ॥ ७ ॥

स्मरज्वरं भजन्तोऽस्य दर्शनेनैव तारकाः ।
इति छत्रछलादस्य छादितं खमिवेन्दुना ॥ ८ ॥

प्रदिशत्येष सततं श्रियं सत्कोशसंश्रयाम् ।
इति तद्दर्शनेनैव संकोचं प्राप पद्मिनी ॥ ९ ॥

सेनाहंकारमुत्सृज्य त्यागशुभ्रश्रिया श्रियः ।
निर्दिष्टाः छत्रमुकुटप्रकटाः पुरवासिनाम् ॥ १० ॥

शुशुभे विभवस्तस्य पुण्यालङ्करणोन्नतेः ।
आरोहति परां कोटीं नम्रस्य धनुषो गुणः ॥ ११ ॥

चत्वारिंशत्सहस्राणि वत्सराणां शतानि च ।
बभूव देहिनामायुस्तस्य काले कलिद्विषः ॥ १२ ॥

འཇིག་རྟེན་སྐྱོང་ལས་ལྷག་པའི་དཔལ། འཇིག་རྟེན་སྐྱོང་དེའི་གྲོང་ཁྱེར་ནི།
ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས་གང་བ་དག། སྟོང་ཕྲག་དྲུག་ཅུ་བྱུང་བར་གྱུར། 13

མཆོད་སྦྱིན་བྱེད་པོ་དེ་ཡི་དཔལ། གྲགས་པའི་ཐིག་ལེ་བསོད་ནམས་བསྒྲུན།
མཆོད་སྦྱིན་དུ་བའི་འཁྲི་ཤིང་དག། འཁྱོག་པས་གཡོ་བའི་ལན་བུ་མཛེས། 14

དེ་ཡི་བློན་པོ་ཟླ་ཆེན་པོ། རབ་འབར་ཟླ་བའི་སྣང་བ་བཞིན།
ཕུན་ཚོགས་ཀུན་སྣང་ལྡན་པ་ནི། རྟག་ཏུ་ཉམས་པར་གྲུས་བགྱིད་གྱུར། 15

གཡོ་མེད་མཚན་མ་ཤེས་རབ་ཀྱིས། བ་དན་རྒྱལ་སྲིད་རྩ་གཏེར་གྱི།
ཉེ་བ་འཛིན་པ་གང་གིས་ནི། གཙོ་བོའི་གྲགས་པ་ཕ་རོལ་བསྒྲལ། 16

དེ་ཡི་བློན་པོའི་གླང་པོ་ནི། ས་འཛིན་ཞེས་བྱ་ས་ཡི་ཁྱུར།
བཟོད་པ་གཞན་ཡང་བྱུང་གྱུར་ཏེ། ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོ་ལྟ་བ་བཞིན། 17

གང་ཞིག་ཕྱུར་བུའི་ལུགས་ཀྱིས་ནི། མ་བྲེ་གྲོས་ཀྱི་གསང་སྔགས་ཀྱིས།
མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་དཔའ་བོ་དག། སྦྲུལ་གྱི་དུག་བཞིན་བདང་བར་གྱུར། 18

བློན་པོ་དེ་ཡི་མི་བདག་དང་། རྒྱལ་པོ་ཡིས་ཀྱང་དེ་བསྔོན་པ།
སྐྱེས་བུ་དམ་པས་ཡོན་ཏན་དང་། ཡོན་ཏན་གྱིས་ཀྱང་སྐྱེས་བུ་བཞིན། 19

བྱས་ཤེས་དྲང་བའི་རྗེ་བོ་དང་། དམ་པའི་གཡོག་ནི་རབ་གུས་པ།
ལེགས་བྱས་ལས་སྐྱེས་ཁོ་ན་ཡི། སྐལ་པ་ལྡན་པར་བརྟེན་པར་འགྱུར། 20

तस्य षष्टिसहस्राणि पुरीणां पूर्णसम्पदाम् ।
बभूवुर्लोकपालस्य लोकपालाधिकश्रियः ॥ १३ ॥

यज्वानः कीर्त्तितिलकास्तस्य पुण्यविभूषणाः ।
यज्ञधूमलताभङ्गैः बभुर्लीलालकाः श्रियः ॥ १४ ॥

तस्य सम्पत्कुमुदिनीविकासेन सदोदितः ।
अभूत् मन्त्री महाचन्द्रश्चन्द्रलोक इवोज्ज्वलः ॥ १५ ॥

येन निश्चललक्षेण प्रभोः प्रज्ञापताकया ।
राज्याब्धिकर्णधारेण पारमुत्तारितं यशः ॥ १६ ॥

महीधराभिधश्चासौ बभूवामात्यकुञ्जरः ।
भूमिभारसहस्तस्य दिङ्नाग इव पञ्चमः ॥ १७ ॥

मन्त्रणाभिन्नमन्त्रस्य यस्य नीतिबृहस्पतेः ।
त्याजिताः प्रतिसामन्ताः शौर्य्यं विषमिवाहयः ॥ १८ ॥

तेनामात्येन स नृपः स च राज्ञा विभूषितः ।
गुणः सत्पुरुषेणेव गुणेनेव च सज्जनः ॥ १९ ॥

कृतज्ञः सरलः स्वामी सत्भृत्यो भक्तिनिर्भरः ।
सुकृतप्रभवेणैव भाग्ययोगेन लभ्यते ॥ २० ॥

ཛེ་ཡི་སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་ནང་། གང་གི་ཡོན་ཏན་ཞེས་པས་རིག།
འདི་ཉིད་ཁོ་ན་ཕུན་ཚོགས་ཀུན། རིང་དུ་འཁྲུམ་པའི་ངལ་གསོ་ཡིན། 21

སྤྲིན་ལ་ཞེན་པས་ས་བདག་ནི། འཛིག་འགྱུར་གང་གི་འབྲས་བུ་ཅན།
བློན་པོ་གཞན་དང་དེ་གཉིས་ཀྱིས། ནམ་ཞིག་མི་ལམ་མཐོང་བར་གྱུར། 22

མཚན་མ་ངན་པར་རབ་བྱུང་བ། མཐོང་བས་རྟོགས་པར་གྱུར་དེ་དག།
རྟག་ཏུ་ཞི་དང་ཞེས་པ་ཡིས། ལས་རྣམས་དག་ལ་ཆགས་པར་གྱུར། 23

སྣ་ཚོགས་བཞེས་གཉེན་ལ་སོགས་པ། དཀའ་ཐུབ་ནགས་ན་དྲང་སྲོང་ཆེ།
འདི་རྣམས་ཀུང་ནི་མཚན་མ་དག། མཐོང་བས་ཡིད་དམན་དེ་དག་བརྗོད། 24

བར་དེར་སྐྱེ་བོ་སྤྲ་མ་ནི། ཚངས་པའི་སྲིན་པོ་ཚངས་པའི་གཉེན།
མ་རུངས་བཟོད་དཀའ་སྐྱེ་བོ་ངན། ཕྲག་རྟོག་དྲག་པོའི་མིག་ཅེས་པས། 25

རྒྱལ་པོའི་ཡོན་ཏན་ཀུན་རབ་འབར། སྤྲིན་པས་རབ་བསྐྱེད་གྲགས་སྣན་ཐོས།
ཡོན་ཏན་མེད་དེ་ཡོན་ཏན་ལ། སྡང་བའི་གདུང་བས་ཡང་དག་བསམས། 26

ཀྱེ་མ་ཀྱེ་ཧུད་མི་བདག་འདིའི། གྲགས་པ་མཁའ་ལ་ཉིན་མཚན་དུ།
གྱུབ་པ་དྲི་ཟ་ཚིག་མངའ་ཡི། བྱད་མདེ་ཚོགས་ཀྱིས་སྒྲོགས་པར་གྱུར། 27

དེ་ཡི་ཡོན་ཏན་བསྟོད་པའི་ཁབ། རྟག་ཏུ་བདག་གི་ན་བར་ཞུགས།
ཅི་བྱ་ཡོན་ཏན་གྲིས་མཐོ་གཞན། རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོངས་མི་བཟོད། 28

इयमेव चिरभ्रान्तिविश्रान्तिः सर्व्वसम्पदाम्।
यत् गुणज्ञतया वेत्ति स्वामिसत्पुरुषान्तरम्॥ २१॥

तौ कदाचिद्ददृशतुः स्वप्नमन्ये च मन्त्रिणः।
क्षयो यस्य फलं दानव्यसनेन महीपतेः॥ २२॥

तौ दृष्ट्वा दुर्निमित्तानि प्रादुर्भूतानि शंकितौ।
व्यग्रौ बभूवतुर्नित्यं शान्तिस्वस्तिककर्म्मसु॥ २३॥

निमित्तदर्शनोद्विग्नास्तपोवनगता अपि।
विश्वामित्रप्रभृतयः स्वामीत्युचुर्महर्षयः॥ २४॥

अत्रान्तरे ब्रह्मबन्धुः प्राग्जन्मब्रह्मराक्षसः।
रौद्राक्षो नाम मात्सर्य्यक्रौर्य्यदौर्जन्यदुःसहः॥ २५॥

श्रुत्वा दानोद्भवां कीर्त्तिं राज्ञः सर्व्वगुणोज्ज्वलाम्।
निर्गुणः स गुणद्वेषी सन्तप्तः समचिन्तयत्॥ २६॥

अहो बतास्य नृपतेर्गीयते गगने यशः।
अनिशं सिद्धगन्धर्व्वगीर्व्वाणललनागणैः॥ २७॥

सदा विशन्ति मे कर्णौ तत्गुणस्तुतिसूचयः।
किं करोमि प्रकृत्यैव सहे नान्यगुणोन्नतिम्[1]॥ २८॥

१ Orig. नान्यस्य गुणोन्नतिम्।

དེས་ན་སྦྱིན་པའི་ངང་ཅན་དེའི། སྦྱིན་པས་བསྒྲུབས་པའི་གྲགས་པ་དག།
ཕྱིན་ནས་མགོ་སློང་དགག་པ་ཡིས། ཉམས་པ་འདི་ནི་བདག་གིས་བྱས། 29

གལ་ཏེ་མགོ་བོ་མི་སྟེར་ན། སྦྱིན་པས་བསྐྱང་བའི་གྲགས་ཉམས་འགྱུར།
ཅི་སྟེ་སྟེར་ན་བདག་གི་ནི། ཞེ་སྡང་རབ་ཏུ་ཞི་བར་འགྱུར། 30

དེ་ལྟར་ཡུན་རིང་བསམས་ནས་ནི། རྡི་ལྡང་རི་ཞབས་མཐར་གནས་པ།
གཡོ་ལྡན་མ་རུངས་དྲག་པོ་དེ། བཟང་པོའི་ཁྲག་ཏུ་སོང་བར་གྱུར། 31

མིག་འཕྲུལ་སྦྱོར་བ་ཤེས་པ་དེ། རབ་ཏུ་ཞི་ཞིང་རིགས་པས་ཆས།
བྲམ་ཤིང་སྡིག་པའི་ཀུན་རྟོག་ལྡན། ས་བདག་གྲོང་ཁྱེར་སླེབ་པར་གྱུར། 32

སྲིད་པའི་ནགས་འདིར་དག་ཏུ་ནི། ཡོན་ཏན་སྒྲོན་གྱིས་ཡང་དག་གང་།
དཔག་བསམས་ཤིང་ཚོམས་རབ་སྐྱེས་ཏེ། དུག་གི་ཤིང་ཚོམས་སྐྱེས་པར་གྱུར། 33

མ་ལུས་ཉམས་པ་མཚོན་བྱེད་ཅིང་། འཇིགས་རུང་སྐྲག་པར་བྱེད་པ་དག།
ལྟས་ངན་ལྟ་བུའི་མི་བསྲུན་པས། སུ་ལ་ཉོན་མོངས་སྐྱེད་མི་བྱེད། 34

ཡོན་ཏན་ལྡན་པའི་རང་བཞིན་གྱིས། དཀྲུར་གྱུར་རབ་གསལ་མི་མཐུན་ཕྱོགས།
སྐྱོན་ལ་བརྟེན་པར་མི་བསྲུན་དང་། རབ་རིབ་དག་ལ་དབྱེ་བ་ཅི། 35

ལེགས་པ་ཚོམས་ཀྱི་ཡིད་གཅུགས་འཇོམས། ཚོམ་པར་སྣང་བའི་དུག་བཟོད་དཀའ།
ལོགས་རིང་སྐྱེ་བོ་མི་བསྲུན་སྦྲུལ། འཇིགས་སུ་རུང་བ་སུ་ཡིས་སྦྲུལ། 36

तत् गत्वा दानशीलस्य तस्य दानार्जितं यशः ।
करोम्येष शिरोयाच्ञाप्रतिषेधेन खण्डितम् ॥ २९ ॥

यशस्त्याज्यते दानोत्थं शिरस्तेन प्रदास्यति ।
अथ दास्यति विद्वेषप्रशान्तिर्मे भविष्यति ॥ ३० ॥

इति सञ्चिन्त्य सुचिरं स क्रौर्य्यकठिनः शठः ।
गन्धमादनपादान्तवासी भद्रशिलां ययौ ॥ ३१ ॥

इन्द्रजालप्रयोगज्ञः स कृत्वा प्रशमोचितम् ।
वेशं कलुषसंकल्पः पुरीं प्राप महीपतेः ॥ ३२ ॥

अस्मिन् भववने नित्यं गुणदोषसमाकुले ।
कल्पवृक्षाः प्रजायन्ते जायन्ते च विषद्रुमाः ॥ ३३ ॥

अशेषनाशपिशुनैर्घोरसन्त्रासकारिभिः ।
दुर्निमित्तैरिव खलैः खेदः कस्य न दीयते ॥ ३४ ॥

गुणिद्वेषः प्रकृत्यैव प्रकाशपरिपन्थिनः ।
दोषाश्रयस्य को भेदः खलस्य तिमिरस्य च ॥ ३५ ॥

स्वच्छन्दघाती साधूनां विद्वेषविषदुःसहः ।
दीर्घपक्षः खलव्यालकरालः केन निर्मितः ॥ ३६ ॥

གྲོང་ཁྱེར་དེར་ནི་རབ་ཞུགས་ཚེ། གྲོང་ཁྱེར་ལྷ་ནི་གཟུགས་ཅན་མ།
སྐྲག་པའི་མིག་ནི་གཡོ་བ་ཡིས། ས་སྐྱོང་ལ་ནི་མངོན་ཕྱོགས་སྨྲས། 37

ཚངས་པའི་གཉེན་ནི་མགོ་སྐྱོང་པ། འདི་ནི་ཁྱོད་ཅན་ཉེ་བར་འོངས།
འགྲོ་བའི་འཚོ་བ་ཁྱེད་ཀྱིས་ནི། འཚོ་བ་གཅོད་བྱེད་འདི་གཞོམ་འོས། 38

བདག་གིས་བསམས་པ་དྲི་མ་ཅན། དེ་ནི་གྲོང་ཁྱེར་སྒོ་རུ་བགགགས།
དེ་མཐོང་བ་ན་བདག་གི་ཡིད། སྐྲག་ཅིང་དགའ་བ་མ་ཐོབ་བོ། 39

འདི་སྐད་གྲོང་ཁྱེར་ལྷ་མོ་ལ། སྐྱོང་བ་བགགགས་པས་ངོ་ཚ་དག།
རབ་སྐྱེས་བཞིན་རས་དམན་གྱུར་པའི། ས་སྐྱོང་གིས་ནི་རབ་ཏུ་སྨྲས། 40

ལྷ་མོ་སྐྱོང་བ་མངོན་འོངས་པ། འདི་ནི་མ་ཟློག་ནང་དུ་ཐོང་།
སྐྱོང་བའི་བསམ་པ་འབྲས་མེད་པའི། ཤུགས་རིངས་བདག་གིས་ཡོངས་མི་བཟོད། 41

སྐྱོང་བའི་དོན་གཉེར་ཉམས་དོན་དུ། ལུས་ཉམས་བསོད་ནམས་རབ་ཏུ་ཐོབ།
གང་ཕྱིར་ལུས་ནི་དུས་བཞིའི་གྲངས། གནས་ཀྱང་ཉམས་པར་འཇིག་པར་འགྱུར། 42

སྐྱོང་བ་རེ་བ་ཉམས་པ་དག། འདི་ཉམས་མདུན་དུ་མི་བགྲོད་གང་།
དེ་ཉིད་སྐྱེ་བོ་ལེགས་ཉམས་ཀྱིས། འཚོ་བ་འགྲོ་བར་མཆོད་པར་འོས། 43

བདག་གི་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ནི། དགེ་བར་འོས་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་མཛོད།
དེ་ཡི་བསམ་པ་ཉམ་བཅོམ་པའི། གདུང་བ་སྦུར་དུ་ཟློག་པར་མཛོད། 44

तस्मिन् प्रविष्टे नगरं रूपिणी पुरदेवता।
उवाचाभ्येत्य भूपालं सन्त्रासतरलेक्षणा॥ ३७॥

शिरोयाचक एष त्वां ब्रह्मबन्धुरुपागतः।
वध्योऽसौ जीवितोच्छेदी जगतो जीवितस्य ते॥ ३८॥

निरुद्धो नगरद्वारि स मया मलिनाशयः।
मम तद्दर्शनत्रस्तं[1] धृतिं न लभते मनः॥ ३९॥

इति ब्रुवाणां भूपालः प्रोवाच पुरदेवताम्।
अर्थिसंरोधसंजातलज्जया नमिताननः॥ ४०।

देवि याच्ञाभियातोऽसौ प्रविशत्वनिवारितः।
दीर्घोच्छ्वासं सहे नाहमाशावैफल्यमर्थिनः॥ ४१॥

याच्ञाप्रणयिनामर्थे पुण्यप्राप्तस्तनुव्ययः।
युगसंख्यामपि स्थित्वा विपद्यन्ते हि देहिनः॥ ४२॥

एतदेव सुजातानां पूज्यं जगति जीवितम्।
यदेषामग्रतो याति नार्थी भग्नमनोरथः॥ ४३॥

क्रियतामानुकूल्यं मे भवत्या कुशलोचितम्।
आशाविघाते संतापस्तस्य तूर्णं निवार्य्यताम्॥ ४४॥

---

१ "ममतद्दर्शने चलम्"।

དེ་སྐད་ས་བདག་ཚིག་ཐོས་ནས། །གཡོ་བ་མེད་པར་ངེས་པ་ཡིས།
བསམ་པས་ཡིད་ནི་རབ་གདུང་བ། །ལྷ་མོ་སྨྲང་བ་མིན་པར་གྱུར། 45

དེ་ནས་གྲུ་གྲུ་ཅན་དེ་འོངས། །མི་བསྲུན་སོག་ལེའི་སྤྱོད་ཚུལ་ཅན།
མི་བཟད་དྲང་པོའི་ཤིང་དག་ནི། །སྤྱོད་ལ་རང་ཉིད་སྦྱོར་བ་བཞིན། 46

སྡོང་ལ་སྟོ་ནི་རབ་ཕྱེ་བ། །མི་བདག་ཁང་པ་དེར་འོངས་ལ།
ས་བདག་འཛིན་པས་འཛིགས་པ་ཡིས། །ས་འཛིན་དང་བཅས་འདར་བར་གྱུར། 47

སྒྲ་གཅན་བཞིན་དུ་གདོང་ངན་དེ། །མི་དབང་ཟླ་བའི་དྲུང་དུ་འོངས།
མི་ཤེས་དོན་བཞིན་ཤེས་པ་ནི། །བརྗོད་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བར་བྱ། 48

རྒྱལ་པོ་དགེ་གྱུར་གཉིས་སྐྱེས་བདག །དབེན་པར་གྲུབ་པ་སྒྲུབ་པ་པོ།
སྡོང་བ་ཀུན་གྱི་ལྷ་ཡི་ཤིང་། །ཁྱོད་ཅན་འདོད་པ་ཐོབ་ཕྱིར་འོངས། 49

ཏོག་ཏུ་གང་གིས་གཟིགས་པ་བདུད་རྩིའི་ཆར་ཆེན་ཡིད་ནི་སྐྱེ་བོ་དམ་པའི་གྲོགས།
བཟོད་པ་ཁོང་ཁྲོའི་རྡུལ་རྣམས་རབ་སེལ་ཆུ་བོ་བློ་གྲོས་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་གཟིར་མ།
དཔལ་འབྱོར་དྲི་མེད་སྤྲིན་པའི་ཆུ་ནི་མཚོན་འཐོར་ཚིག་ནི་བདེན་ཞིང་རིགས་པར་ལྡན
འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་དུ་སྐྱེས་པ་དེ་ནི་ཁྱོད་ཉིད་གཅིག་པུ་ཁོ་ན་ཡིན། 50

འཁོར་ལོ་བསྒྱུར་བའི་མགོ་ཡིས་ནི། །བདག་གིས་འགྲུབ་ཅེས་འགའ་ཡིས་སྨྲས།
ད་ནི་བྱིན་མཛོད་ཁྱོད་ལས་གཞན། །སུ་ཡི་མགོ་བོ་སྦྱིན་པར་ནུས། 51

इति भूमिभृतः श्रुत्वा वचो निश्चलनिश्चयम् ।
जगामादर्शनं देवी चिन्तासन्तापमानसा ॥ ४५ ॥

अथाययौ स कुटिलः खलः क्रकचचेष्टितः ।
दारुणः सरलस्यैव छेदाय स्वयमुद्यतः ॥ ४६ ॥

तस्मिन्नृपगृहं प्राप्ते विवृतद्वारमर्थिनाम् ।
भूर्भूपतिक्षयभयाच्चकम्पे सधराधरा ॥ ४७ ॥

नरेन्द्रचन्द्रमासाद्य स राहुरिव दुर्मुखः ।
समभ्यधाद्विधाय प्रागशिवार्थामिवाशिषम् ॥ ४८ ॥

स्वस्ति राजन् द्विजन्मा हि विजने सिद्धिसाधकः ।
प्राप्तस्त्वामीप्सितप्राप्त्यै सर्व्वार्थिसुरपादपम् ॥ ४९ ॥

दृष्टिर्दृष्टिरिवामृतस्य महती सौजन्यभिन्नं मनः
क्षान्तिः क्रोधरजःप्रमार्जननदी दुःखार्त्तमाता मतिः ।
लक्ष्मीर्दानजलाभिषेकविमला सत्योपयुक्तं वचः
नित्यं यस्य स एक एव हि भवान् जातो जगद्बान्धवः ॥ ५० ॥

सिद्धये कथितं कैश्चिच्चक्रवर्त्तिशिरो मम ।
दीयतां तत् त्वदन्यो वा दातुं शक्नोति कः परः ॥ ५१ ॥

གསལ་བའི་དོན་སྟེར་ཡིད་བཞིན་ནོར། དཔག་བསམ་ལྗོན་པ་ལ་སོགས་ཡོད།
རྙེད་དཀའ་དོན་ནི་རབ་སྟེར་མཆོག། ཁྱོད་ལྟ་བུ་ནི་ཤིན་དུ་ཧུང་། 52

དེ་ཡི་དེ་བརྗོད་མི་བདག་ནི། མིག་གཡོ་ཡངས་པའི་བསམ་པ་ཅན།
སློང་བ་གཟིགས་པས་ཀུན་དགའ་དག། རྟོགས་པ་ཡིས་ནི་དེ་ལ་སྨྲས། 53

གང་ཞིག་བདག་གིས་ལེགས་འཚོ་དག། སློང་བ་ཉམས་ཀྱི་དོན་གྲུབ་སྣང་།
ཉམས་པར་མི་རྟོག་ཡོ་བྱད་དུ། ཟད་འགྱུར་བྲམ་ཟེ་བདག་ལེགས་སོ། 54

བདག་སྲོག་ཕ་རོལ་དོན་དུ་ནི། ནམ་ཞིག་འགྱུར་ཞེས་རེ་བ་ཡོད།
གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་དེ་བསླངས་པ། འདི་ནི་བསོད་ནམ་ཙམ་མ་ཡིན། 55

འཇིག་རྟེན་འདིར་ནི་སློང་ཉམས་ལ། གང་གང་བྱིན་པ་དེ་དེ་བདེན།
གྲུབ་པའི་ཡོ་བྱད་བདག་གི་མགོ། བསྒྲུགས་པར་འོས་པ་བཟུང་བར་མཛོད། 56

ས་སྐྱོད་སྙིང་སྟོབས་ལེགས་ལྡན་པ། རབ་དགའ་ལྡན་པས་འདི་བརྗོད་ཅེས།
བློན་པོ་ཆེན་པོ་ཀླུ་ཆེན་དང་། ས་འཛིན་དག་གིས་དེ་ལ་སྨྲས། 57

རྗེ་བོ་ཁྱོད་ཀྱི་ཚོས་དང་པོ། རང་གི་སྲོག་ནི་བསྲུང་བ་ཉིད།
འགྲོ་བར་ཁྱོད་ནི་འཚོ་བ་ན། སྲོག་ཆགས་ཐམས་ཅད་འཚོ་བར་འགྱུར། 58

གང་ཕྱིར་ཁྱོད་ལུས་ཀུན་གྱི་གཞི། མགོ་བོ་སྦྱིན་པར་མི་འོས་སོ།
རིན་ཅན་གསེར་གྱི་རང་བཞིན་མགོ། བྲམ་ཟེ་འདི་ལ་སྦྱིན་པར་མཛོད། 59

सन्ति स्पष्टार्थदाश्चिन्तामणिकल्पद्रुमादयः।
दुर्लभार्थप्रदातारो विरलास्तु भवद्विधाः॥ ५२॥

इत्युक्ते तेन नृपतिर्निष्कम्पविपुलाशयः।
अर्थिसन्दर्शनानन्दनिर्भरस्तमभाषत॥ ५३॥

धन्योऽहं यस्य मे ब्रह्मन्नर्थिनामर्थसिद्धये।
निर्व्विकल्पोपकरणं व्ययं याति सुजीवितम्॥ ५४॥

कदा प्राणाः परार्थे मे प्रयान्तीति मनोरथः।
किमेतानि न पुण्यानि प्रार्थ्यन्ते ते यदि त्वया॥ ५५॥

अहोपकरणसिद्धौ श्लाघ्यं मे गृह्यतां शिरः।
तत्तदेव स्थिरं लोके यद्यदर्थिसमर्पितम्॥ ५६॥

इत्युक्ते हर्षयुक्तेन भूभुजा सत्त्वशालिना।
तमूचतुर्महामात्यौ महाचन्द्रमहीधरौ॥ ५७॥

निजजीवितरक्षैव धर्म्मस्ते प्रथमः प्रभो।
त्वयि जीवति जीवन्ति सर्व्वे जगति जन्तवः॥ ५८॥

न दातुमर्हसि शिरः सर्व्वाधारं हि ते वपुः।
दीयतां ब्राह्मणायास्मै हेमरत्नमयं शिरः॥ ५९॥

སྨྲོང་བའི་དོན་མཐུན་རི་བ་དག གང་གི་དོན་ཀུན་གྱིས་རྫོགས་པ།
དེ་དག་ཡང་དག་བསྒྲུངས་པ་ཡིས། ཐམས་ཅད་བསྒྲུངས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། 60

སྡིག་པའི་སེམས་ལྡན་གཉིས་སྐྱེས་འདི་འི། ཆོས་རྟོག་འདི་ནི་འཇིགས་སུ་རུང་།
གང་ཕྱིར་སྨྲོང་བའི་དཔག་བསམ་ཞིང་། ཚ་བཅད་ཉེ་བར་འཚོ་བྱ་མིན། 61

རིན་ཆེན་གསེར་གྱི་མགོ་ཐོབ་ནས། འདི་ནི་འགྲོ་འགྱུར་མགོ་ཡིས་ཅི།
བཀྲེས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་བཞིན་ནོར། རྣམ་པར་བདེགས་ནས་བགམ་བྱ་མིན། 62

བློན་པོའི་གཙོ་བོས་འདི་སྐད་ཆོ། རིན་ཆེན་གསེར་གྱི་རང་བཞིན་མགོ།
དེ་ནི་བདག་གིས་འགྲུབ་པ་ལ། ཉེར་མཁོ་མེད་ཅེས་བྲམ་ཟེས་སྨྲས། 63

དེ་ནས་ཅོད་པན་མི་བདག་གིས། རབ་བཀྲོལ་མུ་ཏིག་འོད་རྣམས་ནི།
མགོ་དང་བྲལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས། ཀུན་ནས་མཆི་མའི་རྒྱུན་བཅས་བཞིན། 64

སྐད་ཅིག་དེ་ལ་གྲོང་ཁྱེར་པའི། ཅོད་པན་རྣམས་ནི་ས་གཞི་ལ།
ཕྱོགས་ནི་བསྒྲིག་མཚུངས་མགལ་མེ་དང་། སྐར་མདའ་དག་དང་ལྡན་ཅིག་ལྷུང་། 65

རྒྱལ་པོས་མགོ་ནི་རབ་སྦྱིན་བྱ། ཆོས་པ་ཀུན་དུ་ཡོངས་བརྟགས་ཏེ།
མཐོང་བར་མི་བཟོད་བློན་པོ་ནི། དེ་དག་ལུས་ནི་བདང་བར་གྱུས། 66

དེ་ནས་སྐྱིད་ཚལ་རིན་ཆེན་ནང་། ཞུགས་དེ་ས་ཡི་བདག་པོ་ཡིས།
རབ་སྒྲུས་ཙམ་པ་ཀ་འོག་དུ། མགོ་བོ་གཅོད་དུ་ཡང་དག་གཞིགས། 67

सर्व्वार्थैरर्थिसार्थानां पूर्य्यन्ते यैर्मनोरथाः ।
तेषां संरक्षणेनैव सर्व्वं भवति रक्षितम् ॥ ६० ॥

संकल्पोऽयं द्विजस्यास्य क्रूरः कलुषचेतसः ।
मूलच्छेदोपजीव्यो हि न कल्पतरुरर्थिनाम् ॥ ६१ ॥

हेमरत्नशिरः प्राप्य यात्वेष शिरसास्य किम् ।
चिन्तामणिर्विनिष्प्रेक्ष्यो भुज्यते न बुभुक्षितैः ॥ ६२ ॥

इत्युक्ते मन्त्रिमुख्याभ्यां हेमरत्नमयं शिरः ।
सिद्धो नैवोपयोग्यं तन्ममेति ब्राह्मणोऽब्रवीत् ॥ ६३ ॥

अथोन्मुमोच नृपतिर्मुकुटं मौक्तिकांशुभिः ।
शिरोविरहदुःखेन साश्रुधारामिवाभितः ॥ ६४ ॥

मुकुटानि क्षणे तस्मिन् निपेतुः पुरवासिनाम् ।
दिग्दाहोन्मुखतुल्याभिरुल्काभिः सह भूतले ॥ ६५ ॥

राज्ञा प्रदाने शिरसः सर्व्वथा परिकल्पिते ।
तौ चक्रतुस्तनुत्यागं मन्त्रिणौ द्रष्टुमक्षमौ ॥ ६६ ॥

रत्नगर्भमथोद्यानं प्रविश्य पृथिवीपतिः ।
उत्फुल्लचम्पकस्याधः शिरश्छेत्तुं समुद्ययौ ॥ ६७ ॥

སྐྱིད་སོས་ཚལ་གྱི་ལྷས་མཐོང་ནས། མགོ་བོ་གཅོད་པར་བརྩོན་དེ་ལ།
རྒྱལ་པོ་ཐུབ་ཚོད་མ་མཛད་ཅེས། ཀླུ་ངན་དག་གིས་འཁྲུགས་པར་སྨྲས། 68

འདོད་ལྡན་འཁྲི་ཤིང་རབ་སྨྲས་པ། བྱུང་བ་ཐོས་ཚོགས་སྨྲ་དང་ནི།
ཡལ་འདབ་རབ་ཏུ་གཡོ་བ་ཡིས། ལག་པ་དག་གིས་བཟློག་པ་བཞིན། 69

རྣམ་པར་བརྟགས་པ་གཡོ་མེད་དེས། སྐྱིད་ཚལ་ལྷ་ཡང་དག་བྲིས་ནས།
དྲི་མེད་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་པའི། སྨོན་ལམ་དག་དང་ལྡན་པར་གྱུར། 70

གྲོང་དང་རིན་ཅེན་རང་བཞིན་ཚལ། འདི་ནི་བསོད་ནམས་ཞིང་པོས་མཐོ།
སེམས་ཅན་ཡང་དག་སྒྲོལ་འདོས་པ། སྟོན་པའི་མཆོད་རྟེན་འབྱུང་གྱུར་ཅིག། 71

བདག་གིས་བརྟག་པ་འདི་ཡིས་ནི། བསོད་ནམས་ཅུང་ཟད་གང་བསྒྲུབས་པ།
དེ་ཡི་འཁོར་བར་ལུས་ཅན་རྣམས། འཁོར་བ་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཤོག། 72

དེ་ལྟར་དམིགས་ནས་མི་བདག་གིས། ཙམ་པ་ཀ་ཤིང་ལོ་མ་ལ།
སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་བརྡགས་བཅད་ནས་མགོ། གཉིས་སྐྱེས་ལ་ནི་རབ་ཏུ་བྱིན། 73

དེ་ནས་མི་ཡི་བདག་པོའི་སྙིང་སྟོབས་སྤྲོ་ཞིང་གསལ་བའི་སྨོན་ལམ་དང་།
གང་ཡང་དྲི་མེད་བསོད་ནམས་སྣང་བ་ཕྱོགས་མཐར་རྣམ་པར་འཕྲོ་བ་ཡིས།
སྤོངས་པའི་སྤུན་ཆེན་རྣམ་པར་སེལ་ཞིང་ཡོངས་སུ་སྤྱུང་འདས་ལ་བརྟེན་དང་།
སྲིད་པར་གོམས་པའི་ངལ་བ་རབ་སེལ་འགྲོ་ལ་སྐད་ཅིག་དག་གིས་གྱུར། 74

उद्यानदेवता दृष्ट्वा तं शिरश्छेत्तुमुद्यतम्।
मा कृथाः साहसं राजन्नित्युवाच शुचाकुला ॥ ६८ ॥

कम्पमानाः प्रलापिन्यस्तं मत्तालिकुलस्वनैः।
न्यवारयन्नवलता लोलपल्लवपाणिभिः ॥ ६९ ॥

सोऽपि निश्चलसंकल्पः प्रसाद्योद्यानदेवताम्।
विमलां बोधिमालम्ब्य बभूव प्रणिधानवान् ॥ ७० ॥

अस्मिन् रत्नमयोद्याने पुण्यराशिसमुन्नतम्।
स्तूपमस्तु प्रशास्तुस्तु सत्त्वसन्तारणोचितम् ॥ ७१ ॥

यत्किञ्चिदर्जितं पुण्यं संकल्पेन मयामुना।
भवन्तु तेन संसारे निःसंसाराः शरीरिणः ॥ ७२ ॥

ध्यात्वेति चम्पकतरोः शाखायां नृपतिः शिरः।
बद्ध्वा कचकलापेन छित्त्वा प्रादात् द्विजन्मने ॥ ७३ ॥

अथ नरपतेः सत्त्वोत्साहस्फुटप्रणिधानतः
किमपि विमलैः पुण्यालोकैर्दिगन्तविसारिभिः।
विगलितमहामोहौघान्तः श्रितः परिनिर्वृतिम्
प्रविरतभवाभ्यासायासः क्षणादभवज्जनः ॥ ७४ ॥

དེ་ལྟར་སྔོན་སྐྱེས་སྤྱོད་པའི་མཐའ། བཤད་ནས་བཅོམ་ལྡན་རྒྱལ་བ་ཡིས།
སྦྱིན་པ་དགག་པའི་དམ་ཆོས་དག། དགེ་སློང་རྣམས་ལ་བསྟན་པ་བསྒྲུབས། 75

ཞེས་པ་དགེ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས། ཀླུ་བའི་འོད་ཀྱི་རྟོགས་བརྗོད་པའི་ཡལ་འདབ་སྟེ་ལྔ་པའོ།།

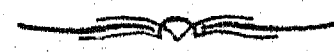
इति प्राग्जन्मवृत्तान्तकथया भगवान् जिनः।
भिक्षूणां विदधे शुद्धदानसद्धर्म्मदेशनाम्॥ ७५॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां चन्द्रप्रभावदानं नाम पञ्चमः पल्लवः।

Chapter VI.

ཐ་ད་རའི་གླིང་དུ་འགྲོ་བའི་རྟོགས་བརྗོད་ནི།

ཡལ་འདབ་དྲུག་པ།

༄༅། །སྦྱིན་པ་ལ་བརྩོན་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ཆེའི་གནས།
དགེ་བའི་བདག་ཉིད་སྙིང་སྟོབས་ཀྱི་མཚོ་དང་།
སྒྲོ་བ་ཆེ་ལྡན་རྣམས་ནི་གཞན་དོན་ལ།
ཀྱེ་མ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་བཞེད་པ་ཡིན། 1

གང་ཞིག་མཁར་སློག་རི་བོ་སྦྲུལ་བཅས་དག་ལ་རྩེ་དགས་བ་གམ་ལ་འཛེགས་དང་།
གང་དག་རྒྱ་ཚོགས་འཁྲུག་ཅིང་གྱེན་འཁོར་གྱི་མཚོ་དག་ལ་རོལ་པས་བ་ཡང་རྫེས།
གང་ཡང་ནགས་ཚལ་སྟུག་པོའི་ཁྲོད་ལ་དགའ་བདེར་ཁང་པའི་ཐང་བཞིན་འགོད་བྱེད་པ།
དེ་ནི་བདག་ཉིད་ཆེ་རྣམས་སྙིང་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱབས་གྱུར་པའི་བརྩོན་འགྲུས་རྣམ་རྩེན་ཡིན། 2

སྟོན་ནི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས། མན་ངག་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ཡིས།
མཉན་ཡོད་གྲོང་ཁྱེར་པ་རྣམས་ཀྱིས། མི་ཤེས་ལས་སྐྱེས་མུན་པ་གསལ། 3

षष्ठः पल्लवः ।

बदरद्वीपयात्रावदानम् ।

दानोद्यतानां पृथुवीर्य्यभाजां
शुद्धात्मनां सत्वमहोदधीनाम् ।
अहो महोत्साहवतां परार्थे
भवन्त्यचिन्त्यानि समाहितानि ॥ १ ॥

हर्म्म्यारोहणहेलया यदचलाः स्वभ्रैः सहाभ्रंलिहा
यद्वा गोष्पदलीलया जलभरक्षोभोद्धताः सिन्धवः ।
लङ्घ्यन्ते भवनस्थलीकलनया ये चाटवीनां तटा-
स्तद्वीर्य्यस्य महात्मनां विलसतः सत्त्वोर्जितं स्फूर्जितम् ॥ २ ॥

पुरा हि भगवान् बुद्धः श्रावस्त्यां पुरवासिनाम् ।
उपदेशप्रकाशेन जहाराज्ञानजं तमः ॥ ३ ॥

དེ་ནི་ནམ་ཞིག་མ་ག་དྷར། དགེ་སློང་ཚོགས་ཀྱིས་ཡོངས་བསྐོར་ཅིང་།
ཚོང་པའི་སྐྱེ་བོའི་རྗེས་འབྲང་བཅས། རང་ཉིད་གྲུ་ཞིང་གཡེགས་པར་གྱུར། 4

ནོར་ཆེན་དོན་མཐུན་རྗེས་འབྲང་ཞིང་། ནགས་ཀྱི་ལམ་ནས་གཡེགས་པ་དེ།
ཆོས་ཀུན་ཚོགས་ཀྱིས་མཐོང་གྱུར་ནས། སྣ་ལའི་ནགས་སུ་ནོམ་བསམས་པ། 5

སེམས་ཅན་ཕན་དགེས་བཅོམ་ལྡན་འདས། འདི་ནི་སྔོན་ལ་གཡེགས་སུ་གཞུག
ནོར་གྱི་ཕུང་པོས་གང་བ་ཡི། དོན་མཐུན་ཕྱི་ནས་གཟུང་བར་བྱ། 6

དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས། དེ་ནོམས་འདོད་པ་མཁྱེན་གྱུར་ནས།
ནམ་འགྱུར་མི་མངའ་བཞིན་འཛུམ་པས། འདི་དག་ཅི་ཞེས་དེ་ལ་གསུངས། 7

དེ་ཡིས་རབ་དངས་འཛུམ་པ་ཡིས། སྣང་བས་རབ་རིབ་བཅོམ་པ་བཞིན།
དེ་དག་གདུག་པ་ཡོངས་བཏང་ཞིང་། སྙན་པའི་ཚིག་གིས་དེ་ལ་སྨྲས། 8

བཅོམ་ལྡན་བདག་ཅག་འཚོ་བ་འདི། སྨད་པར་འོས་པ་ལས་ཀྱིས་སྤྲུལ།
གླ་ངོན་མ་ཡིན་ཞིང་ལས་མིན། གཞན་སྲུང་མ་ཡིན་ཁྲིན་ལེན་མིན། 9

བདག་ཅག་གདུག་པ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས། རང་བཞིན་གྱིས་ནི་སྡིག་བདག་ཉིད།
ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་ནི། སྤྲུལ་གྱི་མཆེ་རྣོན་ཇི་ལྟར་སེལ། 10

དེས་ན་བདག་ཅག་འཚོ་བ་ནི། ཉམས་གྱུར་མི་འོས་གཡེགས་པར་མཛོད།
ཁྱོད་ནི་གཡེགས་ན་དོན་མཐུན་གྱི། ནོར་ནོམས་ཐམས་ཅད་བདག་ཅག་འཕྲོག 11

भिक्षुसङ्घैः परिवृतः स कदाचिद्वणिग्जनैः।
कृतानुयानो मगधात् स्वयं चारिकया ययौ ॥ ४ ॥

महार्थसार्थानुगतं व्रजन्तं वनवर्त्मना।
तं दृष्ट्वा तस्करगणः शालाटव्यामचिन्तयत् ॥ ५ ॥

एष प्रयातु भगवान् पुरः सत्त्वहिते रतः।
पश्चात् सार्थं ग्रहीष्यामः पूर्णं द्रविणराशिभिः ॥ ६ ॥

भगवानथ सर्व्वज्ञस्तेषां ज्ञात्वा समाहितम्।
किमेतदिति तानूचे निर्व्विकारस्मिताननः ॥ ७ ॥

ते तमूचुः परित्यज्य क्रौर्य्यं मधुरया गिरा।
तत्प्रसादस्मितालोकैर्विनष्टतिमिरा इव ॥ ८ ॥

भगवन् जीविकास्माकं[१] निन्द्येयं कर्म्मनिर्म्मिता।
न भृतिर्न कृषिर्नान्यरक्षणं न प्रतिग्रहः ॥ ९ ॥

सहजं क्रौर्य्यमस्माकं निसर्गकलुषात्मनाम्।
क्रियते किं स्वभावस्य देव तीक्ष्णाहिकर्णिका ॥ १० ॥

तस्मान्न वृत्तिलोपो नः कर्त्तुमर्हसि गम्यताम्।
याते तु त्वयि सार्थस्य वयं सर्व्वार्थहारिणः ॥ ११ ॥

१ Orig. जीविता।

དེ་སྐད་དེ་དག་ཚིག་ཐོས་ནས། སྙིང་རྗེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཐུགས།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བློ་གྲོས་ནི། སྐད་ཅིག་ཁྲོགས་ལ་འཕྲུང་བར་གྱུར། 12

དེ་ནས་དོན་མཐུན་ནོར་རྣམས་ཀུན། ཡོངས་བཀྲངས་དེ་དང་མཉམ་པ་ནི།
དེ་ཚེ་ཐོབ་པའི་གཏེར་དག་ལས། ཆོས་ཀུན་ཚོགས་ལ་དེ་ཡིས་བྱིན། 13

ཡང་ག་ཞིགས་བྱོན་པས་ལམ་དུ་ནི། རིམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཉིད་ཀྱིས།
དོན་མཐུན་སྐྱོལ་ཕྱིར་དེ་ཡིས་ནོར། ལན་དྲུག་དེ་རྣམས་ལ་རབ་བྱིན། 14

ཡང་ནི་ལམ་དེ་ནས་འོང་སྟེ། རྗེས་སུ་འབྲང་དང་བཅས་དེ་ལ།
དེ་ཡི་ཟས་ནི་མགྲོན་གཉེར་བའི། བློ་གྲོས་ཆོས་ཀུན་རྣམས་ལ་བྱུང་། 15

དམ་པ་མཐོང་བས་དྲི་བྲལ་དེ། ཡང་དག་བཤད་བས་དགེ་བ་ཡང་།
འགྲོགས་ལ་གོམས་པས་ལེགས་པའི་ལམ། ཟམ་སྟེགས་དག་ནས་འགྲོ་བར་གྱུར། 16

མི་དགེ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་ཟད་ལས། དེ་རྣམས་འདོད་པ་དག་པ་ཀུན།
དེར་ནི་བཅོམ་ལྡན་རྒྱལ་བ་དག། དྲང་པོར་གཟིགས་པས་མཁྱེན་པར་གྱུར། 17

དོན་སྤྱོད་པ་དང་དོན་མཐུན་དང་། བརྟོག་པ་གཏོང་དང་སྙན་པར་སྨྲ།
བསྡུ་བའི་དངོས་པོར་བཞི་པོ་ལ། ངེས་པའི་བདག་ཉིད་གང་དག་དང་། 18

གང་ཞིག་སྙིང་སྟོབས་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས། ཚངས་པ་ཡི་ནི་གནས་བཞི་པོ།
སྙིང་རྗེ་དགའ་བ་བཏང་སྙོམས་དང་། བྱམས་པ་ཞེས་བྱ་ཡོངས་འཛིན་དང་། 19

इति तेषां वचः श्रुत्वा करुणापूर्णमानसः ।
दोलालोलायितमतिः बभूव भगवान् क्षणम् ॥ १२ ॥

ततः सार्थधनं सर्व्वं परिसङ्ख्याय तत्समम् ।
स ददौ चौरचक्राय तत्क्षणात्तनिधानतः ॥ १३ ॥

तद्विधेन क्रमेणैव पुनः पथि गतागतैः ।
षट्कृत्वः प्रददौ तेभ्यः सोऽर्थं सार्थस्य मुक्तये ॥ १४ ॥

पुनश्चोपगते तस्मिन् वर्त्मना तेन सानुगे ।
बभूव बुद्धिश्चौराणां तद्भोजननिमन्त्रणे ॥ १५ ॥

दृष्ट्वा दिशन्ति वैमल्यं शुभं सम्भाषणेन च ।
व्रजन्ति सङ्गमाभ्यासैः सन्तः सन्मार्गसेतुताम् ॥ १६ ॥

तत्रातिर्य्यग्दृष्ट्वा सर्व्वं सर्व्वाकुशलसंक्षयात् ।
तेषां समाहितं शुद्धं विदधे भगवान् जिनः ॥ १७ ॥

येषां संग्रहवस्तूनि चत्वारि नियतात्मनाम् ।
अर्थचर्य्या समानार्थभावस्त्यागः प्रियं वचः ॥ १८ ॥

येषां ब्रह्मविहाराश्च चत्वारः सत्त्वशालिनाम् ।
करुणा मुदितोपेक्षा मैत्री चेति परिग्रहः ॥ १९ ॥

མ་ཆགས་ཡོངས་སུ་སྤང་བ་མེད། མ་རྨོངས་པ་དེ་དགེ་བའི་ཙོ།
གསུམ་ནི་ཐུགས་ལ་ཞེན་པ་ཡིས། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་གང་དག་དང་། 20

སྦྱིན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བཟོད་བརྩོན་འགྲུས། བསམ་གཏན་ཤེས་རབ་རྟག་བསྟེན་ཞིང་།
ཐབས་དང་སྨོན་ལམ་ཡེ་ཤེས་དང་། སྟོབས་ཀྱི་རབ་ཏུ་བསྟེན་པའི་ཐུགས། 21

ཡོངས་སྐྱོབས་དཔའ་བོ་གཅིག་པུ་དང་། རྟག་ཏུ་གཉིས་མེད་གསུང་ཉིད་དང་།
རིག་པ་གསུམ་གྱི་གསལ་བ་དང་། དྲི་མེད་བཞི་དང་ལེགས་པར་ལྡན། 22

ཕུང་པོ་ལྔ་ལས་རྣམ་གྲོལ་ཞིང་། སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ནི་འབྱེད་པ་དང་།
བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་བདུན་དང་ལྡན། འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཉེར་སྟོན། 23

ཀུན་སྦྱོར་དགུས་དམན་གྲོལ་བ་ནི། སྟོབས་བཅུའི་བདག་ཉིད་ལྡན་དག་གིས།
འཇིག་རྟེན་སྐྱེ་བོའི་སྤྱོད་ཚུལ་ལ། མི་མཁྱེན་པ་ནི་ཅི་ཞིག་ཡོད། 24

དེ་ནས་ཤིན་ཏུ་སྙིང་རྗེ་ཡིས། ཞབས་ལ་མགོས་གཏུགས་དེ་དག་ལ།
དེ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བཅོམ་ལྡན་གྱིས། དེ་ཡི་ཟས་ལ་ཞལ་གྱིས་བཞེས། 25

དེ་མཐོང་སྡིག་པ་ཟད་གྱུར་པ། དེ་དག་གིས་ནི་མཉམ་དུ་ཕུལ།
དགེ་སློང་ཚོགས་ཀྱིས་བསྐོར་བ་ཡིས། ཟས་ཀུན་ཚོ་ག་བཞིན་དུ་བླངས། 26

དེ་འོག་དེ་ཡི་སྨོན་ལམ་ནི། ཡེ་ཤེས་སྣང་བའི་ཐུར་མ་ཡིས།
དེ་དག་མིག་ནི་ཡང་དག་ཕྱེ། རབ་ཏུ་གསལ་བའི་གནས་མཐོང་གྱུར། 27

येषां कुशलमूलानि सक्तानि[1] त्रीणि चेतसि ।
अलोभश्चापरिद्वेषोऽप्यमोहश्च महात्मनाम् ॥ २० ॥

दानशीलक्षमावीर्य्यध्यानप्रज्ञाजुषां सदा ।
उपायप्रणिधिज्ञानबलैराश्रितचेतसाम् ॥ २१ ॥

परित्राणैकवीराणां सदैवाद्वय[2]वादिनाम् ।
विद्याचयप्रदीप्तानां चतुर्वैमल्यशालिनाम् ॥ २२ ॥

पञ्चस्कन्धविमुक्तानां षडायतनभेदिनाम् ।
सप्तबोध्यङ्गयुक्तानामार्य्याष्टाङ्गोपदेशिनाम् ॥ २३ ॥

नवसंयोगहीनानां तेषां दशबलात्मनाम् ।
किं वस्त्वविदितं लोके जिनानां जनचेष्टितम् ॥ २४ ॥

ततस्तेष्वतिकारुण्याच्चरणालीनमूर्धसु ।
तथेत्युवाच भगवांस्तद्भोज्योपनिमन्त्रणे ॥ २५ ॥

तैस्तत्सन्दर्शनक्षीणकिल्बिषैः सममर्पितम् ।
भिक्षुसङ्घैर्वृतो भोज्यं विधिवत् सर्व्वमाददे ॥ २६ ॥

ततस्तत्प्रणिधानेन ज्ञानालोकशलाकया ।
ते समुन्मीलितदृशः प्रकाशं ददृशुः पदम् ॥ २७ ॥

१ Orig. शक्तानि ।   २ Orig. यदैवाद्वय० ।

དེ་དག་འཕྲལ་ལ་དྲག་པོར་ནི། ཆགས་བྲལ་ཡོངས་སྨིན་རབ་དུ་དངས།
རབ་དུ་བྱུང་དང་ལྷན་ཐོབ་ནས། འགྲོ་བའི་མཆོད་འོས་ཉིད་དུ་གྱུར། 28

དེ་དག་འཕྲལ་ལ་དགེ་བ་དེ། སྔོན་དུ་ཉེ་བར་གནས་མཐོང་ནས།
དགེ་སློང་ནམས་ཀྱིས་འདི་ཅི་ཞེས། དྲིས་ཤིང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས། 29

འདི་དག་བདག་དང་འབྲེལ་བ་འདི། དོན་མཐུན་བསྒྲུངས་ཤིང་སྨྲ་བ་ཡིས།
གླིང་དུ་འགྲོ་བའི་སྐྱེ་བ་ནི། གཞན་དག་ལ་ཡང་གྲུབ་པར་གྱུར། 30

ནམ་གྲུས་སྨྲོ་བ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱིས། རབ་མཆོག་མཁས་པ་དགའ་བའི་ས།
བ་ར་ན་སི་ཞེས་པའི་གྲོང་། མགྲོ་རིས་སྐྱེ་ཡིས་འཚམས་གྱུར་ཡོད། 31

གང་ན་དྲི་མེད་ཆུ་ཀླུབས་ནི། འཛིན་པ་ཀླ་ཡི་གྲུན་འཛིན་དག།
རྟག་དུ་ལུས་ཅན་ནམས་ཀྱིས་སྐྱིང་། བརྩེ་བ་བཞིན་དུ་དང་བར་བགྲིད། 32

བཟོད་པ་བཞིན་དུ་འབྱུང་པོ་ཀུན། བག་ཡབ་བདེ་བར་གནས་པ་གང་།
འཚོ་བ་མེད་བཞིན་དམ་པས་བསྟེན། རིག་པ་བཞིན་དུ་མཁས་པས་འདོད། 33

དེ་ནས་མི་བདག་ཚངས་པར་ནི། བདེག་བྲོ་ནམ་གྲུས་ལྷུདར་བསྟེན།
ཚངས་བྱིན་ཞེས་གྲུས་འཇིག་རྟེན་ནི། འཇིག་རྟེན་གསུམ་པོ་བཞིན་དུ་བསྒྲུངས། 34

དེར་ནི་དེད་དཔོན་དགའ་བའི་སྐྱེ། ཞེས་པ་ནམ་ཐོས་བུ་ལྟ་བུ།
ཆུ་ནམས་དག་གི་ཆུ་གཏེར་བཞིན། ནོར་གྱི་དོན་མཐུན་གནས་སུ་གྱུར། 35

ते सद्यस्तीव्रवैराग्यपरिपक्वाः प्रसादिनः।
प्रव्रज्यायोगमासज्य जग्मुर्जगति पूज्यताम् ॥ २८ ॥

तत् तेषां कुशलं दृष्ट्वा सहसोपनतं पुरः।
बभाषे भगवान् पृष्टः किमेतदिति भिक्षुभिः ॥ २९ ॥

एतैर्ममायं सम्बन्धः सार्थरक्षणनिष्क्रयैः।
द्वीपयाचागतस्यासीदन्यस्मिन्नपि जन्मनि ॥ ३० ॥

अस्ति विस्तीर्णमार्गस्य स्वर्गवर्गावधिर्विधेः।
पुरी वाराणसी नाम कौशलोत्कर्षहर्षभूः ॥ ३१ ॥

यस्याममलकल्लोलवाहिनी सुरवाहिनी।
सदा दयेव हृदयं प्रसादयति देहिनाम् ॥ ३२ ॥

अहिंसेव सतां सेव्या विद्येव विदुषाम्मता।
क्षमेव सर्व्वभूतानां या विश्रम्भसुखस्थितिः ॥ ३३ ॥

ब्रह्मकल्पे नृपे तस्या विकसत्कमलाश्रये।
ब्रह्मदत्ताभिधे लोकं[1] त्रैलोक्यमिव रक्षति ॥ ३४ ॥

प्रियसेनाभिधानोऽभूत् तत्र वैश्रवणोपमः।
सार्थवाहोऽर्थसार्थानां स्थानमब्धिरिवाम्भसाम् ॥ ३५ ॥

१ Orig. लोके।

དེ་སྲས་ཤིན་དུ་དགའ་ཞེས་པ། སྐྱེས་བུ་ལེགས་པའི་གནས་སུ་གྱུར།
གང་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་ཚོགས། དོན་བྱས་ཉིད་དུ་རབ་ཏུ་གྱུར། 36

སྦྱིན་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་བཟོད་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་བསམ་གཏན་ཤེས་རབ་ལྡན།
བྱེད་པོ་ཉམས་པར་ཆགས་སྣད་གང་། ལེགས་བྱས་དཔལ་དུ་བྱས་པ་བཞིན། 37

དེ་ནི་དྲི་མེད་རིག་ཀུན་ནང་། སྒྲ་ཚོལ་ཤིན་དུ་ཡངས་པར་ཡང་།
རོ་ལྡན་ཡིད་འོང་ཆུ་གཏེར་ཆེར། ཆུ་བོ་བཞིན་དུ་ཞུགས་པར་གྱུར། 38

སྤྱོད་པ་ཡོན་ཏན་གྱིས་བརྒྱན་ཅིང་། ལུས་ནི་མཚན་གྱིས་བརྒྱན་པ་གང་།
སྐྱེས་བུ་མཆོག་ལ་ཆགས་པ་བཞིན། བསྔགས་པར་འོས་པའི་དཔལ་གྱིས་བསྟེན། 39

བསོད་ནམས་ཀྱིས་སྐྱོས་མཐོ་རིས་སུ། ཡང་ནི་དུས་ཀྱི་ག་ཤེགས་པའི་ཚེ།
དེ་ཡི་ཕྲ་སྐད་ཁྲར་དག་ནི། ཕྲག་པའི་ངོས་ལ་གནས་པར་བྱས། 40

དེ་བསམས་བདག་གི་དཔལ་འབྱོར་འདི། རིམ་པས་འོང་ཞིང་ཡངས་པ་སྟེ།
དེ་ལྟ་ན་ཡང་སྐྱོང་ཀུན་གྱིས། རེ་བ་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་སྐམ། 41

སྤྱར་འོངས་སྐྱོང་བས་ཟློས་ཉིད་ཆོ། གང་ཞིག་ཕྱིས་སྐྱོང་འབྲས་བུ་མེད།
སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ལ་གནས་དཔལ། ཤིན་དུ་ཆེ་བ་དེས་ཀྱང་ཅི། 42

ད་གདོང་སྐྱོང་བ་གཅིག་དེ་ཡང་། གང་གིས་ད་དུང་ཡོངས་མ་རྫོགས།
རིན་ཅེན་འབྱུང་གནས་བྱེད་པོ་ཡིས། ཡངས་པར་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་མེད། 43

तस्यासीत् सुप्रियो नाम सौजन्यनिलयः सुतः।
प्रययौ यं समाश्रित्य गुणसार्थः[१] कृतार्थताम्॥ ३६॥

दानशीलक्षमावीर्य्यध्यानप्रज्ञासमन्वितः।
धात्रा विलोभनायैव यः कृतः सुकृतश्रियः॥ ३७॥

तं सर्व्वविद्या विशदाः कलाश्च विपुलाशयम्।
विविशुः सरसोदारा महोदधिमिवापगाः॥ ३८॥

गुणालङ्कृतचारित्रं लक्षणालङ्कृताकृतिम्।
पुरुषोत्तमलुब्धेव यं श्लाघ्यं श्रीरशिश्रियत्[२]॥ ३९॥

कालेन सुकृतक्रीतं पितरि त्रिदिवं गते।
चक्रे स्कन्धतटे तस्य व्यवहारभरः स्थितिम्॥ ४०॥

सोऽचिन्तयदियं लक्ष्मीर्विपुलात्मक्रमागता।
तथापि मन्ये पर्य्याप्ता न सर्व्वार्थिमनोरथे॥ ४१॥

किं तया सुमहत्यापि श्रिया सत्पुरुषस्थया।
पूर्व्वागतार्थिभुक्तेव या शेषार्थिषु निष्फला॥ ४२॥

रत्नाकरस्य वैपुल्यं निष्फलं वेधसा कृतम्।
अद्यापि पूरितो येन नैकोऽप्यर्थी स वाड़वः॥ ४३॥

---

१ Orig. omits the word गुण in गुणसार्थः।
२ Orig. श्रीरर्ज्जिश्रियत्।

ཡང་ན་བརྙག་པ་ཀྱི་ཆེ་བའི། སྐྱོང་བ་སུ་ཡི་ཡོངས་རྫོགས་དེ།
ཨ་ག་སྟྱ་ཡི་ཁྱོར་ཆུ་ཡིས། ཧུབ་དུ་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་སོང་། 44

དཔལ་ནི་གཅིག་ལ་སྐྱོང་བ་མང་། སྐྱོང་བ་ཀུན་ཁེངས་བརྗོད་པ་གང་།
ནོར་དེ་བདག་གིས་ཡོངས་མི་འཐོབ། ཅི་བྱ་འདི་ནི་ཞེན་དུ་གདུང་། 45

དཔལ་དང་ནོར་བྲུ་ལ་སོགས་ཀྱིས། ལྷ་དྲུག་ཉིད་ཁེངས་གཞན་མིན་ཞེས།
ཆུ་གཏེར་ར་དུང་རྟ་གདོང་མེ། གདུང་བ་ནང་དུ་འབར་བ་བཞིན། 46

སྐྱོང་བ་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཁ་ཡིས་ནི། སྡུག་བསྔལ་ཤུགས་རིངས་ཡོངས་མི་བཟོད།
དེ་སྐད་བདག་གིས་འབད་པ་ཡིས། གྲངས་མེད་ནོར་ནི་བསྒྲུབ་པར་བྱ། 47

དེ་ལྟར་ཡུན་རིང་བསམས་ནས་དེ། དོན་མཐུན་ཆེན་པོས་བསྐོར་ནས་ནི།
རིན་ཆེན་གླིང་གི་གྲོང་ཁྱེར་དུ། ཕྱིན་ནས་རིན་ཆེན་བསྡུ་བ་བྱས། 48

དེ་འོག་དོན་བྲུས་སྐད་ལོག་སྟེ། འོང་བ་དེ་ནི་ཆོས་ཀུན་པ།
དོན་མཐུན་ནོར་འཕྲོག་སྦྱོར་བ་ལ། ནགས་ན་རྒྱུ་བས་ལམ་དུ་མཐོང་། 49

དེ་དག་དོན་མཐུན་ནོར་བསྐྱང་ཕྱིར། བབ་ཅོལ་དུ་སྦྱོར་དེས་མཐོང་ནས།
རང་གི་ནོར་ཀུན་བྱིན་ནས་ནི། རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ནོར་རྣམས་བསྲུངས། 50

ཕྱི་ནས་རིམ་པ་དེ་བཞིན་ཉིད། རིན་ཆེན་གླིང་གི་འགྲོ་འོང་གིས།
དོན་མཐུན་བསྒྲུབ་ཕྱིར་ཆོས་ཀུན་ལ། ནོར་ནི་ལན་དྲུག་རབ་ཏུ་བྱིན། 51

अथवा पृथुसङ्कल्पः केनार्थी परिपूर्य्यते।
जगामाब्धिरगस्त्यस्य चुलुकावमनीयताम्॥ ४४॥

किं करोम्यतितापोऽयं श्रीरेका बहवोऽर्थिनः।
न तदासाद्यते वित्तं यत् सर्व्वार्थिभरक्षमम्॥ ४५॥

पञ्च षट् पूरिता एवं नान्ये श्रीकौस्तुभादिभिः।
इतीवाद्यापि ततोऽन्तर्ज्वलदौर्व्वानलोऽम्बुधिः॥ ४६॥

तस्मात् करोमि यत्नेन निःसङ्ख्यद्रविणार्ज्जनम्।
न सहे दुःखनिःश्वासं विमुखस्य मुखेऽर्थिनः॥ ४७॥

इति सञ्चिन्त्य स चिरं सार्थेन महता वृतः।
रत्नद्वीपपुरं गत्वा विदधे रत्नसंग्रहम्॥ ४८॥

ततः प्रतीपमायान्तं कृतार्थन्तं वनेचराः[१]।
सार्थार्थहरणोन्मुक्ता ददृशुर्दस्यवः पथि॥ ४९॥

सार्थार्थहरणे दृष्ट्वा स तेषां साहसोद्यमम्।
निजसर्व्वस्वदानेन संररक्षानुयायिनम्[२]॥ ५०॥

पुनः क्रमेण तेनैव रत्नद्वीपगतागतिः।
सार्थत्राणाय चौराणां षट्कृत्वः प्रददौ धनम्॥ ५१॥

१ Orig. कृतार्थं वनेचरः। २ Orig. संरच्चानुयायिनम्।

ཕྱིས་ཀྱང་ལམ་ནི་དེ་ཉིད་ནས*། འོངས་པས་དེ་བཞིན་ཆོས་ཀུན་པ།
དོན་མཐུན་ནོར་ནི་འཕྲོག་པ་ལ། ལྷག་པར་བཀོམ་པ་དེ་དག་མཐོང་། 52

དེས་བསམས་ཀྱི་མ་བདག་གི་ནོར། ཆེན་པོ་ཡིས་ནི་ཡོངས་སུ་སེམ།
འདི་དག་ཕ་རོལ་ནོར་འཕྲོག་ལ། བརྩོན་པ་ལས་ནི་ཕྱིར་མ་ལོག། 53

ནོར་གྱིས་འགྲོ་བ་ཁེངས་གྱུར་ཞིང་། བདག་གིས་ཡང་ཡང་བཟོད་གྱུར་ཀྱང་།
ཀྱི་མ་མ་ལ་ཆོས་ཀུན་ནི། གདུག་པ་འདི་དག་ཡོངས་མ་ཁེངས། 54

རིགས་པའི་སློབ་ཞན་གྱུར་ཅིང་། ལན་སླ་ཀུན་ཏུ་བཅོམ་པ་དང་།
སྨད་པར་འོས་པའི་དམ་བཅའ་བཞིན། ངན་པ་སྐྱེས་པ་བདག་སྐྱེ་སྨད། 55

དེ་ལྟར་སེམས་ཤིང་འགྱོད་པ་ཡི། མ་ཡིས་རབ་ཏུ་གདུངས་པ་དེ།
སྐྱེ་བོ་མེད་པར་མཚན་མོ་ནི། ལོ་བརྒྱ་ལྟ་བུར་རབ་ཏུ་གྱུར། 56

མྱ་ངན་འདས་ཏུ་ཁྱིང་བ་ཡི། གླང་པོའི་དབང་པོ་བཞིན་མི་གཡོ།
དབུགས་རིང་དེ་ལ་སྙི་ལམ་དུ། ལྷ་ནི་མཐུ་ཆེན་ལྡན་པས་སྨྲས། 57

བློ་བཟང་མྱ་ངན་མ་བྱེད་ཅིག། དོན་མེད་ལུས་ནི་རབ་སྐེམ་ཡིན།
ནོར་བརྟགས་དམ་པར་མངོན་འཛེགས་པ། ཁྱེད་ཀྱི་འདོད་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར། 58

* ཕྱིས་ཀྱང་ལམ་ནི་དེ་ཉིད་ནས་ཞེས་པའི་ཚིག་རྐང་གཅིག་པོ་འདིའི་སྐད་དོད་མི་འཚམ་པ་རྐང་པ་གཞན་རྣམས་དང་མཐུན་པ་ལ་སྒོ་ཙམ་པའི་རྗེས་སྟོར་ཏུ་འདར་ལོས་བསྒྲིགས་པ་རྒྱ་དཔེ་ཉིད་ན་མེད།

तथैव त्वां पुण्यविपन्वानिसंप्राप्तस्तथैव[1] ।
तान् ददर्श चैारान् सार्थार्थहरणेऽधिकादरान् ॥ ५२ ॥

सोऽचिन्तयदहो वित्तैर्महद्भिः परिपूरिताः ।
मयैते न निवर्त्तन्ते परार्थहरणोद्यमात् ॥ ५३ ॥

जगत् सम्पूरयाम्यर्थैरित्युक्तापि मया सकृत् ।
अहो नु दस्यवो नैते वराकाः परिपूरिताः ॥ ५४ ॥

उचितोत्साहहीनस्य व्याहतोत्तरवादिनः ।
विकत्थनप्रतिज्ञस्य धिङ्मे जन्म कुजन्मनः ॥ ५५ ॥

इति चिन्तयतस्तस्य तप्तस्यानुशयाग्निना ।
विजने प्रययैा रात्रिः सम्वत्सरशतोपमा ॥ ५६ ॥

तं शोकपङ्कसंमग्नं[2] गजेन्द्रमिव निश्चलम् ।
दीर्घोच्छ्वासं महेशाख्या स्वप्ने प्रोवाच देवता ॥ ५७ ॥

सुमते मा कृथाः शोकं शरीरोच्छोषणं वृथा ।
सत्सङ्कल्पाभिरूढस्य भविष्यति तवेप्सितम् ॥ ५८ ॥

---

१ The original of this line was lost. The present line which was composed by *B*dar Locháva is quite unintelligible.

२ Orig. ॰सदुद्मम् ।

བློ་ལྡན་བརྩོན་འགྲུས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས། འབད་པས་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་བ།
རྨི་ལམ་རྣམ་རྟོག་རྟེན་དཀའ་དང་། འཇིག་རྟེན་འདི་ན་དེ་ཡོད་མིན། 59

གང་ཡང་ནུས་པ་དེ་དཔེ་མེད། གང་ཞིག་གཉིས་སྐྱེས་གཅིག་གི་ཡང་།
གསུང་གི་ཀུལ་ཀ་ཁོ་ན་ཡིས། འབིགས་བྱེད་ས་དང་མཚུངས་པར་གྱུར། 60

བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་བྲ་བའི་དུས། མི་མཉམ་པ་ཡང་མཉམ་པར་འགྱུར།
རིང་བ་རྣམས་ཀྱང་ཉེ་བར་འོང་། ཆུ་ཡང་སྐམ་ས་ཉིད་དུ་གྱུར། 61

གཞན་དོན་ཁྱོད་ཀྱི་བརྩོན་པ་འདི། འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་ཐེ་ཚོམ་མེད།
སྙིང་སྟོབས་སྦྱོར་བ་སླུ་བ་ཡིས། ཐེ་ཚོམ་ལ་ཡང་མི་འབྱུང་ངོ་། 62

ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟེན་བ་ད་རའི། གླིང་ན་རིན་པོ་ཆེ་དག་ཡོད།
གང་ཞིག་གཅིག་གི་མཐུ་ཡིས་ཀྱང་། འཇིག་རྟེན་གསུམ་པོ་ཁེངས་པར་མཛོད། 63

གང་ཕྱིར་མི་ཡི་ས་འདས་ནས། དེ་ནི་ཤིན་དུ་ཆེ་བའི་ས།
བསོད་ནམས་རང་བཞིན་གྱིས་འཐོབ་སྟེ། སྙིང་སྟོབས་ལེགས་བྱས་མིན་པས་མིན། 64

བུ་དག་ཡིད་ནི་གདུང་བ་ཐོང་། བརྟན་པའི་བློ་གྲོས་རྣམ་པར་བསྒྲུབས།
བ་ད་ར་ཡི་གླིང་འགྲོལ། རབ་དུ་སྒྲོ་བ་ཡོངས་སུ་ཟུངས། 65

ཁྱོད་ནི་སྙིང་སྟོབས་མཐུ་གྱིས་ཤིང་། འཁོར་བ་རབ་དུ་སྒྲོལ་བར་བཟོད།
དེ་ཐོབ་བྲ་ཕྱིར་ཕྱོགས་དང་ནི། ལམ་གྱི་རིམ་པ་འདི་དག་ཉོན། 66

न तदस्ति जगत्यस्मिन् स्वप्नसङ्कल्पदुर्लभम् ।
यन्न सिध्यति यत्नेन[1] धीराणां व्यवसायिनाम् ॥ ५९ ॥

सा काप्यनुपमा शक्तिरेकस्यापि द्विजन्मनः ।
यदाज्ञास्यन्दितेनैव विन्ध्यः क्ष्मासमतां ययौ ॥ ६० ॥

विषमं समतां याति दूरमायाति चान्तिकम् ।
सलिलं स्थलतामेति कार्य्यकाले महात्मनाम् ॥ ६१ ॥

परार्थोऽयं तवारम्भः फलत्येव न संशयम् ।
न भवन्ति विसम्वादसन्दिग्धाः सत्त्ववृत्तयः ॥ ६२ ॥

रत्नानि वदरद्वीपे सन्ति त्रिदशसेविते ।
येषामेकप्रभावोऽपि त्रिजगत्पूरणक्षमः ॥ ६३ ॥

मर्त्त्यभूमिमतिक्रम्य सा हि भूमिर्महीयसी ।
आसाद्यते पुण्यमयी नासत्त्वैर्नाकृतात्मभिः ॥ ६४ ॥

विषादस्त्यज्यतां पुत्र स्थिराबुद्धिर्विधीयताम् ।
वदरद्वीपयात्रायामुत्साहः परिगृह्यताम् ॥ ६५ ॥

श्रूयतामेष तत्प्राप्त्यै दिङ्मात्रानुक्रमक्रमः ।
स्फीतसत्त्वप्रभावस्त्वं संसारोत्तरणक्षमः ॥ ६६ ॥

---

[1] Orig. सिध्यत्ययत्नेन ।

ནུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་ན་ཡོད། ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་གླིང་དག་ནི།
བདུན་བརྒྱ་རབ་ཏུ་འདས་གྱུར་ཅིང༌། དེ་བཞིན་དུ་ནི་རིན་ཆེན་བདུན། 67

ཆུ་སྐྱང་བདུན་དང་རྫིས་འགྲོ་དང༌། བརྡོག་འགྲོ་ཞེས་བའི་ཆུ་ཡི་གཏེར།
རྫིས་སུ་མཐུན་པའི་རླུང་གིས་དེར། ཕ་རོལ་འཕྲོབ་པོ་བསོད་ནམས་ཅན། 68

དེ་ནས་དེ་མཚུངས་མིང་ཅན་རི། རླུང་གིས་རབ་རིབ་རྨོངས་པར་བྱེད།
སྨན་ཆེན་དོན་ཡོད་ཅེས་པ་ཡིས། མིག་གཉིས་གང་དུ་ཐོལ་གནས་སྟེར། 69

དེ་ནས་ཀུན་འཁོར་ཞེས་ཆུ་གཏེར། གང་དུ་རླུང་ནི་བེ་རྚམ་རྡས།
འཕྱིང་ཞིང་འབྱུང་བས་སྲོག་ཆགས་ཉམས། ཀུན་འཁོར་བདུན་ལས་གྲོལ་བར་བྱེད། 70

དེ་ནས་ཀུན་འཁོར་ཞེས་པའི་རི། གང་ན་མཚན་གྱི་དུང་གི་ལྷེ།
འཇིགས་སུ་རུང་ཞིང་སྲོག་འཕྲོག་པ། སྐབས་གསུམ་པ་ཡང་སྐྲག་བྱེད་གནས། 71

དེ་ན་སྨན་ཆེན་དུང་གི་ལྷེ། སྤྲུལ་ནི་ནག་པོས་དཀྲིས་གྱུར་པ།
མིག་དང་མགོ་ལ་བཞག་པ་ན། བསོད་ནམས་ལྡན་པ་ཡོངས་སུ་སྐྱོབ། 72

དེ་ནས་ཆུ་སྔོན་ཞེས་པའི་མཚོ། གང་ན་སྲིན་པོའི་མིག་དམར་ཡོད།
མ་ཀིར་ཞེས་བྱའི་སྐད་འཇོན་དང༌། སངས་གྱུས་རིག་བྱེད་རིག་པའི་དབང༌། 73

དེ་ནས་ཆུ་སྔོན་ཞེས་པའི་རི། གང་ན་མགྲིན་པ་སྔོན་པོ་ནི།
མཚན་གྱི་མིག་ནི་རབ་འབར་བ། སྲིན་པོ་ལྔ་བརྒྱ་དག་དང་གནས། 74

अस्ति पश्चिमदिग्भागे समुल्लङ्घ्य महीयसाम्[1] ।
शतानि सप्त द्वीपानां तथा सप्त महाचलान् ॥ ६७ ॥

सप्तापगाश्चानुलोमप्रतिलोमाभिधोऽम्बुधिः ।
अनुकूलानिलैर्यस्मिन् पारमाप्नोति पुण्यवान् ॥ ६८ ॥

ततस्तत्तुल्यनामाद्रिर्वातैस्तिमिरमोहकृत् ।
यत्राक्ष्णोर्दिशति स्वास्थ्यममोघाख्या महौषधिः ॥ ६९ ॥

अथावर्त्ताभिधोऽम्भोधिर्वैरम्भैर्यत्र वायुभिः ।
मज्जनोन्मज्जनैर्जन्तुः सप्तावर्त्तेषु तार्य्यते ॥ ७० ॥

आवर्त्ताख्यस्ततः शैलः शङ्खनाभो निशाचरः ।
घोरः प्राणहरो यत्र त्रिदशत्रासकृत् स्थितः ॥ ७१ ॥

कृष्णसर्पावृता यत्र शङ्खनाभिर्महौषधिः ।
त्रायते पुण्यसम्पन्नं नेत्रे शिरसि चार्पिता[2] ॥ ७२ ॥

अथ नीलोदनामाब्धीरक्ताक्षो यत्र राक्षसः ।
मकर्य्याधिभूतां बुद्धविद्याविद्वान् वशे[3] ॥ ७३ ॥

अथ नीलोदनामाद्रिर्नीलग्रीवः क्षपाचरः ।
प्रदीप्तनेत्रो यत्रास्ते रक्षसां पञ्चभिः शतैः ॥ ७४ ॥

---

१ Orig. महायसाम् । २ Orig. चार्पितम् ।

३ This line is hopelessly corrupt.

དེ་ན་དོན་ཡོད་ཅེས་པའི་སྨན། མགྲོང་དང་དབྱུགས་དང་རེག་པ་དང་།
མཆེ་བ་རབ་སྦྲོས་དུག་གི་མེ། དེག་ཏུ་སྦྲུལ་གྱི་དུག་ནོམས་སྲུང་། 75

གསོ་སྦྱོང་བརྟུལ་ཞུགས་ལྡན་པ་དང་། བྱམས་དང་སྙིང་རྗེའི་བདག་ཉིད་ཀྱིས།
སྦྲུལ་ནི་ནག་པོ་རབ་བསྐྲད་ནས། སྨན་ཆེན་དེ་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར། 76

དེ་ཡིས་མིག་སྨན་ཟུར་ཕུད་ནི། བྲུས་ནས་སྲིན་པོའི་ཤིང་ཏོ་རི།
འབྲས་མེད་བྲུག་པ་ཕྲུ་མོ་ཅན། བསོད་ནམས་ལྡན་བས་སྒྲོལ་བར་འགྱུར། 77

དེ་ནས་བེ་རམ་བྲྷ་ཞེས་རི། དེ་རྗེས་གང་གིས་ཕ་རོལ་གཞན།
འཇིགས་རུང་ཟངས་ཀྱི་ནགས་ཞེས་པ། སྦུ་ལ་ཆེན་པོའི་ནགས་ཀྱི་ནང་། 78

དེ་ན་སྦྲུལ་ནི་སྦྲམ་ཆེན་དག། ཟངས་མིག་ཅེས་པ་བཟོད་དཀའ་བ།
དྲག་པོའི་དྲི་ལྡན་གང་གི་རླུང་། ཉིད་ཀྱིས་འཆི་བར་མི་བྱེད་གནས། 79

ཟླ་བ་དྲུག་ཏུ་ཉལ་གྱུར་པའི། ཁ་རྒྱུ་ཡི་ནི་དཔག་ཚད་ཁྱབ།
ལྟོགས་པས་གདུངས་ནས་ཟླ་དྲུག་ནི། གཉིད་དང་བྲལ་བས་རྒྱུང་བར་གྱུར། 80

འོད་མའི་ཚ་བ་རྗེས་བསྒྲམས་ཕུག། རབ་ཏུ་ཕྱེ་བས་དྲི་དང་ལྡན།
ཉིན་དང་མཚན་དུ་རབ་འབབ་བ། མིག་སྨན་དུ་འོས་སྨན་ཐོབ་འགྱུར། 81

སྤང་མེད་ཅེས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི། རིག་པ་བཟླས་པས་སྦྲམ་ཆེན་ནི།
འཇིགས་རུང་དེ་དང་གཟི་བརྗིད་ཆེ། གཞན་གྱིས་ཀྱང་ནི་འཇིགས་མི་འགྱུར། 82

तत्रौषधिममोघाख्यां रक्षत्याशीविषः सदा।
दृष्टिनिःश्वाससंस्पर्शदंष्ट्रोत्सृजद्विषानलः ॥ ७५ ॥

उपोषधव्रतवता मैत्रेण करुणात्मना।
लभ्यते सा समुत्सार्य कृष्णसर्पं महौषधिः ॥ ७६ ॥

तं रक्षःशकटं शैलं निष्फलश्लक्ष्णकन्दरम्।
तामञ्जने शिखायाञ्च कृत्वा तरति पुण्यवान् ॥ ७७ ॥

अथ वरम्भनामाद्रिः पारे यस्योत्तरा तटे।
घोरा ताम्राटवी नाम महाशालवनान्तरा ॥ ७८ ॥

महानजगरस्तत्र ताम्राक्षो नाम दुःसहः।
आस्ते यस्योग्रगन्धेन वायुनैव न जीव्यते ॥ ७९ ॥

षण्मासान् स्वपतो यस्य लाला व्याप्नोति योजनम्।
क्षुत्सन्ततस्य षण्मासानल्पीभवति जाग्रतः ॥ ८० ॥

वेणुगुल्मशिलाबद्धां गुहामुत्पाट्य मेदिनीम्।
प्राप्यौषधीं दिवारात्रं ज्वलन्तीमञ्जनोचिताम् ॥ ८१ ॥

तस्मादजगराद्घोरादन्यतो[1] वा महौजसः।
अवैराख्यां बुद्धविद्यां जपतो न भवेद्भयम्[2] ॥ ८२ ॥

---

१ Orig. घोरान्यतः। २ Orig. भवेमंयः।

དེ་ནས་རི་ནི་ཆེ་བ་བདུན། འོད་མའི་ཚོར་མས་གཏམས་གྱུར་པ།
ཟངས་གླིགས་ཀྱིས་མཚན་ཀང་པ་ཡིས། བརྟོན་འགྲུས་ལྡན་པས་ཐར་པར་འགྱུར། 83

དེ་རྗེས་ཤལ་མ་ལི་ནགས་དང་། འགྱུར་བྱེད་རྒྱ་སྐྱུང་ནམ་བདུན་དག།
བགོལ་ནས་རྩེ་གསུམ་ཞེས་པའི་རི། རབ་དུ་མཐོ་བ་དག་དུ་སླེབས། 84

དེ་ན་རྩེ་གསུམ་ཞེས་པ་ཡིས། ཚེར་མ་རྡོ་རྗེ་འབིགས་བྱེད་ཡོད།
ཟངས་ཀྱི་གླིགས་བུ་ངེས་སྦྱར་བའི། ཀང་པ་དག་ལ་མི་འཛུག་གོ། 85

རྒྱ་སྐྱུང་རྩེ་གསུམ་ཞེས་པ་དང་། དེ་ན་ལྕགས་ཀྱི་རྩེ་ཡི་རི།
རྒྱ་སྐྱུང་ངོས་དང་ལྕགས་ཐུར་གྱི། རི་བོ་དེ་ནས་དེ་ལྟའི་སྐྱུང་། 86

དེ་ནས་བཙོ་བརྒྱད་འཁྱོག་ཅེས་པའི། རི་བོ་བགྲོད་པར་དཀའ་བ་དང་།
དེ་ནས་དེ་དང་མིང་མཚུངས་སྐྱུང་། དེ་རྗེས་ཕྲ་མོ་ཞེས་པའི་རི། 87

དེ་ནས་དུ་བའི་མིག་ཅེས་རི། ཕྱོགས་ངོས་དུ་བས་ཁྱིག་གྱུར་པ།
མ་རུང་སྦྲུལ་གདུག་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི། མཐོང་བ་རེག་པའི་དུག་གིས་ཁྱབ། 88

དེ་ཡི་རྩེ་ན་རྫིང་བུའི་མཐའ། རྡོ་བས་བཅིངས་པའི་ཕུག་ཆེན་པོ།
ཕུག་ནང་ནོར་བུ་འོད་ཁྱུང་དང་། སྨན་ཆེན་འཚོ་བྱེད་ཅེས་པ་ཡོད། 89

དེ་ཕྱི་དེ་ཡིས་མགོ་དང་ནི། ཀང་ལག་ལྟོ་ལ་མངོན་པར་བྱུགས།
གསང་སྔགས་སྟོབས་དང་བཅས་བགྲོད་ན། མ་རུང་སྦྲུལ་གྱིས་གནོད་མི་འགྱུར། 90

ततः सप्त महाशैला वेणुकण्टकसङ्कटाः।
ताम्रपट्टाङ्कपादेन तीर्य्यन्ते वीर्य्यशालिनः ॥ ८३ ॥

ततश्च शाल्मलीवनं सप्त क्षारतरङ्गिणीः।
उत्तीर्य्यासाद्यते प्राङ्गुस्त्रिशङ्कुर्नाम पर्व्वतः ॥ ८४ ॥

तत्र त्रिशङ्कवो नाम कण्ठका वज्रभेदिनः।
पादयोर्न विशन्त्येव ताम्रपट्टावनद्धयोः ॥ ८५ ॥

त्रिशङ्कुर्नाम तटिनी तत्रायःशङ्कुपर्व्वतः।
उपस्कीलनदी तत्र ततो द्विधा द्विधा सरित्[1] ॥ ८६ ॥

अथाष्टादशवक्राख्यः पर्व्वतो निरवग्रहः।
तत्तुल्यसंज्ञाय नदी श्लक्ष्णो नाम गिरिस्ततः ॥ ८७ ॥

अथाद्रिधूमनेत्राख्यो धूमनिर्द्दिग्धदिक्तटः।
दृष्टिस्पर्शविषैर्व्याप्तः क्रूराशीविषमण्डलैः ॥ ८८ ॥

तन्मूर्ध्नि पल्वलस्यान्तः शिलाबद्धा महागुहा।
ज्योतीरसो मणिर्यस्यां जीवनी च महौषधिः ॥ ८९ ॥

भित्त्वा गुहां तदभ्यक्तशिरःपादकरोदरः।
व्रजन्मन्त्रबलोपेतः क्रूरसर्पैर्न बाध्यते ॥ ९० ॥

१ Orig. नदी तदुपस्कीलः ततोद्विस्त्राद्विधा सरित्।

དེ་ནས་སྤྲུལ་གདུག་རི་བོང་བདུན། སེམས་ཅན་དྲག་པོས་ཀུན་དུ་ཁེངས།
དེ་ལྟའི་ཆུ་ཀླུང་དག་ཀྱང་སྐེ། ཆུ་ཡི་ཕྱུན་ཚོགས་པ་མཐའ་མེད། 91

དེ་དག་མ་ལུས་རབ་བཀོལ་ཏེ། གཞན་ཕན་བརྩོན་པ་བསོད་ནམས་ཀྱིས།
རྩེ་མོ་མཁའ་ལ་རེག་གྱུར་པ། དཀར་བའི་རི་ལ་འཛེག་པར་འགྱུར། 92

དེ་ནས་དེ་ཡི་ངོས་གཞན་ལ། རོ་ཧི་ཏ་ཀི་ཞེས་གྲོང་ཁྱེར།
དཔག་བསམ་ཤིང་གིས་ཉེ་བར་མཛེས། མཐོ་རིས་དང་མཚུངས་མཐོང་བར་འགྱུར། 93

དེ་ན་དེད་དཔོན་སྙིང་སྟོབས་ནི། ཆེན་པོ་མ་ག་ཞེས་པ་ཡོད།
སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ཕན་པར་དགྱེས། བརྒྱ་བྱིན་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་གྲགས། 94

ཞེས་བཟང་བློ་གྲོས་སྐྱོན་མེད་དེས། བ་ད་ར་ཡི་གླིང་དག་ཏུ།
འགྲོ་བར་བརྩོན་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་ནི། ལམ་གྱི་གདམས་ངག་ཀུན་བྱེད་འགྱུར། 95

འདི་བརྗོད་བདུད་རྩིའི་རླན་གྱིས་བཞིན། འོས་པའི་ཚིག་གིས་ཤིན་དུ་དགའ།
མང་དུ་སྤྲོ་བ་བསྐྱེད་བྱས་ནས། ལྷ་མོ་འཕྲུལ་ལ་མི་སྣང་གྱུར། 96

ཤིན་དུ་དགའ་ནི་རབ་སད་ནས། ཐམས་ཅད་དེ་དེ་བཞིན་ཞེས་བསམས།
རང་གི་སྤྲོ་བ་སྟོན་བདང་ནས། སྙིང་སྟོབས་ལ་ནི་ཞེན་དེ་ཆས། 97

དེ་ཡིས་བསྟན་པའི་ལམ་ལས་ནི། ངལ་བ་ནམ་བཅོམ་དེས་བགྲོད་པས།
ལོ་ནི་བཅུ་གཉིས་རྫོགས་པ་ནི། རོ་ཧི་ཏ་ཀའི་གྲོང་ཁྱེར་སླེབ། 98

अथोग्रसत्त्वसङ्कीर्णाः सप्ताशीविषपर्व्वताः ।
नद्यश्च तद्विधा यासामपारवारिसम्पदः ॥ ९१ ॥

एतदुत्तीर्य्य निखिलं पुण्यैः परहितोद्यतः ।
आरोहति सुधाशैलं शृङ्गैरालिङ्गिताम्बरम् ॥ ९२ ॥

ततस्तस्यापरे पार्श्वे कल्पवृक्षोपशोभितम् ।
पुरं रोहितकं नाम दृश्यते स्वर्गसन्निभम् ॥ ९३ ॥

अस्ति तत्र मघोनाम मघवानिव विश्रुतः ।
सार्थवाहो महासत्त्वः सर्व्वसत्त्वहिते रतः ॥ ९४ ॥

वदरद्वीपयात्रायामुद्यतस्यानवद्यधीः ।
मार्गोपदेशं देशज्ञः स ते सर्व्वं करिष्यति ॥ ९५ ॥

इत्युक्त्वोत्साह्य बहुशः सुभद्रैरिव सुप्रियम् ।
वचोभिरुचितैर्देवी सहसान्तरधीयत ॥ ९६ ॥

प्रबुद्धः सुप्रियः सर्व्वं तत्तथेति विचिन्तयन् ।
प्रतस्थे सत्त्वमारुह्य निजोत्साहपुरःसरः ॥ ९७ ॥

स व्रजन् विजितायासस्तेन निर्द्दिष्टवर्त्मना ।
पुण्यैर्द्वादशभिर्वर्षैः प्राप रोहितकं पुरम् ॥ ९८ ॥

སྐབས་འདིར་དེར་ནི་དོན་མཐུན་བདག། མ་བླ་ལས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ལས།
གསོ་བ་དཀའ་བའི་ནད་ཀྱིས་ནི། ལུས་ནི་ནོལ་དུ་མི་ནགས་གྱུར། 99

དེ་ནས་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ལྷའི་ཁྲིམ། ནང་དུ་འཇུག་པ་མ་ཐོབ་ནས།
དེ་ཡི་སྒོ་ན་ཤིན་ཏུ་དགའ། བྱ་བ་བསྒྲུབ་སླད་འདུག་པར་གྱུར། 100

དེ་ནས་སྨན་པའི་ཟློལ་གྱིས་ནི། དེ་ནི་ནང་དུ་འཇུག་པ་ཐོབ།
ཉེ་བར་རིགས་པའི་གཏམ་ཤེས་པ། སྲུ་ཡི་གུས་པའི་ས་མ་ཡིན། 101

ཚེ་ཡི་རིག་བྱེད་སྒྲུབ་ཤེས་ཤིང་། འཆི་བའི་མཚན་ཉིད་ཤེས་པ་དེས།
ལྷ་དྲུག་མཇུག་ཉིད་དེ་ཡི་ཚོར། ཤེས་ནས་བསམ་པ་འཁྲུགས་པར་གྱུར། 102

དགའ་ཞིང་ཕན་པའི་སྨན་མང་དང་། དེ་ཡི་རིམ་གྲོ་ལེགས་བྱས་པ།
དུས་ནི་ཤིན་ཏུ་ཐུང་བ་ཡིས། ཤིན་ཏུ་དགའ་དང་མཇེའ་བོར་གྱུར། 103

དེ་ལ་མཇེའ་བས་སྨན་སྦྱར་ནམས། དེ་ཡིས་འདོད་པ་བྱ་བར་གྱུར།
མཇེའ་བོས་ཅུང་ཟད་བྱིན་པ་གང་། དེ་དག་ཀུན་ལ་ཡིད་དགའ་འོ། 104

ད་ནས་བདེ་བའི་རིམ་གྲོས་དེའི། ནད་ནི་ཆུང་བ་ཉིད་དུ་གྱུར།
དམ་པའི་གྲོངས་ལས་སྡུག་བསྔལ་ཞི། དེ་ལས་ནད་དང་བྲལ་བར་གྱུར། 105

དེ་ནས་མ་བླ་མཇེའ་བ་ལས། ཡིད་ཕེབས་སྐྱེས་ལ་ཤིན་ཏུ་དགའ།
སླད་ནས་རང་གི་གཏམ་གྱི་ཚེ། སྦྱོད་ཚུལ་མཐའ་ནི་རིག་པར་བྱས། 106

अत्रान्तरे कर्म्मयोगात् तत्र सार्थपतिर्मघः।
व्याधिना दुश्चिकित्सेन बभूवास्वस्थविग्रहः॥ ९९॥

अलब्धान्तःप्रवेशोऽथ गृहे राजगृहोपमे।
तस्य व्यलम्बत द्वारं सुप्रियः कार्य्यसिद्धये॥ १००॥

ततो वैद्योपदेशेन स प्रवेशमवाप्तवान्।
उपयोगकथाप्रज्ञा न कस्यादरभूमयः॥ १०१॥

आयुर्व्वेदविधानज्ञः स तस्यारिष्टलक्षणैः।
षण्मासशेषमेवायुर्ज्ञात्वा चिन्तान्तरोऽभवत्॥ १०२॥

तस्य प्रियहितप्रायोभैषज्यपरिचर्य्यया।
अत्यल्पेनैव कालेन सुप्रियः प्रियतां ययौ॥ १०३॥

भैषज्ययुक्तिस्तत्प्रीत्या तस्य वल्लभतां ययौ।
प्रियोपनीतं यत्किञ्चित् तत्सर्व्वं मनसः प्रियम्॥ १०४॥

प्रियोपचारैस्तस्याथ व्याधिरार्द्रवमाययौ।
आधिः शाम्यति सत्सङ्गात् ततो व्याधिर्विशीर्य्यते॥ १०५॥

ततः सञ्जातविश्रम्भः सुप्रियः प्रणयान्मघम्।
चक्रे विदितवृत्तान्तं पश्चान्निजकथाक्षणे॥ १०६॥

བ་ད་ར་ཡི་གླིང་བགྲོད་ལ། བདག་ཉིད་ཆེ་དེའི་སྤྲོ་བ་དག།
གཞན་དོན་གཡོ་མེད་ཞེས་གྱུར་ནས། ས་གླགས་ཡ་མཚན་དེ་ལ་སླུས། 107

ཀྱེ་མ་སྙིང་པོ་མེད་པ་ཡི། འཁོར་བ་འདི་ནི་སྙིང་པོའི་གཟུགས།
གཞན་གྱི་བསམ་པའི་དཔུང་གཉེན་ནི། ནོར་བུ་འགའ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན། 108

ན་ཚོད་གཞོན་ཞིང་མཛེས་པའི་གཟུགས། གཞན་གྱི་དོན་ལ་གཅགས་པའི་ཡིད།
ཡོན་དན་ཕུན་ཚོགས་བསོད་ནམས་ལྡན། སྐྱེས་འདི་ཁྱོད་ཉིད་ཁོ་ནའི་ཡིན། 109

འདི་སྙིང་ས་འདི་རབ་འདས་ནས། ཁྱོད་ནི་གཞན་གྱི་དོན་དུ་འོངས།
ཁྱོད་ཀྱི་སྟོང་གྲོགས་བགྱིད་པ་ལ། འོན་ཀྱང་བདག་ནི་མཆོག་ཏུ་གཟེར། 110

མཚམས་ནི་ངེས་པ་ལུས་ཅན་གྱི། སྲོག་ནི་ངེས་པར་འགྲོ་བ་ཉིད།
ཁྱོད་ཀྱི་འདོད་པའི་རྒྱུ་ཉིད་དུ། བདག་གི་དེ་མཐར་གྱུར་ཀྱང་སླའི། 111

ད་ལྟ་ཉིད་དུ་ཟད་པ་གང་། དེ་ནི་ཟད་པར་ཡོངས་སུ་བགྲུང་།
གཞན་གྱི་དོན་དུ་སྲོག་དག་ཀྱང་། ཟད་པ་སྙེད་པ་བགྱི་དང་མཉམ། 112

བདག་གི་བ་ད་ར་ཡི་གླིང་། མ་མཐོང་འོན་ཀྱང་བདག་གིས་ཐོས།
ཆུ་གཏེར་ཆེན་པོ་ཕྲོགས་ལྷུང་སྟོན། དེ་དང་དེ་ཡི་མཚན་མ་ཞེས། 113

དེ་སྐད་བརྗོད་ནས་ས་བདག་གིས། གྲོགས་བཟང་མཉེན་པའི་ཚིག་ཀྱང་དོར།
དེ་ཡིས་བཀྲ་ཤིས་སུ་གཟེངས་ནི། ཤིན་ཏུ་དགའ་དང་ལྡན་ཅིག་བཟུང་། 114

वदरद्वीपयात्रायां तस्योत्साहं महात्मनः ।
परार्थे निश्चलं ज्ञात्वा तमूचे विस्मयान्मघः ॥ १०७ ॥

अहो वतास्मिन् संसारे निःसारे साररूपिणः ।
जायन्ते मणयः केचित् परचिन्तापरायणाः ॥ १०८ ॥

नवं वयः प्रिया मूर्त्तिः परार्थप्रवणं मनः ।
पुण्योचितस्तथैवायं[1] स्थाने गुणसमागमः ॥ १०९ ॥

इयतीं भूमिमुल्लङ्घ्य परार्थे त्वमुपागतः ।
करोमि तव साहाय्यं किन्त्वहं भृशमातुरः ॥ ११० ॥

निवद्धावधयः प्राणाः प्रयान्त्येव शरीरिणाम् ।
ते व्रजन्तु ममान्तेऽपि त्वत्समाहितहेतुताम् ॥ १११ ॥

एवमेव व्ययो यस्तु व्ययः स परिगण्यते ।
परार्थे जीवितस्यापि व्ययो लाभशतैः समः ॥ ११२ ॥

न मया वदरद्वीपं दृष्टं किन्तु श्रुतं मया ।
महाब्धौ दिक्समुद्देशं तैस्तैर्जानामि लक्षणैः ॥ ११३ ॥

इत्युक्त्वा भूपतिं सुहृद्बन्धुवाक्येऽप्यनादरः ।
स मङ्गलप्रवहणं सुप्रियेण सहाददे ॥ ११४ ॥

---

१ Orig. पुण्योचितस्था च वयम् ।

དེ་ནས་བསམ་པ་ཡངས་པ་ནི། དེ་དག་གཟིངས་ལ་ཞོན་གྱུར་ཏེ།
རྫིས་སུ་མཐུན་པའི་རླུང་དག་གིས། དཔག་ཚད་བརྒྱར་ཡང་འགྲོ་བར་བྱེད། 115

གནས་དང་གནས་སུ་རྒྱ་གཏེར་ཆེའི། རྒྱ་ནི་ཁ་དོག་སྣ་ཚོགས་མཐོང་།
འདི་དག་ཅི་ཞེས་ལྷད་མོའི་སྐད། ཤིན་ཏུ་དགས་བྲིས་མ་ཧྲ་ལའོ།། 116

ཀྱེ་མཚོ་འདི་ཡི་རྒྱ་ལ་ནི། ལྕགས་ཀྱི་རི་བོ་ལྟ་དག་ཡོད།
གཞན་ཡང་ཟངས་དང་དངུལ་རང་བཞིན། གཞན་ནི་རིན་ཆེན་གསེར་རང་བཞིན། 117

དེ་རྣམས་གྲིབ་མའི་བྱེ་བྲག་གིས། ཁ་དོག་སྣ་ཚོགས་གནས་དང་གནས།
ཁོངས་གནས་རབ་འབར་སྨན་དག་གིས། རྒྱ་གཏེར་འདི་ནི་འབར་བར་མཐོང་། 118

འདི་བརྗོད་མ་ཧྲ་དུས་ཀྱི་འཚམས། ཐོབ་ཅིང་ནད་ཀྱིས་ཐེབས་པར་གྱུར།
སྲོག་བཏང་དམ་པའི་གྲགས་པ་དག། བརྟན་པའི་འཚོ་བ་རྣམ་པར་བཙུགས། 119

ཇི་ལྟར་བདག་ཉིད་ཆེ་སྙིང་སྟོབས། རྡོ་རྗེ་བྲུགས་པ་པས་ཀྱང་བརྟན།
དེ་ལྟར་གལ་ཏེ་འཚོ་གྱུར་ན། སྲིད་ན་བསླུབ་བྱར་ཅིས་མི་འགྱུར། 120

གཟིངས་ནི་དོགས་སྦྱིན་ཤིན་ཏུ་དོགས། དེ་དང་བྲལ་བ་ལས་སྐྱེས་པའི།
རྒྱ་ངན་བསལ་ནས་གྲོགས་པོ་ཡིས། ལུས་ནི་ལེགས་པར་བྱ་བ་བསྒྲུབས། 121

རྟེན་ནི་རྣམ་པར་ཆད་པའི་ཚེ། གང་ཞིག་བྱ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡིད།
འདི་ཉིད་བདག་ཉིད་ཆེ་རྣམས་ཀྱིས། སྙིང་སྟོབས་སྒྲོ་བས་མཐོ་བའི་རྟགས། 122

ततः प्रवहणारूढौ तौ योजनशतान्यपि ।
पवनस्यानुलोम्येन जग्मतुर्विपुलाशयौ ॥ ११५ ॥

स्थाने स्थाने जलं दृष्ट्वा नानावर्णं महोदधेः ।
किमेतदिति पप्रच्छ सुप्रियः कौतुकान्मघम् ॥ ११६ ॥

जले लोहाचलाः पञ्च सन्त्यस्य पयसां निधेः ।
ताम्ररूप्यमयाश्चान्ये हेमरत्नमयाः परे ॥ ११७ ॥

तेषां छायाविशेषेण नानावर्णः पदे पदे ।
दृश्यतेऽब्धिरयं दीप्तः प्राप्तान्तरोन्नतौषधिः ॥ ११८ ॥

इत्युक्त्वा व्याधिनाक्रान्तः प्राप्तकालावधिर्मघः ।
प्राणान्मुमोच सत्कीर्त्तिविन्यस्तस्थिरजीवितः ॥ ११९ ॥

वज्रलेपादपि दृढं यथा सत्त्वं महात्मनाम् ।
तथा यदि भवेदायुः[१] किमसाध्यं भवे भवेत् ॥ १२० ॥

कूलावाप्तप्रवहणः सुप्रियस्तद्वियोगजम् ।
शुचं संस्तभ्य विदधे सुहृदस्तनुसत्क्रियाम् ॥ १२१ ॥

एतदेवोन्नतं लक्ष्म सत्त्वोत्साहमहात्मनाम् ।
विच्छिन्नालम्बने काले यत्कर्तव्यदृढं मनः ॥ १२२ ॥

१ Orig. तत्रेदायुः ।

ཡང་ནི་གཟིངས་ལ་ཞོན་བྱས་ཏེ། རྒྱ་བོའི་གཏེར་ནི་ཡང་དག་བསྒྲལ།
རིན་ཅེན་རི་བོའི་ངོས་ནས་ནི། ནགས་ཚལ་སྟུག་པོའི་ནང་དུ་ཞུགས། 123

བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་བློ་གྲོས་ནི། སྨན་པ་འབྲལ་བས་མ་ཡིན་ཞིང་།
གདུང་དང་དགྲ་རྣམས་མཐོན་སྤྱོར་དང་། ནད་དང་ཉོན་མོངས་སྤྱོད་པས་མིན། 124

དེར་ནི་ནམ་མཁར་སོན་པའི་རི། ཕྱོགས་ངོས་མ་ལུས་བཀག་གྱུར་པས།
མདུན་དུ་བགེགས་ནི་གཟུགས་ཅན་བཞིན། བགྲོད་པར་དཀའ་བ་དེ་ཡིས་མཐོང་། 125

རྨོངས་པ་བཞིན་དུ་སྤྱོར་བའི་རི། རི་མཐོང་ཐབས་ནི་དམན་གྱུར་ཅིང་།
ཞབས་སུ་ཡལ་འདབ་མལ་སྟན་ལ། ཉལ་ནས་དེ་ཡི་སྐད་ཅིག་བསམས། 126

ཀྱེ་མ་བདག་ནི་ཞུགས་གྱུར་ནས། ཇི་སྙེད་དུས་ནི་རབ་ཏུ་འདས།
གང་དུའང་བ་ད་ར་ཡི་གླིང་། མིང་ཡང་ངེས་པར་མ་ཐོས་སོ།། 127

བསོད་ནམས་ཟློང་གི་བདག་གི་ནི། བརྩོན་པའི་གྲོགས་མཆོག་གྱུར་པ་གང་།
དེ་ཡང་ལས་ཀྱི་བ་རླབས་ཀྱིས། དུས་མིན་གདོས་པ་ཆག་པ་བཞིན། 128

ཐབས་ཉམས་ཐབས་ནི་འདི་ལ་ཡང་། ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་འབད་རྩོལ་གྱིས།
བདག་ནི་ངེས་པར་ནམ་མི་ལྡོག། གྲུབ་མཐའམ་ཡང་ན་ཤི་བར་འགྱུར། 129

འགྲོ་བ་གསུམ་པོ་འདིར་སྐྱེས་པ། གཞན་ལ་ཕན་ཕྱིར་སྲོག་དག་ནི།
ཟད་པར་གྱུར་པ་དེ་གཅིག་པུ། སྐྱེ་འགྲོ་རྣམས་སུ་མཆོད་པར་འོས། 130

पुनः प्रवहणारूढ़ः स[1] समुत्तीर्य्य वारिधिम् ।
रत्नपर्व्वतपार्श्वेन विवेश विकटाटवीम् ॥ १२३ ॥

न वियोगैर्नचोद्वेगैर्नाभियोगैर्द्विषामपि ।
न रोगैः क्लेशभोगैर्व्वा हीयते महतां मतिः ॥ १२४ ॥

स तत्राक्रान्तगगनं निरुद्धाशेषदिक्तटम् ।
दुरारोहं ददर्शाग्रे मूर्त्तं विघ्नमिवाचलम् ॥ १२५ ॥

उपायहीनस्तं दृष्ट्वा गिरिं मूर्खमिवोद्धतम् ।
अधःपल्लवशय्यायां सुप्तः सोऽचिन्तयत् क्षणम् ॥ १२६ ॥

अहो वत कियान् कालः प्रयातः प्रस्थितस्य मे ।
वदरद्वीपनामापि न नाम श्रूयते क्वचित् ॥ १२७ ॥

व्यवसायसहायो मे योऽभूत्पुण्यपणैः परम् ।
भग्नप्लव इवाकाले सोऽपि कर्म्मोर्म्मिविप्लवैः ॥ १२८ ॥

नष्टोपायेऽप्युपायेऽस्मिन् व्यवसायान्महीयसः ।
न नाम विनिवर्त्तेऽहं सिद्धिर्निधनमस्तु वा ॥ १२९ ॥

तदेकं जन्मयात्रासु पूज्यं जन्म जगत्त्रये ।
यस्मिन् परोपकाराय जायते जीवितव्ययः ॥ १३० ॥

---

१ Orig. omits सः ।

དེར་ནི་དེ་ལྟར་བསམ་འཁྲུགས་ཏེ། སྙིང་སྟོབས་ཀྱི་མཚོར་ཤེས་གྱུར་ནས།
རི་ལ་གནས་པའི་གནོད་སྦྱིན་ནི། སྔོན་པོ་ཉེས་པ་འདེངས་ནས་སྨྲས། 131

ཤར་དུ་དཔག་ཚད་ཕྱིན་གྱུར་ནས། ས་འཛིན་རྩེ་མོ་གསུམ་པ་ནི།
ས་ལ་བྲུས་པའི་ཐེམ་སྐས་ལ། འཛེགས་ལ་དེ་ནས་འགྲོ་བར་གྱིས། 132

དེ་སྐད་གནོད་སྦྱིན་གདམས་ངག་གིས། རི་ཆེན་དེ་ཡི་ཉམས་བགོལ་ནས།
རྩེ་མོ་ཤིན་དུ་མཐོ་བ་ཡི། ཤེལ་གྱི་ས་འཛིན་མདུན་དུ་མཐོང་། 133

བྱ་ཚོམས་ཀྱིས་ཀྱང་བགྲོད་དཀའ་བ། འཛམ་པའི་བྲག་ནི་གཅིག་པུ་དེར།
དེ་ཡི་ཡིད་ལ་རེ་བ་ནི། ཡུད་ཙམ་བྱ་བ་མེད་པར་གྱུར། 134

ཤིན་དུ་མཐོ་ཞིང་རྗེན་དང་བྲལ། རང་གི་རྡོག་བཞིན་གཡོ་མེད་པར།
དེ་ལ་ཉམ་དཔྱད་ཡུན་རིང་དེ། རི་མོ་བཀོད་པ་བཞིན་དུ་གྱུར། 135

དེ་ནས་ཟླ་འོད་ཅེས་པ་ཡི། གནོད་སྦྱིན་བྲག་གི་ཕུག་གནས་པ།
སྙིང་སྟོབས་ལྡན་ཚོགས་དེ་ལ་ནི། མངོན་ཕྱོགས་ཡ་མཚན་ལྡན་པས་སྨྲས། 136

འདི་ནས་ཤར་དུ་རྒྱང་གྲགས་ཙམ། སོང་བས་ཅན་དང་ནགས་ཚལ་ནི།
རླུང་བཙོན་གྱིས་བསྐྱོད་འཁྲི་ཤིང་ལྗན། སྔོན་མེད་ཉམས་འཕྲུལ་མཐོང་བར་འགྱུར། 137

དེ་ནི་རབ་གསལ་བྱེད་ཅེས་པ། ཕུག་ན་གདམས་པའི་སྨན་ཆེན་པོ།
ལུས་ཅན་བསྲུང་ཕྱིར་རིན་ཆེན་ལ། རབ་ཏུ་བདུས་པས་ཐོབ་པར་འགྱུར། 138

इति चिन्ताकुलं तत्र तं ज्ञात्वा सत्यसागरम्।
नीलो नाम समभ्येत्य यक्षः प्राहाचलाश्रयः॥ १३१॥

पूर्व्वेण योजनं गत्वा त्रीणि शृङ्गाणि भूभृतः।
वेत्रसोपाननिश्रेण्या समारुह्याथ[1] गम्यताम्॥ १३२॥

इति यक्षोपदेशेन स विलङ्घ्य महाचलम्।
ददर्शाग्रे समुत्तुङ्गशृङ्गं स्फटिकभूधरम्॥ १३३॥

तस्मिन्नेकशिलाश्लक्ष्णे दुर्गमे पक्षिणामपि।
मुहूर्त्तमभवत्तस्य निर्व्यापारो मनोरथः॥ १३४॥

अभ्युन्नतं निरालम्बं स्वसङ्कल्पमिवाचलम्।
स तं विचार्य्य सुचिरं चित्रन्यस्त इवाभवत्॥ १३५॥

अथ चन्द्रप्रभो नाम यक्षः शैलगुहाशयः।
अभ्येत्य सत्त्वसम्पन्नं तमभाषत विस्मितः॥ १३६॥

क्रोशमात्रमितो गत्वा पूर्व्वेणापूर्व्वविभ्रमम्।
दृश्यते चन्दनवनं बालानिलचलल्लतम्॥ १३७॥

तत्रास्ते प्रसरा[2] नाम गुहालीना महौषधिः।
लभ्यते देहरक्षायै समुत्तोल्य महाशिलाम्॥ १३८॥

१ Orig. समातुन्याथ। २ Orig. तत्र प्रसरा।

དེ་ཡི་འོད་ཀྱིས་སྣང་བྱས་པའི། སྐྱེས་ཀྱི་ཞལ་གྱི་རི་ལ་ནི།
འཕྲུལ་ཉིད་དུ་ནི་ཡང་དག་འཛོམས། འདོད་པ་ཐོབ་ཕྱིར་འགྲོ་བ་བྱོས། 139

སྨན་ཆེན་དེ་ནི་དོན་བྱས་བཞིན། སྐད་ཅིག་གིས་ནི་འགྲོ་བར་འགྱུར།
འདོད་པ་ཐོབ་བ་བསྒྲིག་ལྟར་གཡོ། དེ་ཕྱིར་སྤྱ་ངན་བྱ་བ་མིན། 140

དེ་ལྟར་སྒྲུབ་བྱེད་གཉོད་སྦྱིན་གྱིས། བསྟན་པས་དེ་ཡིས་ས་འཛིན་དག།
ཡང་དག་འཛོམས་པས་མདུན་དུ་ནི། གསེར་གྱི་ཁང་ལྡན་གྲོང་ཁྱེར་མཐོང་། 141

ཀླུན་པོ་བརྩེགས་པས་གྱིས་པ་བཞིན། རབ་གསལ་ནོམས་ཀྱི་སྤྲུལ་པ་བཞིན།
ངོ་མཚར་ཀུན་གྱིས་བྱས་པ་བཞིན། དེ་མཐོང་ཡ་མཚན་ལྡན་པར་གྱུར། 142

གྲོང་ཁྱེར་ལམ་གྱི་མི་མེད་ཅིང་། གསེར་གྱི་སྒོ་གླེགས་ཆེན་པོ་ཡིས།
དེ་ཡི་སྒོ་ནི་བཅད་མཐོང་ནས། དེ་ནི་ནགས་ཀྱི་མཐའ་ན་གནས། 143

སྐབས་འདིར་ཉིན་མོའི་མཐར་གྱུར་ཏེ། མཐའ་མེད་མཁའ་ཡི་ལམ་བགྲོད་པས།
ཚ་ཟེར་ཅན་ནི་ཡོངས་ངལ་བཞིན། ནུབ་ཀྱི་རི་དང་ཉེ་བར་སླེབ། 144

འོད་སྟོང་ནུབ་པར་གྱུར་པའི་ཚེ། མངོན་པར་འགྲོ་བ་སྲུན་ཅན་མ།
གྱི་སྐར་བདག་པོ་འདོད་གྱུར་ནས། དལ་བུས་རབ་ཏུ་འགྲོ་བ་བཞིན། 145

དེ་ནས་རབ་གསལ་འཁྱོར་པ་ཡིས། ཕྱོགས་ཀུན་ཡོངས་རྫོགས་བྱེད་དུ་ཕྱོགས།
དྲི་མེད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བཞིན། བདུད་རྩིའི་འོད་དེ་ཤར་བར་གྱུར། 146

तत्प्रभावक्षताखोकं सोपानैः स्फटिकाचलम् ।
सहसैव समारुह्य गम्यतामीप्सितालये ॥ १३९ ॥

तत्क्षणात् क्षतकार्य्येव[1] सा प्रयाति महौषधिः ।
न खेदस्तत्कृते कार्य्यस्तड़िल्लोलाः श्रियातयः ॥ १४० ॥

इति यक्षोपदिष्टेन विधानेन स भूधरम् ।
समुत्क्रम्य ददर्शाग्रे नगरं हेममन्दिरम् ॥ १४१ ॥

मेरुकूटैरिवाकीर्णं प्रकाशैरिव निर्म्मितम् ।
सर्व्वाश्चर्य्यैरिव क्षतं तद् दृष्ट्वा विस्मितोऽभवत् ॥ १४२ ॥

महाहेमकपाटाभ्यां रुद्धद्वारं विलोक्य तत् ।
निर्जनं वारसञ्चारं वनान्ते निषसाद सः ॥ १४३ ॥

अत्रान्तरे दिनस्यान्ते व्योमानन्तपथाध्वगः ।
अवापास्ताचलोपान्तं परिश्रान्त इवांशुमान् ॥ १४४ ॥

अस्तङ्गते सहस्रांशौ रजनीरमणी शनैः ।
तारापतिमिवान्वेष्टुं प्रससाराभिसारिका ॥ १४५ ॥

अथ प्रकाशविभवैः सर्व्वाशापूरणोन्मुखः ।
बोधिसत्त्व इव स्वच्छः सुधादीधितिरुद्ययौ ॥ १४६ ॥

---

१ Orig. क्षणात् क्षतकार्य्ये वा ।

སྨན་པའི་ཚོགས་ནི་མ་ལུས་པ། རབ་ཏུ་ཞི་བར་ནུས་ཤིང་གྱུར།
ཡིད་ནི་དངས་བྱེད་ཟླ་བའི་འོད། སྙིང་སྟོབས་སྤྱོད་ཚུལ་བཞིན་དུ་མཛེས། 147

ཉིན་བྲལ་ལས་སྐྱེས་ཕྱོགས་རྣམས་ཀྱིས། སྨན་པའི་རྨོངས་པ་ཟླ་བས་ཕྲོགས།
གང་ཕྱིར་རིང་ན་བཞུགས་པ་ཡི། བདག་ཉིད་ཆེ་རྣམས་གཞན་ཕན་མཆོག 148

ཟླ་བའི་ཟེར་གྱིས་ཤིན་ཏུ་དགའ། སྐད་ཅིག་ལུས་ནི་ཁེངས་གྱུར་ནས།
བྱ་བའི་རྒྱ་མཚོ་བོ་རླབས་དག། འཁྲུག་པའི་རྒྱུ་ནི་གཉིད་ཐོབ་གྱུར། 149

མཚན་མོ་ཟད་པར་གྱུར་པའི་ཚེ། ཡོན་དན་ཡོན་གྱིས་གུས་བཅས་པ།
མཐུ་ཆེན་ལྷ་ཡི་སྨི་ལམ་དུ། དེ་ལ་མངོན་པར་ཕྱོགས་ནས་སྨྲས། 150

ཨེ་མ་ཀྱེ་ཡེ་སྙིང་སྟོབས་ཅན། དེ་ཉིད་དམ་པའི་མངོན་ཞེན་པ།
ལེགས་བྱས་ཁྱོད་ཀྱི་ངལ་དུབ་ནི། གཞན་གྱི་དོན་དུ་རྒྱ་ཆེན་བྱས། 151

ཉོན་མོངས་ལྷག་མ་ཆུང་ངུ་འདིར། ཡིད་ནི་འབྱུང་བར་མི་འོས་སོ།
སྙིང་སྟོབས་དམན་པ་མེད་རྣམས་ཀྱིས། རང་དབང་ཉིད་དུ་ཐམས་ཅད་གྲུབ། 152

གསེར་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་གང་འདི་དང་། གསུམ་ནི་ཕ་རོལ་གཞན་དང་གཞན།
གོང་ནས་གོང་དུ་རྣམ་པར་བཀྲ། འདི་ན་རིན་ཅན་གྲོང་ཁྱེར་ཡོད། 153

ཁྱོད་ཀྱི་སྒོ་ནི་བཏུངས་པ་ན། དེ་དག་ལས་ནི་མི་འམ་ཅི།
བཞི་དང་བརྒྱད་དང་བཅུ་དྲུག་དང་། སོ་གཉིས་རིམ་པས་ཕྱིར་འབྱུང་འགྱུར། 154

स्फीता तमःसमूहस्य निःशेषप्रशमोचिता।
मानसोल्लासिनी ज्योत्स्ना सत्त्ववृत्तिरिवाबभौ ॥ १४७ ॥

तमोमोहं जहारेन्दुर्दिशां दिनवियोगजम्।
परोपकारे हि परो दूरारोहो महात्मनाम् ॥ १४८ ॥

सुप्रियश्चन्द्रकिरणैः पूर्य्यमाणतनुः क्षणम्।
निद्रां कार्य्यसमुद्रोर्म्मिक्षोभमुद्रा[1]मवाप्तवान् ॥ १४९ ॥

क्षपायां क्षीयमाणायां[2] गुणदाक्षिण्यसादरा।
जगाद देवता स्वप्ने महेशाख्या समेत्य तम् ॥ १५० ॥

अहोवत महासत्त्व सत्तत्त्वाभिनिवेशिना।
परार्थे विपुलः क्लेशः कृतः सुकृतिना त्वया ॥ १५१ ॥

अल्पशेषे प्रयासेऽस्मिन् नोद्वेगं कर्त्तुमर्हसि।
अपर्य्युषितसत्त्वानां स्वाधीनाः सर्व्वसिद्धयः ॥ १५२ ॥

हैमं यदेतन्नगरं त्रीणि चान्यान्यतः[3] परम्।
सन्ति रत्नपुराण्यत्र विचित्राण्युत्तरोत्तरम् ॥ १५३ ॥

तेभ्यो निर्यान्ति किन्नर्य्यश्चतस्रोऽष्टौ च षोडश।
द्वात्रिंशच्च[4] क्रमेणैव त्वया द्वारि विघट्टिते ॥ १५४ ॥

१ Orig. कार्य्यसमूहोर्म्मिफेनमुद्राम्।
२ क्षमायां क्षियमानायाम्।
३ Orig. त्रीणि चान्यतः।
४ Orig. द्वात्रींश्च।

ཁྱོད་ཀྱི་དབང་པོ་ཐུལ་བ་ཡིས། དེ་ཡི་བག་མེད་རིག་པར་བྱ།
རིང་པོ་མིན་པར་འདོད་པ་དག། མཐོང་བར་གྱུར་དེ་གཞན་པ་ཅི། 155

ལྷ་མོས་གུས་བཅས་འདི་བརྗོད་ལ། དེ་ནས་རབ་སད་ཤིན་ཏུ་དགས།
གྲོང་ཁྱེར་སྒོ་ལ་མངོན་ཕྱོགས་དེ། ལག་པ་ཡིས་ནི་ལན་གསུམ་བརྡུངས། 156

དེ་ནས་མི་འམ་ཅི་མོ་བཞི། གཡོ་བའི་མིག་ཅན་འཐོན་གྱུར་དེ།
གཡོ་བའི་རླུང་གིས་བསྐྱོད་པ་ཡིས། ངོ་མཚར་ལྗོན་པའི་སྐྱེ་མ་བཞིན། 157

ཡིད་ནི་རིངས་པར་བྱེད་གྱུར་ཅིང་། འདྲེན་བྱེད་དག་གི་བདུད་རྩིའི་ཆར།
བཞིན་རས་ཟླ་བའི་འོད་ཟེར་གྱིས། ཉིན་མོར་ཟླ་འོད་ལྡན་པར་བྱས། 158

དགའ་བས་མཐོང་ངེས་ཤིན་ཏུ་དགའ། འདོད་པ་ཀྱི་ཆེར་ཡང་དག་མཆོད།
དེ་ནི་མངོན་པར་འདོད་པ་ཡིས། མཛའ་བས་མགྲོན་གཅེས་བཞིན་དུ་བྱས། 159

ཟླ་བ་རྒྱ་ཞལ་སྟན་འཁོར་པ། དེ་ལ་དྲན་པ་འཚོ་བའི་སྨན།
ལུས་དང་བཅས་པར་སྐྱེས་པ་བཞིན། སྟན་ནི་བཟུང་བྱས་དེ་དག་གིས། 160

རྩེ་དགའ་དགོད་པའི་འོད་ཟེར་དག། ཡང་དག་ཁྲུས་པར་གྱུར་པ་ནི།
མཛའ་བའི་ཕྲད་སྐྱེས་ཀ་ཕུར་དག། སྔོན་དུ་སྤྱིར་བ་བཞིན་དུ་སྤྲས། 161

ཡོན་ཏན་དམ་པས་བརྒྱན་པའི་དབྱིབས། ཁྱོད་ཅན་འོང་བར་འོས་པ་ཡང་།
གང་གིས་ཁྱིམ་དུ་རང་ཉིད་འོངས། ཀྱི་མ་བདག་ཅག་བསོད་ནམས་ཅན། 162

जितेन्द्रियस्य भवतस्तत्प्रमादमवेदिनः।
किमन्यदचिरेणैव वाञ्छिताप्तिर्भविष्यति ॥ १५५ ॥

इत्युक्तः सादरं देव्या प्रतिबुद्धोऽथ सुप्रियः।
जघान नगरद्वारं चिः समभ्येत्य[1] पाणिना ॥ १५६ ॥

ततश्चतस्रः किन्नर्यो निर्ययुस्तरलेक्षणाः।
आश्चर्यतरुमञ्जर्य्य इव लीलानिलाकुलाः ॥ १५७ ॥

मानसोल्लासकारिण्यो नयनामृतवृष्टयः।
वदनेन्दुसमुद्योतैर्दिवापि कृतचन्द्रिकाः ॥ १५८ ॥

ताः सम्पूज्य स्मरोदारं सुप्रियं प्रियदर्शनाः।
तस्याभिलाषप्रणयैरातिथ्यमिव चक्रिरे ॥ १५९ ॥

चन्द्रकान्तसमासीनं कृतासनपरिग्रहाः।
जीवनौषधयो जाताः स्मरस्येव सविग्रहाः ॥ १६० ॥

तास्तमूचुः समुन्मीलद्विलासहसितत्विषः।
ददत्य इव कर्पूरं प्रेमोपायनतां पुरः ॥ १६१ ॥

अहो धन्या वयं यासां सद्गुणालङ्कृताकृतिः।
स्वयमेवाभिगम्योऽपि भवानद्यागतो गृहम् ॥ १६२ ॥

---

१ Orig. चिजघान नगरद्वारमभ्येत्य।

བདུད་རྩི་ལ་ནི་སྲུ་ཞིག་སྣང་། ཙན་དན་ལ་ནི་སྲུ་མི་སྲིད།
ཟླ་བ་ལ་ནི་སྲུ་གུས་དམན། དམ་པ་ཉམས་ལ་སྲུ་མི་འདོད། 163

གང་ཡང་བྱུད་མེད་རང་ཉིད་ནི། གླིང་བ་སྐལ་བཟང་ཉམས་པའི་རྒྱུ།
དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཁྱོད་མཐོང་བ། ཉིད་ཀྱི་སྣུ་ཅོར་བྱས་ཕྱིར་སྨྲ། 164

མི་འམ་ཅི་ཡི་གྲོང་ཁྱེར་འདི། བདག་ཅག་དང་བཅས་མཛའ་བས་སྟེར།
ལེགས་པར་བརྗོད་ལྡན་རིན་ཆེན་ཁང་། དགེ་བ་ཁྱོད་ཀྱི་རང་དབང་ཉིད། 165

དེ་སྐད་དེ་དག་ཉམས་ཀྱི་ཚིག། མཛའ་བར་འོས་ཐོས་ཤིན་ཏུ་དགས།
སོ་ཡི་ཟླ་འོད་སྐྱིང་སྟོབས་ལྟར། རབ་ཏུ་དཀར་བ་སྒྲོ་ཞིང་སྨྲ། 166

ཐེབས་པར་སྨྲ་བའི་བདུད་རྩི་འདི། སྲུ་ཡི་གུས་མང་གནས་མ་ཡིན།
ཁྱོད་ཉམས་བདག་གིས་གུས་བྱས་པ། བདག་གི་ཡང་ནི་གུས་པའི་གནས། 167

འདི་མཐོང་ཉིད་ནི་བསྔགས་པར་འོས། དེ་ཡང་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་འདི།
སྨྲ་རིག་འཁྲི་ཤིང་གདུང་སེལ་ལ། ཙན་དན་གྱིས་ཀྱང་བྲུགས་སམ་ཅི། 168

ཉམ་པ་འདི་ལྟའི་དྲི་མེད་དག། ཟླ་བའི་འོད་བཞིན་གྱུར་པ་དང་།
ཉམ་པ་འཇིག་རྟེན་སྤྱོད་ཚུལ་ནི། ཡང་དག་རིགས་ཤིང་མཛེས་པ་ཡིན། 169

རིགས་ཤིང་མཛེས་པའི་སྤྱོད་པ་དང་། རབ་ཏུ་དང་ཞིང་དྲི་མེད་ཡིད།
མཉེས་གཤིན་པ་དང་འཇམ་པའི་ཚིག། སྲུ་ཡི་གུས་པའི་ས་མ་ཡིན། 170

विद्वेषः कस्य पीयूषे चन्दने कस्य चारुचिः ।
इन्दौ मन्दादरः को वा साधुः कस्य न सम्मतः ॥ १६३ ॥

स्त्रीणां यद्यपि सौभाग्यभङ्गाय प्रणयः स्वयम् ।
क्रमस्त्वद्दर्शनेनैव तथापि मुखरीकृताः ॥ १६४ ॥

इदञ्च किन्नरपुरं वयञ्च प्रणयार्पिताः ।
रत्नञ्च सौभाषणिकं साधो स्वाधीनमेव ते ॥ १६५ ॥

इति तासां वचः श्रुत्वा सुप्रियः प्रणयोचितम् ।
उवाच सत्त्वधवलां दिशन् दशनचन्द्रिकाम् ॥ १६६ ॥

बहुमानास्पदं कस्य नेदं सम्भाषणामृतम् ।
आत्मनोऽप्यादरस्थानं भवतीभिः कृतादरः ॥ १६७ ॥

श्लाघ्यं दर्शनमेवेदं तत्राप्ययमनुग्रहः ।
मुक्तालतास्तापहराः किं पुनश्चन्दनोक्षिताः ॥ १६८ ॥

एवंविधानां स्वच्छानामैन्दवीनामिवामूषाम्[१] ।
आकृतीनां समुचिता रुचिरा लोकवृत्तयः ॥ १६९ ॥

औचित्यचारुचरितं प्रसादविशदं मनः ।
वात्सल्यपेशला वाणी न कस्यादरभूमयः ॥ १७० ॥

१ Orig. ॰वाधीषाम् ।

མཆོད་པའི་ཡོ་བྱད་འོས་གྱུར་པའི། ཀུན་སྤྱོད་འདི་ནི་བདག་གིས་བླངས།
བུད་མེད་གཞན་དབང་ཡིན་པའི་སྐད། ཁྱེད་ཀྱང་བདག་ཉིད་སྦྱིན་མི་འོས། 171

གཞོན་ནུ་མ་དངོས་ལས་འདས་པས། ཁྱོད་ནི་གཞན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་།
བྱམས་ཤིང་གུས་པས་ན་དང་ནི། ཕབས་པས་བདག་གི་སྲིང་མོ་ཡིན། 172

གང་ཞིག་གཞན་གྱི་འཁོར་པ་དག། གཞན་གྱི་བུད་མེད་མ་དང་ནི།
གཞན་འཚེ་བདག་ཉིད་འཚེ་བ་ཉིད། དེ་དག་ཕྱོགས་ནི་གནོད་པ་མེད། 173

ཕྲ་མ་རྫོན་དང་ཚིག་རྩུབ་དང་། ཀྱལ་པ་སྨྲ་བ་སྤངས་པའི་ཚིག།*
གང་གི་ཁ་ན་རྟོག་པ་ཉིད། དེ་དག་ཕྱོགས་རྣམས་ཀུན་ཏུ་ཞིས། 174

གང་ཞིག་བརྣབ་སེམས་བྲལ་བའི་སེམས། གནོད་སེམས་དག་ནི་ཡོངས་སུ་སྤངས།
ལོག་པར་ལྟ་བས་དམན་གྱུར་པ། དེ་དག་ལེགས་པའི་ལམ་ལ་བརྟེན། 175

མི་དགེ་བཅུ་ཡི་ལས་དག་ལས། ངེས་པར་ལོག་པའི་རང་བཞིན་ཅན།
དེ་དག་དགེ་བའི་སྡེ་རྣམས་ཀྱིས། བཀག་པ་མེད་པའི་མཐོ་རིས་ལམ། 176

ནོར་གྱིས་མཐོ་བ་རྣམས་ཀྱི་ནོར་ནི་བློ་གྲོས་ཉིད།
དབང་པོ་ནམ་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་མིག་ནི་རིག་པ་ཉིད།
སྐྱེས་བུ་མཆོག་གྱུར་རྣམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་བརྩེ་བ་ཉིད།
ཡིད་ནི་གཙང་བ་རྣམས་ཀྱི་འཇུག་ངོགས་བདག་ཉིད་དོ། 177

* ཀྱལ་ཀ།

गृहीतोऽस्माभिराचारः पूजापरिकरोचितः ।
आत्मार्पणं कुलान्तं वः[1] परायत्ता हि योषितः ॥ १७१ ॥

कन्याभावादपक्रान्ता यूयं परपरिग्रहाः ।
विश्रम्भेण भगिन्यो मे जनन्यः स्नेहगौरवात् ॥ १७२ ॥

परवित्तं विषं येषां जनन्यश्चान्ययोषितः ।
परहिंसात्महिंसैव पक्षास्तेषां निरत्ययाः ॥ १७३ ॥

पैशुन्यासत्यपारुष्यभिन्नवादोज्झितं वचः ।
सदैव वदने येषां तेषां सर्व्वाशिषा दिशः ॥ १७४ ॥

अभिध्यारहितं चेतः व्यापारपरिवर्ज्जितम् ।
मिथ्यादृष्टिविहीनञ्च येषान्ते सत्पथं श्रिताः ॥ १७५ ॥

दशाकुशलमार्गेभ्यो निर्गतानां निसर्गतः ।
एते कुशलवर्गस्य मार्गाः स्वर्गे निरर्गलाः ॥ १७६ ॥

धीरेव धन्यं धनमुन्नतानां
विद्यैव चक्षुर्विजितेन्द्रियाणाम् ।
दयैव पुण्यं पुरुषोत्तमानां[2]
आत्मैव तीर्थं शुचिमानसानाम् ॥ १७७ ॥

---

१ कुलान्तवः ।   २ दयैव पुरुषोत्तमा पुण्यानाम् ।

སྐྱེས་བུ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་དེ་ལྟའི་ཡོན་ཏན་དག།
ལེགས་གནས་འདི་ནི་ཁྲིམས་ཀྱི་དྲི་མ་མེད་པར་གྱུར།
རིན་ཅེན་སྨུ་ཏིག་དམ་པའི་ཚོགས་ལས་ཤིན་ཏུ་ལྷག།
ཚུལ་ཁྲིམས་དག་ནི་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱན་དུ་བརྗོད། 178

སེམས་ཅན་དོན་གཉེར་དབང་པོ་ཐུལ་བ་དེ་ཡིས་ནི།
ཡོན་ཏན་རྗེས་མཐུན་དེ་སྐད་བརྗོད་པ་ཐོས་གྱུར་ནས།
ཚིམས་པར་གྱུར་ཅིང་ལྟད་མོའི་དོན་བཞིན་མཁའ་ལས་ནི།
ཟླ་བ་འཇིག་རྟེན་ས་ལ་སྤྲོ་ཞིང་དེ་ཡིས་སྨྲས། 179

ནོར་བུ་བཞིན་དུ་ཡོན་ཏན་རབ་འབར་རིན་ཐང་མེད།
དགེ་བ་ཁྱོད་ཀྱི་མཛེས་པའི་འོད་ནི་མཐོང་གྱུར་པ།
གང་ཞིག་མགོ་དང་རྣ་བ་སྙིང་ཁ་ཉིད་ལ་ཡང་།
རྟག་པར་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱན་དུ་ཁྱོད་ཉིད་བགྱིད། 180

བདག་ཉིད་དང་མཉམ་གྲགས་པའི་མཐུ་ལྡན་རིན་ཐང་ཆེ།
ནོར་བུ་འདི་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་རབ་ཏུ་བཟུང་བར་མཛོད།
གང་ཞིག་རྒྱལ་མཚན་ལ་བཞག་དཔག་ཚད་སྟོང་ཐུག་ཏུ།
སྣང་བ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་པ་ཆར་དུ་བབ་པར་འགྱུར། 181

एवंविधोऽयं गुणसन्निवेशः
शीलेन वैमल्यमुपैति पुंसाम् ।
सद्रत्नमुक्तानिकरातिरिक्तं
शीलं सतामाभरणं वदन्ति ॥ १७८ ॥

इत्युक्तमाकर्ण्य गुणानुरूपं
सत्त्वार्थिना तेन[1] जितेन्द्रियेण ।
तुष्टास्तमूचुर्भुवि चन्द्रलोकं
ताः कौतुकायैव मुखैः सृजन्त्यः ॥ १७९ ॥

मणेरिवानर्घगुणोज्ज्वलस्य
दृष्टैव साधोरुचिता रुचिस्ते[2] ।
यथैव मौलौ हृदये श्रुतौ च
सद्भिः सदैवाभरणीकृतोऽसि ॥ १८० ॥

मणिर्महार्हः प्रथितप्रभावः
प्रगृह्यतामात्मसमस्त्वयायम् ।
ध्वजार्पितो वर्षति योजनानां
सहस्रमेवार्थिसमाहितं यः ॥ १८१ ॥

---

१ Orig. Omits तेन ।   २ साधो रुचोचारुचिस्ते ।

དེ་སྐད་བརྗོད་པས་རིན་ཆེན་རབ་མཆོག་གཞོན་ནུ་མས།
རབ་ཏུ་དང་བ་གཟུགས་ཅན་བཞིན་དུ་དེ་ལ་བྱིན།
དེས་ཀྱང་དེ་ནི་མཛའ་བའི་ཉེ་བར་སྦྱོད་པས་བླངས།
དངུལ་ལས་བྱས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དག་ནི་གཉིས་པར་ཕྱིན། 182

དེར་ནི་གུས་པས་དེ་ཡིས་ཉིས་འགྱུར་དག་གི་ནི།
མི་འམ་ཅི་མོ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལ་མཆོད་པ་བྱས།
རིམ་པ་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་ནམ་དག་བློ་གྲོས་ཀྱིས།
དེ་ཡི་ཉིས་འགྱུར་མཐུ་ལྡན་ནོར་བུ་ཐོབ་པར་གྱུར། 183

དེ་ནས་གསུམ་པའི་གྲོང་ཁྱེར་བེ་ཌཱུརྱ་རང་བཞིན།
མཛེས་པའི་མིག་ཅན་བཅུ་དྲུག་དེ་དག་དེ་ཡིས་མཐོང་།
དེ་དག་རྣམས་ལ་དེ་བཞིན་རིམ་བཞིན་བགྲོད་ནས་ནི།
དེ་ཡི་ཉིས་འགྱུར་མཐུ་ལྡན་རིམ་གྲོ་དམ་པ་ཐོབ།* 184

དེ་ནས་མདུན་དུ་རིན་ཆེན་བཞི་ཡི་རང་བཞིན་གྱི།
གྲོང་ཁྱེར་གྲོང་ཁྱེར་ཀུན་ལས་ལྷག་པའི་དཔལ་ལྡན་པ།
བཞི་པར་ཕྱིན་དེ་མི་འམ་ཅི་ནི་མཛེས་མ་དེའི།
གཉིས་འགྱུར་དག་གི་ཡོན་དན་ལྷག་པས་དེ་དོན་གཉེར། 185

* ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གི་སྐད་དོད་སྐབས་སྦྱོར་ལ་དཔང་རྗེ་ཡོད་པ་འདི། ཟ་ཧོར་པཎ་དེས་ཁ་བསྐང་བ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དཔྱད་པ་ཞུ།

उक्तेति रत्नप्रवरं तरुण्य-
स्तस्मै ददुर्मूर्त्तमिव प्रसादम् ।
आदाय तच्च प्रणयोपचारं
सोऽपि द्वितीयं पुरमाप रौप्यम् ॥ १८२ ॥

तत्रादरात्तद्द्विगुणाभिरेव
स पूजितः किन्नरकामिनीभिः ।
क्रमेण तेनैव विशुद्धबुद्धिः
लेभे मणिं तद्द्विगुणप्रभावम् ॥ १८३ ॥

* * * *
* * * *
* * * *
* * * *

प्राप्तश्च तं रत्नमयं चतुर्थं
पुरं ततः सर्व्वपुराधिकश्रि ।
सोऽभ्यर्थितस्तद्द्विगुणाभिरग्रे
गुणाधिकः किन्नरसुन्दरीभिः ॥ १८५ ॥

* This S'loka was lost. An attempt was made to reproduce it from its Tibetan version by a *Bande* of Sahor.

ལེགས་གདམས་དེ་ཡི་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་དམ་ཆོས་ཀྱི།
གདམ་དག་ཞོར་ལ་བྱུང་བས་ཚིམ་གྱུར་དེ་དག་ནི།
རབ་གྲུས་ཨུདྲ་ལ་སྔོན་པོའི་ཕྲེང་བ་ལྟར་རིང་བའི།
ཟུར་མིག་གིས་འཕངས་འོད་དང་ལྡན་པས་དེ་ལ་སྨྲས། 186

རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཟླ་བ་བ་ད་ར་ཞེས་པ།
ངེད་ཀྱི་མིང་པོ་མི་འམ་ཅི་ཡི་རྒྱལ་རིགས་ཡོད།
ཧཱུྃ་འཕྲུལ་ཡོངས་ཀྱིས་རང་གི་མིང་གི་མཚན་གྱུར་པ།
རིན་ཐང་ཆེ་བའི་གླིང་འདི་དེ་ཡི་བཞུགས་གནས་ཡིན། 187

འོད་ཟེར་ཚོགས་ནི་གསལ་ལྡན་རིན་ཆེན་འདི་ཡང་བསོད་ནམས་བརྟེན་ཉམས་ཀྱིས།
གསོ་སྦྱོང་ཞེས་བྱའི་བརྟུལ་ཞུགས་ངེས་པའི་ཚོ་གས་རྒྱལ་མཚན་ལ་བཀོད་ན།
ཛམྦུའི་གླིང་དུ་མཐའ་དག་འགྲོ་ཚོགས་མངོན་འདོད་དོན་རྣམས་ཆར་ཉིད་འབེབས།
གཞན་དོན་བརྟན་པར་གྱུར་པས་ཁྱབ་པར་བགྱིད་སླད་དེ་ནི་བཟུང་བར་མཛོད། 188

དེ་ལྟར་མཛེས་མ་རྣམས་ཀྱིས་འཆི་མེད་ཤིང་འབྲས་ལེགས་བདུས་གུས་
བཅས་ཤིང་།
ལྷག་པར་མཛའ་སྨུག་ལྡན་པས་སྐལ་བཟང་ནོར་བུ་ཕྱིན་པ་སླངས་བྱས་ནས།
མགྲོགས་འགྲོ་རབ་དགའ་སྤྲིན་ཤུགས་ཞེས་བྱ་རླུང་ལས་རྒྱལ་བ་ལ་ཞོན་དེ།
དེ་ཡི་ལམ་གྱི་གདམས་ངག་ཐོབ་པས་དེ་ཡང་རང་གི་གྲོང་ཁྱེར་སོང་། 189

तथैव सद्धर्म्मकथाप्रसङ्गै-
स्तास्तोषितास्तेन सुसंयतेन।
उत्फुल्लनीलोत्पलदामदीर्घ-
कटाक्षविक्षिप्तकरास्तमूचुः ॥ १८६ ॥

भ्रातास्ति नः किन्नरराजवंश-
रत्नाकरेन्दुर्वरदाभिधानः।
तस्यास्पदं द्वीपमिदं महार्हं
स्वनामचिह्नं प्रथितं समृद्ध्या[1] ॥ १८७ ॥

रत्नञ्चेदं नियमविधिना पोषधाख्यव्रतेन
न्यस्तं भास्वत्किरणनिकरं पुण्यभाजां ध्वजाग्रे।
जम्बुद्वीपे किल जनगणाभीप्सितार्थान् प्रयत्नात्
वर्षत्येव स्थिरपरहितव्याप्तये गृह्यतां तत् ॥ १८८ ॥

इत्युत्पाद्यामरतरुफलं सादरं सुन्दरीभिः
प्रेमोद्दामप्रणयसुभगं दत्तमासाद्य रत्नम्।
वालाहाख्यं विजितपवनन्तं प्रकृष्टं तुरङ्गं
सोऽप्यारुह्य स्वनगरमगाल्लब्धमार्गोपदेशः ॥ १८९ ॥

१ Orig. वर्धितऋद्धि।

དུས་ཚོད་དེར་ནི་དྲི་མེད་གྲངས་ལྡན་ས་ཡི་བདག་པོ་ཚངས་པས་བྱིན།
ཡངས་པའི་དགེ་བས་མགྲོ་རིས་ལམ་དུ་རབ་བཞགས་བླ་ར་ན་སི་ཏ།
དཔལ་ལྡན་འཇིག་རྟེན་བསྐྱུབ་བློ་ནོམ་བསྐྱུན་སློང་བ་ཀུན་གྱི་འབྲས་བུ་སྟེར།
ཤིན་ཏུ་དགའ་ནི་གྲོང་ཁྱེར་གཙོ་བོས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་སྲིད་ལ་དབང་བསྐུར། 190

དེ་ནས་མགོ་བརྒྱ་ཚོ་གའི་རིམ་པ་ཡིས།
གསོ་སྦྱོང་དག་ལ་ཉར་གནས་བཅོ་ལྔ་ལ།
རིན་པོ་ཆེ་དེ་རྒྱལ་མཚན་རྩེར་བཏགས་ནས།
སྣ་ཚོགས་འདོད་པས་ཡོངས་སུ་གང་བར་བྱས། 191

གཞན་ལ་ཕན་པས་འབྲས་བུ་ལྡན་པར་གཞིགས་བགྲོད་བྱས་ཤིང་ལོ་བགྱུར་ནི།
རྒྱལ་སྲིད་ཆེན་པོ་ལ་གནས་འཇིག་རྟེན་མཐའ་དག་ཁེངས་བྱས་མི་བདག་གི།
གནས་ལ་སྲས་བཞག་ཉེ་བར་ཞི་བ་ཐམས་ཅད་ཐོབ་ཅིང་དེ་ཉིད་ཤེས།
གང་ཡང་འདི་ནི་ཚངས་པའི་དངོས་པོ་རྣམ་པ་དག་ཏུ་གཞིགས་པར་གྱུར། 192

རིན་ཅེན་གླིང་དུ་མངོན་བགྲོད་པ། ཤིན་ཏུ་དགའ་ཡི་སྐྱེ་བ་དེར།
གང་སྟོན་བདག་གིས་ཁེངས་བྱས་པ། ཆོས་ཀུན་དེ་ཀུན་འདི་དག་གོ། 193

དེ་སྐད་སྟོན་པ་གཙོ་བོ་ཡིས། རང་གི་སྤྱོད་ཚུལ་མཐའ་ཡི་གཏམ།
སྦྱིན་དང་བརྩོན་འགྲུས་མན་ངག་གིས། དགེ་སློང་རྣམས་ལ་རྗེས་བསྟན་བསྒྲུབས། 194

ཞེས་པ་དགེ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་བ་ད་རའི་གླིང་དུ་འགྲོ་བའི་ཡལ་འདབ་སྟེ་དྲུག་པའོ།།

तस्मिन् काले विपुलकुशलैः स्वर्गमार्गं प्रयाते
वाराणस्यां विशदयशसि क्ष्मापतौ ब्रह्मदत्ते ।
श्रीमान् सर्व्वप्रणयिफलदः सुप्रियः पौरमुख्यै-
र्लोकत्राणे विनिहितमतिर्धर्म्मराज्येऽभिषिक्तः ॥ १९० ॥

ततः शिरःस्नानविधिक्रमेण
तत्पञ्चदश्यां ध्वजमूर्ध्नि रत्नम् ।
स पोषधैः पोषित एव धृत्वा
चकार विश्वं परिपूर्णकामम् ॥ १९१ ॥

कृत्वा यात्रां परहितफलां वत्सराणां शतेन
स्थित्वा राज्ये महति निखिलं पूरयित्वा च लोकम् ।
पुत्रं धृत्वा नरपतिपदे प्राप्य सर्व्वोपशान्तिं
तत्त्वज्ञोऽसौ किमपि परमं ब्रह्मभावं जगाम ॥ १९२ ॥

स्युरेते दस्यवः सर्व्वे पूर्व्वं ये पूरिता मया ।
रत्नद्वीपाभिगमने तस्मिन् सुप्रियजन्मनि ॥ १९३ ॥

इति शास्ता स्ववृत्तान्तकथया विदधे विभुः ।
दानवीर्य्योपदेशेन भिक्षूणामनुशासनम् ॥ १९४ ॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां बदरद्वीपयात्रावदानं नाम षष्ठः पल्लवः ।

Chapter VII.

ཡལ་འདབ་བདུན་པ།

སྨུ་ཏིག་འཁྲི་ཤིང་གི་རྟོགས་བརྗོད་ནི།

༄༅ །དགེ་བའི་སྨོན་ལམ་དག་པའི་གཟི་བརྗིད་དང་།
དབེན་པ་དྲི་མེད་སྣང་བའི་རྟོགས་བྱེད་ལྡན།
གང་ཞིག་ཡོངས་སུ་བསྒྲགས་པ་ཙམ་ཉིད་ན།
སྲིད་པའི་རྨོངས་འཕྲོག་དེ་ཉིད་བསྔགས་པར་འོས། 1

གྲོང་ཁྱེར་སེར་སྐྱ་ཞེས་པར་ནི། ཉ་གྲོ་དྷ་ཡི་ནགས་ཚལ་གནས།
སྟོན་ཆེ་འཁོར་ནི་སྟོང་ཕྲག་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་མཛད། 2

མི་དམན་ཀུན་དགའ་ཚོགས་ཀྱི་བརྒྱུད། ཙན་དན་ལྷར་བསིལ་དེ་ཡི་ནི།
གསུང་གི་བདུད་རྩི་གསན་པ་ཡི། སྐྱིམས་པས་བསོད་ནམས་ལྡན་པས་འཐུངས། 3

ཆོས་ནི་ཉན་པའི་ཚོགས་པ་དེར། རྒྱལ་པོ་ཟས་ནི་གཙང་མ་ཡིས།
བསོད་ནམས་ཉེ་བར་བསྟན་པའི་ཚུལ། དྲི་མ་དང་བྲལ་དགའ་བ་ཐོབ། 4

དེ་ནས་རྒྱལ་རིགས་ལས་སྐྱེས་པ། ཤཱཀྱ་མིང་ཆེན་དག་གིས་དེར།
ཆོས་ཀྱི་གདམས་དག་ཐོས་གྱུར་ནས། རང་གི་ཁྱིམ་དུ་ཕྱིན་ཏེ་སྨྲས། 5

सप्तमः पल्लवः ।

मुक्तालतावदानम् ।

कुशलप्रणिधानशुद्धधाम्नां
विमलालोकविवेकबोधकानाम् ।
परिकीर्त्तनमात्रमेव येषां
भवमोहापहर्त्तारस्त एव धन्याः ॥ १ ॥

पुरा पर्षत्सहस्राणां न्यग्रोधोपवनस्थितिः ।
कपिलाख्ये पुरे चक्रे भगवान् धर्म्मदेशनाम् ॥ २ ॥

अमन्दानन्दसन्दोहस्यन्दि चन्दनशीतलम् ।
तस्य वागमृतं धन्याः कृताञ्जलिपुटाः[1] पपुः ॥ ३ ॥

राजा शुद्धोदनस्तत्र धर्म्मश्रवणसङ्गमे ।
पुण्योपदेशसलिलैर्लेभे[2] वैमल्यनिर्वृतिम्[3] ॥ ४ ॥

अथ तत्र महानामा शाक्यराजकुलोद्भवः ।
धर्म्मोपदेशमाकर्ण्य प्राप्तः स्वगृहमब्रवीत् ॥ ५ ॥

---

१ Orig. श्रुताञ्जलिपुटैः । २ Orig. लोभे । ३ Orig. वैमल्य० ।

ཀྱེ་མ་སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་འདི། བདག་ཅག་གི་ནི་དོན་ཆེན་ལ།
བཅོམ་ལྡན་སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་ནི། དགེ་འདུན་གཞུབ་དང་ཤུང་འདའི་སྐད། 6

དེ་ཡི་ཚིག་དེ་ཐོས་གྱུར་ནས། ཁྲིམ་ཐབ་ལྷ་འོད་གདམས་ངག་གི།
ཁྲིད་པར་ཐོས་པས་དགའ་བ་དང་། དོན་དུ་གཉེར་ལས་དེ་ལ་སླུས། 7

སྐྱེས་བུ་བསོད་ནམས་སྐལ་ལྡན་ཉམས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྗེས་བཟུང་འོས།
བདག་ཅག་བུད་མེད་སྐྱད་འོས་ཉམས། དེ་ཡི་མན་ངག་འོས་མ་ཡིན། 8

དེ་སྐད་ཁྲིམ་ཐབ་ཚིག་ཐོས་ནས། དེས་སླུས་བཟང་མོ་བཅོམ་ལྡན་འདས།
འགྲོ་བའི་བླ་མ་སྙིང་རྗེ་ཡིས། གཟིགས་པ་དག་ལ་དབྱེ་བ་མེད། 9

ཀུན་ལ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་སྙོམས། ཆུ་འཛིན་དག་གི་ཆར་པ་སྙོམས།
སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ཐུགས་བརྩེ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གཟིགས་པ་སྙོམས། 10

སྐྱེ་རྒུའི་བདག་མོ་ཆེན་མོ་ཡིས། ཚིག་གིས་ཕྱི་དྲོ་ཁྲིད་ཀྱི་སྐབས།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་དྲུང་དུ་ནི། རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་བྲེད་པ་ཉིད། 11

དེ་སྐད་བདག་པོའི་ཚིག་སྙན་གྱིས། ཤཱཀྱའི་བུ་མོའི་ཚོགས་ཀྱིས་བསྐོར།
བཅོམ་ལྡད་འདས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ནགས། གཙང་མ་དེར་ནི་དེ་སོང་གྱུར། 12

དེར་ནི་སྙིང་རྗེའི་དཔག་བསམ་ཤིང་། སྙིང་སྟོབས་མེ་ཏོག་འབྲས་བུ་ཆེ།
རབ་དུ་ཞི་བའི་བདུད་རྩི་ཡིས། ཡང་དག་བྲན་པ་དེ་ཡིས་མཐོང་། 13

अहो नु भगवान् बुद्धो धर्म्मः सङ्घश्च सिद्धये।
बुद्धोत्पादोऽयमस्माकं निर्व्वाणाय महाफलः ॥ ६ ॥

उपदेशविशेषात्तनिर्दिष्टैस्तस्य तद्वचः।
श्रुत्वा शशिप्रभा पत्नी[1] प्रणयात्तमभाषत ॥ ७ ॥

अनुग्राह्या भगवतः पुरुषाः पुण्यभागिनः।
निन्द्यास्तदुपदेशानामनर्हा योषितो वयम् ॥ ८ ॥

इति जायावचः श्रुत्वा स जगाद जगद्गुरोः।
भद्रे भगवतो नास्ति भेदः कारुण्यदर्शने[2] ॥ ९ ॥

समा सर्व्वत्र भा भानोः समा दृष्टिः[3] पयोमुचः।
समा भगवतो दृष्टिः सर्व्वसत्त्वानुकम्पिनः ॥ १० ॥

महाप्रजापतेर्वाक्यादपराह्णक्षणं तपः।
शुद्धोदनः करोत्येव राजा भगवतोऽन्तिके ॥ ११ ॥

इति पत्युः प्रियगिरा वृता शाक्याङ्गनागणैः।
याचने[4] तद्भगवतः सा पुण्योपवनं ययौ ॥ १२ ॥

सा सत्त्वकुसुमं तत्र तं ददर्श महाफलम्।
प्रशमामृतसंसिक्तं करुणाकल्पपादपम् ॥ १३ ॥

---

१ Orig. यत्नी। २ Orig. भेदवारुण्यदर्शने। ३ Orig. दृष्ठिः।
४ Orig. याचन।

ཀླུང་གི་དུད་པའི་འཁྲི་ཤིང་བཞིན། དེ་ཡིས་རིང་ནས་དེར་ཕྱུག་འཚོལ།
ནེ་གྱུན་གཡོ་བའི་ཟློལ་གྱིས་ནི། སྨོངས་པ་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་བཞིན། 14

གསེར་འོད་རིན་ཅེན་གྱུན་ཉམས་ཀྱིས། བཀྱུན་པ་དག་ནི་མཐོང་གྱུར་ནས།
དགེ་སློང་ཀུན་དགའ་བོ་ཞེས་པས། ཤིན་ཏུ་ཕན་བརྩོན་དེ་ལ་སྨྲས། 15

མ་མ་ཁྱོད་ཀྱི་ཆ་ལུགས་འདི། དྲེགས་པས་གྱུགས་ཤིང་རབ་ཞེས་སྟོང་།
ཐུབ་པའི་དཀའ་ཐུབ་ནགས་སུ་ནི། མི་རིགས་འདི་ནི་ཆགས་བྲལ་གནས། 16

ཡོན་དན་གྱིས་གདམས་ཆགས་པ་ཡི། སུ་ཅོར་གྱུན་ཉམས་ཀྱི་མ་འདིར།
བདག་ཅག་བཟུང་བར་མི་འོས་ཞེས། ཁྱོད་ལ་ཉེ་བར་འདོམས་པ་བཞིན། 17

དེ་ཡི་འདི་བཙོད་གཟུགས་བཟང་དེའི། སྐྱེངས་པའི་གདོང་ནི་དམན་པ་ཡིས།
གྱུན་ཉམས་ཐམས་ཅད་དཀྲོལ་ནས་ནི། རང་གི་ཁྲིམ་དུ་བསྐྱུར་བར་གྱུར། 18

དེ་ནས་ཐམས་ཅད་འཁོད་པ་ལ། དགེ་བ་སྟོན་མཛད་བཅོམ་ལྡན་འདས།
དངོས་པོ་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ། ཉེ་བར་སྟོན་པའི་ཚོམ་པ་མཛད། 19

གང་གི་རྟག་ཏུ་མི་རྟག་ཉིད། རྟག་པ་ཉིད་བཞིན་འགྲོ་བར་ནི།
སྲོག་ཆགས་སྨོངས་པས་འཛིན་བྱེད་པ། འདི་ནི་སྨོངས་པའི་མཐུ་ཆེན་ནོ། 20

བདེན་པར་ཡིད་ཆེས་སྨོངས་པ་ཡིས། འཇིག་རྟེན་མི་བདེན་པ་ལ་དགའ།
དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་དངོས་མེད་ནི། ཉམས་སྟོང་གནས་པ་རིག་པ་མེད། 21

लतेव पवनानम्रा तं दूरात् प्रणनाम[1] सा।
लोभेनेव परित्यक्ता च्युतकर्णोत्पलच्छलात्॥ १४॥

विलोक्य काञ्चनरुचिं रत्नभूषणभूषिताम्।
आनन्दनामा भिक्षुस्तामुवाच प्रहितोद्यतः॥ १५॥

वेशः प्रशमशून्योऽयं मातर्मुनितपोवने।
दर्पोत्सको न युक्तस्ते विरक्तानामिदं पदम्॥ १६॥

गुणसंयमसिक्तानि सुखराभरणान्यहो।
नेहास्मत्ग्रहणं युक्तमितीवोपदिशन्ति ते॥ १७॥

इत्युक्ता तेन सा तन्वी वैलक्ष्यविनतानना।
उन्मुच्याभरणं सर्व्वं प्राहिणोन्निजमन्दिरम्॥ १८॥

उपविष्टेषु सर्व्वेषु निर्द्दिष्टकुशलस्ततः।
अनित्यतैवं भगवानुपदेशं प्रचक्रमे॥ १९॥

महामोहप्रभावोऽयं येन नित्यमनित्यताम्।
नित्यतामिव मन्यन्ते मूढा जगति जन्तवः॥ २०॥

असत्ये रमते लोकः सत्यप्रत्ययमोहितः।
न वेत्ति सर्व्वभावानामभावानुभवां स्थितिम्॥ २१॥

१ Orig. दूराग्रे ननाम।

སྐྱེ་བ་ཐོས་པའི་ལམ་དུ་ཡང་དག་ཆགས་ལྡན་ཁ་ཅིག་སྐྲ་ཡིས་བསྡུན་བཅོས་
དག་དང་ནི།

གཞན་ནི་རིག་བྱེད་ལམ་དང་རྟོག་གེ་རྩོད་པས་གཞན་དེ་ཁ་ཅིག་གྱུད་ནི་ཡོངས་
འཛིན་དང་།

གཞན་དག་ནམ་མང་སྒྲུ་ཙོལ་མཁས་དང་ལྡན་ཅིག་ཉིད་དུ་འཛིག་པར་སྐད་ཅིག་
གནས།

དེ་ལ་ཡང་ནི་མི་འཛིགས་པ་བཞིན་རོལ་རྩེད་དག་གིས་སྨོངས་ཉམས་དགའ་བ་
རབ་ཏུ་འཛིན། 22

མི་བཟད་ཡུལ་གྱི་གནོད་པའི་ལུས་ནི་ཉོན་མོངས་ཕྲུང་པོ་དག་གི་གནས།
རབ་སྨོངས་ལས་བྱུང་སྲིད་པ་རབ་ཙུབ་རྒྱ་ངམ་ཐང་གི་ཉམས་པར་གསལ།
མཐའ་དང་བྲལ་བའི་སྲིད་པའི་ནད་འདི་ཇི་ལྟར་ཉམས་པར་ལྡོག་འགྱུར་བ།
དེ་ལྟར་བྲུ་དང་བྲུ་མིན་ཕན་པའི་ས་ལ་ཉམ་དཔྱོད་ལྡན་པས་དཔྱད། 23

བཅོམ་ལྡན་རང་ཉིད་འདི་ལ་སོགས། འདུ་བྱེད་མི་རྟག་ཡང་དག་ལྡན།
ཆོས་ཀྱི་གདམས་ངག་དགེ་བ་ནི། རིགས་བར་གསུང་བར་བརྩོན་པ་ཆོ། 24

དེར་ནི་ཤཱཀྱའི་བུ་མོ་གཅིག། བུ་མོ་གཞོན་ནུ་མ་ཡི་མཚམས།
བཟོད་དཀའི་ལང་ཚོ་ལ་གནས་པ། གཟུགས་དང་སྐལ་བཟང་ཉིད་ཀྱིས་དྲེགས། 25

ནུ་མའི་ངོས་སུ་སྨུ་རྟག་གི། རོ་ཤལ་དགའ་མའི་བདག་པོ་ཡི།
གྲགས་པའི་སྙིང་པོ་གསལ་འདྲ་ལ། ཟུར་མིག་གཡོ་བས་ཡང་ཡང་བལྟས། 26

केचित् व्याकरणैः परे श्रुतिपथैस्तर्कप्रवादैः परे
केचित्तन्त्रपरिग्रहैर्बहुविधैरन्यैः कलाकौशलैः ।
संसक्ताः पुनरुक्तजन्मशरणा याताः सहैव क्षयं
तत्राप्यक्षयलीलया क्षणपदं मुग्धैर्निबद्धा धृतिः ॥ २२ ॥

विषयविषमापायः कायः प्रपञ्चयाशया
खरतरमरुस्फाराकारो मोहभवो भवः ।
हितभूमि तथाकार्य्यं कार्य्यं विवेकिनां[1] तथा
निरवधिरयं दृष्ट्वा व्याधिर्यथा निवर्त्तते[2] ॥ २३ ॥

इत्याद्यनित्यसंस्कारसंयुक्तं युक्तमुद्यते ।
धर्म्मोपदेशकुशलं वक्तुं भगवति स्वयम् ॥ २४ ॥

एका शाक्यवधूस्तत्र रूपसौभाग्यगर्व्विता ।
स्थिता शैशवतारुण्यसन्धौ[3] वयसि दुःसहे ॥ २५ ॥

मुक्ताहारं स्तनतटे लोलापाङ्गैर्मुहुर्मुहुः ।
आलुलोके यशस्फारसारं रतिपतेरिव ॥ २६ ॥

---

१ Orig. विवेकिनी । २ Orig. निरवर्त्तते ।
३ Orig. ०तारुण्यसन्धो ।

མིང་ཆེན་ཆུང་མ་ཟླ་འོད་ཀྱིས། རྒྱུ་གཅིག་མིན་པའི་སེམས་ལྡན་དེ།
དོ་ཤལ་ཉོམ་པར་བལྟ་བ་དག། མཐོང་ནས་ཆགས་བྲལ་བཞིན་དུ་བསམས། 27

ཆོས་ནི་ཉེ་བར་སྟོན་ཚེ་ཡང་། གཡོ་བའི་དོ་ཤལ་འདི་ལ་ལྟ།
དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ། འདི་དག་སྨོངས་པས་མི་ཉན་ཉིད། 28

རང་གི་དོ་ཤལ་བསྟན་ནས་འདི། དོ་ཤལ་སྒྲོ་བ་བདག་གིས་དབྲོག།
ལྷག་པ་མཐོང་བ་ཁོ་ན་ཡིས། ལུས་ཅན་དྲེགས་པ་ཞི་བར་གྱུར། 29

འདི་བསམས་དེ་ཡིས་འབངས་མོ་ནི། རོ་ཧིད་ཞེས་བྱ་ལ་སྨྲས།
རོ་ཧིད་སོང་བདག་གི་ནི། དོ་ཤལ་ཁྱིམ་ནས་མགྱོགས་སུ་ལོངས། 30

དེ་ཡིས་དེ་སྐད་བརྗོད་པས་དེ། དེར་ནི་ཆོས་ཉན་ལ་ཞུགས་པ།
དུས་མིན་འགྲོ་བས་ཡིད་བྱུང་ནས། ཤུགས་དང་བཅས་པས་སྐད་ཅིག་བསམས། 31

ཀྱེ་མ་བདག་གི་དགེ་བ་འདིར། བར་ཆད་འདི་ནི་ཡང་དག་སྐྱེས།
གང་ཕྱིར་གཞན་དབང་འཚོ་གྱུར་པ། བདག་གིས་ཆོས་ཉན་མི་འཐོབ་པོ། 32

བསོད་ནམས་དྲི་བཟང་གྱིས་གྱུར་ཅིང་། སྙིང་རྗེའི་གེ་སར་འཁྲིགས་གྱུར་པ།
བཅོམ་ལྡན་ཞལ་གྱི་པདྨ་ལས། གསུང་གི་སྦྲང་རྩི་མཆོག་གིས་ཐོབ། 33

ཀྱེ་མ་རང་དབང་ཉམ་པར་བཅད། ལུས་འཛིག་བདེ་བ་ཉམས་བྱེད་པ།
སྡུག་བསྔལ་འགྲོ་བར་སྒྲོག་ཆགས་རྣམས། གཡོག་ནི་སྡུག་བསྔལ་བརྒྱུད་མ་ཡིན། 34

हारावलोकिनीं दृष्ट्वा तामनेकाग्रहादसौ।
अचिन्तयद्विरक्तेव महत्पत्नी शशिप्रभा ॥ २७ ॥

इयं धर्म्मोपदेशेऽपि चपला हारमीक्षते।
भावानां न शृणोत्येव मूढ़ा क्षणिकतामिमाम्[1] ॥ २८ ॥

स्वं हारं दर्शयित्वास्या हारोत्साहं हराम्यहम्।
अधिकालोकनेनैव दर्पः शाम्यति देहिनाम् ॥ २९ ॥

इति सञ्चिन्त्य सा[2] दासीं रोहिकाख्यामभाषत
रोहिके गच्छ मे हारं गृहात् सत्वरमाहर ॥ ३० ॥

इत्युक्ता सा तया तत्र प्रवृत्ते धर्म्मसंश्रवे।
अकालगमनोद्विग्ना निश्वस्याचिन्तयत्[3] क्षणम् ॥ ३१ ॥

अहो वतान्तरायोऽयं सञ्जातः कुशले मम।
नास्मिन् श्रोतुं लभे धर्म्मं यत्परायत्तजीविता ॥ ३२ ॥

पुण्यसौरभसम्भारात् कीर्णकारुण्यकेसरात्।
मुखपद्माद् भगवतो धन्यः प्राप्नोति वाङ्मधु ॥ ३३ ॥

अहो स्वाच्छन्द्यविच्छेद[4]स्तनुभङ्गः सुखक्षयः।
सेवा जगति जन्तूनां दुःखे दुःखपरम्परा ॥ ३४ ॥

---

१ Orig. मूढ़त्वाणिकतामिमाम्।
२ Orig. omits सा।
३ Orig. निश्वाचिन्तयत्।
४ Orig. ०विच्छद०।

གཡོག་གི་ངལ་དུབ་ཀྱིས་འཁྲོབ་པ། སླ་ངོན་བྲ་དགའི་ཆུ་ཡི་ཐིགས།
ཤུགས་རིངས་ཤིན་དུ་ཚ་བས་བསྐོལ། ཀྱི་ན་དཀའ་སླད་དག་གིས་འཐུངས། 35

དཔོན་པོ་མཐོང་ན་ཁེངས་ཉམས་ཤིང་། ཡོན་དན་ཉམས་དང་གཟི་བརྗིད་མཆོད།
ཞི་ཞིང་ངལ་བ་འདི་དག་ནི། གཡོག་བྱེད་དག་གི་དང་པོའི་འབྲས། 36

གཡོག་ནི་ཀང་པ་འཆིང་བའི་ལྕུགས་ཀྱི་ལྕུགས་སྒྲོགས་ཞུམ་ཞིང་ང་རྒྱལ་ཆགས་
པའི་ས།
དུག་ཏུ་ངེས་པར་རང་གི་བྲ་བ་འགོག་ཅིང་གཉིད་དང་བདེ་བ་འཇོམས་པར་བྱེད།
རེ་བའི་ཆགས་ཞེན་ཚོགས་ཀྱི་ལམ་དང་ལེགས་འགྲོགས་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་ནི་རྡོ་རྗེ་
དང་།
རྨོངས་པ་ཉོམས་ནི་རི་དགས་སྐོམ་བསྐྱེད་སྒྲ་ངན་ས་གཞི་ལུས་ནི་ཟད་བྱེད་ཡིན། 37

དེ་ལྟར་ཡུན་རིང་བསམས་ནས་ནི། དེ་ཡི་བཀའ་ཡིས་དེ་སོང་སྟེ།
ལུས་ནི་གཡོག་ཏུ་བཙོངས་ཉམས་ལ། རང་དབང་གནས་པ་ག་ལ་ཡོད། 38

གཞན་གྱིས་བསྐུལ་བས་དམན་གྱུར་ཅིང་། འགྲོ་བ་དེ་ནི་བཙོམ་ལྡན་འདས།
སྙིང་རྗེ་གྱིས་པའི་ལྷ་ཡིས་ནི། སྤྱན་གྱིས་གཟིགས་ནས་སྐད་ཅིག་བསམས། 39

སྐྱེ་བ་འདི་ལ་འདི་ཡིས་ནི། འཚོ་བའི་མཚམས་ལྷག་ཡོངས་སུ་རྫོགས།
སྡུག་མ་འདི་ནི་འཁོར་བ་ལས། བདག་རང་ཉིད་ཀྱིས་གདོན་པར་བྱ། 40

དེ་ནས་ལས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཡིས། ལམ་དུ་འཕྲལ་ལ་བགྲོད་དེ་ལ།
བེའུ་ལ་ཆགས་རྫོངས་བཅས་པའི། བ་ཡི་རུ་ཡིས་བརྡུངས་པར་གྱུར། 41

सेवाप्रयाससंप्राप्तं धनमानकणोदयम्।
तप्तमत्युष्णनिश्वासैरहो कृच्छ्रेण पीयते ॥ ३५ ॥

मानम्लानिर्गुणम्लानिरोजःपूजश्रमः श्रमः।
प्रथमं सेवकस्यैतत् फलमीश्वरदर्शने ॥ ३६ ॥

लौही बन्धनशृङ्खला चरणयोर्हेलावमानावनी[1]
स्वव्यापारनिषेधनित्यनियती निद्रासुखद्रोहिणी।
आशास्यस्य विशालजालसरणिः सत्सङ्गभोगाशनिः
मुग्धानां मृगतृष्णिकामरुमही सेवा शरीरक्षयः ॥ ३७ ॥

इति सञ्चिन्त्य सुचिरं सा जगाम तदाज्ञया[2]।
सेवाविक्रीतकायानां स्वेच्छाविहरणं कुतः ॥ ३८ ॥

व्रजन्तीं तां परप्रेष्यां कृपणां[3] करुणाकुलः।
निरीक्ष्य भगवान् दिव्यचक्षुषाचिन्तयत् क्षणम् ॥ ३९ ॥

अस्मिन् जन्मनि शेषोऽस्याः सम्पूर्णा जीविताविधिः।
इयं वराकी संसारादुद्धर्त्तव्या स्वयं मया ॥ ४० ॥

अथ तां कर्म्मयोगेन व्रजन्तीं सहसा पथि।
वत्सवात्सल्यविवशा शृङ्गाभ्यामाजघान गौः ॥ ४१ ॥

---

१ Orig. हेन्यावमानावनीः। २ Orig. सजगाम तराजया।
३ Orig. व्रजन्ती वरप्रेष्यकृपणाम्।

སྐྱེ་བ་གཞན་གྱི་ལྷག་གནས་ཀྱིས། ཡིད་ནི་སངས་རྒྱས་ལ་དམིགས་ཤིང་།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་དྲིན་ལས། དེ་ཡི་རང་བཞིན་དྲན་ངེས་བསམས། 42

འཁོར་བ་ཆུ་སྲིན་འབྱུང་གནས་ཀྱི། སྐྱེ་བའི་འཁོར་མོར་སྲོག་ཆགས་རྣམས།
ལས་ཀྱི་བ་རླབས་ཀྱིས་དཀྲུགས་པས། ཀྱི་མ་འཕྲིང་ཞིང་འབྱུང་བའི་རིམ། 43

སྐྱེས་བུ་རྣམས་ཀྱི་དཔྲལ་བ་ཡངས་པའི་རྡོ་ཡི་གླིགས་བུ་ལ།
བདེ་མེད་ལས་ཀྱི་སྦྲུལ་པ་བསལ་བའི་རྟགས་ཅན་བཟོང་དག་གིས།
སྐྱེ་དང་འཆི་བར་རབ་སྦྱོས་ཡི་གེ་དག་ཏུ་བཀོད་གྱུར་པ།
འདི་དག་རྣམས་ནི་ལག་པས་ཡོངས་སུ་ཕྱིས་པས་བསྐྱོད་པ་མིན། 44

གང་གིས་མངལ་ནས་བཅོམས་ཏེ་རིམ་གྱིས་ལྷུང་དང་གོ་དང་འཇིག་པའི་དུས་
རྣམས་དག།
གང་དུ་ཡང་ནི་ལུས་ཀྱི་རྫས་རིས་གཞན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པ།
ལས་ཀྱི་དབང་གིས་མི་ནུས་དག་གི་རབ་མང་སྤྱོད་པས་ཉམ་པར་བཀྲ་བ་དག།
བཀོད་པ་འདི་ནི་མི་བུའི་སྒྲ་ཡི་ཚོགས་དང་མཚུངས་པར་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་
འགྱུར། 45

དེ་ལྟར་བསམས་ཏེ་སྔོན་དུ་ཉེ་བར་གནས་སྐབས་བཟང་པོ་དང་པོའི་རྣམ་གཞག་
རབ་གནས་པ།
མི་བཟད་འབང་མོའི་དངོས་པོ་བཅོག་པས་སྐྱེངས་པར་གྱུར་པ་བཞིན་དུ་གཡོ་བ་
མེད་ཉིད་གྱུར།
སྨོན་ལམ་ཁང་པ་དཀར་པོ་རྣམ་པའི་ཆོས་ཀྱིས་དག་པའི་བློ་ནི་ཡོངས་སུ་བཟུང་
བྱས་ནས།
འཁོར་བ་དག་ཏུ་མྱོངས་པར་བྱེད་པས་དྲི་མ་ཅན་བཞིན་དེ་ཡི་སྒྲོག་ནི་བཏང་བར་
གྱུར། 46

सा प्रदध्यौ भगवतः प्रसादात् तन्मयस्मृतिः ।
जन्मान्तराधिवासेन बुद्धालम्बनमानसा ॥ ४२ ॥

अहो कर्म्मोर्म्मिभिः क्षीणैः[1] संसारमकराकरे ।
जन्मावर्त्तेषु जन्तूनां मज्जनोन्मज्जनक्रमः ॥ ४३ ॥

पुंसां ललाटविपुलोपलपट्टिकासु
निःशर्मकर्म्मघटितप्रकटाङ्कटङ्कैः ।
न्यस्तानि जन्ममरणप्रसराक्षराणि
नैतानि पाणिपरिमार्ज्जनया चलन्ति ॥ ४४ ॥

इयं कर्म्मायत्ता प्रचुरचित्रवैचित्ररचना
नराणां मायूरच्छदपटलतुल्या परिणतिः ।
यया गर्भारम्भे क्रमनिपतने वृद्धिसमये
क्षये वा नान्यत् प्राभजत[2] तनुलेखाच्छविरपि ॥ ४५ ॥

सञ्चिन्त्याथ पुरः प्रवृत्तसुदशासन्नावसन्नस्थितिं
प्राप्तेवासमदासभावकलनावैलक्ष्यनिस्पन्दताम् ।
आधाय प्रणिधानधाम्नि धवले सद्धर्म्मशुद्धां धियं
संसारे विचिकित्स्य एव मलिनं तत्याज सा जीवितम् ॥४६॥

१ Orig. अहो कर्म्मोर्यिनर्मोनैः ।
२ Orig. नान्यवजति ।

དེ་ནས་མགྲོ་རིས་ཕྲུན་ཚོགས་ཏེ། སེང་གླིང་སྟེང་ཡི་གླིང་དུ་དེར།
འོ་མའི་རྒྱ་མཚོར་ཟླ་བ་ཡི། རི་མོ་བཞིན་དུ་རབ་གསལ་སྐྱེས། 47

དེ་ནི་མངལ་ཞུགས་སྐྱེས་པའི་དུས། མཁའ་ལ་སྒྲ་དིག་ཆར་པ་གཡོས།
སིང་ག་ལ་བདག་བུ་མོ་དེ། སྒྲ་དིག་འཁྲི་ཤིང་ཞེས་པར་གྱུར། 48

དེ་ནི་ཆེ་བར་སྐྱེས་པ་ཡིས། བསོད་ནམས་བཞིན་དུ་འཛེ་སྐྲིག་འཛིན།
ཡན་ལག་ནམས་ཀྱི་ནམ་འབྱེད་ཀྱིས། ཚོག་ཤེས་བཞིན་དུ་ལང་ཚོ་ཐོབ། 49

དེ་ནས་ནམ་ཞིག་མཙན་ཡོད་ཀྱི། གྲོང་ཁྱེར་པ་ཡི་ཚོང་པ་ནམས།
རྒྱ་མཚོའི་འབྱུང་གནས་རབ་བསྐྲལ་ནས། སིང་ག་ལ་ཡི་གླིང་དུ་སོང་། 50

དེ་ནི་དེ་དག་མཚན་མོའི་མཐར། རབ་སད་ངལ་བསོས་དགའ་བ་ཡིས།
ཆོས་དོན་ཚིགས་བཅད་ཀྱིས་བཅིངས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་གླུ་རུ་བླངས། 51

ཐོ་བྲང་བ་གསེ་ལ་གནས་པ། མི་བདག་བུ་མོས་ནི་བ་ཡིས།
བདུད་རྩི་དེ་ཐོས་དེ་དག་ནམས། བཀུག་སྟེ་འདི་དག་ཅི་ཞེས་དྲིས། 52

རབ་དགའ་ལྡན་མས་དེ་ལ་དེས། འདི་ནི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས།
སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ཐུགས་བརྩེ་བས། རང་བཞིན་དུ་འོས་གསུང་ཞེས་སྨྲས། 53

སངས་རྒྱས་མངོན་བརྗོད་ཐོས་ཉིད་ཀྱིས། དེ་ནི་སྤུ་ལོང་གིས་བརྒྱན་ལུས།
ཡང་དག་རིག་པ་ལེགས་ལྡན་མཐུ། རབ་ཏུ་བསྐྱེད་པའི་ས་གཞིར་གྱུར། 54

ततः सा सिंहलद्वीपे समीपे स्वर्गसम्पदाम्।
चन्द्रलेखेव दुग्धाब्धौ दिव्यद्युतिरजायत॥ ४७॥

आधानजन्मनस्तस्य[१] मुक्तावर्षे दिवश्च्युते।
साभूत् मुक्तालता नाम सिंहलाधिपतेः सुता॥ ४८॥

सा पुण्यमिव लावण्यं वहन्ती वृद्धिमागता।
लेभे विवेकेनाज्ञानां सन्तोषमिव यौवनम्॥ ४९॥

ततः कदाचिद्वणिजः श्रावस्तीपुरवासिनः।
मकराकरमुत्तीर्य्य सिंहलद्वीपमाययुः॥ ५०॥

ते तत्र रात्रिपर्य्यन्ते विश्रान्तिसुखमाजगुः।
धर्म्मार्थगाथासन्नद्धप्रबुद्धबुद्धभाषितम्॥ ५१॥

तदन्तःपुरहर्म्यस्था श्रुत्वैव श्रवणामृतम्।
किमेतदिति पप्रच्छ तानानाय्य नृपात्मजा॥ ५२॥

ते तामूचुः प्रमुदितामिदं बुद्धस्य भाषितम्।
स्वभावार्हं भगवतः सर्व्वसत्त्वानुकम्पिनः॥ ५३॥

बुद्धाभिधानं श्रुत्वैव पुलकालङ्कृताकृतिः।
सा बभूव समुद्भूतसम्विद्भव्यानुभावभूः॥ ५४॥

---

१ Is it आधाने जन्मनस्तस्याः ?

སྒྲ་ནི་སྒྲིན་གྱི་ལྷ་བུ་ཡིས། མི་བྲ་བཞིན་དུ་དེ་རངས་ནས།
སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་ཞེས་པ་འདི། སུ་ཞེས་ཡང་ནི་དེ་ལ་སྨྲས། 55

དེ་ནས་དེ་ལ་དད་པ་དག། སྐྱེས་པར་གྱུར་པ་དེ་དག་གིས།
བསོད་ནམས་རང་བཞིན་བཅོམ་ལྡན་གྱིས། སྤྱོད་པའི་ལུགས་ནི་མ་ལུས་སྨྲས། 56

དེ་ནས་དེ་ཡི་གདམས་གྱིས་དེ། སྔར་སྐྱེས་དགེ་བ་གྱུར་པ་ཐོབ།
བཅོམ་ལྡན་སྔད་དུ་གསོལ་བ་ཡི། སྤྲིངས་ཡིག་དེ་དག་ཉམས་ལ་བསྐུར། 57

དུས་ཀྱི་རྒྱ་གཏེར་ཡང་དག་བསྒྲལ། རང་གི་གྲོང་ཁྱེར་ཐོབ་ནས་དེས།
བདག་ཉིད་ཆེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ཏེ། དེ་ཡི་གདམས་བཤད་སྤྲིང་ཡིག་ཕུལ། 58

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བཅོམ་ལྡན་གྱིས། དེ་ནི་མཛོད་ཉིད་མཁྱེན་གྱུར་ཀྱང་།
ལུ་རིག་འཁྲི་ཤིང་ལ་བརྟེ་བས། རང་ཉིད་ཀྱིས་ནི་སྤྲིངས་ཡིག་བསླགས། 59

ཀུ་མ་བསོད་ནམས་ཚོང་ཟོང་དག་གི་རྟེད་པར་གྱུར་པ་ཁྱོད་ནི་དྲན་པ་ཉིད།
གོད་དང་གདུང་བ་དང་ནི་སྲིད་པ་འཇོམས་པའི་སྲིད་པའི་སྨན་བཟང་ཅི་ཡང་ཡིན།
བཅོ་ལྡན་ལས་བྱུང་གཙྃ་གྱི་རིམ་པས་ཉེར་བསྟན་ཡང་དག་རིག་པ་སྐྱོང་བའི་ས།
བཅོྃ་ལྡན་འདི་དེ་བདགི་བདུད་རྩི་ཡང་དག་བགོ་སྐལ་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་ཡིན། 60

དེ་ལྟར་མདོར་བསྡུས་སྤྲིངས་ཡིག་དོན། བཅོམ་ལྡན་རང་གིས་རྟོགས་གྱུར་ནས།
ཅུང་ཟད་འཇུམ་པའི་འོད་ཟེར་གྱིས། ཕྱོགས་ཀྱི་སེམས་ཅན་རབ་གསལ་མཛད། 61

उन्मुखी सा मयूरीव शब्दैरेव पयोमुचः ।
क एष भगवान् बुद्ध इति पप्रच्छ तान् पुनः ॥ ५५ ॥

ततस्ते निखिलं तस्यै श्रद्धासम्वर्द्धितादराः ।
न्यवेदयन् पुण्यमयीं भगवच्चरितस्थितिम् ॥ ५६ ॥

अथ सा तत्कथावाप्तप्राग्जन्मकुशलोदया ।
विज्ञप्तिलेखं प्रददौ तेषां भगवतः कृते ॥ ५७ ॥

कालेन सिन्धुमुत्तीर्य्य सम्प्राप्तास्ते[1] निजां पुरिम् ।
प्रणम्यावेद्य तद्वृत्तं ददुर्लेखं महात्मने ॥ ५८ ॥

भगवानपि सर्व्वज्ञः पूर्व्वमेव विभाव्य तत् ।
मुक्तालतायाः कृपया स्वयं लेखमवाचयत् ॥ ५९ ॥

अहो स्मरणमेव ते किमपि पुण्यपथ्यं सतां[2]
भवति भवभेषजं व्यसनतापतृष्णापहम् ।
भवन्मयकथाक्रमोपनतसम्विदास्वादभूः
स एष भगवन् महानमृतसंविभागो मम ॥ ६० ॥

इति संक्षिप्तलेखार्थं विभाव्य भगवान् स्वयम् ।
ईषत्स्मितत्विषा सत्त्वप्रकाशमदिशद्दिशाम[3] ॥ ६१ ॥

---

१ Orig. कालेनीपन्धसमुत्तीर्य्यं प्राप्तस्ते । २ Orig. पुण्य स्वत्पतम् ।
३ Orig. प्रकाशमदशधिशम् ।

དེ་ནས་འོད་ཚོགས་རྗེས་གྲུབ་ཞིང་། རི་མོ་མཁན་གྱིས་མི་ནུས་པའི།
རང་གི་སྐུ་གཟུགས་རས་ལ་བཀོད། བཅོམ་ལྡན་གྱིས་ནི་དེ་ལ་སྤྲིངས། 62

དེ་ཡི་བཀའ་ཡིས་ཕྱི་ནས་ཡང་། ཚོང་པ་དེ་དག་གཟིངས་ལ་ཞོན།
སིང་ག་ལ་ཡི་གླིང་ཕྱིན་ནས། དེ་ལ་ཐང་སྐུ་རབ་ཏུ་བསྟན། 63

གསེར་གྱི་སེང་གེའི་ཁྲི་བཀོད་པའི། རས་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་མཐོང་ནས།
དེ་ལས་བྱུང་བའི་བསམ་གཏན་གྱིས། སྐྱེ་བོ་དགོངས་པ་གཅིག་བཞིན་གྱུར། 64

དེ་ཡི་འོག་ན་བྲིས་པ་ནི། བསོད་ནམས་ཀྱིས་འཐོབ་མཐོང་གྱུར་པ།
སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་གསུམ་དག་དང་། བསླབ་པའི་གནས་ནི་ལྔ་ཡང་ངོ་། 65

ལུགས་ལས་འབྱུང་དང་ལྡོག་བཅས་པའི། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་དང་བཅས།
དེ་བཞིན་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད། མཆོག་གི་བདུད་རྩིས་རྫོགས་གྱུར་པའོ། 66

དེ་ཡི་སྟེང་དུ་ལེགས་བཤད་ནི། གསེར་གྱི་ཡི་གེ་རབ་མཛེས་པར།
དགོངས་པ་མཉམ་གཞག་བཅོམ་ལྡན་འདས། རང་གི་བཀོད་པས་མཛེས་གྱུར་པ། 67

སྐྱེ་དང་འཆི་བའི་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་བདབ་གདུང་བ་དྲག་པོ་རབ་གྱིས་དག།
མི་བཟད་ཡུལ་ནི་གཡོ་བའི་སྤྲུལ་གྱི་འཕྲིང་བས་དཀྲིས་ཞིང་དཀྲུགས་གྱུར་པ།
རབ་རིབ་རབ་ཀྱིས་རབ་རྨོངས་ཕུག་གི་ཁང་པ་འདི་ལས་ཕྱིར་ཐོན་ལ།
སངས་རྒྱས་ཆོས་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་ཞིག་དེར་ནི་སྲིད་ལ་འཇིགས་པ་མེད། 68

ततश्चित्रकराशक्यां प्रभावैरनुपूरिताम्।
भगवान् प्राहिणोत् तस्यै न्यस्तां स्वप्रतिमां पटे॥ ६२॥

पुनः प्रवहणारूढा वणिजस्ते तदाज्ञया।
अवाप्य सिंहलद्वीपं तस्यै पटमदर्शयन्॥ ६३॥

हेमसिंहासनन्यस्ते पटे दृष्ट्वा तथागतम्।
जनस्तन्मयताध्यानादेकीभावमिवाययौ॥ ६४॥

अधस्तात् लिखितं तस्मिन् पुण्यप्राप्तमदृश्यत।
तिस्रः शरण्या गतयः पञ्च शिक्षापदानि च॥ ६५॥

सप्रतीत्य[1]समुत्पादः सानुलोमविपर्य्ययः।
आर्य्याष्टाङ्गस्तथामार्गः परमामृतनिर्भरः॥ ६६॥

स्वयं भगवता न्यस्तं तस्योपरि सुभाषितम्।
शोभते भावनालीनं भ्राजिष्णुकनकाक्षरम्॥ ६७॥

विषमविषयालोलव्यालावलीवलयाकुलात्
तरुणतिमिरान्निष्क्रम्यास्मात् प्रमोहाज्जगृहात्।
जननमरणक्लेशावेशप्रवृत्तपृथुव्यथा
व्रजत शरणं बौद्धं धर्म्मं नाच भवाङ्कयम्॥ ६८॥

१ Orig. वप्रतीत्य°।

དག་བྱེད་གྲོལ་བའི་སྐུ་གཟུགས་ལ། ས་ཡི་བདག་པོའི་བུ་མོས་བལྟས།
ཐོགས་མེད་དུས་ནས་བསགས་པ་ཡི། མི་ཤེས་བག་ཆགས་བཏང་བར་གྱུར། 69

རབ་མཐོ་གསེར་ཞུན་ལྟ་བུར་མཛེས་པའི་སྐུ།
ཕྲག་མཛེས་དཔུང་པ་ཕྲུས་མོའི་བར་མདོན་དགའ།
བསམ་གཏན་ལ་ཆགས་ཕྱེད་ནི་ཟུམ་པའི་སྤྱན།
མཛེས་སྨུག་གྲུན་བཞིན་རབ་ཏུ་མཐོ་བའི་ཤངས། 70

རི་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཛེས་པར་རྫོགས་བྲུ་བ།
གྲོན་མེད་སྐྱན་གྱི་ཞགས་པ་རིང་དུ་འཕྱུང་།
ཐུན་མཚམས་སྤྲིན་ཆགས་ལྷ་ཡི་རི་བོ་བཞིན།
ལོ་འདབ་གསར་པའི་ལྷད་དམར་ན་བཟས་མཚན། 71

འོད་ཀྱིས་ཕྱོགས་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་སྟོན་པ་བཞིན།
ཞལ་གྱི་ཟླ་བས་ཀུན་དགའ་སྤྲིན་པར་བརྩོན།
བཟོད་པའི་ཡོན་ཏན་ས་ལ་སློབ་པ་བཞིན།
བསོད་ནམས་ལས་སྐྱེས་སྐལ་བཟང་ལན་གསུམ་དུ། 72

བསྐོར་ནས་བདུད་པས་ནི་བའི་ཨུ་དྲལ་དག
འབྱུང་བ་མཁར་ཆོས་ལ་རིག་དེས་མཐོང་ནས།
སྙིང་པོ་མེད་པའི་ལུས་ལ་བལྟ་བ་སྤངས།
བདེན་པའི་མཐུ་ནི་དམ་པ་སྐྱེས་པར་གྱུར།། 73

Pingala Chhandaḥ Sútra, (Sans.) Fasc. II—III @ /6/ each	Rs. 0	12
Prithiráj Rásau, (Sans.) Part I, Fasc. I, Part II, Fasc. I—V @ /6/ each	2	4
Ditto (English) Part II Fasc. I	0	12
Prákrita Lakshaṇam, (Sans.) Fasc. I	1	8
Parásara Smṛiti (Sans.) Vol. I, Fasc. 1—8, Vol. II, Fasc. 1—4, Vol. III. Fasc. I @ /6/ each	4	14
Paráśara, Institutes of (English)	0	12
S'rauta Sútra of A'pastamba, (Sans.) Fasc. I—XII @ /6/ each ..	4	8
Ditto Aśvaláyana, (Sans.) Fasc. I—XI @ /6/ each ..	4	2
Ditto Látyáyana (Sans.) Fasc. I—IX @ /6/ each ..	3	6
Ditto S'ánkháyana (Sans.) Vol. I, Fasc. 1—7, Vol. II, Fasc. 1—2, @ /6/ each	3	6
Sáma Veda Saṃhitá, (Sans.) Vols. I, Fasc. 3—10; II, 1—6; III, 1—7; IV, 1—6; V, 1—8, @ /6/ each Fasc.	13	2
Saṃkhya Sutra Vritti (Sans.) Fasc. I—IV @ /6/ each	1	8
Sáhitya Darpaṇa, (English) Fasc. I—IV @ /6/ each	1	8
Sánkhya Aphorisms of Kapila, (English) Fasc. I and II @ /6/ each ..	0	12
Sarva Darśana Sangraha, (Sans.) Fasc. II	0	6
Sankara Vijaya, (Sans.) Fasc. II and III @ /6/ each	0	12
Sánkhya Pravachana Bháshya, Fasc. III (English preface only) ..	0	6
S'ri Bháshyam, (Sans.) Fasc. I—II	0	12
Suśruta Saṃhitá, (Eng.) Fasc. I and II @ /12/ each	1	8
Taittiríya Áraṇya (Sans.) Fasc. I—XI @ /6/ each	4	2
Ditto Bráhmaṇa (Sans.) Fasc. I—XXIV @ /6/ each	9	0
Ditto Saṃhitá, (Sans.) Fasc. II, IV—XXXV @ /6/ each ..	10	2
Ditto Prátiśákhya, (Sans.) Fasc. I—III @ /6/ each	1	2
Ditto and Aitareya Upanishads, (Sans.) Fasc. II and III @ /6/ each	0	12
Táṇdyá Bráhmaṇa, (Sans.) Fasc. I—XIX @ /6/ each	7	2
Tattva Chintámaṇi, Vol. I, Fasc. 1—9; Vol. II, 1—6 (Sans.) @ /6/ each	5	10
Tul'sí Sat'saí, (Sans.) Fasc. I—III	1	2
Uttara Naishadha, (Sans.) Fasc. III, V—XII @ /6/ each	3	6
Uvásagadasáo, (Sans.) Fasc. I—VI @ /12/	4	8
Varáha Puráṇa, (Sans.) Fasc. I—XIII @ /6/ each	4	14
Váyu Puráṇa, (Sans.) Vol. I, Fasc. I—VI; Vol. II, Fasc. I—VII, @ /6/ each Fasc.	4	14
Vishnu Smṛiti, (Sans.) Fasc. I—II @ /6/ each	0	12
Vivádaratnákara, (Sans.) Fasc. I—VII @ /6/ each	2	10
Vrihannáradíya Puráṇa, (Sans.) Fasc. I—V @ /6/	1	14
Yoga Sútra of Patañjali, (Sans. & English) Fasc. I—V @ /14/ each ..	4	6

Tibetan Series.

Sher-Phyin Vol. I, Fasc. 1—5 Vol. II, Fasc. I @ 1/ each	6	0
Rtogs brjod dpag bsam ḥkhri S'iñ (Tibetan & Sans.) Fasc. I—III @ 1/ ..	3	0

Arabic and Persian Series.

'Alamgírnámah, with Index, (Text) Fasc. I—XIII @ /6/ each ..	4	14
Áín-i-Akbarí, (Text) Fasc. I—XXII @ 1/ each	22	0
Ditto (English) Vol. I (Fasc. I—VII)	12	4
Akbarnámah, with Index, (Text) Fasc. I—XXXVII @ 1/ each	37	0
Bádsháhnámah with Index, (Text) Fasc. I—XIX @ /6/ each ..	7	2
Beale's Oriental Biographical Dictionary, pp. 291, 4to., thin paper ..	4	8
Catalogue of Persian books and MSS. in the library of A. S. B., Fasc. I	1	0
Dictionary of Arabic Technical Terms, and Appendix, Fasc I—XXI @ 1/ each	21	0
Farhang-i-Rashídí (Text), Fasc. I—XIV @ 1/ each	14	0
Fihrist-i-Ṭúsí, or, Ṭúsy's list of Shy'ah Books, (Text) Fasc. I—IV @ /12/ each	3	0
Futúḥ-ul-Shám Waqidí, (Text) Fasc. I—IX @ /6/ each	3	6
Ditto Azádí, (Text) Fasc. I—IV @ /6/ each	1	8
Haft Asmán, History of the Persian Mansawi (Text) Fasc. I ..	0	12
History of the Caliphs, (English) Fasc. I—VI @ /12/ each ..	4	8
Iqbálnámah-i-Jahángírí, (Text) Fasc. I—III @ /6/ each ..	1	2
Iṣabáh, with Supplement, (Text) 51 Fasc. @ /12/ each	38	4
Maásir-ul-Umara, Vol. I, Fasc. 1—9, Vol. II, 1—9 Vol. III, 1—5 @ /6/ each	8	10
Magházi of Wáqidí, (Text) Fasc. I—V @ /6/ each	1	14
Muntakhab-ul-Tawárikh, (Text) Fasc. I—XV @ /6/ each ..	5	10
Muntakhab-ul-Tawárikh (English) Vol. II, Fasc. I—V @ /12/ each ..	3	12

(*Turn over.*)

Muntakhab-ul-Lubáb, (Text) Fasc. I—XIX @ /6/ each ..	Rs.	7	4
Mu'ásir-i-'Álamgírí (Text), Fasc. I—VI @ /6/ each ..	..	2	2
Nokhbat-ul-Fikr, (Text) Fasc. I	..	0	6
Nizámí's Khiradnámah-i-Iskandarí, (Text) Fasc. I and II @ /12/ each ..		1	8
Riyazu-s-Salátín, (Text) Fasc. I—III @ /6/ each ..	..	1	2
Suyúty's Itqán, on the Exegetic Sciences of the Koran, with Supplement, (Text) Fasc. II—IV, VII—X @ 1/ each	..	7	0
Tabaqát-i-Náṣirí, (Text) Fasc. I—V @ /6/ each ..	..	1	14
Ditto (English) Fasc. I—XIV @ /12/ each ..	..	10	8
Táríkh-i-Fírúz Sháhí of Ziaa-al-dín Barní (Text) Fasc. I—VII @ /6/ each		2	10
Táríkh-i-Baihaqí, (Text) Fasc. I—IX @ /6/ each ..	..	3	6
Táríkh-i-Fírozsháhí, of Shams-i-Siráj Afíf. (Text) Fasc. I—V @ /6/ each		1	14
Wis o Rámín, (Text) Fasc. I—V @ /6/ each	..	1	14
Zafarnámah, Vol. I, Fasc. I—IX, Vol. II. Fasc. I—VIII @ /6/ each ..		6	6
Túzak-i-Jahángírí (English) Fasc. I	..	0	12

ASIATIC SOCIETY'S PUBLICATIONS.

1. Asiatic Researches. Vols. VII, IX to XI; Vols. XIII and XVII, and Vols. XIX and XX @ /10/ each ..	Rs.	80	0
Ditto Index to Vols. I—XVIII ..	..	5	0

2. Proceedings of the Asiatic Society from 1865 to 1869 (incl.) @ /4/ per No.; and from 1870 to date @ /6/ per No.

3. Journal of the Asiatic Society for 1843 (12), 1844 (12), 1845 (12), 1846 (5), 1847 (12), 1848 (12), 1850 (7), 1851 (7), 1857 (6), 1858 (5), 1861 (4), 1864 (5), 1865 (8), 1866 (7), 1867 (6), 1868 (6), 1869 (8), 1870 (8), 1871 (7), 1872 (8), 1873 (8), 1874 (8), 1875 (7), 1876 (7), 1877 (8), 1878 (8), 1879 (7), 1880 (8), 1881 (7), 1882 (6), 1883 (5), 1884 (6), 1885 (6) 1886 (8), 1887 (7). @ 1/ per No. to Subscribers and @ 1/8 per No. to Non-Subscribers,

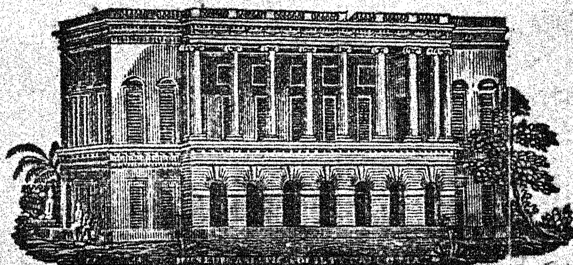
N. B. *The figures enclosed in brackets give the number of Nos. in each Volume.*

4. Centenary Review of the Researches of the Society from 1784—1883 ..		3	0
General Cunningham's Archæological Survey Report for 1863-64 (Extra No., J. A. S. B., 1864)	..	1	8
Theobald's Catalogue of Reptiles in the Museum of the Asiatic Society (Extra No., J. A. S. B., 1868)	..	1	8
Catalogue of Mammals and Birds of Burmah, by E. Blyth (Extra No., J. A. S. B., 1875)	..	3	0
Sketch of the Turki Language as spoken in Eastern Turkestan, Part II, Vocabulary, by R. B. Shaw (Extra No., J. A. S. B., 1878)	..	3	0
Introduction to the Maithili Language of North Bihár, by G. A. Grierson, Part II, Chrestomathy and Vocabulary (Extra No., J. A. S. B., 1882) ..		3	0
5. Anis-ul-Musharrahin	..	3	0
6. Catalogue of Fossil Vertebrata	..	2	0
7. Catalogue of the Library of the Asiatic Society, Bengal ..	..	3	8
8. Examination and Analysis of the Mackenzie Manuscripts by the Rev. W. Taylor	..	2	0
9. Han Koong Tsew, or the Sorrows of Han, by J. Francis Davis	..	1	8
10. Iṣtiláhát-uṣ-Súfíyah, edited by Dr. A. Sprenger, 8vo. ..	..	1	0
11. Ináyah, a Commentary on the Hidayah, Vols. II and IV, @ 16/ each	..	32	0
12. Jawami-ul-'ilm ir-riyáẓí, 168 pages with 17 plates, 4to. Part I	..	2	0
13. Khizánat-ul-'ilm	..	4	0
14. Mahábhárata, Vols. III and IV, @ 20/ each	..	40	0
15. Moore and Hewitson's Descriptions of New Indian Lepidoptera, Parts I—III, with 8 coloured Plates, 4to. @ 6/ each ..	..	18	0
16. Purana Sangraha, I (Markandéya Purana), Sanskrit ..	..	1	0
17. Sharaya-ool-Islam	..	4	0
18. Tibetan Dictionary by Csoma de Körös	..	10	0
19. Ditto Grammar " "	..	8	0
20. Vuttodaya, edited by Lt.-Col. G. E. Fryer	..	2	0

Notices of Sanskrit Manuscripts, Fasc. I—XXIV @ 1/ each	..	24	0
Nepalese Buddhist Sanskrit Literature, by Dr. R. L. Mitra ..	..	5	0

N. B. All Cheques Money Orders &c. must be made payable to the "Treasurer Asiatic Society" only.

BIBLIOTHECA INDICA:
A
COLLECTION OF ORIENTAL WORKS
PUBLISHED BY THE
ASIATIC SOCIETY OF BENGAL.
New Series, No. 839.

THE AVADÁNA KALPALATÁ.

WITH ITS TIBETAN VERSION
NOW FIRST EDITED
BY

SARAT CHANDRA DAS, C. I. E.,
ASSOCIATE MEMBER, AS. SOC., BENG.
AND
PAṆḌIT HARI MOHAN VIDYÁBHU'SHAṆA,
ORIENTAL LIBRARIAN, AS. SOC., BENG.

VOL. I, FASC. IV.

CALCUTTA:
PRINTED AT THE BAPTIST MISSION PRESS,
AND PUBLISHED BY THE
ASIATIC SOCIETY. 57, PARK STREET.
1894.

LIST OF BOOKS FOR SALE

AT THE LIBRARY OF THE

ASIATIC SOCIETY OF BENGAL,

No. 57, PARK STREET, CALCUTTA,

AND OBTAINABLE FROM

THE SOCIETY'S AGENTS, MESSRS. KEGAN PAUL, TRENCH, TRÜBNER & CO., LD.

PATERNOSTER HOUSE, CHARING CROSS ROAD, LONDON, W. C., AND

MR. OTTO HARRASSOWITZ, BOOKSELLER, LEIPZIG, GERMANY.

*Complete copies of those works marked with an asterisk * cannot be supplied—some of the Fasciculi being out of stock.*

BIBLIOTHECA INDICA.

Sanskrit Series.

Advaita Brahma Siddhi, (Text) Fasc. I—IV @ /6/ each ... Rs. 1 8
*Agni Puráṇa, (Text) Fasc. II—XIV @ /6/ each 4 14
Aitareya Áraṇyaka of the Rig Veda, (Text) Fasc. I—V @ /6/ each ... 1 14
Aṇu Bháshyam, (Text) Fasc. I—II 0 12
Aphorisms of Sáṇḍilya, (English) Fasc. I 0 6
Ashtasáhasriká Prajnapáramitá, (Text) Fasc. I—VI @ /6/ each ... 2 4
Aśvavaidyaka, (Text) Fasc. I—V @ /6/ each 1 14
Avadána Kalpalatá, (Sans. and Tibetan) Vol. I, Fasc. I–III; Vol. II. Fasc.
I—II @ 1/ 5 0
*Bhámati, (Text) Fasc. II—VIII @ /6/ each 2 10
Brahma Sútra, (English) Fasc. I 0 12
Brihaddevata (Text) Fasc. I—IV @ /6/ each 1 8
Brihaddharma Puráṇa, (Text) Fasc. I—IV @ /6/ each 1 8
Brihadaranyaka Upanishad (English) Fasc. II—III @ /6/ each ... 0 12
Chaitandya-Chandrodaya Náṭaka, (Text) Fasc. II—III @ /6/ each ... 0 12
*Chaturvarga Chintamaṇi (Text) Vols. II, 1—25; III. Part I, Fasc.
I—18. Part II, Fasc. 1—9 @ /6/ each 19 8
*Chhándogya Upanishad, (English) Fasc. II 0 6
*Hindu Astronomy, (English) Fasc. II—III @ /6/ each 0 12
Kála Mádhaba, (Text) Fasc. I—IV @ /6/ each 1 8
Kátantra, (Text) Fasc. I—VI @ /12/ each 4 8
Kathá Sarit Ságara, (English) Fasc. I—XIV @ /12/ each 10 8
Kúrma Purana, (Text) Fasc. I—IX @ /6/ each 3 6
*Lalita-Vistara, (Text) Fasc. III—VI @ /6/ each 1 8
Ditto (English) Fasc. I—III @ /12/ each 2 4
Madana Párijáta, (Text) Fasc. I—XI @ /6/ each 4 2
Manutiká Sangraha, (Text) Fasc. I—III @ /6/ each 1 2
*Márkaṇḍeya Puráṇa, (Text) Fasc. IV—VII @ /6/ each 1 8
Márkaṇḍeya Puráṇa, (English) Fasc. I—III @ /12/ each 2 4
*Mimáṃsá Darṣana, (Text) Fasc. III—XIX @ /6/ each 6 6
Nárada Smṛiti, (Text) Fasc. I—III @ /6/ 1 2
Nyayavártika, (Text) Fasc. I—II 0 12
*Nirukta, (Text) Vol. I, Fasc. 4—6; Vol. II, Fasc. 1—6; Vol. III,
Fasc. 1—6; Vol. IV, Fasc. 1—8 @ /6/ each 8 10
*Nítisára, or The Elements of Polity, By Kámandaki, (Sans.) Fasc. II—V
@ /6/ each 1 8
Nyayabindutika, (Text) 0 10
Nyaya Kusumánjali Prakarana (Text) Vol. I, Fasc. 1—6; Vol. II, Fasc.
1—2 @ /6/ each 3 0
Pariśishta Parvan, (Text) Fasc. I—V @ /6/ each 1 14

जिनप्रतिकृतिं पुण्यां पश्यन्ती पार्थिवात्मजा ।
अनादिकालोपचितां मुमोचाज्ञानवासनाम् ॥ ६९ ॥

प्रांशुं कृतकाञ्चनकान्तकायं
सुस्कन्धमाजानुभुजाभिरामम् ।
ध्यानावधानार्थनिमीलिताक्षं
लावण्यधारायिततुङ्गनासम् ॥ ७० ॥

स्वभावभव्यं प्रविभासमानं
प्रलम्बनिर्भूषणकर्णपाशम् ।
बालप्रवालारुणवल्कलाङ्गं
संसक्तसन्ध्याभ्रमिवामराद्रिम्[1] ॥ ७१ ॥

त्विषा दिशां शीलमिवादिशन्तं
आनन्ददानोद्यतवक्त्रचन्द्रम् ।
क्षमागुणं क्षामिव शिक्षयन्तं
पुण्योचिता सा सुभगं विलोक्य ॥ ७२ ॥

प्रणामपर्यन्तकपोलचुम्बि-
कर्णोत्पलानां परिवर्त्तनेन ।
निरस्य निःसारशरीरतृप्तिं
सत्यानुभावं परमं प्रपेदे ॥ ७३ ॥

१ Orig. °मिवद्रिम् ।

རྒྱུན་དུ་ཡང་དག་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་དག།
རབ་ཏུ་གསལ་བྱས་དེ་ཚེ་བྱང་ཆུབ་ཐོབ།
དེ་ཡིས་བདེ་གཤེགས་མཐུར་ནི་ནམ་བསམས་ཤིང་།
ཡ་མཚན་དགའ་བའི་ས་ཡིས་མངོན་པར་སྨྲས། 74

ཀྱེ་མ་སྨོངས་པའི་མུན་ཆེན་འཐོག་བྱེད་པའི།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འོད་དང་ལྡན་པའི་སྐུ།
རིང་དུ་གནས་ཀྱང་ནམ་པར་གྲུས་པ་ཡི།
དཔལ་འདི་དགེ་བའི་ཆུ་སྐྱེས་དག་ལ་སྟེར། 75

སྐད་ཅིག་གིས་ནི་སྲིད་བསྐྱལ་དམ་པ་ཡིས།
སྨོན་ལམ་ཐོབ་ཅིང་ནང་གི་བྱེད་རབ་དང་།
ཀྱེ་མ་སྲིད་པའི་ཡོངས་གདུང་ཞི་བའི་སྐད།
ཞི་བའི་བདུད་རྩིའི་ཆུ་བོ་རབ་འཕྱུར་བཞིན། 76

འདི་བརྗོད་དེ་ཡིས་བཅོམ་ལྡན་ལ། མུ་ཏིག་རིན་ཅན་ནམས་ཀྱི་སྐྱེས།
དགེ་འདུན་མཆོད་སྣོད་ཚོང་པ་ཡི། སྐྱེ་བོ་ལ་བསྐུར་བདང་བར་གྱུར། 77

དེ་དག་ཆུ་གཏེར་ཆེ་སྒྲོལ་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་དྲུང་དུ་ཕྱིན།
དེ་ཡི་མུ་ཏིག་རིན་ཅན་ཚོགས། ཕྲག་འཚལ་ནས་ནི་དེ་ལ་ཕུལ། 78

དེར་ནི་ཚོང་པས་དེ་ཡི་གཏམ། བཤད་པ་ཐོས་ནས་དགེ་སློང་ནི།
ཀུན་དགའ་བོ་ཞེས་བྱ་བས་དྲིས། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་རྒྱལ་བས་གསུངས། 79

स्रोतःसमापत्तिफलप्रकाशं
सासाद्य तत्र क्षणलब्धबोधिः।
विचिन्तयन्ती सुगतप्रभावं
समभ्यधाद्विस्मयहर्षभूमिः ॥ ७४ ॥

अहो महामोहतमोहरेण
दूरस्थितेनापि तथागतेन।
प्रसह्य भास्वद्वपुषार्पितेयं
विकाशलक्ष्मीः कुशलाम्बुजस्य ॥ ७५ ॥

तीर्णो भवः सत्प्रणिधानमात्तं
प्रसन्नमन्तःकरणं[1] क्षणेन।
अहो नु तृष्णापरितापशान्त्यै
समुच्छलन्तीव शमामृतौघाः ॥ ७६ ॥

इत्युक्त्वा सा भगवते मुक्तारत्नान्युपायनम्।
वितीर्य्य सङ्घपूजायां विससर्ज वणिग्जनम् ॥ ७७ ॥

ते महोदधिमुत्तीर्य्य प्राप्ता भगवतोऽन्तिकम्।
तन्मुक्तारत्ननिकरं प्रणम्यास्मै न्यवेदयन् ॥ ७८ ॥

वणिग्भिः कथितां श्रुत्वा तत्कथां तत्र भिक्षुणा।
आनन्दनाम्ना पृष्टोऽथ बभाषे भगवान् जिनः ॥ ७९ ॥

---

१ Orig. प्रदयन्तःकरणम्।

རྒྱུན་དུ་ཡང་དག་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་དག།
རབ་དུ་གསལ་བྱས་དེ་ཚེ་བྱང་ཆུབ་ཐོབ།
དེ་ཡིས་བདེ་གཤེགས་མཐུར་ནི་རྣམ་བསམས་ཤིང་།
ཡ་མཚན་དགའ་བའི་ས་ཡིས་མངོན་པར་སྣུས། 74

ཀྱེ་མ་རྨོངས་པའི་མུན་ཆེན་འཐོག་བྱེད་པའི།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འོད་དང་ལྡན་པའི་སྐུ།
རིང་དུ་གནས་ཀྱང་རྣམ་པར་གྱིས་པ་ཡི།
དཔལ་འདི་དགེ་བའི་ཆུ་སྐྱེས་དག་ལ་སྟེར། 75

སྐད་ཅིག་གིས་ནི་སྲིད་བསྐྲལ་དམ་པ་ཡིས།
སྔོན་ལམ་ཐོབ་ཅིང་ནང་གི་བྱེད་རབ་དང་།
ཀྱེ་མ་སྲིད་པའི་ཡོངས་གདུང་ཞི་བའི་སྐད།
ཞི་བའི་བདུད་རྩིའི་ཆུ་བོ་རབ་འཕྱུར་བཞིན། 76

འདི་བརྗོད་དེ་ཡིས་བཅོམ་ལྡན་ལ། མུ་ཏིག་རིན་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེས།
དགེ་འདུན་མཆོད་སྣད་ཚོང་པ་ཡི། སྐྱེ་བོ་ལ་བསྐུར་བཏང་བར་གྱུར། 77

དེ་དག་རྒྱ་གཏེར་ཆེ་སྒྲོལ་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་དྲུང་དུ་ཕྱིན།
དེ་ཡི་མུ་ཏིག་རིན་ཅན་ཚོགས། ཕྱག་འཚལ་ནས་ནི་དེ་ལ་ཕུལ། 78

དེར་ནི་ཚོང་པས་དེ་ཡི་གཏམ། བཤད་པ་ཐོས་ནས་དགེ་སློང་ནི།
ཀུན་དགའ་བོ་ཞེས་བྱ་བས་དྲིས། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་གྱིས་བས་གསུངས། 79

स्रोतःसमापत्तिफलप्रकाशं
सासाद्य तत्र क्षणलब्धबोधिः।
विचिन्तयन्ती सुगतप्रभावं
समभ्यधाद्विस्मयहर्षभूमिः ॥ ७४ ॥

अहो महामोहतमोहरेण
दूरस्थितेनापि तथागतेन।
प्रसह्य भास्वद्वपुषार्पितेयं
विकाशलक्ष्मीः कुशलाम्बुजस्य ॥ ७५ ॥

तीर्णो भवः सत्प्रणिधानमात्तं
प्रसन्नमन्तःकरणं[1] क्षणेन।
अहो नु तृष्णापरितापशान्त्यै
समुच्छलन्तीव शमामृतौघाः ॥ ७६ ॥

इत्युक्त्वा सा भगवते मुक्तारत्नान्युपायनम्।
वितीर्य सङ्घपूजायां विससर्ज वणिग्जनम् ॥ ७७ ॥

ते महोदधिमुत्तीर्य प्राप्ता भगवतोऽन्तिकम्।
तन्मुक्तारत्ननिकरं प्रणम्यास्मै न्यवेदयन् ॥ ७८ ॥

वणिग्भिः कथितां श्रुत्वा तत्कथां तत्र भिक्षुणा।
आनन्दनाम्ना पृष्टोऽथ बभाषे भगवान् जिनः ॥ ७९ ॥

१ Orig. प्रदयन्तःकरणम्।

གང་འདི་ཤཀྱའི་ཁྲིམ་དུ་སྡོན། རོ་ཧི་ཏ་ཞེས་འབང་མོར་གྱུར།
དེ་ཉིད་སུ་རིག་འབྲི་ཤིང་དུ། སྨོན་ལམ་དམ་པའི་ལས་ཀྱིས་སྐྱེས། 80

ནོར་ཆེན་ཞེས་པའི་ཚོང་པ་ནི། བ་ར་ཎ་སིར་སྡོན་བྱུང་གྱུར།
དེ་ཡི་ཁྲིམ་ཐབས་བསོད་ནམས་ཅན། རིན་ཅེན་ལྡན་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར། 81

བདག་པོ་ལྷ་པ་ཉིད་གྱུར་ཆོ། བྱད་མེད་དེ་ཡིས་མཆོད་རྟེན་རྩེར།
ནོ་ཤལ་ཆེན་པོ་གུས་ལྡན་པས། མཆོད་པ་བྲུས་ནས་ཕུལ་བར་གྱུར། 82

བསོད་ནམས་ནམ་སྨིན་དེས་དེ་ཉིད། སིང་ག་ལ་ཡི་བདག་པོ་ཡིས།
བུ་མོ་སུ་རིག་འབྲི་ཤིང་གྱུར། ཡོངས་སུ་ཉུ་ངན་འདས་པ་ཐོབ། 83

དེ་ཉིད་སྐྱེ་བ་གཞན་ལ་ནི། ཕྱུག་པས་གྲགས་ཤིང་སྨོངས་གྱུར་ནས།
མཆོད་ལ་སྨོད་ཅིང་སྨིན་གྱུར་པ། དེ་ཡིས་ཡུན་རིང་འབང་མོར་གྱུར། 84

དགེ་དང་མི་དགེའི་ལས་གང་གང་། སྐྱེ་བའི་ཞིང་ལ་སྐྱེ་བོས་བཏབ།
དེ་དང་དེ་ཡི་རང་བཞིན་དེ། ཡོངས་སུ་སྨིན་པའི་འབྲས་བུ་སྤྱོད། 85

དགེ་བ་གྲགས་པའི་མེ་ཏོག་དཔལ་རབ་འབར།
ལེགས་དཔྱད་འབྲུ་ཡི་ཚོགས་བསྐྱེད་ཆོས་ཀྱི་འབྲི་ཤིང་མི་ནམས་ཀྱིས།
སྡིག་དང་ཉོན་མོངས་ཙོ་བ་འཁྲུལ་ཞིང་ལྷུང་དང་སྨོངས་པ་དང་།
མཐའ་ཡས་ཡོངས་སུ་གདུངས་གྱུར་དུག་གི་འབྲི་ཤིང་དག་ཀྱང་ཡིན། 86

यासौ पुरा रोहिताख्या दासी शाक्यगृहेऽभवत्।
सैव मुक्तालता जाता सत्कर्म्मप्रणिधानतः॥ ८० ॥

अभून्महाधनो नाम वाराणस्यां वणिक् पुरा।
तस्य रत्नवती नाम पत्नी पुण्योचिताभवत्॥ ८१ ॥

सा पत्यौ पञ्चतां याते निःपुचा स्तूपशेखरे।
पूजां कृत्वा महाहारं भक्तियुक्ता न्यवेदयत्॥ ८२ ॥

तेन पुण्यविपाकेन सिंहलाधिपतेः सुता।
जाता मुक्तालता सैव प्राप्ता च परिनिर्वृतिम्॥ ८३ ॥

सैव जन्मनि चान्यस्मिन्नैश्वर्य्यमदमोहिता।
पूजाधिक्षेपदक्षाभूत् दासी तेनातिवत्सरम्॥ ८४ ॥

जन्मभूमौ[१] जनेनाप्तं यद्यत्कर्म्म शुभाशुभम्।
तस्य तस्य स तद्रूपं भुङ्क्ते परिणतं फलम्॥ ८५ ॥

निखिलकुशलमूला कीर्त्तिपुष्पोज्ज्वलश्रीः
शुभफलभरहृतिर्धर्म्मवल्ली नराणाम्।
भवति च विषवल्ली किल्बिषक्लेशमूल-
भ्रमनिपतनमोहानन्तसन्तापहेतुः॥ ८६ ॥

१ Orig. जन्मते।

རབ་ཙོུབ་ཀུ་ངམ་དུ་གསལ་འཁོར་བའི་ལམ་ནི་ཞིན་དུ་གདུང་བ་འདིར།
དྲག་པོར་ཛེས་སྐུ་གདུང་ལྷན་སྡིག་པ་སྡིག་པ་བོར་ཅིག་སྐྱེ་བོ་དག།
དིག་དུ་བསོད་ནམས་བསོད་ནམས་མཛོད་ཅིག་བསོད་ནམས་བསྟེན་པ་ཉི་དག་གི།
བསོད་ནམས་བདུད་རྩིས་བྲན་པའི་བསོད་ནམས་གྲིབ་བསིལ་ཤིང་གི་ས་གཞི་
བསིལ། 87

དེ་ལྟར་སྨོན་ལམ་དམ་པའི་འབྲས། བ་ཤད་པ་ཡིས་ནི་གདམས་ངག་འདི།
དགེ་སློང་ཚོམས་ནི་གུས་པའི་སླད། བཅོམ་ལྡན་རང་གིས་མཛད་པ་ཡིན། 88

ཞེས་པ་དགེ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་ལས་ཀུ་རིག་འཁྲི་ཤིང་གི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པའི་ཡལ་འདབ་སྟེ་བདུན་པའོ།།

सन्तप्तेऽस्मिन् खरतरमरुस्फारसंसारमार्गे
पापं पापं त्यजत जनताः सक्ततीव्रानुतापम् ।
पुण्यं पुण्यं कुरुत सततं पुण्यपीयूषसिक्ताः
पुण्यच्छायातरुतलभुवः शीतलाः पुण्यभाजाम् ॥ ८७ ॥

इति सत्प्रणिधानस्य फलं कथयता स्वयम् ।
भिक्षूणामुपदेशोऽयं भक्त्यै भगवता कृतः ॥ ८८ ॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां मुक्तालतावदानं नाम सप्तमः पल्लवः ॥

CHAPTER VIII.

ཡལ་འདབ་བརྒྱད་པ།

དཔལ་སྦས་ཀྱི་རྟོགས་བརྗོད་ནི།

༄༅ །བསམ་པ་རིག་པ་ཉམས་ཀྱི་ཐུགས་དག་ནི།
གནོད་པ་བྱེད་པ་ལ་ཡང་སྙིང་རྗེ་གྱིས།
དྲག་པོར་གྱུར་པ་ལ་ཡང་འདབ་ལྟར་མཉེན།
ཞེ་སྡང་ཚ་གདུང་ལ་ཡང་ཤིན་ཏུ་བསིལ། 1

གྲོང་ཁྱེར་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཅེས་པ། ལྷ་ཡི་གྲོང་ལྟར་གྱི་ཆེར་སྤྲོན།
ཁྱིམ་བདག་དཔལ་སྦས་ཞེས་བྱ་བ། ནོར་སྦྱིན་ལྟ་བུ་བྱུང་བར་གྱུར། 2

སྐྱེ་བོ་ལེགས་ལ་སྡང་ཞིང་དྲེགས། ཡོན་ཏན་ཉམས་ལ་གུས་པ་བཏང་།
རྟག་ཏུ་ནོར་གྱི་རྒྱགས་སྨྱོས་ཏེ། དམ་པ་ཉམས་ཀྱི་བློ་ལ་གནོད། 3

སྨྲ་ཞིང་ཤིན་ཏུ་འཁྲུག་པ་དང་། སྡོང་ཞིང་སྨྲ་ཅོར་སྒྲོག་པ་ཡི།
དྲང་ཉིད་ལ་བཞིན་མི་བསྟུན་ལ། དཔལ་འབྱོར་ཡོན་དུ་སྟེན་པར་བྱེད། 4

དེ་ལ་ནམ་ཞིག་ཟད་བྱེད་པ། བླ་མ་མི་བསྟུན་གཉེར་གྱི་ཐུས།
དབེན་པར་དམན་པའི་གདམས་ལ་ཆགས། བསོད་ནམས་དག་ལ་སྡང་ལས་སྨས། 5

अष्टमः पल्लवः ।

श्रीगुप्तावदानम् ।

कृतापकारेऽपि कृपाकुलानि
क्रूरेऽप्यलं पल्लवकोमलानि ।
द्वेषोष्मतप्तेऽप्यतिशीतलानि
भवन्ति चित्तानि सदाशयानाम् ॥ १ ॥

पुरा सुरपुरोदारे पुरे राजगृहाभिधे ।
श्रीगुप्ताख्यो गृहपतिर्बभूव धनदोपमः ॥ २ ॥

हप्तः सुजनविद्वेषी गुणेषु विरतादरः ।
सदा धनमदाध्मातः स जहास मतिं सताम् ॥ ३ ॥

कठिनेष्वतिवक्रेषु शून्येषु मुखरेषु च ।
शङ्खेष्विव खलेष्वेव लक्ष्मीर्दाक्षिण्यमाश्रिता ॥ ४ ॥

तं कदाचित् गुरुर्ज्ञातिपुत्रः क्षपणकः खलः ।
मिथः स्वैरकथासक्तः पुण्यद्वेषादभाषत ॥ ५ ॥

གང་འདི་བྲ་ཀྚོད་སྤྲུངས་ཞེས་པའི། རི་ལ་དགེ་སློང་ལྷ་བརྒྱས་བསྐོར།
བདེ་གཤེགས་ཀུན་མཁྱེན་ཞེས་གྲགས་ཤིང་། འགྲོ་གསུམ་མཆོད་བྱ་ཉིད་གྱུར་པ། 6

འདི་ཡི་རྗེ་འཕྲུལ་མཆོག་དག་ནི། ཅི་ཡང་བདག་གིས་མ་དམིགས་དེ།
འོན་ཀྱང་བླུན་པོས་བཅོམ་ལྡན་འདས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞེས་མཐོ་བ་ཐོབ། 7

རྟག་ཏུ་རྣམ་པར་མ་དཔྱད་ཉིད། ཕ་རོལ་བརྗོད་པའི་རྗེས་སུ་བརྗོད།
སྐྱེ་བོ་ཕལ་ཆེར་གྲགས་པ་ཡི། ལམ་དུ་སོང་བའི་རྗེས་སུ་འགྲོ། 8

དེ་ཡི་བརྟུལ་ཞུགས་ལ་སོགས་ཀྱིས། ངེས་པ་ཚུལ་འཆོས་ཉིད་དུ་རྟོགས།
ཚུ་སྐྱུར་མི་སྨྲ་ཀང་གཅིག་གིས། བརྟུལ་ཞུགས་བཟུང་ནས་ཉ་ཉོམས་ཟ། 9

དེས་ན་ཉེ་བར་བགག་པའི་སྐད། དེ་ལ་སླུ་བ་འགའ་ཞིག་བགྱི།
གཡོ་སྒྱུ་ཅན་རྣམས་སྒྱུ་མ་ཡིས། རྨོངས་ནས་གཞན་ཡང་ཡོངས་སམ་འགྱུར། 10

དེ་ཡིས་དེ་སྐད་བརྗོད་ཐོས་ནས། ལས་ཀྱིས་རྨོངས་པའི་དཔལ་སྦྲས་ནི།
སྡིག་པའི་གསང་ལ་མཆོང་བའི་སྐད། དེ་ཡིས་བསྟན་པའི་རིག་པ་ཡིས། 11

ཁྱིམ་དུ་གསང་རྡོང་སེང་ལྡིང་གིས། སོལ་བ་རབ་འབར་གྱིས་ཁེངས་དང་།
དུག་ལྡན་ཟས་ཀྱང་བྲིས་ནས་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་དྲུང་དུ་སོང་། 12

པརྫུན་གྱིས་བསྐྲུན་པའི་གུས་པ་ཡིས། དེ་ཡི་ཟས་ལ་མགྲོན་དུ་སོང་།
ཐམས་ཅད་རྣམ་རིག་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས། དེ་བཞིན་ནོ་ཞེས་འཛུམ་བཅས་གསུངས། 13

य एष गृध्रकूटाख्ये गिरौ भिक्षुशतैर्वृतः।
सर्व्वज्ञकीर्त्तिः सुगतस्त्रिजगत्पूज्यतां गतः ॥ ६ ॥

नैवास्य प्रतिभां काञ्चित् भव्यामुपलभामहे।
नोतः किन्नून्नतिं मूर्खैर्भगवान् भगवानिति ॥ ७ ॥

अविचार्य्यैव सततं परोक्तमनुभाषते।
गतानुगतिकः प्रायः प्रसिद्धसरणौ जनः ॥ ८ ॥

व्रतादिनियमस्तस्य दम्भ एव विभाव्यते।
अश्नाति मैनव्रत् मत्स्यानेकपदव्रतो वकः ॥ ९ ॥

तस्मात् तस्योपहासाय क्रियतां कापि वञ्चना।
मायामोहितो धूर्त्तानां परोऽपि परितुष्यति ॥ १० ॥

इति तेनोक्तमाकर्ण्य श्रीगुप्तः कर्म्ममोहितः।
पतितुं पापश्वभ्रेषु युक्त्या तदुपदिष्टया ॥ ११ ॥

प्रदीप्तखदिराङ्गारपूर्णां गूढ़ां खदां गृहे।
कृत्वा सविषमन्नञ्च ययौ भगवतोऽन्तिकम् ॥ १२ ॥

तेन मिथ्याविहितया भक्त्या भोक्तुं निमन्त्रितः।
विज्ञाय सर्व्वं सर्व्वज्ञस्तथेति प्राह सस्मितः ॥ १३ ॥

ཧུག་དང་མི་སྒྲོར་ལ་ཁྲོས་པའི། ཁྲིམ་ཐབས་ཆོས་ནི་སླ་བ་མོ།
གྲོས་ནི་ཟགས་སུ་དོགས་པ་ཡིས། དཔལ་སྤས་ཀྱིས་ནི་ཁྲིམ་དུ་བཅིངས། 14

དེ་ནས་སྒྲོད་ཡུལ་མཁྱེན་གྱུར་ཀྱང་། འགྲོ་བས་ཕྱག་འདོས་གདོང་བཞི་སོགས།
ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཕྱག་འཚལ་ཞིང་། བཙོམ་ལྡན་རང་ཉིད་ག་ཤེགས་པར་གྱུར། 15

དཔལ་སྤས་ཀྱིས་ནི་བཙོམས་པ་དེ། གྲོང་ཁྱེར་དག་ཏུ་སྐྱེ་བོས་རིག།
སྡིག་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྡིག་པ་ནི། ཤིན་ཏུ་སྤས་ཀྱང་ཕྱོགས་རྣམས་གྲུག། 16

དེ་ནས་དགེ་བསྙེན་དག་ཅིག་ནི། བཙོམ་ལྡན་འདས་ལ་མངོན་ཕྱོགས་སྟེ།
མི་དང་ཧུག་ལ་སེམས་བྱེད་ཅིང་། ཞབས་ལ་རབ་ཏུ་གཏུགས་ནས་སྨྲས། 17

རྗོན་གྱིས་ཕྱག་འཚལ་སྐྱོན་པར་སྨྲས། གསང་ནས་མི་དང་ཧུག་ཟས་སྟེར།
བཙོམ་ལྡན་རབ་ཏུ་འབད་པ་ཡིས། སྐྱེ་བོ་ངན་འདི་ཡོངས་བཏང་འོས། 18

དོགས་པས་སྐྱོན་སྨྲ་ལ་བརྟེན་ནས། འཕགས་པ་མིན་རྣམས་དབུགས་འབྱིན་བྱེད།
གང་ཕྱིར་སྤྲང་ཅིས་ཁ་བྱུགས་པའི། སྤྲ་གྲི་མང་ན་གྱུ་མ་གཅོད། 19

ཡོན་དན་ལ་སྐྱང་མི་བསྒྲུན་པས། ཡོན་དན་ཅན་གཞན་བསྟོད་མི་བཟོད།
གང་གིས་དམ་པ་དགེས་འགྱུར་ཉིད། དེ་ཡི་སྐྱེ་བོ་ངན་པ་ཁྲོ། 20

འཇིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་མིག་དག་ནི། འདབ་བརྒྱ་རྣམ་པར་རྒྱས་བྱེད་ཁྱོད།
སྣ་གཅན་འདི་ཡི་གནས་ཐོབ་ན། འགྲོ་བ་འོང་བ་མིན་པ་ཅི། 21

विषाग्नियोगकुपितां पत्नीं सद्धर्म्मवादिनीम्।
गृहे बबन्ध श्रीगुप्तः शङ्कितो मन्त्रविस्रवात्॥ १४॥

अथ विज्ञातवृत्तोऽपि भगवान् स्वयमाययौ।
वन्द्यमानो जगद्वन्द्यैश्चतुर्मुखमुखैः सुरैः॥ १५॥

श्रीगुप्तस्य तमारम्भं विवेद नगरे जनः।
दिक्षु धावति पापानां सुगुप्तमपि पातकम्॥ १६॥

ततः कश्चित् समभ्येत्य भगवन्तमुपासकः।
उवाच चरणालीनश्चिन्तयन् दहनं विषम्॥ १७॥

मिथ्यानम्रः प्रियालापी गूढ़वह्निविषानदः।
परिहार्य्यः प्रयत्नेन भगवन्नेष दुर्ज्जनः॥ १८॥

कुर्य्यादनार्य्ये नाश्वासि कार्य्यं माधुर्य्यमाश्रिते[१]।
अन्तश्छदी विगीर्णो हि मधुदिग्धमुखः क्षुरः॥ १९॥

नान्यस्तुतिं गुणद्वेषी सहते गुणिनां खलः।
सन्तस्तुष्यन्ति येनैव तेन कुष्यन्ति दुर्जनाः॥ २०॥

त्वयि लोकत्रये नेत्रशतपत्रविकाशिनि।
अस्य राहोः पदं प्राप्ते नान्धीभवति किं जगत्॥ २१॥

---

१ Orig. कुर्य्यादनार्य्येनाश्वासि कार्य्यन्मधुर्य्याश्रीते।

དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་ཤུང་ཟད་ནི། འཛུམ་པའི་ཟེར་དཀར་དག་གིས་དེའི།
གདོང་པ་མི་བཟད་རབ་རིབ་དག། རིང་ནས་ཡོངས་སུ་སེལ་བཞིན་གསུངས། 22

བདག་གི་ལུས་ལ་མེས་རེག་དང་། དུག་གིས་ཀྱང་ནི་ཚུགས་པ་མིན།
གཞན་ལ་སྣང་བས་དབུལ་ནམས་ལ། སྐྱོན་གྱིས་ཀྱང་ནི་ཉེར་འཚེ་མེད། 23

གང་གིས་སེམས་ནི་མི་ཁྲོ་བསིལ། ཞི་བའི་བདུད་རྩིས་བྲན་གྱུར་པ།
དེ་ལ་མེ་ཡིས་ཅི་བྱ་སྟེ། ཡུལ་གྱི་དགྲ་ལ་དུག་གིས་ཀྱང་། 24

ཞི་སྣང་སྐྱོན་གྱིས་གཟིར་པ་ལ། བདུད་རྩི་དུག་ཉིད་བཞིན་དུ་སྤྱོད།
མེ་དོག་ར་ཛེ་བཞིན་དུ་སྤྱོད། ཙན་དན་སྲེག་བྱེད་བཞིན་དུ་སྤྱོད། 25

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གོ་འཕང་གནས། སྙིང་རྗེ་བྱམས་པ་དག་དང་ལྡན།
དུད་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་སོང་གྱུར་ཀྱང་། ལུས་ནི་མེ་ཡིས་མི་འཚིག་གོ། 26

ཀ་ལིང་ཀ་ཡི་མི་བདག་སྔོན། རི་དྭགས་ཚོགས་ནམས་འཇོམས་པ་ལ།
ཡང་དག་བསྟན་པས་དུས་བུའི་གླིང་། ཞེས་པའི་ནགས་ཚལ་བསྲེགས་པར་གྱུར། 27

ནགས་ཚལ་རབ་ཏུ་འབར་བ་དེར། བྱི་འུ་དི་དི་རི་གཅིག་པུ།
བྱམས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་པས། སྲེག་བྱེད་རབ་ཏུ་ཞི་བར་བསྒྲུབས། 28

དེ་ལས་འཁྲུ་མེད་ཡིད་ལྡན་ནམས། གང་དུ་ཡང་ནི་འཇིགས་པ་མེད།
སྙིང་སྟོབས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡིས། དགེ་མཚན་འདི་དང་གཞན་ཡང་ཉེན། 29

तच्छ्रुत्वा भगवानूचे किञ्चित् स्मितसितांशुभिः।
तन्निकारोग्रतिमिरं दूरात् परिहरन्निव ॥ २२ ॥

न ममाङ्गं स्पृशत्यग्निः प्रभवत्यपि वा विषम्।
परद्वेषदरिद्राणां दोषोऽपि निरुपद्रवः ॥ २३ ॥

अरोषशीतलं चेतः सिक्तं यस्य शमामृतैः।
किं करोत्यनलस्तस्य विषं वा विषयद्विषः ॥ २४ ॥

विषायते तु पीयूषं कुसुमं कुलिशायते।
द्वेषदोषोत्तरस्यैव चन्दनं दहनायते ॥ २५ ॥

तिर्य्यग्योनिगतस्यापि बोधिसत्त्वपदस्थितेः।
कारुण्यमैत्रीयुक्तस्य नाग्निर्दहति विग्रहम् ॥ २६ ॥

पुरा कलिङ्गनृपतिः खण्डद्वीपाभिधावनीम्।
ददाह मृगसङ्घानां संक्षेपे स समुद्यतः ॥ २७ ॥

कानने ज्वलिते तस्मिन्नेकस्तित्तिरिशावकः।
मैत्र्या बोधिं समालम्ब्य दहनप्रशमं व्यधात्[१] ॥ २८ ॥

तस्मादद्रोहमनसां न भयं विद्यते क्वचित्।
श्रूयतां सत्त्वसम्पत्तेरिदमन्यच्च कौतुकम् ॥ २९ ॥

१ Orig. प्रशममव्यधात्।

ཚར་མེད་མི་བཟད་དུས་སུ་ནི། ཐུབ་པ་འགའ་ཡི་བསྡེ་གནས་ན།
མི་དང་འདྲ་བར་བརྗོད་པ་ཡི། རི་བོང་ཞིག་ནི་ཡུན་རིང་གནས། 30

འབྲས་བུ་ཅི་བ་ཡོངས་ཟད་པས། ལྟོགས་རིད་ཐུབ་པ་མཐོང་གྱུར་ནས།
བསམ་པ་དེ་ཡི་གདུང་བས་གཟིར། གཡོ་མེད་ཀུན་དུ་དེག་པར་སྨྲས། 31

བཙོམ་ལྡན་བདག་གི་ཤ་དག་གིས། ད་ནི་སྲོག་གི་རྟེན་པོ་དག།
མཛོད་ཅིག་ཆོས་ནི་བསྒྲུབ་བགྱིད་པ། ཁྱོད་ཀྱི་ལུས་ནི་བསྲུང་བར་འོས། 32

འདི་བརྗོད་ནགས་སྲེག་མཇུག་གི་མེར། ཐུབ་པས་བྲམས་པས་ཡང་ཡང་དུ།
འབད་པ་ཡིས་ནི་བཟློག་གྱུར་ཀྱང་། རི་བོང་གི་ནི་ལུས་པོ་འཕངས། 33

དེ་ཡི་སྙིང་སྟོབས་མཐུ་ཡིས་ནི། འབར་བའི་ཚོགས་ཀྱིས་དཀྲིགས་པའི་མེ།
འཇམ་པའི་སྣ་སྒྲོགས་བུང་བ་ཅན། སློང་འི་རྫིང་བུར་རབ་དུ་གྱུར། 34

དེ་ཡང་ལྷ་ཡི་ལུས་ཀྱིས་དེར། སླད་ཆེན་པོ་དག་ལ་གནས།
ཐུབ་པས་ཕྱག་འཚལ་ལྡན་པ་ལ། ཆོས་ཉམས་རབ་དུ་བསྟན་པ་བྱས། 35

དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་ཞུགས་པ་ཉམས། འཇིགས་པ་མེས་མིན་དུག་གིས་མིན།
དེ་སྐད་གསུངས་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས། དཔལ་སྦྲས་ཀྱི་ནི་ཁང་པར་གཤེགས། 36

དེས་ནི་དེ་རུ་ཞུགས་ཉིད་ན། ཞབས་ནི་གཡས་པ་བཞག་པ་ཡིས།
མེ་ཡི་དོང་ནི་མཚོ་སྐྱེས་ཅན། བུང་བ་འཇམ་སྒྲོགས་ལྡན་པར་གྱུར། 37

अवृष्टिविषमे काले मुनेः कस्यचिदाश्रमे ।
मनुष्यसदृशालापः शशकः सुचिरं स्थितः ॥ ३० ॥

क्षुत्क्षामं मुनिमालोक्य फलमूलपरिक्षयात् ।
उवाचाचलसङ्कल्पस्तद्व्यथाव्यथिताशयः ॥ ३१ ॥

भगवन् मम मांसानां संप्रति प्राणवर्त्तनम् ।
क्रियतां रक्षणीयं तत् शरीरं धर्म्मसाधनम् ॥ ३२ ॥

इत्युक्त्वा दावशेषाग्नौ चिक्षेप शशकस्तनुम् ।
वार्य्यमाणोऽपि यत्नेन प्रणयान्मुनिना मुहुः ॥ ३३ ॥

तस्य सत्त्वप्रभावेण ज्वलज्ज्वालाकुलोऽनलः ।
प्रययौ मञ्जुशिञ्जानभ्रमराम्भोजखण्डताम् ॥ ३४ ॥

सोऽपि दिव्यवपुस्तत्र कमले महति स्थितः ।
प्रणम्यमानो मुनिभिर्विदधे धर्म्मदेशनाम् ॥ ३५ ॥

इति बोधिप्रवृत्तानां न वह्नेर्न विषाद्भयम् ।
भगवान् कथयित्वेति श्रीगुप्तभवनं ययौ ॥ ३६ ॥

तत्र तेन प्रविश्यैव निक्षिप्ते दक्षिणे पदे ।
बभूवाग्निखदा मञ्जुगुञ्जद्भृङ्गसरोजिनी ॥ ३७ ॥

མཚོ་སྐྱེས་ཁྲི་ལ་བཞུགས་པ་དེ། དཔལ་སྤྲས་ཀྱིས་ནི་མཐོང་གྱུར་ནས།
དེ་མཐོང་སྡིག་པ་ཉམས་པ་ཡིས། ཞབས་ལ་བདུད་རྩི་རབ་ཏུ་སྤྲུས། 38

བཅོམ་ལྡན་བདག་ནི་སྡིག་ཅན་གྱིས། རིམ་ལས་འདས་འདི་བཟོད་པར་བགྱི།
གཏི་མུག་གིས་ལོང་ལྷུང་ཆགས་ལ། དམ་པ་ནོམས་ནི་ཐུགས་རྗེས་ལྟོག 39

བདག་ནི་མི་དགེའི་བཤེས་གཉེན་དག རབ་ཏུ་སྟོངས་པས་སྡིག་པ་ཡི།
ལམ་ལ་ཉེ་བར་གནམས་པ་བྱས། དེ་ལ་ཁྱོད་ཉིད་དྲན་པ་སྐྱབས། 40

ཁྱོད་ཀྱི་ཟས་དང་བདུང་བ་ཀུན། བདག་གི་དུག་གིས་བསྐོས་པ་བྱས།
ཕྱི་ནས་གདུང་བའི་རང་བཞིན་དུག ཀྱེ་མ་བདག་ཉིད་རང་ལ་འཝོ། 41

འདི་བརྗོད་དཔལ་སྤྲས་མཆི་མ་དང་། བཅས་པའི་མིག་ལ་སྙིང་རྗེའི་གཏེར།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གཟིགས་ནས་གསུངས། དགེ་སློང་དགེ་འདུན་ཉན་པར་བྱེད། 42

ལེགས་པ་ཡི་མུག་མ་བྱེད་ཅིག བདག་ཅག་ཁྱོད་ལ་ཕྱིར་མ་ཕྱོགས།
འཇིགས་རུང་ཁོན་གྱི་དུག་སྤྱངས་པས། ངེད་ལ་དུག་གི་གནོད་པ་མེད། 43

ཁྱོད་ནི་བ་ར་ཎ་སིར་སྟོན། དཔལ་ལྡན་མི་བདག་ཚངས་བྱིན་གྱུར།
དེ་ཡི་སྒྲོག་དང་མཉམ་པ་ཡི། དགའ་མ་དཔེ་མེད་མ་ཞེས་པའོ། 44

དེ་ནས་དེ་ཡི་གྲོང་ཁྱེར་མཐའི། ནགས་གནས་མོ་བྱའི་རྒྱལ་མོ་ནི།
གསེར་དུ་སྣང་བ་ཞེས་པའི་སྤྲ། དེ་ཡིས་ནམ་ཞིག་ཐོས་པར་གྱུར། 45

दृष्ट्वोपविष्टं श्रीगुप्तस्तं सरोरुहविस्तरे[1]।
तद्दृष्टिनष्टकालुष्यः प्रोवाच चरणानतः ॥ ३८ ॥

भगवन् मम पापस्य क्षन्तव्योऽयं व्यतिक्रमः।
मोहान्धपतिते रुच्यं कारुण्यमधिकं सताम् ॥ ३९ ॥

ममाकल्याणमित्रेण योऽयं पापपथे कृतः।
उपदेशः प्रमोहेण तत्र त्राणं भवत्स्मृतिः ॥ ४० ॥

विषदिग्धरसं सर्व्वं भोज्यन्ते कल्पितं मया।
अहो ममैव संक्रान्तं पश्चात्तापमयं विषम् ॥ ४१ ॥

इति ब्रुवाणं श्रीगुप्तं साश्रुनेत्रं कृपानिधिः।
दृष्ट्वा बभाषे भगवान् भिक्षुसङ्घस्य शृन्वतः ॥ ४२ ॥
घ

विषादं मा कृथाः साधो न वयं विमुखास्त्वयि।
घोरवैरविषत्यागान्नैवास्मान् तपते विषम् ॥ ४३ ॥

वाराणस्यां पुरा श्रीमान् ब्रह्मदत्तोऽभवन्नृपः।
अभूदनुपमा नाम तस्य प्राणसमाश्रया ॥ ४४ ॥

सुवर्णभाससंज्ञस्य तत्पुरान्तवनस्थितेः।
रवं मयूरराजस्य सा कदाचिदथाशृणोत् ॥ ४५ ॥

---

१ Orig. सरोरुहवस्तिरे।

གླིང་བུ་ཡི་ཕྱང་གདངས་ལྟ་བུ། དེ་ཡི་སྒྲ་ནི་ཐོས་གྱུར་ནས།
དགེ་མཚན་ལྡན་པས་འདི་ཅི་ཞེས། མི་ཡི་མགོན་ལ་དེ་ཡིས་དྲིས། 46

རྒྱལ་པོས་སྨྲས་པ་ནགས་མཐའ་འདིར། རིན་ཅན་སྒྲ་ལྡན་མི་བྱ་ཡོད།
གང་གིས་མགྲིན་ནས་བསྒྲགས་པ་འདིས། འཇིག་རྟེན་རྣམས་ནི་སྙན་པས་ཁྱབ། 47

དེ་སྐད་སྨྲས་པའི་མི་བདག་གིས། ཤིན་ཏུ་མཛའ་སྨུག་རབ་འབད་པས།
དེ་མཐོང་དོན་དུ་གཉེར་བ་ལ། རབ་ཏུ་དགོད་ཅིང་ཡང་སྨྲས་པ། 48

དེ་ལྟའི་ངོ་མཚར་གཟུགས་ཅན་རྣམས། མཛེས་མ་མཐོང་བ་རྙེད་པ་དཀའ།
དེ་ལྟ་ན་ཡང་འབད་པ་ན། དེ་ལ་ཡོངས་སུ་ངལ་བ་བྱ། 49

དེ་སྐད་བརྗོད་ནས་མི་བདག་གིས། རྒྱ་ཡིས་འཚོ་བ་དེ་གཟུང་ཕྱིར།
མ་ཐོབ་ན་ནི་གསོད་པ་དག། ཡང་དག་རིག་པར་བྱས་ནས་བཏང་། 50

ཡོངས་སུ་སྐྱོད་པའི་མིག་རྫོངས་པས། དབང་དུ་གྱུར་པ་མི་ཤེས་ཉིད།
བུད་མེད་རྗེས་ཆགས་ཀྱིས་བཅོམ་པས། བྱ་བ་མིན་པ་རྣམས་ཀྱང་བྱེད། 51

མཛའ་ལས་མ་རུངས་ཁྲིམ་ཐབ་ཀྱི། ཀིང་པའི་སྡེགས་སུ་གྱུར་རྣམས་ཀྱི།
སློ་དང་དགའ་བྲན་གྲགས་པ་རྣམས། ཕྲག་དོག་གིས་བཞིན་ཉམས་པར་ཉམས། 52

དེ་འོག་བྱ་པས་གནས་གནས་སུ། ཞགས་པས་བཅིང་བ་བཀོད་པ་རྣམས།
མི་བྱའི་རྒྱལ་པོའི་མཐུ་ཡིས་ནི། ཀུན་ཏུ་རྣམ་པར་ཆད་པར་གྱུར། 53

सा तस्य शब्दमाकर्ण्य वेणुवीणास्वनोपमम्।
किमेतदिति पप्रच्छ नरनाथं सकौतुका॥ ४६॥

राजोवाच वनान्तेऽस्मिन्नस्ति रत्नच्छदः शिखी।
मधुरं योजनव्यापि यस्यैतत् कण्ठकूजितम्॥ ४७॥

इति ब्रुवाणो नृपतिस्तत्सन्दर्शनमर्थितः।
प्रेमप्रयत्नैः प्रेयस्या प्रहसन् पुनरब्रवीत्॥ ४८॥

दर्शनं दुर्लभं मुग्धे तद्विधाद्भुतरूपिणः।
तथापि यदि निर्व्वन्धः क्रियते तत्परिश्रमः॥ ४९॥

इत्युक्त्वा नृपतिस्तस्य ग्रहणे जालजीविनः।
व्यसृजत् तस्य सम्प्राप्त्यै विधाय वधसम्विदम्॥ ५०॥

वशीकृतो न वेत्त्येव मोहादक्षिपरीक्षया।
अनुरागाहतः स्त्रीभिरकर्म्माण्यपि कार्य्यते॥ ५१॥

प्राप्तानां प्रणयात् पत्न्याः प्रौढ़ायाः पादपीठताम्।
ईर्षयैव विनश्यन्ति धी-धृति-स्मृति कीर्त्तयः॥ ५२॥

ततः शाकुनिकैर्न्यस्ताः पाशबन्धाः पदे पदे।
प्रभावाद्वर्हिराजस्य व्यशीर्य्यन्तैव सन्ततम्॥ ५३॥

འབད་འབྲས་མེད་ལས་སྡུག་བསྔལ་ཞིང་། མི་བདག་བཀའ་ཡིས་འཇིགས་གྱུར་ཏེ།
མཐོང་ནས་མ་བུའི་རྒྱལ་མོ་ནི། སྙིང་རྗེ་འཁྲུགས་པ་ཉིད་དུ་གྱུར། 54

དེ་ཡིས་བསམས་པ་ཁོ་མོ་དག། འཆིངས་པར་མ་གྱུར་ས་བདག་གི།
བཀའ་ནི་དྲག་པོའི་འཇིགས་གྱུར་པ། ཀྱེ་མ་སྡུག་པ་རྒྱུ་ཡིས་འཚོ། 55

དེ་ལྟར་བསམས་ནས་སྙིང་རྗེ་ཡིས། གསལ་བས་སྨྲས་ཏེ་དེ་བཏང་ནས།
མི་བདག་བཞུག་སྟེ་དེའི་ཁྲིམ་དུ། དེ་ཉིད་དང་ནི་ལྷན་ཅིག་སོང་། 56

ཕོ་བྲང་ནང་དེར་རྟག་ཏུ་དེ། ས་བདག་བཙུན་མོར་བཅས་པ་ཡིས།
མཆོད་ཅིང་ཡོངས་སུ་འདྲིས་པ་ལས། གུས་པ་རྣམ་པར་སྤྲོ་ཞིང་གནས། 57

མཐོན་མཐིང་ནོར་བུའི་ཁང་པ་ནི། འཛམ་ལྷུན་ཆུ་འཛིན་འོད་དེ་ལ།
འདབ་མ་མཛེས་བརྒྱ་དབང་པོའི་གཞུ། ཆགས་པ་ལྷ་བུར་འཁྲུལ་པ་བྱས། 58

དེ་ནས་དེ་ཡི་རིམ་གྲོ་ལ། གུས་དང་བཅས་པས་ལྷ་མོ་བསྐོས།
ཕྱོགས་ལས་རྒྱལ་བའི་བསྒྲོད་པ་ལ། ནམ་ཞིག་ས་ཡི་བདག་པོ་སོང་། 59

དེ་ནས་ལྷ་མོ་དགེ་མེད་མ། བདག་པོ་སོང་བས་བག་མེད་ཅིང་།
གཟུགས་དང་ལང་ཚོའི་དྲེགས་པས་ལོང་། རིགས་ཀྱི་ལུགས་ནི་མཐོང་མ་གྱུར། 60

གཞོན་ནུ་འབང་ལ་ཆགས་ལྡན་མ། འདོད་པས་རྣམ་པར་བསླད་མ་དེའི།
ངོ་ཚ་ཞེན་དུ་རིང་སོང་སྟེ། ཡང་ཡང་དམིགས་པས་འཇིགས་པ་བཞིན། 61

दुःखितान् यत्नवैफल्याद्भीतान् नृपतिशासनात्।
मयूरराजस्तान् दृष्ट्वा करुणाकुलतां ययौ ॥ ५४ ॥

सोऽचिन्तयदहो भीताः क्ष्मापतेः क्रूरशासनात्।
मद्बन्धने विसम्वादाद्वराका जालजीविनः ॥ ५५ ॥

इति सञ्चिन्त्य कृपया स्पष्टवाग्भिर्विसृज्य तान्।
नृपमानाय्य तद्वेश्म तेनैव सहितो ययौ ॥ ५६ ॥

स तत्रान्तःपुरे नित्यं सभार्य्येण महीभुजा।
पूज्यमानः परिचयादुवास विहितादरः[१] ॥ ५७ ॥

स्निग्धश्यामाम्बुदत्विषा सुनील[२]मणिवेश्मसु।
चित्रपत्ररुचा चक्रे संसक्तेन्द्रायुधभ्रमम् ॥ ५८ ॥

अथ दिग्जययात्रायां कदाचिद्वसुधाधिपः।
ययौ तदुपचाराय देवीमादिश्य सादरः ॥ ५९ ॥

ततश्चानुपमा देवी पत्यौ याते प्रमादिनी।
रूपयौवनदर्पान्धा नालुलोके कुलस्थितिम् ॥ ६० ॥

तरुणं प्रेक्ष्य रागिण्यास्तस्याः कन्दर्पविप्लवे।
भूयः प्रलम्भभीतेव लज्जा दूरतरं ययौ ॥ ६१ ॥

---

१ Orig. विहता॰ ; २ स्निग्धश्यामाम्बुदतेषु वानील॰।

དྲི་མ་ལྡན་ཞིང་གྱ་གྱུ་སྙོ། ནོ་བ་དག་ལ་རེག་པར་བཟོད།
གཡོ་བ་གཡོ་བའི་མིག་ཅན་དང་། མིག་ནི་ལེགས་པ་རིམ་པ་མཚུངས། 62

འཁོར་བ་ཆུ་སྲིན་འབྱུང་གནས་སུ། ཉམ་པ་མང་པོས་སྐྱོས་བྱེད་ཅིང་།
སྒྲིག་འཕྲོག་ནག་པོ་བརྩེགས་པ་ཡི། རི་མོ་བྱུད་མེད་ཉམ་པ་གྱུ། 63

མི་རྟོག་པས་ཀྱང་ཞེན་དུ་འཛམ། སོག་ལེ་བས་ཀྱང་ཞེན་དུ་རྟུབ།
བྱུད་མེད་སེམས་ནི་བཀྲ་བ་དག། སུ་ཡིས་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་ཞེས། 64

མང་ཆགས་དགའ་མས་མགུ་བྱས་ནས། གང་གི་དགའ་བར་བགྲོད་བྱེད་དེ།
བསིལ་ཞིང་དྲི་མེད་འཛམ་པ་ཡིས། རལ་གྲིའི་རྡོ་གྱིན་འཕྲུང་བར་བྱེད། 65

དེས་བསམས་བདག་གི་ཕོ་བྲང་ན། མི་བུའི་རྒྱལ་མོ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཞེས།
སྐྱེས་བུའི་ལུགས་བཞིན་ཀུན་བརྗོད་པ། རྟག་ཏུ་འདི་ནི་གནས་པར་གྱུར། 66

བདག་གི་སྤྱོད་འདི་ས་བདག་ལ། གདོན་མི་ཟ་བར་འཆད་པར་འགྱུར།
ལས་ནི་སྐད་ཉོས་རེ་ཞིག་བྱས། ང་ནི་བདག་གི་ཅི་ཞིག་བྱ། 67

འདི་ནི་གནས་ཞེས་མཆོག་གི་བློ། ཕ་རོལ་ཟུར་གྱིས་འཛིན་ལྟ་ཞིག།
བདག་གིས་བྱས་པའི་སྡིག་པ་ཡིས། རྟོགས་པ་སེམས་མེད་ཉམས་ལའང་སྐྱེ། 68

དེ་ལྟར་བསམས་ནས་དེ་ཡིས་ནི། དེ་ལ་དུག་ལྡན་བཟའ་བ་བྱིན།
ཆགས་སྐྱོས་མི་བསྲུན་དབང་གྱུར་པའི། བུ་མེད་ཅི་དང་ཅི་མི་བྱེད། 69

मलिनः कुटिलस्तीक्ष्णः कर्णसंस्पर्शनोचितः।
चपलश्चपलाक्षीणां सुदृशां सदृशः क्रमः॥ ६२॥

विविधोन्मादकारिण्यः संसारमकराकरे।
चरन्ति प्राणहारिण्यः कालकूटच्छदाः स्त्रियः॥ ६३॥

कुसुमात् सुकुमारस्य क्रूरस्य क्रकचादपि।
को जानाति परिच्छेदं स्त्रीणां चित्तस्य चेतसः॥ ६४॥

प्रचरन्तीं प्रियां कण्ठे कृत्वा ये यान्ति निर्वृतिम्।
शीतलां विमलां स्निग्धां खड्गधारां पिबन्ति ते॥ ६५॥

साचिन्तयत् स्थितः शल्यमयमन्तःपुरे मम।
मयूरराजः शीलज्ञः पुरुषालापवेष्टितः॥ ६६॥

कथयिष्यत्यवश्यं मे वृत्तमेष महीपतेः।
निन्द्यं कर्म्म कृतं तावदधुना किं करोम्यहम्॥ ६७॥

आस्तां परिज्ञाततत्त्वो मर्मज्ञोऽसौ विदग्धधीः।
जाता मे कृतपापायाः शङ्का निश्चेतनेष्वपि॥ ६८॥

इति सञ्चिन्त्य सा तस्य सविषं भोजनं ददौ।
रागमत्ताः खलायत्ताः किं किं कुर्व्वन्ति न स्त्रियः॥ ६९॥

དེ་ཡིས་ཉེ་བར་སྤྲད་པ་ཡི། བཟའ་དང་བཏུང་བ་དུག་ལྡན་གྱིས།
མ་བུའི་རྒྱལ་མོ་ནམ་གྲུས་ཤིང་། མདངས་བཟང་ཡིད་འོང་མཛེས་པར་གྱུར། 70

ལྷ་མོས་ནོལ་གནས་དེ་མཐོང་ནས། གསང་བ་རབ་མཆེད་དོགས་པ་ཡིས།
དལ་བུ་དལ་བུས་སྔ་ངན་གྱི། ནད་ཀྱིས་བཟུང་ནས་སྲོག་བདང་གྱུར། 71

དེ་ལྟར་དེ་ཡི་དུག་གིས་ཀྱང་། ནད་དང་ལྡན་པ་ཉིད་མ་གྱུར།
ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ཡངས་པ། དུག་གིས་དུག་མེད་ཉིད་དུ་འགྱུར། 72

འདོད་ཆགས་དུག་ཡིན་གཏི་མུག་དུག། ཞེ་སྡང་དག་ཀྱང་མི་བཟད་དུག།
སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་དེ་བཞིན་དུ། དགེ་འདུན་བདེན་པ་བདུད་རྩིའི་མཆོག། 73

གཏི་མུག་རྒྱ་མཚོགས་ཆེན་པོ་འཇིགས་སུ་རུང་བའི་དུག་རྣམས་སྤྱོ།
ཆགས་པའི་ལྟོས་འགྲོ་ཆེན་པོ་འཇིགས་སུ་རུང་བའི་དུག་རྣམས་སྤྱོ།
སྡང་བའི་ནགས་ཀྱི་ཐྲིང་བ་འཇིགས་སུ་རུང་བའི་དུག་རྣམས་སྤྱོ།
མི་བཟད་དུག་རྣམས་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་གཞན་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། 74

འདི་བཞིན་སྐྱེ་བ་གཞན་ལ་ཡང་། དཔལ་ སྨྲས་ཀྱིས་ནི་སེ་ཡི་དོང་།
ཆོས་ནི་འདོད་མ་དེ་ལ་བྲུས། དེ་ཡང་འཕྲུལ་ལ་པད་ལྡན་གྱུར། 75

དེ་སྐད་བརྗོད་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཡང་དག་སྙིང་རྗེས་གཟིགས་པའི་རྒྱུས།
བསྟན་པ་དག་ལ་མངོན་ཕྱོགས་པའི། དཔལ་སྨྲས་རྡུལ་དང་བྲལ་བ་བྲུས། 76

तयोपाचर्य्यमाणस्य सविषैः पानभोजनैः।
विरुद्धा वर्हिराजस्य रुरुचे रुचिरा रुचिः॥ ७० ॥

स्वस्थमालोक्य तं देवी रहस्योद्भेदशङ्किता[1]।
शनैः शोकामयग्रस्ता त्रस्ता तत्याज जीवितम्॥ ७१ ॥

एवं तस्य विषेणापि नैव ग्लानिरजायत।
महतां चित्तवैमल्यं निर्विषं कुरुते विषम्॥ ७२ ॥

रागो विषं विषं मोहो द्वेषश्च विषमं विषम्।
बुद्धो धर्म्मस्तथा सङ्घः सत्यञ्च परमामृतम्॥ ७३ ॥

घोरं विषं सृजति मोहमहाम्बुराशिः
घोरं विषं सृजति रागमहोरगश्च।
घोरं विषं सृजति वैरवनावनिश्च
जन्मक्रमोऽस्ति विषमस्य विषस्य नान्यः॥ ७४ ॥

अधर्म्मकामः कृतवानेवमेवान्यजन्मनि।
श्रीगुप्तोऽग्निखदां सापि तस्याभूत् सहधर्म्मिणी[2]॥ ७५ ॥

इत्युक्त्वा भगवान् सम्यक् करुणालोकनाम्बुभिः।
चकार वीतरजसं श्रीगुप्तशासनोम्मुखम्॥ ७६ ॥

---

१ Orig. रहस्योद्भेदता। २ Orig. सहस्यक्तिणी।

དེ་ནས་དཔལ་སྨྲས་དགེ་བ་ཞེས་པས་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་གནས་ཐོབ་ཕྱིར།
དྲི་མེད་དྲན་པས་སྐྲུབསྐྱུ་འགྲོ་བ་གསུམ་ཉིད་དྲན་གྱིས་གཞན་མ་ཡིན།
གྱུལ་དང་ཡོངསུ་འདྲིས་པས་བསོད་ནམས་འཐོབ་སྟེ་གང་ཕྱིར་དེ་པ་ཉམས།
མཐོང་བར་གྱུར་པ་དགེ་བ་ཆེ་དང་རབ་ཏུ་དགའ་དང་བདེ་བའི་སྐད། 77

མི་ཞེས་རྗོངས་པ་སེལ་བའི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ནི་སྙིང་རྗེ་བསོད་ནམས་ལ་
བརྩོན་པས།
གནོད་བྱེད་སྡིག་པ་བསྟེན་པའི་དཔལ་སྨྲས་ཀྱང་ནི་འབད་པས་རྗེས་སུ་བཟུང་
བྱས་ནས།
འཆིང་བའི་ཁང་པར་ཡང་སྲིད་འདུད་པ་འདི་དག་ནམས་སུ་གང་གིས་མི་
འགྱུར་བ།
སྲིད་པ་ཡང་དག་གཞི་ལ་སྐད་དགེ་སློང་ནམས་ལ་ཁོན་དང་བྲལ་བའི་བསྟན་པ་
བསྒྲུབས། 78

ཞེས་པ་དགེ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་དཔལ་སྨྲས་ཀྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པའི་ཡལ་འདབ་སྟེ་བརྒྱད་པའོ།།

कलितकुशलः श्रीगुप्तोऽथ प्रकाशपदाप्तये
शरणगमनान्येव त्रीणि स्मरन् विमलस्मृतिः।
जिनपरिचयात् पुण्यं लेभे सतां हि विलोकनं
भवति महते कल्याणाय प्रमोदसुखाय च ॥ ७७ ॥

श्रीगुप्तस्य निकारकिल्बिषजुषोऽप्यज्ञानमोहापहः
कृत्वावश्यमनुग्रहेण[१] भगवान् कारुण्यपुण्योद्यतः[२]।
भिक्षूणां भवसंक्षयाय विदधे निर्वैरताशासनं
येनैते न भवन्ति बन्धभवने भूयो भवग्रन्थये ॥ ७८ ॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां श्रीगुप्तावदानं नाम अष्टमः पल्लवः ॥

---

१ The xylograph remarks that अवश्यमनुग्रहेण was substituted by *H*dar Locháva, the original being lost.

२ Orig. कारुण्योद्यतः।

CHAPTER IX.

ཡལ་འདབ་དགུ་པ།

མི་སྐྱེས་ཀྱི་རྟོགས་བརྗོད་ནི།

———

༄༅ །སྐལ་ལྡན་རྣམས་ལ་མི་ཤེས་པ་ཅི་ལེགས་པའི་རང་བཞིན་ལས་བྱུང་
དགེ་ཉིད་གྱུར།
སྐྱོངས་པ་རྣམས་ལ་དགེ་བ་མ་ཟད་ཉིད་འགྱུར་འདི་ནི་རིམ་པ་འདི་
ཡིས་མཚོན།
མཚན་ཉིད་སྐྱག་རུམ་སྲུན་པ་སྨན་གྱི་ནགས་ལ་མཆོག་ཏུ་མཛེས་པ་
རབ་ཏུ་སྤྱིར།
གང་ཡང་ཉི་མའི་གཟི་བྱིན་ཞུག་པའི་རིགས་ཀྱི་མིག་ནི་ཀུན་ཏུ་
ཉམས་པར་བྱེད། 1

ས་བདག་གཟུགས་ཅན་སྐྱོང་པོ་ཡི། གྲོང་ཁྱེར་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཅེས་པ།
རབ་བཟང་ཞེས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་པ། ཡོངས་རྫོགས་ཁྱིམ་ན་གནས་པ་བྱུང་། 2

ལྟ་བ་ཀུན་ལ་ནམ་སྣང་ཞིང་། གཏི་མུག་རབ་ཏུ་གྲུས་པ་དེས།
སྐྱོངས་ལས་ཟད་བྱེད་པ་ཉིད་ལ། མངོན་པར་གུས་པ་ལྷག་པར་གྱུར། 3

དེ་ཡི་ཆུང་མ་ཆོ་རིགས་ཅན། བདེན་ལྡན་མ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིས།
མངལ་བཟུང་ཟླ་བ་ཉ་བ་ཡི། དཀྱིལ་འཁོར་ཤར་གྱི་ཕྱོགས་ཀྱིས་བཞིན། 4

नवमः पल्लवः ।

ज्योतिष्कावदानम् ।

धन्यानामशिवं बिभर्त्ति शुभतां भव्यस्वभावोद्भवं
मूर्खाणां कुशलं प्रयात्यहिततामित्येष लक्ष्यः क्रमः ।
निशीथतिमिरान्ध्यमौषधिवनस्यात्यन्तकान्तिप्रदं
एतच्चौलुककूलदृष्टहतये सर्व्वंच मैचम्महः ॥ १ ॥

पुरा राजगृहाभिख्ये विम्बिसारस्य भूपतेः ।
अभूत् पौरसुभद्राख्यः परिपूर्णगृहस्थितेः ॥ २ ॥

मौर्ख्यात् मोहप्रपन्नस्य सर्व्वदर्शनविद्विषः ।
तस्य क्षपणकेष्वेव बभूवाभ्यधिकादरः ॥ ३ ॥

तस्य सत्यवती नाम जायाभिजनशालिनी ।
गर्भमाधत्त पूर्णेन्दुविम्बं पौरन्दरीव दिक् ॥ ४ ॥

ཀ་ལན་ད་ཀའི་གནས་ཞེས་པ། འོད་མའི་ཚལ་དུ་ཡང་དག་གནས།
སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་བསོད་སྙོམས་ལ། ནམ་ཞིག་དེ་ཡི་ཁང་པར་གཤེགས། 5

དེ་ནི་ཆུང་མར་བཅས་པ་ཡིས། དེ་ལ་མཆོད་བྱས་གུས་བཅས་པས།
བུ་ནི་མངལ་དུ་གནས་གང་དེ། ཅི་ཡི་གཟུགས་འགྱུར་དེ་ལ་དྲིས། 6

དེ་ཡིས་བཀའ་སྩལ་ཁྱོད་ཀྱིས་བུ། ལྷ་མིའི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་སྤྱད་ནས།
ང་ཡི་བསྟན་ལ་རབ་བྱུང་ནས། ཡང་དག་ལྡན་པས་གྲོལ་བར་འགྱུར། 7

དེ་སྐད་གསལ་བར་བཀའ་སྩལ་ནས། བཅོམ་ལྡན་རང་གི་གནས་སུ་གཤེགས།
ཁྱིམ་བདག་ཁང་པར་ཟད་བྱེད་པ། ཤྡུ་རི་ཀ་ནི་མངོན་པར་འོངས། 8

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ་དེ། རབ་བཟང་གིས་ནི་སྨྲས་པར་གྱུར།
ཟད་བྱེད་པས་ཐོས་མྱུར་བར་ནི། ཁོང་ཁྲོའི་དུག་གིས་འཁྲུགས་པར་གྱུར། 9

ཤིན་ཏུ་ཡུན་རིང་དེས་བརྩིས་ནས། ངལ་བས་གཟའ་ནི་ཞེས་བྱས་དེ།
དྲིས་ལན་བཅོམ་ལྡན་གྱིས་གསུངས་གང་། དེ་ལྟའི་ནམ་པ་ཁོ་ནར་མཐོང་། 10

ངེས་བསམས་ཀྱེ་མ་ཐེ་ཚོམ་དག། མེད་པར་དེ་ཡིས་བདེན་པར་བརྗོད།
འོན་ཀྱང་དེ་ཡིས་སྨྲས་པའི་དོན། གཞན་སྨད་བདག་ནི་མི་བདེན་བརྗོད། 11

བདག་གི་ཚིག་གིས་རབ་བཟང་གིས། གལ་དེ་ཀུན་མཁྱེན་དེ་རིགས་ན།
དེ་ལས་དགེ་སློང་ལ་གུས་འདེབས། ཟད་བྱེད་ལ་དད་གཏོང་བར་འགྱུར། 12

कलन्दकनिवासाख्ये वेणुकाननसंश्रयः।
कदाचित् भगवान् बुद्धः प्राप्तः पिण्डाय तद्‌गृहम् ॥ ५ ॥

पूजां सभार्य्यः कृत्वास्मै तं स पप्रच्छ सादरः।
गर्भस्थितमपत्यं यत् किं रूपं तद्भविष्यति ॥ ६ ॥

सोऽवदत् सम्पदं भुक्त्वा[1] पुत्रस्ते दिव्यमानुषीम्।
प्रव्रज्यया शासने मे संयुक्तो मुक्तिमेष्यति ॥ ७ ॥

याति भगवति स्पष्टमित्यादिश्य निजाश्रयम्।
अभ्याययौ गृहपतेर्भूरिकः क्षपणो गृहम् ॥ ८ ॥

भगवद्भाषितं तत्तु सुभद्रेण निवेदितम्।
श्रुत्वा क्षपणकः क्षिप्रमभूद् द्वेषविषाकुलः ॥ ९ ॥

गणयित्वा स सुचिरं ग्रहज्ञानकृतश्रमः।
यद्देवोक्तं भगवता प्रश्नेऽपश्यत्तथाविधम् ॥ १० ॥

सोऽचिन्तयदहो सत्यमुक्तन्तेन न संशयः।
तत्प्रभावोपमादाय किं स्वसत्यं वदाम्यहम् ॥ ११ ॥

तस्य सर्व्वज्ञतां वेत्ति सुभद्रो यदि मद्गिरा।
तदेष क्षपणश्रद्धां त्यक्ष्यति श्रमणादरात् ॥ १२ ॥

१ Orig. भुञ्य।

དེ་ལྟར་བསམས་ནས་ཁྲོ་ལྡན་པ། དེ་ཡིས་རབ་བཟང་དག་ལ་སྨྲས།
ཀུན་མཁྱེན་ང་རྒྱལ་ཅན་དེ་ཡིས། འདི་དག་མི་བདེན་པ་ཉིད་བརྗོད། 13

ལྷ་ཡིས་ཕུན་ཚོགས་ལྷ་ལ་འོས། མི་ཡིས་ཇི་ལྟར་ཐོབ་པར་འགྱུར།
འོན་ཏེ་རབ་བྱུང་བདེན་ཉིད་ན། དེ་ཡི་འདི་ནི་བསམ་པར་བྱ། 14

དབུལ་དང་ལྷོགས་པས་གདུངས་པ་འམ། གང་ལ་འཚོ་ཐབས་གཞན་མེད་པ།
སྤྲ་རྒྱལ་འོས་པ་དེ་དེ་ཡིས། སྐྱབས་ནི་དགེ་སློང་བརྟུལ་ཞུགས་ཡིན། 15

ཁྲིམ་བདག་བདག་གིས་མཐོང་བ་ནི། གལ་ཏེ་བདག་གི་ཚིག་ཚད་ན།
བཟློག་པར་བྱིས་པ་འདི་སྐྲིས་པས། རིགས་ནི་ཡོངས་སུ་གདུང་བར་འགྱུར། 16

འདི་བརྗོད་ཟད་བྱེད་པ་སོང་ཚེ། ཁྲིམ་བདག་གིས་ནི་ཡུན་རིང་དུ།
ཉམ་པར་དཔྱད་ནས་མངལ་ལྷུང་སྐད། སྦྱོར་བ་དེ་དང་དེ་དག་བསྐྱབས། 17

གང་ཚེ་ཇོས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཡིས། མངལ་ནི་ཡོངས་སུ་མ་གཡོས་ཉིད།
དེ་ཚེ་འདི་ཡིས་བདེན་པར་ནི། ཚུང་མ་དྲག་པོས་མཉེས་ཏེ་བསད། 18

དེ་ནས་སྡིག་ཅན་དེ་ཡིས་དེ། བསིལ་བའི་ཚལ་གྱི་དུར་ཁྲོད་དུ།
རབ་ཏུ་བསྐྱལ་ཚེ་ཟད་བྱེད་པ། དེ་ཡིས་གཏམ་ཐོས་དགའ་ནས་སྨྲས། 19

ཨ་ཧོ་ཀྱི་མ་ཀུན་མཁྱེན་འདྲིས། བྱིས་པ་ལ་བརྗོད་དེ་བདེན་ལྡན།
བུ་ནི་མ་སྐྱེས་མ་དག་ནི། ལུ་པ་ཉིད་གྱུར་འདི་དེ་ཡིན། 20

इति सञ्चिन्त्य सामर्शः स सुभद्रमभाषत।
असत्यमेतत् कथितं तेन सर्व्वज्ञमानिना ॥ १३ ॥

मनुष्यः कथमाप्नोति देवार्हां दिव्यसम्पदम्।
प्रव्रज्या किन्तु सत्येव कथन्तेनास्य चिन्तिता ॥ १४ ॥

क्षीणः क्षुदुपसन्तप्तो यस्य नास्त्यन्यतो गतिः।
तस्य तस्य सुभिक्षार्हं शरणं श्रमणव्रतम् ॥ १५ ॥

पश्याम्यहं गृहपते प्रमाणं यदि मद्वचः।
प्रत्युतायं शिशुर्जातः कुलं सन्तापयिष्यति ॥ १६ ॥

इत्युदीर्य्य क्षपणके याते गृहपतिश्चिरम्।
विचार्य्य विदधे तां तां युक्तिं गर्भनिपातने ॥ १७ ॥

यदा द्रव्यप्रयोगेऽपि नैव गर्भः परिच्युतः।
तदास्य पत्नीमवधीदेकान्ते हठमर्द्दनैः ॥ १८ ॥

ततः शीतवनं तस्यां श्मशानं तेन पापिना।
प्रापितायां क्षपणकास्तद्वार्त्ता नन्दिता जगुः ॥ १९ ॥

अहो वताहो सर्व्वज्ञः शिशोः सत्यं तदुक्तवान्।
सेयं सूनावजातेऽस्य जननी पञ्चतां गता[1] ॥ २० ॥

---

१ Orig. सैयं सूनोरेजातेस्या जननीपञ्चतन्मता।

དེ་ཡིས་བརྗོད་པའི་བྲིས་པ་ཡིས། ཀླུ་མིའི་དཔལ་མཆོག་དེ་ནི་འདི།
འདི་ཡི་རབ་བྱུང་དེ་ཡང་འདི། གང་ཞིག་དཀར་ནི་ཤི་གྱུར་པའོ། 21

དེ་སྐད་དེ་དག་རབ་སྨྲ་ཞིང་། ཉེ་བར་དགོད་པས་ཐམས་ཅད་ནི།
དུར་ཁྲོད་བལྟ་བ་ཁོ་ནའི་ཕྱིར། སྐྱེ་བོ་ཡང་དག་འདུས་པར་གྱུར། 22

སྐབས་དེར་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས། འབྱུང་པོ་དགོངས་པས་ཀླུ་ཡི་ནི།
སྤྱན་གྱིས་དེ་སྐད་ཀུན་མཁྱེན་ནས། འཇུམ་པ་དང་ལྡན་སྐད་ཅིག་བསམས། 23

ཀྱེ་མ་གདི་སྡུག་གིས་བཅིངས་པས། སྨོངས་པ་རིང་དུ་གནས་པས་ཀྱང་།
ལུས་ཅན་ཉམས་ལ་སྣང་བ་སྒྲིབ། སྤྲིན་གྱི་ཉམ་པར་འགྱུར་བས་བཞིན། 24

ཀྱེ་མ་དགེ་བ་ཟད་བྱེད་པའི། ཟད་བྱེད་པ་དེ་སྡིག་པ་ལས།
ཁྱིམ་བདག་དམན་པའི་བློ་ཅན་ལས། བྱ་བ་མིན་པ་བྱེད་དུ་བཅུག། 25

ཅེས་བསམས་སྙིང་རྗེ་རབ་གྱུར་པའི། བཅོམ་ལྡན་རང་ཉིད་དགེ་སློང་གི།
ཚོགས་ཀྱིས་བསྐོར་ནས་མྱུར་བར་ནི། བསིལ་བའི་ཚལ་གྱི་དུར་ཁྲོད་གཤེགས། 26

བཅོམ་ལྡན་རང་ཉིད་དུར་ཁྲོད་ན། རྒྱུ་བ་ཤེས་ནས་རྒྱལ་པོ་ནི།
གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོ་བློན་དང་བཅས། ས་དེ་ཉིད་དུ་འོངས་པར་གྱུར། 27

དེ་འོག་རབ་བཟང་ཆུང་མ་ནི། སྡིག་པའི་མི་ལ་བཅུག་པ་དང་།
ཆུ་སྐྱེས་ལ་གནས་བྲིས་པ་དག། དཀའ་བརྟོལ་ཉི་མ་བཞིན་དུ་འཐོན། 28

इयं सा श्रीः शिशोर्दिव्या सोक्ता दिव्यमनुष्यता।
इयञ्च सास्य प्रव्रज्या यत् कुक्षौ निधनं गतः॥ २१॥

इति तेषां प्रवादेन सोपहासेन सर्व्वतः।
श्मशानदर्शनायैव बभूव जनसङ्गमः॥ २२॥

अत्रान्तरे दिव्यदृशा भगवान् भूतभावनः।
सर्व्वं विज्ञाय तद्वृत्तः प्रदध्यौ सस्मितः क्षणम्॥ २३॥

अहो मोहानुबन्धेन दूरस्थैरपि देहिनाम्।
आलोकश्छाद्यते मूर्खैर्मेघैरिव विकारिभिः॥ २४॥

शुभं क्षपयता[1] तेन क्षपणेन स मुग्धधीः।
अहो गृहपतिः पापादकार्य्यमपि कारितः॥ २५॥

इति सञ्चिन्त्य भगवान् स्वयं भिक्षुगणैर्वृतः।
ययौ शीतवनं क्षिप्रं श्मशानं करुणाकुलः॥ २६॥

श्मशानचारिकां ज्ञात्वा राजा भगवतः स्वयम्।
बिम्बिसारः सहामात्यैस्तामेव भुवमाययौ॥ २७॥

ततः सुभद्रजायायां प्रक्षिप्तायां चितानले।
कुक्षिं भित्त्वाम्बुजासीनः शिशुः सूर्य्य इवोद्ययौ॥ २८॥

१ Orig. च्चयपयता।

མི་འབར་དབུས་ན་གནས་པ་དེ། གང་ཆེ་སྲུས་ཀྱང་མ་ཐླངས་པ།
དེ་ཚེ་སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་རྣམས་ཀྱིས། ཧཱ་ཧཱ་ཞེས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། 29

དེ་ནས་བདེ་བར་ག་ཤེགས་པའི་བཀས། འཚོ་བྱེད་ཅེས་པའི་གཞོན་ནུ་བསོས།
མྱོངས་པ་ལྷ་བུ་རང་འགྲོ་ཡིས། གཞོན་ནུ་འོད་ལྡན་དེ་ཐླངས་གྱུར། 30

ཀྱིལ་བས་གཟིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནི། བྱིས་པ་རབ་ཏུ་ལེན་པའི་ཆེ།
རོ་སྤྲིག་མི་དག་དེ་ལ་ནི། ཧ་རི་ཙན་དན་ལྷར་བསིལ་གྱུར། 31

བྱིས་པ་འཚོ་ཞིང་མི་ལས་གྲོལ། རབ་ཏུ་མཛེས་པ་མཐོང་གྱུར་ནས།
སྐྱེངས་པས་ཟད་བྱེད་པ་རྣམས་ནི། སྐད་ཅིག་ཤི་བ་བཞིན་དུ་གནས། 32

དེ་ནས་རབ་བཟང་ཡ་མཚན་གྱིས། རྣམ་པར་འཕྲུལ་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས།
འབྱུང་པོ་ཀུན་ཕན་ལ་དགྱེས་པས། བུ་འདི་ཐླང་བར་གྱིས་ཞེས་གསུངས། 33

དེ་ཡང་ཐེ་ཚོམ་དག་ལས་གློ། ཅི་བྲ་སྐམ་པའི་ཁྲིགས་ལ་འཕྱུང་།
ཟད་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་བཞིན་དག་ལ། བསླབ་པའི་སླད་དུ་སྐད་ཅིག་བལྟས། 34

དེ་ལ་རེས་སྨས་དུར་ཁྲོད་ཀྱིས། མི་སྐྲེས་བྱིས་པ་འདི་མི་ཐླངས།
གསལ་བར་གང་དུ་འདི་གནས་པ། དེ་ཁྲིམ་བརྟག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། 35

དེ་སྐད་དེ་དག་ཚིག་གིས་དེ། མྱོངས་པས་གང་ཆེ་དེ་མ་ཐླངས།
དེ་ཚེ་ཀྱིལ་བའི་བཀའ་ཡིས་ནི། ས་ཡི་བདག་པོས་བྱིས་པ་ཐླངས། 36

ज्वलितानलमध्यस्थं तं कश्चिन्नाग्रहीद्यदा।
तदा जनसमूहस्य हाहाकारो महानभूत्॥ २९॥

ततस्तु सम्भ्रमाद्द्रुतगतिः सुगतशासनात्।
कुमारभृत्यो जग्राह जीवकाख्यः कुमारकम्[1]॥ ३०॥

जिनावलोकनेनैव बालकग्रहणक्षणे।
अभूच्चितानलस्तस्य हरिचन्दनशीतलः॥ ३१॥

जीवन्तं ज्वलनान्मुक्तं रुचिरं वीक्ष्य दारकम्।
वैलक्ष्येण क्षपणकाः क्षणं तस्थुर्म्मृता इव॥ ३२॥

ततः सुभद्रं भगवान् सर्व्वभूतहिते रतः।
बभाषे विस्मयोद्भ्रान्तं पुत्रोऽयं गृह्यतामिति॥ ३३॥

स तु दोलाकुलमतिः किं करोमीति संशयात्।
क्षपणानां मुखान्येव शिक्षार्थं क्षणमैक्षत॥ ३४॥

ते तमूचुः न बालोऽयं ग्राह्यः श्मशानवह्निजः।
यत्रायं तिष्ठति व्यक्तं न भवत्येव तद्‌गृहम्॥ ३५॥

इति तेषां गिरा मूर्खः स जग्राह न तं यदा।
तदा क्षितिपतिर्बालमाददे जिनशासनात्॥ ३६॥

---

१ Orig. जीवाख्यकुमारम्।

མི་དང་མཚུངས་པའི་འོད་ལྡན་པ། གསལ་བས་དེ་ཉམས་བར་ཁྱབ་པས།
དེ་ཡི་མིང་ནི་མི་སྐྱེས་ཞེས། བཅོམ་ལྡན་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པར་གྱུར། 37

ས་སྐྱོང་ཁང་པར་ཁྲིས་པ་ནི། རབ་ཏུ་བསྐྱེད་པར་གྱུར་པ་དེའི།
ཞང་པོ་ཡུལ་གཞན་སོང་བ་དག། དུས་ཀྱིས་ཡང་དག་འོངས་པར་གྱུར། 38

དེ་ཡིས་སྲིང་མོ་ཤི་བ་དང་། བུ་སྐྱེས་སྤྱོད་ཚུལ་རིག་གྱུར་ནས།
ཁྲོ་བས་འདར་ཞིང་མདོན་ཁྱོགས་ཏེ། རབ་བཟང་ལ་ནི་ཡང་དག་སྨྲས། 39

སྨོངས་པ་ཟད་བྱེད་ལ་གུས་ཤིང་། དེ་ཡི་ཚིག་གིས་ཆུང་མ་བསད།
ཁྱོད་ཀྱིས་རང་གི་བུ་དོར་ན། ལེགས་བྱས་མིང་ནི་ཅི་ཞིག་བྱས། 40

རང་བཞིན་གྱིས་ནི་སེམས་མེད་ཅིང་། གཞན་གྱི་སྡུགས་ཀྱིས་ཀུན་ཏུ་སྐྱད།
སྐྱེ་བོ་ངན་པ་དགོད་ན་ཡང་། ཉམ་པར་འཇོམས་བྱེད་རི་ལངས་བཞིན། 41

གལ་ཏེ་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ནས་བུ། ད་ལྟ་ཉིད་དུ་མི་ལེན་ན།
བུ་མེད་བསད་པ་བསྒྲགས་ནས་དེ། ཁྱོད་ནོར་ཆད་པས་གཅོད་དུ་འཇུག། 42

དེ་ཡིས་དེ་སྐད་བརྗོད་པ་དེས། འཇིགས་ནས་ས་བདག་ཁབ་ནས་བུ།
ལེན་དུ་བཅུག་པས་ས་བདག་ནི། འདོད་དང་ལྡན་པས་རིང་ནས་གཏད། 43

དེ་ནས་རབ་བཟང་དུས་ཀྱིས་ནི། དུས་ཀྱི་དབང་དུ་སོང་བར་གྱུར།
མི་སྐྱེས་ནམ་པར་འགྱུར་པའི་གཏེར། འོད་ཀྱིས་ཉི་མ་བཞིན་དུ་གྱུར། 44

ज्योतिर्मध्यादवाप्तस्य ज्योतिष्कसदृशत्विषः[1]।
ज्योतिष्क इति नामास्य चकार भगवान् स्वयम् ॥ ३७ ॥

तस्य प्रवर्द्धमानस्य भूपालभवने शिशोः।
देशान्तरगतः काले मातुलः समुपाययौ ॥ ३८ ॥

स विदित्वा स्वसुर्वृत्तं निधनं पुत्रजन्मनि।
कोपात् सुभद्रमभ्येत्य कम्पमानः समभ्यधात् ॥ ३९ ॥

मूर्ख क्षपणभक्तेन तद्गिरा हतयोषिता।
त्वया त्यक्तस्वपुत्रेण किं नाम सुकृतं कृतम् ॥ ४० ॥

निश्चेतनाः स्वभावेन परमन्त्रसमुत्थिताः।
हसन्तोऽपि विनिघ्नन्ति वेताडा इव दुर्ज्जनाः ॥ ४१ ॥

अधुनैव न गृह्णासि यदि राजगृहात् सुतम्।
तत्ते स्त्रीवधमुद्घुष्य कारयाम्यर्थनिग्रहम् ॥ ४२ ॥

इत्युक्तस्तेन तद्भीत्या स भूपतिगृहात् सुतम्।
आनिनाय चिरात् मुक्तमकामेन महीभुजा ॥ ४३ ॥

ततः सुभद्रे कालेन कालस्य वशमागते।
अभूत् निधिर्विभूतीनां ज्योतिष्कोऽर्क इव त्विषाम् ॥ ४४ ॥

१ The text and the translation of the last half of this line were lost. The former was supplied by a Bande of Sahor.

སྐྱོང་བ་རྣམས་ཀྱི་དཔག་བསམ་ཤིང་། ལྷ་མིའི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐོབ།
སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་གྱི། སྐྱབས་ལ་དེ་ཡི་བློ་གྲོས་བྱས། 45

དེ་ལ་གུས་པས་ཉེར་བསྙེན་པ། མེད་བྱུང་ལྷ་ཡི་རིན་ཅན་ཚོགས།
བསོད་ནམས་རིན་ཅན་སྒྲུབ་བརྩོན་དེས། དགེ་སློང་དགེ་འདུན་རྣམས་ལ་ཕུལ། 46

ཆུ་གཏེར་ཆེར་ནི་ཆུ་བོ་བཞིན། དེ་ལྟའི་ཁྱིམ་དུ་ལྷའི་རིས་ལས།
ནོར་མང་ཕུན་ཚོགས་ངོ་མཚར་ཅན། རང་ཉིད་ཁོ་ན་འོངས་པར་གྱུར། 47

དེ་ཡི་ཁྱིམ་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཐོ་དང་རིན་ཅན་མཚུངས་བློས་ཀྱང་།
དེ་ཡི་ངོར་ནི་རིན་པོ་ཆེའི། སྣོད་ནི་ཡོངས་སུ་བཟུང་བར་མཛད། 48

དེས་ནི་ལྷ་ཡི་གོས་བཟང་དག། རང་གི་ཁྱིམ་བཞིན་དྲི་མ་མེད།
གྲགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དཔེར་བརྗོད་པ། བསོད་ནམས་ཟོང་གིས་སྐྱོས་ནས་ཐོབ། 49

དེ་ནས་ནམ་ཞིག་དེ་ཡིས་གོས། བཀུས་ནས་བརྟན་པ་ཉི་འོད་བཀོད།
ཡང་དག་གཡོ་བས་རབ་བསྐྱོད་ནས། ས་ཡི་བདག་པོའི་སྤྱི་བོར་ལྷུང་། 50

མི་སྐྱེས་དེ་ཡི་གོས་དག་ནི། སྨོན་མེད་རབ་མཛེས་མཐོང་གྱུར་ནས།
ལྷ་ཡི་དཔལ་ལ་ཡ་མཚན་པའི། རྒྱལ་པོ་རང་དཔལ་ཚོ་བཞིན་སེམས། 51

ཟས་ལ་མགྲོན་གཉེར་མི་ཡི་བདག། མི་སྐྱེས་ཁྱིམ་ན་གནས་པས་དེའི།
རིན་ཅན་རང་བཞིན་ཁང་པ་དག། མཐོང་ནས་མཐོ་རིས་ཡིན་པར་སེམས། 52

अर्थिकल्पद्रुमः प्राप्य सम्पदं दिव्यमानुषीम्।
स बुद्धधर्म्मसङ्घेषु शरण्येष्वकरोन्मतिम्॥ ४५॥

तद्भक्त्युपनतं दिव्यरत्नसञ्चयमद्भुतम्।
प्रददौ भिक्षुसङ्घेभ्यः पुण्यरत्नार्जनोद्यतः॥ ४६॥

तस्य देवनिकायेभ्यः साश्चर्य्या विविधर्द्धयः।
स्वयमेवाययुर्वेश्म महोदधिमिवापगाः॥ ४७॥

तृणे रत्ने च समधीर्भगवानपि तद्गृहे।
चक्रे तदनुरोधेन रत्नपात्रपरिग्रहम्॥ ४८॥

स दिव्यवस्त्रयुगलं यशसामुपमाक्षमम्।
प्राप पुण्यपणक्रीतं निजं गृहमिवामलम्॥ ४९॥

कदाचिदथ तद्वस्त्रं स्नानार्द्रं न्यस्तमातपे।
समीरणेनापहृतं न्यपतन्मूर्ध्नि भूपतेः॥ ५०॥

विलोक्यापूर्व्वरुचिरं ज्योतिष्कस्य तदंशुकम्।
दिव्यश्रीविस्मितो राजा तृणं मेने निजश्रियम्॥ ५१॥

भोक्तुं निमन्त्रितः प्राप्य तस्य रत्नमयं गृहम्।
नृपतिः स्वर्गमन्वासीत् ज्योतिष्कभवनस्थितः॥ ५२॥

དེ་ནས་དུས་ཀྱི་ས་སྐྱོང་ནི། ཆོས་ཀྱི་ངང་ཚུལ་མ་སྐྱེས་དགྲ།
བུ་ནི་རྒྱལ་སྲིད་ལ་ཆགས་པའི། གསོ་ཡིས་ངེས་པར་བཀྲོངས་པར་གྱུར། 53

རྒྱལ་པོ་ཡོན་ཏན་དམ་པ་ཅན། རྫོགས་ལྡན་ལྷ་བུ་དེ་འདས་ཚེ།
རྒྱལ་པོ་མཆོག་གི་བུ་དེ་ཡིས། ཆོས་མིན་བཞིན་དུ་རྒྱལ་སྲིད་ཐོབ། 54

མི་སྐྱེས་དག་གིས་ཁྱིམ་གྱི་དཔལ། ས་བདག་ལ་དགོན་དེས་མཐོང་ནས།
ཡང་དག་མངོན་པར་སོང་སྟེ་སྨྲས། ཁྱོད་ནི་ཕ་མས་ནམ་པར་བསོས། 55

ཁྱོད་དང་ང་སྤྱུན་ཆོས་དག་གིས། འཁོར་པ་ཁྱེད་ནི་བདག་ལ་སྟོལ།
གལ་ཏེ་མིན་ན་ནོར་སྐལ་ལ། འཁྲུ་ལས་སྟོད་པ་ཉིད་རབ་སྐྱེ། 56

གྲུ་གྲུས་སྨྲང་བར་བྱེད་པ་དེས། དེ་སྐད་བརྗོད་པས་མི་སྐྱེས་ནི།
ཁང་པ་རིན་ཅན་གྱིས་གང་བ། དེ་ལ་བྱིན་ནས་ཁྱིམ་གཞན་སོང་། 57

ལྷ་ཡི་རིན་ཅན་ཡིད་འཕྲོག་གྱུས། འཇིག་རྟེན་ཕན་བྱེད་དཔལ་འབྱོར་དེ།
མི་སྐྱེས་ཁོ་ནའི་རྗེས་སུ་འབྲང་། ཉིན་མོར་བྱེད་ལ་འོད་ཟེར་བཞིན། 58

ཡང་ཡང་མི་སྐྱེས་ཀྱིས་སྤྲངས་ཀྱང་། ཕྱུན་ཚོགས་དེ་ནི་ལན་བདུན་དུ།
མི་སྐྱེས་ཅན་སོང་མི་བདག་གིས། མ་རིག་ཆུང་མ་ཁྲོ་ཅན་བཞིན། 59

ཆོས་ཀུན་ལ་སོགས་རིགས་པ་ཡིས། ནམ་པ་ཀུན་ཏུ་འཕྲོག་བརྩོན་ཅིང་།
ཁྲོས་པར་ཞེས་ནས་མི་སྐྱེས་ནི། ཡིད་བྱུང་གྱུར་པས་ཡང་དག་བསམས། 60

अथ कालेन भूपालः पुत्रेणाजातशत्रुणा।
छद्मना राज्यलुब्धेन धर्म्मशीलो निपातितः॥ ५३॥

अतीते सद्गुणे राज्ञि तस्मिन् कृतयुगोपमे।
अधर्म्म इव स प्राप राज्यं राजवरात्मजः॥ ५४॥

स भूभृद्दुर्लभां दृष्ट्वा ज्योतिष्कस्य गृहे श्रियम्।
तमुवाच समभ्येत्य मत्पित्रा त्वं विवर्द्धितः॥ ५५॥

भ्राता तवाहं धर्म्मेण विभवार्द्धं प्रयच्छ मे।
न चेत् भागधनद्रोहात् कलिरेव प्रजायते॥ ५६॥

इत्युक्तस्तेन कौटिल्यात् ज्योतिष्कः क्रूरकारिणा।
रत्नपूर्णं गृहं तस्मै दत्त्वा प्रायात् परं गृहम्॥ ५७॥

सा दिव्यरत्नरुचिरस्फीता लोकोपकारिणी।
ज्योतिष्कमेवानुययौ श्रीः प्रभेव[1] दिवाकरम्॥ ५८॥

पुनस्त्यक्तापि सा सम्पत् सत्त्वकृत्वः प्रभावती।
ज्योतिष्कमस्पृष्टन्दपा साध्वी पतिमिवाययौ॥ ५९॥

सर्व्वथा हरणोद्युक्तं दस्युचौरादियुक्तिभिः।
ज्योतिष्कः कुपितं ज्ञात्वा निर्व्विस्मः समचिन्तयत्॥ ६०॥

---

१ Orig. प्रतिभेव।

སྐྱེ་གུའི་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ། ཡོངས་སུ་སྨིན་པས་ཕ་ལྟ་བུ།
རྒྱལ་པོ་མཆིས་ཀ་ཤིན་ཡངས་པ་ནི། དྲན་པའི་ལྷག་མ་ཉིད་དུ་གྱུར། 61

འདི་ན་ཟྲོལ་མེད་དྲང་པོ་ལ། སྐྱེ་གུ་དབུགས་ཕྱུང་ཕ་མ་བཞིན།
མཚན་མོ་བདེ་བར་ཉལ་བྱེད་པ། དེ་དང་མཚུངས་པ་གཞན་པ་སུ། 62

ནོར་ལྡན་ཅོ་བཞིན་བསྐྱབ་པར་བྱ། ཁྲོ་གྲོས་རིན་ཆེན་བཞིན་དུ་ཐོབ།
སྐྱེ་བོ་དམ་པ་དྲང་པོ་ནི། བདུད་རྩི་བས་ཀྱང་རྙེད་པ་དཀའ། 63

ཟྲོལ་མིན་མཁས་པས་བསྟེན་པ་དང་། རྨོངས་མིན་དྲང་པོའི་བདག་ཉིད་དང་།
མ་བརྩིགས་མཐོན་པོ་ཉིད་དག་ཀྱང་། དེ་ལྟར་སྐྱེས་པ་ཞིན་དུ་ཉུང་། 64

ད་ནི་མི་བདག་ཞི་སྟང་གིས། ཚུལ་ངན་གནོད་བྱེད་ལ་རབ་ཞུགས།
འཇིག་རྟེན་ནམས་ཀྱི་སྡིག་སྨིན་གནས། དུས་མིན་དོག་དུ་ཙོད་ལྡན་འོངས། 65

འགྲོ་བར་ས་བདག་འོད་ལྡན་པ། བཞེས་གཉེན་དེ་ནི་ཐུབ་པའི་ཚོ།
དེ་སྲས་སྐྱོན་སྐྱེད་མཚན་མོ་ནི། མུན་པའི་སྐད་དུ་རབ་དུ་གྲུས། 66

མི་བསྲུན་དམ་པ་འདས་ནམས་ཀྱིས། རྒྱུ་མེད་སྙིང་སྡུག་ཡིན་ནམ་སྙམ།
གང་ཞིང་སྤྱོད་ཚུལ་གཞན་ཆ་ལས། གྲགས་པ་དེ་དག་རབ་གསལ་བྱེད། 67

དེ་སྐད་མི་བདག་ངན་པ་ཡིས། བྱིན་བརླབས་ས་འདི་ཡོངས་གཏོང་ངེས།
རྩོད་ལྡན་དུས་ཀྱི་ས་དབང་ལ། སྐྱེ་བོ་ནམས་ནི་ག་ལ་འཚོ། 68

अपुण्यपरिपाकेण प्रजानां जनकोपमः।
संयातः स्मृतिशेषत्वं राजा वात्सल्यपेशलः॥ ६१॥

कोऽन्यस्त्वत्सदृशो यस्मिन् निर्व्याजशरले प्रजाः।
पितरीव कृताश्वासाः सुखं रात्रिषु शेरते॥ ६२॥

धनिनस्तृणवत् प्राप्याः प्राप्यन्ते रत्नवद्बुधाः।
अमृतादपि दुष्प्राप्यः सौजन्यशरलो जनः॥ ६३॥

निर्व्याजवैदग्ध्यजुषाममुग्धशरलात्मनाम्।
अनुद्धतोन्नतानाञ्च विरलं जन्म तादृशाम्॥ ६४॥

अधुना द्वेषदुर्वृत्तः प्रवृत्तनिकृतिर्नृपः।
पापपाकेन लोकानां अकाले कलिरागतः॥ ६५॥

मित्रे जगति यातेऽस्तं तस्मिन् भास्वति भूपतौ।
दोषोदयः प्रवृद्धोयमन्धकाराय तत्सुतः॥ ६६॥

नूनं सतामतीतानां निष्कारणसुहृत् खलः।
यद्वृत्तपरभागेण यशस्तेषां प्रकाशते॥ ६७॥

तस्मादियं परित्यज्या नृपत्यधिष्ठिता मही।
काले कलौ क्षितीशे च जनानां जीवितं कुतः॥ ६८॥

མཆོག་ཏུ་ཡོངས་འཛིན་ཡིད་འོང་ཆུང་མ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་རབ་སྨྲངས་ཡོན་དང་།
འཆོལ་པ་མིན་པའི་རིགས་དང་ལེགས་ལྡན་ས་བདག་རི་བོང་ཅན་མཚུངས་གྲགས་
པ་དང་།
ལུགས་ལ་ཡང་དག་འོས་པའི་སྤྱོད་ཚུལ་དག་དང་ཕོངས་མེད་རྒྱུ་ཡི་ནོར་རྣམས་དེ།
མི་བདག་ཡོན་ཏན་ལྡན་ན་སྐྱེས་བུ་རྣམས་ཀྱི་ཐམས་ཅད་རྣམ་བསླད་མིན་པར་འགྱུར། 69

ཆོས་ཀྱི་རྩ་བ་ནོར་གྱི་ལྗོན་པས་ཡང་དག་བསྐྱེད་གྱུར་པ།
སྐྱོན་མེད་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་མེ་ཏོག་རྒྱས་ཤིང་རབ་འབར་བ།
བསོད་ནམས་འབྲས་བུ་བདེ་བ་ངེས་པར་འཇིག་རྟེན་ལོངས་སྤྱོད་དེ།
རྣམ་པར་ལྷུང་བྱེད་རྒྱལ་ངན་རླུང་གིས་གལ་ཏེ་མ་བཅོམ་ནའོ། 70

རྩོད་ལྡན་དུས་དང་བདག་པོ་ཁྱིས། དེ་ཡིས་རབ་གདུང་བསྡིག་པའི་མི།
དུས་མིན་རྣམ་བསླད་རབ་ཏུ་དྲག། མི་བསྲུན་རོ་ལངས་ཚོགས་ཀྱིས་གང་། 71

དགའ་བ་ཡིད་འབྱུང་བློ་གྲོས་བསྐྱོད། བདེ་བའི་དཔལ་གྱི་ལང་ཚོ་སོང་།
ད་ནི་འབྱོར་པ་ལོངས་སྤྱོད་རྣམས། སྤྱོད་དང་ལྡན་ལ་བདག་མི་སྤྱིད། 72

ནོར་དང་ཁྱིམ་དང་ཆུང་མ་དང་། བུ་དང་གཡོག་པོ་ཡོ་བྱད་རྣམས།
མཐའ་མེད་ནད་དང་གདུང་བ་སྟེ། ཀྱེ་མ་སྐྱེས་བུའི་ཡོངས་འཛིན་ནོ། 73

སོ་གའི་ཚ་བ་མི་བཟང་དཔལ། ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་རྣམ་འཕེལ་བ།
དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་ལུས་ཅན་རྣམས། སྲིད་པའི་ཡོངས་སུ་གདུང་བ་འཕེལ། 74

वरपरिचयोदारा दाराः सतां गुणानां गुणाः
कुलमविकलं भव्या भूतिर्यशः शशिसन्निभम्।
स्थितिसमुचितं वृत्तं वित्तमनिमित्तमनापदम्
गुणवति नृपे सर्व्वं भवत्यपांशुलं प्रजाकुलम्॥ ६९ ॥

धर्म्मद्रुमस्य धनमूलसमुन्नतस्य
निर्द्दोषकामकुसुमप्रवरोज्ज्वलस्य।
लोकः सुखानि किल पुण्यफलानि भुङ्क्ते
हतो न चेत् कुनृपतेर्विनिपातवातैः॥ ७० ॥

कलिः कालः पतिर्बालस्तत्प्रतापश्चितानलः।
अकालविप्लवोत्ताल-खलवेताल-सङ्कुलः॥ ७१ ॥

प्रीतिर्विपन्ना खिन्ना धीः सुखश्रीर्गतयौवना।
अधुना विभवाभोगे भोगयोगे न मे रुचिः॥ ७२ ॥

धनं भूमिर्गृहं दाराः सुता भृत्याः परिच्छदाः।
अहो निरवधिः पुंसामाधिव्याधिपरिग्रहः॥ ७३ ॥

यथा यथा विवर्द्धन्ते ग्रीष्मोष्मविषमाः श्रियः।
तथा तथा ज्वलत्येव तृष्णातापः शरीरिणाम्॥ ७४ ॥

སྐྱེ་བ་ཀུན་ཏུ་ཉེར་བསྐྱབས་པས། ནོར་གྱི་ཚོགས་པ་རབ་གྱིས་ཀྱང་།
ལན་ཚྭའི་མཚོ་ཡི་ཆུ་ཡིས་བཞིན། མི་རྣམས་སྲིད་གྲལ་ཉིད་མ་ཡིན། 75

གང་ཞིག་ནོར་ལྡན་ཚོག་མི་ཤེས། མེད་དོ་མེད་དོ་ཞེས་བཟློས་པ།
གལ་ཏེ་དེ་ཡིས་རབ་ཞི་ན། ཡང་སྲིད་དག་ཏུ་སྲུ་ཞིག་འགྱུར། 76

རྩོད་དང་འཐབ་མོ་སྨོངས་དང་ཆགས་པ་ཆེན་པོ་རྫི་སྲུ་འཁྲང་བའི་ལུས་ཅན་ནོར་
གྱིས་ཏེ།
གྱོད་པ་བགྱིར་ལྟུང་ཡང་དག་ཆགས་པས་ནད་སྐྱེད་འཁྲུལ་བར་འགྱུར་བའི་
ལོངས་སྤྱོད་དག་གིས་ཏེ།
ཡིད་ཉམས་གཡོག་ལ་མི་བདག་ཁེངས་པ་ཐོབ་པའི་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་དག
གིས་ཏེ།
འདིར་ནི་ཆགས་བྲལ་ཁོ་ན་འཇིག་དུས་འཇིགས་པར་ནད་མེད་ལོངས་སྤྱོད་དག་ཏུ
འོས་པ་ཡིན། 77

རང་གི་སྐྱེ་བོ་སྐྱིང་སྡུག་དྲི་མེད་སྣང་བའི་དུས་ནི་འདས་གྱུར་ཅིང་།
ལྷག་པར་མི་བསྲུན་ཐོག་པས་གྱིས་པའི་སྨོངས་པ་ཡང་དག་འོངས་པ་ན།
ངལ་དུབ་ཡོངས་བདང་སྐྱེ་བོ་མེད་པའི་ནགས་ཀྱི་གནས་ལ་ཡོངས་འདྲིས་པས།
ཡིད་ནི་རབ་ཞིའི་ཚུལ་བཀུས་སྐྱེས་བུ་རྣམས་ཀྱི་བདེ་བའི་དབུགས་འབྱིན་ཡིན། 78

དེ་ལྟར་ཡུན་རིང་དེ་བསམས་ནས། མཆོག་ཏུ་འདོད་ཆགས་བྲལ་བར་གྱུར།
སྡུག་བསྔལ་སྨོངས་པའི་གཏི་མུག་དང་། བློ་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་ནམ་འབྱེད་སྨད། 79

प्रवृद्धैरपि वित्तौघैराजन्मोपार्ज्जितैर्नृणाम्।
लवणाब्धेरिव जलैर्वितृष्णा नैव जायते ॥ ७५ ॥

नास्ति नास्तीत्यसन्तोषाद् य एव धनिनां जपः।
पुनर्भवे भवेत् को वा स एव प्रशमो यदि ॥ ७६ ॥

किं वित्तैर्दुर्निमित्तैः कलिकलहमोहक्षोभानुवृत्तैः
किं भोगैर्विप्रयोगैर्व्यसनशतपतनाभ्याससंसक्तरोगैः।
किं वा मिथ्याभिमानैर्नरपतिसदनप्राप्तसेवावमानैः
अस्मिन् वैराग्यमेव क्षयसमयभये भोग्यमारोग्ययोग्यम्॥७७॥

अतिक्रान्ते काले स्वजनसुहृदालोकविमले
समापन्ने मोहप्रबलकालुष्यमलिने।
सुखाश्वासः पुंसां प्रशमसलिलस्नातमनसां
परित्यक्तायासे विजनवनवासे परिचयः ॥ ७८ ॥

इति सञ्चिन्त्य स चिरं परं वैराग्यमाययौ।
दुःखं मोहाय मूर्खाणां विवेकाय च धीमताम् ॥ ७९ ॥

སྨོང་རྣམས་ལ་དེས་ཀུན་བྲིན་ནས། བདེ་ག་ཞིགས་གནས་སུ་རབ་ཏུ་སོང་།
གང་ཕྱིར་བདེན་པའི་བདེར་མངོན་ཕྱོགས། དཔལ་གྱི་ལྷུགས་སྒྲོག་གིས་མི་ཁུགས། 80

གང་ཚེ་ངང་པའི་རྒྱལ་པོ་ནི། རྫིང་བུ་གཙང་མ་དྲན་པ་ན།
དེ་ཚེ་ནོར་གྱི་བློ་གྲོས་མ། རོ་ལྡན་ལ་ཡང་དེ་མི་སྲེད། 81

འོངས་སྤྱོད་དག་ལ་རྗེས་ཆགས་མེ་ནི་བཟོད་དཀའ་མོངས་པའི་དུ་བ་འཁྲིམས་གྱུར་པ།
ཚིག་ཞེས་བདུད་རྩིའི་རྒྱུན་གྱིས་ཡིད་ལ་བསིལ་བ་ཉིད་ནི་དལ་བུས་ཐོབ་གྱུར་ན།
བདུང་བས་སྤྱོས་ཞིང་རབ་རྒྱུག་རྣམ་པར་གཡོ་རྒྱུན་ན་རྩུང་གཡོ་བའི་མིན་འཁྲིག་ཅན།
སྐད་ཅིག་འགྲོགས་པའི་དཔལ་མོ་འདི་དག་ཞི་ལྡན་རྣམས་ཀྱི་བགེགས་ནི་བྱེད་མ་ཡིན། 82

སྲིད་པའི་ལམ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་རྣམ་ཉམས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བཀའ།
དྲི་མེད་ཉིད་ཀྱི་གནས་སུ་རབ་ཏུ་བྱུང་བས་རབ་ཏུ་ཞུགས།
ཞི་བ་ཉིད་ནི་ཐམས་ཅད་ཐོབ་ནས་མཉམ་མེད་རབ་གསལ་ཞིང་། 83
མཆོན་བྲལ་ཐར་པར་འགྲོ་བའི་སླད་དུ་ཐུབ་པར་དེ་གྱུར་ཏོ།

མེ་སྐྱེས་བྱང་ཆུབ་གྲུབ་པ་དེ། མཐོང་ནས་ཡ་མཚན་ལྡན་པ་ཡི།
དགེ་སློང་གིས་དྲིས་བཅོམ་ལྡན་གྱིས། སྔོན་གྱི་སྤྱོད་པའི་མཐའ་རྣམས་གསུངས། 84

སྐྱེ་བའི་ཞིང་དགྱེ་ལ་བདབ་པའི། ས་བོན་ལྟ་བུའི་ལས་རྣམས་ཀྱིས།
འབྲས་བུ་ཕུན་ཚོགས་སྐྱེ་བོ་རྣམས། འཚོལ་བ་མེད་པར་སྤྱོད་པར་གྱུར། 85

स दत्त्वा सर्व्वमर्थिभ्यः प्रययौ सुगताश्रमम्।
श्रीश्टङ्खलाक्रष्टमतिः न हि सत्यसुखोन्मुखः ॥ ८० ॥

यदैव राजहंसेन स्मर्य्यते शुचि मानसम्।
तदैवास्मै वसुमती सरसीव न रोचते ॥ ८१ ॥

याते दुःसहमोहधूममलिने भोगानुरागानले
सन्तोषामृतनिर्झरेण मनसि प्राप्ते शनैः शीतताम्।
नैताः पानमदोत्तरङ्गविचलद्दाराङ्गनाभङ्गुर-
भ्रूभङ्गक्षणसङ्गमाः शमवतां कुर्व्वन्ति विघ्नं श्रियः ॥ ८२ ॥

सर्व्वज्ञशासनविनष्टभवाध्वकष्टः
प्रव्रज्यया विमलमेव पदं प्रविष्टः।
संप्राप्य सर्व्वसमतामसमप्रकाशः
निर्लक्ष्यमोक्षगमनाय मुनिर्बभूव ॥ ८३ ॥

तां बोधिसिद्धिमालोक्य ज्योतिष्कस्य सविस्मयैः।
भिक्षुभिर्भगवान् पृष्टः प्राग्वृत्तान्तमभाषत ॥ ८४ ॥

जन्मक्षेत्रशतोप्तानां वीजानामिव कर्म्मणाम्।
भुज्यते फलसम्पत्तिरविसम्वादिनी जनैः ॥ ८५ ॥

རྒྱལ་པོ་གཉིས་དང་ལྷན་པ་ཡིས། གྲོང་ཁྱེར་གཉིས་ལྷན་དག་དུ་སྤྲོན།
ཁྱིམ་བདག་བསམ་པ་ཆེན་པོ་ནི། དཔལ་ལྡན་མ་བསྡམས་ཞེས་བྱ་བྱུང་། 86

དེ་ནས་སྟོན་པ་རྫོགས་སངས་རྒྱས། ནོར་གཟིགས་ཞེས་པ་གྲོང་ཁྱེར་དེར།
དེ་དག་ནོམས་ཀྱིས་ལེགས་བྱས་ཀྱིས། ནམ་ཞིག་ལྗོངས་ནི་རྒྱུ་ཞིང་གཤེགས། 87

དེ་ནི་དགེ་སློང་སྟོང་ཕྲག་དག། དྲུག་ཅུ་གཉིས་ཀྱིས་ཡོངས་བསྐོར་བར།
མ་བསྡམས་པ་ཡིས་དད་ནས་སྦྱིན། ཕྱག་འཚལ་ནས་ནི་མགྲོན་དུ་གཉེར། 88

དེ་ཡི་ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། ཟླ་གསུམ་རིམ་གྲོ་བགྱིད་པ་ཉིད།
ཇི་ལྟ་དེ་ལྟར་རྒྱལ་པོས་ཀྱང་། ཕྱག་འཚལ་བས་ནི་མགྲོན་དུ་གཉེར། 89

གྲོང་པ་ལ་འོངས་མ་བསྡམས་པས། ས་སྐྱོང་ལ་འོངས་ས་བདག་གིས།
དེ་དག་འགྲན་པས་རྗེས་བསྐྱབས་པའི། ལོངས་སྤྱོད་ཀྱིས་དེ་ལྷག་གནས་བྱས། 90

གླང་པོ་རྒྱལ་མཚན་ནོར་བུ་གདུགས། རྔ་ཡབ་གྱི་ཆེའི་དཔལ་འབྱོར་གྱིས།
རྒྱལ་པོས་མཆོད་པ་དེ་མཐོང་ནས། མ་བསྡམས་བསམ་པ་འཁྲུགས་པར་གྱུར། 91

སྙིང་སྟོབས་དཀར་བར་གྱུར་པ་དེའི། རྒྱལ་བ་མཆོད་ལ་སྟོང་གྲོགས་ནི།
གྲོགས་བདག་མཆོད་སྦྱིན་བགྱི་བ་ཡིས། ལྷ་ཡི་དཔལ་འབྱོར་ནོམས་ཀྱིས་བྱས། 92

དེ་ཡིས་ལྷ་ཡི་འབྱོར་པ་དེས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ནི་མཆོད་གྱུར་པ།
གང་མདུན་འཁོར་ལོ་སྒྱུར་བའི་དཔལ། ངོ་ཚ་ཡིས་ནི་སྟོད་ཉིད་གྱུར། 93

राज्ञो बन्धुमतः पुर्य्यां बन्धुमत्यां महायशाः।
अभूदनङ्गनो नाम श्रीमान् गृहपतिः पुरा॥ ८६॥

शास्ताथ सम्यक् सम्बुद्धो विपश्यी नाम तां पुरीम्।
जनचारिकया प्राप्तः कदाचित् सुकृतैः सताम्॥ ८७॥

द्वाषष्टिभिः स भिक्षूणां सहस्रैः परिवारितः।
अद्वयानङ्गनेनैत्य प्रणम्योपनिमन्त्रितः॥ ८८॥

सर्व्वोपकरणैस्तेन त्रैमासं परिवारितः।
यथा तथैव राज्ञापि प्रणिपत्य निमन्त्रितः॥ ८९॥

भोगैः स्पर्द्धानुबन्धेन स ताभ्यामधिवासितः।
अनङ्गनेन पौरार्हैर्भूपालार्हैश्च भूभुजा॥ ९०॥

गजध्वजमणिच्छत्रचामरोदारया श्रिया।
तं दृष्ट्वा पूजितं राज्ञा चिन्तार्त्तोऽभूदनङ्गनः॥ ९१॥

तस्य सत्त्वावदातस्य पक्षपाती शतक्रतुः।
चकार दिव्यया लक्ष्म्या साहाय्यं जिनपूजने॥ ९२॥

स तया दिव्यया भूत्या भगवन्तमपूजयत्।
यदग्र चक्रवर्त्तिश्रीर्लज्जाभाजनतां ययौ॥ ९३॥

ཉི་ཟླའི་འོད་ཟེར་ཉམས་བྱེད་རིན་ཅེན་ནོམས་དང་ས་སྲུང་འོད་ལྡན་གླང་པོ་དང་།
དྲི་མེད་གོས་དང་སྤྲོས་འཕྲེང་ཁྲུས་དང་དཔག་བསམ་ཤིང་གི་འབྲས་བུ་ནོམ་དག་
གིས།
བདེ་སོགས་གུས་བདུད་རོལ་པས་གཡོ་ཞིང་དལ་བུས་ཅོ་ཡབ་དག་ནི་རབ་བསྐྱོད་
པར།
དེ་ཡིས་བདེ་གཤེགས་མངོན་མཆོད་མཐོང་ནས་མི་ཡི་བདག་པོ་ཅོ་ཆོས་དམན་
པར་གྱུར། 94

དེ་ལྟར་སྟོན་པ་ལ་གུས་དགེ་བ་ཡོངས་སྨིན་འབྲས་བུ་རང་མང་དག།
གང་ཞིག་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆེན་མ་བསླམས་པས་སྨོན་ཡང་དག་ཐོབ་གྱུར་ཅིང་།
དྲི་མེད་ཡིད་ལྡན་དེ་ཡིས་སྐད་ཅིག་སྨོན་ལམ་ཉིད་ལས་དེ་ཉིད་ནི།
མཆོག་གི་ཉི་མ་བཞིན་དུ་དཔལ་འབྱོར་གྱི་གནས་མི་སྐྱེས་འདིར་གྱུར་དོ། 95

འགྲོ་གསུམ་དྲི་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས། རབ་ཏུ་གསལ་མཛད་བཅོམ་ལྡན་འདས།
རྒྱལ་བས་དགེ་སློང་ནོམས་ལ་ནི། སྨོན་ལམ་གདམས་ངག་དེ་སྐད་གསུངས། 96

ཞེས་པ་དགེ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་མི་སྐྱེས་ཀྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པའི་ཡལ་འདབ་སྟེ་དགུ་པའོ།།

रत्नैर्न्यक्षतचन्द्रसूर्यभानराकं कीरणैरावणाभै-*
रम्लानाम्बरगन्धमाल्यशबलैः कल्पद्रुमाणां फलैः।
भक्तिप्रह्वशचीविलासचलनाहेलोच्छसच्चामरं
तेनाभ्यर्चितमाकलय्य सुगतं लज्जानतोऽभून्नृपः ॥ ९४ ॥

इति बहुतरं भक्त्या शास्तुः फलं तदनङ्गनः
शुभपरिणतेः पुण्योदारः पुरा समवाप्तवान्।
विमलमनसस्तस्यैवासौ क्षणप्रणिधानतः
पर इव रविर्ज्योतिष्कोऽभूत् स एव पदाश्रितः ॥ ९५ ॥

इत्याह विमलज्ञानप्रकाशितजगत्त्रयः।
प्रणिधानोपदेशाय भिक्षूणां भगवान् जिनः ॥ ९६ ॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां ज्योतिष्कावदानं नाम नवमः पल्लवः ॥

---

* This line was lost. It was replaced by *H*dar Lochâva.

ཉི་ཟླའི་འོད་ཟེར་ཉམས་བྱེད་རིན་ཅན་ནོམས་དང་ས་སྲུང་འོད་ལྡན་གླང་པོ་དང་།
དྲི་མེད་གོས་དང་སྤྲོས་འཕྲེང་ཁྲུས་དང་དཔག་བསམ་ཤིང་གི་འབྲས་བུ་ནོམ་དག་
གིས།
བདེ་སོགས་གུས་བདུད་རོལ་པས་གཡོ་ཞིང་དལ་བུས་ངོ་ཡབ་དག་ནི་རབ་བསྐྱོད་
པར།
དེ་ཡིས་བདེ་གཤེགས་མངོན་མཆོད་མཐོང་ནས་མི་ཡི་བདག་པོ་ངོ་ཚས་དམན་
པར་གྱུར། 94

དེ་ལྟར་སྟོན་པ་ལ་གུས་དགེ་བ་ཡོངས་སྨིན་འབྲས་བུ་རང་མང་དག།
གང་ཞིག་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆེན་མ་བསྔམས་པས་སྟོན་ཡང་དག་ཐོབ་གྱུར་ཅིང་།
དྲི་མེད་ཡིད་ལྡན་དེ་ཡིས་སྐད་ཅིག་སྨོན་ལམ་ཉིད་ལས་དེ་ཉིད་ནི།
མཆོག་གི་ཉི་མ་བཞིན་དུ་དཔལ་འབྱོར་གྱི་གནས་མི་སྐྱེས་འདིར་གྱུར་དོ། 95

འགྲོ་གསུམ་དྲི་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས། རབ་དུ་གསལ་མཛད་བཅོམ་ལྡན་འདས།
རྒྱལ་བས་དགེ་སློང་ནམས་ལ་ནི། སྨོན་ལམ་གདམས་ངག་དེ་སྐད་གསུངས། 96

ཞེས་པ་དགེ་བའི་དབང་པོས་བྲིས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་མི་སྐྱེས་ཀྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པའི་ཡལ་འདབ་སྟེ་དགུ་པའོ།།

रत्नैर्न्यस्तचन्द्रसूर्यभानराकं कीरणैरावणाभै-*
रम्लानाम्बरगन्धमाल्यशवलैः कल्पद्रुमाणां फलैः।
भक्तिप्रह्वशचीविलासचलना हेलोच्छसच्चामरं
तेनाभ्यर्चितमाकलय्य सुगतं लज्जानतोऽभून्नृपः ॥ ९४ ॥

इति बहुतरं भक्त्या शास्तुः फलं तदनङ्गनः
शुभपरिणतेः पुण्योदारः पुरा समवाप्तवान्।
विमलमनसस्तस्यैवासौ क्षणप्रणिधानतः
पर इव रविर्ज्योतिष्कोऽभूत् स एव पदाश्रितः ॥ ९५ ॥

इत्याह विमलज्ञानप्रकाशितजगत्त्रयः।
प्रणिधानोपदेशाय भिक्षूणां भगवान् जिनः ॥ ९६ ॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां ज्योतिष्कावदानं नाम नवमः पल्लवः ॥

---

* This line was lost. It was replaced by Hdar Lochâva.

Chapter X.

ཡལ་འདབ་བཅུ་པ།

མཛེས་དགའ་བོའི་རྟོགས་བརྗོད།

གང་ཞིག་མཆིས་ག་ཞིན་བྱམས་པའི་བློ་ཡིས་དགེ་བའི་སྐད་དུ་ནི།
སྲིད་པའི་འཇིག་རྟེན་སྐྱེས་བུ་རྣམས་ཀྱིས་མཆོད་དུ་རྗེས་འཛིན་དག།
འབད་པས་མཛད་པ་དེ་དག་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྙིང་རྗེ་དང་།
རྗེས་སུ་བརྩེ་བས་ཉེ་བར་གནས་པའི་ལེགས་ལྡན་སུ་ཞིགས་ལགས། 1

སེར་སྐྱའི་གཞི་ལ་ནྱ་གྲོ་དྷའི། ཀུན་དགའ་ར་ར་བཞུགས་བཅོམ་ལྡན་འདས།
བསྡུ་ཕྱིར་ཤཱཀྱའི་རྒྱལ་པོའི་བུ། དགའ་བོ་སོང་བར་གྱུར་དེ་སྐོན། 2

ངེས་འབྱུང་གདམ་དང་གྲོས་དག་གིས། གདམ་མཐར་མདུན་ན་གནས་པ་ལ།
རབ་དུ་བྱུང་བ་མཛོད་ཅིག་ཅེས། བཅོམ་ལྡན་དགྱེས་པས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། 3

དེ་ཡི་དྲིན་ལ་མངོན་དགའ་ནས། དགའ་བོས་དེ་ལ་མན་གསོལ་པ།
བཅོམ་ལྡན་བསོད་ནམས་འཐོབ་མེད་ཀྱང་། རབ་བྱུང་བདག་ནི་མངོན་མི་འདོད། 4

ཁྱོད་ཀྱི་ཉེ་གནས་སུ་གྱུར་ནས། ཡོ་བྱད་ཅི་ལྟར་བཞེད་ཀུན་གྱིས།
རེ་ཞིག་དགེ་སློང་དགེ་འདུན་ལ། གུས་པས་བདག་ནི་རིམ་གྲོ་བགྱིའོ། 5

दशमः पल्लवः ।

सुन्दरीनन्दावदानम् ।

ते केऽपि सत्त्वहितसन्निहितानुकम्पा
भव्या भवन्ति भुवने भवभीतिभाजाम् ।
वात्सल्यपेशलधियः कुशलाय पुंसाम्
कुर्व्वन्ति ये वरमनुग्रहमाग्रहेण ॥ १ ॥

न्यग्रोधारामनिरतं द्रष्टुं कपिलवास्तुनि ।
भगवन्तं ययौ नन्दः शाक्यराजसुतः पुरा ॥ २ ॥

नैष्क्रम्यदेशनामन्त्रकथान्ते स पुरस्थितम् ।
उवाच भगवान् प्रीत्या प्रव्रज्या गृह्यतामिति ॥ ३ ॥

प्रसाद्याभिनिवेद्यास्य तं नन्दः प्रत्यभाषत ।
भगवन् पुण्यलाभापि प्रव्रज्याभिमता न मे ॥ ४ ॥

सर्व्वोपस्थायको भूत्वा भिक्षुसङ्घं यथेप्सितैः ।
सर्व्वोपकरणैस्तावत् भैक्ष्यं परिचराम्यहम् ॥ ५ ॥

འདི་བརྗོད་རིན་ཅེན་ཅོད་པན་གྱིས། དེ་ཡི་ཞབས་པད་ལ་རེག་ནས།
རྒྱལ་པོའི་བུ་ནི་བཙུན་མོ་ལ། ཆགས་པས་རང་གི་ཁྱིམ་དུ་སོང་། 6

དེ་ནི་མཛེས་མ་ཡིད་འོང་མ། དགའ་ཞིང་མཛེས་དང་ཡང་དག་ལྡན།
ཡུད་ཙམ་འབྲལ་བར་མི་བཟོད་པས། སྐྱེ་ཚལ་མཆོག་ཏུ་ཉམས་པར་རོལ། 7

དེ་ནས་ནམ་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས། ཡོན་དན་ལྡན་དགྲེས་བཅོམ་ལྡན་འདས།
དགེ་སློང་ཚོགས་དང་བཅས་པ་དག། དགའ་བོའི་ཁྱིམ་དུ་རང་ཉིད་གཤེགས། 8

ཀུན་དགའི་བཞིན་ལྡན་དགའ་བོ་ཡིས། དེ་ཡི་ཞབས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ཞིང་།
ཆེར་འོས་སྟན་ལ་བཞུགས་དེ་ལ། མཆོད་པ་བྱས་ནས་རིམ་གྲོ་བསྐྱེད། 9

གང་ཞིག་བཅོམ་ལྡན་རང་ཉིད་ཀྱིས། གཟིགས་པས་རྗེས་སུ་བཟུང་བྱས་པ།
འདི་འདྲ་བསོད་ནམས་སྒྱུ་གྲུ་ཉམས། གང་ཞིག་ཡོངས་སུ་སྨིན་པའི་འབྲས། 10

བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཉམས་དྲན་ནས། ཐོས་པ་དང་ནི་མཐོང་གྱུར་པ།
འདི་དེ་དགེ་བའི་འཁྲི་ཤིང་གི། འབྲས་བུ་ཆེན་པོ་དག་གི་རྒྱུན། 11

ཁྱོད་ཀྱི་སྣང་བ་བྱམས་པ་ནི། ཆེན་པོར་གྱུར་པ་འདི་མཐོང་ནས།
སྙིང་གི་རྒྱ་སྐྱེས་ཀྱིས་པའི་དཔལ། སུ་ཞིག་གིས་ནི་མི་བསྐྱེད་འགྱུར། 12

བདག་ཉིད་ཆེ་ཉམས་མཐོང་བ་ནི། སྨིན་པ་བས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་དགའ།
བསོད་ནམས་པས་ཀྱང་འབྲས་བུ་ཆེ། སྤྱོད་བཟང་བས་ཀྱང་བསྔགས་པར་འོས། 13

इत्युक्त्वा रत्नमुकुटैः स्पृष्टतत्पादपङ्कजः ।
राजपुत्त्रः स्वभवनं ययौ जायासमुत्सुकः ॥ ६ ॥

स सुन्दरीं समासाद्य दयितां रतिसुन्दरीम् ।
विजहार वरोद्यानं मुहूर्त्तविरहासहः ॥ ७ ॥

ततः कदाचिद् भगवान् प्रकृत्यैव गुणिप्रियः ।
स्वयं नन्दस्य भवनं भिक्षुसङ्घैः सहाययौ ॥ ८ ॥

सानन्दवदनः कृत्वा नन्दस्तत्पादवन्दनाम् ।
तं महार्हासनासीनं पूजयित्वा व्यजिज्ञपत् ॥ ९ ॥

केषां पुण्यप्ररोहाणां परिपाकोऽयमीदृशः ।
कृतोऽयं यद् भगवता दर्शनानुग्रहः स्वयम् ॥ १० ।

स्मरणं श्रवणं वापि दर्शनं वा महात्मनाम् ।
सेयं कुशलवल्लीनां महती फलसन्ततिः ॥ ११ ॥

अस्य मैत्रस्य महतस्तदालोकस्य दर्शनात् ।
हृदयस्य विकाशश्रीः कस्य नाम न जायते ॥ १२ ॥

दानादपि प्रियतरं पुण्यादपि महाफलम् ।
सदाचारादपि श्लाघ्यं महतां किल दर्शनम् ॥ १३ ॥

དེ་སྐད་བརྗོད་དེའི་གུས་པ་དང༌། མཛའ་ཞིང་བྱམས་པ་ཉིད་དག་དང༌།
སྔོན་དུ་མཆོད་ལ་མངོན་དགྱེས་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ནི་གཤེགས་པར་བཙོན། 14

དགའ་བོ་དེ་ཡི་རྗེས་འབྲང་བ། རང་གི་གསེར་གྱི་སྣོད་དུ་ནི།
མཆོག་གི་ཉེར་སྤྱད་དངར་པོ་དག། རང་གི་བསམ་པ་བཞིན་དུ་བླངས། 15

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་རྗེས་བཞིན་དུ། གུས་པས་བདག་པོ་བགྲོད་མཐོང་ནས།
འབྲལ་བ་མི་བཟོད་མཛེས་མ་ཡིས། ཟུར་མིག་གིས་ནི་ངེས་པར་བལྟས། 16

བླ་མ་ཉམས་མདུན་མིག་གི་འགྲོས་ནི་དྲང་ཞིང་རབ་དུ་གཡོ་བ་དག།
ཡངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཟུར་མིག་རབ་མཛེས་ཅུང་ཟད་བྱེ་བས་མཛེས་པའི་མཆོག།
བལྟ་བྱ་བལྟས་ནས་གང་ཞིག་སྐད་ཅིག་དུ་གྱུར་དེ་ཕྱིར་ལྷག་པར་ནི།
འགྲོ་བར་མི་བྱ་མགོན་པོ་ཞེས་ནི་ཐུབ་པ་ཚིག་མེད་གསུངས་པ་བཞིན། 17

མཛའ་མོ་ཤུགས་རིང་ལྡན་པ་ལ། དགའ་བོ་བཞིན་ནི་ཕྱིར་ཕྱོགས་ནས།
བདག་ནི་རིང་པོ་མི་ཐོགས་པར། འོང་པ་འདི་ཉིད་ཅེས་རབ་སྨྲས། 18

དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་རང་ཉིད་ཀྱི། གནས་སུ་བྱོན་ལ་ཐལ་སྦྱར་ནས།
རེ་ཞིག་རང་ཁྱིམ་མཆིའོ་ཞེས། འབྲལ་བ་བཟོད་པ་མེད་པས་སྨྲས། 19

དེ་ནས་ཁྲིར་བཞུགས་བཅོམ་ལྡན་གྱི། མདུན་དུ་རབ་དུ་བདུད་དེ་ལ།
འཇོམ་དང་བཅས་གསུངས་ད་ལྟ་ཉིད། གྱུར་བར་འགྲོ་བ་འདི་ཅི་ཞིག། 20

इति तस्य ब्रुवाणस्य भक्तिप्रणयपेशलम् ।
अभिनन्द्य पुरः पूजां भगवान् गन्तुमुद्ययौ ॥ १४ ॥

अनुवव्राज तं नन्दः स्वच्छे कनकभाजने ।
वरोपचारमादाय मधुरं स्वमिवाशयम् ॥ १५ ॥

पश्चाद् व्रजन्तमालोक्य भक्त्या भगवतः पथि ।
निरैक्षत कटाक्षेण सुन्दरी विरहासहा ॥ १६ ॥

गुरूणामग्रे सा सरलतरलालोचनगतिम्
विहायैव चासाञ्चितमुकुलिताक्षी प्रियतमा ।
निरीक्ष्यालक्ष्यं यत् क्षणमवनताभूत्तदधिकम्
न गन्तव्यं नाथेत्यवददिव मौनादवचनम् ॥ १७ ॥

नन्दः प्रणयिणीं दृष्ट्वा सोच्छ्वासं चलिताननाम् ।
अयमागत एवाहमचिरादित्यभाषत ॥ १८ ॥

ततः स्वमाश्रमं प्राप्तं भगवन्तं कृताञ्जलिः ।
व्रजामि स्वगृहन्तावदित्याह विरहासहः ॥ १९ ॥

ततस्तमासनासीनः प्रणतं भगवान् पुरः ।
उवाच सस्मितं केयं गमने सम्प्रति त्वरा ॥ २० ॥

སྤྲུལ་གྱི་རོ་ལ་གཅགས་པ་ཡི། ཀུན་སྨོངས་ཀྱིས་གཟིར་སེམས་ལྡན་རྣམས།
ཀྱེ་མ་ཁྲིམ་གྱི་བདེ་ཉིད་ལ། ཡིད་འབྱུང་ལས་ནི་ཕྱིར་ཕྱོགས་བློ། 21

ཚེ་ཡི་རྒྱུན་ནི་ཡོན་དན་དེ། ཡོན་དན་རྒྱུན་ནི་དབེན་པའོ།
འདི་ཡི་རྒྱུན་ནི་རབ་ཞི་སྟེ། ཞི་བའི་རྒྱུན་ནི་ཆགས་བྲལ་ལོ། 22

སྙིང་སྡུག་སེམས་ལ་བཀོད་པའི་ཀླུན་པོ་དེ་དང་བཟོད་དཀའི་ཟུང་ཚུའི་དུས་བུ་སྟེ།
བློ་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ནི་རྣམ་པར་དཔྱད་ཚེ་ཚེ་ནི་འབྲས་བྲལ་ཉིད་དུ་བརྩིས།
གང་ཡིད་ཕྱུགས་བཞིན་ཆགས་བྲལ་དབེན་པ་ཡིས་སྟོང་མཚན་ཉིད་མེད་པ་རྣམས་
དག་གིས།
སྐད་ཅིག་འདི་དག་འོང་དང་འགྲོ་བ་ཡང་ནི་འཁོར་ལོའི་རྩ་ཁྲུད་གཡོ་བ་བཞིན། 23

སྙིང་སྟོབས་ལྡན་པའི་བསོད་ནམས་བློ་ལྡན་གྱིས་ཐོས་རིག་བྱེད་ལྡན་པའི་ཚུལ་
ཁྲིམས་དང་།
སྐལ་ལྡན་དག་གི་ཐམས་ཅད་ཞི་ལྡན་རྣམས་ཀྱི་བདེ་བ་འགྱུར་ཡང་རྙེད་དཀའི་མིན།
མཐའ་དག་དངོས་པོའི་རྟེན་གྱུར་ཚེ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཆུང་བའི་ཆ་ཡང་རྙེད་དཀའ་སྟེ།
འབྲས་མེད་ཉིད་ཀྱིས་གང་གིས་ཟད་འགྱུར་སྒྱུ་ངན་འོས་པ་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། 24

སྤྲུལ་གྱི་རྒྱ་གཏེར་གཡོན་མའི་གློང་འཁྲིལ་འཛེ་སྐེག་རྒྱ་ཡིས་གང་གྱུར་པ།
རྟོགས་པ་མི་བཟད་རྒྱ་སྲིན་རབ་ལངས་མཚན་མ་འཁྲུགས་པ་རབ་བསྐྱེད་ཅིང་།
ལྷག་པར་འབྲལ་བའི་དུ་གདོང་མེ་ནི་རབ་འབར་དྲག་ཏུ་གནས་པ་ལ།
སྐྱེས་བུ་རྣམས་ནི་སྒྲོལ་ལམ་ཆགས་བྲལ་དྲག་པོ་ཁོ་ན་བསྟམས་པའི་སྟེགས། 25

विषयास्वादसौहार्द-सम्मोहार्द्दितचेतसाम्।
अहो गृहसुखेष्वेव निर्वेदविमुखा मतिः॥ २१॥

गुणाभरणमेवायुर्विवेकाभरणो गुणः।
प्रशमाभरणश्चासौ वैराग्याभरणः शमः॥ २२॥

तज्जाद्यं तदसह्यशल्यशलकं न्यस्तं सुहृच्चेतसि
प्राज्ञैस्तद्गणितं विचारसमयैर्वैफल्यमेवायुषः।
यद्वैराग्यविवेकशून्यमनसामेते पशूनां यथा
यान्त्यायान्ति च चक्रनेमिचलनैर्निर्लक्षणानां क्षणाः॥ २३॥

पुण्यं सत्त्ववतां श्रुतम्मतिमतां शीलञ्च विद्यावताम्
सर्व्वं भाग्यवतां सुखं शमवतां नैव क्वचित् दुर्लभम्।
दुष्प्रापस्तु समस्तवस्तुवसतेः स्वल्पांशकोऽप्यायुषः
तद्यस्य क्षयमेति निष्फलतया शोच्याय तस्मै नमः॥ २४॥

वामावर्त्ते विषयजलधौ पूर्णलावण्यसारे
दर्पोत्सर्पद्विषममकराक्रोड्गवक्षोभमाणे।
नित्यासन्नप्रबलविरह-प्रज्वलद्दाड़वाग्नौ
पुंसां सेतुस्तरणशरणे तीव्रवैराग्यमेव॥ २५॥

དེ་སླད་རབ་བྱུང་གཟུང་བར་མཛོད། །རྒྱལ་པོའི་སྲས་ནི་དབང་པོ་ཐུལ།
སྲད་མེད་བདེ་དང་དཔལ་འབྱོར་འདི། མྱུར་དུ་ཡང་དག་འགྲོགས་པ་བཞིན། 26

དགེ་བ་ཉིད་སླད་ཚངས་པ་ཡི། སྤྱོད་པ་ཡོངས་སུ་བཟུང་བར་མཛོད།
འཁོར་བ་སྙིང་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར། གདོན་ངན་འདི་ནི་གཏང་བར་མཛོད། 27

བཅོམ་ལྡན་གསུང་ནི་སྙིང་རྗེ་ཡིས། བགྱིད་པ་འདི་སྐད་ཐོས་གྱུར་ནས།
དོན་གཉེར་མཆོད་འོས་ཀྱིས་གདམས་པའི། དཀའ་ཐོས་དེ་ལ་ལན་གསོལ་པ། 28

དོག་ཏུ་ཁྱོད་ཉིད་བསྙེན་པ་ཉིད། བཅོམ་ལྡན་བདག་གི་རབ་བྱུང་ཡིན།
དགེ་སློང་དགེ་འདུན་རིམ་གྲོར་ནི། འོས་པའི་ཁྲིམས་ལ་མཆོག་ཏུ་གུས། 29

དེ་སྐད་སྨྲས་ནས་བཅོམ་ལྡན་གསུང་། བསྒོམ་བྱའི་དབང་ཕྱུག་མིན་པ་དང་།
དཀའ་མ་ལ་དགོས་དྲང་པས་འདིའི། བསམ་པ་ཁྲིགས་ལ་ཕྱུང་མོ་ཕྱུག། 30

ཡང་དང་ཡང་དུ་བཅོམ་ལྡན་གྱིས། འདི་ལ་བརྟུལ་ཞུགས་ཉེར་བསྟན་མཛད།
ཕན་པར་བརྩོན་པའི་དམ་པ་རྣམས། མི་འོས་པ་ཉིད་མ་བསམ་མོ། 31

དབང་པོ་མ་ཐུལ་དཀའ་བ་ནི། གང་ཚེ་རབ་བྱུང་མི་འདོད་པ།
དེ་ཚེ་དེ་ཡིས་ལུས་ལ་དེ། བཅོམ་ལྡན་གསུང་གིས་རང་ཉིད་ལྷུང་། 32

དེར་ནི་དེ་ཚེ་ངུར་སྨྲིག་གོས། མགོ་ཟླུམ་ལག་ན་ལྷུང་བཟེད་ཅན།
སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་མཚན་རྣམས་ཀྱིས། གསེར་གྱི་འོད་ཟེར་ལྟ་བུར་མཛེས། 33

तस्मात् गृहाण प्रव्रज्यां राजपुत्त्र जितेन्द्रियः।
एताः स्त्रिय इव क्षिप्रं समागमसुखाः श्रियः ॥ २६ ॥

क्रियतां कुशलायैव ब्रह्मचर्य्यपरिग्रहः।
त्यज्यतामेष निःसारगृहसंसारदुर्ग्रहः ॥ २७ ॥

इति श्रुत्वा भगवतः करुणाभरणं वचः।
प्रत्यभाषत तं नन्दः पूर्व्वप्रणययन्त्रितः ॥ २८ ॥

सदा भवदुपायैव प्रव्रज्या भगवन् मम।
भिक्षुसङ्घोपकारार्थे गृह एवादरः परम् ॥ २९ ॥

इत्युक्त्वा भगवद्वाक्यमतिक्रान्तुमनीश्वरः।
कृष्यमाणः प्रियाप्रेम्णा सोऽभूद्दोलाकुलाशयः ॥ ३० ॥

पुनः पुनश्चकारास्य भगवान् व्रतदेशनाम्।
उपकारोद्यताः सन्तश्चिन्तयन्ति न योग्यताम् ॥ ३१ ॥

यदा नेच्छति नन्दस्तां प्रव्रज्यामजितेन्द्रियः।
तदास्य भगवद्वाक्यमपतद्वपुषि स्वयम् ॥ ३२ ॥

नन्दः काषायावरणः पात्रपाणिः स तत्क्षणम्।
बभौ चामीकररुचिर्महापुरुषलक्षणैः ॥ ३३ ॥

དགོན་པ་པ་དང་བསོད་སྙོམས་པར། རྒྱལ་བའི་བཀའ་ཡིས་དེར་གྱུར་ཏོ།
ཁྱིམ་ལས་ཁྱིམ་ནི་མེད་ཉིད་དང་། ཕྱུག་དང་ཁྲོད་པ་ཉིད་དུ་གྱུར། 34

དེ་ནི་རབ་ཏུ་བྱུང་གྱུར་ཀྱང་། སྙིང་ལ་ཡང་དག་གཙགས་པ་ཡིས།
སྤྲོ་བསངས་དགའ་མ་ཏོག་ཏུ་འཛིན། ཟླ་བའི་མཚན་མ་མཛེས་པ་བཞིན། 35

གང་ཡང་སེམས་ཀྱི་ཆགས་པ་དག། བཀྲུས་ཀྱང་འདུག་པ་མིན་པ་གང་།
ལམ་ནི་གང་ནས་ལམ་དུ་ཞུགས། ཤེལ་གྱི་བཞིན་དུ་མི་ཤེས་སོ། 36

བྲལ་བས་སྐྱ་བོར་གྱུར་པའི་འོད། ཆོས་གོས་དམར་པོ་ཡང་དག་ཆགས།
དེ་ནི་ཕྲན་འཚམས་སྤྲིན་དུས་ཀྱིས། མཚན་པའི་ཟླ་བའི་དཔལ་འཕྲོག་གྱུར། 37

ནགས་ན་རྒྱུ་ཞིང་རོལ་བྱེད་ལ། རིད་ཅིང་འཛིན་པ་བཟོད་པ་དེ།
ལུས་མེད་སྐྱེ་བའི་རིག་བྱེད་ཀྱིས། མཛེས་མ་དག་ནི་བརྗེད་མ་གྱུར། 38

ཇོ་བའི་གཞི་ལ་བསྟད་ནས་ནི། ཡོངས་རྫོགས་ཟླ་བའི་བཞིན་རས་ཀྱི།
བཞིན་ལ་བསམ་གཏན་གཡོ་མེད་ཀྱི། ཡུན་རིང་དག་ཏུ་དེ་དེ་བསམས། 39

ཀྱི་མ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ནི། འབད་པས་རྗེས་བཟུང་འདི་དག་ཀྱང་།
ཆགས་པས་བྱིན་བརླབས་བདག་གི་སེམས། དྲི་མ་དང་བྲལ་ཉིད་མི་འགྱུར། 40

འཁོར་བའི་སྤྱོད་ཚུལ་ཐོས་གྱུར་ཅིང་། གྲོགས་མེད་བརྟུལ་ཞུགས་བསྟེན་མོད་ཀྱང་།
རི་དགས་གཞོན་ནུའི་མིག་ཅན་མ། བདག་གི་ཡིད་ལ་བརྗེད་པ་མེད། 41

स शासनाज्जिनस्याभूदारण्यपिण्डपाचिकः।
आकारादनगर्घ्यतां प्रयातः पांशुकूलिकः॥ ३४॥

प्रियामुवाह सततं श्यामां प्रव्रजितोऽपि सः।
शशाङ्क इव संव्यक्तां हृदये लाञ्छनच्छविम्॥ ३५॥

मनसः स्फटिकस्येव न विद्मः केन वर्त्मना।
रागः कोऽपि विशत्यन्तर्नापैति क्षालितोऽपि यः॥ ३६॥

विरहापाण्डुरुचिः संसक्तारुणचीवरः।
स संन्ध्याभ्रकलङ्कस्य जहार शशिनः श्रियम्॥ ३७॥

विचरन् विरहाक्षमः स विस्मृतधृतिर्वने।
जन्मविद्यामनङ्गस्य न विसस्मार सुन्दरीम्॥ ३८॥

सम्पूर्णचन्द्रवदनावदनध्याननिश्चलः।
अचिन्तयच्चिरं तत्तदुपविश्य शिलातले॥ ३९॥

अहो भगवताप्येष कृतो यत्नादनुग्रहः।
नायाति मम वैमल्यं रागाधिष्ठितचेतसः॥ ४०॥

श्रुतं संसारचरितं निःसङ्गव्रतमास्थितम्।
तथापि मृगशावाक्षीं न विस्मरति मे मनः॥ ४१॥

མཛེས་མའི་གུར་གུམ་གྱིས་རིག་ཚགས་པའི་སྐལ་བཟང་ལུས་ལ་ནོམ་སྤྲུར་ལེགས་པར་དགོས།

དེ་ཡི་ནུ་གྱིས་དཀྱིལ་འཁོར་རབ་དུ་ཉིད་པའི་ལག་པས་ལྷུང་བཟེད་ལེགས་པར་བཟུང་།

གང་ཞིག་བྱང་ཆུབ་གེགས་སུ་གྱུར་པ་དེ་ཡི་དམིགས་པའི་ཉིན་མཚན་བསམ་གཏན་ཅན།

བདག་གི་ཆགས་པ་དག་ནི་གལ་དེ་འཕེལ་ན་མཆོག་ཏུ་རིགས་པ་ཉིད་དུ་འཕེལ། 42

མཛེས་མ་སྐད་ཅིག་གིས་ནི་བ་དག་འོང་ཞེས།
སྔོན་ནི་དེ་ལ་དེ་ལྟར་འོང་བར་བརྗོད།
ཀྱི་མ་ཕྲད་པའི་བགེགས་གྱུར་བརྟུལ་ཞུགས་འདི།
བྱས་པ་མི་བཟོ་བདག་གིས་ཕྱིན་ས་བླངས། 43

གང་དེའི་རབ་ཏུ་འདར་ཞིང་གཡོ་བའི་ཚིག་གིས་འགྲོ་བར་མི་བྱ་ཞེས་སྨྲས་ཤིང་།

ལྷ་མའི་སྐྱེ་བོ་གནས་ཚོགང་ཞིག་ལྷུང་ཡབ་དོར་དེ་བྲུ་བ་ནས་ཀྱང་བཟུང་།

གང་ཞིག་ཀོང་པས་ས་ལ་འབྲི་ཞིང་མཐོང་བ་མིན་ཡང་བདག་ལ་བཟུར་མིག་མཆོན།

དགག་པ་མཆོག་ཏུ་མཛེས་པའི་རིམ་པ་དེ་ཡིས་བདག་གི་ཡིད་ནི་དེ་ཡིས་བསླུམས། 44

བདག་བྲལ་རི་དགས་མིག་ཅན་དེ། འཇུག་ངོགས་དྲུར་པ་མོ་བཞིན་དུ།
བ་གམ་ཅན་ན་སྨྲ་ངན་དག། སྐྲོག་ཅིང་མི་ཉལ་ཡོད་དམ་སྨྲ། 45

कान्ताकुङ्कुमलग्नरागसुभगे गात्रे कृतं चीवरं
तत्पीनस्तनमण्डलप्रणयिना पात्रं धृतं पाणिना ।
रागोऽयं मम वर्द्धतेऽस्य यदिवान्यस्येव वृद्धिः परम्
यद्बोधिव्यवधानभूतमनिशं ध्यानं तदालम्बनम् ॥ ४२ ॥

क्षणेन मां प्राप्तमवेहि मुग्धे
तामेवमुक्त्वा गमने पुरस्तात् ।
अहो मया दर्शनविघ्नभूतम्
पश्चात् कृतघ्नव्रतमेतदात्तम् ॥ ४३ ॥

नो गन्तव्यमिति प्रकम्पतरला वाक्यं यदूचे न सा
सन्त्यज्य व्यजनं स्थिते गुरुजने जग्राह पाण्यञ्चलम् ।
यत्पादेन लिखन्त्यपि क्षितितलं मामैक्षतालक्षिता
तेनात्यन्तनिषेधमुग्धविधिना बद्धन्तया मे मनः ॥ ४४ ॥

मद्वियुक्ता न सा नूनं शेते शोकप्रलापिनी ।
पुलिने चक्रवाकीव हर्म्ये हरिणलोचना ॥ ४५ ॥

ཀྱི་རྡུར་དགའ་མ་གཡོ་ཅན་གྱིས། འབའ་ཞིག་པ་བཞིན་བདེན་པ་བདང་།
ཁྱོད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཚོམ་ཀུན་ངས། ཛྙོན་གྱི་བརྡུལ་ཞུགས་འདི་ལ་བརྟེན། 46

རེ་ཞིག་བརྡུལ་ཞུགས་འདི་བདང་ནས། མཛེས་མའི་གན་དུ་འགྲོ་བར་བྱ།
གང་ཕྱིར་ཆགས་པའི་མེས་གདུངས་པའི། དཀའ་ཐུབ་གདུང་བ་བཟོད་པར་དཀའ། 47

སྡིག་ཅན་ཡུན་རིང་ནས་འོངས་པ། བདག་མཐོང་གྱུལ་པོའི་བུ་མོ་དེ།
གསར་དུ་སྐྱེས་པའི་ཁྲི་བ་ཡིས། ཅི་བྱེད་པར་འགྱུར་ཡོངས་མི་ཤེས། 48

མཛའ་ལ་ཆགས་པའི་རོལ་གྱི་ཆ། གཞོན་ཅིང་དགའ་མེད་བཟོད་དགའ་བ།
ངེས་པར་ཀློག་པ་དཀའ་བ་ཉིད། ཀུན་དུ་ནོམ་འགྱུར་ཉིད་ཀྱིས་བསླད། 49

གང་གི་དུས་ན་བཅོམ་ལྡན་གྱིས། ནགས་འདི་བདང་བར་མཐོང་གྱུར་པ།
དེ་ཚེ་ཁོ་ན་བདག་ཁྱིམ་དུ། འགྲོ་བར་བྱ་ཞེས་འདི་ངེས་སོ། 50

ད་ནི་དགའ་བའི་དམིགས་རྟེན་དུ། རྗོ་ཡི་གླིགས་བུ་འདི་ཉིད་ལ།
རི་ཡི་ཁམས་ནི་ཡིད་འོང་གི། ཟླ་བཞིན་མ་དེ་བདག་གིས་བྲིས། 51

ཡང་ན་གང་གིས་མཛེས་སྡུག་ཐྲིགས། བདུད་རྩིའི་ཨུ་ཏྤལ་ཟླ་བ་འདྲ།
མཛེས་མ་དེ་ནི་རི་མོ་ཡི། ཡུལ་དུ་ཇི་ལྟར་འགྲོ་བར་འགྱུར། 52

ཡིད་འཕྲོག་རི་དགས་མིག་ནི་བྲུང་བ་གཡོ་བས་ཁྲབ་པའི་ཨུ་ཏྤལ་འཁྲིལ་བ་བཞིན།
འཛོ་སྐྲེས་ཆུ་གཏེར་འགྲམ་དུ་བྱུ་རུའི་ནགས་ལྟར་མཆུ་ནི་བིམ་པའི་འོད་རབ་གསལ།
གང་ཡང་ཁ་ཡི་འོད་དེ་སྐྱོན་མེད་བདུད་རྩིའི་ཟེར་གྱི་དོན་མཐུན་དག་གི་ལམ།
མཛེས་མ་ལུས་ནི་ངོ་མཚར་སྙིང་པོ་རི་མོའི་ལམ་དུ་ཇི་ལྟར་འགྲོ་བར་འགྱུར། 53

हा प्रिये त्यक्तसत्येन कितवेनेव केवलम् ।
श्रितं तच्चित्तचौरेण मिथ्याव्रतमिदं मया ॥ ४६ ॥

त्यक्त्वा व्रतमिदं तावद् गच्छामि दयितान्तिकम् ।
अनुरागाग्नितप्तानां तपस्तापो हि दुःसहः ॥ ४७ ॥

राजपुत्री चिरायातं नृशंसमवलोक्य मां ।
मन्युना नवलग्नेन न जाने किं करिष्यति ॥ ४८ ॥

न सर्व्वत्र विकाराय निकारः प्रेमदुःसहः ।
दुर्निवारो भवत्येव स्नेहलीनो रजःकणः ॥ ४९ ॥

यस्मिन् क्षणे भगवता पश्यामि रहितं वनम् ।
मया तदैव गन्तव्यं गृहमित्येष निश्चयः ॥ ५० ॥

अस्मिन्नेव शिलापट्टे रुचिरैर्गिरिधातुभिः ।
लिखामि तां शशिमुखीं सम्प्राप्यालम्बनं धृतेः ॥ ५१ ॥

अथवा कथमालेख्यविषयं याति सा प्रिया ।
सौन्दर्य्यविन्दवो यस्याः सुधाकुवलयेन्दवः ॥ ५२ ॥

दृष्टिर्मुग्धकुरङ्गसञ्चलदलिव्याप्तोत्पलोद्वर्त्तिनी-
लावण्योदधिकूलविद्रुमवनं विम्बाधराग्रत्विषः ।
निर्द्दोषामृतरश्मिसार्थशरणिः सा कापि वक्त्रद्युतिः
सौन्दर्य्यं कथमेति चित्रपदवीमाश्चर्य्यसारं वपुः ॥ ५३ ॥

འདི་བསམས་དེ་ཡིས་རྗེ་གཞི་ལ། མཆི་མས་བཀྲུས་ཞིང་འདར་བ་ཡིས།
འཁྲུགས་པའི་སོར་མོས་ཇི་ལྟར་ཡང་། མཛེས་མ་དག་ནི་དལ་བུས་བྲིས། 54

དེ་ཡིས་རྟོག་པས་གསལ་བྱས་པའི། གཟུགས་བརྙན་ལྟ་བུ་ལ་བརྟེན་པར།
སྔོན་དུ་བྲིས་ནས་མཛེས་མ་ལ། མཆི་མས་འཛེར་འཛེར་སྐད་དུ་སྨྲས། 55

མིག་གཉིས་མ་ལུས་བདེ་བའི་ཚད་རྒྱུན་སྟོན་ཀའི་ཟླ་བའི་བཞིན་རས་ཅན།
མཛེས་མ་བདག་གིས་བྲིས་དེ་མིག་ཆུས་གྱིས་པས་སྐད་ཅིག་ཀྱང་མ་མཐོང་།
གཟུར་ཅན་མ་དང་བྲལ་ལ་ལྟོས་མེད་བརྟུལ་ཞུགས་ལྡན་པ་བདག་ལ་ནི།
སྡིག་ལས་ཅི་ཡང་གདུང་བ་རབ་བསྐྱེད་དམོན་པ་ཟླུག་པ་མ་ཡིན་ནམ། 56

གྲུས་པའི་ཆུ་སྐྱེས་ནགས་ཀྱི་འོད་འདྲ་དགའ་བའི་མི་གིས་རྗེས་སུ་ཆར་པའི་ལུས།
དེ་ཡི་དུས་ན་ཉེ་བར་གྱུར་པའི་བར་ཆད་ཀྱིས་བསྐུན་ཁྲི་བ་ཡང་དག་ཐོང་།
ཀྭ་ཡེ་མཛེས་མ་བདག་ལ་རྟོག་ལན་བྱིན་ཅིག་མི་སྨྲ་བར་ནི་ཅི་ལ་འདུག།
བདེན་པར་བདག་ཀྱང་ཁྱོད་ལ་ཆགས་པའི་ཆོས་གོས་འདི་བསཾ་བརྟུལ་ཞུར་བརྟུལ་
བཞུར་སོ། 57

དེ་སྐད་སྨྲ་ཞིང་བུ་མེད་དག། བྲིས་པ་རིང་ནས་མཐོང་གྱུར་ནས།
ཁྲི་ལྡན་དགེ་སློང་རྣམས་ཀྱིས་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་མངོན་ཕྱོགས་སྨྲས། 58

བཅོམ་ལྡན་ཁྱེད་ཀྱིས་མ་དུལ་ལ། མཉེས་ག་ཞིན་འབད་ཞིག་པ་ཉིད་ལས།
རབ་ཏུ་བྱུང་བ་འདི་བྱིན་ཏེ། བྱི་ལ་མི་རྟོག་འཕྲེང་བ་བཞིན། 59

इति सञ्चिन्त्य स शनैरालिलेख शिलातले ।
सुन्दरीं मुखमुक्ताश्रु-स्नातकम्पाकुलाङ्गुलिः ॥ ५४ ॥

स सङ्कल्पसमुत्कीर्णां प्रतिबिम्बमिवाश्रिताम् ।
कृत्वा पुरः प्रियतमामूचेऽदर्वाष्पगद्गदः ॥ ५५ ॥

प्रियामालिख्याहं निखिलसुखदृष्टिं नयनयोः
न पश्याम्युद्वाष्पः क्षणमपि शरच्चन्द्रवदनाम् ।
अयं नूनं तन्वीविरहनिरपेक्षव्रतवतः
स्फुरत्तापः शापः किमपि मम पापादुपनतः ॥ ५६ ॥

फुल्लाम्भोजवनत्विषा [1]स्पृहावशासक्ताश्रुतायं वपु-
स्तत्कालोपगतान्तरायजनितः कोपः समुत्सृज्यताम् ।
हंहो सुन्दरि देहि मे प्रतिवचः किं मौनमालम्बसे
सत्यं त्वन्मयरागचीवरमिदं चित्तव्रतं मे व्रतम् ॥ ५७ ॥

इति ब्रुवाणं तं दृष्ट्वा दूरादालिखितञ्च तत् ।
सासूया भिक्षवोऽभ्येत्य भगवन्तं बभाषिरे ॥ ५८ ॥

भगवन् दुर्विनीतस्य वात्सल्यादेव केवलम् ।
शुनः कुसुममालेव प्रव्रज्येयं त्वयार्पिता ॥ ५९ ॥

---

१ Orig. स्पृहादग्रासक्तास्तूलायं वपुः ।

མཛེས་མ་བྲིས་ནས་དགའ་བོ་ནི། རྗོ་བའི་གཞི་ལ་དལ་བུ་ཡིས།
དེ་བརྗོད་བཟླས་པ་ལ་ཆགས་ཤིང་། བསམ་གཏན་ལ་ནི་དམིགས་པར་འགྱུར། 60

དེ་དག་ཐོས་ནས་བཅོམ་ལྡན་གྱིས། དགའ་མ་བྲལ་བའི་སྨོངས་གྱུར་པའི།
དགའ་བོ་ནགས་ནས་བོས་ནས་ནི། འདི་དག་ཅི་ཞེས་རབ་ཏུ་བྲིས། 61

དེ་སྐབས་བཅོམ་ལྡན་བདེན་པར་ནི། མཆོག་ཏུ་མཛེས་མ་ལ་ཆགས་བདག།
དགེ་སློང་རྣམས་ནི་འདོད་གྱུར་ཀྱང་། ནགས་ཚལ་འདི་ལ་བློ་མི་དགའ། 62

དེ་སྐད་དགའ་བོའི་ཚིག་ཐོས་ནས། ཞལ་གྱི་ཟླ་བའི་འོད་ཟེར་གྱིས།
འདོད་ཆགས་ཆུ་སྐྱེས་འཛུམ་པ་བཞིན། བཅོམ་ལྡན་གྱོལ་བས་དེ་ལ་གསུངས། 63

ཀུན་ཏུ་ཆགས་ལས་མི་རིགས་བློ། དམ་པ་ཁྱོད་ཀྱི་རིགས་མ་ཡིན།
དགེ་ལ་མངོན་པར་དགའ་རྣམས་ཀྱིས། སེམས་ནི་བགེགས་རྣམས་ཀྱིས་མི་ཁེགས། 64

ལོངས་སྤྱོད་ཙྭ་ཡི་གཟེགས་མ་དང་མཚུངས་བདང་ལ་མངོན་སྤྱོར་རེ་ཊ་པ་འདི་ནི་གང་།
སྐད་ཅིག་བདེ་བའི་ཆ་ཡི་རོ་མྱོང་ཚོགས་དང་འགྲོ་པ་སྨད་འོས་འདི་ནི་གང་།
ཆགས་བས་ལོང་བ་རྣམས་ནི་གང་དུ་འཕྲལ་ལ་ལྟུང་བྱེད་བཟོད་དཀའ་གྱུར་པ་ཡི།
བསྐལ་དཀའ་བདུད་ཀྱི་ལམ་འདི་རིགས་ཉིད་ཀྱིས་ནི་དགེ་བ་འཕྲོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན། 65

དེ་སྐད་དེ་ལ་ཆགས་བྲལ་དག། ཕུན་རིང་བསྟན་པར་མཛད་ནས་ནི།
འདུག་བྱ་ཞེས་བརྗོད་བཅོམ་ལྡན་རང་། རང་གི་བྱ་བའི་སླད་དུ་གཤེགས། 66

आलिख्य सुन्दरीमुखं नन्दः स्वैरं शिलातले।
तत्प्रलापजपासक्तो ध्यानालम्बनतां गतः॥ ६० ॥

एतदाकर्ण्य भगवान् नन्दमाहूय काननात्।
किमेतदिति पप्रच्छ प्रियाविरहमोहितम्॥ ६१ ॥

सोऽब्रवीद् भगवन् सत्यं कान्तासक्तस्य मे परम्।
भिक्षूणां सम्मतेऽप्यस्मिन् वने न रमते मतिः॥ ६२ ॥

इति नन्दवचः श्रुत्वा तमूचे भगवान् जिनः।
मीलयन्नेव वक्त्रेन्दुकान्त्या रागसरोरुहम्॥ ६३ ॥

साधो तावन्न युक्ता ते संरागानुगता मतिः[1]।
विघ्नैर्नाकृष्यते चेतः कल्याणाभिनिवेशिनाम्॥ ६४ ॥

क्वायं योगस्तनुतृणतुलात्यक्तभोगाभियोगः
क्वायं निन्द्यः क्षणसुखलवास्वादसम्वाद एषः।
जात्यैवायं हरति कुशलं दुस्तरो मारमार्गः
प्रेमान्धानां भवति सहसा दुःसहो योऽत्रजातः॥ ६५ ॥

इत्यस्य भगवान् कृत्वा चिरं वैराग्यदेशनाम्।
संस्थातव्यमिहेत्युक्त्वा स्वकृत्याय स्वयं ययौ॥ ६६ ॥

---

१ Orig. साधो भवनयुक्तो संरागादनुचितामतिः।

མཛེས་མ་ལྷ་ལ་ཆགས་པ་ཡི། དགའ་ལྡན་དགའ་བོའི་གནས་སྐབས་དེར།
འགྲོ་བར་འོས་པར་བསམས་ནས་ནི། རང་གི་ཁྱིམ་དུ་ཆས་པར་གྱུར། 67

གཙུག་ལག་ཁང་ནི་མང་པོ་ཡི། སྒོ་རྣམས་བཅད་པས་ཡུན་རིང་ན།
གྲོང་ཁྱེར་མདོན་ཕྱོགས་ལམ་དག་ནི། ཇི་ཞིག་ལྟར་སྟེས་ཐོབ་ནས་འགྲོ། 68

དེ་ནས་ཆགས་ལས་འགྲོ་བཟློན་དེ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བཅོམ་ལྡན་གྱིས།
མཁྱེན་ནས་མདོན་ཕྱོགས་བཀའ་སྩལ་པ། དགའ་བོ་མགྲོགས་པར་གང་དུ་འགྲོ། 69

དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་རེ་ཞིག་ནི། ནགས་ནི་བདག་ལ་དགའ་བ་མེད།
སེམས་ནི་ངལ་བསོས་མིན་ནམས་ཀྱིས། བྱ་བ་གང་ཡང་དགག་པ་མིན། 70

དཔལ་ནི་ངེ་ཡབ་བཞད་ལྡན་དེ་དང་ནོར་བུའི་རང་བཞིན་དགའ་བའི་བ་གཟ་
འཕྲེང་ལྡན་དེ།
ཨ་སྨྲའི་འཁྲི་ཤིང་རླུང་བཞོན་གྱིས་བསྐྱོད་སྐྱིད་ཚལ་གསར་པའི་ས་གཞི་
མཛེས་པ་དེ་དང་ནི།
མེ་ཏོག་མདའ་ཅན་གཞུ་ཡི་འཁྲི་ཤིང་གཟུགས་བཟང་ལྷོ་བ་ཕྲ་བའི་མཛེས་
མ་དེ་དག་ལ།
སྐྱེ་བ་གཞན་གྱི་བག་ཆགས་བཞིན་དུ་བདག་གི་ཡིད་ནི་ཆགས་ལས་ནམ་
པར་མི་གྲོལ་ལོ། 71

ཡིད་ནི་ཆགས་བཅས་ཁོ་ན་ཡིས། ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་བདག་གིས་སྤྱད།
བརྡུལ་ཞུགས་འཆིང་བའི་གཟེབ་དག་གིས། མཁའ་ལ་འགྲོ་བ་བསྡམས་པ་བཞིན། 72

तमेवावसरं नन्दः सञ्चिन्त्य गमनोचितम् ।
प्रतस्थे स्वगृहं हृष्टः सुन्दरीदर्शनोत्सुकः ॥ ६७ ॥

व्रजन् द्वारि पिधानाप्तैर्विहारैर्बहुभिश्चिरात् ।
नगराभिमुखं मार्गं स कथञ्चिदवाप्तवान् ॥ ६८ ॥

अथ विज्ञाय सर्व्वज्ञस्तं रागाद् गन्तुमुद्यतम् ।
उवाचाभ्येत्य भगवान् नन्द तूर्णं क्व गम्यते ॥ ६९ ॥

स जगाद वने तावत् भगवन् नास्ति मे रतिः ।
न ह्यविश्रान्तचित्तानां क्रिया काचित् प्रसीदति ॥ ७० ॥

सा श्रीश्यामरहासिनी मणिमयी सा रम्यहर्म्यावली
सा वालानिललोलचारुलतिका कान्ता नवोद्यानभूः ।
सा तन्वी कुसुमेषुकार्म्मुकलताश्यामोदरी सुन्दरी
नो जन्मान्तरवासना इव मनः सक्तं विमुञ्चन्ति मे ॥ ७१ ॥

सरागेणैव मनसा ब्रह्मचर्य्यं चराम्यहम् ।
व्रतपञ्जरवन्धेन विहङ्ग इव यन्त्रितः ॥ ७२ ॥

གོས་ནི་ཚོན་གྱིས་དམར་བ་ཡིས། འདོད་ཆགས་བྲལ་བ་ཉིད་མི་འགྱུར།
རབ་བྱུང་བཏང་ནས་བདག་འགྲོའོ། བདག་གི་དཀྱུལ་བ་ཟད་གྱུར་ཅིག། 73

དེ་སྐད་ལན་གཅིག་མིན་སྨྲ་ཞིང་། རང་གནས་འགྲོ་བར་བརྩོན་དེ་ལ།
ཐོག་ཅིང་རྗེས་བཟུང་བློ་གྲོས་ཀྱིས། བཅོམ་ལྡན་གྱིལ་བས་བཀའ་སྩལ་པ། 74

ཤེས་ལྡན་སྐྱེ་བོ་ཉིད་སྟེན་ལ། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོར་མི་འགྱུར་བཞིན།
དགའ་བ་ཐོས་པས་རྣམ་པར་གྲགས། སྨད་ཅིང་བསྨད་པ་མ་ཕྱེད་ཅིག། 75

རྣམ་པར་རིག་པས་སྐྱོན་བ་ཞིག་ཅིང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ལྡན་པ་མཁས་རྣམས་བློ།
སྙིང་པོ་མེད་པའི་བདེ་བ་ལ། ཆགས་པས་བྲ་མིན་ལ་མི་འཇུག། 76

མཆོག་ཏུ་སྨད་པའི་ཁང་པར་ནི། ངན་པའི་ལས་ལ་ཀུན་ཏུ་ཆགས།
ཀྱེ་ཆེན་འདོད་ཆགས་འཛིན་པ་ཁྱོད། ངོ་ཚ་སྐྱེ་བ་མིན་པ་ཏེ། 77

སྐྱེ་གནས་ལས་སྐྱེས་སྐྱེ་གནས་ཆགས། ནུ་མ་འཕྱངས་པ་ནུ་མ་ཉིད།
ཀྱེ་མ་ངོ་ཚ་མི་བྱེད་པ། སྐྱེ་བ་ཉིད་ལ་བརྣག་པར་འགྱུར། 78

རྟག་ཏུ་དམ་པའི་སྐྱེ་བོ་སྤངས། མ་ཡི་སྒྲོམ་ལ་ཆགས་གྱུར་པ།
སེམས་ནི་ཀུན་རྨོངས་ཀྱིས་བཅོམ་པའི། ཕྱུགས་རྣམས་ཉིད་ལ་མཐོང་བ་ཡིན། 79

བུད་མེད་སྐྱེས་པའི་ང་རྒྱལ་འདི། ཁྱོད་ཀྱིས་དགའ་དང་བྲལ་ནས་ཐོང་།
སྲིད་པའི་ཁང་བུར་ལག་འགྲོ་རྣམས། ལོངས་སྤྱོད་དང་བཅས་འཇིག་པ་ཐོང་། 80

त्यक्त्वा व्रजामि प्रव्रज्यामस्तु मे नरकोऽक्षयः ।
न वीतरागतामेति मञ्जिष्ठारक्तमंशुकम्[१] ॥ ७३ ॥

इति ब्रुवाणमसकृत् स्वपदं गन्तुमुद्यतम् ।
निवार्य्यानुग्रहधिया तमूचे भगवान् जिनः ॥ ७४ ॥

मा कृथा विप्लवं नन्द निन्दितं हि श्रुताश्रुतम् ।
विद्वज्जनोपदिष्टेन[२] यथायाति पृथक्जनः ॥ ७५ ॥

विवेकव्यस्तदोषाणां विदुषां शीलशालिनाम् ।
निःसारसुखलाभेन नाकार्य्ये धीः प्रवर्त्तते ॥ ७६ ॥

गाढ़रागगृहीतस्य जुगुप्सायतने परम् ।
जघन्यकर्म्मण्यासक्तिः किं लज्जाजनने न ते ॥ ७७ ॥

योनिजयोनिसंसक्ताः स्तनपस्तनमर्द्दिनः ।
अहो वत न लज्जन्ते जन्मन्येव लयं गताः ॥ ७८ ॥

सदा मज्जनवर्ज्जिता जननीजघनासक्तिः ।
सम्मोहाहृतचित्तानां पशूनामेव दृश्यते ॥ ७९ ॥

रामारमणमानोऽयं विरम्य त्यज्यतां त्वया ।
भोगैः सह भुजङ्गानां दृष्टो भवविषक्षयः ॥ ८० ॥

43 १ Orig. अंशुकः । २ Orig. तुष्टेन ।

སྒྲོམ་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་དག། སྲུ་ཡི་ཡིད་འབྱུང་སྐྱེད་མི་བསྐྱེད།
གང་གི་མཛུག་དུ་ཁྲི་ཚོམས་ཀྱང་། ངེས་པར་ཁ་ནི་ཕྱིར་ཕྱོགས་འགྱུར། 81

ཁྲིམ་གྲི་གྲུ་ལས་ནོམ་གྲོལ་ཁྲོད། དེ་ཉིད་དུ་མངོན་གྱུག་པ་ཅི།
གང་ཕྱིར་རི་དགས་ཐར་གྱུར་པ། སླར་ཡང་གྱུར་ནི་འཛུག་པ་མིན། 82

དེ་སྐད་བཅོམ་ལྡན་གྱིས་གསུངས་པའི། བཀའ་ཡིས་ངེས་པར་གདམས་པ་ཡི།
དགའ་བོ་མཛེས་མ་སེམས་བྱེད་ཅིང་། སླར་ཡང་གནས་སུ་རབ་དུ་ཞུགས། 83

དེ་ནས་ནམ་ཞིག་དགའ་བོ་ལ། གནས་ཁང་ཕྱུག་དང་བསྙོས་ནས་ནི།
སོང་བའི་རྗེས་འཛིན་ལ་བསྟེན་པའི། བཅོམ་ལྡན་སླར་ཡང་རབ་དུ་གཤེགས། 84

དེ་ཡི་བཀའ་ཡིས་གནས་ཁང་དག། སྤྱོད་ལ་རབ་ཞུགས་དགའ་བོ་ཡིས།
བསམས་པ་ལས་ནི་འདོད་ཆགས་བཞིན། ས་ལས་རྡུལ་ནམས་ཡོངས་མ་སོང་། 85

ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པའི་ཆུ་དག་ནི། ལེན་དུ་སོང་བར་གྱུར་པ་དེའི།
ཡང་ཡང་བཀང་ཞིང་རབ་བླངས་ཆེ། བུམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་གྱུར། 86

བགེགས་ནི་དེ་ཡིས་ཡིད་དག་ནི། ཤིན་དུ་སྐྱོ་ནས་འགྲོ་བའི་སྐད།
མཛེས་མ་བལྟ་བར་འདོད་པ་འདི། དགའ་བོས་བདང་ནས་རབ་དུ་སོང་། 87

དེ་ནས་རི་བ་བརྟེན་པ་ཡིས། འགྲོ་བ་དེ་ནི་ཀུན་མཁྱེན་གྱི།
ལྷ་ཡི་སྤྱན་གྱིས་མཁྱེན་གྱུར་ནས། འཕྲལ་ལ་མངོན་ཕྱོགས་བཀའ་སྩལ་པ། 88

जघन्या जनयत्येव न कस्य विरतिं रतिः।
यस्यां भवति पर्य्यन्तेष्वपि नैव[1] पराङ्मुखः॥ ८१ ॥

गृहजालविमुक्तस्त्वं किन्तचैवाभिधावसि।
न हि निर्गत्य सारङ्गः पुनर्विशति वागुराम्॥ ८२ ॥

इति वाक्याद् भगवतः शासनेन नियन्त्रितः।
चिन्तयन् सुन्दरीं नन्दः प्रविवेशाश्रमं पुनः॥ ८३ ॥

ततः कदाचिदादिश्य नन्दमाश्रममार्ज्जने।
आसनानुग्रहव्यग्रः प्रययौ भगवान् पुनः॥ ८४ ॥

तच्छासनात् प्रवृत्तस्य नन्दस्याश्रमशोधने।
नो भूतलादपययौ रजो राग इवाशयात्॥ ८५ ॥

तस्याहर्त्तुं गतस्याथ सलिलं पारभागिकम्।
मुहुः पूर्णसमुत्क्षिप्तः शून्य एवाभवद्घटः॥ ८६ ॥

तेन विघ्नेन गमने सुतरां खिन्नमानसः।
त्यक्त्वा तु प्रययौ नन्दः सुन्दरीदर्शनोत्सुकः॥ ८७ ॥

अथ विज्ञाय सर्व्वज्ञस्तं यान्तं दिव्यचक्षुषा।
बभाषे सहसाभ्येत्य स्तम्भमानमनोरथः॥ ८८ ॥

१ Orig. नाम।

ཀྱེ་མ་མཛའ་བའི་སྨུམ་གྱི་དྲི། སྟོད་དུ་སྦྱར་བས་ཚྭ་བྱེད་ཅིང་།
ཁྱོད་ཀྱི་ཆགས་པ་མཚན་མོའི་འོད། མར་མེ་བཞིན་དུ་ཞི་མི་འགྱུར། 89

གཡོན་མ་མཆོག་ཏུ་མངོན་འདོད་པས། ཅི་ཡང་ཁྱོད་སྙིང་ལ་ཆགས་འདི།
ད་དུང་ཡང་ནི་མི་འབྲལ་ཏེ། གང་ཞིག་རམ་གྱིས་ཚོན་བཞིན་ནོ། 90

ཆགས་པ་རབ་ཏུ་བརྩམས་པའི་ཚེ། དེ་དུས་འཛིགས་ཤིང་ལོང་བར་བྱེད།
ཡན་ལག་གཙོར་བགྲོད་རབ་ཞུགས་ཚེ། སྨད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཀུན་དུ་འཁྲུད། 91

ཡུལ་གྱི་ཉམས་མྱོང་དང་འགྲོགས་པ། སྡིག་པའི་གྲོགས་ལྷའི་དབང་པོ་ཡིས།
སྡུག་བསྔལ་བཟོད་དཀའ་འཁྲིལ་བ་ཡིས། དམྱལ་བར་མི་ཉམས་འཕེན་པར་བྱེད། 92

གྲོགས་ན་རིག་པའི་ཆ་ཡིས་ཀྱང་། ལྷག་པར་རབ་ཏུ་སྐྲོ་བར་བྱེད།
ཉ་དང་རི་ནི་རྒྱལ་པ་ཡིས། ཟླ་ང་རབ་ཏུ་ལྷང་བ་བཞིན། 93

དགེ་བའི་གྲོགས་ཀྱིས་རིག་སྒྱུར་པ། ཉམ་པ་ཀུན་ཏུ་དགེ་བ་འཛིན།
དགེ་བའི་དྲི་བཟང་གིས་ཁྱབ་བཞིན། གང་ཞིག་རི་ནི་ཆེན་པོར་བྱེད། 94

འདི་བརྗོད་དེ་ལ་བཅོམ་ལྡན་གྱིས། དམ་པ་དམ་པ་མིན་པའི་ལམ།
མངོན་དུ་རིག་པས་དྲི་བསྟན་ནས། གྲོགས་ནི་དེ་དག་བསྟན་པ་མཛད། 95

དེ་ནས་དགའ་བོ་བཅོམ་ལྡན་གྱིས། ཁྲིད་ནས་རི་ཡི་དབང་པོ་ནི།
སྤོས་ངད་ལྡང་བའི་རི་དགས་ཀྱི། རྩ་མའི་རྔང་ཡབ་གཡོབ་པར་གཤེགས། 96

पाचयोगेन ततस्य श्यामरक्तरुचेः परम् ।
अहो स्नेहकलङ्कस्ते दीपस्येव न शाम्यति ॥ ८९ ॥

अलं वामाभिलाषेण नीलीराग इवैष ते ।
संसक्तः कोऽपि हृदये यन्नाद्यापि विरज्यसे ॥ ९० ॥

अन्धीकरोति प्रारम्भे रतिस्तत्कालकातरम् ।
आलिङ्गति जुगुप्सेव वृत्ते मुख्याङ्गसङ्गमे[१] ॥ ९१ ॥

विषयास्वादसङ्गेन पापमित्रैरिवेन्द्रियैः ।
दुःसहव्यसनावर्त्ते पात्यते नरके नरः ॥ ९२ ॥

अधिवासयति स्पर्शलेशेनापि कुसङ्गमः ।
प्रक्लिन्नमत्स्यकुणपात् पूतिगन्ध इवोद्गतः ॥ ९३ ॥

कल्याणमित्रसम्पर्कः सर्व्वथा कुशलावहः ।
शुभामोद इव व्याप्तो यः करोति महार्हताम् ॥ ९४ ॥

इत्युक्ते तस्य भगवान् साक्षात् सदसतोः पथि ।
घ्राणस्पर्शेन सन्दर्श्य चक्रे तत्सङ्गदेशनाम् ॥ ९५ ॥

अथ नन्दं समादाय भगवान् गन्धमादने ।
ययौ विरिञ्चिचमरीबालव्यजनवीजितः ॥ ९६ ॥

१ Orig. प्रवृत्ते मुख्याङ्गसङ्गमे ।

དེར་ནི་ནགས་མེས་ཚིག་གྱུར་ཅིང་། མི་སྡུག་ཤིན་ཏུ་རིད་པའི་ལུས།
སྨྲ་མོ་ཞར་མ་དེ་ལ་ནི། བསྟན་ནས་རྒྱལ་བས་བཀའ་སྩལ་པ། 97

དགའ་བོ་འདི་ནི་མཐོང་ངམ་ཅི། དམན་པས་ཤིན་ཏུ་སྨད་པའི་ཡིད།
འདི་ལའང་སྲུ་ཞིག་འོས་པ་ཡི། དགའ་མར་མཐོང་ནས་སྲིད་པ་ཡིན། 98

ལེགས་དང་མི་ལེགས་ཡོད་ཉིད་མིན། དགའ་བ་ཉིད་དུ་ཆགས་པས་ལྟ།
འཇིག་རྟེན་ན་ནི་སྐྱེ་བོ་གང་། གང་གི་དགའ་དེ་དེ་ཡིས་དགའ། 99

འདི་དང་མཛེས་མ་དེ་ཡི་ནི། མཛེས་པའི་བར་ན་ཅི་ཞིག་ཡོད།
དགའ་བོ་ཁྱོད་ཀྱི་ཕྱོགས་ལྷུང་དག། རབ་ཏུ་ཐོང་ལ་བདེན་པར་སློས། 100

བདག་གིས་དོན་དུ་མ་གཅེར་སྨད། མཛེས་པའི་ཁྱད་ཉིད་རིག་པ་མེད།
དོན་དུ་གཅེར་ན་དགའ་བར་འགྱུར། དགའ་བ་ཉིད་ན་མཛེས་པ་ཉིད། 101

འདི་དང་དེ་ལ་ཁྱད་པར་དག། ངས་ནི་ཙུང་ཟད་མ་མཐོང་སྟེ།
ཤ་པགས་རུས་པའི་འཁྲུལ་འཁོར་ལ། དགའ་བར་དམ་ཚིག་བྱས་ཙམ་ཉིད། 102

དེ་སྐད་བཅོམ་ལྡན་གྱིས་དྲི་བ། ཤིན་ཏུ་རིགས་མིན་དྲིས་གྱུར་ཅིང་།
གང་ཡང་བླ་མས་གདམས་གྱུར་པའི། དགའ་བོས་དེ་ལ་ལན་གསོལ་པ། 103

བཅོམ་ལྡན་དེ་སྐད་ཅི་ལ་གསུངས། གང་འདི་སྤྲུ་ངན་ལ་ཅོ་འདྲི།
ཀུན་གྱི་བླ་མ་གཙོ་བོར་ནི། གྱུར་པ་སུ་ཡིས་ནམ་པར་དུལ། 104

तत्र दावानलप्लुष्टामनिष्टक्लिष्टविग्रहाम्।
काणां मर्कटिकामस्मै दर्शयित्वावदज्जिनः॥ ९७॥

इमां पश्यसि किं नन्द मान्द्यनिन्द्यतराकृतिम्।
कस्मैचिदुचिता चेयं रोचते प्रियदर्शना॥ ९८॥

सत्ता सदसतोर्नास्ति रागः पश्यति रम्यताम्।
स तस्य ललितो लोके यो यस्य दयितो जनः॥ ९९॥

पक्षपातं समुत्सृज्य सत्यं नन्द त्वयोच्यताम्।
अस्यास्तस्याश्च सुन्दर्य्या लावण्यस्य किमन्तरम्॥ १००॥

अनर्थित्वादयं नैव सौन्दर्य्यान्तरवेदिनः।
अर्थिप्रियत्वमायाति प्रार्थितं[१] तच्च चारुताम्॥ १०१॥

पश्याम्यहं विशेषन्तु तस्या नास्याश्च कञ्चन।
रम्यत्वं मांसचर्म्मास्थियन्त्रे समयमाचकम्॥ १०२॥

इति पृष्टो भगवता नन्दस्तं प्रत्यभाषत।
अत्यन्तानुचितः प्रश्नः कोऽपि गौरवयन्त्रितः[२]॥ १०३॥

किमेतद्भगवान् वक्ति केयं श्लोके विडम्बना।
क्वापि वा विश्वगुरवो विनेयाः प्रभविष्णवः॥ १०४॥

---

१ Orig. omits प्रार्थितं। २ Orig. कौरव०।

མཛེས་མ་ཡི་ནི་དགའ་བ་དེ། མཆོག་གི་ཆ་ལ་མཛེས་པ་སྟེ།
འགྲོ་ལས་གྲོལ་བའི་དྲན་པ་ཡང་། གང་མཐོང་དགའ་མ་མི་དྲན་ནོ། 105

དེ་ཡི་མཛེས་པས་ཀུ་མུད་ཚལ། དགའ་བཞིན་ཟླ་བའི་འོད་ཀྱིས་མིན།
གྲགས་པའི་ལམ་འགྲོ་ཟླུན་པོ་ཡིས། ཡོན་དན་ཁྱད་པར་ཡོངས་མི་ཤེས། 106

དེ་ཡིས་མེ་ཏོག་ཚོགས་རྣམས་བཞིན་གྱི་དྲི་བཟང་ནོར་ལ་ནི།
བཀུས་པར་མཐོང་ནས་རབ་ཏུ་གྲུས་པའི་སྦྲ་ཚོགས་དག་ལ་བཅིངས།
འཛེ་སྐྲིག་འགྲོས་དང་མིག་གིས་མཛེས་པ་དག་ལ་བཀུས་གྱུར་པའི།
ངང་པ་རི་དགས་འཛིགས་བཞིན་ནགས་ཉིད་དུ་ནི་བྲོས་སམ་སྙམ། 107

རི་དགས་མིན་ཅན་དཔེ་མེད་མ་དེ་ཡོངས་འདྲིས་བདག་པ་མི་ཉུང་ཞིང་།
ཉོམ་མང་ཉོམ་པར་རྟོག་པས་ཀྱང་ནི་དྲི་བར་ནུས་པ་ཉིད་མ་ཡིན།
གང་གི་བཞིན་མཛེས་དག་དང་སྦྲང་ལ་གཞལ་ཚེ་ཡང་པ་ཉིད་ཀྱི་ན།
རྒྱ་སྐར་བདག་པོ་དེ་ནི་མཁའ་ལ་ལྷག་པར་འཛེག་པ་མ་ཡིན་ནམ། 108

བསོད་ནམས་ཀྱིས་འཐོབ་ཡིད་འོང་སྨིན་མའི་འཁྲི་ཤིང་གཡོ་ལྡན་སྐྲེག་ཅིང་རོལ།
དེ་ཡི་བཞིན་ནི་ཡིད་འཕྲོག་དགའ་དང་ལྡན་དེ་གལ་ཏེ་མི་འཐོབ་ན།
རབ་བྱུང་འདིས་བདག་ལེགས་བྱས་ལྷག་པར་ཅི་ཞིག་བགྱིད་འགྱུར་འདི་ཡི་སྐད།
བརྟུལ་ཞུགས་ཡོ་བྱད་ཁུར་དུ་གྱུར་པ་འདི་དག་ཅི་སླད་བདག་འཁུར་ལགས། 109

रतिः साधिकसुन्दर्य्याः परभागेण रज्यते।
यां दृष्ट्वा जगतां जेता न रतिं स्मरति स्मरः॥ १०५॥

ज्योत्स्नयेव न तत्कान्त्या मोदते कुमुदाकरः।
गुणान्तरं न जानाति प्रसिद्धिशरणो जनः॥ १०६॥

बद्धन्तया वदनसौरभसारहार-[1]
मालोक्य पुष्पनिचयं पृथुकेशपाशे।
मन्ये विलासगतिलोचनकान्तिचौरैः
भीत्येव हंसहरिणैर्वनमेव यातम्॥ १०७॥

अनल्पैः संकल्पैर्बहुविधविकल्पैरनुपमा
न सा सारङ्गाक्षी लिखितुमपि शक्या परिचितैः।
तुलारोहे यस्या वदनपरभागे लघुतरः
स नूनं ताराणां गगनमधिरूढः परिवृढः॥ १०८॥

पुण्यप्रह्वं ललितललितभ्रूलतालास्यलीला-
रम्यं तस्या यदि न वदनं नन्दनं लभ्यते तत्।
प्रव्रज्येयं सुकृतमधिकं किङ्करी किङ्करी मे[2]
कस्मादेतं व्रतपरिकरं भारभूतं वहामि॥ १०९॥

44 १ Orig. omits हार०। २ Orig. किङ्करीकिङ्करीष्यतो मे।

དེ་སྐད་དགའ་བའི་ཚིག་ཐོས་ནས། ཆགས་པ་རབ་ཏུ་གྱུར་པ་དེ།
བཅོམ་ལྡན་རང་གི་མཐུས་བླངས་ནས། ལྷ་ཡི་གནས་སུ་ཕྱིན་པར་གྱུར། 110

བཀྲི་ཁྲིད་དགའ་ཚལ་དེ་རུ་ནི། བདུད་རྩི་བསྒྲུབས་ལས་རབ་འཁྲུངས་པའི།
ལྷ་ཡི་བུ་མོ་མཛེས་པ་དག། དེ་ལ་རབ་ཏུ་བསྟན་པར་གྱུར། 111

ཀང་པ་པད་ཚལ་ལས་འཁྲུངས་པ། མཛེས་པའི་རྒྱུད་ནི་དམར་པོ་ཡིས།
ཆུ་གཏེར་ངོགས་ཀྱི་བྱུ་རུ་ཡིས། ནགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཁྲིད་པ་བཞིན། 112

ཡོངས་འདུ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་ཡིས། ཡལ་འདབ་ཆགས་པ་ལྷུར་གྱུར་པ།
རོལ་ཞིང་སྒེག་པའི་གྲོགས་པོ་ཡིས། ལག་པས་རྒྱ་སྐྱེས་དག་ལས་གྲོལ། 113

མཛེས་ཤིང་ཡིད་འོང་རོལ་པ་དང་། འདོད་པ་ཀུན་དུ་དགའ་བའི་གྲོགས།
ཆུ་སྐྱེས་བདེ་བླག་ཉིད་དུ་ནི། འཛུམ་ཕྱེད་ཟླ་བའི་འགྲན་ཟླ་དང་། 114

ཀྱི་ཥྐ་སུ་རའི་མིག་དག་དང་། ཀུན་སྨོངས་གསོ་བས་ནག་མོ་ནི།
བརྩེགས་པའི་རི་མོས་རེག་པ་ཡིས། བདུད་རྩིའི་ཚོགས་ཀྱིས་བསྐོར་བ་བཞིན། 115

མཛེས་སྨུག་ལང་ཚོ་རྫོགས་གྱུར་པ། དེ་དག་མཐོང་ནས་འཕྲུལ་ཉིད་དུ།
ཀུན་དགའི་བཞིན་ལྡན་དགའ་བོ་ནི། རྡུལ་གྱིས་བཀྲུས་པ་བཞིན་དུ་གྱུར། 116

པདྨོའི་བཞིན་རས་དང་ནི་ཨུཏྤལ་གྱིས་པའི་མིག།
ཀུན་དའི་འཛུམ་དང་མེ་ཏོག་ཆོམ་བུའི་ནུ་གྱིས་ཅན།
དེ་དག་ཉམས་ལ་དགའ་བོའི་སྙིང་ནི་ཅིག་ཅར་དུ།
ཕྱོགས་ལྷུང་བུང་བ་རོལ་ཅིང་གཡོ་བ་དང་མཚུངས་ཐོབ། 117

इति नन्दवचः श्रुत्वा भगवान् रागनिर्भरम्।
उपक्षिप्य प्रभावेण तं निनाय सुरालयम्॥ ११० ॥

अदर्शयच्च तत्रास्य लीलोद्याने शतक्रतोः।
सुधामन्थसमुद्भूताः कान्तास्त्रिदशयोषितः॥ १११ ॥

अरुणैः कान्तिसन्तानैः पादपद्मवनोदितैः।
अनुयाता इवाम्भोधिकूलविद्रुमकाननैः॥ ११२ ॥

विशाललास्यसचिवैः पाणिभिर्विजिताम्बुजैः।
संसक्तैः सहजस्येव पारिजातस्य पल्लवैः॥ ११३ ॥

कान्तिमाधुर्य्यललितैर्मदनानन्दबान्धवैः।
हेलानिमीलिताम्भोजवदनैश्चन्द्रसुन्दरैः॥ ११४ ॥

सम्मोहनैर्जीवनैश्च कृष्णसारैर्विलोकनैः।
कालकूटच्छदस्पृष्टैरमृतौघैरिवावृताः॥ ११५ ॥

पूर्णयौवनलावण्याः सहसैव विलोक्य ताः।
नन्दः सानन्दवदनः स्वेदस्नात इवाभवत्॥ ११६ ॥

पद्माननासु विपुलोत्पललोचनासु
कुन्दस्मितासु निविड़स्तवकस्तनीषु।
नन्दस्य तासु हृदयं युगपत् निपत्य
दोलाविलासतरलालितुलामवाप॥ ११७ ॥

དེ་ལ་ཡིད་སྨོང་དགའ་བོ་ལ། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས།
དགའ་བོ་འདི་དག་མཐོང་བ་དང་། ཆགས་པས་ཁྱོད་བློ་དགའ་འམ་ཅི། 118

འདི་རྣམས་དག་དང་མཛེས་དེའི། མཛེས་སྡུག་ཁྱད་པར་ཇི་སྙེད་ཅིག།
གཞན་གྱི་ཆ་ལས་རབ་གྱུར་པ། གསལ་པ་ཁོ་ནར་རྟོགས་པར་བྱ། 119

གལ་ཏེ་ལྷ་མོ་རྣམས་ཀྱི་གཟུགས། མཛེས་མའི་གཟུགས་པས་ལྷག་པ་ན།
དེ་ཕྱིར་དེ་དག་ཁོ་ན་ཉིད། དུས་ཀྱིས་ཁྱོད་ལ་བརྟེན་པར་བྱས། 120

རི་ཞིག་རབ་ཏུ་དང་བའི་བློ། ཡིད་ནི་ཆགས་བྲལ་ཁོ་ན་ཡིས།
ཚངས་སྤྱོད་སྤྱོད་ཅིག་དེ་ནས་ངས། ལྷ་མོའི་ཚོགས་ནི་ཁྱོད་ལ་བྱིན། 121

དེ་ལྟར་བཅོམ་ལྡན་གསུང་གི་ནི། ངེས་པ་སྐྱེས་བའི་དགའ་བོ་ཡིས།
དེ་བཞིན་ཞེས་བརྗོད་བརྟུལ་ཞུགས་སེམས། མཐོ་རིས་བུ་མོའི་བསམ་པས་བྱས། 122

དེ་དང་འགྲོགས་འདོད་གྱུར་པས་དེས། རང་གི་ཚུང་མ་ལ་གུས་དམན།
ཡོན་ཏན་ཟིང་མཚུངས་དགའ་བ་ཡིས། མཛའ་བ་བརྟེན་པ་ཉིད་མ་ཡིན། 123

སྐྱེས་བུའི་གོམས་སྐྱེས་མཛའ་བ་ནི། གཞན་དུ་ཡོངས་སུ་དམན་པ་ཡིས།
ཀྱི་མ་གནས་ནི་བརྗོད་གྱུར་ནས། འཕྲལ་ལ་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ཉིད། 124

སྐད་ཅིག་ལང་ཚོ་དགའ་བོ་ཡིས། མཛའ་བ་གཙུགས་པ་ཉམས་པ་ཡིས།
བདེན་པ་མ་ཡིན་རྟག་མིན་ཏེ། ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་བདེ་བ་བཞིན། 125

ततः प्रोवाच भगवान् नन्दं तद्गतमानसम्।
आसां[1] सन्दर्शने नन्द प्रीत्या ते रमते मतिः॥ ११८॥

आसां तस्याश्च सुन्दर्य्या लावण्ये कियदन्तरम्।
उत्कर्षः परभागेण स्फुटमेवाभिभाव्यते॥ ११९॥

निरस्तसुन्दरीरूपं रूपमप्सरसां यदि।
तदेता एव कालेन करिष्यामि त्वदाश्रयाः॥ १२०॥

अरोगेणैव मनसा ब्रह्मचर्य्यं प्रसन्नधीः।
चर तावत्ततस्तेऽहं[2] दास्याम्यप्सरसां गणम्॥ १२१॥

एवं भगवतो वाक्यान्नन्दः सञ्जातनिश्चयः।
तथेत्युक्त्वा व्रते चेतश्चक्रे स्वर्गाङ्गनाशया॥ १२२॥

मन्दादरः स्वदारेषु सोऽभूत् तत्सङ्गमेच्छया।
गुणपण्यतुलावृत्तेर्नास्ति स्नेहस्य सत्यता॥ १२३॥

अहो विस्मृतसंवासप्रवासपरिशोषिता।
पुंसामाभ्यासिकी प्रीतिः सहसान्यत्र धावति॥ १२४॥

क्षणयौवनरम्याणि प्रेमाणि प्रणयव्ययैः।
न सत्यानि न नित्यानि न सुखानि[3] शरीरिणाम्॥ १२५॥

१ Orig. अस्याः। २ Orig. स्नेहं। ३ Orig. न सभानि।

དེ་ནས་དགའ་བོ་བཅོམ་ལྡན་གྱིས། སྐད་ཅིག་གིས་ནི་རང་གནས་ཁྲིར།
ངེས་པ་དེ་ཡིས་ཚངས་སྤྱོད་ནི། དུལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་བརྟུལ་ཞུགས་སྤྱད། 126

མཛེས་མའི་མཛེས་སྡུག་ཕུན་ཚོགས་པ། གཞན་གྱི་བློ་དེས་བརྗེད་པར་གྱུར།
སྐད་ཅིག་རབ་ཉམས་དགའ་བ་ནི། ཡོན་དན་ལའང་དམན་པར་གྱུར། 127

དེ་ནས་ནམ་ཞིག་དགའ་བོ་ནི། གྱུ་བས་རབ་འཇིགས་དམྱལ་བའི་ཚོགས།
འཇིགས་རུང་ཟངས་ཆེན་འཇོན་པ་ཡང་། འགའ་ཞིག་དག་ཏུ་མཐོང་བར་གྱུར། 128

དེ་མཐོང་ཉིད་ལ་སྡུག་བསྔལ་ཞིང་། འདར་བར་གྱུར་པས་འདི་ཅི་ཞེས།
དེ་ཡིས་དེ་ནས་ཚོགས་པ་ཡི། འཇིགས་རུང་དམྱལ་སྲུང་རྣམས་ལ་དྲིས། 129

དེ་ལ་དེས་སྨྲས་ཚ་བའི་ས། ཟངས་ཆེན་གྱི་ནི་རྫོགས་པ་འདི།
ཤིན་ཏུ་ཆགས་ལྡན་གྱིས་པོའི་བུ། དགའ་བོ་ལ་ནི་བྲིས་པ་ཡིན། 130

ཆགས་བྲལ་ཉིད་ནི་ད་དུང་ཡང་། བརྟུལ་ཞུགས་ལོག་པ་དེ་མི་སྟེན།
མཐོ་རིས་བུད་མེད་འགྲོགས་བསམ་པས། ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་ཉིད། 131

བཀོམ་ཆགས་ལོག་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་ཅན། ཆགས་སྡང་སྡིགས་མ་ཅན་རྣམས་ཀྱི།
རྟག་ཏུ་ཚ་བའི་ཟངས་ཆེན་ནི། འདི་དག་འཇིག་པ་མེད་པའི་གནས། 132

དེ་ལྟར་དགའ་བོས་ཡང་དག་ཐོས། སྨྲ་ལོང་གོས་ལྟར་གྱིས་གྱུར་ཅིང་།
དེར་ནི་རྗེས་སུ་གདུང་བ་ཡིས། ལུས་པོ་དུམ་བུར་གྱུར་བཞིན་སེམས། 133

ततो भगवता नन्दः क्षणान्नीतः स्वमाश्रमम्।
तन्निश्चयात् ब्रह्मचर्य्यं चचार नियतव्रतः॥ १२६॥

स विसस्मार सुन्दर्य्याः कान्तिसम्पदमन्यधीः।
क्षणप्रमुषिता प्रीतिः मन्दं याति गुणेष्वपि॥ १२७॥

ततः कदाचिद्विचरन् नन्दः क्वापि व्यलोकयत्।
करालनरकासक्तां धीमान् कुम्भीभृतां भुवम्॥ १२८॥

तां विलोक्यैव साकम्पः किमेतदिति दुःखितः।
स पप्रच्छ तदासक्तान् घोरनरककारणम्॥ १२९॥

ते तमूचुरियं भूमिस्तप्तकुम्भीशताचिता।
कल्पिता राजपुत्त्रस्य नन्दस्यानन्दरागिणः॥ १३०॥

मिथ्याव्रतः स नाद्यापि भजते वीतरागताम्।
ब्रह्मचर्य्यं चरत्येव स्वर्गस्त्रीसङ्गमाशया॥ १३१॥

मिथ्याव्रतानां लुब्धानां रागद्वेषकषायिणाम्।
एतासु नित्यतप्तासु कुम्भीष्वेवाक्षयः क्षयः॥ १३२॥

इति नन्दः समाकर्ण्य जातरोमाञ्चकञ्चुकः।
तच्च्युतामिव तनूं पश्चात्तापादमन्यत॥ १३३॥

གནས་སུ་མངོན་སོང་འདོད་ཆགས་ཀྱིས། བག་ཆགས་ཞེན་པ་བཏང་བྱས་ནས།
ཐྲ་མེད་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་ནི། ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཤིང་དུལ་བར་གྱུར། 134

ནང་དུ་ཕྱི་ཆོས་ནམ་གྲོལ་ཅིང་། སྡུག་པོའི་སྨྲོངས་པ་ཟད་ལས་དེའི།
ཡིད་ནི་རབ་དང་ཐོབ་གྱུར་དེ། སྟོན་ཀའི་ཀླུང་གི་ཆུ་བཞིན་ནོ། 135

འདོད་པ་མེད་ཅིང་རབ་ཞི་ཐོབ། མཆོག་ཏུ་ངེས་པར་དེར་ཞུགས་པ།
དག་པའི་བློ་ཡི་བཅོམ་ལྡན་ལ། ཡང་དག་མངོན་དུ་ཕྱོགས་ཏེ་སྨྲས། 136

བཅོམ་ལྡན་བདག་ལ་བྱ་བ་ནི། ལྷ་མོས་ཡོད་མིན་མཛེས་མས་མིན།
གནོད་པ་དང་བཅས་ཡུལ་གྱི་དཔལ། འདི་དག་མཐུག་ནི་མཛེས་དང་བྲལ། 137

ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་དངོས་ནམས་ཀྱི། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་འདི་བསྒོམས་པ།
དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་སྒྲིབ་པ་དང་། བྲལ་བའི་སྤྱོད་ཚུལ་རབ་གསལ་གྱུར། 138

དེ་སྐད་སྨྲས་པའི་དགའ་བོ་དག། རིམ་གྱིས་དགྲ་བཅོམ་གནས་ཐོབ་པ།
ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་འདས་པ་དག། འགྲུས་པར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དགོངས། 139

དགེ་བའི་རྩ་བ་གང་དག་གི། འབྲས་བུ་དགའ་བོས་ཐོབ་གྱུར་ཅེས།
དགེ་སློང་ནམས་ཀྱིས་མངོན་ཕྱོགས་དྲིས། རྒྱལ་བས་དེ་ལ་བཀའ་སྩལ་པ། 140

སྐྱེ་བ་གཞན་བསྒྲུབས་བསོད་ནམས་ཀྱིས། ལེགས་བྱས་གོམས་པར་བྱས་གྱུར་པ།
དགའ་བོས་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡི། འབྲས་བུ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐོབ། 141

Prithiráj Rásau, (Text) Part I, Fasc. I, Part II, Fasc. I—V @ /6/ each	2	4
Ditto (English) Part II, Fasc. I ... ... Rs.	0	12
Prákrita Lakshaṇam, (Text) Fasc. I	1	8
Parásara Smriti, (Text) Vol. I, Fasc. 1—8; Vol. II, Fasc. 1—6; Vol. III, Fasc. 1—4 @ /6/ each	6	12
Paráśara, Institutes of (English)	0	12
S'rauta Sútra of Ápastamba, (Text) Fasc. I—XII @ /6/ each	4	8
* Ditto Látyáyana, (Text) Fasc. II—IX @ /6/ each	3	0
Ditto S'ánkháyana, (Text) Vol. I, Fasc. 1-7; Vol. II, Fasc. 1—4 Vol. III, Fasc. I & II @ /6/ each ...	4	14
*Sáma Veda Saṃhitá, (Text) Vols. I, Fasc. 5—10; II, 1—6; III, 1—7; IV, 1—6; V, 1—8, @ /6/ each Fasc.	12	6
Saṇkhya Sutra Vritti, (Text) Fasc. I—IV @ /6/ each	1	8
Ditto (English) Fasc. I—III ...	2	4
*Sankara Vijaya, (Text) Fasc. II and III @ /6/ each	0	12
*Sánkhya Pravachana Bháshya, Fasc. III (English preface only)	0	6
S'ri Bháshyam, (Text) Fasc. I—III @ /6/ each ...	1	2
Suśruta Saṃhitá, (Eng.) Fasc. I & II @ /12/ each	1	8
*Taittiríya Áraṇya, (Text) Fasc. II—XI @ /6/ each	3	12
* Ditto Saṃhita, (Text) Fasc. IX—XXXVI @ /6/ each ...	10	8
Táṇdya Brahmaṇa, (Text) Fasc. I—XIX @ /6/ each	7	2
Tattva Chintámaṇi, (Text) Vol. I, Fasc. 1—9, Vol. II, Fasc. 1—10, Vol. III, Fasc. 1—2, @ /6/ each ...	7	14
Tul'si Sat'saí, (Text) Fasc. I—IV @ /6/ each ...	1	8
Uvásagadasáo, (Sanskrit and English) Fasc. I—VI @ /12/	4	8
Varáha Purána, (Text) Fasc. I—XIV @ /6/ each	5	4
*Váyu Puráṇa, (Text) Vol I, Fasc. 2—6; Vol. II, Fasc. 1—7, @ /6/ each Fasc. ...	4	8
Vishṇu Smṛiti, (Text) Fasc. I—II @ /6/ each ...	0	12
Vivádaratnákara, (Text) Fasc. I—VII @ /6/ each	2	10
Vṛihannáradiya Purána, (Text) Fasc. I—VI @ /6/	2	4

Tibetan Series.

Pag-Sam Ṭhi S'iṅ, Fasc. 1—3 @ 1/ each	3	0
Sher-Phyin, Vol. I, Fasc. 1—5; Vol. II, Fasc. 1—3 @ 1/ each	8	0
Rtogs *brjod dpag ḥkhri* S'iṅ (Tib. & Sans.) Vol. I, Fasc. I—III; Vol. II. Fasc. I—II @ 1/ each ...	5	0

Arabic and Persian Series.

'Álamgírnámah, with Index, (Text) Fasc. I—XIII @ /6/ each	4	14
Áin-i-Akbari, (Text) Fasc. I—XXII @ 1/ each...	22	0
Ditto (English) Vol. I, Fasc. 1—7, Vol. II, Fasc. 1—5, Vol. III Fasc. 1—3, @ 1/12/ each	26	4
Akbarnámah, with Index, (Text) Fasc. I—XXXVII @ 1/ each	37	0
Arabic Bibliography, by Dr. A. Sprenger	0	6
Bádshánámah with Index, (Text) Fasc. I—XIX @ /6/ each	7	2
Catalogue of the Persian Books and Manuscripts in the Library of the Asiatic Society of Bengal. Fasc. I & II	2	0
Dictionary of Arabic Technical Terms, and Appendix, Fasc. I—XXI @ 1/ each ...	21	0
Farhang-i-Rashídí (Text), Fasc. I—XIV @ 1/ each	14	0
Fihrish-i-Ṭúsi, or, Ṭúsy's list of Shy'ah Books, (Text) Fasc. I—IV @ /12/ each ...	3	0
Futúḥ-ul-Shám Waqidí, (Text) Fasc. I—IX @ /6/ each	3	6
Ditto Azádí, (Text) Fasc. I—IV @ /6/ each	1	8
Haft Ásmán, History of the Persian Mansawi, (Text) Fasc. I	0	12
History of the Caliphs, (English) Fasc. I—VI @ /12/ each	4	8
Iqbálnámah-i-Jahángirí, (Text) Fasc. I—III @ /6/ each	1	2
Iṣabáh, with Supplement, (Text) 51 Fasc. @ /12/ each	38	4
Maásir-ul-Umara, Vol. I, Fasc. 1—9, Vol. II, Fasc. 1—9; Vol III, 1-10 @ /6/ each	10	8
Magházi of Wáqidí, (Text) Fasc. I—V @ /6/ each	1	14
Muntakhab-ul-Tawáríkh, (Text) Fasc. I—XV @ /6/ each ...	5	10

* The other Fasciculi of these works are out of stock, and complete copies cannot be upplied.

Muntakhab-ul-Tawáríkh, (English) Vol. II, Fasc. 1—5 @ /12/ each Rs.	3	12
Muntakhab-ul-Lubáb, (Text) Fasc. I—XIX @ /6/ each	7	2
Mu'áṣir-i-'Alamgírí, (Text), Fasc. I—VI @ /6/ each	2	4
Nokhbat-ul-Fikr, (Text) Fasc. I	0	6
Nizámí's Khiradnámah-i-Iskandari, (Text) Fasc. I and II @ /12/ each	1	8
Riyázu-s-Salatin, (Text) Fasc. I—IV @ /6/ each	1	8
*Suyúty's Itqán, on the Exegetic Sciences of the Koran, with Supplement, (Text) Fasc. VII—X @ 1/ each	4	0
Ṭabaqát-i-Náṣirí, (Text) Fasc. I—V @ /6/ each...	1	14
Ditto (English) Fasc. I—XIV @ /12/ each	10	8
Táríkh-i-Fírúz Sháhi of Zia-al-din Barni ,(Text) Fasc. I—VII @ /6/ each	2	10
Táríkh-i-Baihaqí, (Text) Fasc. I—IX @ /6/ each	3	6
Táríkh-i-Fírozsháhi, of Shams-i-Siráj Aif, (Text) Fasc. I—VI @ /6/ each	2	4
Ten Ancient Arabic Poëms, Fasc. I	1	0
Wís o Rámín, (Text) Fasc. I—V @ /6/ each	1	14
Zafarnámah, Vol. I, Fasc. 1—9, Vol. II, Fasc. 1—8 @ /6/ each ...	6	6
Tuzuk-i-Jahángírí, (Eng.) Fasc. I	0	12

ASIATIC SOCIETY'S PUBLICATIONS.

1. ASIATIC RESEARCHES. Vol. VII, Vols. XIII and XVII, and Vols. XIX and XX @ 10/ each ... ... Rs.	50	0
Ditto Index to Vols. I—XVIII	5	0

2. PROCEEDINGS of the Asiatic Society from 1865 to 1869 (incl.) @ /6/ per No.; and from 1870 to date @ /8/ per No.
3. JOURNAL of the Asiatic Society for 1843 (12), 1844 (12), 1845 (12), 1846 (5), 1847 (12), 1848 (12), 1850 (7), 1851 (7), 1857 (6), 1858 (5), 1861 (4), 1862 (5), 1864 (5), 1865 (8), 1866 (7), 1867 (6), 1868 (6), 1869 (8), 1870 (8), 1871 (7), 1872 (8), 1873 (8), 1874 (8), 1875 (7), 1876 (7), 1877 (8), 1878 (8), 1879 (7), 1880 (8), 1881 (7), 1882, (6), 1883 (5), 1884 (6), 1885 (6), 1886 (8), 1887 (7), 1888 (7), 1889 (10), 1890 (11), 1891 (7), 1892 (8), @ 1/8 per No. to Subscribers and @ 2/ per No. to Non-Subscribers.

N. B.—The figures enclosed in brackets give the number of Nos. in each Volume.

4. Centenary Review of the Researches of the Society from 1784—1883...	3	0
General Cunningham's Archæological Survey Report for 1863—64 (Extra No., J. A. S. B., 1864)	2	0
Theobald's Catalogue of Reptiles in the Museum of the Asiatic Society (Extra No., J. A. S. B., 1868)	2	0
Catalogue of Mammals and Birds of Burmah, by E. Blyth (Extra No., J. A. S. B., 1875)	4	0
Introduction to the Maithili Language of North Bihár, by G. A. Grierson, Part II, Chrestomathy and Vocabulary (Extra No., J. A. S. B., 1882)	4	0
5. Anis-ul-Musharrahin	3	0
6. Catalogue of Fossil Vertebrata	3	0
7. Catalogue of the Library of the Asiatic Society, Bengal	3	8
8. Istiláhát-uṣ-Ṣúfíyah, edited by Dr. A. Sprenger, 8vo.	1	0
9. Ináyah, a Commentary on the Hidayah, Vols. II and IV, @ 16/ each...	32	0
10. Jawámi-ul-'ilm ir-riyáẓí, 168 pages with 17 plates, 4to. Part I ...	2	0
11. Khizánat-ul-'ilm	4	0
12. Mahábhárata, Vols. III and IV, @ 20/ each	40	0
13. Modern Vernacular Literature of Hindustani by G. A. Grierson. (Extra No., J. A. S. B., 1888)	4	0
14. Moore and Hewitson's Descriptions of New Indian Lepidoptera, Parts I—III, with 8 coloured Plates, 4to. @ 6/ each	18	0
15. Sharaya-ool-Islám	4	0
16. Tibetan Dictionary by Csoma de Körös	10	0
17. Ditto Grammar " "	8	0
18. Vuttodaya, edited by Lt.-Col. G. E. Fryer	2	0

Notices of Sanskrit Manuscripts, Fasc. I—XXV @ 1/ each ...	25	0
Nepalese Buddhist Sanskrit Literature, by Dr. R. L. Mitra ...	5	0

N.B.—All Cheques, Money Orders, &c., must be made payable to the "Treasurer, Asiatic Society," only.

BIBLIOTHECA INDICA:

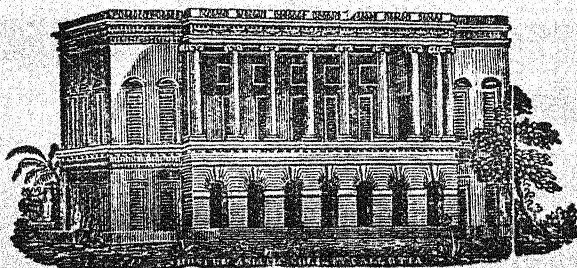
A

COLLECTION OF ORIENTAL WORKS

PUBLISHED BY THE

ASIATIC SOCIETY OF BENGAL.

NEW SERIES, No. 856.

THE

AVADÁNA KALPALATÁ.

WITH ITS TIBETAN VERSION
NOW FIRST EDITED

BY

ÇARAT CANDRA DÁS, C. I. E.,

ASSOCIATE MEMBER, AS. SOC., BENG.,

AND

PAṆḌIT HARI MOHAN VIDYÁBHU'ṢAṆA,

ORIENTAL LIBRARIAN, AS. SOC., BENG.

VOL. I, FASC. V.

CALCUTTA:

PRINTED AT THE BAPTIST MISSION PRESS,

AND PUBLISHED BY THE

ASIATIC SOCIETY, 57, PARK STREET.

1895.

LIST OF BOOKS FOR SALE

AT THE LIBRARY OF THE

Asiatic Society of Bengal,

No. 57, PARK STREET, CALCUTTA,

AND OBTAINABLE FROM

THE SOCIETY'S AGENTS, MESSRS. LUZAC & CO.

46 GREAT RUSSELL STREET, LONDON, W. C., AND MR. OTTO HARRASSOWITZ, BOOKSELLER, LEIPZIG, GERMANY.

*Complete copies of those works marked with an asterisk * cannot be supplied—some of the Fasciculi being out of stock.*

BIBLIOTHECA INDICA.

Sarskrit Series.

	Rs.	
Advaita Brahma Siddhi, (Text) Fasc. 1–4 @ /6/ each ...	1	8
*Agni Puráṇa, (Text) Fasc. 2–14 @ /6/ each	4	14
Aitareya Áraṇyaka of the Rig Veda, (Text) Fasc. 1–5 @ /6/ each ...	1	14
Aitareya Brahmana, Fasc. 1–4 @ /6/	1	8
Aṇu Bháshyam, (Text) Fasc. 1–2	0	12
Aphorisms of Sáṇḍilya, (English) Fasc. 1	0	6
Ashtasáhasriká Prajṇapáramitá, (Text) Fasc. 1–6 @ /6/ each ...	2	4
Aśvavaidyaka, (Text) Fasc. 1–5 @ /6/ each	1	14
Avadána Kalpalatá, (Sans. and Tibetan) Vol. I, Fasc. 1–4; Vol. II. Fasc. 1–3 @ 1/	7	0
*Bhámati, (Text) Fasc. 2–8 @ /6/ each	2	10
Brahma Sútra, (English) Fasc. 1	0	12
Brihaddevata (Text) Fasc. 1–4 @ /6/ each	1	8
Brihadharma Puráṇa, (Text) Fasc. 1–5 @ /6/ each	1	14
Brihataranyaka Upanishad (English) Fasc. 2–3 @ /6/ each ...	0	12
Chaitandya-Chandrodaya Náṭaka, (Text) Fasc. 2–3 @ /6/ each ...	0	12
*Chaturvarga Chintamani (Text) Vols. II, 1–25; III. Part I, Fasc. 1–18. Part II, Fasc. 1–9 @ /6/ each	19	8
*Chhándogya Upanishad, (English) Fasc. 2	0	6
*Hindu Astronomy, (English) Fasc. 2–3 @ /6/ each	0	12
Kála Mádhaba, (Text) Fasc. 1–4 @ /6/ each	1	8
Kátantra, (Text) Fasc. 1–6 @ /12/ each	4	8
Kathá Sarit Ságara, (English) Fasc. 1–14 @ /12/ each	10	8
Kúrma Purana, (Text) Fasc. 1–9 @ /6/ each	3	6
*Lalita-Vistara, (Text) Fasc. 3–6 @ /6/ each	1	8
Ditto (English) Fasc. 1–3 @ /12/ each	2	4
Madana Párijáta, (Text) Fasc. 1–11 @ /6/ each...	4	2
Manutiká Sangraha, (Text) Fasc. 1–3 @ /6/ each	1	2
*Márkaṇḍeya Puráṇa, (Text) Fasc. 4–7 @ /6/ each	1	8
Márkaṇḍeya Puráṇa, (English) Fasc. 1–3 @ /12 /each	2	4
*Mímáṃsá Darṣana, (Text) Fasc. 3–19 @ /6/ each	6	6
Nárada Smṛiti, (Text) Fasc. 1–3 @ /6/	1	2
Nyayavártika, (Text) Fasc. 1–2	0	12
*Nirukta, (Text) Vol. I, Fasc. 4–6; Vol. II, Fasc. 1–6; Vol. III, Fasc. 1–6; Vol. IV, Fasc. 1–8 @ /6/ each	8	10
*Nítisára, or The Elements of Polity, By Kámandaki, (Sans.) Fasc. 2–5 @ /6/ each	1	8
Nyayabindutika, (Text)	0	10
Nyaya Kusumánjali Prakarana (Text) Vol. I, Fasc. 1–6; Vol. II, Fasc. 1–2 @ /6/ each	3	0
Pariśishṭa Parvan, (Text) Fasc. 1–5 @ /6/ each...	1	14

समभ्येत्य त्यक्तरागसंवासवासनः स्वयम् ।
बभूवानुत्तरब्रह्मचर्य्यपर्य्याप्तसंयमः ॥ १३४ ॥

घनमोहक्षयात्तस्य विमुक्ते संशये ततः ।
मनः प्रसादमापेदे शरदीवोदधेः पयः ॥ १३५ ॥

निष्कामः प्रशमं प्राप्तः परां निष्ठामुपागतः ।
शुद्धधीः स समभ्येत्य भगवन्तमभाषत ॥ १३६ ॥

नाप्सरोभिर्न सुन्दर्य्या भगवन् कृत्यमस्ति मे ।
एताः पर्य्यन्तविच्छायाः सपाता[1] विषयश्रियः ॥ १३७ ॥

यथा यथेयम्भावानां भाव्यते निःस्वभावता ।
तथा तथा प्रसीदन्ति निरावरणवृत्तयः ॥ १३८ ॥

इति नन्दस्य वदतः प्राप्तस्यार्त्तपदं शनैः ।
भगवान् निर्व्वाणमुद्रामस्य सिद्धिममन्यत ॥ १३९ ॥

केषां कुशलमूलानां नन्देनासादितं फलम् ।
इति भिक्षुभिरभ्येत्य पृष्टस्तानवदज्जिनः ॥ १४० ॥

जन्मान्तरार्ज्जितैः पुण्यैः सुकृताभ्यासकारिणा ।
प्राप्ताः कुशलमूलानां नन्देन फलसम्पदः ॥ १४१ ॥

१ Orig. सापथा ।

ཏྲི་མེད་ཡངས་པའི་རིགས་སུ་སྐྱེས་ཤིང་དྲན་པའི་གཟུགས་བརྙན་ལྷ་བུའི་ལུས།
དཔལ་འབྱོར་སྐྱེ་བོ་བདེ་བའི་གྲོགས་མོ་སྤྱོད་ཚུལ་དམ་པ་རྟག་ཏུ་དགའ།
སེམས་ནི་རབ་ཏུ་ཞི་བའི་ཚུལ་བཀུར་རང་བཞིན་ལུགས་ཀྱི་འགྲོས་ལྡན་འདི།
སྐྱེས་བུ་རྣམས་ཀྱི་དགེ་བའི་མེ་ཏོག་དག་གི་འབྲས་བུ་ཆེར་འཁྲུངས་ཡིན། 142

ཨ་ར་ཀྲ་ལྡན་གྲོང་ཁྱེར་དུ། སློན་ཆེ་ས་བདག་ཨ་ར་ཀྲས།
དགྲ་བཅོམ་ཡང་དག་རྫོགས་སངས་རྒྱས། ནམ་པར་གཟིགས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་ནི། 143

ནོར་བུའི་རང་བཞིན་བྱེད་པ་ལ། བྱམས་ལྡན་ཞེས་པ་བྲམ་ཟེའི་བུ།
བསོད་ནམས་ཆེན་པོའི་བགོ་སྐལ་གྱིས། སྐལ་ལྡན་བྱེད་པོ་ཉིད་དུ་གྱུར། 144

དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་དགེ་སློང་གི། དགེ་འདུན་བསྒོ་ཁང་སྦྱིན་ཁྲུས་བྱས།
དེ་ཡི་བསོད་ནམས་སྨོན་ལམ་གྱིས། ཁྱིམ་བདག་གི་ནི་རིགས་སུ་སྐྱེས། 145

བསོད་ནམས་དང་ཚུལ་དེ་ནི་སྔོན། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱི་ཉེ་གནས་གྱུར།
མཛེས་ལྡན་འཕྲེང་བས་མདོན་བསྒྱུན་པའི། རབ་འབར་མཆོད་རྟེན་དག་ཀྱང་བྱས། 146

དེ་ཡི་བསོད་ནམས་སྨོན་ལམ་གྱིས། དེ་ནི་ལེགས་སྐྱེས་ཞེས་བྱ་བ།
ཀ་ཤིའི་བདག་པོ་ཀྲི་ཀའི་བུ། གསལ་བའི་མཚན་གྱིས་མཚན་པར་གྱུར། 147

དགྲ་བཅོམ་ཡང་དག་རྫོགས་སངས་རྒྱས། འོད་སྲུང་སྐུ་ངན་འདས་པའི་མཐར།
མཆོད་རྟེན་རིན་ཅེན་བདུན་རང་བཞིན། ཀ་ཤིའི་ས་ཡི་བདག་པོའི་བུས། 148

विपुलविमलवंशे जन्म स्मरप्रतिमा तनुः
सुखजनसखी लक्ष्मी वृत्तिः प्रिया सततं सताम् ।
प्रशमसलिलस्नातं चेतः स्वभावगतिर्गतिः
कुशलकुसुमस्येयं पुंसां विशालफलोन्नतिः ॥ १४२ ॥

स्तूपे विपश्यिनः सम्यक्सम्बुद्धस्यादरः पुरा ।
नगर्यामरुणावत्यामरुणेन महीभुजा ॥ १४३ ॥

क्रियमाणे मणिमये मैत्रो नाम द्विजन्मजः ।
महतः पुण्यभोगस्य भागी कारकतां ययौ ॥ १४४ ॥

तत्पुण्यप्रणिधानेन जातो गृहपतेः कुले ।
स एव भिक्षुसङ्घस्य जन्तुकास्थानसचक्रत् ॥ १४५ ॥

स पुण्यशीलः प्रत्येकबुद्धोपस्थायकः पुरा ।
स्तूपञ्चक्रे शोभनस्तं मालाभिवर्णोज्ज्वलम् ॥ १४६ ॥

तत्पुण्यप्रणिधानेन कृकेः काशीपतेः सुतः ।
सोऽभवद्द्युतिमान् नाम दिव्यलक्षणलक्षितः ॥ १४७ ॥

काश्यपस्यार्हतः सम्यक्सम्बुद्धस्यान्तनिर्वृत्तौ ।
सप्तरत्नमये स्तूपे कृते काशीमहीभुजा ॥ १४८ ॥

དེ་ཡི་བྲུ་ནི་ལེགས་སྐྱེས་ཀྱིས། འོད་གསལ་གསེར་གྱི་གདུགས་དག་བཙུགས།
དགའ་བོ་དེ་ཡི་སྨོན་ལམ་གྱིས། ད་ལྟ་ཤཱཀྱའི་རིགས་སུ་སྐྱེས། 149

དེ་ལྟར་སྔོན་སྐྱེའི་རིམ་པས་ཐོབ་པ་ལེགས་བྱས་ཀྱིས་བསྐྱང་བའི།
གང་ཡང་ཡངས་པའི་བསོད་ནམས་ཁོ་ནས་དྲི་མེད་རིགས་དང་ནི།
ཡིད་འོང་གཟུགས་དང་ལོངས་སྤྱོད་མཆོག་དང་ཞི་བ་ཡོངས་འདྲིས་མཐར།
དམ་པའི་གནས་སུ་ལེགས་པར་འགྲོ་བ་དག་ཀྱང་དགའ་བོས་ཐོབ། 150

དགའ་བོ་དགེ་བར་མཛད་པ་ལ། དེ་སྐད་གསུངས་ནས་བཅོམ་ལྡན་གྱིས།
དགེ་སློང་གི་ནི་དགེ་འདུན་ལ། ལེགས་བྱས་དེ་དེ་བསྟན་པར་མཛད། 151

ཅེས་པ་དགེ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་པའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་མཛེས་དགའ་བོའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པའི་ཡལ་འདབ་སྟེ་བཅུ་པའོ།།

तत्प्रभानुर्द्युतिमान् हैमच्छत्रमारोप्य भास्वरम्।
जातस्तत्प्रणिधानेन नन्दः शाक्यकुलेऽधुना ॥ १४९ ॥

इति सुकृतसमुत्थैः पूर्व्वजन्मक्रमाप्तैः
किमपि विपुलपुण्यैरेव नन्दः प्रपेदे।
कुलममलमुदारं रूपमग्रञ्च भोगं
शमपरिचितमन्ते सत्पदं[1] सौगतञ्च ॥ १५० ॥

कथयित्वेति भगवान् नन्दकल्याणकारणम्।
चकार भिक्षुसङ्घस्य तां तां सुकृतदेशनाम् ॥ १५१ ॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां सुन्दरीनन्दावदानं नाम दशमः पल्लवः ॥

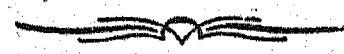
---

१ Orig. सत्पदसौगतम्।

Chapter XI.

འཕགས་སྐྱེས་བུའི།

རྟོགས་བརྗོད་ནི།

གོང་ན་མེད་པའི་གནས་སུ་དྲི་མེད་བློ། དྲི་མ་དང་བྲལ་དགེ་བའི་སྐབས་ལ་འཛོགས།
བློ་གྲོས་དྲི་མ་ཅན་ནི་དགྱེལ་བའི་ཁྲང་། འཛིགས་རུང་སྲུན་པ་འཕྲིབས་པ་དགའ་དུ་ལྷུང་།

ཨཱཪྻ་ཚོམས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་སྟོན། སེར་སྐྱའི་གཞི་ནི་རབ་གྲོས་པར།
ཨཱཪྻའི་གཙོ་བོ་ཆེན་པོ་ཡིས། འབང་གི་བུ་མོ་བཞིན་བཟང་མ། 2

བསྟན་བཙོས་དག་ལ་ངལ་བ་བྲུས། སྒྲུ་ཙོལ་ཀུན་ལ་མཁས་དང་ལྡན།
ཡོན་དན་རིགས་ལྡན་འཕྲེང་ཅན་མ། ཞིས་པ་འདོད་པའི་འཕྲེང་བ་བཞིན། 3

སྐྱེད་ཚལ་མཆོག་ན་ཟྀ་བོ་ཡི། ཆོག་གིས་མེ་ཏོག་འཁྲུ་བརྩོན་པ།
དེ་ཡི་མདུན་དུ་བདེ་གཤེགས་ནི། འཆག་ཅིང་ཡང་དག་འོང་བ་མཐོང་། 4

དེ་མཐོང་ཉིད་ན་དེ་ཡི་ཡིད། རབ་དུ་དང་བ་དག་དང་གྱུར།
སྔོན་ཀའི་དུས་ནི་དྲི་མེད་ཀྱིས། ཡིད་ནི་རབ་དུ་དང་བ་བཞིན། 5

དེ་མཐོང་ལས་བསྐྱབས་དགའ་བ་དག། གནས་པར་བྱས་པ་དེས་བསམས་པ།
བདག་གི་བསོད་སྙོམས་ལེགས་བྱས་ཀྱིས། བཙོམ་ལྡན་ལེན་པར་འགྱུར་ན་ཞེས། 6

एकादशः पल्लवः।

विरूढकावदानम्।

आरोहति पदमुन्नतममलमतिर्विमलकुशलसोपानैः।
1 नरककुहरेषु निपतति मलिनमतिर्घोरतिमिरेषु ॥ १ ॥

शाक्यानां नगरे पूर्व्वं स्फीते कपिलवास्तुनि।
महतः शाक्यमुख्यस्य सुमुखी दासकन्यका ॥ २ ॥

शास्त्रे कृतश्रमा सर्व्वकलाकौशलशालिनी।
मालिका नाम कामस्य मालिकेव गुणोचिता ॥ ३ ॥

प्रभोर्गिरा वरोद्याने कुसुमावचयोद्यता।
भ्रमन्तन्तं समायान्तं ददर्श सुगतं पुरः ॥ ४ ॥

तस्यान्तेऽस्यास्तमालोक्य[१] प्रसन्नमभवन्मनः।
शरत्काल इव स्वच्छः प्रसादयति मानसम् ॥ ५ ॥

साचिन्तयत्तदा लोकप्रीत्या हृढीकृतास्पदा।
सुकृतैः पिण्डपातं मे गृह्णीयाद्भगवानपि ॥ ६ ॥

१ Orig. तस्यन्ते मालोक्यत०।

སྙིང་རྗེ་གྱིས་པའི་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས། དེ་ཡི་བཙོག་པ་ཀུན་མཁྱེན་ནས།
ལྷུང་བཟེད་བསྟན་ནས་བཅོམ་ལྡན་གྱིས། བཟང་མོ་བྱིན་ཞེས་དེ་ལ་གསུངས། 7

རེ་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དེ། དེ་ལ་ཕྱག་བྱས་ཕུལ་ནས་ནི།
འབང་མོའི་སྡུག་བསྔལ་ཟློག་པའི་སླད། སྨོན་ལམ་དག་ནི་བྱས་པར་གྱུར། 8

དེ་ནས་དེ་ཡི་ཕ་ཡི་གྲོགས། གཉིས་སྐྱེས་ནམ་ཞིག་འོང་བ་ཡིས།
མཚན་མ་ལྡན་པའི་ཕྱོགས་མཐོང་ནས། ཡ་མཚན་གུས་པས་དེ་ལ་སྨྲས། 9

ཀྱེ་མ་དཔལ་ལྡན་ཁྱིམ་བདག་དེའི། བུ་མོ་གཅིག་དང་བྲལ་གྱུར་ཅིང་།
ནོར་དང་ལོངས་སྤྱོད་སྤངས་ནས་ནི། བུ་མོ་ཁྱོད་ནི་འབང་མོར་གྱུར། 10

ཀྱེ་མ་གདེ་ཐུག་སྦྱིན་དག་གིས། བཙེམས་པའི་སྐད་ཅིག་གསལ་བའི་གློག།
འཁོར་བ་སྤྲུལ་གྱི་ལྟེ་དག་གིས། རོལ་པ་བཞིན་དུ་དཔལ་འབྱོར་གཡོ། 11

དགེ་མ་རྟོགས་པ་མ་བྱེད་ཅིག། ངེས་ཤེས་ལག་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས།
རིང་པོ་མིན་པ་ཉིད་ན་ཁྱོད། ས་ཡི་བདག་པོའི་དགའ་མར་འགྱུར། 12

ཁྱོད་ཀྱི་ལག་པ་དཔལ་མོ་ཡི། པད་ལྟར་མཉེན་པའི་འཕྲེང་བ་དག།
འཁོར་ལོ་ལྕགས་ཀྱུའི་དབྱིབས་འདི་མཐོང་། དེ་སྐད་བརྗོད་ནས་གཉིས་སྐྱེས་སོང་། 13

དེ་ནས་ཡིད་བསྲུབས་ལོངས་སྤྱོད་གྲོགས། སྤང་སྟེ་འཕུངས་པ་ཉམས་ཀྱི་གཉེན།
སྐལ་བཟང་འཁྲི་ཤིང་འཕྲུད་བྱེད་པ། ལེགས་ལྡན་དབྱིད་ནི་མཐོང་བར་གྱུར། 14

विज्ञाय तस्याः सर्व्वज्ञः सङ्कल्पं करुणाकुलः ।
प्रसार्य्य पाणिं भगवान् भद्रे देहीत्युवाच ताम् ॥ ७ ॥

दत्त्वा प्रणम्य सा तस्मै परिपूर्णमनोरथा ।
प्रणिधानं प्रविदधे दास्यदुःखनिवृत्तये ॥ ८ ॥

ततः कदाचिदायातः पितुस्तस्याः सखा द्विजः ।
नैमित्तिकस्तं प्रदेशं दृष्ट्वा तां विस्मितोऽवदत् ॥ ९ ॥

अहो गृहपतेस्तस्य पुत्री त्वं श्रीमतः सुता ।
बन्धुहीना गता दास्यं धनभोगविवर्जिता ॥ १० ॥

अहो मोहघनारम्भक्षणोद्योतनविद्युतः ।
संसारसर्परसनाविलासचपलाः श्रियः ॥ ११ ॥

गम्यानां मा कथाश्चिन्तां जानेऽहं हस्तलक्षणैः ।
अचिरेणैव भूभर्त्तुर्वल्लभा त्वं भविष्यसि ॥ १२ ॥

इदं पश्यामि ते पाणौ लक्ष्मीकमलकोमले ।
मालाचक्राङ्कुशाकारमित्युक्त्वा प्रययौ द्विजः ॥ १३ ॥

अथ मन्मथसम्भोगसुहृन्मधुपबान्धवः ।
लतालिङ्गनसौभाग्यभव्योऽदृश्यत माधवः ॥ १४ ॥

46

མཛེས་མའི་ང་རྒྱལ་གཉིས་འཕྲུང་དག། དཔྱིད་ནི་རལ་པ་ལྡན་པ་དག།
གླལ་པར་བྱེད་པའི་ལྷྱེ་བཞིན་དུ། རྒྱ་ངན་མེད་པའི་དོག་པ་མཛེས།

གཞོན་ནུའི་འགྲམ་པ་མཛེས་པ་ཡིས། ཀུན་པོ་ཙམ་པ་ཀ་ཡི་ཚོགས།
མིག་བཟང་མ་ཡི་སྨྲ་ཞགས་ལ། བཙིངས་པར་འོས་པ་ཉིད་དུ་གྱུར།

དཔྱིད་ཀྱི་ཨ་སྨྲའི་མེ་དོག་གིས། ཁྲོ་དང་བྲལ་ནམས་ཕ་རོལ་བསྒྲལ།
མཐྲ་ལྡན་ནམ་པར་མ་ཐྲུལ་བ། གཞན་དག་འཛོམས་ལ་ལྡོས་པ་མེད།

སྤྲང་རྩི་འཕྲུང་པས་ཨ་སྨྲ་ཡི། འཁྲི་ཤིང་མཆོག་དུ་སྤྲོད་བྱར་གྱུར།
ཡིད་འོང་ལོངས་སྤྱོད་མཁས་ནམས་ཀྱིས། འཕྲུལ་ཉིད་གཙད་པར་བྱ་བ་བཞི

ཨ་སྨྲའི་འཁྲི་ཤིང་གཞུ་ལ་མདའ། བཀོད་པ་ཨ་སྨྲའི་མཚོན་དང་ལྡན།
རྒྱལ་རྒྱུར་ཅིག་ཅེས་བདག་དྲིགས་ལ། སྨྲོང་མོ་པ་བཞིན་ཁ་བྲུག་སྒྲོགས།

སྐབས་འདིར་ཀོ་ས་ལ་ཡི་དབང་། དཔལ་དང་ལྡན་པ་གསལ་རྒྱལ་ནི།
རི་དྭགས་འདེད་དུ་སོང་བ་དག། དེ་ཡིས་ཁྲིར་ནས་ཡུལ་དེར་འོངས།

གཞུ་ལྡན་ཡིད་འབྲུང་ནམ་པ་ཅན། དེ་ལས་བབས་པར་གྱུར་པ་དེས།
མཛེས་མ་དགའ་མ་གཞན་པ་བཞིན། མཛེས་སྤྲུག་གཞན་ཡོད་མིན་པ་མཐོང་།

མིག་གི་ལམ་ནས་ཡ་མཚན་ལས། ཡིད་འབྲུང་རབ་དུ་ཞུགས་གྱུར་དེ།
བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེ་ཡི་ཡིད། དེ་ལ་ལྷ་འདོད་ནམ་པར་རྒྱས།

मधोः केशरिणस्तस्य कान्तामानद्विपद्विषः ।
15 विबभौ जिह्ममानस्य जिह्वेवाशोकमञ्जरी ॥ १५ ॥

बालाकपोललावण्यचौरश्चम्पकसञ्चयः ।
16 सुदृशां केशपाशेषु ययौ बन्धनयोग्यताम् ॥ १६ ॥

सहकारैर्विरहिणीनिधनं विदधे मधुः ।
17 निरपेक्षापरवधे विधुराः प्रभविष्णवः ॥ १७ ॥

ययुर्मधुलिहां चूतलता निर्भरभोग्यताम् ।
18 सहसैव विदग्धानामिव मुग्धविभूतयः ॥ १८ ॥

चूतायुधश्चूतलताचापन्यस्तशिलीमुखः ।
19 जयतीति जगौ वन्दी कन्दर्पस्येव कोकिलः ॥ १९ ॥

अस्मिन्नवसरे श्रीमान् कोशलेन्द्रः प्रसेनजित् ।
20 मृगयानिर्गतोऽश्वेन हृतस्तं देशमाययौ ॥ २० ॥

धन्विमनोभवाकारः सोऽवतीर्य्य तुरङ्गमात् ।
21 ददर्शानन्यलावण्यां[1] कन्यां रतिमिवापराम् ॥ २१ ॥

तद्विलोकनविस्तीर्णं मनस्तस्य महात्मनः ।
22 विस्मयाद्दृष्टिमार्गेण प्रविवेश मनोभवः ॥ २२ ॥

---

१ Orig. °नन्यलावण्यरतिमिवापराम् ।

འཕྲུལ་ལ་འཛིགས་པ་རབ་གྱུར་ཅིང་། ངོ་ཚས་གདོང་བདུད་དེ་མཐོང་ནས།
མཛེས་མའི་རླབས་ཅན་གྱིས་སྤྲོགས་པའི། མི་ཡི་བདག་པོས་བསམས་པར་གྱུར། 23

གང་གི་མཛེས་པར་ཉིན་མཚན་དུ། མིག་གི་འདབ་བགྲུ་ནམ་གྱིས་བྱེད།
གཞོན་ནུ་ཟླ་བཞིན་སྒོ་བསངས་མ། མིག་འབྲས་གཡོ་ལྡན་མ་འདི་སུ། 24

སྣ་ར་ལ་མཚུ་བ་ཀུ་ལའི། དྲི་བཟང་ལ་ནི་བྱུང་བ་བཞིན།
འདི་ཡི་བཞིན་ལ་མེ་ཏོག་མཚོན། དཔྱིད་དང་མཛེས་པ་མཐོང་བར་གྱུར། 25

ཀྱེ་མ་མཛེས་སྡུག་མི་དམན་ཞིང་། ཡང་ཚོས་ནམ་པར་བཀྲུན་པའི་ལུས།
བརྟེན་ལྡན་བདག་གི་འཆང་བརྟེན་པ་ནི། གང་གིས་བཀུས་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས། 26

ཀྱེ་མ་སྣང་སྟེའི་རྟོག་པ་དག། མེད་བྱུང་ཡོན་ཏན་ཚོམ་པས་ཀྱང་།
ཀང་དྲུག་པས་ཀྱང་ཀང་ལས་ཀང་། གང་གིས་འགྲོ་བ་འང་མ་ནུས་སོ། 27

དེ་ལྟར་བསམས་ནས་ས་སྐྱོང་གིས། དེ་མཐོང་ནགས་ཀྱི་ལྷ་རུ་ཞེས།
དེ་ཡིས་རིམ་གྱིས་བཤད་པ་ཡིས། དེ་ཡི་སྤྱོད་ཚུལ་ནམ་པར་རིག། 28

དེ་རྗེས་དེར་ནི་གུས་བྱས་ཏེ། དེ་ཡིས་ཡལ་འདབ་རླུང་ཡབ་དང་།
གཙང་ཞིང་བསིལ་བའི་ཆུ་ཡིས་ཀྱང་། མི་བདག་བདེ་བ་ཐོབ་པར་གྱུར། 29

དེ་ཡི་ཞབས་ཀྱི་པདྨོ་དག། དེ་ཡིས་མཉེས་ཤིང་ལག་པ་ཡི།
ཆུ་སྐྱེས་རེག་པས་ངལ་བ་དེ། འཕྲུལ་ལ་གཉིད་དག་ཐོབ་པར་གྱུར། 30

तां लज्जावनतां दृष्ट्वा सहसोद्भूतसाध्वसाम्।
अचिन्तयन्नरपतिः कान्तिकल्लोलिनीहृतः॥ २३॥

केयं नवा शशिमुखी श्यामा तरलतारका।
यत्कान्तिरनिशं नेत्रशतपत्रविकाशिनी॥ २४॥

वकुलामोदविभ्रान्तभ्रमरे पाटलाधरे।
कान्तं वसन्तं पश्यामि मुखेऽस्याः कुसुमायुधम्॥ २५॥

अहो लावण्यमम्लानं तारुण्याभरणं तनोः।
धीरस्यापि धृतिर्येन शङ्के सङ्कलितेव मे॥ २६॥

अहो नु मधुमञ्जर्याः प्रारम्भेऽप्यद्भुतो गुणः।
येन गन्तुं न शक्नोति षट्पदोऽपि पदात्पदम्॥ २७॥

इति सञ्चिन्त्य भूपालस्तां मत्वा वनदेवताम्।
पृष्ट्वा विवेद तद्वृत्तं क्रमेण कथितन्तया॥ २८॥

ततस्तत्र कृतातिथ्यस्तया पल्लववीजनैः।
शुचिशीतैश्च सलिलैः प्राप्तवान् निर्वृतिं नृपः॥ २९॥

श्रान्तः सम्वाहने तस्य तया चरणपद्मयोः।
कृते करात्तसंस्पर्शौ स निद्रां सहसा ययौ॥ ३०॥

དེ་ནས་སྐད་ཅིག་གིས་རབ་སད། རི་དགས་བདས་པའི་ངལ་བ་བསོས།
དེ་ནི་ལྷ་ཡིས་རིག་པ་ཡིས། དགའ་མ་གཟུགས་གཞན་གྱུར་པར་ཤེས།

དེ་ནས་ཤཱཀྱ་ཆེན་པོས་ཀྱང་། ཀོ་ས་ལ་དབང་འོངས་པ་དག།
ཐོས་ནས་དེ་ལ་མངོན་ཕྱོགས་ཏེ། མཆོད་པར་འོས་པ་དེ་ལ་མཆོད།

གུས་བཅས་ལྷགས་པའི་འཕྲེང་ཅན་མ། འདོད་པའི་བཀྲ་ཤིས་མི་དོག་འཕྲེང
དེ་ཡིས་རང་གི་བུ་མོ་བཞིན། རིན་ཅེན་འོས་པ་དེ་ལ་བྱིན།

འཛུམ་དཀར་ཡིད་ལས་སྐྱེས་པ་ཡི། བ་དན་དེ་ནི་ལྷགས་བྲུས་ནས།
ས་ཡི་བདག་པོ་གླང་པོ་ལ། ཞོན་ནས་རང་གི་གྲོང་ཁྱེར་སོང་།

གླང་པོ་རི་བོའི་སྟེང་དེ་ན། ལན་བུ་གཡོ་བའི་བྲུང་བ་ཅན།
རྒྱལ་པོ་དཔྱིད་དང་འགྲོགས་པ་ཡི། གསར་པ་འཕྲེང་ཅན་མ་དེ་མཛེས།

མཛེས་ན་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ། རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་ཕྱིན་ནས་དེ།
རིན་ཅེན་བ་གམ་འོད་ཟེར་ཅན། ཡིད་འོང་ཁང་པར་རྣམ་པར་རོལ།

རྒྱལ་པོའི་བཙུན་མོ་སྔོན་མ་ནི། ལྷ་མོ་དབྱར་གྱིས་ཉམས་པའི་མིང་།
སྤྱོད་ཚུལ་ཐ་དད་ཉིད་མིན་སེམས། རྒྱལ་པོའི་དཔལ་མོ་ས་གཞི་བཞིན།

དེ་ནི་དེ་ཡིས་རིག་པས་དང་། དེ་དང་དེ་ཡི་གཟུགས་བཟང་གིས།
ཕན་ཚུན་ཡོན་ཏན་ཐུལ་བྱུང་བས། མཆོག་ཏུ་ཡ་མཚན་ལྡན་པར་གྱུར།

क्षणेन प्रतिबुद्धोऽथ विश्रान्तमृगयाश्रमः ।
31 दिव्यस्पर्शेन तां मेने रतिं रूपान्तरागताम् ॥ ३१ ॥

महानपि ततः शाक्यः सम्प्राप्तं कोशलेश्वरम् ।
32 श्रुत्वा तं देशमभ्येत्य पूजार्हं तमपूजयत् ॥ ३२ ॥

सादरेणार्थितां तेन स्वसुतामिव मालिकाम् ।
33 रत्नार्घाय ददौ तस्मै स्मरमङ्गलमालिकाम् ॥ ३३ ॥

तामादाय मनोजन्मवैजयन्तीं सितस्मिताम् ।
34 निजं जगाम नगरं गजमारुह्य भूपतिः ॥ ३४ ॥

तस्मिन्नागनगोत्सङ्गे सा लोलालकषट्पदा ।
35 बभौ राजवसन्तेन सङ्गता नवमालिका ॥ ३५ ॥

राजधानीं समासाद्य सुन्दर्य्या सहितस्तया ।
36 रत्नहर्म्यकरोदारमन्दिरे विजहार सः ॥ ३६ ॥

वर्षाकाराभिधा देवी राज्ञः प्रथमवल्लभा ।
37 अभिन्नवृत्तिं तां मेने राजलक्ष्मीमिव क्षितिः ॥ ३७ ॥

दिव्यस्पर्शेन सा तस्याः साचास्या रूपसम्पदा ।
38 परस्परगुणोत्कर्षात् परं[1] विस्मयमापतुः ॥ ३८ ॥

---

१ Orig. omits परं ।

སྔོན་མ་ལྷ་ཡི་གཟུགས་ལྡན་དང་། ཕྱི་མ་ལྷ་ཡི་རིག་ལྡན་ཞེས།
ངོ་མཚར་ལྡན་པ་དེ་དག་གདམ། འཛིག་རྟེན་དག་ཏུ་རབ་ཏུ་གྲགས། 39

བར་དེར་དེ་དག་ལྷ་ཡི་ནི། གཟུགས་དང་ཡང་དག་རིག་པའི་རྒྱུ།
གནས་སུ་དགེ་སློང་རྣམས་ཀྱིས་དྲིས། བཅོམ་ལྡན་རྒྱལ་བས་རབ་ཏུ་གསུངས། 40

སྔོན་ཆེ་ཕྲོས་མཆོག་ཅེས་བྱ་བ། གཉིས་སྐྱེས་ཁྱིམ་པར་གྱུར་པ་ཡི།
ཆུང་མ་མཛའ་བོ་མཛེས་མ་དང་། ཤྲཱི་རི་ཧ་ཀ་ཞེས་པར་གྱུར། 41

དེ་ནས་ནམ་ཞིག་མཛེས་མ་ཡི། མིང་པོ་རབ་བྱུང་ཁྱད་ཀྱིས་ནི།
ཉི་ཚེའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་གྱུར་པ། ཤྲིང་མོའི་ཁང་པར་འོངས་པར་གྱུར། 42

བདག་པོའི་བཀའ་ཡིས་དེ་ཡི་དེ། ཟླ་བ་གསུམ་གྱི་རིམ་གྲོ་ཡིས།
གུས་པས་མགྲོན་དུ་གཉེར་དེ་གནས། དེ་ཡི་ཆུན་མ་ཡིས་ཀྱང་མཆོད། 43

མཛེས་འཛམ་ལོངས་སྤྱོད་དག་གིས་ཏེ། དེ་དག་གིས་མཆོད་སྐྱེ་བ་ནི།
ད་ལྟ་ལྷ་ཡི་གཟུགས་མཛེས་དང་། རིག་པ་ཡང་དག་ལྡན་པར་སྐྱེས། 44

དང་པོ་འདུལ་བ་དག་དང་རབ་ལྡན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་གོ་བཟུང་སྨོས་བྱས་ཤིང་།
དཀའ་ཐུབ་དག་གིས་རབ་གདུངས་ལུས་ཀྱི་ཞིང་བཟང་ཤིན་ཏུ་གཤིན་པར་གྱུར་པ་ལ།
གང་གི་དུས་སུ་དགེ་བའི་ས་བོན་རིགས་བདབ་དེ་ནི་སྨིན་ཅིང་རབ་འབར་བའི།
འབྲས་བུ་ཕུན་ཚོགས་མཆོག་ཏུ་དམ་པའི་ལས་ལ་ཆགས་པའི་བློ་བཟང་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱོད། 45

दिव्यरूपवती ज्येष्ठा दिव्यस्पर्शवती परा।
इति प्रवादः साश्चर्य्यस्तयोर्लोकेषु पप्रथे ॥ ३९ ॥

अत्रान्तरे तयोर्दिव्यरूपसंस्पर्शकारणम्।
आश्रमे भिक्षुभिः पृष्टः प्रोवाच भगवान् जिनः ॥ ४० ॥

पुरा श्रुतवराख्यस्य द्विजस्य गृहमेधिनः।
कान्ता शिरीषिका चेति प्रिये भार्य्ये बभूवतुः ॥ ४१ ॥

स कदाचिदथो कान्ताभ्राता प्रव्रज्यया शनैः।
प्रत्येकबुद्धतां यातः स्वसुर्भवनमाययौ ॥ ४२ ॥

त्रैमासिकोपचारेण स तया पत्युराज्ञया।
भक्त्या निमन्त्रितस्तस्थौ तत्सपत्न्यावपूजितः ॥ ४३ ॥

ते चारुमृदुभिर्भोगैस्तमभ्यर्च्यान्यजन्मनि।
जातेऽधुना चारुरूपदिव्यसंस्पर्शसंयुते ॥ ४४ ॥

कृष्टेषु प्रथमं प्रयुक्तविनयामादाय गोसम्पदं
सत्क्षेत्रेषु तपःप्रततततनुषु प्राप्तेष्वतिस्वादुताम्।
यत्काले शुभबीजमुप्तमुचितं सत्कर्मशक्तेः परं
भुज्यन्ते फलसम्पदः सुमतिभिस्तस्यैव पाकोज्ज्वलाः ॥ ४५ ॥

དེ་སྐད་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གསུང་། བདེན་པ་དགེ་སློང་རྣམས་ཀྱིས
དེ་དེ་བཞིན་ཞེས་ངེས་བྱས་ནས། ཞི་བ་ལ་ནི་བརྟེན་པར་གྱུར།

དེ་ནས་དུས་ཀྱིས་ས་བདག་གི། སྲས་ནི་འཕྲེང་ཅན་མ་ལ་གྱུར།
འཕགས་སྐྱེས་པོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། རིག་དང་སྒྱུ་ཙོལ་རབ་སྦྱངས་པའོ།

དེ་ཡི་མདུན་ན་འདོན་གྱི་བུ། མ་ཡིས་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་བཙས་པས།
མ་ལ་གནོད་ཅེས་ནམ་གྲགས་པ། ན་ཚོད་མཚུངས་པ་མཛའ་བོར་གྱུར།

ནམ་ཞིག་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ། འཕགས་སྐྱེས་པོ་ནི་རྟ་ལ་ཞོན།
རྩེ་ཞིང་སྤྱོན་ལ་སོང་བ་དག། ཤཱཀྱའི་གྲོང་གི་སྐྱིད་ཚལ་ཕྱིན།

འདི་ནི་ངེད་ཀྱི་འབང་མོ་ཡི། བུ་ཞེས་དྲེགས་པ་རབ་སྨྲ་བས།
ཤཱཀྱ་རྣམས་ཀྱིས་མཆོན་བཟུང་ནས། དེར་ནི་དེ་ལ་མཐོ་འཚམས་བྱས།

རང་གི་གྲོང་ཁྱེར་སོང་ནས་དེས། དེ་ནི་ཁོན་ལན་བསམ་པར་གྱུར།
རིགས་ཀྱི་དྲེགས་པས་སྨད་པ་ནི། ལུས་ཅན་ཟུག་རྔུ་ལྕགས་ཀྱུ་ཡིན།

དེ་ལ་ལན་བྱའི་བསམ་པ་ཡིས། ཡིད་ནི་ངེས་པར་བསྒྲིགས་པ་དེ།
ཡབ་ནི་འཆི་ཡང་རྒྱལ་སྲིད་ལ། མཆོག་ཏུ་འདོད་པ་སྐྱེས་པར་གྱུར།

དེ་ཡིས་རིང་སྤྱོད་ལ་སོགས་པའི། བློན་པོ་བརྒྱ་ཕྲག་ལྔ་དག་ནི།
ཕ་ལས་སྤྲད་ནས་དབྱེ་བ་ཡིས། རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་དབང་བྱས།

प्रैंस।

इति सर्व्वज्ञवचनं तथ्यमाकर्ण्य भिक्षवः ।
46 तत्तथेति विनिश्चित्य बभूवुः शान्तिसंश्रयाः ॥ ४६ ॥

अथ कालेन भूभर्त्तुर्मालिकायामभूत् सुतः ।
47 विरूढकेतिमुख्याख्यो विद्यासु च कृतश्रमः ॥ ४७ ॥

प्रियस्तुल्यवयास्तस्य पुरोहितसुतोऽभवत् ।
48 मातुर्दुःखेन जातत्वाद्विश्रुतो दुःखमानिकः ॥ ४८ ॥

कदाचित् सहितस्तेन हयारूढो विरूढकः ।
49 प्राप शाक्यवरोद्यानं मृगयायां विनिर्गतः ॥ ४९ ॥

न्यक्कारञ्चक्रिरे तत्र शाक्यास्तस्योद्यतायुधाः ।
50 अयं दासीसुतोऽस्माकमिति दर्पप्रवादिनः ॥ ५० ॥

गत्वासौ स्वपुरन्तेषां वैरं दध्यौमचिन्तयत् ।
51 कुलदर्पापवादो हि शल्यतोदः शरीरिणाम् ॥ ५१ ॥

तस्य निर्दह्यमानस्य तत्प्रतीकारचिन्तया ।
52 राज्याय जाता जनके जीवत्यपि परा स्पृहा ॥ ५२ ॥

स चारायणमुख्यानां मन्त्रिणां शतपञ्चकम् ।
53 स्ववशं पितुराकृष्य विदधे भेदयुक्तिभिः ॥ ५३ ॥

དེ་ནས་ནམ་ཞིག་ས་ཡི་བདག། གསལ་རྒྱལ་ནོམ་རིག་ཡང་དག་སྐྱེས།
ཆོས་ཀྱི་གདམས་ངག་མཉན་པ་ལ། གུས་པ་མཆོག་འཕེལ་ལེགས་བསྡམས་པས། 54

རིང་སྤྱོད་ཀྱིས་ནི་རྟོ་བཟུང་བའི། ཤིང་རྟ་དག་ལ་ཞོན་ནས་ནི།
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། བལྟ་བའི་སླད་དུ་སོང་བར་གྱུར། 55

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་གནས་ཕྱིན་ཏེ། ཞབས་ལ་མངོན་པར་ཕྱག་འཚལ་ནས།
དེ་ཡི་དྲིན་གྱིས་དང་པའི་བློས། ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འགྲོ་དེ་ཡིས་ཐོས། 56

མགྲོགས་པ་ཉིད་དུ་རིང་སྤྱོད་ཀྱང་། ཤིང་རྟ་གྲོང་ཁྱེར་སྤུར་སོང་ནས།
སྐབས་དེར་རྒྱལ་པོའི་བུ་དག་ནི། མངོན་པར་དབང་ནི་བསྐུར་བར་བྱས། 57

དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་ལ་ཞུས་ནས། མི་ཡི་བདག་པོ་འགྲོ་བརྩོན་པས།
མདུན་དུ་རྗེས་འབྲང་མཐོང་མ་ཡིན། ཤིང་རྟ་མ་ཡིན་བློན་པོའང་མེད། 58

ཀོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་ས་བདག་དེ། དལ་བུས་རབ་ཏུ་འགྲོ་བ་ཡིས།
དབྲུར་གྱི་ནོམ་པ་འཕྲིང་ཅན་མར། བཅས་པ་རིང་ནས་འོང་བ་མཐོང་། 59

འཕགས་སྐྱེས་པོ་ནི་དབང་བསྐུར་བ། དེར་དྲིས་དེ་ཡིས་ཚིག་གིས་ཤིས།
བུ་ཡི་དཔལ་འབྱོར་ཡོངས་སྤྱད་སྐད། འཕྲིང་ཅན་མ་ནི་དེ་ཡིས་བཏང་། 60

དེ་ཡིས་དབྲུར་གྱི་ནོམ་པ་བཟུང་། གྲོགས་པོ་ས་ཡི་བདག་པོ་དག།
མ་སྐྱེས་དགྲ་ཡི་གྲོང་ཁྱེར་ནི། རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཅེས་བརྗོད་པར་ཕྱིན། 61

ततः कदाचित् संजातविवेकः पृथिवीपतिः ।
धर्म्मोपदेशश्रवणे वर्द्धमानादरः परम् ॥ ५४ ॥

चारायणगृहीताश्वं रथमारुह्य संयतः ।
द्रष्टुं जगाम सर्व्वज्ञं भगवन्तं प्रसेनजित् ॥ ५५ ॥

प्राप्याश्रमं भगवतः कृत्वा पादाभिवन्दनम् ।
धर्म्मान्वयं स शुश्राव तत्प्रसादप्रसन्नधीः ॥ ५६ ॥

चारायणोऽप्याशु गत्वा रथेन नगरं जवात् ।
अकरोदन्तरे तस्मिन् राजपुत्राभिषेचनम् ॥ ५७ ॥

भगवन्तमथामन्त्र्य नृपतिर्गन्तुमुद्यतः ।
ददर्श नानुगानग्रे न रथं न च मन्त्रिणम् ॥ ५८ ॥

स पश्चादेव शनकैः प्रस्थितां पृथिवीपतिः ।
दूरादपश्यदायान्तीं वर्षाकारां समाल्लिकाम् ॥ ५९ ॥

ते पृष्ट्वा तद्गिरा ज्ञात्वा सोऽभिषिक्तं विरूढकम् ।
विससर्ज सुतैश्वर्य्यपरिभोगाय माल्लिकाम् ॥ ६० ॥

वर्षाकारां समादाय स मित्रस्य महीपतेः ।
अजातशत्रोर्नगरं प्राप राजगृहाभिधम् ॥ ६१ ॥

གདུགས་དང་བྲལ་བས་དེ་གདུང་ཞིང༌། བཀྲེས་སྐོམ་ངལ་བ་དང་ལྡན་པ།
ཇོ་ཡབ་རྒྱུད་དག་རིང་པོ་ཡིས། ཤུགས་ནི་བརྡོང་བ་བཞིན་དུ་གྱུར། 62

འཇིགས་མེད་བདེ་བ་སྲུ་ཡིས་ཐོབ། ཆོ་ནི་སྲུ་ཡི་དབང་དུ་གྱུར།
སྲུ་ལ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ནི། གྱུར་བར་རྗེས་སུ་ཉམས་མ་མཐོང༌། 63

དེ་ཡིས་ལས་ཀྱི་ཚོ་བ་བཞིན། རིང་བའི་ལ་ཕྱུག་སྟིང་པ་ཟློས།
རྒྱ་ཡང་འགྱུར་བྱེད་འཕྱངས་པ་ཡིས། གནོད་པ་ཀུན་གྱི་ཚོགས་གྱུར་པ། 64

ལུས་ཀྱི་ཐབས་ལ་སྲིད་པ་ཡིས། མི་རྟག་པ་ཉིད་མི་ཤེས་པར།
སྨོངས་པའི་སྐད་དུ་སྐྱོ་བོ་འབང༌། མ་ཞུའི་ནད་ཀྱིས་ཐེབས་ནས་འགྲེལ། 65

མ་སྐྱེས་དགྲ་ཡིས་ཀོ་ས་ལའི། དབང་པོ་འོངས་པ་ཐོས་གྱུར་ནས།
སོང་ནས་རྩོལ་གྱིས་ཁ་གང་ཞིང༌། སྲོག་དང་བྲལ་བ་དེ་མཐོང་གྱུར། 66

བཙུན་མོ་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་དེའི། ལུས་ནི་ལེགས་པར་བྲུ་བ་བྲུས།
སྡུག་བསྔལ་ཞི་བའི་སྐད་དུ་ནི། བཅོམ་ལྡན་བདེ་གཤེགས་ལྷ་རུ་སོང༌། 67

དེ་ཡིས་དེ་ལ་བདུད་ནས་སྨྲས། བཅོམ་ལྡན་ཀོ་ས་ལ་ཡི་དབང༌།
གྲོགས་པོ་བདག་གི་གྲོང་ཁྱེར་དུ། འོངས་ནས་ནོར་མེད་གུམ་པར་གྱུར། 68

གང་གི་གྲོགས་ལ་ཕན་པ་དག། བྱས་པ་མིན་པའི་དཔལ་འབྱོར་འདི།
བདག་དང་ཕུན་ཚོགས་སྐད་ཅིང་ཤིག། སྨོངས་ལས་གྲགས་པ་མིན་པའི་སྐད། 69

स तत्तच्छ्विरहात् क्षुत्पिपासाश्रमान्वितः।
ययौ वमन्निव श्वासं दीर्घैश्वामरमारुतैः ॥ ६२ ॥

सुखमस्खलितं केन प्राप्तं कस्यायुरायतम्[1]।
न कस्यानुपदं दृष्टः क्षयः[2] सपदि सम्पदः ॥ ६३ ॥

स जीर्णमूलकं भुक्त्वा कर्म्ममूलमिवायतम्।
क्षणं पीत्वा च पानीयं पपातात्तविषूचिकः ॥ ६४ ॥

अनित्यतामविज्ञाय मोहाय पतते जनः।
स चापायनिकायस्य कायस्योपायतृष्णया ॥ ६५ ॥

अजातशत्रुः श्रुत्वैव कोशलेश्वरमागतम्।
अभ्येत्य पांशुपूर्णास्यं विगतासुं ददर्श तम् ॥ ६६ ॥

तस्य जायानुयातस्य स कृत्वा देहसत्क्रियाम्।
भगवन्तं ययौ द्रष्टुं सुगतं दुःखशान्तये ॥ ६७ ॥

स तं प्रणम्य प्रोवाच भगवन् कोशलेश्वरः।
पुरं मे सुहृदः प्राप्य निर्धनो निधनं गतः ॥ ६८ ॥

धिग्ग्रामसम्पदं पापं मोहादयशसः पदम्।
विभवो येन नैवायं मित्रोपकरणीकृतः ॥ ६९ ॥

१ Orig. रायनं। २ Orig. omits क्षयः।

གཏུད་ཚོ་སྙིང་ལ་རེ་བ་དག། རྣམ་པར་བཀོད་ནས་གྲོགས་ཐོབ་པའི།
གྲོགས་པོ་འབྲས་མེད་ཉིད་གྱུར་ཏེ། གང་ཞིག་འཚོ་བ་དེ་ཡིས་ཅི། 70

གྲོགས་ལ་ཕན་པའི་དཔལ་དང་ནི། ཕོངས་ལ་ཕན་པའི་ནོར་དག་དང་།
འཇིགས་ལ་ཕན་པའི་སྲོག་གང་ཡིན། དེ་དག་འཚོ་བ་ལེགས་པ་ཡིན། 71

བཅོམ་ལྡན་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་ལ། དེ་ཡིས་ལས་ངན་ཅི་ཞིག་བགྱིས།
གང་ཞིག་སྨིན་ནས་མཇུག་ཏུ་ནི། དེས་ཀྱང་གནས་སྐབས་ངན་པ་ཐོབ། 72

ས་བདག་མིག་ནི་མཆི་མ་དང་། བཅས་པས་འདི་སྐད་བཅོམ་ལྡན་གྱིས།
གདུང་བ་ཞི་བྱེད་ཚེམས་ཀྱིས་ནི། ཟླ་འོད་སྤྲོ་ཞིང་དེར་བཀའ་སྩལ། 73
ས་སྐྱོང་མྱ་ངན་མ་བྱེད་འདི། སྲིད་པར་གནས་པའི་རང་བཞིན་ནོ།
རྣམ་པ་འདི་ལྟར་དངོས་པོ་ནི། བདེན་པ་མིན་ཉམས་མི་རྟག་ཉིད། 74

འཁོར་བའི་ནགས་ནང་རྣམ་པར་ཡངས་པ་འདིར།
རང་བཞིན་གྱིས་གཡོ་དུས་ཀྱི་བྱུང་བ་དག།
རང་དགར་འཕབ་པས་འགྲོ་སྲོག་མེ་ཏོག་གི།
གེ་སར་ཚོགས་ལ་ཁམས་ཟས་བྱེད་པ་ཉིད། 57

ལོངས་སྤྱོད་བ་རླབས་དག་དང་མཚུངས་ཤིང་རི་དྭགས་འཇིགས་པའི་མིག་ལྟར་གཡོ།
དཔལ་འབྱོར་སྐད་ཅིག་མཆོན་བྲ་སྐྱེ་བའི་ཆུ་གཏེར་རྣམ་པར་གསལ་བའི་གློག།
ལུས་ཀྱི་སྣང་བ་ཡང་ཚོགས་སར་པའི་ཉི་འོད་གཞོན་ནུ་དམར་བ་གཡོ།
སྲོག་གི་ཐིགས་པ་སྲིད་པའི་མྱ་ངམ་ཐང་ལ་མྱུར་དུ་འཇིག་པར་གྱུར། 76

हृदये विनिवेश्याशां प्राप्तः सुहृदमापदि ।
सुहृन्नैष्फल्यमायाति यस्य किन्तेन जीवता ॥ ७० ॥

मित्रोपकरणं लक्ष्मीर्दीनोपकरणं धनम् ।
भीतोपकरणं प्राणा येषां तेषां सुजीवितम् ॥ ७१ ॥

कुकर्म्म किं कृतं तेन भगवन् पूर्व्वजन्मनि ।
यस्य पाकेन पर्य्यन्ते प्रपेदे सोऽतिदुर्द्दशाम् ॥ ७२ ॥

इति पृष्टः क्षितीशेन भगवान् साश्रुचक्षुषा ।
तमूचे तापशमनीं दिशन् दशनचन्द्रिकाम् ॥ ७३ ॥

मा शुचः पृथिवीपाल स्वभावोऽयं भवस्थितः ।
एवम्बिधैव भावानामसत्यानामनित्यता ॥ ७४ ॥

विसारिसंसारवनान्तरेऽस्मिन्[१]
निसर्गलोलः किल कालभृङ्गः ।
स्वच्छन्दजातजनपुष्करजीवपुञ्ज-
किञ्जल्कपुञ्जमनिशं कवलीकरोति ॥ ७५ ॥

तरङ्गन्तो भोगाश्चकितहरिणीलोचनचलाः
क्षणोऽलक्ष्या लक्ष्मीर्जनजलदविद्योतनतड़ित् ।
शरीराब्जे बालातपचपलरागं नववयः
क्षयं याति क्षिप्रं भवमरुतटे जीवितकणः ॥ ७६ ॥

---

१ Original. विसारि संसारवनान्तेऽस्मिन्
नैस्वर्गलोलः किल कालभृङ्गः ।
स्वच्छन्दयातिजनपुष्पजीव-
किञ्जल्कपुञ्जं कवलीकरोतु ॥

ཡིད་ནི་བྱམས་པའི་སྟོད་གྱུར་གཞན་ལ་ཕན་པས་དགྱེས་ཞིང་ཆོས་ཀྱི་ནོར།
གྲོགས་པའི་ཚོགས་ནོམས་རབ་བཟོད་གཙོད་ཅིང་ནོམ་པར་སྤྱོད་ལ་ཡོངས་སུ་འདྲིས།
འདི་ནི་ཡུལ་གྱི་བདེ་ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས་བདེ་ལྡན་དེ་ཉིད་ཚོལ་ནོམས་ཀྱི།
སྙིང་པོ་མེད་པའི་འཁོར་བར་ནོམ་འགྱུར་དག་དང་བྲལ་བའི་ཡོ་བྱད་མིན། 77

རྗེ་ཡིས་སྒྱུར་དུ་བཙོམ་པ་བཞིན། སྐྱེ་བོ་སྡུག་ལ་སྒྱུ་ངན་བྱེད།
ཕོངས་པ་དྲག་པོ་དེ་ཟློག་པའི། ཐུ་བ་སླར་ཡང་མི་བྱེད་དོ། 78

སྲིད་པའི་ངལ་དུབ་མཐོང་གྱུར་ཀྱང་། ནོམ་ཀུན་དབེན་པ་མེད་པ་ཡི།
སྐྱེ་བོ་འདི་དག་མོངས་པ་ལས། མི་དགེར་འདོད་པར་བྱེད་པ་ཅི། 79

བྲམ་ཟེ་རབ་བདེ་ཞེས་པས་སྨོན། འབའ་ཞིག་ལས་རྟེད་ལ་ཕྱུག་དག།
མ་ཡི་ལག་ཏུ་བཞག་ནས་ནི། ཁྲུས་ལ་སྐྱུང་གི་ངོགས་སུ་སོང་། 80

སྐབས་དེར་མ་དག་འོངས་པ་ཡིས། ཕྱུག་ན་ལྷུང་བཟེད་རང་སངས་རྒྱས།
དེ་ཉིད་མངོན་པར་བཞེད་གྱུར་པ། དེས་ཀྱང་རབ་ཏུ་བཏུད་ནས་བྱིན། 81

དེ་ནས་དེ་ཡི་བུ་བཀྲིས་ནས། རིངས་པར་ཁྲུས་བྱས་ཡང་དག་འོངས།
ཟས་ནི་ཟོམ་པར་བྱེད་པའི་ཚེ། མ་ལ་རང་གི་ལ་ཕྱུག་བླངས། 82

བདག་གིས་མགྲོན་ལ་དེ་བྱིན་བྱ། དགེ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བྱོས།
དེ་སྐད་མ་ཡི་ཚིག་ཐོས་ནས། དེ་ནི་མདའ་ཡིས་ཕྱུག་བཞིན་གྱུར། 83

मनो मैत्रीपात्रं परहितरतिर्धर्म्मधनता
मदोद्भेदच्छेदक्षमशमविचारे परिचयः।
अयं तत्त्वान्वेषो विषयसुखवैमुख्यसुखिना-
मसारे संसारे परिहृतविकारः परिभवः॥ ७७॥

जनः शोचति दुःखेषु क्षिप्रं हत इवाश्मना।
न करोति पुनस्तीव्रतदापातप्रतिक्रियाम्॥ ७८॥

पश्यतोऽपि भवायासं निर्व्विवेकस्य सर्व्वथा।
क्रियते किं जनस्यास्य मोहादकुशलस्पृशः॥ ७९॥

पुरा विप्रः सुशर्म्माख्यः कुतश्चित् प्राप्य मूलकम्।
निधाय[1] जननीहस्ते ययौ स्नातुं नदीतटम्॥ ८०॥

सापि प्रत्येकबुद्धाय तां प्राप्ताय तदन्तरे।
प्रणता पात्रहस्ताय तदेवाभिमुखी ददौ॥ ८१॥

अथ स्नात्वा समायातस्तत्सुतस्त्वरितं क्षुधा।
जननीं भोजनारम्भे ययाचे निजमूलकम्॥ ८२॥

पुण्यं पुत्रानुमोदस्व तन्मयातिथयेऽर्पितम्।
इति मातुर्वचः श्रुत्वा सोऽभूद्विद्ध इवेषुणा॥ ८३॥

---

१ Orig. विधाय।

མགྲོན་ཁྱོད་འཕྲལ་ལ་མ་ཞུ་བས། གཟིར་ཅིང་དཀུ་ནི་ཟུག་གྱུར་ནས།
མི་རྒྱང་བདག་གི་ལ་ཟུག་དག། སྲོག་དང་ལྡན་ཅིག་ཕྱིར་འབྱུང་ཤོག། 84

དེ་སྐད་སྨིག་པ་ཐོབ་པ་དེའི། ཤིན་ཏུ་ཚུབ་པའི་ཚིག་དེ་ཡིས།
མཇུག་ཏུ་མ་ཞུའི་ནད་ཉིད་ནི། སྐྱེ་བ་གཞན་བ་ཙམས་སུ་འགྱུར། 85

དེ་ཉིད་ར་ལྷ་གསལ་རྒྱལ་ཏེ། སྨྲ་མའི་བསོད་ནམས་གཞན་སྨིན་པས།
རྒྱལ་སྲིད་ཡངས་པ་ཐོབ་གྱུར་ནས། མཇུག་ཏུ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཞིག་གྱུར། 86

འཁོར་བའི་ལམ་གྱི་མགྲོན་པོ་ལ། དགེ་དང་མི་དགེའི་ལས་ཁོ་ན།
ལོངས་སྤྱོད་སྣང་དུ་ཉེར་བསྐུབས་པའི། ལམ་བརྒྱགས་བཞིན་དུ་ལག་ན་གནས། 87

དེ་སྐད་བཅོམ་ལྡན་དེ་ཡི་གསུང་། ཐམས་ཅད་བདེན་པ་ཐོས་ནས་ནི།
དེ་དེ་བཞིན་ཞེས་སེམས་བྱེད་ཅིང་། དེར་ཕྱག་འཚལ་ནས་མི་བདག་སོང་། 88

སྐབས་འདིར་རྒྱལ་སྲིད་ཐོབ་པ་ཡི། འཕགས་སྐྱེས་པོ་ནི་ཤཱཀྱའི་ཁོན།
མདུན་ན་འདོན་གྱི་བུ་སོང་ནས། སྨྲན་པས་དེ་དག་བརླག་བརྩོན་པ། 89

གླང་པོ་ཤིང་རྟ་རྟ་རྡུལ་གྱིས། སྔོངས་པས་གླ་བཞིན་ཕྱོགས་རྣམས་ནི།
རྣམ་དབྱེ་མེད་པ་ཉིད་བྱེད་ཅིང་། ཤཱཀྱའི་གྲོང་དུ་རབ་ཏུ་སོང་། 90

དེ་ཡི་སྤྱོད་ཚུལ་མ་རུང་དེ། བཅོམ་ལྡན་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་མཁྱེན་ནས།
ཤཱཀྱའི་གྲོང་དང་ཉེ་བར་ནི། ག་ཤེགས་ནས་ཤིང་སྐམ་འོག་ཏུ་བཞུགས། 91

सद्यो विसूचिकार्त्तस्य मन्मूलकमनल्पकम्।
कुक्षिं भित्वा विनिर्यातु प्राणैः सह तवातिथेः॥ ८४॥

इति तस्याप्तपापस्य वाक्पारुष्येण भूयसा।
विसूचिकैव पर्य्यन्ते बभूवापरजन्मनि॥ ८५॥

प्राक्पुण्यान्तरपाकेन स एवाद्य प्रसेनजित्।
विपुलं राज्यमासाद्य तथैवान्ते क्षयं गतः॥ ८६॥

संसारपथपान्थानामेवं कर्म्म शुभाशुभम्।
पाथेयमिव हस्तस्थं भोगायैवोपपद्यते॥ ८७॥

इति श्रुत्वा भगवतस्तथ्यं पथ्यञ्च तद्वचः।
एवमेतदिति ध्यात्वा तं प्रणम्य ययौ नृपः॥ ८८॥

अत्रान्तरे प्राप्तराज्यः शाक्यवैरं विरूढकः।
पुरोहितसुतेनैत्य स्मारितस्तत्क्षयोद्यतः॥ ८९॥

प्रययौ शाक्यनगरं गजाश्वरथरेणुना।
[1]मोहेनेव दिशां कुर्व्वन् निर्व्विवेकं धियामिव॥ ९०॥

सर्व्वज्ञो भगवान् ज्ञात्वा तस्य तद्दुष्टचेष्टितम्।
गत्वा शाक्यपुरोपान्ते तस्थौ शुष्कतरोरधः॥ ९१॥

१ Original. मोहेनैव दिशामकुर्व्वन् धियामिव निर्व्विवेकताम्॥

རིང་ནས་དེ་ན་བཞུགས་པ་དེ། འཕགས་སྐྱེས་པོ་ནི་འོངས་པས་མཐོང་།
ཤིན་ཏུ་ལ་བབས་མདུན་དུ་ནི། མངོན་ཕྱོགས་རབ་ཏུ་བཏུད་ནས་སྨྲས། 92

འདབ་མ་སྟུམ་པའི་ཡལ་ག་ཅན། གྲིབ་མ་སྟུག་ཉམས་ཡོད་པ་ལ།
དེར་ནི་བཅོམ་ལྡན་མི་བཞུགས་པར། ཤིང་སྐམ་འོག་ཏུ་ཅི་ཞིག་མཛད། 93

ས་སྐྱོང་གིས་ནི་འདི་བརྗོད་ཚེ། བཅོམ་ལྡན་གྱིལ་པས་དེར་བཀའ་སྩལ།
མི་བདག་གཉེན་གྱི་གྲིབ་མ་ནི། ཙན་དན་པས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་བསིལ། 94

གཉེན་དང་མཚུངས་པའི་ནོར་རྫས་མེད། གཉེན་དང་མཚུངས་པའི་དགའ་བ་མེད།
གཉེན་དང་མཚུངས་པའི་མཛེས་མ་མེད། གཉེན་དང་ཚུངས་པའི་མཛའ་བོ་མེད། 95

ས་བདག་ཤཱཀྱ་འདི་དག་གཉེན། དེ་ལ་དགའ་པས་དེ་དག་གིས།
གྲོང་འགྲམ་འདབ་མ་བསྐམས་པ་ཡི། ཀང་འཕྲུང་འདི་ལ་དགའ་བ་སྐྱེས། 96

དེ་དག་ཐོས་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཤཱཀྱའི་ཕྱོགས་སུ་ལྷུང་བར་ནི།
རིག་ནས་ཁྲོ་དང་བྲལ་བ་ཡི། འཕགས་སྐྱེས་པོ་ནི་ལོག་པར་གྱུར། 97

དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་། ཤཱཀྱར་འཇིགས་པ་འབྱུང་མཁྱེན་ནས།
སེམས་ཅན་དག་པ་ཉམ་དག་ལ། དགེ་ལེགས་སླད་དུ་ཆོས་བསྟན་མཛད། 98

ཁ་ཅིག་གིས་ནི་རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས། གཞན་གྱིས་ལྷན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་དང་།
ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གཞན་གྱིས་ནི། དེ་ཡི་བཀའ་ཡིས་ཡང་དག་ཐོབ། 99

दूरात्तत्र स्थितं दृष्ट्वा तमागच्छन् विरूढकः।
अवतीर्य्य रथादग्रमभ्येत्य प्रणतोऽवदत् ॥ ९२ ॥

सत्सु स्निग्धपलाशेषु घनच्छायेषु शाखिषु।
भगवन्नत्र विश्रान्तिः किमु शुष्कतरोरधः ॥ ९३ ॥

इत्युक्तः क्षितिपालेन तं प्राह भगवान् जिनः।
ज्ञातिच्छाया नरपते चन्दनादपि शीतला ॥ ९४ ॥

नास्ति ज्ञातिसमं वित्तं नास्ति ज्ञातिसमा धृतिः।
नास्ति ज्ञातिसमा छाया नास्ति ज्ञातिसमः प्रियः ॥ ९५ ॥

ममैते भूपते शाक्या ज्ञातयस्तत्पुरान्तिके।
जातः प्रियोऽयं तत्प्रीत्या शुष्कशाखोऽपि पादपः ॥ ९६ ॥

श्रुत्वैतद्विरतामर्षः शाक्यानां पक्षपातिनम्।
भगवन्तं विदित्वैव न्यवर्त्तत विरूढकः ॥ ९७ ॥

भगवानपि शाक्यानां ज्ञात्वागामि भयन्ततः।
श्रेयसे शुद्धसत्त्वानां विदधे धर्म्मदेशनाम् ॥ ९८ ॥

स्रोतापत्तिफलं कैश्चित् सकृदागामि चापरैः।
अनागामिफलं चान्यैः सम्प्राप्तं तस्य शासनात् ॥ ९९ ॥

ལྐུག་ཤ་བློ་གྲོས་བླུན་པོ་ཡིས། ཤཱཀྱས་གནས་དེ་མ་ཐོབ་སྟེ།
གང་ཞིག་ཉིན་བར་རབ་རིབ་དག། འབྱུང་བའི་བྱ་ནི་འགའ་ཞིག་ཡོད། 100

དེ་ནས་མི་བདག་ལོག་པ་ཡིས། ཁོན་གྱི་སྦྲུལ་དག་ཉལ་བ་དག།
མདུན་ན་འདོན་གྱི་བུ་ཡིས་ནི། རབ་ཏུ་སད་པ་ཉམས་པར་བསྐྲུབས། 101

དེ་ཡིས་བསྐུལ་བས་ཤཱཀྱའི་རིགས། གཞོམ་པའི་བློ་གྲོས་དེ་ཡིས་བྱས།
ཁོན་གྱི་མེ་ནི་རབ་འབར་བར། ཕྲ་མ་ཡི་ནི་རླུང་གིས་བྱེད། 102

འཇིགས་རུང་སྐྱེ་བོ་ངན་པ་ཡིས། ཞགས་ཀྱིས་འཕྲལ་བསྐྱད་མི་བསྲུན་པའི།
རོ་ལངས་དང་ནི་ས་སྐྱོང་དག། སྲུ་ཡི་སྲོག་ནི་འཕྲོག་བྱེད་མིན། 103

དེ་ནས་དེ་ཡི་དམག་དཔུང་ནི། གླང་པོ་ཤིང་རྟའི་མཆོག་རབ་དགྲིགས།
ལམ་བཀག་ཤཱཀྱ་རྣམས་ཀྱི་ནི། གྲོང་ཁྱེར་ཡང་དག་འཁྲུགས་པར་གྱུར། 104

དེར་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་། ཤཱཀྱ་བསྲུང་སླད་ཕྱོགས་ལྷུང་ཞིང་།
ཡང་དག་བརྩོན་པ་མི་གཡེལ་ལ། ཆེན་པོ་དག་ལ་བཀའ་སྩལ་པ། 105

ཤཱཀྱ་རྣམས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་སྨོན། ཆོས་ཀུན་ནས་འདི་ཉེ་བར་གནས།
དེ་ལ་བསྲུང་བ་སྐྱབ་བྱེད་པ། ནམ་མཁའ་ལ་ནི་བགྲོད་སྟེགས་བརྩིགས། 106

སྐྱེས་བུ་རྣམས་ཀྱི་བསམ་ཡས་འཁྱེར་པ་དགེ་དང་མི་དགེ་དག།
འོང་དང་རབ་ཏུ་འགྲོ་ཡང་ཡུད་ཙམ་རང་དབང་མེད་པ་ནི།
ལས་ཀྱི་ཡི་གེ་རང་གི་སྐྱེ་བའི་གནས་ལ་རང་ལག་གིས།
བཀོད་པ་དག་ནི་ངེས་པར་དོན་མེད་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་མིན། 107

शेषास्तु मूढमतयः शाक्याः प्रापुर्न तत्पदम् ।
सन्ति केऽपि खगा येषां वासरे तिमिरोद्भवः ॥ १०० ॥

निवृत्तस्याथ नृपतेः पुरोहितसुतस्ततः ।
वैरसर्पस्य सुप्तस्य विदधे प्रतिबोधनम् ॥ १०१ ॥

स तेन प्रेरितश्चक्रे मतिं शाक्यकुलक्षये ।
वैरानलं प्रचलनं करोति पिशुनानिलः ॥ १०२ ॥

घोरदुर्जनमन्त्रेण सहसोत्थापिताः खलाः ।
वेतालाः क्षितिपालाश्च न कस्य प्राणहारिणः ॥ १०३ ॥

सैन्ये गजरथोदग्रे ततस्तस्मिन् प्रसर्पति ।
बभूव पुरसंक्षोभः शाक्यानां रुद्धवर्त्मनाम् ॥ १०४ ॥

तस्मिन् भगवान् रक्षार्थं शाक्यानां पक्षपातिनम् ।
समुद्यतं तच्च महामौद्गल्यायनमब्रवीत् ॥ १०५ ॥

शाक्यानां कर्म्मदोषोऽयं सर्व्वथा समुपस्थितः ।
तच्च रक्षाविधानन्ते गगने सेतुबन्धनम् ॥ १०६ ॥

पुंसामचिन्त्यविभवानि शुभाशुभानि
आयान्ति यान्ति च मुहुर्निरवग्रहाणि ।
कर्म्माक्षराणि निजजन्मपदस्वहस्त-
न्यस्तानि नाम न भवन्ति निरर्थकानि ॥ १०७ ॥

དེ་སྐད་བཅོམ་ལྡན་གསུང་གིས་ནི། དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་དེར་ཕྱིན་ཏེ།
འཕགས་སྐྱེས་པོ་ནི་ཉེར་ལྷགས་པས། ཀུཎ་ཉམས་ཀྱིས་འགྲོ་བ་བྱས། 108

སྒྲོག་དང་ལྡན་ཅན་སུ་ལ་ཡང་། ཡུ་ཅག་འཆི་བར་མི་བྱའོ།
དགྲ་ཡིས་རབ་ཏུ་འཕངས་བའི་མདའ། ཡུ་ཅག་ལུས་ལ་འཛུགས་སུ་བས། 109

དེ་དག་དེ་ལྟར་གྲོས་བཟུང་སྟེ། ཁྲོ་བས་ལམ་ན་མདུང་བཟུང་སྟེ།
གཞུ་ནི་རབ་ཏུ་གདུངས་བྱས་ནས། ཕ་རོལ་འཇུག་ལ་བརྟེན་པས་གནས། 110

སྐབས་དེར་དོན་གྱི་སྦྱོར་བ་ལས། རང་གི་ཡུལ་ན་མི་གནས་པ།
ཀུཎ་ཞམ་པ་ཀ་ཡིས་གྲོས། མི་ཞེས་པ་ནི་ཡང་དག་འོངས། 111

དེ་ཡིས་ས་བདག་གོ་བགོས་པས། གྲོང་ཁྱེར་བསྡམས་པ་མཐོང་ནས་ནི།
ཁྲོས་ཏེ་གཅིག་བུས་གཡུལ་དུ་ཕྱིན། དེ་ཡི་དཔལ་ཉམས་བརླག་པར་བྱས། 112

གཡུལ་དུ་སྐྱེས་བུ་སེང་གེ་ཡིས། དཔའ་བོ་སླར་པོ་དེ་དག་བསད།
སུ་རིག་གིས་བཞིན་གྲགས་པ་ཡིས། དགའ་བར་བྱས་པ་ཉིད་དུ་གྱུར། 113

གཞན་ལ་ཁྲོས་པར་གྱུར་པ་དེའི། རལ་གྲི་དེ་ནི་ཅི་ཡང་འབར།
གང་གིས་རབ་ཏུ་གདུང་བས་རེས། དགྲ་ཡི་ཆུ་བོ་ཡངས་པར་སོད། 114

འཕགས་སྐྱེས་པོ་ནི་སྤྲོ་བ་ཉམས། འཕམ་ནས་རང་གི་གྲོང་ཁྱེར་སོང་།
དགྲ་ནི་བསད་པས་ཞམ་པ་ཀ། ཀུཎས་ནང་དུ་འཇུག་མ་སྟེར། 115

इति वाक्याद् भगवतस्तस्मिन् याते प्रणम्य तम् ।
चक्रिरे सम्विदं शाक्याः प्रत्यासन्ने विरूढके ॥ १०८ ॥

हिंसास्माभिर्न कर्त्तव्या प्राणिमात्रस्य कस्यचित् ।
शराः शरीरमस्माकं विशन्त्वरिसमीरिताः ॥ १०९ ॥

इति सम्विदमाधाय ते वियष्टिकपाणयः ।
धीराः परोद्यमे तस्थुरवारयितकार्म्मुकाः ॥ ११० ॥

अत्रान्तरे कर्म्मयोगान्निजदेशानवस्थितः ।
अज्ञात्वा सम्विदं शाक्यः शम्पाकः समुपाययौ ॥ १११ ॥

स दृष्ट्वा नगरे बद्धसन्नाहं[1] वसुधाधिपम् ।
कोपादेकश्चकारास्य रणे सुभटसंक्षयम् ॥ ११२ ॥

युद्धे पुरुषसिंहेन हतास्ते वीरकुञ्जराः ।
प्रययुः स्पृहणीयत्वं यशोभिर्मौक्तिकैरिव ॥ ११३ ॥

स कोऽपि तस्य जज्वाल कोपितस्य परैरसिः ।
स ययौ यत्प्रतापेन विपुलां रिपुवाहिणीम् ॥ ११४ ॥

प्रवेशं न ददुः शाक्याः शम्पाकस्य द्विषां वधात् ।
स्वजनोऽपि परित्यक्तः स तैर्निस्त्रिंशकर्म्मणा ॥ ११५ ॥

---

१ Orig. बद्धसन्नद्धं ।

སྡིག་ལས་ཀྱིས་དེ་དེ་དག་གིས། ནང་མི་ཡིན་ཡང་ཡོངས་སུ་བཏང་།
དམ་པ་ཆོས་ཀྱི་གཉེན་ལྡན་རྣམས། རང་གིའང་མ་རུངས་ལ་ཕྱིར་ཕྱོགས། 116

དམ་པ་འདོས་ཉིད་རིག་པ་རྣམས། ནོར་རྫས་ལས་ཀྱང་གཏོང་ཕོད་དང་།
ནང་མི་བས་ཀྱང་ལེགས་བྱས་དང་། ཚེ་སྲོག་པས་ཀྱང་གྲགས་པ་དགའ། 117

དེ་དག་གིས་ནི་བསྐྱད་པ་དེ། མཐར་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་དྲུང་དུ་ཕྱིན།
དེ་ལ་དགེ་ལེགས་སྨྲར་ཉིད་དུ། རང་གི་མཚན་མ་ཞུང་ཟད་བླངས། 118

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས། རང་གི་དབུ་སྐྲ་སེན་ཆ་བྱིན།
དེ་ཡིས་བླངས་ནས་བ་ཀུ་ར། ཞེས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དག་ཏུ་སོང་། 119

དེར་ནི་ཤེས་རབ་མཐུ་དག་དང་། རྩལ་བོད་སྤྲོ་བ་ཡོན་ཏན་གྱིས།
དེ་ཡིས་རྒྱལ་སྲིད་ཐོབ་སྟེ་དཔལ། ཐྲི་ལྡན་རྣམས་ལ་ཀུན་ཏུ་མེད། 120

དཔལ་འབྱོར་གྲུང་པོའི་མཚན་ཉིད་དེ། གྲགས་པ་མཁས་པའི་ལྷན་སྐྱེས་ཡིན།
གྲུབ་པ་ཐམས་ཅད་ཆུང་མ་ནི། རིག་འགྲུས་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡིན། 121

དེ་ནས་དེར་ནི་དེར་གནས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་དབུ་སྐྲ་སེན་ཆ་ལ།
རིན་ཅེན་མཆོག་གི་རབ་མཛེས་པའི། མཆོད་རྟེན་རབ་ཏུ་གནས་པར་བྱས། 122

འཕགས་སྐྱེས་པོའང་འཁོན་གྱིས་ནི། པ་རོལ་བསྒྲལ་འདོད་སྐྱད་ནས་ཡང་།
སྨོ་དབྱེའི་རིགས་པས་འཕྲུལ་ཉིད་ལ། ཤཱཀྱ་རྣམས་ཀྱི་གྲོང་དུ་ཞུགས། 123

निर्जेऽपि विमुखाः[1] क्रूरे साधवो धर्म्मबन्धवः।
धनादपि वदान्यत्वं सुकृतं स्वजनादपि ॥ ११६ ॥

* * * *

शतमौचित्यनित्यानामायुषोऽपि यशः प्रियम् ॥ ११७ ॥

निर्व्वासितः स तैः प्राप्तः शनैर्भगवतोऽन्तिकम्।
ययाचेऽभ्युदयायैव तं किञ्चिन्निजलाञ्छनम् ॥ ११८ ॥

कृद्धं भगवता दत्तं निजकेशनखांशकम्।
स जगाम समादाय वाकुड़ं नाम मण्डलम् ॥ ११९ ॥

तत्र प्रज्ञाप्रभावेण शौर्य्योत्साहगुणेन च।
स प्राप राज्यं धीराणां सर्व्वंच सुलभाः श्रियः ॥ १२० ॥

दक्षाणां लक्षणं लक्ष्मीः सहजं विदुषां यशः।
व्यवसायसहायानां कलत्रं सर्व्वसिद्धयः ॥ १२१ ॥

तत्र स्थितो भगवतः सोऽथ केशनखांशके।
स्तूपप्रतिष्ठामकरोद्वररत्नविराजिताम् ॥ १२२ ॥

विरूढकोऽपि शाक्यानां वैरपारतितीर्षया।
पुनर्युक्त्या पुरद्वारभेदेन सहसाविशत् ॥ १२३ ॥

---

१ Original निर्जिते विमुखाः।

དེར་ནི་ཤཱཀྱ་སྟོང་ཕྲག་དག། བདུན་ཅུ་ཙ་བདུན་རབ་ཏུ་བསད།
དེ་ནས་བུ་མོ་གཞོན་ནུ་རྣམས། སྟོང་ཕྲག་དེ་ཡིས་བཅིངས་ནས་ཁྲིད། 124

ཤཱཀྱ་བརྒྱ་ཕྲག་ལྔ་རྣམས་ནི། ལྕགས་དང་གླང་པོའི་འཇོམས་བྱེད་ཀྱི།
རབ་ཏུ་བཅོམ་ནས་གྲོང་ཁྱེར་ནི། མཐར་བྱེད་གྲོང་ཁྱེར་བཞིན་དུ་བྱས། 125

བཅོམ་ལྡན་གྱིས་ཀྱང་ཤཱཀྱ་རྣམས། དགྲ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བརླག་བྱས་པ།
ལས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་བཅིངས་མཁྱེན་ནས། སྐད་ཅིག་ཐུགས་ནི་འབྱུང་བར་མཛད། 126

སྙིང་རྗེ་ཁྲིས་པའི་དགེ་སློང་རྣམས། དེ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་ཏེ་དྲིས།
ཤཱཀྱ་རྣམས་ཀྱིས་ལས་ཅི་བསྒྲུབས། འཇིགས་རུང་གང་གི་འབྲས་འདི་གང་། 127

དེ་སྐད་དེས་དྲིས་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་དེར་བཀའ་སྩལ།
རང་གི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་གྱིས། ཤཱཀྱ་རྣམས་ནི་བརླག་པ་འདི། 128

ཉ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆུ་ནང་ནས། སྦྲོན་ཆེ་ཉ་ཆེན་གཉིས་ཞིག་དྲངས།
ཉ་ནི་རྡོག་ཏུ་རབ་བཅད་པའི། གདུང་བ་ཆེན་པོ་དག་གིས་བསད། 129

དུས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་གཞན་ལ་ནི། དེ་རྣམས་ཆོས་ཀུན་ཉིད་གྱུར་པ།
ཉོར་ནི་འཁྲོག་པས་དེ་དག་ཉིད། ཆོས་ཀུན་དུ་གྱུར་བསྒྲིགས་ནས་བསད། 130

ཉ་དེ་དག་དང་ཁྱིམ་བདག་དེ། འཕགས་སྐྱེས་པོ་དང་མདུན་ན་འདོན།
ཉ་པ་དང་ནི་ཆོས་ཀུན་པའི། ཤཱཀྱ་རྣམས་ཀྱིས་བསད་པར་གྱུར། 131

हत्वा तत्र सहस्राणि शाक्यानां सप्तसप्तति ।
बद्धा कन्याकुमाराणां स सहस्रमथाहरत् ॥ १२४ ॥

शतानि पञ्च शाक्यानां गजैर्लौहैश्च मर्द्दनैः ।
सम्प्रमृज्य पुरीञ्चक्रे कृतान्तनगरीमिव ॥ १२५ ॥

भगवानपि शाक्यानां[१] शत्रुणा भेदनं कृतम् ।
कर्म्मानुबद्धं विज्ञाय बभूव विमनाः क्षणम् ॥ १२६ ॥

पप्रच्छुस्तं समभ्येत्य भिक्षवः करुणाकुलाः ।
किं कर्म्म विहितं शाक्यैर्घोरं यस्येदृशं फलम् ॥ १२७ ॥

भगवानिति तैः पृष्टः सर्व्वज्ञस्तानभाषत ।
निजकर्म्मविपाकेन शाक्यानामेष संक्षयः ॥ १२८ ॥

कृष्टौ पुरा महामत्स्यौ धीवरैः सरितोऽन्तरात् ।
तदा निकृत्तौ शल्येन भूयोऽप्यव्यथयन् धृतौ ॥ १२९ ॥

कालेन चारुतां यातैस्तैरेव परजन्मनि ।
हतौ गृहपती दग्ध्वा तावेव धनहारिभिः ॥ १३० ॥

तौ मत्स्यौ तौ गृहस्थौ च विरूढकपुरोहितौ ।
दासानां तस्कराणाञ्च शाक्यानां मृत्युतां गतौ ॥ १३१ ॥

१ Orig. शत्रूणां ।

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་འདི་ཐོས་ནས། དགེ་སློང་རྣམས་ཀྱིས་ལས་རྣམས་ཀྱི།
འབྲས་བུའི་རྒྱུ་ནི་བསྐྱུ་བ་དག། མེད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་གྱུར། 132

དེ་ནས་རྒྱལ་བས་ངན་གྱུགས་པའི། འཕགས་སྐྱེས་པོ་ནི་རང་གྲོང་སོང་།
བུ་ནི་རྒྱལ་བྱེད་ཅེས་བྱ་བའི། བྲིས་པ་རྩེ་བས་མཛོད་ལ་སྨྲས། 133

ལྷ་གཅིག་ཤཱཀྱ་ཅི་ལ་གསོད། དེས་ནི་ཡུལ་ལ་གནོད་མ་བགྱིས།
དེ་སྐད་བརྗོད་པའི་རང་གི་བུ། འཕགས་སྐྱེས་པོ་ཡིས་བསད་པར་གྱུར། 134

ཐོས་ཐོབ་གནོད་པ་གོམས་པ་ལས། གླང་པོ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བོ་ངན།
ངེས་པར་སྡང་དང་ཉེད་པ་དང་། འཇོམས་པ་ཉིད་དུ་ཅི་མི་བྱེད། 135

རང་གི་དཔུང་པ་ལྷ་བྱེད་ཅིང་། མདུན་ནར་འདུག་ནས་དྲིས་སྨྲས་པ།
ཀྱེ་མ་བདག་གི་གཟི་བྱིན་མེར། དགྲ་ཉམས[illegible]ས་ཞིབ་ལྟར་བཅོམ། 136

བདག་གི་དཔུང་སྨྲས་འདི་གཉིས་ནི། མཐར་བྱེད་དེ་བབས་ཀ་བ་སྟེ།
ཤཱཀྱ་རྣམས་ནི་མ་ལུས་པ། གསོད་པ་གདམས་བྱེད་ཆླ་མར་གྱུར། 137

དེ་ཡི་ཚིལ་ལ་བསྡུགས་པ་དེ། ཤཱཀྱའི་བུ་མོ་བཟུང་བ་དེས།
ཐོས་ནས་ཡིད་འབྱུང་དྲག་པོ་ཡིས། གདོང་པ་བཏུད་ནས་རབ་སྨྲས་པ། 138

ལས་ཀྱི་ཞགས་པས་བཅིངས་པ་ཡི། ལུས་ཅན་རྣམས་ལ་བྱ་བཞིན་དུ།
འཆི་བ་བསྒོམ་པའི་ནུས་པ་དག། གཞོག་པ་ལྡན་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། 139

इति श्रुत्वा भगवतः कर्म्मणां फलसन्ततिम् ।
अविसम्वादिनीमेव मेनिरे सर्व्वभिक्षवः ॥ १३२ ॥

विरूढकोऽथ स्वपुरं प्राप्य विजयदुर्म्मदः ।
जेतानाम्ना सुतेनोक्तः प्रणयाद्बाललीलया ॥ १३३ ॥

देव किं निहताः शाक्या न तेऽस्माकं कृतागसः ।
इति ब्रुवाणमबधीन्निजसूनुं विरूढकः ॥ १३४ ॥

निपातमतिमूद्धाति निहन्ति न करोति किम् ।
मदलब्धबधायासो मातङ्ग इव दुर्जनः ॥ १३५ ॥

स जगाद सभासीनः स्वभुजाववलोकयन् ।
अहो नु मम तापाग्नौ द्विषद्भिः शलभायितम् ॥ १३६ ॥

कृतान्ततोरणस्तम्भौ प्राज्यौ मम भुजाविमौ ।
निःशेषबधदीक्षायां शाक्यानां गुरुतां गतौ ॥ १३७ ॥

तं तस्य विक्रमं श्लाघ्यं हृतास्ताः शाक्यकन्यकाः ।
श्रुत्वा बभाषिरे तीव्रमुद्वेगनमिताननाः ॥ १३८ ॥

कर्म्मपाशनिबद्धानां खगानामिव देहिनाम् ।
निधनोल्लङ्घने शक्तिर्नास्ति पक्षवतामपि ॥ १३९ ॥

གང་གི་མི་ནི་ཞི་བར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་དེ་དག་ནི་ཏྲ་གདོང་གིས་ཟ་ལོ།
འབད་རྩོལ་ཆུང་དུས་ཟ་བའི་སྨན་པ་དུས་སུ་ཚ་ཟེར་ལྡན་པ་འཛིན་པར་བྱེད།
ཡོངས་སུ་བལྟ་བའི་ལམ་གྱི་ཡུལ་མིན་ངོ་མཚར་དང་བཅས་སྤྱོད་པ་དག་གི་གནས།
ལས་དང་ལྡན་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གདམས་པ་འདི་ཀུན་སུ་ཡི་བྲུ་བར་བཟོད། 140

དེ་དག་ཕྲོས་ནས་མི་ཡི་བདག། ཀཾང་པས་བཅོམ་པའི་ལྟོས་འགྲོ་བཞིན།
འཇིགས་རུང་ཁྲོ་བའི་དུག་གྱིས་ནས། འདི་ཡི་ལག་པ་ཚོད་ཅེས་བསྐོས། 141

གང་གི་འགྲམ་དུ་དེ་ཡིས་ནི། ལག་པ་གཅོད་པའི་སྡིག་ལས་བྲུས།
ཛིང་བུ་ལག་པའི་སྙིང་པོ་ཞེས། ད་ལྟ་ཡང་ནི་ས་ལ་གྲགས། 142

འཁྲི་ཤིང་ལ་ཡང་ལྷི་སྙིང་མེ། པད་ལྡན་ལ་ཡང་སོག་ལེའི་སོ།
འབྲིང་བ་ལ་ཡང་རྡོ་རྗེའི་ཆར། བརྩེ་མེད་འབེབས་སུ་འཇུག་པ་ཉིད། 143

ལག་པའི་པདྨོ་བཅད་དེ་ནོམས། དེར་ནི་གདུང་བ་དྲག་པོས་གཟིར།
བཅོམ་ལྡན་སྐྱབས་འོས་བློ་ཡིས་ནི། བསྒོམས་ནས་སྐྱབས་སུ་སོང་བར་གྱུར། 144

དེ་དག་གཉན་བསྟུན་གདུང་བ་ནི། དྲག་པོ་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་མཁྱེན་ནས།
དེ་དག་ཡང་དག་དབུགས་འབྱིན་པར། འོས་པ་བདེ་སོགས་ལྷ་མོར་བསམས། 145

དེ་ཡིས་རིག་པས་ལག་པར་སྐྱེས། དེ་ཡིས་ལྷ་ཡི་གོས་ཀྱིས་གཡོགས།
དེ་དག་སེམས་ནི་རབ་དང་བཅས། ལུས་བདང་མཐོ་རིས་སོང་བར་གྱུར། 146

येनाग्निः शममेति तत्किल जलं प्राप्नोत्यलं वाड़वः
तीग्मांशुग्रहणं करोति समये हेलावलेह्यं तमः।
पर्य्यालोचनवर्त्मनामविषयं साश्चर्य्यचर्य्यास्पदं
सर्व्वं कार्म्मिकतन्त्रयन्त्रितमिदं कः कस्य कर्त्तुं क्षमः ॥१४०॥

एतदाकर्ण्य नृपतिः पदान्तर इवोरगः।
करच्छेदं दिदेशासां घोरामर्षविषोत्कटः ॥ १४१ ॥

तीरे यस्याः कृतं तासां पाणिच्छेदनवैशसम्।
साद्यापि हस्तगर्भेति ख्याता पुष्करिणी भुवि ॥ १४२ ॥

लतास्वपि कुकूलाग्निं क्रकचं नलिनीष्वपि।
[1]मालास्वपि शिलावर्षं पातयन्त्येव निर्घृणाः ॥ १४३ ॥

ताश्छिन्नपाणिकमलास्तत्र तीव्रव्यथातुराः।
भगवन्तं धिया ध्यात्वा शरणं शरणं ययुः ॥ १४४ ॥

तासां विज्ञाय सर्व्वज्ञस्तीव्रां मर्म्माहतिं व्यथाम्।
शचीमचिन्तयद्देवीं तत्समाश्वासनोचिताम् ॥ १४५ ॥

तत्स्पर्शजातहस्ताब्जास्ता दिव्यवसनावृताः।
ययुश्चित्तप्रसादेन ताः स्वर्गं त्यक्तविग्रहाः ॥ १४६ ॥

१ Original मालासु विशिलापञ्जं।

ལྷ་པད་ཨུ་དྤལ་གྱིས་མཚན་ལུས། ལྷ་ཡི་བུ་མོ་ཉིད་ཐོབ་ནས།
སྟོན་པས་ཆོས་འདི་བསྟན་པ་ཡིས། དེ་དག་ཡངས་པའི་གནས་སུ་སོང་། 147

དགེ་སློང་གིས་དྲིས་བཅོམ་ལྡན་གྱིས། དེ་དག་ལས་འབྲས་མངོན་པར་གསུངས།
འདི་དག་ལག་པ་གཡོ་བཞིན་དུ། དགེ་སློང་དག་ལ་མགྲོ་འཚམས་བྱས། 148

དེ་ཡི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་གྱིས། མི་འདོད་པར་ནི་རབ་ཏུ་ལྷུང་།
ང་ལ་སེམས་ནི་དད་པ་ཡིས། འདི་དག་དགེ་བའི་འགྲོ་བ་ཐོབ། 149

ལས་འབྲས་སྨིན་པ་རྣམ་བཀྲ་ཉིད། དེ་སྐད་བརྗོད་ནས་བཅོམ་ལྡན་གྱིས།
དེ་ཡི་ཞར་ལ་དགེ་སློང་དག། ཉམས་ལ་ཆོས་ནི་བསྟན་པར་མཛད། 150

སྐབས་འདིར་གྱོལ་པོས་བདང་བ་ཡི། གསང་གནས་སྤྱོད་པའི་ཅན་ནི་ཡིས།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྤྱོད་ཤེས་ནས། འཕགས་སྐྱེས་པོ་དང་ཉེ་བར་སོང་། 151

དེ་སྐྱས་ལྷ་གཅིག་དགེ་སློང་རྣམས། མདུན་དུ་དེ་ཡིས་འདི་སྐད་གསུང་།
ས་བདག་དེ་ཡི་རང་ལས་ཀྱི། འབྲས་བུ་ཉེ་བར་བདག་གིས་མཐོང་། 152

སྔོན་པོ་མདུན་ན་འདོན་བཅས་ཏེ། ཞག་བདུན་ན་ནི་སེམས་ཆིག་ནས།
དམྱལ་བ་མཐར་མེད་ཅེས་བྱ་བ། བཟོད་དཀའ་དག་ཏུ་ལྷུང་བར་འགྱུར། 153

དེ་སྐད་དེ་ཡི་ཚིག་ཐོས་ནས། མི་བདག་མདུན་ན་འདོན་དང་བཅས།
ཆུ་ཡི་འཁྲུལ་འཁོར་ཁང་ནང་དུ། ཞག་བདུན་འབད་པས་གནས་པར་བྱས། 154

देवकन्यास्तमासाद्य दिव्यपद्मोत्पलाङ्किताः ।
धर्म्मदेशनया शास्तुस्ताः प्रापुर्विपुलं पदम् ॥ १४७ ॥

भिक्षुभिर्भगवान् पृष्टस्तं कर्म्मफलमभ्यधात् ।
पाणिचापल्यमेताभिः कृतं भिक्षुविड़म्बने ॥ १४८ ॥

कर्म्मणस्तस्य पाकेन विशसे पतिताः परम् ।
मयि चित्तप्रसादेन प्राप्ताश्चैताः शुभां गतिम् ॥ १४९ ॥

इत्युक्त्वा भगवान् कर्म्मफलपाकविचित्रताम् ।
भिक्षूणां तत्प्रसङ्गेन विदधे धर्म्मदेशनाम् ॥ १५० ॥

अत्रान्तरे गूढचारी राज्ञा प्रणिहितश्चरः ।
भगवच्चरितं ज्ञात्वा विरूढकमुपाययौ ॥ १५१ ॥

सोऽवदद्देव भिक्षूणां तेनेदं कथितं पुरः ।
स्वकर्म्मफलमासन्नं तस्य पश्यामि भूपतेः ॥ १५२ ॥

सप्ताहेनाग्निना दग्धः स पापात्मा पुरोहितः ।
अवीचिनाम्निनरके दुःसहे निपतिष्यति ॥ १५३ ॥

इति तद्वचनं श्रुत्वा नृपतिः सपुरोहितः ।
यत्नादुवास सप्ताहं जलान्वितगृहान्तरे ॥ १५४ ॥

ཞག་བདུན་མཇུག་ཏུ་སྐད་ཅིག་ལ། ཕོ་བྲང་འཁོར་དུ་སོང་བ་དེས།
མི་ཤེལ་ཅི་མའི་འོད་དག་གི། སྤྲོར་བས་མི་ནི་རབ་ཏུ་འཕར། 155

འཇིག་པའི་རླུང་གིས་གཙུབས་པ་ལྟ་བུར་རབ་ཏུ་འབར་བ་རྩེ་མོ་ཅན།
ཛེག་ཅེས་སྒྲོགས་པས་དེ་ནི་མྱུར་བས་ངེས་བསྒྲིགས་དགྲུལ་བའི་མི་དག་ཐོབ།
སྡིག་ཅན་རྣམས་ལ་འཇིག་རྟེན་འདི་དང་གཞན་དུའང་ཕྲོད་ཀུན་འབར་བས་ཁེངས།
བསོད་ནམས་བསྟེན་ལ་ཐམས་ཅད་ཁོ་ནར་བདེན་ཞིང་གདུང་བའི་ས་བཞི་བསིལ། 156

ཞེས་པ་དགེ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་འཕགས་སྐྱེས་པོའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པའི་ཡལ་འདབ་སྟེ་བཅུ་གཅིག་པའོ།།

क्षणावशेषे सप्ताहे तस्मिन्नन्तःपुरं गते ।
सूर्य्यकान्तार्कसन्तापयोगाज्जज्वाल पावकः ॥ १५५ ॥

उद्भूतेन प्रलयसवनावर्त्तिनेवाशु[1]वेगा-
न्निर्दग्धोऽसौ धगिति शिखिना नारकं प्राप वह्निम् ।
अस्मिन् लोके ज्वलनजटिलाः पापिनां प्रेत्य रागाः
सर्व्वत्रैव स्थिरसुखभुवः शीतलाः पुण्यभाजाम् ॥ १५६ ॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां विरूढकावदानं नाम एकादशः पल्लवः ॥

Chapter XII.

ཡལ་འདབ་བཅུ་གཉིས་པ།

འཕྲོག་མའི་རྟོགས་བརྗོད་ནི།

དམ་པ་བདུད་རྩིའི་བཀླན་པའི་ཞལ་དང་རི་བོང་ཅན་ཟེར་དག།
སྡུག་བསྔལ་ཞི་བྱེད་བདེ་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་སྦྱིན་པར་བྱེད།
སྐྱེ་བོ་རྣམས་ནི་ཡང་དག་འཚོ་བྱེད་རབ་རིབ་འཕྲོག་པར་བྱེད།
དམ་པའི་ཡིད་ཀྱི་ཚོ་ནི་རྣམ་པར་གྱུས་ཤིང་དགོད་པར་བྱེད། 1

གྲོང་ཁྱེར་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཅེས་པ། ས་ཡི་སྙིང་པོར་གཟུགས་ཅན་སྙིང་།
མཐའ་དག་ས་བདག་སྙིང་པོ་ནི། ས་ཡི་བརྒྱ་བྱིན་བྱུང་བར་གྱུར། 2

གང་གིས་དབྱུང་པ་ས་ཡིས་རྟེན། སེམས་ནི་བཟོད་པའི་རྟེན་དག་ལ།
ཁུར་ནི་བཀོད་པའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས། བསམ་པ་མཐའ་དག་ཕྱི་རོལ་གྱུར། 3

གང་གི་གཏོང་དང་རྟུལ་ཕོད་ཀྱིས། རི་ཕྱོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་བྱེད་ཅིང་།
ལག་པ་རིན་ཆེན་ཚོགས་ལ་ཡང་། རལ་གྲི་འཛིན་ལ་དམ་པར་གྱུར། 4

ནམ་ཞིག་དེ་ཡི་གྲོང་ཁྱེར་དུ། ཉེ་བར་འཚོ་བ་ལྷི་བ་བྱུང་།
མི་བསྟུན་གསར་དུ་མངོན་དར་བས། ཀུན་དུ་དྲེགས་སྐྱེས་བཞིན་དུ་འཁྲུགས། 5

द्वादशः पल्लवः।

हारीतिकादमनावदानम्।

दुःखं नुदन्ति सुखसम्पदमादिशन्ति
सञ्जीवयन्ति जनतां तिमिरं हरन्ति।
सन्मानसस्य कलयन्ति विकाशहासम्
सन्तः सुधार्द्रवदनाः शशिनः कराश्च ॥ १ ॥

विम्बिसारः क्षितेः सारे पुरे राजगृहाभिधे।
सारः समस्तभूपानामभूद्भूमिपुरन्दरः ॥ २ ॥

क्षमाधारे भुजे यस्य क्षमाधारे च चेतसि।
बाह्यः समस्तचित्तानामाशु न्यस्तकरो जनः ॥ ३ ॥

कुर्वतस्त्यागशौर्याभ्यामाशायाः परिपूरणम्।
पाणौ विमुक्तरत्नौघे सुबद्धोऽभूदसिग्रहः ॥ ४ ॥

कदाचिदभवत्तस्य विभवो नगरे गुरुः।
न वाभ्युदयसञ्जातदर्पकाल इवाकुलः ॥ ५ ॥

སྐྱེ་བོའི་བསམ་པའི་སྐབས་ཕྱི་སྟེ། མདུན་སར་ཡང་དག་བཞུགས་པ་ནི།
སྐྱེ་གུའི་ཕ་ལྟར་གྱུར་དེ་ལ། གྲོང་ཁྱེར་པ་ཡིས་སྐྱེ་བོས་ཞུས། 6

ལྷ་གཅིག་ལྷ་ཡི་མཐུ་ལྡན་པ། ཁྱོད་ཀྱི་བཀའ་ཡིས་དུལ་བ་ཡི།
སྐྱེ་བོ་རྟག་དུ་ཀྱི་ལྡན་འདི། ཞུགས་ལ་རབ་དུ་མི་འདའོ། 7

དམ་པའི་ལམ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས། རབ་ཞུགས་སྐྱེ་བོ་འདི་དག་ལ།
ཉེ་བར་འཚོ་བ་རབ་ཀྱིས་འདི། གློ་བུར་དག་དུ་ག་ནས་འོངས། 8

རང་གི་ཆོས་ལ་ཞུགས་དགའ་བའི། ལས་དང་རྒྱལ་པོ་བཟང་པོས་ཀྱང་།
སྤྲས་པར་གྱུར་པའི་མི་རྣམས་ནི། གོད་པ་དག་དུ་ལྷུང་བ་མེད། 9

བདག་ཅག་རྣམས་ཀྱི་ཁྱིམ་ཁྱིམ་དུ། སྨྲམ་མ་བཙས་པའི་བུ་ཚ་རྣམས།
བྱ་བ་ལེགས་པའི་འབྲས་བུ་དག། མ་བསྐྱམས་པ་ལས་བཞིན་དུ་འགྲོག། 10

དེ་ཙི་མི་ཤེས་འབྱུང་པོ་འམ། ཡང་ན་ཤིན་དུ་ཆེ་བའི་རྒྱུ།
གང་གི་མཐུ་ཡིས་རིགས་དག་ནི། བུ་བརྒྱུད་བྲལ་བ་ཉིད་དུ་བྱེད། 11

དེ་དག་ཆོག་དེས་ས་བདག་ལ། དེ་ཡི་གདུང་བ་འཕོས་པར་གྱུར།
དམ་པའི་ནང་དུ་ཕ་རོལ་གྱི། སྡུག་བསྔལ་ཞིང་ལ་ཆུ་བཞིན་འཇུག། 12

ཡན་ལག་ཀུན་ལ་ཁྱབ་བྱེད་པ། སྐྱེ་བོའི་སྡུག་བསྔལ་ཆེན་པོ་དེས།
དུག་གི་བཞིན་དུ་བསྒྲུབས་པས་དེ། སྐད་ཅིག་སྙིང་ནི་རབ་འཁྲུམ་གྱུར། 13

तमास्थानसमासीनं जनचिन्ताक्रान्तमक्षणम् ।
व्यजिज्ञपत सौराजं प्रजानां जनकोपमम् ॥ ६ ॥

देव दिव्यप्रभावस्य नियतः शासनेन ते ।
जनः सदा समुद्रोऽयं मर्य्यादां नातिवर्त्तते ॥ ७ ॥

येनास्य कृतवृत्तस्य सन्मार्गेण प्रसर्पतः ।
उपसर्गोद्गमः कस्मादकस्मादयमागतः ॥ ॥ ८ ॥

स्वधर्म्मसम्वृत्तेन हि कर्म्मणा शर्मणा नृणाम् ।
सुनृपे न च गुह्यानामापतन्ति विपत्तयः ॥ ९ ॥

ह्रियन्ते नः प्रसूतीनां गृहिणीनां गृहे कथा ।
अपत्यानि फलानीव सत्क्रियाणामसंयमात् ॥ १० ॥

किन्तु भूतान् न विघ्नस्तान् मायाश्चापि महीपते ।
यत्प्रभावेण नीयन्ते कुलानि निरपत्यताम् ॥ ११ ॥

इति तेषां गिरा भूभृदभूत् संक्रान्तसद्व्यथः ।
परं दुःखं विशत्यन्तः सतां केदारवारिवत् ॥ १२ ॥

सर्व्वाङ्गव्यापिना तेन जनदुःखेन भूयसा ।
विषेणेवाहतः सोऽभूदुद्भ्रान्तहृदयः क्षणम् ॥ १३ ॥

དེ་སྐྲས་དབྱུང་པའི་དབང་དང་ནི། སྐྱེས་བུ་མིན་པ་འདིར་ཅི་བྱ།
མི་མཆོན་པ་དེ་ཕྱིར་བཅོས་པ། ཇི་ལྟར་ཁོ་ནར་བཅོམ་པར་བྱ། 14

ཁྱོད་རྣམས་དེ་རིང་ཉིམ་གཅིག། རང་རང་གནས་སུ་འགྲོ་བར་གྱིས།
ཁྱོད་ཀྱི་བུ་ཚ་འཛིག་བསྐྱུང་བ། བརྟུལ་ཞུགས་བཅས་པས་ངེས་པར་བསམ། 15

དེ་སྐད་གྲོལ་བའི་གསུང་ཐོས་ནས། གྲོང་པ་ཆེན་པོ་མགུ་རྣམས་ཀྱིས།
མཆོད་པ་གསལ་བྱེད་ཐལ་མོ་དག། ཡང་དག་སྦྱར་ནས་དེ་ལ་སྨྲས། 16

ལྷ་གཅིག་ཁྱོད་ཀྱི་ངེས་འཛིན་དང་། བྱམས་དང་རྗེས་སུ་ཐོས་པས་ཀྱང་།
ཁྱོད་ལ་བསམས་པ་རྣམ་བཀོད་པ། བདག་ཅག་དེ་ནི་ངལ་བ་མེད། 17

ཁྱོད་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་མི་རྩུབ་ཅིང་། ཡིད་དུ་འོང་བས་རབ་གཟིགས་པ།
འདི་ཉིད་སྐྱེ་བོ་འདི་དག་ནི། འཚོ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཆད་འདྲག་བཞིན། 18

ཅི་ཡང་ཁྱོད་ཀྱི་བསྐྱུང་འདི་དག། བདུད་རྩི་དག་དང་མཚུངས་ཤིང་དགའ།
གདུང་བ་འགྲོག་བྱེད་འཛམ་ཞིང་མཉེན། ངང་ཀྱིས་ཅི་དང་ཅི་མི་སྐྱུབ། 19

མཁས་ཤིང་བྲུས་ཤེས་སྙིང་རྗེའི་གཏེར། མཐོང་བ་ཉིད་སྨ་དང་པོར་གྱུར།
སྐྱེ་བོ་ལེགས་པའི་རྗེ་བོ་ནི། སྐལ་བ་སྐྱོད་པ་དག་གིས་ཐོབ། 20

དམ་པའི་སེམས་ལ་གནས་པའི་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡོངས་འདྲིས་བདུད་རྩི་དག་པས་ཀྱང་།
ཤིན་དུ་མཉེས་ག་ཤིན་ཚིག་ནི་ལྷ་པ་བས་ཀྱང་མཉན་འོས་སྟོན་ཟླའི་འོད་ཚོགས་པས།
སྤྱོད་པའི་ཀུན་དགའི་ཚོགས་སྟེར་གཞན་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ནི་མི་དོག་པས་ཀྱང་འཛམ།
སྐྱེ་བོ་ལེགས་པ་ཏ་རི་ཙན་དན་པས་ཀྱང་ཡོངས་གདུང་མཆོག་ཏུ་ཟློག་པར་བྱེད། 21

सोऽब्रवीत् किं करोम्यन्याभुजाधीने विपौरुषे।
कथं नाम प्रवर्त्तन्ते दुर्लक्ष्येषु प्रतिक्रिया॥ १४॥

दिनमेकं व्रजन्त्वद्य भवन्तो निजमास्पदम्।
सव्रतश्चिन्तयाम्येव रक्षां वः प्रसवक्षये॥ १५॥

इति राजवचः श्रुत्वा हृष्टाः पौरमहत्तमाः।
जगदुस्तं समावर्ज्य पूजाभ्यञ्जनमञ्जलिम्॥ १६॥

देव त्वदवधानेन प्रणयाकर्णनेन च।
त्वयि विन्यस्तचिन्तानां नास्माकमधुना श्रमः॥ १७॥

अनुद्धतमुदारञ्च त्वत्प्रसादावलोकनम्।
इदमेव जनस्यास्य जीवितानीव वर्षति॥ १८॥

किं पुनः प्रियमेतत्ते पीयूषसदृशं वचः।
तापापहं मृदु स्वादु किं किं न विदधाति नः॥ १९॥

कृती कृतज्ञः कारुण्यनिधिः सुलभदर्शनः।
लभ्यते भाग्यभोग्येन सौजन्यसरलः प्रभुः॥ २०॥

पीयूषादतिपेशलः परिचयः श्राव्यं वचः पञ्चम-
माचारः शरदिन्दुवृन्दमहसोऽस्यानन्दसन्दोहदः।
सच्चित्ते वसतां सतां किमपरं पुष्पात्मनः कोमलम्
सौजन्यं हरिचन्दनादपि परं सन्तापनिर्व्वापणम्॥ २१॥

ཅེས་བརྗོད་དྲིན་དང་ལྡན་དེ་ལ། ཕྱག་འཚལ་དེ་ཡི་ཡོན་ཏན་ནི།
ཡིད་འོང་མེ་ཏོག་འཕྲེང་བ་དག། ཕྱོགས་སུ་འགྲེམས་ཞིང་གྲོང་པ་སོང་། 22

རྒྱལ་པོ་ཡིས་ཀྱང་གྲོང་ཁྱེར་དུ། འབྱུང་པོ་མཆོད་པའི་ཚེ་གའི་རིམ།
ཁྲུས་ནས་ཞི་དང་ཤིས་པ་ཡི། ཚོགས་ཀྱིས་ངེས་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་བྱས། 23

འཕྲོག་མ་ཞེས་པའི་གནོད་སྦྱིན་མོ། གྲོང་ཁྱེར་གནས་པའི་བྱིས་པ་རྣམས།
འཕྲོག་ཅེས་གྲོང་ཁྱེར་ལྷ་དག་གིས། བརྗོད་པ་དེ་ཡིས་ཐོས་པར་གྱུར། 24

དེ་ནས་ས་བདག་བློན་དང་བཅས། གྲོང་ཁྱེར་སྐྱེ་བོས་ལྷན་ཅིག་ཏུ།
ཀ་ལན་ད་ཀའི་གནས་ཞེས་པ། འོད་མའི་ཚལ་གྱི་གནས་བཞུགས་པ། 25

སྡུག་བསྔལ་རིམ་གྱིས་གདུང་བ་དག། བསྟེན་པ་ཀུན་གྱི་མི་ཚའི་སྨན།
བདེ་བར་གཤེགས་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། སྐྱོན་རྣམས་ཞི་སྨྲད་བསྟེ་རུ་སོང་། 26

མཐོང་བ་དགའ་སྟེ་མི་བདག་གིས། རིང་ནས་མཐོང་ནས་ཕྱག་འཚལ་ཏེ།
མདུན་དུ་འཁོད་ནས་དེ་ལ་ནི། གྲོང་ཁྱེར་པ་ཡི་སྡུག་བསྔལ་སྨྲས། 27

གྲོང་ཁྱེར་པ་ཡི་བརྒྱུད་དག་ནི། ཉམས་པ་མཁྱེན་ནས་སྙིང་རྗེའི་གཏེར།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱང་རྒྱུར་བར་ནི། ཐུགས་ནི་གཡོ་བ་མེད་ཉིད་འཛིན། 28

འགྲོ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་མི་བདག་དང་། བཅས་པས་བསྐུལ་ནས་འགྲོ་བའི་གཉེན།
དེ་ནི་ལྷུང་བཟེད་ཆོས་གོས་བཟུང་། གནོད་སྦྱིན་མོ་ཡི་ཁང་བར་གཤེགས། 29

इत्युक्त्वा प्रययुः पौरास्तं प्रणम्य प्रसादिनम्।
किरन्तस्तद्गुणोदारामाशाकुसुममालिकाम्॥ २२ ॥

राजापि नगरे कृत्वा भूतपूजाविधिक्रमम्।
शान्तिस्वस्तिकसम्भारञ्चकार नियतव्रतः॥ २३ ॥

यक्षी हारीतिका नाम बालकान् पुरवासिनी।
हरतीति स शुश्राव पुरदेवतयोदितम्॥ २४ ॥

ततः पौरजनैः सार्द्धं सामात्यः पृथिवीपतिः।
कलन्दकनिवासाख्ये स्थितं वेणुवनाश्रमे॥ २५ ॥

भगवन्तं ययौ द्रष्टुं सुगतं दोषशान्तये।
सर्व्वदुःखज्वरायासजुषामकटुकौषधम्॥ २६ ॥

तं दृष्ट्वा नृपतिर्दूरात् प्रणम्य प्रियदर्शनम्।
उपविश्याग्रतस्तस्मै पौरदुःखं न्यवेदयत्॥ २७ ॥

भगवानपि विज्ञाय पौराणां सन्ततिक्षयम्।
चिन्तानिश्चञ्चलः क्षिप्रमुवाच करुणानिधिः॥ २८ ॥

स विसृज्य जगद्बन्धुः सनृपं पौरमण्डलम्।
पात्रचीवरमादाय ययौ यक्षीनिकेतनम्॥ २९ ॥

དེ་ཡིས་དབེན་པ་དེ་ཡི་ནི། ཁྱིམ་དུ་བཅོམ་ལྡན་གྱུལ་བས་བྱིན།
དགའ་བྱེད་ཅེས་པ་དེ་ཡི་བུ། གཅིག་ནི་སྣང་བ་མེད་པར་མཛེད། 30

བཅོམ་ལྡན་གཤེགས་ནས་གནོད་སྦྱིན་མོ། སྲུང་བར་རང་ཁྱིམ་འོངས་པ་ཡིས།
རབ་མང་བུ་ལས་དགའ་བའི་བུ། དགའ་བྱེད་དག་ནི་མཐོང་མ་གྱུར། 31

དེ་ནི་འཚོལ་ཞིང་སྨོངས་བཅས་པས། ཧྲུས་མ་བེའུ་སྟོར་བ་བཞིན།
འཇིག་རྟེན་དང་ནི་ནགས་ཚོམས་ཀྱང་། རིངས་པ་རབ་འཁྱམ་དེ་ཡིས་བསྐོར། 32

ཀྱི་ཧུད་དགའ་བྱེད་ཀྱི་ཧུད་བུ། ཁྱོད་ཀྱི་བཞིན་ནི་གར་མཐོང་ན།
ཞེས་པ་ཆེ་བར་རབ་སྨྲོགས་ཤིང་། དེ་ནི་མ་ལུས་ཕྱོགས་སུ་སོང་། 33

དེ་ཡིས་ཕྱོགས་ཀུན་མགྱོགས་བཙལ་ནས། བུ་ནི་མཐོང་རེ་མེད་པ་ཡི།
སྨྱ་ངན་བྱེད་ཅིང་རི་དང་གླིང་། རྒྱ་མཚོའི་དཀྱིལ་འཁོར་དག་ཏུ་སོང་། 34

མི་ཡིས་ལས་འདས་ནས་ནི། འཇིགས་སུ་རུང་བའི་གྲོང་ཁྱེར་དང་།
མཐོ་རིས་ཕྱོགས་ནི་མ་ལུས་པ། གཞལ་ཡས་ཁང་དང་སྐྱེད་ཚལ་གནས། 35

འཇིག་རྟེན་སྐྱོང་བའི་གྲོང་ཁྱེར་དུའང་། ངལ་ཞིང་གང་དུའང་ངལ་མི་གསོ།
ཕྱོགས་ནི་འཚོལ་ཞིང་རབ་སོང་སྟེ། བཙལ་ཡང་བུ་ནི་རྙེད་མ་གྱུར། 36

དེ་ནས་ལུས་ངན་ཚིག་གིས་ནི། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་གནས་སོང་སྟེ།
བཅོམ་ལྡན་སྐྱབས་སུ་འོས་པ་ལ། འབྲལ་བས་གཟིར་བ་སྐྱབས་སུ་སོང་། 37

तथा विरहितम्प्राप्य तद्गृहं भगवान् जिनः ।
प्रियङ्कराख्यं तत्पुत्रं निनायैकमदर्शनम् ॥ ३० ॥

याते भगवति क्षिप्रं यक्षी स्वगृहमागता ।
प्रभूतपुत्रा नापश्यत् प्रियं पुत्रं प्रियङ्करम् ॥ ३१ ॥

तमीक्षमाणा विवशा हृतवत्सेव धेनुका ।
बभ्राम संभ्रमोद्भ्रान्ता सा जनेषु वनेषु च ॥ ३२ ॥

हा प्रियङ्कर हा पुत्र क्व नु पश्यामि ते मुखम् ।
इति प्रलापिनी तारं निःशेषाः सा ययौ दिशः ॥ ३३ ॥

सा विचित्याशु सर्व्वाशा निराशा पुत्रदर्शने ।
क्रोशन्ती पर्व्वतद्वीपं समुद्रवलयं ययौ ॥ ३४ ॥

मर्त्त्यभूमिमतिक्रम्य घोरेषु नगरेषु सा ।
स्वर्गोद्देशेष्वशेषेषु विमानोद्यानशालिषु ॥ ३५ ॥

श्रान्ता क्वचिन्न विश्रान्ता यक्षिणी प्राणिघातिनी ।
पुत्रमन्विष्य नापश्यल्लोकपालपुरेषु च ॥ ३६ ॥

कुवेरस्याथ वचसा गत्वा च सुगताश्रमम् ।
भगवन्तं वियोगार्त्ता शरण्यं शरणं ययौ ॥ ३७ ॥

དེར་ནི་དེ་ཡིས་རང་སྤྱོད་མཐའ། ངེས་པར་བཤད་པ་དེས་གསན་ནས།
ཅུང་ཟད་འཛུམ་གྱི་དཀར་བའི་མཆུས། ཀྱུ་ངན་ཅན་མ་དེར་བཀའ་སྩལ། 38

འཕྲོག་མ་ཁྱོད་ལ་བུ་དག་ནི། ཀྱེ་མ་བརྒྱ་ཕྲག་ལྔ་དག་ཡོད།
གཅིག་ཉིད་ཁོ་ན་སྟོར་བ་ལ། འདི་སྙིང་བྲལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཅི། 39

ཞེས་དེས་བཀའ་སྩལ་སྡུག་བསྔལ་གྱིས། ཉམས་པ་གནོད་སྦྱིན་མོས་ཐོས་སྨྲས།
བུ་འབུམ་ཡོད་ཀྱང་བཅོམ་ལྡན་འདས། བུ་གཅིག་བརླག་པ་ཡོངས་མི་བཟོད། 40

བུ་ལས་མཆོག་དགའ་གཞན་ན་མེད། བུ་ཆགས་དུག་གིས་གདུང་བ་ནི།
དེ་བརླག་ལས་གཞན་སྡུག་བསྔལ་ཅི། བུ་དང་ལྡན་པ་ཁོ་ནས་ཤེས། 41

རྒྱུ་མེད་ངེས་པར་གདམས་པ་ཡི། བུ་ཡིས་དགའ་བ་ལྷན་སྐྱེས་ཉིད།
མ་ཚང་རིད་དང་དྲི་མ་ཅན། སུ་ཡི་བུ་ནི་ཟླ་མི་མཚུངས། 42

དེ་སྐད་གནོད་སྦྱིན་ཆུང་མའི་ཚིག། མཉེས་ག་ཤིན་གྱིས་འཁྲུགས་གསན་གྱུར་ནས།
བཅོམ་ལྡན་འབྱུང་པོ་ལ་བརྩེ་བས། འཛུམ་བཅས་དེ་ལ་བཀའ་སྩལ་པ། 43

ཁྱོད་ཀྱི་བུ་ནི་མང་པོ་ལས། གལ་ཏེ་གཅིག་བྲལ་ཀྱུ་ངན་འདི།
བུ་གཅིག་རྣམས་ཀྱི་བུ་ཁྱོད་ཀྱིས། གྲོགས་པའི་གདུང་བ་ཅི་ཞིག་འདྲ། 44

རྟག་ཏུ་ཁྱིམ་དུ་མ་མཐོང་བར། ཁྱོད་ཞུགས་བུད་མེད་རྣམས་ཀྱི་བུ།
བུ་ཡི་མས་ཀྱང་སྡུག་མོ་ཡིས། དེ་དགས་རྣམས་ཀྱི་བུ་བཞིན་ཟློས། 45

तया तद्दुःखवृत्तान्तं स निशम्य निवेदितम् ।
तामवोचत शोचन्तीं किञ्चित् स्मितसिताधरः ॥ ३८ ॥

हारीति तव पुत्राणां सन्ति पञ्चशतान्यहो ।
इति तेनोक्तमाकर्ण्य यक्षी दुःखक्षतावदत् ॥ ३९ ॥

पुत्रलक्षेऽपि भगवन् सह्या नैकसुतक्षतिः ।
पुत्रात् प्रियतरं नान्यत् किं दुःखं तत्क्षयात् परम् ॥ ४० ॥

पुत्रवानेव जानाति पुत्रस्नेहविषव्यथाम् ।
सहजैव सुतप्रीतिरकारणनिबन्धना ॥ ४१ ॥

* * *

मलिनो विकलः क्षीणः कस्य नेन्दुसमः सुतः ॥ ४२ ॥

इति यक्षवधूवाक्यं श्रुत्वा वात्सल्यविह्वलम् ।
भूतानुकम्पी भगवान् सस्मितस्तामभाषत ॥ ४३ ॥

शोकोऽयं बहुपुत्राया यद्येकविरहे तव ।
हृते त्वयैकवत्सानां पुत्रैके कीदृशी व्यथा ॥ ४४ ॥

त्वं प्रविश्य सदा गेहं स्त्रीणां पुत्रमलक्षिता ।
अश्नासि पुत्रमातापि व्याघ्रीव मृगशावकान् ॥ ४५ ॥

རང་གི་ལུས་ལ་གང་གང་གི། སྡུག་བསྔལ་ཉེར་སྤྱོད་ཉིད་འགྱུར་བ།
ཀྱུ་ངན་ཉམས་སྙོང་མཚུངས་པས་ན། དེ་ནི་གཞན་ལ་བྱ་བ་མིན། 46

སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་གྱི། བསླབ་པའི་གཞི་གསུམ་གལ་དེ་ཁྱོད།
འཛིན་ཅིང་འཚོ་ལས་ཕྱིར་ལྡོག་ན། དགའ་བའི་བུ་དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་འཐོབ། 47

དེ་སྐད་བཅོམ་ལྡན་གྱིས་བཀའ་སྩལ། དེ་ཡིས་བསླབ་གཞི་བཟུང་དེ་ནས།
འཚོ་བ་སྤངས་ལས་དགའ་བྱེད་བུ། དེ་ཡིས་ཕྱིན་ནས་ཐོབ་པར་གྱུར། 48

དེ་ཡི་སྐྱེ་བ་ཐ་མ་ཡི། སྤྱོད་མཐའ་ལས་ཀྱི་རྗེས་འགྲོ་དེ།
དགེ་སློང་གིས་དྲིས་བཅོམ་ལྡན་གྱིས། སྤྱོད་པའི་མཐའ་དེ་བཀའ་སྩལ་པ། 49

སྔོན་ཆེ་གྲོང་ཁྱེར་འདི་ཉིད་དུ། གྲོང་པ་ཁ་ཅིག་ལོངས་སྤྱོད་ཅན།
རི་དང་སྐྱེད་མོས་ཚལ་འགྲོ་ཞིང་། གར་དང་རོལ་མོས་ཉམ་པར་སྟེ། 50

དེ་ནས་ལམ་དེར་བ་ཛྲ་ཡི། མཛེས་མ་སྨུ་ཞིག་ནུ་གྲོས་ཞིང་།
རི་དགས་མིག་ལྡན་དར་བ་དག། ཁྱེར་ནས་འཚོང་དུ་ཡང་དག་འོངས། 51

རང་བཞིན་གྱིས་ནི་སླང་པོའི་འགྲོས། མངལ་ཁྲར་ལེ་ལོར་བགྲོད་ལྡན་མ།
དེ་ཡི་དལ་བུས་ཉེར་བགྲོད་ཅིང་། ཆགས་བཅས་དེ་དག་ཉམས་ལ་བལྟས། 52

ནགས་ཀྱི་རི་དགས་ལྟར་མཛེས་མ། ཡིད་འོང་མ་དེའི་ལྟ་ཚུལ་ནི།
མངོན་འདོད་མ་བསྒྲིབས་བརྒྱན་པ་དེས། དེ་དག་ཉམས་ཀྱང་སྨིད་ལྡན་གྱུར། 53

येन येन स्वदेहस्य दुःखं यात्युपभोगताम्।
न तत् परस्य कुर्व्वीत समानोऽनुभवः शुचाम्॥ ४६॥

त्वं बुद्धधर्म्मसङ्घानां त्रीणि शिक्षापदानि चेत्।
गृह्णासि हिंसाविमुखी तत्प्राप्नोषि प्रियं सुतम्॥ ४७॥

इत्युक्ता सा भगवता प्राप्तशिक्षापदा ततः।
हिंसाविरामात् तङ्गत्वा पुत्रं प्राप प्रियङ्करम्॥ ४८॥

तस्याः प्राग्जन्मवृत्तान्तं तस्याः कर्म्मफलान्वयम्।
भिक्षुभिर्भगवान् पृष्टस्तद्वृत्तान्तमभाषत॥ ४९॥

पुरास्मिन्नेव नगरे पौराः केऽप्युपभोगिनः।
पर्व्वतोद्यानमालायां विजह्रुः नर्त्तनादिना॥ ५०॥

अथ तेन पथा कापि गोपकान्ता घनस्तनी।
मथितं पण्यमादाय हरिणाक्षी समाययौ॥ ५१॥

गर्भभारालसगतिः प्रत्युप्ता गजगामिनी।
सा शनैरुपसर्पन्ती सस्पृहन्तान् व्यलोकयत्॥ ५२॥

तस्या वनमृगीमुग्धैरवदग्धा विलोकनैः।
असम्वृत्ता विलासार्द्रैस्तेऽपि सोत्कण्ठतां ययुः॥ ५३॥

འདོད་པས་སྨོས་པ་ཉིད་གྱུར་ཅིང་། ངང་ཚུལ་འཕྲུལ་ལ་ཉམས་པ་དག།
མ་རིག་བག་མེད་མ་དེ་ནི། དེ་དག་ནམས་ཀྱིས་དེར་དོན་གཉེར། 54

དེ་ནས་དེ་དག་རབ་སོང་ཚེ། ཆགས་པས་ངལ་ནས་དེ་ཡི་མངལ།
ཁྲིམས་པས་དམར་པོར་གྱུར་པ་བཞིན། བདེན་པ་དང་ནི་ལྷན་ཅིག་ལྷུང་། 55

སྐབས་དེར་དེ་ཡི་བསོད་ནམས་ཀྱིས། ལམ་དེ་ནས་ནི་རང་སངས་རྒྱས།
ལུས་དང་སེམས་ནི་རབ་དང་བ། ལེགས་པར་འོང་བ་དེ་ཡིས་མཐོང་། 56

དར་བའི་རིན་གྱིས་ཐོབ་པ་ཡི། ཨ་སྣ་ལྷ་བརྒྱ་དེ་ཡིས་ནི།
རིང་ནས་ཕྱག་འཚལ་ནམ་བདུད་ནས། ཡིད་ཉིད་ཀྱིས་ནི་དེ་ལ་ཕུལ། 57

བསོད་ནམས་དེ་ལས་གཞོན་སྨིན་རིགས། རྫུ་འཕྲུལ་ལྡན་འདིར་ད་ལྟ་སྐྱེས།
ཨ་སྣ་ཕུལ་བས་འདི་ལ་བུ། ལྷ་བརྒྱ་དག་ནི་སྐྱེས་པར་གྱུར། 58

ངང་ཚུལ་བཟེད་ནས་བདག་པོ་དག། བདང་བས་འཚོ་བ་ལྡན་གྱུར་སྤོན།
རང་སངས་རྒྱས་ལ་ཕྱག་འཚལ་བས། དེ་ཡིས་བསླབ་གཞི་དེ་རིང་ཐོབ། 59

དེ་སྐད་དེར་ནི་གཞོན་སྨིན་མ་ཡིས་ལས་ཀྱི་རྒྱུད་ཅི་ཡང་།
ནམ་མང་ནམ་སྨིན་ནམ་པར་བཀྲ་བ་དག་ནི་བཀའ་སྩལ་ནས།
འཇིག་རྟེན་ཀུན་གྱི་ལེགས་བྱས་བསམས་བྱས་སྟོན་པ་དེ་ཡིས་ནི།
སྐྱེ་བོ་ནམས་ཀྱི་སྲིད་པའི་མཚོ་ལ་དགེ་བའི་ཟམ་སྟེགས་མཛད། 60

ཅེས་པ་དགེ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་པའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་འཕྲོག་མའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པའི་ཡལ་འདབ་སྟེ་བཅུ་གསུམ་པའོ།།

सा तैर्निमन्त्रिता तत्र मदनक्षीवतां गता ।
हारितं सहसा शीलं न विवेद प्रमादिनी ॥ ५४ ॥

ततस्तेषु प्रयातेषु तदा तस्या रतिश्रमात् ।
पपात सह धैर्य्येण गर्भः कोपादिवारुणः ॥ ५५ ॥

अत्रान्तरे समायातं तत्पुण्यैस्तेन वर्त्मना ।
प्रत्येकबुद्धं साद्राक्षीत् कायचित्तप्रसादनम् ॥ ५६ ॥

सास्मै मथितमूल्याप्तमाम्राणां शतपञ्चकम् ।
दूरात् प्रणामविनता मनसैव न्यवेदयत् ॥ ५७ ॥

ततः पुण्यर्द्धिमत्यस्मिन् जाता यक्षकुलेऽधुना ।
जातमात्रार्पणेनास्याः पुत्राणां शतपञ्चकम् ॥ ५८ ॥

हिंसावती पापत्यागात् शीलविस्मरणात् परम् ।
प्रत्येकबुद्धप्रणतेः प्राप्तशिक्षापदाद्य सा ॥ ५९ ॥

इति विविधविपाकं कर्म्मतन्त्रं विचित्रं
किमपि स कथयित्वा तत्र यक्षाङ्गनायाः ।
कलितकुशलसेतुः सम्भवाब्धौ जनाना-
मकृत सुकृतचित्तं सर्व्वलोकस्य शास्ता ॥ ६० ॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां हारीतिकादमनावदानं नाम द्वादशः पल्लवः ॥

CHAPTER XIII.

ཡལ་འདབ་བཅུ་གསུམ་པ།

ཚོ་འཕྲུལ་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་ནི།

གང་ཞིག་རྟོག་པའི་ལམ་དུའང་རྒྱུ་བ་ཉིད་མིན་མོད་བྱུང་རབ་ཏུ་འཕེལ་དང་ལྡན།
རྨི་ལམ་གྱིས་ཀྱང་གང་དང་འགྲོགས་མིན་གང་ལ་ཡོངས་འདྲིས་སྤྱོད་ཚད་མེད་པའི་རིམ།
གང་ལ་མི་ནམས་ཚིག་ནི་མི་སྨྲ་ཉིད་དང་གང་ཞིག་ནོ་བ་མིག་གི་མགྲོན།
རྒྱུ་མེད་སྐྱེ་བོའི་མཐུ་ནི་འཁོར་པ་ཚད་ཀྱིས་གཞལ་བྱ་མིན་པ་དེ་ལ་བསྟོད། 1

གྲོང་ཁྱེར་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཅེས་ལ། ས་བདག་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོ་ཡིས།
འོད་མའི་ཚལ་ན་བཞུགས་པ་ཡི། རྒྱལ་བ་མཆོད་པ་མཐོང་གྱུར་ནས། 2

སྨོངས་པ་ཀུན་མཁྱེན་ང་རྒྱལ་ཅན། ཕྲག་དོག་དུག་གིས་རབ་གདུངས་པས།
དེ་ཡི་ཁྱད་འཕགས་མ་བཟོད་དེ། ཀོའུ་ཤི་ཀས་སྣང་བ་བཞིན། 3

ཉུབ་མོར་གྱུར་པའི་རབ་རིབ་ཚོགས། ཏྲི་མ་ཅན་ནི་ཤར་ཆ་ནས།
འཆར་བར་རྟག་ཏུ་ཉིན་བར་ལ། རང་ཉམས་བྲ་སླད་འགྲན་པར་བྱེད། 4

གནག་ལས་བུ་དང་ཡང་དག་རྒྱལ། མི་ཕམ་ནོག་ཅན་དེ་བཞིན་དུ།
རྟོགས་བྱེད་གཉེན་གྱི་བུ་ལ་སོགས། སྨོངས་པ་ཟད་བྱེད་གཞན་དག་ཀྱང་། 5

त्रयोदशः पल्लवः ।

प्रातिहार्य्यावदानम् ।

यः सङ्कल्पपथा सदैव चरति प्रोज्जृम्भमाणाद्भुतं
स्वप्नैर्यस्य न सङ्गतिः परिचयो यस्मिन्नपूर्व्वक्रमः ।
वाणी मौनवती च यत्र हि नृणां यः श्रोत्रनेत्रातिथि-
स्तं निर्व्याजजनप्रभावविभवं मानैरमेयं नुमः ॥ १ ॥

पुरे राजगृहाभिख्ये बिम्बिसारेण भूभुजा ।
पूज्यमानं जिनं दृष्ट्वा स्थितं वेणुवनाश्रमे ॥ २ ॥

मात्सर्य्यविषसन्तप्ता मूर्खाः सर्व्वज्ञमानिनः ।
न सेहिरे तदुत्कर्षं प्रकाशमिव कौशिकाः ॥ ३ ॥

मलिनैः स्वविनाशाय परभागोदितैः सदा ।
क्रियते वासरस्पर्द्धा शार्व्वरैस्तिमिरोत्करैः ॥ ४ ॥

मस्करी सञ्जयी वैरैरजितः ककुदस्तथा ।
पूरणज्ञातिपुत्राद्या मूर्खाः क्षपणकाः परे ॥ ५ ॥

བདུད་ཀྱི་རྒྱུ་མས་སྦྱོངས་བྱས་ཅིང་། འགྲན་འདོད་ཞེ་སྡང་སྐྱོན་གྱིས་ནི།
དུ་བས་བཞིན་དུ་ཐུན་གཏིབས་པས། མི་བདག་ལ་མངོན་ཕྱོགས་ནས་སྨྲས། 6

ནགས་ན་འདུག་པའི་དགེ་སློང་གང་། འདི་ནི་ཀུན་མཁྱེན་ང་རྒྱལ་ཅན།
ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་དང་ངེད་ཉམས་ཀྱི། རྫུ་འཕྲུལ་མཐུ་ནི་བལྟ་བར་ཁྱོས། 7

རྫུ་འཕྲུལ་མཐུ་ལས་གང་ཅུང་ཟད། སྐྱེ་བོ་མགུ་བར་རབ་སྤེལ་བ།
ངོ་མཚར་ཆེ་བ་མཐོང་གྱུར་པ། དེ་དག་ཆོ་འཕྲུལ་ཞེས་སུ་བརྗོད། 8

རྒྱལ་པོ་བདག་ཅག་གཉིས་དང་ནི། མདུན་སར་ཆོ་འཕྲུལ་སྟོན་པ་ཡི།
ནུས་པ་གང་ལ་ཡོད་གྱུར་དེ། འགྲོ་བ་གསུམ་དུ་མཆོད་འོས་འགྱུར། 9

ཞེས་པ་དེ་དག་ཚིག་ཐོས་ནས། མིང་བདག་དེ་དྲིགས་ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས།
སྨྲས་པ་ཁྱོད་བསམ་འདི་ཅི་ཞིག། འཕྲེ་བོ་རི་ལ་འཛེགས་པར་འདོད། 10

འདི་ནི་རིགས་མིན་བྱི་ལ་ཡིན། ཉམས་ཀྱིས་མི་ཁ་འགྲན་ནས་ཅི།
འདི་ནི་སྨྲ་བར་མི་བྱ་ཡང་། སྨྲ་ན་བདག་གིས་གོང་ལས་འབྲིན། 11

རྒྱལ་པོ་ཡོན་ཏན་ཞེས་པ་ཡིས། དེ་སྐད་སྨྲ་ཞིང་བཤད་པས་ན།
མི་བསྒྲུན་དེ་དག་མཁའ་ལ་བཞིན། རྟེན་མེད་པར་ནི་སོང་བར་གྱུར། 12

མི་བདག་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོ་འདི། མོངས་ལས་ཕྱོགས་སུ་ལྡང་གྱུར་པས།
ས་སྐྱོང་གཞན་དག་འགྲོ་བྱ་ཞེས། དེ་དག་ཉམས་ཀྱིས་བསམས་པར་གྱུར། 13

ऊचुर्न्नृपतिमभ्येत्य मारमायाविमोहिताः।
संघर्षद्वेषदोषेण धूमेनेवान्धकारिताः॥ ६॥

एष सर्व्वज्ञतामानी वने यः श्रमणः स्थितः।
ऋद्धिप्रभावो भवता तस्यास्माकञ्च दृश्यताम्॥ ७॥

ऋद्धिप्रभावाद्यत् किञ्चित् जनव्यावर्जनोर्ज्जितम्।
दृश्यते महदाश्चर्य्यं प्रातिहार्य्यं तदुच्यते॥ ८॥

शक्तिः संसदि यस्यास्ति प्रतिहार्य्यस्य दर्शने।
अस्माकं तस्य वा राजन् पूजाः सन्तु जगत्त्रये॥ ९॥

इति तेषां वचः श्रुत्वा तद्दर्पविमुखो नृपः।
उवाच वाञ्छा केयं वः पङ्गूनां गिरिलङ्घने॥ १०॥

असमञ्जसमेवैतत् का स्पर्द्धाग्नेः पतङ्गकैः।
नैतद्वाच्यं पुनर्वादी मया निष्कास्यते पुरात्॥ ११॥

इति राज्ञा गुणज्ञेन प्रत्याख्यातोद्यमाः खलाः।
प्रययुस्ते निरालम्बे लम्बमाना इवाम्बरे॥ १२॥

विम्बिसारो नरपतिर्मूर्खतापक्षपातवान्।
अन्यं व्रजामो भूपालमिति ते समचिन्तयन्॥ १३॥

སྐབས་དེར་བཅོམ་ལྡན་མཉན་ཡོད་ཀྱི། གྲོང་ཁྱེར་དང་ཉེ་རྒྱལ་བྱེད་ཚལ།
ཀུན་དགའ་ར་བར་བྱོན་པར་གྱུར། ཕྱོགས་དེ་ཉིད་དུ་དེ་དག་སོང་། 14

དེ་དག་དེར་ཕྱིན་ཀོ་ས་ལའི། ས་ཡི་བདག་པོ་ས་རྒྱལ་ལ།
ཚེ་འཕྲུལ་མེད་བྱུང་འགྲན་པ་ན། དེ་ཉིད་ཁོ་ན་དེ་ལ་བརྗོད། 15

ཡོན་ཏན་ཁྱད་ཤེས་མི་བདག་ནི། དེ་དག་དྲེགས་པ་གཉིས་འདོད་པས།
རྫུ་འཕྲུལ་ལྟ་བར་སྤྲོ་བའི་སྐད། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་དྲུང་དུ་སོང་། 16

མངོན་དུ་ཕྱིན་དེ་དུལ་བ་ཡིས། ཕྱག་འཚལ་ནས་ནི་རབ་གསོལ་པ།
བཅོམ་ལྡན་མུ་སྟེགས་རྣམས་ཀྱི་ནི། དྲེགས་པ་ཞི་བར་མཛད་པར་འོས། 17

རྫུ་འཕྲུལ་འགྲན་པའི་ཉེ་སྦྱོར་གྱིས། ཁྱེད་ཀྱི་མཐུ་ནི་བལྟ་བར་འདོད།
དེ་དག་རང་གི་ཡོན་བསྔགས། བདག་ཅག་ཉ་བ་འོན་པར་བྱེད། 18

གཙོ་བོ་དམ་པ་མགུ་བ་ཡིས། རང་གི་གཟི་བརྗིད་རབ་གསལ་མཛོད།
མུ་སྟེགས་ཞེས་པ་མ་ལུས་པའི། མུན་པ་བརླག་པར་རབ་ཏུ་ཕྱོང་། 19

དེ་སྐད་རྒྱལ་པོའི་ཚིག་ཐོས་ནས། བསམས་པ་ཆེན་པོ་ཉམ་འགྱུར་མེད།
འགྲན་བཞེད་ཁྲོ་བ་དང་བྲལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེར་བཀའ་སྩལ། 20

རྒྱལ་པོ་གཞན་དག་ཉེར་གཞོམ་དང་། རྩོད་དང་རྒྱགས་པའི་ཕྱིར་ཡང་མིན།
ཉམ་དབེན་རྒྱུན་དུ་འོས་པ་ཡང་། ཡོན་ཏན་འདི་ནི་གཟུང་བར་བྱ། 21

अत्रान्तरे भगवति श्रावस्तीमभितः पुरीम्।
प्राप्ते जेतवनारामं दिगन्तानेव ते ययुः॥ १४॥

ते प्रसेनजितं तत्र प्राप्य कोशलभूपतिम्।
प्रातिहार्य्यकृतस्पर्द्धां तामेवास्मै न्यवेदयन्॥ १५॥

गुणान्तरज्ञो नृपतिस्तेषां दर्पक्षयेच्छया।
ऋद्धिसन्दर्शनोत्साहाद् ययौ भगवतोऽन्तिकम्॥ १६॥

स समभ्येत्य विनयात् प्रणिपत्य तमब्रवीत्।
भगवन् दर्पदलनं तीर्थ्यानां कर्त्तुमर्हसि॥ १७॥

ऋद्धिस्पर्द्धानुबन्धेन त्वत्प्रभावदिदृक्षया।
स्वगुणश्लाघयास्माकं तैः कर्णौ बधिरीकृतौ॥ १८॥

प्रकाशय निजं तेजः सज्जनावर्ज्जनं विभो।
तीर्थ्याभिधानामखिलं प्रयातु प्रलयं तमः॥ १९॥

इति राजवचः श्रुत्वा निर्विकारो महाशयः।
भगवान् विरतामर्षः सहर्षस्तमभाषत॥ २०॥

राजन्नान्योपमर्द्दाय विवादाय मदाय वा।
विवेकाभरणार्होऽयं क्रियते गुणसंग्रहः॥ २१॥

འགྲན་པའི་རྒྱུ་ཡིས་རབ་བསྐྱུབས་གང༌། ཕ་རོལ་བསྔགས་འགྲོག་ཡོན་ཏན་ནི།
སྲ་དོག་དག་གི་དྲི་མ་ཅན། ཉམ་དབྱུད་ཡོན་ཏན་བྲལ་དེས་ཅི། 22

གང་ཞིག་རང་གི་ཡོན་ཏན་གྱིས། གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་སྒྲིབ་བྱེད་པ།
བསྔགས་པར་འོས་པ་མིན་པ་དེས། རང་ཉིད་ཁོ་ནས་ཆོས་རྒྱུད་གསོན། 23

ཡོན་ཏན་དམ་པ་ཡོངས་བཏག་ཉིད། མཆོག་ཏུ་སྐྱེངས་པར་བྱེད་པ་ཡིན།
གང་ཕྱིར་དག་པ་སྲུང་ལ་ནི། གཞལ་བའི་མགྲོ་འཚམས་རིགས་པ་མིན། 24

གང་ཞིག་ཡོན་ཏན་ལྡན་ན་ཡང༌། གཞན་ལ་རབ་དངས་ཉིད་མི་འགྱུར།
ལག་ན་མར་མེ་བྲོགས་དེ་དེའི། སྡོད་ཀྱི་གྲིབ་མས་སྨུན་པར་བྱེད། 25

དེ་ཉིད་འཇིག་རྟེན་ན་ཀུན་མཁྱེན། བདག་གིས་ལྷག་པ་ཅི་ཞིག་རིག།
ཕ་རོལ་མངོན་ཁྲངས་ཟིལ་གནོན་པར། རྟུལ་བ་བཏོན་པས་རང་ཟིལ་གནོན། 26

དེ་སྐད་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས། རབ་ཞི་མངོན་པར་བཞེད་གྲོས་ནས།
རྒྱལ་པོས་ངོ་མཚར་བསྟན་པ་ལ། མཆོག་ཏུ་མངོན་པར་ཞུ་བ་བྱས། 27

དེ་ནས་ཚོགས་ཀྱི་བཅོམ་ལྡན་གྱིས། ཞལ་བཞིས་མཛད་པས་མི་ཡི་བདག
མགུ་བས་ཞག་བདུན་དུས་བསྟབ་སྟེ། རྒྱལ་པོའི་པོ་བྲང་སོང་བར་གྱུར། 28

སྐབས་དེར་ས་ཡི་བདག་པོ་ཡིས། མ་གཅིག་མིན་པའི་སྤྱན་ཟླ་ཞིག
པོ་བྲང་འཁོར་དང་ཉེ་བ་ཡིས། ཁང་བཟང་གཞི་ཡི་ལམ་ནས་བཀྲིས། 29

मात्सर्य्यमलिनैः किन्तैर्विचारविगुणैर्गुणैः।
ये हरन्ति परोत्कर्षं स्पर्द्धाबन्धप्रसारिताः॥ २२॥

गुणाच्छादनमन्यस्य स्वगुणेन करोति यः।
धर्म्मस्तेनाप्रशस्तेन स्वयमेव निघातितः॥ २३॥

सद्गुणानां परीक्षैव परवैलक्ष्यकारिणी।
उचिता न हि शुद्धानां तुलारोहविडम्बना॥ २४॥

गुणवानपि नायाति यः परेषु प्रसन्नताम्।
स दीपहस्तस्तत्पाचच्छायया मलिनीकृतः॥ २५॥

लोके त एव सर्व्वज्ञा विद्मः किमधिकं वयम्।
पराभिमानाभिभवप्रागल्भ्यं स्वपराभवः॥ २६॥

इति श्रुत्वा भगवतः प्रशमाभिमतं वचः।
भृशमभ्यर्त्थनां राजा चकाराश्चर्य्यदर्शने॥ २७॥

ततः कृच्छ्रात् भगवता कृताभ्युपगमो नृपः।
राजधानीं ययौ हृष्टः सप्ताहावधिसम्विदा॥ २८॥

अस्मिन्नवसरे भ्राता भूमिभर्त्तुरसोदरः।
चचारान्तःपुरोपान्ते प्रासादतलवर्त्मना॥ २९॥

ལས་ཀྱི་རླུང་གིས་བསྐྱོད་པ་བཞིན། རྒྱལ་པོའི་བཙུན་མོའི་ལག་ནས་འཕོས།
ཧེ་དགའ་དང་བཅས་འགྲོ་བ་དེའི། ཕྲག་པར་མེ་ཏོག་འཕྲེང་བ་ལྷུང་། 30

སྐྱོན་ནི་རིག་པར་གྱུར་པ་དེའི། སྐྱོན་ཉམས་དབང་པོས་བསལ་བྱས་ནས།
ཕྲ་མ་མཁན་གྱིས་གདམས་དེ་དག། རྒྱལ་པོ་ཡིས་ནི་རྟོགས་པར་བྱས། 31

རྗེ་བོའི་བསམ་པ་སྟོང་པར་ནི། ཆུང་ཡང་བུ་ག་རྙེད་པར་གྱུར།
གནོད་པ་ཀུན་བྱེད་ལྷུ་གཉིས་པ། ཕྲ་མ་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་ཉིད། 32

རྒྱལ་པོ་ཕྲ་མས་བསྐུལ་བ་ཡིས། ཕྲ་དོག་དག་གྱིས་རྒྱལ་གྱུར་པས།
སྤུན་ཟླའི་ལག་པ་རྐང་པ་དག། མྱུར་དུ་ཆོད་ཅེས་ཡང་དག་བསྒོས། 33

ལག་པ་རྐང་པ་ཉམས་བཅད་པའི། གཞོན་ནུ་ལས་ཀྱི་ཉམ་བསྣད་པས།
གསོད་པའི་ཉོར་འཇོན་ལ་ཙལ་དེ། མི་བཟད་གོད་པར་ཞུགས་པར་གྱུར། 34

མ་དང་གཅིག་ནི་སྲུ་ངན་ཅན། གདུང་བ་དྲག་པོས་ཡོངས་བསྐོར་ཏེ།
སྐད་ཅིག་མིག་ནི་གཡོ་བ་ཡི། ཟད་བྱེད་ཉམས་ཀྱིས་མཐོང་བར་གྱུར། 35

དེ་ནི་ཡོངས་བསྐྱབས་ལ་ཆགས་ཤིང་། ཀུན་ལ་ཕྱག་འཚལ་སྲུ་ངན་གྱིས།
གཟིར་བའི་རྒྱལ་བུ་གཅིག་དེ་ཉམས། དེ་དག་ལ་མངོན་ཕྱོགས་ནས་སྨྲས། 36

ཀ་ལ་ཞེས་པ་མི་བདག་བུ། སྐྱོན་མེད་འདི་ནི་ཆད་པས་བཅད།
ཁྱེད་ཉམས་ཀུན་མཁྱེན་སྨྲ་བ་པོ། འདི་ལ་བཀའ་དྲིན་བསྐྱབ་པར་མཛེས། 37

सलीलं व्रजतस्तस्य कर्म्मवातैरिवेरिता।
कुसुमस्रक् पपातांसे राजपत्नीकराच्च्युता॥ ३०॥

तस्य विज्ञातदोषस्य दोषं सम्भाव्य साक्षिभिः।
पिशुनाः किम्वदन्तीन्तां चक्रिरे राजगामिनीम्॥ ३१॥

छिद्रमल्पमपि प्राप्य क्षुद्राः सर्व्वापकारिणः।
द्विजिह्वाः प्रविशन्त्याशु प्रभूनां शून्यमाशयम्॥ ३२॥

पिशुनप्रेरितो राजा भ्रातुरीर्षाविषोल्वणः।
छेदमस्यादिदेशाशु पाणिपादस्य मूर्च्छितः॥ ३३॥

निकृत्तपाणिचरणः कुमारः कर्म्मविप्लवात्।
स बध्यवसुधाशायी विवेश विषमापदम॥ ३४॥

तीव्रव्यथापरिवृतं शोचद्भिर्मातृबन्धुभिः।
ददृशुस्तं क्षपणकाः क्षणं नयनचालने॥ ३५॥

तान् समभ्येत्य शोकार्त्तांस्ते राजसुतबान्धवाः।
जगदुस्तत्परित्राणसंल्लिताः सर्व्वप्राणिनः॥ ३६॥

अदोषं निगृहीतोऽयं कालनामा नृपात्मजः।
सर्व्वज्ञवादिनो यूयं प्रसादोऽस्य विधीयताम्॥ ३७॥

དེ་སྐད་མཆི་མ་རབ་ཟགས་ཤིང་། རབ་སྨྲས་དེ་ཡིས་གསོལ་བཏབ་པས།
མཐུ་མེད་དེ་དག་མི་སྨྲ་ཞིང་། སྐྱེངས་ནས་གཞན་དུ་སོང་བར་གྱུར། 38

དེ་ནས་དགེ་སློང་ཀུན་དགའ་བོ། བདེ་གཤེགས་བཀའ་ཡིས་ལམ་དེ་ནས།
འོངས་དེ་བདེན་པའི་བྱིན་རླབས་ཀྱིས། དེ་ཡི་ལུས་ནི་ཉམས་པར་བསྐྱབས། 39

ཀང་ལག་ཡང་དག་སྐྱེས་པ་ཡིས། རྒྱལ་པོའི་བུ་ཡང་དང་བའི་བློས།
རྒྱལ་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆོད་སོང་སྟེ། དེ་ཡི་ཉེ་གནས་དག་ཏུ་གྱུར། 40

དེ་ནས་ཞག་བདུན་བརླས་པའི་ཚེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི།
ཆོ་འཕྲུལ་བལྟ་འདོད་ས་བདག་གིས། ཁང་པ་ཆེན་པོ་བྱེད་དུ་བཅུག། 41

དེར་ནི་ཟྲད་བྱེད་པ་སོགས་དང་། ལྷན་ཅིག་མི་བདག་བཞུགས་པ་ལ།
བདེ་གཤེགས་བཞེད་པས་ས་གཞི་དག། དཔག་བསམ་ཤིང་གིས་བརྒྱན་པར་གྱུར། 42

དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མཐུ། ལྷ་རུ་ལྷ་ཉམས་འོངས་པའི་ཚེ།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སེང་གེའི་ཁྲི། རིན་ཅེན་རབ་འབར་ཆེ་བ་བསྟེན། 43

མི་ཡི་ཁམས་ལ་རབ་ཞུགས་པ། དེ་ཡི་འགྲམ་པ་ལས་འཁྲུངས་པའི།
མི་ཡི་ཚོགས་ཀྱིས་སྲིད་པ་ཡི། དཀྱིལ་འཁོར་དག་ནི་ཁྱབ་པར་གྱུར། 44

སྲིད་པར་གནས་པ་མཐའ་དག་འཇིག་པའི་འཇིགས་པས་དལ་བུ་ཡིས།
པདྨའི་ཚལ་དང་མཚུངས་པའི་མེ་ནི་ཞི་བར་གྱུར་པ་ལ།
དེ་རྗེས་བཅོམ་ལྡན་སྐུ་ནི་སྙིང་རྗེའི་ཆུ་ཡི་ཕུང་པོ་ལས།
བདུད་རྩིས་གང་བའི་བ་རླབས་དྲི་མེད་འོད་ཟེར་རབ་ཏུ་འཕྲོས། 45

इति तैः प्रसरद्बाष्पैरर्थ्यमानाः प्रलापिभिः ।
ते मौनिनो निष्प्रतिभा वैलक्ष्यादन्यतो ययुः ॥ ३८ ॥

अथ तेन पथा यातो भिक्षुः सुगतशासनात् ।
आनन्दो विदधेऽङ्गानि तस्य सत्योपयाचनात् ॥ ३९ ॥

राजपुत्रस्तु सञ्जातपाणिपादः प्रसन्नधीः ।
जिनं शरणमभ्येत्य तदुपस्थायकोऽभवत् ॥ ४० ॥

सप्तरात्रे व्यतीतेऽथ आन्लिहार्य्यं गृहं महत् ।
ऋद्धिं भगवतो द्रष्टुं महीपतिरकारयत् ॥ ४१ ॥

उपविष्टे नृपे तत्र सह क्षपणकादिभिः ।
कल्पवृक्षीकृता भूमिरभवत् सुगतेच्छया ॥ ४२ ॥

ततः प्राप्तेषु देवेषु द्रष्टुं भगवतः प्रभाम् ।
रत्नप्रदीपं भगवान् भेजे सिंहासनं महत् ॥ ४३ ॥

तेजोधातुं प्रपन्नस्य तस्य गण्डसमुन्नतैः ।
व्याप्तं पावकसङ्घातैरभूद्भुवनमण्डलम् ॥ ४४ ॥

शान्ते शनैः कमलकाननसन्निकाशे
वह्नौ समस्तभुवनस्थितिभङ्गभीत्या ।
देहात्ततो भगवतः करुणाम्बुराशेः
पूर्णामृतोर्म्मिविमलारुणयः प्रसस्नुः ॥ ४५ ॥

སྟོང་ཕྲག་ཟླ་བའི་མཛེས་པ་ལས་རྒྱལ་མཛེས་པས་ཁེངས་གྱུར་ཅིང་།
གཟི་བརྗིད་རབ་ཏུ་རྒྱས་པས་ཉི་མའི་འཁོར་ལོ་འབྲས་མེད་མཛད།
འདྲེན་པ་དེ་ནི་སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་ཀྱི་ནོར་པར་ལྷ་བྱེད་ཀྱིས།
ལེགས་བྱས་ཀྱིས་ཐོབ་སྟོན་མེད་མགུ་ཞིང་དགའ་བས་འཕྲངས་པར་གྱུར། 46

ཆུ་བ་བི་ཧྲ་ཏ་ལྡན་རིན་ཅེན་དམར་པོའི་འདབ་མ་ཡངས།
མཛེས་ཤིང་རབ་ཏུ་འབར་བའི་གསེར་གྱི་གེ་སར་ཟེ་འབྲུ་ཅན།
ཀུང་ཏྲུག་པ་ནམས་ཏྲི་བཟང་ཚོགས་ཀྱིས་འབོད་པའི་པདྨ་ནི།
དེ་ནས་དེ་ཡི་དྲུང་དུ་ས་གཞི་དག་ལས་མངོན་འཕྲུངས་གྱུར། 47

དེ་དག་ནམས་ལ་ཉེ་བར་བཞུགས་པའི་བདེ་གཤེགས་འཁོར་ལོ་ནི།
གསེར་འོད་མཛེས་པའི་འཛམ་པའི་རྒྱན་ལྡན་དེ་ནས་ཉེ་བར་མཐོང་།
བདུད་རྩི་མཆེས་གཤེན་རི་བོང་ཅན་འོད་བསིལ་བར་གྱུར་པ་དག།
གང་ཞིག་ཤར་བས་འཛིག་རྟེན་དག་གིས་འཕྲལ་ལ་བདེ་ཐོབ་གྱུར། 48

དེ་དག་དབུས་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ནི་མཐུ་ཡི་འབྱོར་པ་དག།
རི་ནམས་དག་ལས་གསེར་གྱི་རི་བོ་བཞིན་དུ་ལྷག་པར་འཛིན།
ཕྲག་པ་ལེགས་མཐོ་སྨུག་ཅིང་མཛེས་པར་ཡང་དག་གནས་པ་ནི།
ལྷ་ཡི་ས་ར་སྐྱེས་ནམས་ལས་ཡོངས་འདུ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་མཐོ། 49

लावण्यसारमतिचन्द्रसहस्रकान्तिं
तेजःप्रतानविफलीकृतहर्य्यचक्रम् ।
तं नागनायकनिकायविलोचनानि
प्रीत्या पपुः सुकृतलब्धमपूर्व्वहर्षम् ॥ ४६ ॥

वैदूर्य्यनालविपुलारुणरत्नपात्र-
कान्तोल्लसत्कनककेशरकर्णिकानि ।
अभ्युद्ययुः क्षितितलादथ तत्समीपे
पद्मानि सौरभभराहृतषट्पदानि ॥ ४७ ॥

तेषूपविष्टमथ काञ्चनचारुकान्तिं
स्निग्धेक्षणं सुगतचक्रमदृश्यतारात् ।
पीयूषपेशलशशिद्युतिशीतलेन
यस्योदयेन सहसा सुखमाप लोकः ॥ ४८ ॥

तेषां प्रभावविभवं भगवान् बभार
मध्येऽधिकं कनकशैल इवाचलानाम् ।
सुस्कन्धबन्धुरघनद्युतिसन्निवेशः
प्रांशुः सुरक्षितिरुहामिव पारिजातः ॥ ४९॥

མགྲོ་རིས་བུ་མོའི་ལག་པས་མི་དྲོག་ནམས་ནི་གཏོར་བྱུར་པའི།
མི་དམན་འཁྲིང་བའི་ཚོགས་ཀྱིས་ཡན་ལག་མཆོག་ནམས་གྲུས་བྱུར་ཅིང་།
དེ་ཞལ་ཆུ་སྐྱེས་ནམ་པར་བལྟ་ལ་མིག་ནི་འཛུམ་བྲལ་བས།
མི་ནམས་དག་ཀྱང་སྐད་ཅིག་མི་ཡི་དངོས་མིན་ཐོབ་པར་འགྱུར། 50

དེ་ནས་ལྷ་ཡི་ངོ་ཚེན་དུང་དང་ངོ་སྒྲས་ཁྱབ་གྱུར་ཅིང་།
མེ་དྲོག་ཆར་པ་གད་གྱིངས་ཆེར་བཞད་ནམ་མཁའི་དོ་རར་ནི།
དྲི་ཟ་མི་འམ་ཅི་དང་གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱུག་སྦྱོད་ནམས་ཀྱིས།
བཅོམ་ལྡན་བསྟོད་པའི་ཚིག་གི་སྒྲ་ནི་བསྒྲགས་པར་གྱུར། 51

དེར་ནི་བཅོམ་ལྡན་ཞལ་གྱི་པདྨ་མཆུ་ཡི་འདབ་དམར་ཞིང་།
འོད་ཟེར་དཀར་བས་ཀུན་དཀྲིས་སོ་ཡི་གེ་སར་རྫོགས་པ་ལས།
བསོད་ནམས་ཀྱིས་གཙང་ཤིན་དུ་དངར་བའི་གསུང་གི་སྦྲང་རྩི་ནི།
རང་ཉམས་དང་མཐུན་དམ་པའི་དྲི་བཟང་སྐལ་དང་ལྡན་པས་འཐུངས། 52

སྡིག་པའི་ཐར་པ་ཐོང་ལ་བསོད་ནམས་དག་གིས་ས་བོན་ཐོབ།
ཁྱོད་ནི་ཡོངས་སུ་དོར་ལ་ཞི་བའི་བདེ།
འཆི་བའི་དུག་ནི་ཉམས་བྱེད་ཡེ་ཤེས་བདུད་རྩི་འཐུངས་ཤིག་དང་།
དགེ་བའི་གྲོགས་པོར་གྱུར་པའི་ལུས་འདི་རིང་པོ་མི་གནས་སོ། 53

स्वर्गाङ्गनाकरकुशेशयकीर्य्यमाणै-
रम्लानमाल्यवलयैः कलितोत्तमाङ्गाः।
तस्याननाम्बुजविलोकननिर्निमेषे
मर्त्त्या अपि क्षणमवापुरमर्त्त्यभावम्॥ ५० ॥

व्योमाङ्गनेषु सुरदुन्दुभिशङ्खतूर्य्य-
घोषावृतः कुसुमवर्षमहाट्टहासः।
गन्धर्व्वकिन्नरमुनीश्वरचारणानां
स्फीतश्चचार भगवत्स्तुतिवादनादः॥ ५१ ॥

तच्चारुणाधरदलाद्दशनांशुशुभ्राद्
व्याकीर्णकेशरकुलाद्दशनारविन्दात्।
सत्सौरभं भगवतः स्वरसन्निवृत्तं
धन्याः पपुर्मधुरवाङ्मधु पुण्यस्रुतम्॥ ५२ ॥

पापं विमुञ्चत निषिञ्चत पुण्यवीजं
वैरं परित्यजत शाम्यसुखं भजध्वम्।
ज्ञानामृतं पिवत मृत्युविषापहारि
नेयं तनुः कुशलकर्म्मसखी चिराय॥ ५३ ॥

དཔལ་འབྱོར་གཡོ་ཞིང་ལང་ཚོ་ཉིད་ཀྱང་གི་བར་རྗེས་སུ་འགྲོ།
ལུས་ཀྱང་གནོད་པའི་ཚོགས་རྣམས་དག་གི་གནས་ཉིད་གྱུར་པ་ཡིན།
སྲོག་ནི་ངན་པའི་ལུས་ཀྱི་ཁྲིམ་གྱི་ཡུད་ཙམ་མགྲོན་ཡིན་པས།
ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྟག་ཏུ་སྐྱིད་ལ་རབ་ཏུ་འབད་པར་མཛོད། 54

དེ་ལ་སོགས་པའི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཉེར་བསྟན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི།
སྣང་བ་དྲི་མ་མེད་པ་དབེན་ཞིང་དགེ་བའི་མཐུ་སྟོབས་ཀྱིས།
སྐྱེ་བོའི་ངར་འཛིན་འཇིག་ཚོགས་ལྟ་བའི་རི་བོའི་རྩེ་མོ་ནི།
ཉི་ཤུ་རྡོ་རྗེས་བཞིན་དུ་སྐྱུར་བཅོམ་རབ་ཏུ་ཞི་བར་གྱུར། 55

རྫུ་འཕྲུལ་འོད་ལྡན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་མཐུ་སྟོབས་སྣ་ཚོགས་རྣམས།
ཐུགས་ཀྱིས་བཅོམ་པའི་དྲུག་འཛིན་བཞིན་དྲེགས་པ་ཉམས་གྱུར་ཅིང་།
ཉི་མའི་འོད་ཀྱི་མཐུ་ཡིས་མར་མེ་བཞིན་དུ་ཟིལ་གྱིས་མནན།
ཡུན་རིང་གཡོ་བ་མེད་པའི་མོ་བཀོད་པ་བཞིན་གྱུར། 56

སྐབས་དེར་གནོད་སྦྱིན་ལག་ན་རྡོ་རྗེས་ཟད་བྱེད་པ་རྣམས་ནི།
བདག་ཉིད་ཀུན་གྱིས་རྟག་ཏུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས།
ཡིན་པར་ཤེས་ནས་དྲག་པོའི་རླུང་གིས་དཀྲིས་པའི་ཆར་དག་སྤྲོས།
རྣམ་པར་སྔོངས་ནས་ས་ཡི་ཁུང་བུད་བསྐྱབས་པ་དག་ཏུ་བྲོས། 57

लक्ष्मीश्चला तरुणता च जरानुजाता
कायोऽप्यपायनिचयस्य निवास एव।
प्राणाः शरीरककुटीषु मुहूर्त्तपान्था
नित्योदये कुरुत धर्म्ममये प्रयत्नम्॥ ५४॥

इत्यादिभिर्भगवतः प्रविभक्तदीप्त-
ज्ञानैर्विवेकविमलैः कुशलोपदेशैः।
वज्रैरिवाशु दलनं प्रययौ जनानां
सत्कायदृष्टिसमविंशतिशृङ्गशैलः॥ ५५॥

ऋद्धिप्रभा भगवतः प्रविभाव्य तीर्थ्या
मन्त्राहता विषधरा इव भग्नदर्पाः।
दीपा इवार्ककिरणप्रतिभाभिभूता
श्चित्रार्पिता इव ययुश्चिरनिश्चलत्वम्॥ ५६॥

अत्रान्तरे भगवतः सततं विपक्षः
सर्व्वात्मना क्षपणको नवधर्म्मयक्षः।
क्षिप्तश्रवान् स हतवर्षवरैश्चकार
विद्राव्य रन्ध्रशरणान् भुवि वज्रपाणिः॥ ५७॥

དེ་ནས་དེ་དག་ལ་མཆོད་བཅོམ་ལྡན་སྐྱབས་འོས་སྙིང་རྗེ་ཡིས།
བརྟན་པར་གྱུར་པས་ཉེ་བར་བསྟན་པ་ཀུན་གྱི་ཡུལ་བཀའ་སྩལ།
རི་དང་ནགས་དང་ས་དང་ཀླུང་དང་ཁྲངས་ལ་སོགས།
འདི་ཀུན་ངེས་པར་སྲུང་མ་རྣམས་ཀྱི་འཇིགས་ལ་སྐྱབས་མི་འགྱུར། 58

རབ་ཏུ་སང་བའི་རང་བཞིན་གནས་ལ་བློ་གྲོས་བསྐྱེད་བྱས་ནས།
སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་བཅས་ལ་གང་ཞིག་སྐྱབས་སོང་བ།
དེ་དག་འགྲོ་བ་འཇིགས་པས་འཇིག་པ་ལ་ཡང་འཇིགས་པ་མེད།
དམན་པ་ཡོངས་འཛིན་སྐྱབས་ནི་གཞན་ན་ཡོད་པ་ཉིད་མ་ཡིན། 59

འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་མི་བཟད་སྟུག་པ་ཟློག་དཀར་ཆོས་ནི་རབ་གྱིས་ཚ་ཟེར་ཅན།
བཟོད་དཀར་སྡིག་པའི་གདུང་བ་ཞོངས་པས་མངོན་པར་བསྐྱེད་པ་སྤྲིན་པ་རྒྱ་གཏེར་ཡིན།
མི་བཟད་གདུག་སྡུག་གཡང་ས་ཆེན་པོའི་གཅོང་ལ་ཞེས་རབ་ལག་པས་འཆེལ་བ་སྟེ།
ཀུན་ཏུ་མི་རྣམས་ཀྱི་ནི་བསོད་ནམས་ཁོ་ན་དམན་དང་ཚོ་ངེ་བྲལ་བའི་སྐྱབས། 60

དེ་ལྟར་རབ་རིབ་ཀྱིས་བསྒྲིབས་མིག་ཅན་རྣམས་ཀྱི་མིག་ནི་དབྱེར་འོས་ཤིང་།
ཆོམས་ཀྱི་ནོར་བུའི་འོད་ཟེར་དག་ནི་རབ་གསལ་ལྡན་པས་གསལ་བྱས་ནས།
མདུན་སར་བདེ་གཤེགས་ཟླ་བས་དག་པའི་ཆོས་ནི་ཉེ་བར་བསྟན་པ་དག།
བརྟེན་པར་གྱུར་པའི་གནས་བཞིན་མཛད་ནས་རང་གི་ནགས་སུ་གཤེགས་པར་གྱུར། 61

ཞེས་པ་དགེ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་ཆོ་འཕྲུལ་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པའི་ཡལ་འདབ་སྟེ་བཅུ་བཞི་པའོ།།

उद्दिश्य तानथ कृपार्द्रभयाशरण्यः
सर्व्वोपदेशविषयान् भगवान् बभाषे ।
भूभृद्वनावनिमणिविवरादि सर्व्वं
तेने भयेषु शरणं किल कातराणाम् ॥ ५८ ॥

बुद्धं प्रबोध मम धाम्नि निधाय बुद्धिं
धर्म्मं ससङ्घमपि ये शरणम्प्रपन्नाः ।
तेषां जगत्क्षयभयेष्वपि निर्भयाणां
नैवान्यतः शरणदैन्यपरिग्रहोऽस्ति ॥ ५९ ॥

दुर्वारे परलोकतीव्रतिमिरे धर्म्मः प्रवृद्धोऽंशुमान्
दानं दुःसहपापतापविपदामभ्युद्गमे वारिदः ।
प्रज्ञा मोहमहाप्रपातविषमश्वभ्रे करालम्बनं
दैन्याक्रान्तमहीनमेव शरणं सर्व्वंच पुण्यं नृणाम् ॥ ६० ॥

इति तिमिरहताक्ष्णां चक्षुरुन्मीलनार्हं
दशनमणिमरीचिव्यज्यमानप्रकाशम् ।
सदसि सुगतचन्द्रः शुद्धधर्म्मोपदेशं
स्थिरपदमिव कृत्वा काननं स्वं जगाम ॥ ६१ ॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां प्रातिहार्य्यावदानं नाम त्रयोदशः पल्लवः ॥

CHAPTER XIV.

ཡལ་འདབ་བཅུ་བཞི་པ།

ལྷ་ལམ་བབས་པའི་རྟོགས་བརྗོད།

རྗེས་དང་མདུན་དང་མདོན་དུ་གྱུར་པར་ཡང་།
སྐྱེ་བོའི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་དག་ནི།
གསལ་བར་བྱེད་པ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་མཐུ།
རིན་ཅེན་སྒྲོན་མ་ལྷ་བུར་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག། 1

སྔོན་ཆེ་ལྷ་ཡི་གྲོང་ཁྱེར་དུ། ཡོངས་འདུ་ཀོ་བི་ད་རའི་དྲུང་།
ལ་བ་དཀར་པོ་ཞེས་བྱ་བ། འོད་བཟང་རྡོ་ལེབ་སྟེང་དུ་ནི། 2

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྐབས་གསུམ་པའི། ཚོགས་ལ་ཆོས་ནི་བསྟན་མཛད་ནས།
མི་རྣམས་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་སླད། འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་བབས་པར་གྱུར། 3

ས་ལ་བབས་པར་གྱུར་པ་དེའི། རྗེས་སུ་འཆི་མེད་རྣམས་འབྲངས་པས།
གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ཚོགས་ཀྱིས་ནི། ས་གཞི་མཉམ་པ་ཁེངས་པར་གྱུར། 4

ཟླ་བའི་འོད་ལྡན་རྔ་ཡབ་ནི། དེ་ཡི་ཚེམས་ཀྱི་འོད་རྒྱུན་གྱིས།
རྒྱས་པའི་ཉེ་བར་བསྟན་པ་བཞིན། གདོང་བཞི་པ་ཡིས་བླངས་པར་གྱུར། 5

चतुर्द्दशः पल्लवः ।

देवावतारावदानम् ।

जयतु महतां प्रभावः
पश्चादग्रे च वर्त्तमानो यः ।
जनकुशलकर्म्मसरणिः
प्रकाशरत्नदीपो वः ॥ १ ॥

पुरा सुरपुरे पाण्डुकम्बलाख्ये शिलातले ।
समीपे पारिजातस्य कोविदारस्य सुप्रभे ॥ २ ॥

कृत्वा त्रिदशसङ्घानां भगवान् धर्म्मदेशनाम् ।
अनुग्रहाय मर्त्त्यानां जम्बूद्वीपमवातरत् ॥ ३ ॥

अमरैरनुयातस्य तस्यावतरतो भुवम् ।
विमानकाननाकीर्णं बभूव भुवनाङ्गनम् ॥ ४ ॥

तस्य दन्तांशुसन्तानैरुपदेशमिवाचितम् ।
जग्राह चन्द्ररुचिरं चामरं चतुराननः ॥ ५ ॥

ཕྲུར་མ་བགྲོ་ཡིས་མཚན་པའི་གདུགས། མཚན་མེད་རི་དགས་མཚན་ལྟར་དཀར།
དེ་ཡི་བཀའ་དྲིན་ནོམ་བཅས་བཞིན། བགྲོ་བྲིན་གྱིས་ནི་ཐླངས་པར་གྱུར། 6

གྲོང་ཁྱེར་ཤང་ཀཱ་ཤྲུ་ཡི་འགྲམ། ཨུ་དུམ་བ་རའི་གནས་དྲུང་དུ།
འབབས་པ་དེ་ལ་ལེགས་བྱས་ལྡན། ཀུན་དགའ་བཅས་པས་ཕྱག་འཚལ་གྱུར། 7

སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་རེར་དགེ་སློང་མ། ཨུ་དྤལ་མདོག་མ་ཞེས་པ་ཡིས།
བལྟ་བའི་གནས་སྐབས་མ་ཐོབ་ནས། མི་བདག་གཟུགས་ནི་ཉེ་བར་ཐླངས། 8

རིན་ཆེན་ཅོད་པན་རབ་གསལ་ཞིང་། ནོ་གྱིན་འགྲམ་པར་རབ་མཛེས་པ།
དེ་ཡི་གཟུགས་གསར་མཐོང་གྱུར་ནས། གཙུག་དོར་ཡལ་འདབ་དགོད་པ་བཞིན། 9

དེ་ཡིས་བསམ་པ་ཤིན་དུ་ཡང་། སྐྱེ་བོའི་མདུན་འདི་བར་མཚམས་མེད།
བདག་གི་རྒྱལ་པོའི་གཟུགས་མཐོང་ནས། གུས་བཅས་སྐབས་ནི་སྟེར་བར་འགྱུར། 10

འདི་ལས་གཞན་ཡང་བཙོམ་ལྡན་ལ། ཕྱག་འཚལ་བདག་གིས་རྙེད་པར་དཀའ།
དབང་ཕྱུག་ལ་དགའ་སྐྱེ་བོ་ཡིས། ཡོན་དན་ཞེས་པའི་གནས་མ་ཡིན། 11

ཀྱེ་མ་ཙྭོ་མཆུངས་གཡོ་བའི་ནོར། རོ་བྲལ་སྙིང་པོ་མེད་པ་ཡིས།
བག་ཆགས་གོམས་པར་གྱུར་པ་ལས། མ་དཔྱད་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བོ་འཁྲོག 12

འཕྲལ་ལ་སྐྱེ་བོའི་མི་བདག་ལ། ཞེ་སར་བྱས་ནས་སྐབས་བྱིན་དེས།
རོ་ཤལ་གཡོ་བས་བཙོམ་ལྡན་ལ། མདུན་དུ་ཕྱག་ཀྱང་བྱས་པར་གྱུར། 13

छत्रं शतशलाकाङ्कमनङ्कं रङ्कुपाण्डुरम् ।
प्रसादमिव साकारमाददेऽस्य पुरन्दरः ॥ ६ ॥

सङ्काश्यनगरोपान्ते काननोदुम्बरान्तिके ।
अवतीर्णं सुकृतिनः सानन्दास्तं ववन्दिरे ॥ ७ ॥

तस्मिन्नुत्पलवर्णाख्या भिक्षुकी जनसङ्कमे ।
अलब्धावसरा द्रष्टुं नृपरूपमुपाददे ॥ ८ ॥

प्रदीप्तरत्नमुकुटं गण्डताण्डविकुण्डलम् ।
दृष्ट्वैवास्य नवं रूपं जहासोष्णीषपल्लवः ॥ ९ ॥

सा चिन्तयन्ती को वायं जनैर्निर्व्विवरः पुरः ।
अन्तरं नृपरूपं मे दृष्ट्वा दास्यति सादरः ॥ १० ॥

अतोऽन्यथा तु भगवत्प्रणतिर्मम दुर्लभा ।
न गुणं गौरवस्थानमैश्वर्य्यप्रणयी जनः ॥ ११ ॥

अहो तृणतुलालोलैर्निःसारविरसैर्धनैः ।
ह्रियते वासनाभ्यासात् निर्विचारतया जनः ॥ १२ ॥

दत्तान्तरा सा सहसा जनेन नृपगौरवात् ।
लोलहारं भगवतः प्रणाममकरोत् पुरः ॥ १३ ॥

གནས་སྐབས་དེར་ནི་མདུན་ས་རུ། འཆར་དཀའ་ཞེས་པའི་དགེ་སློང་གིས།
དེ་ལྟའི་གཟུགས་དེ་མཐོང་གྱུར་ནས། བཞིན་ནི་འཛུམ་པ་དང་བཅས་སྨྲས། 14

མི་བདག་གཟུགས་ཅན་དགེ་སློང་མ། ཨུཏྤལ་མདོག་མ་སྐྱེ་བོ་ཡིས།
ཕྱུག་བྲུས་མ་འདི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས། བཅོམ་ལྡན་ཞབས་ལ་ཕྱག་འཚལ་བྱེད། 15

ཨུཏྤལ་དྲི་དང་མདོག་དག་གིས། བདག་གིས་འདི་ནི་མདུན་དུ་ཤེས།
དེ་སྐད་བརྗོད་ནས་འདུག་པའི་ཚེ། བཅོམ་ལྡན་གྱིས་ཀྱང་བཀའ་སྩལ་པ། 16

རྡིགས་ལས་རྫུ་འཕྲུལ་རབ་སྟོན་པ། དགེ་སློང་མ་ཡི་རིགས་མིན་ཉིད།
མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་རིམས་གསར་གྱིས། རབ་དུ་ཞི་བ་ནད་པར་བྱེད། 17

དེ་སྐད་བརྗོད་ནས་བཅོམ་ལྡན་གྱིས། དགེ་བ་དེ་དེ་བསྟན་མཛད་ནས།
ལྷ་ཉམས་བཀློག་སྟེ་དགེ་སློང་དང་། ལྷན་ཅིག་རང་གི་གནས་སུ་གཤེགས། 18

དེ་ནི་ཉེར་བཞུགས་དེ་དག་གིས། རབ་དུ་དྲིས་ཤིང་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས།
སྔར་སྐྱེས་ལས་ཀྱི་ཡང་དག་བསྡམས། དགེ་སློང་མ་དེའི་གཏམ་གསུངས་པ། 19

བྲ་ཧྨ་ཎ་སེར་སྔོན་བྱུང་བ། དེད་དཔོན་ནོར་ནི་ཆེན་པོ་ཡི།
ཆུང་མ་ནོར་ལྡན་མ་ཞེས་པ། དེ་ཡི་གྲོགས་དང་མཚུངས་པར་གྱུར། 20

གཟུགས་བཟང་ལག་པའི་ཡལ་འདབ་ལྡན། ལང་ཚོ་སྐྱེད་ཚལ་སྐྱེ་མ་དང་།
འབྲས་བུ་མེ་ཏོག་ལྡན་དུས་སུ། དེ་ཡིས་དེ་ལ་མངལ་བཟུང་གྱུར། 21

अस्मिन्नवसरे भिक्षुरुदयी नाम संसदि।
तां विलोक्य तथारूपामवदत् सस्मितानन: ॥ १४ ॥

इयमुत्पलवर्णाख्या भिक्षुकी नृपरूपिणी।
ऋद्ध्या भगवतः पादौ वन्दते जनवन्दिता ॥ १५ ॥

उत्पलामोदवर्णाभ्यां विज्ञातेयं मया पुरा।
इत्युक्ता विरते तस्मिन् भगवानप्यभाषत ॥ १६ ॥

अयुक्तमेव भिक्षुक्या दर्पाहद्धिप्रकाशनम्।
करोति प्रशमम्लानिमभिमानेन च ज्वरः ॥ १७ ॥

इत्युक्त्वा भगवान् कृत्वा तां तां शुभोपदेशनाम्।
विसृज्य देवान् प्रययौ स्वपदं सह भिक्षुभिः ॥ १८ ॥

तत्रोपविष्टः पृष्टस्तैः प्रणतैर्भिक्षुकीकथाम्।
प्राग्जन्मकर्म्मसम्बद्धां सर्व्वज्ञस्तानभाषत ॥ १९ ॥

वाराणस्यामभूत् पूर्व्वं सार्थवाहो महाधनः।
पत्नी धनवती नाम तस्य प्राणसमाभवत् ॥ २० ॥

पाणिपल्लविनी तन्वी यौवनोद्यानमञ्जरी।
फलपुष्पवती काले सा तस्मात् गर्भमादधे ॥ २१ ॥

སྐབས་དེར་རྩ་གཏེར་གླིང་ལ་ནི། རྫིས་སུ་འགྲོ་བར་བརྩོན་པ་ཡི།
ཁྲོ་ལ་རབ་ཏུ་ཕྱི་བ་དག། འབྲལ་བས་གཟིར་བ་དེ་ཡིས་སྨྲས། 22

རྗེ་སྐྱིད་ནོར་ནི་ཕུན་ཚོགས་ཤིང་། ད་ལྟ་ཡང་ནི་འཕེལ་བ་ཐོབ།
གང་གི་ཆེད་དུ་འཇིགས་རུང་བའི། རྩ་སྒྲིན་འབྱུང་གནས་ཟབ་མོ་བགོལ། 23

ནོར་ནི་འདོན་པ་གནོད་པ་མང་། ཡོན་ཏན་སྐྱབ་པ་གནོད་པ་མེད།
ནོར་ནི་དོན་གཅེར་རང་ཕྱུལ་ནས། འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་དག་ཏུ་འགྲོ། 24

ཁ་ཅིག་རིང་དུ་སོང་ནས་ཀྱང་། སྡུག་བསྔལ་ལས་ནི་འབྲས་མེད་ཟློག།
གཞན་ནི་གཡོ་མེད་ནོར་དང་ལྡན། འདི་ཡི་ངེས་པ་ལས་ཉམས་སོ། 25

དེ་སྐད་དགའ་མའི་ཚིག་ཐོས་ནས། དོན་མཐུན་བདག་པོས་དེ་ལ་སྨྲས།
མཛེས་མ་ནོར་དག་བསྒྲུབས་པ་ནི། བསྔགས་པའི་སྟོད་ཕྱིད་ཁོ་ན་ཡིན། 26

བདེར་གནས་ནོར་སྐྱབ་ཀྱིས་དམན་ཉམས། ཙི་བ་ཟོས་པའི་འཕྲེ་བོ་བཞིན།
དེ་རིང་སང་ལ་ལོངས་སྤྱོད་དང་། ལྷན་ཅིག་ཡོངས་སུ་ཟད་པར་འགྱུར། 27

རང་ཁྱིམ་དུ་ཡང་དབུལ་ཉམས་ལ། སྐྱེ་བོ་སོག་ལེ་བཞིན་དུ་ཙུབ།
འཇིག་རྟེན་གཞན་དུའང་ནོར་ལྡན་ནི། སྐྱེ་བོ་ཉམས་ཀྱི་མཛའ་ཕྱུག་ས། 28

འཕེལ་བར་རྩོམ་སྐད་བློ་ཚོས་ནི། ཕྲ་མོ་ལ་ཡང་སྐྱེ་བོ་འདུད།
མཐར་ནི་ཡོངས་འཛད་རབ་ཕྱི་བས། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་ཡང་མིན། 29

अत्रान्तरे जलनिधिद्वीपानुगमनोद्यतम्।
प्रत्यासन्नवियोगार्त्ता सा वल्लभमभाषत ॥ २२ ॥

कियती धनसम्पत्तिर्वृद्धिमद्यापि नीयते।
यत्कृते घोरगम्भीरस्तीर्य्यते मकराकरः ॥ २३ ॥

बह्वपायं धनादानं निरपायं गुणार्ज्जनम्।
स्वदेशात् परदेशं हि गच्छन्ति द्रविणार्थिनः ॥ २४ ॥

केचिद्दुःखान्निवर्त्तन्ते दूरं गत्वापि निष्फलाः।
निश्चला धनिनश्चान्ये कर्म्मणामेष निश्चयः ॥ २५ ॥

इति प्रियावचः श्रुत्वा सार्थवाहस्ततोऽभ्यधात्।
मुग्धे सम्भावनापात्रो भवत्येवं धनोद्यतः ॥ २६ ॥

धनार्ज्जनविहीनानां पङ्गुवत् मूलभक्षणात्।
अद्य श्वोवा सुखस्थानां भोगैः सह परिक्षयः ॥ २७ ॥

स्वगृहेऽपि दरिद्राणां जनः क्रकचनिष्ठुरः।
धनिनां परलोकोऽपि प्रेमस्निग्धजनभ्भुवः ॥ २८ ॥

क्षीणमप्युद्यतं वृद्धौ न वेणुं बन्धते जनः।
न तु स पूर्णतां याति प्रत्यासन्नपरिक्षयः ॥ २९ ॥

སྐབས་དེར་རྒྱ་གཏེར་གླིང་ལ་ནི། རྗེས་སུ་འགྲོ་བར་བརྩོན་པ་ཡི།
གྲོ་ལ་རབ་ཏུ་ཉེ་བ་དག། འབྲལ་བས་གཟིར་བ་དེ་ཡིས་སྨྲས། 22

ཇི་སྙེད་ནོར་ནི་ཕུན་ཚོགས་ཤིང་། ད་ལྟ་ཡང་ནི་འཕེལ་བ་ཐོབ།
གང་གི་ཆེད་དུ་འཛིགས་རུང་བའི། ཆུ་སྲིན་འབྱུང་གནས་ཟབ་མོ་བགོལ། 23

ནོར་ནི་འདོན་པ་གནོད་པ་མང་། ཡོན་ཏན་སྒྲུབ་པ་གནོད་པ་མེད།
ནོར་ནི་དོན་གཉེར་རང་ཐུལ་ནས། འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་དག་ཏུ་འགྲོ། 24

ཁ་ཅིག་རིང་དུ་སོང་ནས་ཀྱང་། སྡུག་བསྔལ་ལས་ནི་འབྲས་མེད་ལྡོག
གཞན་ནི་གཡོ་མེད་ནོར་དང་ལྡན། འདི་ཡི་ངེས་པ་ལས་ཉམས་སོ། 25

དེ་སྐད་དགའ་མའི་ཚིག་ཐོས་ནས། དོན་མཐུན་བདག་པོས་དེ་ལ་སྨྲས།
མཛེས་མ་ནོར་དག་བསྒྲུབས་པ་ནི། བསྡགས་པའི་སྣོད་ཉིད་ཁོ་ན་ཡིན། 26

བདེར་གནས་ནོར་སྒྲུབ་ཀྱིས་དམན་ཉམས། ཙ་བ་ཟོས་པའི་འཕྲེ་བོ་བཞིན།
དེ་རིང་སང་ལ་ལོངས་སྤྱོད་དང་། ལྷན་ཅིག་ཡོངས་སུ་ཟད་པར་གྱུར། 27

རང་ཁྱིམ་དུ་ཡང་དབུལ་ཉམས་ལ། སྐྱེ་བོ་སོག་ལེ་བཞིན་དུ་ཐུབ།
འཇིག་རྟེན་གཞན་དུའང་ནོར་ལྡན་ནི། སྐྱེ་བོ་ཉམས་ཀྱི་མཛོད་སྤུགས། 28

འཕེལ་བར་རྩོམ་སྐད་ཟླ་ཚེས་ནི། ཟླ་མོ་ལ་ཡང་སྐྱེ་བོ་འདུད།
མཐར་ནི་ཡོངས་འཛད་རབ་ཉེ་བས། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་ཡང་མེད། 29

अत्रान्तरे जलनिधिद्वीपानुगमनोद्यतम्।
प्रत्यासन्नवियोगार्त्ता सा वल्लभमभाषत॥ २२॥

कियती धनसम्पत्तिर्वृद्धिमद्यापि नीयते।
यत्कृते घोरगम्भीरस्तीर्य्यते मकराकरः॥ २३॥

वह्वपायं धनादानं निरपायं गुणार्ज्जनम्।
स्वदेशात् परदेशं हि गच्छन्ति द्रविणार्थिनः॥ २४॥

केचिद्दुःखान्निवर्त्तन्ते दूरं गत्वापि निष्फलाः।
निश्चला धनिनश्चान्ये कर्म्मणामेष निश्चयः॥ २५॥

इति प्रियावचः श्रुत्वा सार्थवाहस्ततोऽभ्यधात्।
मुग्धे सम्भावनापात्रो भवत्येवं धनोद्यतः॥ २६॥

धनार्ज्जनविहीनानां पङ्गुवत् मूलभक्षणात्।
अद्य श्वोवा सुखस्थानां भोगैः सह परिक्षयः॥ २७॥

स्वगृहेऽपि दरिद्राणां जनः क्रकचनिष्ठुरः।
धनिनां परलोकोऽपि प्रेमस्निग्धजनप्रभुवः॥ २८॥

क्षीणमप्युद्यतं वृद्धौ न वेणुं बन्धते जनः।
न तु स पूर्णतां याति प्रत्यासन्नपरिक्षयः॥ २९॥

སྐྱེ་བོ་མངོན་པར་དར་ལ་ཉེ། སྔོངས་པའདང་མཁས་པས་ཁྲུག་བྱུར་ཡོད།
གོན་ཡང་མོ་ཡི་ཡིད་དུ་འོང་། མ་ཉིང་ཡིན་ཡང་དཔའ་བསྟེན་འོས། 30

མཁས་ཀྱང་བཀྲིས་དང་སྐྲོམ་པ་ལ། སྐྲ་ཡི་བསྟན་བཅོས་ཟློས་པ་འདམ།
སྐྱན་ངག་བདད་རྩི་འཕྲུངས་པས་ནི། སྐད་ཅིག་སྒྲ་ཡིས་ཉམ་པར་གྱུལ། 31

གང་ལ་ནོར་ཡོད་དེ་ནི་ཡོན་ཏན་གྱིས་མཐོ་བསྟོད་བྱས་ཡོན་ཏན་དག་ཀྱང་ཅིས་མི་འཛིན།
དབུལ་ལས་ཉམས་པའི་སྐྱོན་གྱིས་གཟི་བྱིན་སྲུན་ཕྱུང་ཡོན་ཏན་མེ་ཏོག་སྙིང་མཚུངས་ནོར་གྱིས
ཡོན་ཏན་ཉིད་དེ་ཡོན་ཏན་ལ་ནི་ནོར་མིན་ནོར་ལྡན་བསྔགས་འོས་ཡོན་ཏན་ལྡན་པ་མིན།
སྐྱོང་བའི་ངན་བྱས་ཚོགས་ཉམས་ཞི་བ་དག་ལས་ནོར་ནི་ཡོན་ཏན་ཉམས་ཀྱི་ཚེ་སྲོག་ཡིན། 32

དེ་སྐད་སྨྲོག་ལས་ནོར་ལྷག་པ། དེ་ཡིས་བདག་པོའི་ཚིག་ཐོས་ནས།
འཁྲི་ཤིང་ཀང་དྲུག་པས་བསྒྲུན་བཞིན། མིག་དམན་དང་བཅས་མཆི་ཐིགས་གྱུས། 33

དེ་ནས་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་དུ། དོན་མཐུན་མགོན་གྱི་གྲུ་གཟིངས་བསྟེན།
སྲིད་པ་དྲག་པོ་འཛིན་ཉམས་ཀྱིས། རྒྱ་གཏེར་ཆེན་པོ་ལག་པའི་སྟོན། 34

ལས་ཀྱི་རླུང་གི་རྗེས་ཞུགས་པ། རྒྱང་མའི་གྲགས་ལྡན་དེ་ཡི་གཟིངས།
ཡིད་ལ་རེ་བ་སྲོག་དང་བཅས། རྒྱ་གཏེར་དུ་ནི་ཞིག་པར་གྱུར། 35

དེ་ནས་ལས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི། ལྷག་མས་ཤིང་དུམ་བཟུང་གྱུར་པས།
ཀ་སེ་རུ་ཡི་གླིང་ཕྱིན་ནས། དེ་ཡི་རྒྱང་མ་ཤི་མ་གྱུར། 36

मूर्खोऽपि विदुषां वन्द्यः स्त्रीणां वृद्धोऽपि वल्लभः ।
क्लीबोऽपि सेव्यः शूराणामासन्नाभ्युदयो जनः ॥ ३० ॥

केनान्यकरणं भुक्त्वा पीत्वा काव्यामृतानि वा ।
क्षणं विचक्षणेनापि क्षुत्पिपासे विवर्जिते ॥ ३१ ॥

यस्यार्थः स गुणोन्नतैः कृतनुतिः कम्वा न धत्ते गुणं
दारिद्र्योदयदोषदूषितरुचां निर्माल्यतुल्या गुणाः ।
वित्तेनैव गुणा गुणी न तु धनी धन्यो धनी नो गुणी
कायाद्दुष्कृतसन्निपातशमनादायुर्गुणानां धनम् ॥ ३२ ॥

इति प्राणाधिकार्थस्य पत्युराकर्ण्य सा वचः ।
साञ्जनाश्रुकणोत्कीर्णा लतेवामृतषट्पदा ॥ ३३ ॥

अथ प्रवहणं भेजे सार्थनाथस्तया सह ।
तीव्रतृष्णागृहीतानां हस्तपाचं महोदधिः ॥ ३४ ॥

तस्य जायासखस्यासौ कर्म्मवातानुवर्त्तिनः ।
अभज्यत प्रवहणं समनोरथजीवितम् ॥ ३५ ॥

ततः फलकमासाद्य भागशेषाच्च कर्म्मणः ।
कशेरुद्वीपमासाद्य तत्पतिर्विपदं गतः ॥ ३६ ॥

དེར་ནི་བསམ་པ་ཉམས་གྱུར་ཅིང་། མགོན་མེད་ཀྱི་ངན་བྱེད་དེ་དང་།
འདབ་བཟང་རིགས་ལས་སྐྱེས་པའི་བུ། སྐྱེས་བུའི་དབྱིབས་ཅན་སྲིད་པར་གྱུར། 37

མཛེས་པས་ཕྲོགས་པ་བཞིན་བཟང་མིང་། དེ་ཡིས་མཛེས་མ་དེ་ལ་སྨྲས།
མིག་ནི་གཡོ་མ་ཡིད་བཙུན་མཛོད། གནས་འདིར་ཁྱོད་ལ་འཇིགས་པ་མེད། 38

འདི་ནི་སྐལ་བཟང་མཆོག་གིས། བདག་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་འདོད་པ་འཚོལ།
ཆུ་སྤྲིན་འབྱུང་གནས་འདི་འཇིགས་རུངས། དགེ་མ་ཁྱོད་ནི་ཡང་སྐྱེས་སོ། 39

དེ་ཡིས་འདི་བརྗོད་དལ་བུ་ཡིས། རིན་ཅེན་རང་བཞིན་ཁང་པར་ཕྱིན།
མངལ་ནི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་དེ་ལ། གཟུགས་མཛེས་བུ་དག་བཅས་པར་གྱུར། 40

ཕྱིས་པ་དེ་ནི་ཆེར་སྐྱེས་ཚེ། རིམ་གྱིས་སྨན་པར་སྨྲ་བྱེད་པ།
མཁས་པ་དེ་ཡིས་མཛེས་མ་དེ། ལོངས་སྤྱོད་དག་ལ་མངོན་ཕྱོགས་བྱས། 41

དྲང་ཉིད་ཕྱིར་དང་འཇམ་ཉིད་ཕྱིར། མཛའ་གཅུགས་ཉེ་བའི་སྐྱེ་བོ་ལ།
ཐུད་མེད་རང་ཉིད་འཁྱུད་གྱུར་དེ། ཀང་འཕུང་དག་ལ་འཁྲི་ཤིང་བཞིན། 42

དེ་ཡིས་མཆོག་གི་སྐྱིད་ཚལ་དུ། ནུ་གྲུས་དེ་ལ་རོལ་པ་ལས།
གཞོན་ནུ་མཛེས་པའི་ནོམ་པ་ཅན། ཕ་དང་མཚུངས་པ་བཅས་པར་གྱུར། 43

པདྨའི་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་དེ། ལང་ཚོའི་རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན་པ་ཡིས།
དུས་སུ་འདབ་ཆགས་རྒྱལ་པོ་ནི། བཞིན་བཟང་འཇིག་རྟེན་གཞན་དུ་སོང་། 44